

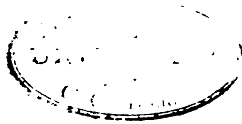
ARISTOPHANIS PAX.

EDIDIT

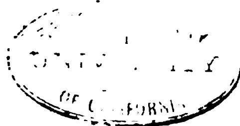
IVLIVS RICHTER
PHIL. DR.

BEROLINI
SVMPTVS FECIT LIBRARIA NICOLAI (G. PARTHEY)
A. MDCCCLX.

VNIVERSITATI. LITERARVM.
BEROLINENSI.
ALMAE. OPTIMARVM. ARTIVM.
MATRI. QVINQVAGENARIAE.
SANCTISSIMAE. PACIS. CVLTRICI.
DIEM. NATALEM.
IDIBVS. OCTOBRIBVS. ANNI.
MDCCCLX. AVSPICIIS.
FAVSTISSIMIS. CELEBRANTI.
VIGOREM. PERPETVVM.
FLOREM. FELICITATEM. PRECATVS.
HANC. PACIS. ARISTOPHANEAE.
EDITIONEM. SACRAVIT.
IVLIVS. RICHTER. POMERANVS.

PRAEFATIO.

Codicum signis, Ravennatis (R.) Veneti (V.) Parisinorum (B. C.) Florentini (Γ.) Vaticano-Palatini (Vat. P.), usus sum Dindorfianis.

Editiones contuli viginti sex, Aldinam a. 1498, Iuntinam II a. 1525, Basileensem Cratandri a. 1532, Parisiensem Wecheli a. 1540, Iuntinam III a. 1540, Francofurtanam Brubachii a. 1544, Basileensem Frobeni a. 1547, Lugdunensem Raphelengii a. 1600, Genevensem Porti a. 1607, Lugdunensem Mairii a. 1624, Amstelodamensem a. 1670, Amstelodamensem Kusteri a. 1710, Lugdunensem Burmanni a. 1770, Argentoratensem Brunckii a. 1783, Lipsiensem Invernizii a. 1794, Lipsienses Dindorfii a. 1820. 1825, Parisiensem Boissonadii a. 1826, Lipsiensem Bothii a. 1828, Londinensem Bekkeri a. 1829, Oxoniensem Dindorfii a. 1835, Parisiensem Dindorfii a. 1838, Londinensem Holdenii a. 1848, Lip-

sienses Bergkii a. 1852. 1857, Lipsiensem Meinekii a. 1860. Praeterea scholiorum editionem Duebnerianam adhibui. De reliquis vide sis praefationem nostram ad Vespas.

Scribebam Kalendis Septembribus a. MDCCCLX.

---

p. 44, 6 l. etc. hemichoria. p. 92, 20 l. Verumtamen. p. 141, 15 l. χρῆσαι. p. 205, 8 v. 717 l. ῥοφήσει. p. 247, 36 l. γενναιοπρεπῶς.

PROLEGOMENA.

PROLEGOMENA.

CAPVT PRIMVM.

DE TEMPORE FABVLAE PACIS ACTAE DEQVE FABVLIS QVAS DICVNT RETRACTATIS.

Argumento Pacis narrato fragmentum didascalicum reperimus additum, quod unde descripserit argumenti auctor dignosci iam non licet. De quo quum prae reliquis mutilum sit ac depravatum, sententiam meam proposui in Prolegomenis ad Vespas p. 25. Ibi enim, quod fragmenti forma hodie haec exstaret: ἐνίκησε δὲ τῷ δράματι ὁ ποιητὴς ἐπὶ ἄρχοντος Ἀλκαίου ἐν ἄστει. πρῶτος Εὔπολις Κόλαξι, δεύτερος Ἀριστοφάνης Εἰρήνῃ, τρίτος Λεύκων Φράτορσι. τὸ δὲ δρᾶμα ὑπεκρίνατο Ἀπολλόδωρος, ἡνίκα ἑρμῆν λοιοχρότης: aut ἐνίκα Εἰρήνῃ Λεωκράτης legendum Comicoque primas vindicandas, Eupolidi secundas eiusque actorem Apollodorum habendum censebam; aut ἡνίκα Εἰρήνην Λεωκράτης coniiciendum praemiorumque ordinem servandum esse, ita ut vel Eupolidi, quod quidem in Proleg. l.l. existimabam, vel Leuconi accederet Apollodorus primarum partium actor. Iam tertiam de literulis istis in fine fragmenti didascalici suspicionem viris doctis diiudicandam proponere audeo. Quid? si haec frustula ad alterius Pacis didascaliam pertineant, nonne legendum ἐνίκα Εἰρήνῃ β′ Λεωκράτης? ut Comicus Pace priori secundum, posteriori

primum obtinuerit locum? Sed videamus deinceps ac primum tempus Pacis fabulae superstitis statuamus accuratius.

II. Fragmentum istud didascalicum uni Veneto debetur: descripsit primus I. Bekkerus in edit. Londin., receperunt Dindorfius in ed. Oxon., Bergkius, scholiorum in Aristophanem editor Parisinus. In eodem codice fragmentum legitur argumenti, cui nomen praefixum Ἀριστοφάνους γραμματικοῦ.· Alterum argumentum et narratio de Pace altera in utroque codice, Ravennate Venetoque exstat, Brunckii Parisini omni argumento carent, ut editio Brunckii ipsa. Vulgo in vett. edd. tres excussae argumenti partes, primum eae quae apud Bekkerum primo loco coniunctim leguntur ex R. V. petitae, deinde ex longiore Veneti argumento exordium et prior fere pars dimidia, omissa altera parte cum fragmento didascalico. Hoc alterum argumentum Invernizius et Dindorfius in edit. Lips. 1820 et Bothius omiserunt. — Dudum Sam. Petitus ex ingenio suo, ut videtur, coniecerat, Miscellan. I, 8 p. 33 sq., Pacem fabulam Alcaeo archonte Ol. 89, 3, i. e. a. 421 actam esse: cuius coniecturam probaverunt Kusterus, Dindorfius (not. ad Oxon.), Meinekius Qu. scen. I. p. 15. II p. 76, Bergkius, quem vide etiam in not. ad Rel. Com. p. 57, alii. — Contra Palmerius Exerc. cr. p. 742 sq. propter versum Pacis 989 οἵ σου τρυχόμεθ' ἤδη τρία καὶ δέκ' ἔτη, archonte Astyphilo Ol. 90, I, i. e. anno 419 fabulam scenae commissam esse duxit. Eandem fere vel potius nullam sententiam proposuit Florens Chr., quippe qui in annum accuratius definiendum non indagaverit; Brunckius vero Palmerii rationes probavit in not. ad v. l., item Clintonus Fast. Att. eidem anno tribuit fabulae commissionem, non probatus Kruegero editori. Iam relinquitur, ut aut argumenti didascalici auctorem sequamur aut versum istum, cuius patrocinium suscepit Palmerius, aut denique eundem istum versum rectius atque aptius interpretando fabulae tempori genuino obstare prohibeamus.

III. Qui Pacem fabulam paullo accuratius inspexerit, is Comicum consilium fabulae scribendae statim post nuntiatam pugnam ad Amphipolin iniisse facile concedet. Brasidas et Cleo,

licet sex fere mensibus ante fabulam editam ceciderint, Thuc. V, 10. 12 τοῦ θέρους τελευτῶντος: cf. Diod. XII, 73 sq., Athen. V p. 215 d, tanquam modo caesi terrebant poetam, quasi viverent Pacemque deam possent propellere, ne compareret. Ita spei quidem 'fabula plena, sed plenior timoris. Vbi Mercurius in narratione de belli exordio atque initio Cleonis meminit coriarii, sollicite Trygaeus anxieque interpellans:

παῦε παῦ' inquit ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ μὴ λέγε·
ἀλλ' ἔα τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον οὗπερ ἔστ' εἶναι κάτω·
οὐ γὰρ ἡμέτερος ἔτ' ἔστ' ἐκεῖνος ἀλλὰ σός. (v. 649 sqq.)

Etiam magis scena qua Πόλεμος et Κυδοιμὸς prodeunt neque Comicum neque cives eius fore ut iam bellum componeretur satis sperasse ostendit, v. 233 sq. Rursus eadem scena Cleonem et Brasidan recens caesos significat, quum Πόλεμος utrumque iam periisse nondum cognoverit, v. 261. 274 sq.; ipseque Trygaeus, nuntio mortis a Cydoemo allato, quasi novi quid atque inexspectati audiverit, exsultat gaudio, v. 271 sqq. 285 sqq. 291. Belle Comicus inscitiam stuporemque Belli, Trygaei vero et timorem et laetitiam depingit; ut ineptum sit, id quod obiter moneo, scholiastae ad v. 648 commentum: οὐκ ἦν ἐξόν, τεθνηκότας κωμῳδεῖν. Cui diserte vel ipsa parabasis contradicit, quum eosdem quos Vesparum versus continet v. 755 sqq. de perpetuo Comici cum Cleone bello, idem igitur odium, verum eundem quoque timorem sapit, quasi Cleo aut vivat aut facile possit reviviscere. — Hae igitur scenae, quando fabula concepta et composita sit, prae reliquis designant, ne dicam, quod per se patet, fabulam aliquot mensibus ante commissionem a poeta scribi oportere, ut et actoribus et choro tempus ad ediscendum sufficiens concedatur. Per inducias igitur et propter hiemem et, quod utrique εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Ἀμφιπόλει μάχην, ut Thucyd. ait V, 14, — πρὸς τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, factas postquam scripsit fabulam, scenae eam brevi ante pacem factam commisit. De qua pace Thucyd. V, 19: ἄρχει δὲ τῶν σπονδῶν ἔφορος Πλειστόλας Ἀρτεμισίου μηνὸς τετάρτῃ φθίνοντος, ἐν δὲ Ἀθήναις ἄρχων Ἀλκαῖος Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος,

h. e. Idibus fere Martiis a. 421; idemque statim c. 20 αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος ἅμα ἦρι ἐκ Διονυσίων εὐθὺς τῶν ἀττικῶν. Pax ergo fabula rebus adhuc ancipitibus concepta ineunte mense Martio Liberalibus magnis, quum de pace proxime facienda vix quisquae dubitare posset, edita est. Quare Comicum secundo praemio ornatum putarim, quod egregiam eius inventionem, qua Pacis deae simulacrum ab universa Graecia protrahi iubet vel invitae, spectatores, utpote belli metu liberati pacemque iam ante portas conspicati, iam non ex poetae animo atque ingenio probare poterant. Atqui quam dulce putas risisse Athenienses, Lacedaemoniorum reliquarumque civitatum legatos, hospitem quemque ac peregrinum, cunctos scilicet iamiam pacem gustantes, quum audirent Lacedaemonios quidem laudari tanquam viros propositi tanaces, ἕλκοντας ἀνδρικῶς v. 482, reliquos contra, Argivos, Boeotos, miseros praesertim Megarenses increpari accusarique tanquam pigros vel perfidos? v. 468 sqq. 485 sqq. 504 sqq., quam risisse porro plausuque probasse, quum viderent pacis res, pio quidem sed supra modum hilari et petulanti animo vota sacraque fieri? Etenim non tam Pacis laudes aguntur quam sacrorum epularumque quae sunt Pacis dona acceptissima. Qua de re vid. cap. IV.

IV. Iam quum fabula ipsa Alcaei se anno doctam esse doceat, facile erit Palmerii et sociorum refellere rationes. Ac primum pace facta pacem faciendam curare vel ut fiat suadere, nonne hoc est actum agere? Num credibile unquam est, Comicum, qui ubique iusto temporis momento Musam suam prodire iubeat aggredique, hanc fabulam tribus annis post pacem factam, tribus annis et dimidio post finitum bellum commisisse? i. e. archonte Archia, Ol. 90, 2, a. 418 mense Martio. Namque si versu 980 duce annos computamus, Astyphili archontis annus belli duodecimus est. Quod liquide docet Thucyd. V, 20, unicus harum rerum arbiter et dux: αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο — αὐτόδεκα ἐτῶν διελθόντων καὶ ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκουσῶν ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἡ ἐσβολὴ ἡ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου τοῦδε ἐγένετο. Atque idem V, 56 fin., postquam de rebus Archia

archonte gestis exposuit, καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ τρίτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. Iam si quis hoc quoque tempus induciarum bellum malit quam pacem nuncupare, ipsum Thucydidem habebit auctorem, qui V, 26 ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ξύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. καὶ τὴν διὰ μέσου ξύμβασιν εἴ τις μὴ ἀξιώσει πόλεμον νομίζειν, οὐκ ὀρθῶς δικαιώσει. Atqui idem paullo ante c. 25 καὶ ἐπὶ ἓξ ἔτη μὲν καὶ δέκα ἀπέσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἑκατέρων γῆν στρατεῦσαι, ἔξωθεν δὲ μετ' ἀνακωχῆς οὐ βεβαίου ἔβλαπτον ἀλλήλους τὰ μάλιστα. Nec quidquam Thucydides memoriae prodidit in enarratione singulorum annorum, quod tanti momenti fuisset ut Comicum ad Pacem fabulam scribendam ipsis temporum angustiis malisque excitatum crederes. Vna illa ad Mantineam pugna, cui Athenienses Lachete et Nicostrato ducibus interfuerunt (Thuc. V, 61), Antiphonte facta est archonte media aestate a. 418, quinque fere mensibus post Liberalia magna eius anni, cui v. 980 Pacis didascaliam videtur vindicare, Thuc. V, 75. Cf. schol. Av. 13, Mueller. fr. Hist. gr. I p. 376. Num errasse Comicum credamus? Qui quidem recte annos numeravit Acharn. 266 ἕκτῳ σ' ἔτει προσεῖπον, quod recte schol. interpretatur, et 890 ἥκουσαν ἕκτῳ μόλις ἔτει ποθουμένην. Namque Acharnensium fabula nondum finito sexto belli anno Lenaeis docta est a. 425, Ol. 88, 3. Cf. Boeckh. Abhandl. d. Acad. a. 1816 p. 86 sqq. An potius Trygaeum senem numerum annorum de suo auxisse censeamus? Fuerunt, qui ita versum explicarent, Comicumque edictum istud Periclis contra Megarenses initium belli esse voluisse. Qui profecto et in Acharnensibus 530 sqq. et in Pace 609 sqq. Periclem eiusque cum Megarensibus controversiam, quam τὸ Μεγαρικὸν ψήφισμα sequutum sit, belli auctorem causamque esse ita narrat, ut comicum decet. Verumtamen, licet Lacedaemonii cum reliquis etiam hanc causam belli esse voluerint, Thuc. I, 139: καὶ μάλιστά γε πάντων καὶ ἐνδηλότατα προὔλεγον τὸ περὶ Μεγαρέων ψήφισμα καθελοῦσι μὴ ἂν γίγνεσθαι πόλεμον, hoc populiscitum (Charini) duobus fere annis ante belli Peloponnesiaci initium renuntiatum est, secundum Meierum, ind. lect. Gryphisw. a. 1821

p. 6, a Kruegero laudatum, quem vid. Hist. phil. Stud. p. 195; Thuc. I, 67; Plut. Pericl. c. 30 sqq. Itaque quum hac ratione tantum duodecim efficiantur anni, ad superiorem annum relegamur, ad Ol. 86, 3, a. 434, quo anno primam pugnam navalem inter Corinthios et Corcyraeos accidisse probabiliter Kruegerus exposuit ad Clint. Fast. Hell. et Hist. phil. Stud. p. 266; cf. Thuc. I, 29 sq. Quae pugna tredecim annis ante Niciae pacem commissa, quam vere ac proprie totius belli initium possit haberi, vel ex ipso Thucydide discas. Immo haec quasi fundamenta malorum communium ac per universam Graeciam grassantium a Trygaeo sene designantur, quod senex etiam temporum meminit paullo remotiorum: vel quod Comico non verum quidem sed modice cumque veritatis specie auctum annorum numerum statuere placuit. Ἤδη autem quod dicit Trygaeus, verterim: iamiam, nostrum: eigentlich schon. Ita Pax Acharnensibus non repugnat: illic τὸ ἕκτον ἔτος proprio sensu, hic τρία καὶ δέκ' ἔτη vel translato vel comico sensu usurpatur.

V. His expositis ad fragmentum didascalicum redeamus. Ac prior fragmenti pars satis defenditur Athenaei auctoritate, Eupolidis fabulam Κόλακες Alcaeo archonte doctam esse diserte tradentis V p. 218 c. Vltimas literulas ἡνίκα ἑρμῆν λοιοχρότης varie viri docti tentaverunt. Rankius Vit. Arist. p. 215 nomine sane monstruoso Λοιοχρότης probato histrionem quendam secundarum partium nominari putat, qui Mercurii partes egerit: supplet igitur ὑπεκρίνατο. Atqui partium secundarum actorem in didascaliis nominari non potuisse certissimum est. Dindorfius proponit ἡνίκα ἔτ' ἦν ὑποκριτής, quasi Apollodorus ille, homo alias ignotus, ubi ipse fabulis scribendis operam dederit, actoris munere se abdicaverit. Bergkius, in editionibus obscuro loco relicto, in libro de Rel. Com. p. 54 not. praeteriens, ut ait, corrigit: ἀνέθηκε Ἑρμῆν Λεωκράτης, addens: „Leocrates ille, Stroebi ut videtur filius, Leocratis maioris, qui Periclis fuerat adversarius, nepos, choregus fuit et Hermam in memoriam victoriae dedicavit: sed haec accuratius persequi non licet.“ Nec certi quidquam de Hermis a chorego victore dedicatis constat: dedicare

scilicet tripodas consuerant: neque choragica monumenta cum didascalicis confundi licet, vid. Proleg. ad Vesp. p. 9 sq. Quod ego supra p. 1 proponere conabar, ἡνίκα Εἰρήνῃ β' Λεωκράτης, id certe defenditur loco argumenti I ad Aves: ἐπὶ Χαβρίου τὸ δρᾶμα καθῆκεν εἰς ἄστυ διὰ Καλλιστράτου (Καλλίου R.)· εἰς δὲ Λήναια τὸν Ἀμφιάραον ἐδίδαξε διὰ Φιλωνίδου: eo scilicet, quod duarum didascaliarum fragmenta coniunxit argumenti scriptor, dum alterum huius fabulae argumentum in eodem cod. R. tantum Avium didascaliam satis integram, h. e. omissis tantum Amipsiae et Phrynichi protagonistis, continet. At defenditur idem etiam Vesparum didascalia, si vera sunt, quae de eius forma genuina disputavi Proleg. p. 26 sq.; item Pluti argumento didascalico IV Bekk., in quo praeter Pluti de Cocali et Aeolosiconis didascalia agitur; defenditur praeterea vel illis locis omnibus, quibus poetarum nomina corrupta, permutata, ambigue posita legimus: quippe vel antiquissimis grammaticis, Eratostheni, Callimacho (schol. Nub. 552), aut non amplius aut non ubique contigisse significant, ut sincera didascaliarum forma uterentur. — Quod quum ita comparatum sit, ut ad liquidum perduci ratione possit nulla, neque profecto multum intersit, utrum Pacis alterius actorem qui fuerit sciamus an ignoremus; ad ipsam hanc Pacem alteram duce altero fragmento, quod exstat in cod. R. V., ex tenebris atque ex latebris, si fieri possit, eruendam aggredimur.

VI. Ita Bekkerus excussit argumentum: φέρεται (φαίνεται V.) ἐν ταῖς διδασκαλίαις καὶ ἑτέραν (haec duo verba om. R. V.) δεδιδαχὼς εἰρήνην ὁμοίως ὁ Ἀριστοφάνης· ἄδηλον οὖν, φησὶν Ἐρατοσθένης, πότερον τὴν αὐτὴν ἀνεδίδαξεν ἢ ἑτέραν καθῆκεν, ἥτις οὐ σώζεται. Κράτης μέντοι δύο οἶδε δράματα γράφων οὕτως „ἀλλ' οὖν γε ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσιν ἢ Βαβυλωνίοις ἢ ἐν τῇ ἑτέρᾳ Εἰρήνῃ." καὶ σποράδην δέ τινα ποιήματα παρατίθεται, ἅπερ ἐν τῇ νῦν φερομένῃ οὐκ ἔστιν. A quo Aldina et Iuntina II non dissentiunt nisi quod initio ὅτι—δεδίδαχεν, tum Κράτης—εἶπε, denique ἐπὶ τοῖς Ἀ. praebent. Quibus discimus quidem e verbis, Eratosthenem inspexisse didascalias aut didascalica, non inspexisse ipsas fabulas: verum non discimus ex iisdem, Cratetem fabulis esse usum, quum

dixisset ἀλλ' οὖν — Εἰρήνῃ. Tam lacera et ipsius Cratetis sententia et, qui eam rettulit, grammatici sequioris est, ut ex isto οἶδε textum fabularum Pergameno praesto fuisse nequaquam possis colligere. Hoc unum, quod et summi momenti esse fatebimur, argumento huic debemus: φέρεται ἐν ταῖς διδασκαλίαις. In didascaliarum igitur conspectu Eratosthenis tempore legebatur bis Aristophanis nomine Εἰρήνῃ. Duas igitur Comicus eiusdem nominis fabulas composuit, duas commisit: utraque suo loco in didascaliarum catalogo, de quo satis exposui in Proleg. ad Vesp. c. I, perscripta erat, nulla significatione nisi simplici titulo: Εἰρήνῃ, scilicet quum dativo in genuina didascaliarum forma opus fuerit. Itaque altera quidem ab altera non differebat; siquidem de didascaliis agitur, nisi ipso commissionis tempore. Istud α' et β' vel προτέρα et δευτέρα aut, quod minus equidem crediderim, collectoris primi aut grammaticorum Alexandrinorum vel Pergamenorum aut etiam hominum longe sequiorum est additamentum; quo didascaliae ipsae utpote annorum commissiones singulorum continentes non indigebant. — Iam quum duas fuisse fabulas diversas inter se, duas Pacis commissiones tempore distantes praeter Eratosthenem et Cratetem etiam alii quidam, de quibus mox videbimus, testes sint; quaeritur utrum Pacem alteram fabulam retractatam an novam fuisse dicamus; quaeritur porro, utrum Pax superstes, ἡ φερομένη, prior sit fabula an posterior: quaeritur denique, utrum Pax superstes, si fuerit aetate posterior, et ipsa retractata sit an nova Comici inventio.

VII. De fabulis retractatis, quum multi sint, qui sententiam exposuerint, nunc praeter Casaubonum ad Athen. III, 26 p. 210 sq. nomino Boeckhium Gr. tr. pr. c. II, p. 18 sq., Meinekium Hist. Com. I p. 31 sq. p. 118, Fritzschium V programm. a. 1849—1852 univ. Rostoch., quibus de Nubibus retractatis egit. His accedunt scriptores historiae Graecorum litterariae, scriptores rerum scenicarum, aliquot Nubium editores aliique quorum nomina enumerare longum est. Quibus omnibus persuasum est et tragicos et comicos poetas cum fabulas quasdam sat multas retractasse tum commisisse retractatas: retractasse vero fabulas

quum non stetissent, h. e. tertio praemio ornatae essent, vel minus placuissent, h. e. secundo praemio dignae essent habitae. Retractare autem, quod Graeci διασκευάζειν nuncupant, differre ab ἀναδιδάσκειν dicunt, quod tantum victricibus fabulis contigerit; item differre ab διορθοῦν, quod est emendare fabulam vel carmen alius generis arte critica. Ἡ διασκευὴ igitur novum reddit carmen aut multis partibus novatum, ἡ διόρθωσις, emendatio, ad singula verba pertinet, carmine ipso salvo. At διορθοῦν et διασκευάζειν confusa videmus e. g. in argumento Hippolyti, fabulae Euripidis hoc nomine secundae: τὸ γὰρ ἀπρεπές—ἐν τούτῳ διώρθωται τῷ δράματι. Verum de his notionibus, quatenus ad carmina Homerica pertinent, vid. Wolfii Proleg. p. 174 sq. p. 237; Lehrsii Aristarch. p. 348 sqq., Fritzsch. ad Arist. Ran. p. 437 et De fab. retr. I p. 8 not. — Iam reliqua fabularum vel emendatarum vel retractatarum exempla a Casaubono aliisque collecta perlustremus eo consilio, ut Aristophanem praeter Nubes retractasse quidquam negare possimus. Audiamus primum Galenum ad Hippocratem de salubri diaeta XV p. 424 Kuehn (V p. 38 Chart.): ἐπιδιεσκευάσθαι λέγεται βιβλίον ἐπὶ τῷ προτέρῳ γεγραμμένῳ τὸ δεύτερον γραφέν, ὅταν τὴν ὑπόθεσιν ἔχον τὴν αὐτὴν καὶ τὰς πλείστας τῶν ῥήσεων τὰς αὐτάς, τινὰ μὲν ἀφῃρημένα τῶν ἐκ τοῦ προτέρου συγγράμματος ἔχῃ, τινὰ δὲ προσκείμενα, τινὰ δὲ ὑπηλλαγμένα· παράδειγμα δ' εἰ βούλει τούτου σαφηνείας ἕνεκα τὸν δεύτερον Αὐτόλυκον Εὐπόλιδος ἔχεις ἐκ τοῦ προτέρου διεσκευασμένον. Vnde sua Galenus hauserit incertum: e didascaliarum dixerim commentariis, quorum frustula deprehendi licet satis multa. Athenaeus, qui retractationis fabularum tanquam rei usitatae meminit saepius, in ipsa Autolyco fabula, quam perverse sequiores de fabulis retractatis iudicaverint maxime opinor ob auctorum certorum penuriam, satis ostendit V p. 216 d ἐπὶ τούτου γὰρ (Ἀρίστωνος) Εὔπολις τὸν Αὐτόλυκον διδάξας διὰ Δημοστράτου χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου. Scilicet quum duae fuerint fabulae longe diverso tempore actae, altera Ol. 89, 4, altera Ol. 92, 2 vel 3, Meinekio auctore Qu. scen. I p. 42, Com. I p. 117 sq., quem sequutus est Bergkius Rel. Com. p. 342; Athenaeus Bergkio iudice tantum posteriorem

novit ad eamque, nullo indicato discrimine, fragmenta refert omnia. Penitus autem utramque comoediam differre non Galenus quidem, ut Bergkius voluit, opinione sua ostendit, sed temporum ratio iubet, de qua re quum diligenter disputatum sit a Meinekio Bergkioque, nunc ad alia quaedam transeamus. Memorabilis est Chamaeleontis in libro sexto περὶ κωμῳδίας de Anaxandride comico narratio apud Athen. IX p. 374 b: πικρὸς δὲ ὢν τὸ ἦθος ἐποίει τι τοιοῦτον περὶ τὰς κωμῳδίας· ὅτε γὰρ μὴ νικῴη λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν λιβανωτὸν κατατεμεῖν καὶ οὐ μετεσκεύαζεν ὥσπερ οἱ πολλοί: memorabilis maxime propter ultima verba ὥσπερ οἱ πολλοί, quasi haec communis fuisset comicorum consuetudo, ut fabulas retractarent. Cui non contradicit Meinekius Com. I p. 368. Etiam impeditior locus Athenaei VIII p. 358 d ἀλλὰ μὴν οὐδὲ οὕτως εἰμὶ φίλιχθυς, ὡς ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ('Αντιφάνει) ἐν Βουταλίωνι, ὅπερ δρᾶμα τῶν 'Αγροίκων ἐστὶν ἑνὸς διασκευή. Meinekius Com. I p. 331, quum Antiphanes fabulam scripserit Ἄγροικοι ἢ Βουταλίων ab ipso Athenaeo VII p. 304 b, p. 313 b pleniore hoc titulo laudatam, Βουταλίων secundam fabulae editionem fuisse censet, dubius, quid sibi velit ἑνός. Nec sane expeditu facile. Dixerim aut ἐπιδιασκευή legendum pro ἑνὸς διασκ., aut ἑνὸς τῶν 'Αγροίκων significare fabulam poetae alicuius quam repetierit vel retractaverit Antiphanes. Nam Ἄγροικοι tritum ut apparet comoediarum argumentum: index apud Meinekium I p. 569 sex fabulas nominat hoc nomine inscriptas. Sed Athenaeum duplici fabulae inscriptione in errorem puto inductum, ut duplicem recensionem vel editionem exstitisse existimaret. Hae vero inscriptiones duplices unde originem duxerint, exponam infra. Simillime Athen. XI p. 496 f Δίφιλος δ' ἐν Εὐνούχῳ ἢ στρατιώτῃ, ἔστι δὲ τὸ δρᾶμα διασκευὴ τοῦ Αἱρησιτείχους: vel tres eiusdem fabulae titulos affert, unde facile erat novam vel etiam novas editiones suspicari, quamquam paullo supra idem: Δίφιλος Αἱρησιτείχει, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο Καλλίμαχος ἐπιγράφει Εὐνοῦχον: incertum, utrum ex didascaliis Callimachus an ex argumento fabulae. Vid. Mein. Com. I p. 451, IV p. 377. Prorsus eadem conditio est Alexidis Philetaeri vel Demetrii ap.

Athen. XIV p. 663 c, Mein. I p. 388, III p. 404: ἔχει δ' ἡ σύμπασα ἐκλογὴ (collectio verborum ad parasitorum vitam spectantium) οὕτως, οὖσα ἐκ τοῦ διεσκευασμένου δράματος, ὃ ἐπιγράφεται Δημήτριος. Nempe dicitur fabula retractata, quod duos habet titulos. Denique hoc loco ponam, quod in argumento exstat Medeae Euripidis: τὸ δρᾶμα δοκεῖ ὑποβαλέσθαι παρὰ Νεόφρονος διασκευάσας ὡς Δικαίαρχος τοῦ τε Ἑλλάδος βίου καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ὑπομνήμασιν. Cf. Diog. L. II, 134, Suid. s. v. Νεόφρων. Quod nihil aliud significare dixerim, quam Euripidem non imitatum quidem nedum exscripsisse Neophronem sed ita argumentum tractasse, ut Aristoteles in opere opinor didascalico atque ex eo Dicaearchus tragicum vel suffuratum esse fabulam Neophronis vel retractavisse crederent. Quasi idem argumentum eadem ratione vel simillima duo poetae non potuerint tractare! Obiter moneo, quod in alio argumento obvium est, διασκευή et διασκευάσαι vulgari notione uti in arg. ad Orest. Eurip. ἡ διασκευὴ (ὑπόθεσις) τοῦ δράματός ἐστι τοιαύτη et ἔοικεν οὖν διὰ τὸν χορὸν ὁ ποιητὴς διασκευάσαι (instituisse). — Cum argumento Medeae compares Persarum: Γλαῦκος (Rheginus) ἐν τοῖς περὶ Αἰσχύλου μύθων (Mueller. Fr. h. gr. II p. 23 sq. hunc locum praetermisit, cf. de Aesch. Soph. Eur. interp. gr. p. 33) ἐκ τῶν Φοινισσῶν Φρυνίχου φησὶ τοὺς Πέρσας παραπεποιῆσθαι, h. e. διεσκευάσθαι eodem sensu quo Aristoteles et Dicaearchus dixerunt.

VIII. Rursus aliis locis Athenaeus simpliciter apposuit δευτέρα, quod Meinekio aliisque duplicis recensionis signum documentumque est: ut Archippi Ἀμφιτρύων δεύτερος laudatur III p. 95 e, X p. 426 b. Immo δευτέρῳ Meinekius ad XI p. 494 b addendum iudicavit, Com. I p. 208. Quod eadem fabula saepius omissa hac significatione laudatur, id commune habet cum reliquis fere omnibus fabulis, quae dupliciter inscriptae sunt. — Eundem Athenaeum, qui de Autolyco, dramate Euripidis satyrico, dixerit Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ, X p. 413 c, recte erroris Nauckius arguit Trag. fr. p. 350, scribendumque σατυρικῷ bene coniecit. Nam quis unquam fabulam satyricam, appendicem hilarem et levem, retractandam fuisse vel narravit vel

omnino audivit? Porro Phrixum Euripideam, cuius exordium ipse auctor citat Ar. Ran. 1225, scholiasta ad v. δεύτερον appellat, suffragante Tzetza in cod. Ambrosiano C. 222 ap. H. Keilium Rhein. Mus. N. F. VI p. 616 sq., qui secundae fabulae versum primum et alterum affert, immo utramque se fabulam coram inspexisse memoriterque tenere gloriatur — et mentitur. Etiam Sophoclis aliquot fabulae πρῶται et δεύτεραι afferuntur; ita Φινεὺς α' a Steph. Byz. s. v. Βόσπορος, Φινεὺς β' ab Hesychio s. v. ἀτύρμασι et ἀχάλκευτα τρύπανα. Qui fragmenta ap. Nauckium p. 227 inspicere volet, is pauca ex tragoedia, pleraque e satyrico dramate excerpta esse intelliget. Ita Tyro προτέρα et δευτέρα, de qua vid. Nauckium p. 217 sqq., non duplex eiusdem dramatis recensio est, modo fragmentorum, inprimis fr. 593. 594, rationem habeamus, sed altera tragoedia alterum drama satyricum. Lemniarum, quas duplices indicat Steph. Byz. s. v. Δώτιον, fragmenta supersunt paene nulla; at versiculi quos ap. Nauckium p. 171 legimus a cothurno non abhorrent. Verum Lemniarum facinora duabus fabulis argumenti praebent satis, neque adeo coniugum caedes connecti apte potuerit cum Argonautis eorumque cum Lemniis mulieribus et certamine et connubio. — Porro laudatur Θυέστης β' ab Hesychio, Nauck. p. 147, sed hujus fabulae alia conditio est, quum diserte altera, ne dicam prior fabula appelletur Θυέστης ἐν Σικυῶνι.

IX. Alia enim ratio titulorum duplicium est, partim ab ipsis poetis profectorum partim a commentatoribus sive didascaliarum sive fabularum additorum. Ipsis poetis fortasse hi tituli debentur: Ἀγωνίς ἢ Ἱππίσκος fab. Alexidis, Mein. Com. I p. 385; Ἀνατιθεμένη ἢ Μεσσηνία Menandri; Mein. IV p. 78; Ἀνδρόγυνος ἢ Κρής Menandri, Mein. IV p. 85; Ἀποκαρτερῶν ἢ Φιλάδελφοι Apollodori, Mein. Com. I p. 459; Ἀρρηφόρος ἢ Αὐλητρίς Menandri, Mein. IV p. 88; Ἀσκηταί ἢ Ὅμηρος Metagenis, Mein. I p. 122; Ἄσωτοι ἢ Ἐπιστολή Eutyclis, Mein. I p. 269; Ἰκάριοι ἢ Σάτυροι Timoclis, Mein. I p. 429; Κνοιθιδεύς ἢ Γάστρων Antiphanis, Mein. I p. 331; Κρατεύας ἢ Φαρμακοπώλης Alexidis, Mein. I p. 388; Μανέκτωρ ἢ Ἑρμιονεύς Menecratis, Mein. I p. 493;

Μετιῶν ἢ Ζωμίον Philemonis, Mein. I p. 13; Προικιζομένη ἢ Ἱματιόπωλις, Mein. I p. 466; Προσουσία ἢ Κύκνος Eubuli, Mein. I p. 366; Πτωχή ἢ Ῥοδία Philemonis, Mein. IV p. 21; Τριόδους ἢ Ῥωποπώλης Philippidis sec., Mein. I p. 474; Ὑάκινθος ἢ Πορνοβοσκός Anaxilae, Mein. I. p. 409; Φάσμα ἢ Φιλάργυρος Theogneti, Mein. I p. 487; Φιλόκαλος ἢ Νύμφαι Alexidis, Mein. I p. 403. — Fateor me haec posuisse, non exposuisse; sed ipsorum titulorum indole adducebar, qui nomina maxime inter se diversa continerent. Ceterum hunc catalogum tantum mediae et novae comoediae fabulas praebere animadvertas; neque ab indole huius comoediae alienum dixerim titulorum splendorem. Contra, ubi eiusdem nominis complures fabulae editae sunt aut ubi alter fabulae titulus quasi synonymus est, eum a commentatoribus additum dixerim. Quod accidisse puto Ἀγαθοῖς Strattidis, Mein. I p. 224; Ἀγροίκοις Antiphanis, Mein. I p. 331 et Menandri, Mein. IV p. 211; Ἀστρατεύτοις Eupolidis, Mein I p. 116; Αὐλητρίδι Antiphanis, Mein. I p. 333 et Menandri, Mein. IV p. 88; Φιλεταίρῳ Alexidis, Mein. I p. 388; Νήσοις Platonis, Mein. I p. 169; Ἐμπιπραμένοις Cratini, Mein. I p. 57; Ἐπιλήσμονι Pherecratis, Mein. I p. 82; Εὐνούχῳ Diphili, Mein I p. 451; Ζωγράφοις Anaxandridis, Mein. I p. 370; Θορικίοις Antiphanis, Mein. I p. 331; Ἰπνῷ Pherecratis, Mein. I p. 83; Κενταύρῳ Timoclis, Mein. I p. 429; Κέρκωψι Platonis, Mein. I p. 176; Λάκωσιν Eubuli et Platonis, Mein. Com. I p. 115. 163; Λευκαδίᾳ Alexidis, Mein. I p. 401; Μακεδόσι Strattidis, Mein. I p. 227. 231; Ξάνταις Platonis, Mein. I, p. 176; Ὀδυσσεῖ Eubuli, Mein. I p. 365; Οἰνομάῳ Antiphanis et Eubuli, Mein. I p. 325. 365; Ὁμοίοις Ephippi, Mein. I p. 353; Παννυχίδι Alexidis, Mein. I p. 401; Πέρσαις Chionidis, Mein. I p. 29; Πλυντρίαις Philyllii, Mein. I p. 260; Σκύθαις Antiphanis, Mein. I p. 330; Στρατιώτῃ eiusdem, Mein. I p. 336; Τοξιστῇ Alexidis, Mein. I p. 402; Τραγῳδοῖς Phrynichi, Mein. I p. 158; Τυνδάρεῳ Sophili, Mein. I p. 425; Φαίδωνι Alexidis, Mein. I p. 385. Ceterum aliquot titulos, qui in catalogo apud Meinekium exstant, praetermisi dubius utri ordini tribuerem. Rarius uterque titulus ab Athenaeo, Stobaeo, lexico-

graphis, aliis apponitur, saepissime tantum alter laudatur quum prior tum posterior.

E tragicorum fabulis tantum modo unam index Nauckii indicat duplici titulo usam, Aeschyli Σεμέλην ἢ Ὑδροφόρους$_2$ p. 56, semel utroque titulo laudatam, ter Σεμέλην. Quam fabulam ab ipso poeta Ὑδροφόρους appellatam censeo, a grammaticis vero additum titulum Σεμέλην, quo discerneretur a cognomine fabula Sophoclis, quam idem argumentum tractasse suspicatur Nauckius p. 57. 221. — Vnde colligas usum titulorum duplicium praecipue mediae novaeque comoediae poetis proprium fuisse; antiquae comoediae poetas fere abstinuisse fabulis dupliciter inscribendis, tragicos denique poetas vel ignorasse hunc usum.

X. Iam ad aliud titulorum pleniorum genus accedimus, item a commentatoribus grammaticisque profectum, et frequentius in tragicorum quam in comicorum fabulis adhibitum, quandoquidem utriusque generis fabularum titulos superstites vel numerum titulorum superstitum respicimus. Fabulis enim sive unius sive diversorum poetarum eodem titulo inscriptis explicationem quandam reperimus additam, quae quod sit argumentum fabulae, neve confundatur cum fabula cognomine, indicat. — Ita Alcaei Ἀδελφαὶ μοιχευόμεναι, licet semel ab uno Athenaeo VII p. 316 b citentur, aut Ἀδελφαί in didascaliis aut Μοιχευόμεναι audivisse censeo, atque aut Ἀδελφαί explicationis aut Μοιχ. discriminis causa additum; cf. Mein. I p. 246, II p. 824. De Aristomenis fabula Διόνυσος ἀσκητής vid. Mein. I p. 212, II p. 733. Bergk. Rel. Com. p. 451 titulum Διόνυσος ἢ Ἀσκητής fuisse coniecit. Quod ita probavit Meinekius, ut vel duas fabulae editiones fuisse colligeret. Sed bis Athenaeus Διόνυσον laudat, itaque ἀσκητής additamentum a Polluce III, 150 servatum. Quamquam Athenaeus quam negligenter citaverit, multis locis intelligas, e. g. XIV p. 650 e Ἄλεξις Μνηστῆρσι citatum, quum titulus fabulae fuerit Ἑλένης μνηστῆρες, cf. Mein. C. III p. 712. In Strattidis fabula Ζώπυρος περικαιόμενος, utrum sit additamentum propter fragmentorum penuriam ambigo; Mein. I p. 225, II p. 767. Archippi Ἡρακλῆς γαμῶν semper pleno titulo citatur; Mein. I

p. 208; II p. 716; item Nicocharis Ἡρακλῆς χορηγός, Mein. I p. 255, II p. 843; eiusdem Ἡρακλῆς γαμῶν solo Polluce nititur VII, 40 corrupte citanti, Mein. l. l. Contra Alexidis fabulae Ὀδυσσεὺς ἀπονιπτόμενος et Ὀδυσσεὺς ὑφαίνων non aliter se habent quam Euripidis Melanippe, Sophoclis Oedipus, Aristophanis Thesmophoriazusae, de quibus infra; additum igitur epitheton a sequioribus; Mein. I p. 392, III p. 454. Eodem iure titulus poterat inscribi Ὀδ. ἢ Ἀπονιπτ, Ὀδ. ἢ Ὑφαίνων. — Leuconis fabula Ὄνος ἀσκοφόρος, Boeckh. Staatsh. I p. 347, Mein. I p. 217, fortasse Suida duce in duas dirimenda; aut ἀσκοφόρος additamentum est vel etiam ὄνος. Nonne etiam Πρέσβεις, Leuconis fabula, poterat Ἀσκοφόροι inscripta esse?

XI. Tragicorum dramatis, quae titulo pleniore inscripta sunt, facile simpliciorem restitues duce argumento ad Sophoclis Aiacem et Oedipum Tyrannum, quo de vid. infr. Σατυρικός ubique additamentum est ex loco, quem fabula in monumento didascalico obtinebat, sumtum. Praeterea Αἴας duplex Sophoclis fabula neque α′ β′ in didascaliis neque pleniore cognomine distincta erat. Vid. Nauck. p. 104. Similiter Astydamantis minoris Αἴας μαινόμενος simpliciter audiebat Αἴας, Nauck. p. 603. Neque Ἀλκμέων ὁ διὰ Ψωφῖδος, quamquam ita in fragm. didascalico ad Eur. Alcest. appellatur, genuinum fuisse nomen contendo, sed simplicius Ἀλκμέων, ut alter ὁ διὰ Κορίνθου item Ἀλκμέων. Vtraque fabula et apposito et omisso cognomine citatur, Nauck. p. 302 sqq. Ἀργὼ ἢ κωπαστής Aeschyli in catalogo hoc titulo exstat; citatur omisso, Nauck. p. 7. Dindorfius drama satyricum fuisse coniecit. Fortasse in catalogo scribendum ἢ κωπαστής. Chaeremonis Ἀχιλλεὺς Θερσιτοκτόνος Θερσίτης simpliciter Suidae laudatur, quod verus videtur titulus fuisse dramatis, ut bene Nauckius suspicatur, satyrici, p. 607. Aeschyli Γλαῦκος πόντιος et Γλ. ποτνιεύς saepius omisso additamento laudantur. Vide an sit in didascalia notissima Ποτνιεύς legendum, quum quae supersunt ex Glauco Ποντίῳ frustula, potius σάτυρον oleant. Nauck. p. 8. 10. De Ἑλένης ἀπαίτησις et Ἑ. γάμος dubito num Ἑλένη fuerit fabularum titulus; citantur

quidem semper pleniore titulo, Nauck. p. 136 sq. — Porro de variis fabulae Sophoclis satyricae titulis Ἡρακλῆς, Ἡρακλῆς ἐπὶ Ταινάρῳ etc. iam Nauckius disputavit p. 142, fuisseque titulum Ἡ. ἐπὶ Ταινάρῳ. Sed fuerit Ἡρακλῆς aut Ἡρακλεΐσκος. Reliqua additamenta sunt. Item Euripidis Ἡρακλῆς μαινόμενος simpliciter in didascaliis audiebat Ἡρακλῆς. — De Hippolyto iam supra monuimus: καλυπτόμενος prioris fabulae cognomen a posteris additum, ut superstitis cognomen στεφανίας commentatores addiderunt, id quod diserte argumenti scriptor videtur testari. Accedit quod fragmenta fabulae deperditae simpliciter apposito Ἱππολύτῳ laudantur, excepto Polluce IX, 50. Ipsa vero additamenta καλυπτόμενος et στεφανίας, tum id quod de priore fabula vitae scriptor narrat, fabulas diversas inter se fuisse ostendunt. Cf. Nauck. p. 390. Neque aliter de utraque Iphigenia Euripidis iudicare possumus, quamquam fragmentum didascalicum, quod exstat in schol. Ran. 67, 'Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Αὐλίδι exhibet.' Quae fabula utrum retractata an iterum commissa an post obitum auctoris primum edita sit, inter viros doctos disceptatur. Qua de re vide infra. Porro utraque Melanippa eiusdem poetae, ἡ σοφή et ἡ δεσμῶτις, et addito et omisso cognomine a scriptoribus laudatur. Diversas esse fabulas argumentis certis constat, vid. Nauck. p. 404. 406. Quod idem dicendum est de fabulis Sophoclis, quae Ναύπλιος inscribebantur duae quaeque a fabulis Astydamantis, Philoclis, aliorum cognominibus, ipsis fortasse suo additamento usis, discernendae erant. Nauck. p. 177. 604. Idem porro de fabulis, quae Ὀδυσσεύς et Οἰδίπους inscribuntur, iudicandum, quippe haec argumenta non solum a Sophocle sed ab aliis quoque poetis prae reliquis tractata esse fabularum catalogus ostendit. — Aeschyli rursus fabulae Promethei nomine usae, aut praemisso tetralogiae nomine Προμήθεια simpliciter audiebant Πυρφόρος, Δεσμώτης, Λυόμενος aut semel praeposito Προμηθεύς: drama vero satyricum Πυρκαεύς inscriptum fuisse crediderim. Fragmenta ut reliquarum fabularum et utroque et omisso titulo altero citantur. Denique Sophoclis Philoctetes ὁ ἐν Τροίᾳ partim omissa partim addita explicatione

citatur, Nauck. p. 225; praeter superstitem fabulam aliorum tragicorum sat multorum Philoctetes memoratur, Aeschyli, Achaei, Euripidis, Philoclis, aliorum. Verum haec hactenus: sciens praetermisi aliquot fabularum titulos, quum nec defendant magnopere nec refutent sententiam nostram de fabularum titulis.

XII. Quod simplices titulos fabularum auctoribus et didascaliis, pleniores commentatoribus deberi dixi, id luculenter defenditur argumentis ad Sophoclis Aiacem, Oedipum Regem, Aeschyli Prometheum, Septem adv. Thebas, Euripidis Phoenissas, Rhesum, Hippolytum. Arg. Aiac. — τῇ ἐπιγραφῇ πρόσκειται ὁ Μαστιγοφόρος ἢ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ Λοκροῦ. Δικαίαρχος δὲ Αἴαντος θάνατον ἐπιγράφει· ἐν δὲ ταῖς διδασκαλίαις ψιλῶς Αἴας ἀναγέγραπται. Hinc colligimus, vocem ἐπιγραφή duplici sensu usam esse, significat enim et titulum simplicem ut in arg. Thesmoph. ἀπὸ δὲ τῶν θεσμοφορίων· τὰς Θεσμοφοριαζούσας γυναῖκας ἐπέγραψεν, in arg. Pluti ἐπιγέγραπται δὲ τὸ δρᾶμα Πλοῦτος Ἀριστοφάνους, et additamentum tituli; ἀναγράφειν vero, ἀναγράφεσθαι didascaliarum verbum proprium est, quae τὸ ἀναγεγραμμένον δρᾶμα φέρουσι = exhibent, schol. Nub. 552, arg. Rhesi, al. Arg. Oed. ὁ Τύραννος Οἰδίπους ἐπὶ διακρίσει θατέρου ἐπιγέγραπται: h. e. οὗτος ὁ Οἰδ. ἐπιγέγραπται Τύραννος. — χαριέντως δὲ Τύραννον ἅπαντες αὐτὸν ἐπέγραφον, ὡς ἐξέχοντα πάσης τῆς Σοφοκλέους ποιήσεως, καίπερ ἡττηθέντα ὑπὸ Φιλοκλέους, ὥς φησι Δικαίαρχος. Vltima ὥς φ. Δ. ad verba χαριέντως — ποιήσεως magis quam ad καίπερ — Φιλοκλέους pertinent. — εἰσὶ δὲ καὶ οἱ Πρότερον αὐτὸν οὐ Τύραννον ἐπιγράφοντες διὰ τοὺς χρόνους τῶν διδασκαλιῶν καὶ διὰ τὰ πράγματα. Eodem prorsus sensu ἐπιγράφειν dictum in fine argumenti ad Prometh. ἡ δὲ ἐπιγραφὴ τούτου Προμηθεὺς δεσμώτης, et ad Septem a. T. ἐπιγέγραπται δὲ ὑπόθεσις τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας: quippe tituli sinceri fuerint ὁ Δεσμώτης et οἱ Ἑπτά. Porro arg. Phoen. ἐπιγέγραπται δὲ ἀπὸ τοῦ χοροῦ Εὐριπίδου Φοίνισσαι πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας Αἰσχύλου: quasi in didascaliis fuisset idem fabulae nomen Euripideae Ἑπτὰ ἐπὶ Θ., vel, quod credibile non est, etiam Aeschyleae primo Φοίνισσαι. — De Rheso, fabula iam editoribus anti-

quis suspecta, argumenti scriptor: ἐν μέντοι ταῖς διδασκαλίαις ὡς γνήσιον ἀναγέγραπται. Pro ἐπιγραφόμενος arg. Hippolyti praebet προσαγορευόμενος: ἐστὶ δὲ οὗτος Ἱππόλυτος δεύτερος καὶ Στεφανίας προσαγορευόμενος· ἐμφαίνεται δὲ ὕστερον γεγραμμένος, quae verba plane conferas cum arg. Oed. T. — Iam hic repetere debebam nonnulla, quae supra ex Athenaeo delibaveram IX p. 496 e, XIV p. 663 c, quibus usus verbi ἐπιγράφειν, addere, explicare, addendo explicare, satis ostenderetur; sed ad reliqua transeundum. — Qui fuerunt οἱ ἐπιγράφοντες, auctores titulorum pleniorum aut duplicium? Dicaearchum quidem ex arg. Aiacis, Oedipi; Callimachum ex Athenaeo IX p. 496 e, e Tzetza scholioque illo Plautino; Cratetem ex arg. Arist. Pacis novimus, verum etiam plures ex Alexandrinis et Pergamenis huic explicandi, comparandi, addendi negotio operam suam impendisse vel ex argumentis, quibus praepositum est Aristophanis Byzantii nomen, videtur mihi patere. Omnes hae grammaticorum illustrium disquisitiones de fabulis literariae artissime inter se coniunctae erant: neque unum solummodo de μυθοποιίᾳ, alterum de διδασκαλίᾳ, alium de ἐπιγραφαῖς egisse crediderim, sed alium alii suppeditasse auxiliumque tulisse, aut alium ab alio mutuatum esse deque suo addidisse, si quid novi aliunde haberet. Ceterum de Callimacho aliisque vid. Proleg. ad Vesp. p. 17 sqq.

XIII. Iam, ut ad Comicum oratio tandem se referat, restat, ut fabulas eius et dupliciter inscriptas et numero α′ β′ signatas enumeremus. De fabulis duabus Δράματα inscriptis recte iudicavit Bergkius ap. Mein. Com. II p. 1055, quod diversas inter se fuisse contra Dindorfium Ar. II p. 505 sqq. p. 604 recensionis duplicis defensorem dixit. Laudantur autem et pleniore titulo et simplici Δράμασι vel Κενταύρῳ vel etiam, ut videtur, Νιόβῳ. Vtraque igitur fabula Comicus tragoedias quasdam videtur irrisisse, quemadmodum etiam alibi Herculem solebat perstringere a tragicis saepissime in scenam vocatum; ita Niobo fortasse Aeschyli Nioben, postea Ran. 911 sqq. 920 lepidissime exagitatam, permutavit in Niobum, aut Niobidarum patrem fictum aut filium patri similem, gulosum, pavidum, superstitiosum,

incomtum. Niobumne ad instar Niobes Aeschyleae ἐν πέντε σιαύραις ἐγκεκορδυλημένον procubuisse per fabulam otiosum credamus? E fragmentis quidem colligi licet nihil, nec de tempore fabularum quidquam affirmari, nisi quod quum Chaerephon (ap. schol. Plat. p. 331 Bekk.) κλέπτης vocatus sit atque urbs Athenarum Βύρσα (Hesych. s. v.), fabularum vel alteram vel utramque priori Comici aetati tribuendas esse suspicari possumus. Ceterum vid. G. Herm. Opusc. III p. 37 sqq. Fritzsch. de Aesch. Niobe progr. a. 1836. — De Thesmophoriazusis secundis post Casaubonum ad Athen. I c. 23 p. 67 diligenter egerunt Fritzschius in progr. a. 1831, Rankius Vit. Ar. p. 285, Dind. Arist. II p. 503 sq. Bergkius ap. Mein. C. II p. 1074 sq. Quam fabulam proxime post Thesmophoriazusas priores, i. e. superstites, editam esse probabiliter coniecit Bergkius: eamque, ubi scenae commissa fuerit, a poeta simpliciter Θεσμοφοριάζουσαι nominatam esse eodemque titulo in didascaliis usam esse persuasum habeas. Eadem plerumque, quod quum exigui momenti sit obiter moneo, omisso additamento a scriptoribus laudatur. — Plutum priorem, viginti annis ante fabulam superstitem scenae commissam, iam eo quod chori partibus carere non poterat, a posteriore longe diversam fuisse patet. Quod fuerit argumentum fabulae, quum e fragmentis nequaquam possit erui: fabulam superstitem aut retractatam aut repetitam esse cuivis licebit negare, donec certius retractationis vel repetitionis documentum afferatur. Vid. Rank. Vit. Ar. p. 294 et Fr. Ritter. de Ar. Pluto p. 46 sqq. p. 60 sqq. Restat una Nubium fabula, quam retractatam esse inter omnes constat. De cuius fabulae ratione quum post viros doctissimos satis liquide exposuerit Teuffelius in praef. ed. Nub., hoc loco memorandum solummodo est, cecidisse priorem fabulam, quod num alii fabulae Comici unquam acciderit, ut praemio ornaretur tertio, dubito. Huius non est loci causas anquirere, cur fabula ceciderit: tamen post Acharnenses, Equites, Daetalenses, Babylonios Nubium fabulam Atheniensibus minus placuisse, quippe quae aliquam spectatorum eruditionem postularet, non iocos tantum et ludibria, sed cum iocis severa multa intellectuque haud ita

facilia proponeret, id opinor vel ex comparatione Nubium cum reliquis fabulis necessarium apparet esse. Sophoclem scimus saepe quidem secundo, nunquam vero tertio loco nominatum esse. Quod idem Aristophanes videtur appetisse, ita ut cladem istam aegerrime ferret, spectatoresque quasi cogere retractata fabula in animo haberet, ut argumentum Nubium iudicarent gustarentque melius. Neque alium quemquam fabulam, quo meliore praemio ornaretur, retractasse retractatamque scenae commisisse unquam compertum est. Contra certissimum opinor est, Nubes superstites nunquam ab Atheniensibus spectatas esse. Qui sic? Primum quod didascaliae eas repetitas esse negant; deinde ad fabulas repetendas tempus spectaculis concessum suffecisse nemo est qui possit demonstrare. Quamvis perquam sit difficile, certum annorum numerum comoediae concedere, illi scilicet comoediae, quae senis per annum fabulis repraesentabatur, tamen quinquaginta demus, exorsi ab anno Morychidis archontis atque ad didascaliam Pluti alterius progressi. Iam si poetarum a Meinekio recensitorum fabulas, quas Suidas et Eudocia, ut alios omittam, non omnes nominasse perspicuum est, enumeramus, ita tamen ut a Cratino initium faciamus, summa fere trecentarum quinquaginta sex fabularum efficitur. Scriptor aliquis περὶ κωμῳδίας ap. Meinekium C. I p. 535: καὶ φέρεται αὐτῶν πάντα τὰ δράματα τξε′ σὺν τοῖς ψευδεπιγράφοις: qui tamen quum inter praestantissimos nominaverit Epicharmum et Magnetem, a primordiis videtur computasse. Atqui Epicharmum Suidas Syracusis docuisse refert; tum vero quando Athenienses didascaliis uti inceperint prorsus incertum, ita ut istud φέρεται non potuerit de omnibus comoediae antiquae poetis usurpari. Missis igitur eius modi scriptoribus vel sexaginta annos comoediae antiquae concedere nobis licebit, quibus copia fabularum suppetat ita ut singulis annis senas comoedias tribuere possimus. Quo iam calculo quominus fabulis repetendis tempus locumve concedamus impedimur. — Placuitne denique Atheniensibus fabulas retractatas spectare, etiamsi tempus spectandi suppetivisset? Nonne potius fabulis semper novis delectari consuerant? Quippe et comoediae et

magnam partem tragoediae temporibus describendis vel ipsi anno, quo ederentur, pingendo inserviebant. Num ergo credibile est Equites, Aves, Acharnenses, Daetalenses, Babylonios, ut reliquas taceam, unquam repetitas esse aut repetitas plausum movisse spectantium? Porro quum bis per annum trinas fabulas licuerit spectare, num fabulam quam anno ante vel plausu probavissent vel sibilis explosissent, iterum vel integram vel retractatam doceri maluerunt, quam novam scenae committi? Itaque quum nec tempus suffecerit ad repetendas fabulas nec spectatorum indoles fuerit talis ut fabulas repetitas retractatasve humaniter sustineret, factum est ut retractationis alicuius vel repetitionis perrara esset mentio. Vna Nubium est fabula, quam retractatam esse, non repetitam certis testimoniis constat, una Ranarum fabula, quam repetitam non retractatam esse Dicaearchus ex aliquo fragmento didascalico sive ex ipso didascaliae exemplo Aristotelico tradidit. Inde colligas aut Comicum noluisse committere iterum aut cives eius noluisse iterum spectare Nubes: Nubium autem retractationem, ut ea est non perfecta neque absoluta, ad suam ipsius quasi defensionem Comicum scripsisse publicique fecisse iuris: noluisse denique Athenienses fabulam, quae semel cecidisset, ne correctam quidem spectare. Contra Ranas eodem vestigio, h. e. iisdem Dionysiis bis doctam esse suspicabar Proleg. ad Vesp., atque in tabulis didascalicis hanc duplicem commissionem, victoriam simplicem perscriptam esse. Quod ipsa me docuerunt argumenti sive Dicaearchi verba οὕτω δὲ ἐθαυμάσθη — ὥστε καὶ ἀνεδιδάχθη. Quo tempore e. g. Oedipum Coloneum Sophoclis nepotem docuisse tradit argumenti scriptor, i. e. repetivisse, Ol. 94, 4. An anno post vel altero anno post repetita est tristissimo reipublicae statu, ipsis temporibus novarum fabularum commissiones vetantibus? Vtut statuis, vides exemplorum paucitatem prope singularem, eamque in comoedia etiam magis conspicuam quam in tragoedia. Namque comoedias post auctoris mortem etiam in scena versatas esse, quis credat, quis defendat? Defuissent spectatores, non intellexissent quidquam, multo minus mehercule quam nos, qui doctorum hominum commentariis

nitimur. Tragoedias vero principum tragicorum maxime a filiis commissas esse novimus: quas paene omnes novas atque adhuc ineditas fuisse si non constat, certe tamen negari nequit. Suid. s. v. Εὐφορίων: — ὃς καὶ τοῖς τοῦ πατρός, οἷς μήπω ἦν ἐπιδειξάμενος, τετράκις ἐνίκησεν. Quo pertinet quod de Euripidis Iphigenia Aulidensi traditum est, quo de vid. Boeckhium Tr. gr. pr. p. 213. 222, porro quod de Iophonte narratur cum patris tragoediis prodeunte, et quae sunt similia; cf. Boeckh. l. l. p. 31 sqq. 115 sqq. Accedit quod tragoediae extra Atticae fines docebantur in multis urbibus, qua de re nominare sufficit Grysarii libellum: De Gr. tr. — c. t. Demosth. a. 1831. — Accedunt praeterea alia quaedam, ut interpolationes histrionum, retractationes et recensiones sequiorum; accedunt Athenaei, Galeni, aliorum narrationes περὶ διασκευῆς satis frequentes. Quibus omnibus contradicere non est virium mearum nec huius loci. Equidem persuasum habeo, Athenaeum paullo levius usum esse voce διασκευή, διασκευάζειν similibus; Galenum autem potissimum de retractatione scriptionum pedestrium, i. e. philosophicarum, medicarum sententiam ferre voluisse; denique recentiores omnes facilius de retractatis fabulis locutos esse quam in naturam retractationis indagasse finesque circumscripsisse. Quare egomet — manum de tabula.

XIV. Tandem aliquando ad id argumentum Pacis revertimur, quod didascalicum alterum nuncupare nobis liceat. De quo quum praeter alios Dindorfius Vol. II p. 504 sq., Rankius Vita Ar. p. 282 sqq., Bergkius Ar. fr. ap. Meinekium C. II p. 1063 sententiam tulerint, non satis didascaliarum auctoritatis rationem habuerunt. Etenim aut fabulam, Pax inscriptam, et editam in scenamque commissam et praemio ornatam cumque reliquis eiusdem commissionis fabulis tabulae didascalicae inscriptam esse certissimum est, aut Eratosthenem et Cratetem erravisse vel etiam mentitos esse item certissimum. His igitur duobus fundamentis omnis disputatio nititur, didascaliis quas inspexisse Eratosthenem genuinas certis testimoniis constat et ipsius Eratosthenis Cratetisque auctoritate. Iam ex altero fragmento didascalico quamvis lacero Pacem superstitem secundo praemio ornatam

esse novimus. Quis ergo eam retractatam credat? Minus quidem ea placet Bergkio l. l. p. 1064, minus iam comicis aequalibus, ut schol. Platonis narrat p. 331 Bekk. κωμῳδεῖται δὲ ὅτι καὶ τὸ τῆς Εἰρήνης κολοσσικὸν ἐξῆρεν ἄγαλμα, Εὔπολις Αὐτολύκῳ, Πλάτων Νίκαις: sed tamen recte Rankius l. l. p. 285 Pacem, quod praemio secundo ornata esset, neque correctam iterum in theatro in certamen committi neque eo modo, quo Ranae bis doctae essent, repeti potuisse iudicavit. Vnum relinquitur, ut Pacem superstitem recensionem prioris, quae quidem cecidisset, fuisse censeamus. Quod quominus statuamus obstant multa. Ac primum quidem cui tandem anno fabulam tribuamus? Supersunt quidem Lenaea anni 423, Dionysia a. 424. 425, Lenaea a. 426, Lenaea vel Dionysia a. 427: accedit quod Crates secundum argumentum didascalicum uno conspectu nominavit Acharnenses, Babylonios, Pacem alteram: denique Comicus ab initio belli vel ex quo fabulas docere coepit, pacis laudator strenuus est, ita ut si Acharnensium fabula Pacis nomine uteretur, profecto non mirareris. Verumenimvero et alias fabulas his temporibus assignari oportet, ut Holcades, de quibus probabiliter disputavit Bergkius l. l. p. 1113 sqq. et Comico primis temporibus bis per annum docere concessum fuisse negaverim. Tum vero, quod maximi momenti esse duco, Pacem alteram posteriorem superstite fuisse ex ipsis Eratosthenis verbis liquidissime patet: ἄδηλον οὖν φησιν Ἐρατοσθένης πότερον τὴν αὐτὴν ἀνεδίδαξεν, ἢ ἑτέραν καθῆκεν ἥτις οὐ σώζεται. Quae verba fieri non potest quin ita intelligamus, Eratosthenem in catalogo vel opere didascalico repperisse alteram Pacem aliquot annis post superstitem inscriptam nullo additamento, ut supra monui, sed simpliciter Εἰρήνῃ vocatam. Quam quum ipse ex causis quibusdam non inspexisset, utrum repetitam an novam appellaret dubitabat. Luce enim clarius est, τὴν αὐτήν, quam vocat, fabulam superstitem esse. Itaque quum nec retractata nec repetita potuerit esse, novam fabulam fuisse necesse est: ita novam dixerim, ut simulacrum Pacis ab Eupolide et Platone derisum in ea non conspiceretur, dimidia ergo fabulae pars eaque quantum equidem video, pace

dixerim veterum criticorum, longe optima ac bellissima prorsus nova redderetur, reliqua igitur aeque nova prodiret. Fragmenta quae supersunt aliquam cum Pace superstite similitudinem habere, nihil mirum. Pacis bona laudantur, quae eadem ubique sunt, arma respuuntur ut in Pace superstite, minatur Comicus pacis osoribus ut in Pace priore, — denique multa vel invito poeta repetuntur, sed alio ordine, alia ratione. Etenim fragmenta quae hoc loco repetere non est necessarium, agriculturae deam celebratam esse ostendunt; inter quae longissimum ita est comparatum ut Dindorfius idem Menandro vindicare vellet. Ac profecto omni acerbitate, lascivia, audacia frustula ista carent, ut si tempore pacis alterius, post lugubre Athenarum fatum, anno post Ranarum commissionem proximo, Pacem hanc alteram, mansuetam illam ac timidam, scenae commissam esse dixerim, certe neque didascalica fragmenta neque ipsius fabulae frusta repugnent. Quemadmodum autem cum Acharnensibus comparari licet Pacem priorem, ita cum Lysistrata posteriorem. Paullatim exstinctum reperies poetae summi rigorem: cessit temporum malignitati. Sub triginta tyrannis Musam colere taedebat eum; qui Cleonem τοιοῦτον ἰδὼν τέρας οὐ κατέδεισεν.

CAPVT ALTERVM.

DE SCENA PACIS.

I. De scena theatri Attici quum veterum testimonia tum nostratium sententiae tantopere inter se differunt, ut, quid statuas, etiam post novissimas Schoenbornii curas plane sit incertum. Etenim veterum, qui vocantur, scriptorum testimonia ex magna parte satis recentis aetatis longeque ab ipsarum didascaliarum tempore remotae, ita ut, lexicographi, scholiastae, Lucianus, Plutarchus, scriptores Romani, alii, num quid accuratius de scena Attica perspectum habuerint, quam qui ipsis fabulis superstitibus nisi scenam describere conati sint nostrates, iure meritoque possis quaerere. Nos rursus ipsorum, quos auctores non satis certos esse profitemur, verbis vel utimur vel abutimur, iisdem et nitimur et carere nos posse gloriamur, prout fabulae cuiusque natura fert. Quid igitur mirum, quod in proverbium abire possit etiam hoc: quot scenarum scriptores tot scenae? Quam tamen unam eandemque esse scenam oportebat, utpote genuinam vereque Atticam. Quod quum ad liquidum perduci iam non possit, quae scenae Atticae nedum comicae forma genuina ac natura fuerit: unum relinquitur, ut ex ipsis fabulis speciem quandam atque imaginem eruamus, quae licet vera non sit, tamen possit vera esse. Neve id temere faciamus, ipsa testimoniorum natura cogit, quippe quae nobis arbitrio nostro uti permittat. Qui sic? Nempe duae sunt in historia theatri Attici res magni momenti, quas veras esse ac ratas scriptores rerum scenicarum fere consentiunt, quarum altera a lexicographis, altera a Plutarcho

traditur, initium dico exaedificandi theatri Athenarum lapidei, et perfectionem eiusdem Lycurgeam. Iam si verum est, quod Plutarchus et Pausanias narrant, Lycurgum perfecisse et quasi coronasse opus a superioribus inchoatum, item si non habemus, quo refellamus Photium, Hesychium, Suidam, Eustathium alios, lignea fuisse subsellia saeptaque antequam magnum Dionysi theatrum in ipsa Acropolios rupe exstrueretur, referentes, neque Suidam erroris coarguere possumus, haec ἴκρια circa Olymp. 70 in certamine Aeschyli Choerili Pratinae corruisse narrantem: sequitur, uti Athenienses florentissimis rebus, ipsa comoediae tragoediaeque aetate aurea theatro scenaque usos esse non ab omni parte perfectis atque absolutis concedamus. Sequitur porro id quod iam minus affirmaverim, ut prius spectatorum sedes exstructae sint quam actorum, theatrum quam scena. Quod ita fuisse testis egregius exstat ὁ θεῖος in Convivio p. 175 e, item testis haud sane impar Comicus in Vespis 1010. Num ergo theatrum quidem perfectum, scena per totam hanc quam auream dixi aetatem non perfecta fuit? Quis credat? quis defendat? quum scriptores rerum scenicarum veteres Sophoclem et Cratinum, alterum tragoediam alterum comoediam, quod et ad actores et ad scenae quasi leges institutaque pertineret, perfecisse atque absolvisse memoriae prodiderint; idque Aristotele duce, quem de genere fabularum utroque idem sensisse scimus. Itaque perfectio theatri scenaeque Lycurgea vide ne sit exigua quaedam ac pusilla talisque qualem O. Muellerus aliique existimaverunt esse, exornatio nimirum aedificii dudum perfecti ultima. Nam quod Fritzschius, de Lenaeis p. 37, contendit, ab ipso Lycurgo demum theatrum Athenis et coeptum esse aedificari et absolutum esse, Athenienses autem ad id usque tempus in ligneo theatro post collapsa Ol. 70 subsellia exstructo fabulas spectavisse; contra Piraeenses in theatro lapideo, circa Ol. 86 Periclis consilio atque auctoritate aedificato consedisse: id ratione sana magis reque ipsa quam liquidis testimoniis refutare cogimur. Certe ab auctoribus testibusque idoneis destituti ad ingentem spectatorum numerum, ad ipsas fabularum e. g. Promethei, Eumenidum, Avium, Pacis, aliarum compositiones

confugimus demonstraturi aut commissionem fabularum dignam fuisse et spectatoribus et poetis, aut historiam comoediae tragoediaeque Atticae iam non exstare talem, qualem periti harum rerum ad unum omnes adhuc in mente oculisque et habuerint et habeant. Qua in scenae imagine si quid a nobis peccatum fuerit, meminerit lector aequus, nos fundamentis certis in scena depingenda prorsus carere. Theatrum enim Aspendicum, quo Schoenbornii doctrina nititur tota, et Romanum est et longo post theatri Attici aetatem intervallo aedificatum. Item si forte iusto plus suspicionibus et coniecturis concessisse videbimur, meminerit lector aequus ac peritus, longe maximam partem disputationum de theatro Attico eiusque historia in coniecturis positam esse. Etenim, ut unum afferam, quot dies festi Dionysiorum, quot dies spectaculorum fuerint, quis est qui etiam post Boeckhii Fritzschiique curas affirmare possit? Iam plerique, inprimis librorum de theatro Attico scriptores Boeckhium sequuntur magistrum, neque tamen quae Fritzschius contra virum summum disputavit in commentatione de Lenaeis reiicienda sunt. Ita prorsus in describenda Pacis scena si quid novi attulero, aliorum sententias a me nec refutatas nec reiectas esse scito.

II. Fabulae igitur quum tragicae tum vero comicae, quae supersunt, scenam requirunt opere et artificio exstructam. Quam quidem sive lignea fuerit, sive e lapide facta, primis theatri temporibus stabilem fuisse atque immobilem omnes consentiunt. Huius scenae simplicitas, qua species quaedam palatiorum vel aedificii regii ostenderetur, quum fabularum sensim varietatem maiorem spectantium indoli iam non conveniret, ab Aeschylo provisum est multoque magis a Sophocle, scenae tragicae perfectore, ut civibus praeter perpetuas istas ianuas domus regiae tres etiam alia quaedam, arbores, rupes, similia liceret spectare. Inde scenarum pictura, ἡ σκηνογραφία, orta est, quae utrum ligno an lino, in quo scenae imago pingeretur, usa sit nescitur. Hanc ergo picturam, hoc pictum lignum linumve scenae stabilis simul velamen fuisse per se patet. Iam vero hanc picturam, quum crescente in dies ludorum studio saepius tragici poetae

adhibuerint varietatem fabularum quaesituri, saepissime tamen, quin etiam perpetuo comici poetae adhibere ipsa comoediae natura, a rebus circa aulam regiam versantibus alienissima cogebantur. Ita fabula Comici unaquaeque suam sibi requirit scenam, aut partem aliquam urbis aut domum civis simplicem nulloque apparatu ostendentem, excepta Ranarum fabula, quae fortasse scena quasi tragica usa est. Praeterea, agamus enim solummodo de fabulis superstitibus, in Acharnensibus, Nubibus, Vespis, Pace, Avibus, Ranis, Lysistrata duplici scena opus est; res enim aguntur et in plano et in edito loco, et in terra et in coelo vel in aura. In Pace igitur quum res et in terra et in coelo agantur, τὸ θεολογεῖον, institutum proprie tragicum, adhibetur; sed opus est etiam instrumentis, quibus dii tragici deorsum in θεολογεῖον deferuntur, ad actorem comicum sursum evehendum, μηχανὴν dico tragicam sive κράδην comicam. De reliquis rebus, ad Pacem docendam necessariis, veluti de scarabaeo, funibus, Pacis deae simulacro, aliis deinceps agamus.

III. Duae quum sint partes scenae, domus Trygaei et deorum palatia, in utraque autem parte actores versentur, superioris partis picturam, ante quam actores versari possent, aliquantum recessisse oportet. Habet ergo etiam superior scena suum quoddam proscenium, suum pulpitum, id quod θεολογεῖον vocatur in tragoediis, ἐπισκήνιον nisi fallor in comoediis. Scilicet ἐπισκήνιον Hesychius explicat τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς καταγώγιον, et Pollux IV 130 ἀπὸ (ἐπὶ) τοῦ θεολογείου, ὄντος ὑπὲρ τὴν σκηνήν, ἐν ὕψει ἐπιφαίνονται θεοί. Cui non contradicit Vitruvius VII, 5, quum de scenae simplicis, qualis in plerisque tragoediis saneque multis comoediis fuerit, fastigio atque ornamento loquitur. De quo episcenio falsa est Schoenbornii sententia, nec Iovis palatia conspicua fuisse censentis neque actores nisi ad extremum episcenii marginem progressos, p. 335 sqq. Etenim quae Trygaeus conspicit, eadem spectatores quam maxime necessarium est conspicere, v. 178 sq. Quod vero Schoenbornius Mercurium aliosque recedendo ipso disparere dicit, fallitur prorsus: episcenium vel θεολογεῖον totum patebat spectatoribus ex parte longe maxima

ipso episcenio altius sedentibus. Regia enim comparet Iovis, Bello concessa, regia opinor ad similitudinem regiae domus tragicorum picta; Mercurius ianitoris v. 180 et servi v. 201 sq. officia explet; appropinquante Bello, nunc domino regiae, per servorum ianuam redit, unde venerat, sollicitus ne vapulet, v. 232. Cuius quidem episcenii latitudinem non multo minorem quam ipsius proscenii (de cuius mensura vid. Schoenborn. p. 63 sq.) esse res, quae ibi aguntur, ipsae iubent. Pictura vero in medio episcenio fuerit necesse est, item Trygaei domus in medio scenae pariete; atque ita opinor ut suile unde sursum Trygaeus evehitur et ianua qua Mercurius prodit sibi inter se respondeant lineaque directa contegantur. Ianua igitur quum in sinistra regiae parte sit, etiam suile ad sinistram domus latus exstructum videmus. Cui rei convenit, quod de notione μηχανή vel κράδη lexicographi tradiderunt, Pollux IV, 128 κεῖται κατὰ τὴν ἀριστερὰν πάροδον, ὑπὲρ τὴν σκηνὴν τὸ ὕψος, cf. Hesych. Zonar. s. v. Tria ni fallor huius machinae genera fuerunt eaque in fabularum genere utroque adhibita; quorum unum utrum proprie μηχανή an αἰώρημα vocatum sit ambiguum. Suidas de Bellerophonte s. v. αἰώρημα: μετέωρος δὲ αἴρεται ἐπὶ μηχανῆς· τοῦτο δὲ καλεῖται ἑώρημα, Pegasum videtur μηχανὴν nuncupare; itaque Trygaei scarabaeus item μηχανή. Schol. Pac. 80 eadem. Cf. Suid. Phot. s. v. ἑώρησις. (Alia μηχανῆς explicatio ap. Bekk. Anecd. p. 208, 9). Alterum nomen ἡ ἀγκυρίς, Plut. Prov. 116 — ἀφ' ἧς οἱ ὑποκριταὶ ἐν ταῖς τραγικαῖς μηχαναῖς (scil. quum machinis opus est) ἐξαρτῶνται — ζωστῆρσι καὶ ταινίαις κατειλημμένοι: ancora igitur in zona corpori recincta haerebat. Cf. Flor. Chr. ad Pac. 626. Tertium genus ἡ γέρανος, Pollux IV, 130: μηχάνημά ἐστιν ἐκ μετεώρου καταφερόμενον ἐφ' ἁρπαγῇ σώματος, ᾧ κέχρηται Ἠὼς ἁρπάζουσα τὸ σῶμα τὸ Μέμνονος. Aliter et tanquam de vivis explicant Etym. M. s. v., Bekk. Anecd. p. 232, 5. Ex his igitur tribus generibus, quae nuncupare possumus: das Luftross, der schwebende Engel, der Storchschnabel, equum sibi Comicus elegit, scilicet Pegasum sepedem, scarabaeum impurum. Ratio evolandi haud dubie commodissima erat, qua simul miser Bellero-

phontes aptissime perstringeretur. Differebant porro haec genera ita, ut equus duobus certe vel etiam pluribus funibus egeret, reliqua duo singulis funibus agerentur, quibus nomen est *αἰώραις*, Pollux IV, 131: *αἰώρας δ' ἂν εἴποις τοὺς κάλως οἳ κατήρτηνται ἐξ ὕψους ἀνέχειν ἐπὶ τοῦ ἀέρος φέρεσθαι δοκοῦντας ἥρως ἢ θεούς*. Ceterum longe usitatissima vox *ἡ μηχανή*, non solum unam alteramve machinae speciem significans, ut in fragmento Antiphanis ap. Athen. VI p. 222 a. c, Mein. C. III p. 106 sq. et Alexidis ap. Athen. VI p. 226 a. c, Mein. C. III p. 439; sed etiam funes intelligi iubens, ut in fragmento Cratini ap. Phrynich. Praep. soph. p. 28, 29: *τούτου δ' ἁπάσας ἀποτεμῶ τὰς μηχανάς*, Mein. C. II p. 215. Hinc quod tragici poetae nimis saepe hanc nodi solvendi rationem quaerebant, in proverbium abiit *ἀπὸ μηχανῆς* vel *ἀ. μ. θεός*, a comicis saepenumero deridendi causa dictum, ut Trygaeus plane alter Bellerophon est. Cf. Plat. Clitoph. p. 407 a, Demosth. *πρὸς Βοιωτ.* p. 1026, 1; Plut. Them. 10. 32; Lysand. 25; Arist. Poet. c. 18, 12. 13 et quae Meinekius ad fr. Antiphanis p. 107 congessit, recte opinor emendato scholiasta Aristidis: *ἔχομεν γὰρ πολλάκις ἐν τοῖς κωμικοῖς δράμασι θεοὺς φαινομένους διὰ* (*ἐπὶ* vel *ἀπὸ*?) *μηχανῆς*: quippe reponi iubet *τραγικοῖς*.

IV. De suili pauca addamus. Id igitur ad sinistrum domus latus exstructum ita esse opinor, ut et ianuam habeat proxime domum et foramen prope sinistrum ianuae postem, idque operculo clausum. Pone foramen scarabaei simulacrum conspicuum, ubi operculo demto cibus stercoreus per foramen a servo altero (*α'*) scarabaeo porrigitur. Id quod accidit v. 3, v. 6. 7, v. 9. 10, v. 13. 14, v. 15, ni fallor, v. 18, quinquies igitur aut sexies. Foramen autem operculo tectum esse, versus 5 *ποῦ γὰρ ἦν νῦν δὴ ' φερες* indicat. Neque enim servorum alter *ὁ μάττων*, *ὁ β'* omnino videt scarabaeum, alter *ὁ διδούς*, *ὁ φέρων* dum aperit foramen adspicit monstrum. Itaque *ὁ μάττων*, ut quid agat scarabaeus, ipse quoque intelligat, aperit ianuam paullulum ab epularum loco remotam, et dextrorsum prospiciens beluam videt impigre devorantem: v. 29 sqq. Restat ergo in ianua semia-

perta, sensim introspiciens et cum spectatoribus communicans, quid viderit; eodemque loco subsistit, nisi fallor, ad versum usque 49. 50: quae verba locutus intrat suile. Quod tantum spatii habeat necesse est tantove spatio distet a scena stabili, ut Trygaeus cum hippocantharo suo commode possit sursum protrahi. Parique spatio opinor domus paries distat a scena stabili, ut scenae pictura unum ac perpetuum parietem ostendat. Funes autem sive rudentes iam ab ineunte fabula in conspectu sunt, eodem fortasse quo scenae paries colore, verum etiam alio, si placet. Nam Graeci res miras ac monstruosas, quas percipere difficile esset, nec solebant spectare nec cupiebant, quum spectaculum per se satis miraculi praeberet. Itaque Comicus quum Trygaeum ὦ μηχανοποιέ exclamantem facit, spectatores, ne nimis se decipi patiantur, ingenue monet.

V. Scarabaeus, Pegasus Trygaei sepes, Pegasus fortasse Bellerophontis mutatis scilicet, ut aiunt, mutandis, satis magnum atque horridum monstrum videtur fuisse. Caput ingens, mobile, deorsum nutans, quum corpus sursum protrahitur, naribus auribusque ornatum tanquam equi. Nec freni desunt, quos adhibeat eques cantharo, simul ut nares quae identidem ad stercora praecipites feruntur, sursum trahat, simul ut alas vel iisdem frenis vel loris aliis una moveat eademque virium contentione, simul denique, ut habeat quo se contineat ac sedeat tuto. Sedet autem in tergo canthari crasso et deformi, cruribus ilia premens, ad alas prospiciens naresque et aures, quas ipsum, non machinae totius rectorem movere propterea arbitror, quod procul dubio talis beluae movendae modus et simplicior et facilior est. — Iam quum supra suilis sepem exsurrexit sepes, non leni aequabilique tractu in auras se attollit, sed abrupto, qui metro anapaestico conveniat, cursumque equi citatum, quem nostrates „Galop“ appellant, imitetur. Neque tamen cito assurgit Trygaeus sed lente saepiusque intermisso itinere. Ita v. 91—101 tantum moveri non attolli scarabaeum, v. 102—113 quiescere prorsus, v. 114—123 iterum moveri, v. 124—153 iterum quiescere vel ex metrorum vicissitudine perspicuum est. Metri autem dactylici et anapaestici

numerus quo melius equitando ostendatur, caput pedesque priores monstri altius posterioribus assurgant necesse est; id quod parte corporis priore et attrahenda funibus prioribus et remittenda efficiebatur. Ceterum τοῦ μηχανοποιοῦ est eiusque ministrorum, ut machina recte et aequabiliter oscillet. — Primum igitur subsistit Trygaeus cum machina sua v. 90, cum servo altercaturus, ubi vix supra suile assurrexit; paullatim domus suae altitudinem aequat, quum filiae a servo excitatae e ianua proruunt singulae patremque cursum strenue tenere conspicatae metro loquuntur canuntve una omnes, quo ipsius cursus numerum significent. Mox depresso beluae ardore v. 124 sqq. placide cum patre in scarabaeo aurisque pendente singulae colloquuntur. Pater fere dimidiam itineris partem confecit; reliquum iter a v. 154 eadem ratione conficitur, ita tamen, ut v. 157 sq. scarabaeus aut subsistat aliquantum aut etiam regredi videatur. Id quod v. 164—169 iterum fieri suspicor. Ex quo efficitur, ut et tempus profectionis satis ducatur; itur enim ad superos; et machinae rector ne prius officio suo defungatur quam Trygaeus versibus suis. Qui versu demum 173 ad episcenii marginem extremum progressus, subsistit subito. Pegasus non amplius movetur; ubi sit, quidve fiat, domino paullisper nescio. Verum ad episcenium ope μηχανοποιοῦ appellitur; scarabaeus a latere tractus equiti suo nauseam moturus est clamanti ὦ μηχανοποιέ — χορτάσω τὸν κάνθαρον. V. 177 equitem iam descendisse oportet; qui equum strenuum atque animosum non amplius moratus ad regiam contendit Iovis. Scarabaeus vero continuo disparet, altius assurgens in auras, h. e. in scenae tectum, ad machinae rectorem. Neque Trygaeus eius meminit nisi v. 721, facile contentus, ubi ei honores divinos contigisse comperit.

VI. In scenae tectum scarabaeum assurgere dicebamus. Sed quale tectum? Nimirum quod a scenae pariete summo procurrens aut dimidiam proscenii partem aut totum proscenium tegit, in ipsius scenae et parasceniorum muris impositum fastigatumque opinor, quippe quod machinarum sub illo locus fuerit. Quod igitur tectum in pictura significatum cum Gepperto Altgr.

Bühne p. XXIII et Wieselero Theatergeb. p. 60 crediderim. Ceterum de scenae tecto quum ab aliis satis disputatum sit (cf. Schoenborn. l. l. p. 29. 95 sq.), indicare sufficit, Pacem Aristophanis aut tecto quam maxime indigere aut Trygaei profectionem omittendam omnem. Nam machinam vel rationem qua suspensus cum belua vir tolleretur a spectatoribus conspici potuisse, quis credat? Scilicet Aristophanis tempore machina nomen quidem servavit κράδης, sed naturam mutavit. Neque verendum, ne tectum obscuraverit scenam aut proscenium, quippe latitudini proscenii perquam modicae lux diei sufficiebat, et existimandum, scenae Atticae architectos et praefectos ut in reliquas res ita in lucem idoneam curam impendisse.

VII. Hoc igitur sub tecto etiam regia Iovis est; ante ipsam regiam fovea, in qua a Bello inclusa Pax dea latet, lapidum saxorumque mole imposita, ne prodeat Bello invito. Foveam vero vel antrum in episcenio esse, ante ipsius Mercurii Trygaeique pedes v. 224 εἰς τουτὶ τὸ κάτω, v. 727 τῃδὶ παρ' αὐτὴν τὴν θεόν, v. 728 ἕπεσθον ἅμ' ἐμοὶ θᾶττον perspicue ostendunt. Neque hoc habet difficultatis quidquam, Pacem deam cum comitibus duabus in scena superiori comparere. Verum ipsius protrahendi simulacri modus qui fuerit, num ita ut cuivis probetur veritatisque praebeat speciem, describi possit dubito. Sed tamen subeamus periculum faciamusque. — Ac Trygaeus quidem, qui Pacis fortunam ignoraret, instrumenta ad deam eruendam secum attulit nulla. Itaque clamat v. 298

δεῦρ' ἴτ' ὦ πάντες λεῴ,
ὡς τάχιστ' ἅμας λαβόντες καὶ μοχλοὺς καὶ σχοινία.

Protinus chorus orchestram intrat gradu celeri quidem et incitato, sed tamen parodico: metrum parodi est usitatum, numeri citatiores, quippe Comicus ad eundem numerum saltare chorum iubet v. 320 sqq. Affert secum, quae exigebantur, ligones, harpagones, funes, talia, v. 307, eas igitur res, quae v. 730 vocantur τάδε τὰ σκεύη. Iam hos velim animadvertas versus: v. 297 Trygaeus conclamat: καὶ μέτοικοι καὶ ξένοι καὶ νησιῶται, δεῦρ' ἴτ' ὦ πάντες λεῴ: v. 470 idem minatur οἰμώξεσθ' ὦ Βοιωτοί,

v. 498 πληγὰς λήψεσθ' ὠργεῖοι, v. 504 increpat ἄνδρες Μεγαρῆς οὐκ ἐς κόρακας ἐρρήσετε; iidem et Argivi et Megarenses notantur v. 479, v. 485; Laconum vero ardor collaudatur v. 482. Qui vero vel castigantur vel probantur, ii omnes in choreutarum numero esse non possunt. Chorus enim ex agricolis constat, id quod liquide docent versus 512 ἄγ' ὦνδρες αὐτοὶ δὴ μόνοι λαβώμεθ' οἱ γεωργοὶ et qui sequuntur proxime. Quibus necessario adducor, ut chorum fuisse duplicem statuam, alterum choreutarum iustorum, qui per fabulae vices in orchestra canat saltetque, alterum comitum, qui ante parabásis exordium orchestram relinquat. Chorus loco suo legitimo maneat quam maxime necesse est: quod factum esse fabula ipsa docet. Etenim choreutae postquam prodierunt statim saltare incipiunt, neque desinunt v. 334—336, sed v. 362 demum et canendi et saltandi finem faciunt. Haec igitur chori saltatio num alio unquam loco fieri potuit quam in orchestra? Iam dixerit quispiam: post v. 362, dum Mercurius et Trygaeus altercantur, nonne tempus suppetit, quo chorus in pulpitum ascendere scenaeque appropinquare possit? Sane vero, modo chorum orchestram relinquere sive solere sive posse demonstres. Immo quo tempore Mercurius captatur, alter chorus proscenium occupavit, chorus legitimus tanquam ἄγημα quoddam remansit. Iam vero Comicum parum sibi stetisse fateor, quum comparo v. 430

ἀλλὰ ταῖς ἄμαις
εἰσιόντες ὡς τάχιστα τοὺς λίθους ἀφέλκετε,

et v. 463

ὑπότεινε δὴ πᾶς καὶ κάταγε τοῖσιν κάλως.

Primum εἰσιόντες quid significet, dubium: quum proprie de eo qui vel domum scenaeve domum vel orchestram intrat usurpetur. Hoc tamen loco idem esse apparet quod ἀναβαίνειν. Ad se ut homines escendant, Mercurius imperare non potest: sed dum ex inferiore orchestrae loco in pulpitum conscendunt, vel ad superos tendere videntur. — Tum vero falces, ligones, harpagones, similia cum funibus permutantur, non exposito, falces ad saxa amovenda minus aptas esse quam funes, quum altitudinem scenae

superioris non aequent. Sed funes unde? Porrigitne eos Mercurius? qui quidem v. 430 ὑμέτερον ἐντεῦθεν ἔργον ὦνδρες κτἑ. qui dea possit liberari suadet verbis potius quam re ipsa: quin etiam praecipit id quod chorus et Trygaeus reiiciendum censent, κάταγε τοῖσιν κάλῳς clamantes. Vnum ergo superest, ut comites, quibus chori alterius nomen indidimus, pulpito occupato funem vel funes (verum sufficere unum duosve arbitror) in episcenium coniicere dicamus, quibus correptis ad saxaque destinatis et Trygaeus et choreutae una deducant molem. Funes igitur ab episcenii margine tendunt ad pulpitum, ad ipsam orchestram. Non tamen veri est simile, chorum suum funem trahere, comites suum: primo enim chorus a comitibus malignis ac segnibus vel impeditur quominus trahendo quidquam proficiat, v. 495 οὔκουν δεινόν, τοὺς μὲν τείνειν τοὺς δ' ἀντισπᾶν; id quod nisi in eodem fune fieri nequit. Ipse Trygaeus ut cum reliquis una trahat, quin etiam Mercurius ut opem suam ferat, a choro monetur v. 473 ἀλλ' ἄγεθ' ἕλκετον καὶ σφώ. Ad quae quum Trygaeus respondeat: οὔκουν ἕλκω κἀξαρτῶμαι κἀπεμπίπτω καὶ σπουδάζω; verbis utitur nauticis, tanquam in fune suspensus, quippe qui acerrime trahat corpore resupino et quasi recumbente, rursus remigum instar corpore prono et procumbente novam deinceps funis partem ad se attrahens. Quod rursus nisi Trygaeus et choreutae comitesve eodem fune utuntur, recte fingi non potest. Ceterum omnia nautarum indolem sapiunt, inprimis interiectio εἶα, quam male explicat schol. ad v. 460 μιμεῖται τοὺς βαρβαριστὶ ἐξέλκοντας, melius Suidas: παρακελεύσεως ἐπίρρημα, hodie quoque in Graecia usitatam, ut narratur in Thesauro l. G. s. v., cf. Flor. Chr. ad v. 1. Hesych. s. v. εἰάζων, Nauck. Trag. fr. p. 500, et a tragicis (Euripide, Aeschylo) pariter atque ab Aristophane adhibitam. Tandem chorus in opus solus incumbit; comites aut recedunt omnino aut omittunt trahere. Lapis autem lapidesve, ut veritatis aliqua species praebeatur, ad episcenii marginem promoventur. Scalis prodeunt per foramen, parti haud exiguae spectatorum perspicuum, Opora et Theoria, producitur item simulacrum Pacis deae, aut ab ipsis puellis ab utroque latere stantibus aut alia

3*

quadam machina. Quod re vera simulacrum non mutam aliquam personam esse propterea duco, quod per reliquam fabulam ante Iovis regiam immobile quin steterit non dubito. Iam ut in qualibet fabula ita in Pace multa sunt, quae Comicus non spectatoribus quidem sed tamen lectoribus relinquit de suo addenda. Quo pertinet, quod de saxo iterum foramini imponendo, id quod aut statim a Trygaeo et Mercurio efficitur aut post v. 729 a Mercurio solo, tum vero quod de funibus solvendis inque proscenium reiiciendis, id quod post v. 526 vel post v. 555 fieri necesse est, nostram nobis opinionem atque imaginem fingere cogimur. — Comites igitur post v. 555 a pulpito recedunt in orchestram; vocantur autem omnes agricolae, quod quin Argivi quoque Boeotique et reliqui ex agricolis esse existimentur nihil obstat. Verum exeunt demum v. 730 sqq., ut iustus choreutarum numerus in orchestra versetur solus. Asportant secum ligones funesque tanquam servi: τοῖς ἀκολούθοις δῶμεν σώζειν, ac iubentur diligenter res non amplius necessarias asportare, quasi summi sint pretii et circa theatrum per ludorum tempus turba furum vagetur, v. 732. Denique Trygaeus postquam Pegasus disparuit, a Mercurio monitus, iisdem scalis descendit, quibus ascenderant in episcenium mulierculae. Quas igitur scalas pone scenae parietem fuisse apparet in media scena, aut stabiles illas aut ad huius fabulae usum accommodatas atque exstructas. Namque scalas quasdam in scenae domo fuisse ipsa superioris scenae tectique natura docet ac iubet; quamquam Pollux binas solummodo commemorat, eas scilicet, quibus ex orchestra in pulpitum ascenditur, et Charonias. Verum trinas intra domus parietes fuisse dixerim, singulas in utroque angulo, quem scena et parascenium faciunt, singulas in media scena. Neque tamen, si quis binas illas stabiles ac perpetuas, has vero singulas mobiles fuisse uniusque fabulae negotio inserviisse contenderit, habeam ego quod contradicam. Deae igitur simulacrum in ipso foraminis margine stat; quare Mercurius v. 727 monstrat: τῇδὶ παρ' αὐτὴν τὴν θεόν. Clauso foramine operculo suo, etiam lapidum qui vocabantur magnitudo vel disparet vel minuta est ita,

ut scenae superioris solum aeque planum sit atque antea. Mercurius autem regiam intrat in scenam inferiorem descensurus finitaque parabasi alius personae partes acturus.

VIII. His expositis, quae lectori aequo plausum ut moveant vehementer opto, reliqua satis expedita sunt. Trygaeus cum comitibus suis a dextro scenae latere, per ianuam parascenii intrat, tanquam longinquo per incognitas terras itinere confecto. Servus domo exit, postquam dominum audivit verba facientem. Qui post longa cum servo choroque colloquia Theoriam, mulierum alteram, senatui prytanibusque dono dat. Theoria tamen non in orchestram descendit, sed sinistrorsum per parascenii exit ianuam, quo eam Athenas vel in forum Athenarum commigrare significatur. Verum etiamsi in orchestram descendisset, tamen sinistrorsum exire perseveraret, cui subsistendi commorandique nusquam esset locus. Accedit quod comitem haberet nullum. Iam vero eam per scenam incedentem servus comitatur, cui satis concessum est temporis, quo Trygaeus cum choro colloquitur v. 913—927. Ac servus, postquam prytanis, πρόσωπον κωφόν, Theoriam in ipso scenae exitu accepit, v. 895

θέασ' ὡς προθύμως ὁ πρύτανις παρεδέξατο,

ad dominum redit. Mox sacra fiunt more Atheniensium solito, de quibus sacris capite quarto disputabitur.

IX. Relinquitur, ut de personarum distributione exponamus. Viginti quum sint Pacis fabulae partes vel scenae*) — scenam

*) Scena I v. 1—81 Servi duo; II v. 82—113 Trygaeus, Servus α'; III v. 114—149 Trygaeus, Filiae; IV v. 150—179 Trygaeus; V v. 180—233 Trygaeus, Mercurius; VI v. 234—288, Trygaeus, Bellum, Cydoemus; VII v. 289—300 Trygaeus; VIII v. 301—363 Trygaeus, Chorus; IX v. 364—523 Trygaeus, Chorus, Mercurius; X v. 524—729 Trygaeus, Chorus, Mercurius (Pax, Opora, Theoria); XI v. 730—803 Parabasis; XII v. 804—897 Trygaeus, Servus α' (P. O. T.); XIII v. 898—927 Trygaeus, Chorus; XIV v. 928—1041 Trygaeus, Servus α', Chorus; XV v. 1042—1117 Trygaeus, Servus α', Hierocles, Chorus; XVI v. 1118—1183 Parabasis altera; XVII v. 1184—1202 Trygaeus, Falcarius, Chorus; XVIII v. 1203—1263 Trygaeus, Armorum mercator, Chorus (Hastarius, Galearum faber); XIX v. 1264—1306 Trygaeus, Lamachi filius, Cleonymi filius, Chorus; XX v. 1307—1349 Trygaeus, Chorus.

nostratium more novam incipere dico, quum aut novus actor prodit aut qui egerunt vel omnes vel unus alterque exeunt — in duabus trini sunt actores. Actores dico, qui loquuntur, reliquas personas mutas nuncupare liceat. In scena igitur sexta v. 234—288 Trygaeus, Bellum et servus Belli, Κυδοιμός, quem una cum domino suo prodiisse arbitror, adsunt, ita tamen ut Bellum Trygaei nullam habeat rationem, neque Trygaeus nisi ad spectatores et πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν verba faciat. Porro in scena decima quinta v. 1042—1117 Trygaeus, servus prior, ὁ α', et Hierocles altercantur, ita rursus, ut servo sanequam pauca verba sint concessa, quae si quis etiam minuere velit, is versum 1056 Οἰκ. αἰβοῖ βοῖ. Ἱ. τί γελᾷς; Ο. ἥσθην χαροποῖσι πιθήκοις, recte inter Trygaeum et Hieroclem distribuet. Omnino servi, quum tertiam agunt personam (animadvertas velim non me dixisse, quum tertiarum partium sunt, servus enim noster secundarum est), loqui non magnopere laborant. — Accedit tertia scena, varie a viris doctis tentata, decima octava v. 1203—1263, quae si personarum catalogum, qualem libri exhibent, defendamus, omnem de trinis fabularum actoribus doctrinam evertet. Itaque ex actorum catalogo eximendi Λοφοποιός, Θωρακοπώλης, Σαλπιγκτής, id quod iam alii viderunt; inserendus vero post Δρεπανουργὸν (quem iniuria omisit Engerus Rhein. Mus. 1854, IX p. 581) Ὅπλων κάπηλος, sic ab ipso Trygaeo appellatus. Κρανοποιὸς vero et Δορυξός, qui invocantur v. 1248. 1253, κωφὰ πρόσωπα, institoris comites, cf. v. 1206. Quem multa ac varia armorum genera cum comitibus afferentem, loricam, cristam, tubam, hastam, galeam, alia eaque Trygaeo singula offerentem, lepide ac festive deridet Oporae maritus, quoad v. 1257 ὑβριζόμεθα· χωρῶμεν ὦ τὰν ἐκποδών (ὦ τὰν ad hastarium, quia proxime de hasta agebatur) cum comitibus in commissantium turba disparet. Proxime ante hanc scenam falcarius cum Trygaeo colloquens actorem requirit: neque opus est eum exire, dum ὁ κάπηλος appropinquat. Vnde sequitur, ut in scena octava decima tres actores una in scena versentur. Inter hos igitur actores tres facili negotio personae distribui possunt. En catalogum:

I. Trygaeus; II. Servus α', Mercurius, Cydoemus, Falcarius; III. Servus β', Bellum, Hierocles, Institor. Paullo aliter Beerius, Veber die Zahl etc. p. 45, qui galearum fabro concessit locum, et Engerus Rhein. Mus. l. l., qui falcario locum negavit. Haec igitur distributio nostra satis concedit temporis ad vestes mutandas: servus alter qui est partium tertiarum, ut Belli induat personam inque scenam superiorem ascendat, per quattuor scenas, v. 83—233, otio fruitur, idem post scenas octo tertium prodit, interiectis vv. 289—1041, Hieroclis partes acturus, postremo post parabasin alteram brevemque scenam κάπηλος est. Paullo festinantius servus prior, actor partium secundarum agere iubetur: qui quidem post duas scenas, v. 114—179, quae tamen profectione Trygaei sane impedita longiores fiunt, sub Mercurii persona, deinde post tempus brevissimum sub Cydoemi prodit. Licet enim Cydoemum post verba Belli v. 255 παῖ παῖ Κυδοιμὲ prodire concedamus, tamen viginti tantum et unus intercedunt versus a v. 234—254, quibus si non mutare vestem, at vero addere aliquot personae insignia, depositis Mercurii insignibus iussus est. Quam tamen mutationem et celerrime et facillime factam opinor, quum utrumque servi vices explere supputo, ita ut vel ante versum 255 Cydoemum comparuisse verisimile sit, utpote pedissequum Belli. Reliqua etiam expeditiora sunt et faciliora: post duas scenas, v. 289—363, in quarum altera parodus chori satis requirit temporis, Cydoemus iterum Mercurius factus est; tum post scenam undecimam sive parabasin primam rursus servus α', cuius personam per quattuor deinceps scenas agit ad versum usque 1117, post parabasin alteram Falcarii partes brevissimas acturus, v. 1190—1202. — De actore denique primarum partium ut quidquam addamus necesse non est.

X. Verum enim vero haec personarum distributio quamquam facillima videtur esse, neque toti fabulae committendae sufficit et peccat quodammodo contra pulchri leges. Etenim Trygaeus quum v. 1186 imperat: ἔχ' ἀποκάθαιρε τὰς τραπέζας ταυτηὶ et quae sequuntur, haud dubie servo imperat. Quid igitur magis conveniret, quam servo priori, quem spectatores norunt,

haec imperari? Sed huius actor eodem vestigio falcarii induit personam; neque servum alterum comparuisse probabile est, quum paucos post versus a sinistro latere prodeat ὁ κάπηλος. Itaque aut mutam personam una cum Trygaeo domo exiisse aut nullam apparet. Nullam equidem crediderim, ut pulchri leges serventur, et Trygaeum domo exeuntem in ipsa ianua subsistere versoque paullulum corpore et ore introrsum clamare quid fieri velit.

Alterum, quod actores tres fabulae committendae non sufficiunt, maioris momenti est. Nondum enim de filiabus Trygaei deque Lamachi et Cleonymi filiis locuti sumus. Παραχορηγήματα esse consentiunt omnes. De parachoregematis origine et natura exposui in Proleg. ad Vespas p. 31 sqq., p. 39 sqq., ibidem de discrimine parachoregematis et parascenii; neque nunc habeo quo refutem sententiam. Iam quaeritur, utrum actorum aliquis filiolae partes egerit, an παρασκήνιον sit statuendum, an denique παραχορήγημα. Qui fabularum commissiones quam artissimis limitibus circumscribere volent, ii actorem tertiarum partium, qui modo servi β′ egerat partes, etiam hanc filiolae personam induere potuisse facile et concedent et defendent. Neque est quod opponamus nisi: haec ergo tua sententia est, illam ego sequor: tu quidem misellam quandam fabularum commissionem fuisse existimas, ego sanequam splendidam; tu choragos pauperes et parcos, ego opulentos et magnificos: pacem igitur faciamus, quae utriusque nostrum libertatem tueatur: tandem qui plurimis placebit, is erit victor et dominus. Iam vero, ut ad Pacem redeam, pace aliorum v. 114 sqq. actori tritagonistae locum fuisse nego. Servus α′ omnes evocat filias:

ὦ παιδί' ὁ πατὴρ ἀπολιπὼν ἀπέρχεται
ὑμᾶς ἐρήμους ἐς τὸν οὐρανὸν λάθρα.
ἀλλ' ἀντιβολεῖτε τὸν πατέρ' ὦ κακοδαίμονα.

Item pater v. 119 sq. omnes alloquitur, omnibusque valedicit v. 149. Num probabile est, unam filiam et canere et loqui, reliquas tacere, vel ne comparere quidem? Neque vero, omissa de actore uno sententia, παρασκήνιον est. Tempus quidem et

parascenio et parodo suppeteret; tum vero Lamachi et Cleonymi filios aut ab actoribus agi aut in fine fabulae parachoregema statui necesse esset. Pariter enim atque actor tertiarum partium Trygaei filiam, secundarum, qui modo Falcarii partes egerat, Lamachi filium agere posset, actor secundarum, ὅπλων κάπηλος, Cleonymi. Quod qui fuisse negant, parachoregema statuere coguntur. — Verum equidem et filias Trygaei et filios Lamachi Cleonymique parachoregemata fuisse contendo. Actores enim vel choreutas tantopere vocem modulatos esse, ut et viros senesve et liberos admodum adolescentes voce significarent, num credibile est? Nonne παίδων χοροί, quorum mentio fit saepissime, ad eiusmodi parachoregemata adhibebantur? Accedit, quod scholiastam quoque consentientem habemus, qui ad v. 114 τὰ τοιαῦτα παραχορηγήματα καλοῦσιν, οἷα νῦν τὰ παιδία ποιεῖ καλοῦντα τὸν πατέρα: qui quum addit: εἶτα πρὸς οὐδὲν ἔτι τούτοις χρήσεται, finis fabulae non meminit. — Septem igitur filiae comparent, una quidem canentes v. 114—118, sed non una per ianuam festinantes. Neque multum ultra domus limitem progrediuntur, sed subsistunt in ianua ita ut quae cum patre locutura sit, in primam quasi aciem procurrat, rursus sorori cessura. Itaque semel canunt iunctis vocibus, septies loquuntur singulae. Quod idem est in tragoedia, quam Comicus deridet, verisimile. Cf. Prol. ad Vesp. p. 32. — Alterum parachoregema ex duobus quasi parachoreutis constat. Vnum esse, qui canat, Lamachi filium, satis iudicant vv. 1261. 1264 sq. 1268. 1270 sq. 1282 etc., item Cleonymi unum, vv. 1287 sqq. 1292 sq. Reliquosne una comparuisse dicamus tanquam παραχορηγήματα κωφά? An huc pertinent scholiastae ad v. 114 verba εἶτα — χρήσεται? Non liquet. Postremo hoc addere liceat, Comicum, qui anno ante docuerat Vespas, ut ibi turbam puerorum comitantium et Carcinitarum prodire et canere et salta reiusserat, ita hic eodem et decore et ioco usum esse, i. e. Pacis parachoregemata defendi fabula Vesparum, cui qui deneget parachoregemata neminem iam fore puto.

XI. Superest, ut de versibus aliquot male distributis sententiam exponam. Atque in exordio fabulae personarum distinctio

optime cessit Dobraeo, quem tacite Bergkius sequutus est. Servorum alter, ὁ α', porrigit scarabaeo, alter, ὁ β', pinsit offas stercoris. Ὁ παρατιθεὶς igitur acceptas παρὰ τοῦ μάττοντος offas dum per foramen proiicit, munere fungens leviore et si fieri possit iucundiore, ante ipsum foramen versatur, ὁ μάττων vero aliquantum propius spectatores. Itaque bis invocat spectatorum vel auxilium vel misericordiam, dum collega nihil nisi clientem suum intueri videtur. Prioris ergo servi sunt v. 1. 4. 6 μὰ τὸν Δί' — 8. 11. 12. 15. 16 — ἑτέρας. 18; alterius v. 2. 3. 5. 6 — κατέφαγεν, 9. 10. 13. 14. 16 μὰ τὸν — 17. 19 sqq. De v. 40—42 disceptatur. Aut cum Dobraeo verba οὐκ οἶδ' — τοῦ γὰρ ἔστ'; servo alteri continuanda, aut cum Bergkio distinguendum α'. οὐ μὴν Χαρίτων γε. β'. τοῦ γ. ἔ.; α'. οὐκ — καταιβάτου. Versum 49 male Dobraeus servo priori dedit, item male v. 50 sqq. servo alteri. Quod si quis defendere velit, is v. 1. 4. 6 etc. servo alteri tribuere cogetur. Atqui quum duo colloquuntur, qui incipit sermonem, is per se prior est. — Contra v. 445 sqq. Dobraeus scholiasta duce unice verum vidit, versibus ita inter Trygaeum et chorum distributis, ut Trygaei protasis, chori apodosis sit. Scholiasta enim: οἱ πρότεροι στίχοι (scil. μηδέποτε — ἐξαιρούμενον) πρὸς τὴν ἄνω κατάραν λέγονται. εἶθ' ἑτέραν συνάπτει· πάσχοι γε τοιαῦτα. ὥστε καὶ παραγραφὴν εἶναι, ὥστε ἐκείνου προειπόντος κατάραν, ὁ ἕτερος (scil. ὁ χορός) τὸν λόγον ἐκδεξάμενος ἐπιφέρει, ὅπερ καὶ ἐν ταῖς ἑξῆς κατάραις σαφέστερόν φησιν. Itaque Trygaei sunt v. 445. 448. 449. 451. 452. 454. 455; chori v. 446. 447. 450. 453. 456. Porro v. 457. 459. 460. 461 —Ἄρει δὲ Dobraeus recte Trygaeo dedit, in plerisque Bergkio probatus. Verum etiam in v. 461 Dobraeum sequi praestat quam Bergkium. Quippe ita distribuit X. μή, μή. Τρ. Μηδ' Ἐνυαλίῳ γε; X. μή. Tum v. 462 praeficit Τρ. vel Ἑρμ., Bergkius Trygaeo continuat. Quae sequuntur, paullo secus atque adhuc factum est, distribuenda videntur esse. Apertum est, Mercurium incipere cantum agricolarum, instar nautarum canentium, repetere Trygaeum, ad utriusque vocem respondere chorum. Itaque v. 465 Trygaeo tribuo, in v. 477—487 Ravennatem sequor cum Din-

dorfio, v. 504 sqq. ut vulgo est, Trygaeo reddo. Chorus quem in novissima quasi acie stare existimandum est, tantum adhortatur et tanquam visu impeditus, cur non cedat res, quaerit. Quare dubito an versus quoque 483. 484 Mercurio sint tribuendi, ut choro tantum hi relinquantur: v. 472 — ἀλλ' ἄγετ' — σφώ, v. 476 πῶς — ἔργον; v. 500 ὡς κακόνοι — ἡμῖν, v. 503 ἀλλ' — κωλύουσιν; praeterea quos supra dixi, et qui chori sunt vulgo post v. 511: ἄγ' ὦνδρες etc. — Multis praeterea locis personarum mutatio facta ab editoribus est, qua de re satis in notis dictum. Relinquitur ut de fine fabulae addamus pauca. Ac de variis quidem virorum doctorum rationibus distribuendi in notis ad v. 1302 sqq. retuli: quaeritur autem potissimum, qui versus Trygaei, qui sint chori. Trygaeum igitur domum intrare existimo ad epulas, postquam v. 1297—1301 convivas excitavit, non tantum chorum quam qui in domo sunt. Quin etiam illudere chorum videtur, quum iubet: σμώχετ' ἀμφοῖν τοῖν γνάθοιν etc. Nondum enim choro facultas epulandi conceditur. Itaque hic recte:

ἡμῖν μελήσει ταῦτά γ'· εὖ ποιεῖς δὲ καὶ σὺ φράζων:

i. e. nisi fallor, bene facis tu vel monendo; non re tantum sed verbis quoque. Iam Trygaeum repetere sententiam suam ieiunum videtur nisi quis irrisionem ita augeri malit. Sed quorsum irrisio? qua nihil opus est. Multo ergo melius duco chorum ad Trygaei verba cum irrisione quadam respondere, eumque v. 1303—1306 canere, respondentes illos Trygaei versibus. Hos autem dum canit, ianuam domus apertam esse consentaneum est, commissantiumque turbam perspicuam omnibus. Mox tamen chorus a cavillando abstinet:

εὐφημεῖν χρή, καὶ τὴν νύμφην ἔξω τινὰ δεῦρο κομίζειν.

Finiuntur epulae, ipse Trygaeus mulierem rus comitaturus est. Quod dum paratur, chorus canit v. 1307—1319, quibus finitis Trygaeus cum uxore nova in orchestram descendit v. 1320: δεῦρ' ὦ γύναι εἰς ἀγρόν. In sequentibus Engerus Rhein. Mus. l. l. p. 580 sq. bene responsionem restituit. Itaque addendum post verba καλῶς κατάκεισαι semel Ὑμήν, Ὑμέναι' ὦ: item qui bis

in libris leguntur versus τί δράσομεν αὐτήν; et τρυγήσομεν αὐτήν, inter Trygaeum et chorum distribuendi. Tum vero post τῆς δ' ἡδὺ τὸ σῦκον bis addendum 'Υμήν, 'Υμέναι' ὦ, neque lacunae signum ponendum arbitror, duos autem versiculos inter duo hemichoria distribuendos, quorum alterum maritum humeris ferre alterum uxorem comitari apparet. Ita 'Υμήν ec. themichoria canunt. Vltimos denique versus ὦ χαίρετε etc. non unus Trygaeus canit, decet enim chorum ultima canere, sed ni fallor, Trygaeus una cum choro. Adhortantur autem spectatores ut una Pacis bonis fruantur, dum pompa exeunt sollemni.

XII. Verum de his quidem hactenus. Quod superest, in re tam difficili tamque obscura si quid minus recte exposuero, facile veniam a viris harum rerum peritis impetrabo, modo voluisse rectum ac planum videar. Ac profecto qui commissionis rationem ita explicaverit ut veritatis speciem habeat, ut fabula ratione ista apte facileque committi potuisse videatur, is si non omnibus probabitur, certe sententiam suam cum ceteris stare iure contendet. Neque ego is sum, qui, quid Kanngiesserus, Schoenbornius, Engerus, alii in scena Pacis describenda praestiterint neque intellexisse neque etiam legisse me simulem; id quod faciunt nonnulli, qui ex optimatium, ut ita dicam, numero esse cupiunt; sed ingenue fateor nonnulla melius, nonnulla etiam peius a viris doctis explicata esse, idque non culpa eorum factum, sed penuria atque obscuritate rei pertractandae. Sed tamen Gepperti sententiam omnium minime verisimilem esse inter Aristophaneos constat.

CAPVT TERTIVM.

DE CHORO PACIS.

I. De habitu chori res perspicua est. Agricolarum est Atticorum ad simulacrum Pacis deae eruendum a Trygaeo invocatorum cumque ligonibus funibus aliis id genus rebus accurrentium. Cum choro autem prodeunt una ex aliis civitatibus graecis cives pacis cupidi, Boeoti Megarenses, Lacones Argivi, qui utrum per parodum theatri, quae proprie sic vocatur, an per parascenii ianuam dextram introierint, incertum. Quodsi chori legitimi comites et pedissequi fuerint, ita ut chorus incolarum Atticorum per sinistram, peregrinorum per dextram approperasset parodum, eos et ascendisse in proscenium, locum choro negatum, et descendisse rursus negotio confecto in orchestram, eosdem denique v. 730 supellectilem choreutarum non amplius necessariam asportantes orchestra sinistrorsum egressos esse consentaneum est. Sin autem per parascenia prodierint, iidem post deam liberatam in orchestram descendere eademque agere ratione iubentur. Iam dixerit forsitan quispiam, non convenire parachoreutis, ut ita dicam, Laconibus scilicet ceterisque, choreutarum, incolae qui sint Attici, supellectilem asportare. Quasi Athenienses his in rebus sibi ita constitissent, ut spectatores ubique veri specie decipi vellent. Nonne Trygaeus ὦ μηχανοποιέ clamat, parum fidens machinae firmitate? Parachoreutae igitur ubi non iam peregrinorum personas agunt, servi fiunt choreutarum, vestium habitusque ratione habita nulla. Quin etiam

choreutas tantum singulos supellectilem agrestem attulisse crediderim: chorumque clamasse magis cantasseque quam in opus incubuisse, et simulavisse magis auxilium suum strenuum quam tulisse auxilium. Etenim qui poetarum verba nimis anxie premunt, ii commissae alicuius fabulae imaginem non nimis pulchram neque adeo veram sibi fingunt ac proponunt. Itaque verba τάδε τὰ σκεύη παραδόντες (v. 730) non ad omnes choreutas pertinere dixerim: quamquam omnes an singuli supellectile agresti ornati fuerint, parum refert. Neque chorum filiarum Trygaei, quas septem fuisse suspicor, partes suscepisse probabile est. Qua de re vide quae supra p. 40 sq. proposui. Item de variis chori comici carminibus quod iis quae in Proleg. ad Vespas cap. III disputata sunt addam, non habeo.

II. Parodum Pacis cum Equitum Nubium Avium apte compares in eo quod chorus evocatus prodit atque arcessitus. Rursus ei cum Acharnensium Equitum Avium parodo ea intercedit similitudo, quod chori cantus post paucos versus ab actore interrumpitur. Iam quum parodus cantus sit chori progredientis suumque in orchestra locum occupantis, quot versus huic cantui concedendi sint quaeritur. Perspicuum est neque in Acharnensibus v. 280—283 neque in Equitibus v. 247—254 neque adeo in Pace v. 301—308 parodi nomine dignos esse: in Avibus vero ecquis v. 310 parodum dicat? Iam reliquae fabulae opem nobis ferunt. Ac Nubium parodus ex carminibus duobus antistrophicis constans aliquot actorum versibus in duas partes dirimitur, item Thesmophoriazusarum oratione praeconis satis longa; denique Ranarum parodus, praecedente ut in Thesmophoriazusis et Pace parachoregemate, ratione eadem utitur. Alia igitur parodi comicae natura est, alia tragicae: quod raro in tragoedia factum est, ut chori parodus in partes actorum interlocutione quasi discerperetur, e. g. in Oedipo Coloneo v. 117 sqq., id saepenumero in comoedia fieri videmus. Itaque Nubium Thesmophoriazusarum Ranarum parodo duce in reliquis fabulis metro designari parodum contendimus. In Acharnensibus igitur quum sibi respondeant v. 284—301 et v. 335—346, versum autem 346 Dicae-

opolidis verba excipiant trimetro iambico scripta, ad illum usque versum parodus pertinet; id quod ipsa poetae verba liquide testantur. Porro in Equitibus parodus, quae incipit v. 247, finitur v. 277; quod idem vel scholiastarum unus videtur indicare voluisse, quum in cod. V. sit: καὶ πάλιν στίχοι τροχαϊκοὶ λβ', dum alius quidam melius: οἱ δὲ στίχοι — λζ'. Quae quidem parodus ab Acharnensium eo differt, quod metro ut ita dicam parodico, non antistrophico scripta est. Metrum autem parodicum dico et trochaicum et iambicum tetrametrum catalecticum. Rursus Avium parodus cum Acharnensium comparanda est propterea quod versus aliquot carmini antistrophico (v. 327—335 = 343—351) praemissos legimus: tamen ipsa parodus utrum hoc carmine finiatur an versu demum 385, quo inducias se velle chorus indicat, incertum est. Sed quum chorum post istum versum (cf. v. 400 ἄναγ' ἐς τάξιν πάλιν ἐς ταὐτόν etc.) suo in orchestra loco subsistere perspicuum sit, hunc parodo finem, quamquam modum excedere videtur, concesserim. — Pacis igitur parodus, eodem quo Equitum parodus metro scripta a v. 301 ad v. 336 pertinet, quo versu chorus aliquando finem saltandi facit et eiulandi. Ita et tempus et versus suppetunt ad saltandum, ad locum legitimum occupandum. Saltandi vero modi qui fuerint, intellectu facile est. Chorus enim non sueto quidem atque usitato gradu appropinquat, sed tamen carminis modos servans, eandem viam quam aliās gradiendo, nunc saliendo saltandoque conficit. Neque, ubi v. 320 ὡς κυκάτω κτλ. salire magis quam saltare incipit, celerius procedit, sed laeto sonitu quatiunt pedes orchestrae campum, quatiunt iidem auram: id quod et apte et commode dum quasi aciem suam instruunt choreutae faciunt. Quid vero choreutae isti alarii? Prodeuntne in orchestram mediam cum choreutis legionariis se coniuncturi? An isti quasi parachoreutae ad pulpitum pergunt ibique consistunt? In Vesparum fabula chorum pueri comitantur lucernas gestantes multaque cum senibus confabulantes. Quidni in nostra fabula chorum mutarum personarum una cum choro legitimo in orchestra versari concedamus? quidni eundem saltasse? Sic enim res se ha-

bet: aut parcos atque egenos Athenienses fuisse credendum est fabularumque commissionem quam miserrimam fuisse, aut splendidos eosdem et magnificos omnemque in spectaculum tam rarum tamque exquisitum curam impendentes: fuisse igitur aut nunquam parachoregema aut ubicunque fabulae alicuius indoles id postulabat, et παραχορήγημα et παρασκήνιον et reliqua id genus supplementa choragum vel sua sponte vel lege ac consuetudine obstrictum suppeditavisse. Nostratium quidem longe maxima pars Athenienses parcos, miseros, egenos, pulchri expertes fuisse contendit: verum tamen Comicumne Nubes, Aves, Ranas componere potuisse credibile est, si committendae fabulae nulla libertas nullaque liberalitas concessa fuisset?

III. Veniamus ad parabases, antequam ad alia huius fabulae carmina. Sunt autem parabases duae, neutra τελεία. Ac prior quidem caret epirrhemate et antepirrhemate, altera tribus prioribus parabaseon partibus. De huius modi carminum natura atque indole vide sis quae post alios disputavi Proleg. ad Vespas p. 83 sqq. Commatium igitur parabasis prioris ex versibus anapaesticis tetrametris quinque constare scholiasta narrat. Quod si verum est, versum quintum mire corruptum esse apparet. Itaque fuerunt, qui ad anapaestos restituendos operam impenderent, fuerunt quoque, qui versum quintum esse trochaicum censerent, maxime codicis R. auctoritate moti. Quod utrumque ipsius Comici auctoritas defendit: qui quum in Acharnensibus Equitibus Thesmophoriazusis τὸ κομμάτιον ex anapaestis composuerit, in aliis fabulis, Nubibus, Vespis, Avibus, Ranis metrorum varietati indulsit; modosque partium parabaseos reliquarum quasi praelusit. Qua de re cf. Proleg. ad Vesp. p. 87 sq. Iam vero Pacis commatii versus quintus aut corruptus est penitus, aut, quae est Meinekii sententia admodum probabilis, e fabula aliqua competitoris alicuius satis sterili ac ieiuna repetitus. Certe post anapaestos quattuor versum sequi trochaicum, non ex more Graecorum fuisse dixerim. Neque omnino metrum trochaicum cum anapaestico a comicis coniunctum reperimus. Pariter novum quoddam metrorum coniungendorum genus in Vesparum com-

matio exhibitum est: quod tria proponat métrorum genera, anapaesticum, iambicum, trochaicum, connexa inter se duabus dipodiis trochaicis. Verum etiam trochaicum metrum ab iambico toto coelo distat; metrumque quod vocatur iambico-trochaicum ne per Diogenis quidem lucernam reperias apud comicos. Quid mirum? in Nubium commatio metrum dactylico-trochaicum mixtum legimus cum anapaestico, choriambico, iambico vel, ut simplicius dicam, iambico-anapaestico, ita ut metra inter se maxime contraria tanquam modorum, qui insequantur, rationem varietatemque praedicant. — Metrum strophae (v. 776—789 = 790—803) dactylico-trochaicum est. Itaque non recte Dindorfius Metr. Aesch. etc. p. 350 versus 782—784 = 796—798 in unum coniunctos metro choriambico uti voluit. Qui quum comparat Vesparum carmen III v. 526 sqq., non animadvertit, ibi systemata choriambica cum tetrametris iambicis coniungi. In nostro igitur carmine tres sunt eiusdem numeri versus, e dactylo et dipodia trochaica compositi. Versus porro 785 = 799 tetrameter dactylicus est cum dipodia trochaica, ita ut primi trochaei loco sit syllaba τρίσημος –́ –́ –. Numeros vides simplicissimos esse; id quod in reliquarum parabasium strophis aeque licet deprehendere. In Acharnensibus 665—691 (675) versus cretici, in Equitibus 551—564 choriambici, in Nubibus 563—574 dactylico-trochaici, quippe v. 569—570 ex octo dactylis cum trochaeo constat, reliqui versus igitur, etiam si metro choriambico, quae est Dindorfii sententia, uti videntur, numero dactylico incedunt. Inter quos v. 571 sq. = 603 sq. aut duos continet versus glyconeos, aut dactylicus est cum basi iambica: – –́ ⏑ –, –́ ⏑⏑ –́ – –́ – –́ –́ ⏑⏑ –; tertii loco dactyli syllaba est τετράσημος. Eundem versum Dindorfius ita disposuit: – –́ ⏑ –, –́ ⏑⏑ –, –́ – – –, –́ ⏑⏑ –, duos choriambos cum versu glyconeo esse explicans: quasi dispondeus possit choriambus esse. In Vespis 1060 — 1070 stropha trochaica est, versus secundi duo cretici duabus dipodiis trochaicis plane respondent; in Avibus 737 — 752 metrum dactylico-trochaicum, itaque v. 744: δι' ἐμῆς γένυος ξουθῆς μελέων item dactylicum cum anacrusi dixerim esse; quod idem in Ranarum

parabasi v. 682: ἐπὶ βόρβορον ἑζομένῃ πέταλον statuendum est, cuius stropha dactylico-trochaica est.

Altera Pacis parabasis metro utitur aeque simplici, v. 1118—1131 = 1151—1164: cretici sunt cum systemate trochaico: tribus dimetris creticis v. 1119—1121 praemissa anacrusis: cf. Rossb. Westph. Metr. p. 548. Ita in Acharnensium carmine parabatico v. 971—987 = 988—999 creticos excipit tetrameter trochaicus; ibidem alterius parabasis v. 1150—1161 = 1162—1173 choriambos sequuntur versus iambici, quorum ultimus memorabilis est, quum aut dipodias iambicas contineat, quarum pes posterior spondeus est, aut basin habeat iambicam, quae instar dipodiae sit: ⏑ ⏑́ — ⏑́ ⏑ — — ⏑́ ⏑ — — ⏑́ ⏑ — ⏑́ ⏑ — ⏑ ⏑́ —; pro quartae dipodiae pede priore syllaba τρίσημος est. Vtrum numerum praeferam ambigo: sed utrumque melius esse puto Dindorfii sententia versum ex tribus ordinibus compositum, baccheo cum cretico, iambico dimetro, ithyphallico censentis. Eius modi versus monstruosus est neque aut cani aut omnino recitari potest, omisso quod metra numerique inter se diversissimi et quasi inimicissimi conglutinantur. Equitum parabasis altera stropham habet dactylico-trochaicam v. 1264 — 1272 = 1290 — 1298, ter praecedente anacrusi; Vesparum (v. 1265—1274) ex versibus trochaicis catalecticis compositam esse recte iudicavit Dindorfius, in eo tamen falsus quod ante πεινῇ γὰρ ἧπερ Ἀντιφῶν septem minimum syllabas excidisse putavit, quum versui praecedenti quominus adiungatur nihil obstet. Quinque igitur systemata sunt trochaica, quas si in singulas dipodias velis dirimere, non repugnabunt. Avium stropha parabasis alterius (v. 1058 — 1070, a Dindorfio neglecta) trochaico-cretica est, sed trochaeorum loco plerumque spondei sunt, singuli fortasse creticis singulis respondentes, quod ad numerum pertinet; versus 1063. 1064 κτείνων — γαίᾳ coniungendi sunt. Item carminis parabatici Thesmophor. 947 sqq. numeri simplicissimi, licet ex parte corrupti. Itaque hac lege se obstrinxisse Comicum apparet, ut numerum stropharum diligentissime servaret neque diversa metrorum genera permisceret. Quod idem in carminibus minoribus factum esse, statim videbimus.

IV. Parodo chori carmen cretico-trochaicum paene annexum est, v. 346—360, bis repetitum v. 385—399 et v. 582—600, quod quum intra scenae fines et inchoetur et repetatur, neque στάσιμον vocari potest neque vero παραβατικόν. Aut idem igitur nomen, quod quibusdam Vesparum carminibus, huic quoque carmini indiderim, i. e. παρασκήνιον vocarim, aut nullum omnino. Cf. Proleg. ad Vesp. p. 33 sq. Quod carmen in tres partes disposuit Engerus de respons. p. 4 ita: „α′ trochaicum tetrametrum excipit systema creticorum dimetrorum trium; β′ duo trochaicos tetrametros duo sequuntur creticorum systemata ternorum dimetrorum; γ′ trochaicum tetrametrum sequuntur tres cretici dimetri et unus trimeter.“ Verum primus strophae versus trochaico-creticus est, ex dimetro trochaico et dimetro cretico constans, atque iisdem prorsus numeris atque tetrameter trochaicus catalecticus utens. Quod ita esse plane docet cod. R., v. 346. 385. 582 corruptos exhibens, ut librarios demum versus tetrametros efficere conatos esse appareat. Itaque hanc versuum formam genuinam esse contendo:

v. 346 εἰ γὰρ ἐκγένοιτ' ἰδεῖν ταύτην με τὴν ἡμέραν·
v. 385 μηδαμῶς ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς, μηδαμῶς·
v. 582 χαῖρε χαῖρ' ὡς ἦλθες ἡμῖν ἀσμένοις, φιλτάτη.

Systema quod sequitur creticorum dimetrorum ternorum responsionem habet accuratissimam. — At media carminum pars varie laborat. In stropha enim sequuntur duo tetrametri; in antistropha priori tetrameter prior corruptus est varieque tentatus. Equidem probo lectionem etiam a Bergkio receptam, qua versus efficitur trochaico-creticus, cum primo strophae versu 346 plane congruens. Porro in antistropha altera excidit versus, propterea quod nihil nisi repetitus versus primus fuerit. — Iam restat atque obstat strophae ipsius versus tetrameter trochaicus, cui, quod ad numeros attinet, accuratissime respondet versus trochaico-creticus, quod vero ad syllabas singulas, non satis accurate. Itaque aut statuenda eius modi responsio, quum in se profecto nihil habeat difficultatis, aut pro οὐδὲ δύσκολον legendum οὐ δύσκολον, neglecto quod ultima syllaba brevis est, ut

v. 388 τῷδε τῷ πράγματι. Iam hoc est mediae partis exordium

v. 349 χοὐκέτ' ἂν μ' εὕροις δικαστὴν δριμύν, οὐδὲ (οὐ) δύσκολον
οὐδὲ τοὺς τρόπους —

v. 388 ταῦτα μὴ φαῦλον νόμιζ' ἐν τῷδε τῷ πράγματι.
Τρ. οὐκ ἀκούεις —

v. 587 χαῖρε χαῖρ' ὡς ἦλθες ἡμῖν ἀσμένοις φιλτάτη·
ἦσθα γὰρ μέγιστον —

Sed quae sequuntur creticorum systemata, ea, ut nunc se habent, parum sibi respondent. Si quidem strophae versus incorruptos esse iudicandum est, antistropha prior et altera emendandae sunt: verbo enim ἀντιβολοῦσιν in systemate cretico locus concedi omnino non potest. Itaque reponendum duco προσκυνεῖν, quod satis defenditur Equit. 156, Plut. 771. Tum vero, si intactum relinquimus versum 390 μὴ γένῃ παλίγκοτος, cretico respondet dipodia trochaica: accedit quod in versu sequenti ἡμῖν metro plane obstat. Hanc igitur propono lectionem v. 390

μηδὲ σὺ παλιγκότως
προσκυνοῦσίν γ' ἔχῃς,
ὥστε τήνδε μὴ λαβεῖν. —

Quamquam in stropha sunt paeones duo, quibus respondere iubentur duo cretici προσκυνοῦσίν γ' ἔχῃς. Sed in re tam incerta periclitandi locus est, salvo lectoris iudicio. Quare si quis aliam praetulerit lectionem, non repugnabo: ipse aliquot afferam:

μὴ γένῃ παλίγκοτος | προσκυνοῦντί μοί σ' ἄναξ,
προσκυνοῦμέν σ' ἄναξ,
λισσόμεθα δέσποτά σε, etc.

In antistropha altera maxime offendit γὰρ bis positum: ἦσθα γὰρ et μόνη γάρ: tum vero syllaba μο- strophae et antistrophae plane repugnat; itaque omissa vocula γὰρ verba transponenda arbitror et κὠφέλεις scribendum: v. 589

πᾶσιν ὁπόσοι γεωρ-
γὸν (-γοῦ) βίον ἐτρίβομεν
κὠφέλεις ἡμᾶς μόνη.

Ceterum creticus pro paeone etiam v. 393. 398. 592 positus. Reliquae virorum doctorum coniecturae suis locis memorabuntur.

Quod ad modos carminis, eosdem ter repetitos esse ex ipsa versuum compositione apparet: ipsumque Trygaeum in antistropha priori versum suum 389 ad chori modos cecinisse necesse est.

V. Versus, qui ab actoribus choroque, dum Pacis simulacrum protrahunt, recitantur, ex parte antistrophici sunt. Ac Bergkius quidem post Dindorfium, ut alios mittam, v. 459—472 et 486—499 sibi respondere indicavit. Verum responsio neque perfecta est neque poetam responsionem omnibus numeris absolutam voluisse opinor. Modi sanequam fuerunt, quibus uterentur viri strenue laborantes: eosque repetitos esse perspicuum est. Attamen interiectionum metra libera sunt ac soluta, satisque provisum, modo numerus servetur: quippe nautae, opifices, fabri, quum in idem negotium una incumbunt atque unitis viribus, ita se vel vicissim vel mutuo exhortari solent: non tamen syllabas metiuntur. Iam vero Dindorfius ὦ εἶα vocavit palimbaccheum, εἶα μάλα paeonem, ἔτι μάλα proceleusmaticum, cui dactylus responderet, quasi ex talibus monstris sanus posset carminis numerus effici. Quem equidem iambico-anapaesticum esse video, responsione ut dixi utique libera. Iambico igitur metro utuntur praeter anapaestos versus reliqui omnes; ita ut interiectiones vel acclamationes, quae antecedunt, quinque dipodias iambicas aequent. Necesse ergo est acclamatio ἔτι μάλα idem habeat metrum quod εἶα μάλα, syllaba ἔ — igitur producatur. Quod quidem in exclamationibus fieri posse docet Equitum v. 10, quo vocula μυ et corripitur per ludibrium et producitur; item vocula ὑ Plut. 895; item Lysistr. 294. 304, ubi scribendum φὺ φῦ, φὺ φῦ. Cf. Av. 228. Pac. 195. 317. 345. 459. Iam si voces E. ὦ εἶα X. εἶα μάλα E. ὦ εἶα ἔτι μάλα trimetrum iambicum velis nuncupare, vel trimetri iambici numeros praebere dicas: apte eas cani posse intelligas. Quae sequuntur voces ὦ εἶα ὦ εἶα dimetrum iambicum efficiunt, utraque dipodia catalectica, ut in antistropha μικρόν γε κινοῦμεν. Porro voces εἶα νῦν, εἶα ὦ v. 467. 468, quae creticorum speciem praebent, dipodiarum iambicarum instar sunt, quarum primae syllabae τρίσημοι. Ceterum in antistropha, si qua est, νὴ Δία parum respondere v. 462 ἔτι μάλα

nihil mirum, modo numerus versus servetur. Contra si cum cod. R. v. 462 εἶα ἔτι μάλα et v. 489 εἶα νὴ Δία legimus, corrigendum est εἶ' ἔτι, utroque loco corripiendum εἶ —. An legendum v. 489 ναὶ μὰ Δία? Quidquid coniicis, numeros iambicos esse certissimum est. Anapaesti vero qui sequuntur ex parte mutili sunt: v. 461, cum praecedat Trygaei Mercuriique et reprehensio et exhortatio, chorus tanquam se defensurus respondisse videtur: ἕλκομεν, ἀλλ' ἄγεθ', ἕλκετε καὶ σφώ, cui v. 496 plane similis: ὡς κακόνοι τινές εἰσιν ἐν ἡμῖν. Denique versum 491 supplendum dixerim ita: οὔκουν δεινὸν τοῦτ' ἔστ' ὦνδρες. Reliqua expedita sunt. — Hoc igitur carmen quod antistrophicum esse concedimus iisdem modis bis recitatis, sequitur quasi epodus quaedam metro iambico, ita tamen composita ut prima dipodia contineat duos anapaestos. Reliquos versus tres recte disposuit Dindorfius, sed de clausula exclamationum non recte videtur iudicium tulisse vel dimetrum vel tetrametrum constituendum esse censens. Si quidem primum versum animadvertimus, (sunt enim tres in nostris editionibus): ὢ εἶα νῦν, ὢ εἶα πᾶς, duas deprehendimus partes, alteram vocula νῦν, alteram vocula πᾶς terminatam. Vtramque ergo partem paullum amplificatam esse arbitror ut efficerentur dimetri iambici catalectici,

ὢ εἶα εἶα εἶα νῦν,
ὢ εἶα εἶα εἶα πᾶς:

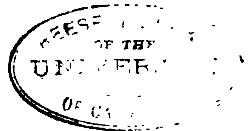
quos si etiam saepius repeti velis, non repugnabo. Contra ut nunc se habent versus apud editores varios neque apte cani possunt, carent enim numeris necessariis, neque igitur homines strenui ad talium versuum modos laborare.

VI. De metro choriambico v. 856 sqq. disputavit Engerus de respons. p. 9. Qui quum tantum v. 856—858 = 860—862 et v. 909—911 = 913—915 sibi respondere dixerit, melius rem egisse videntur editores, qui et tetrametros iambicos et systema iambicum reddiderint antistrophicum, ut versibus 856—867 responderent v. 909—921. Perspicuum est, modos repeti versuum choriambicorum; at tetrametrum iambicum v. 855. 912 recitaritne Trygaei actor an cecinerit incertum. Eundem et hos et re-

liquos tetrametros v. 863. 916 et systema iambicum v. 865—867 = 918—921 cecinisse, item chorum versus 864. 917 crediderim. Ceterum v. 860 sive nominativus sive vocativus est, legendum γέρων; contra v. 1349 syllaba brevis nihil habet offensionis, quum versus sequens ab aliis canatur, cf. supra v. 920. Ὅμιλον neque necessarium et systematis metrum offendit; id quod recte editores animadverterunt. Iam quum Trygaeus post systema iambicum, quod quum modis quasi volubilibus nullaque intermissione (ἀπνευστὶ ᾀδόμενον) canatur, πνῖγος possumus recte vocare, trimetro iambico loqui pergat; satis documenti arbitror esse versus illos ab actore cantatós esse. Eius modi autem systemata et iambica et trochaica et anapaestica versibus trimetris vel tetrametris catalecticis saepenumero annexa, πνίγους nomine recte uti posse, in Proleg. ad Vesp. p. 80 dixi. Tale igitur πνῖγος in nostra fabula exstat v. 339—344, trochaicum, cui alterum v. 571—581 tantum non respondet: item v. 652—656 trochaicum; denique v. 1311—1319 anapaesticum. Quae si quis cantata esse contenderit, assidue me assentientem habebit.

VII. Sequitur alterum carmen iambico — anapaestico — choriambicum, v. 939—955 = 1023—1038; in eo comparandum cum proxime antecedenti, quod chori cantus a Trygaeo bis interpellatur. Chorus igitur primum canit tetrametrum iambicum, admissa in pede quinto pausa v. 939, in versu antistrophico 1023 deest iambus et syllaba τρίσημος. Suppleverim σέ τοι θύρασι χρὴ μένειν καὶ μένοντα τοίνυν. Sequitur tetrameter anapaesticus cat. v. 940 sq., sive systema anapaesticum ex dimetro acatalectico et catalectico constans; tum post Trygaei versum quasi intercalarem carmen iambico-anapaesticum, cuius versus primus incipit ab iambo, cui in antistropha respondet spondeus, item v. quartus (946) ab spondeo, respondente iambo; quintus versus, dimeter iambicus in stropha etiam secundum iambum habet solutum. Denique post duos Trygaei tetrametros carmen chori iambico-choriambicum. Anacrusis ter anceps, v. 951—952 = 1034—1036, quo de usu vide Engerum de resp. p. 9. Ceterum Engerum et editores recentiores in his versibus et emendandis

et distribuendis secutus sum. — Item anacrusis anceps in versibus choriambicis, quos Dindorfius glyconeos cum basi monosyllaba, scholiasta ad v. 1329 ionicos appellavit. Horum versuum eosdem fuisse modos, quos versuum 951 sqq., perquam est verisimile, namque eiusdem numeri versus ut iisdem modis utantur, rei natura monet. — Vides igitur carmina Pacis fabulae quam simplicia sint, quam tenuia, ut aptissime Pacem cum Acharnensibus possis comparare.

CAPVT QVARTVM.

DE SACRIS PACI DEAE FACTIS DEQVE REBVS SACRIFICALIBVS ARISTOPHANI COMMEMORATIS.

I. Trygaeus posteaquam in terram redux Oporam servo lavandam, Theoriam senatui colendam tradidit, interrogatus a servo v. 913

ἄγε δὴ τί νῷν ἐντευθενὶ ποιητέον;

non statim ad epulas ruit comissabundus, sed praecepti illius Homerici bene gnarus memorque: αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μήρ' ἐκάη vel αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσαν vel αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο — prius Paci deae sacra facere statuit. Quod tamen Comicus non tam ut Pacem deam eiusve simulacrum spectatoribus procul dubio omnibus conspicuum coleret quam ut vatum specimen taeterrimum Hieroclem carperet, Trygaeum iussit respondere:

τί δ' ἄλλο γ' ἢ ταύτην ἱδρυτέον χύτραις,

non alienum est comparare vel Vesparum scenam, qua Bdelycleo patrem vitae cultioris expertem docens mores Atheniensium convivales leviter perstringit, vel Avium, qua Prometheus aliique tanguntur novi regni cultores. Ex quo intelligi potest, Comicum non sacrorum indolem ut malam aut obsoletam reprehendere voluisse, ut noluit iudiciorum rationem castigare; sed vates quosdam impuros ac libidinosos pariter atque iudicum complurium furorem iudicialem. Iam vero gratias agamus habeamusque Co-

mico, rerum domesticarum scriptori facetissimo atque acutissimo, quod nos et de rebus iudicialibus et de rebus ad sacra pertinentibus, quas posthac res sacrificales liceat nuncupare, lepidissime fecit certiores. Agemus autem ita ut scena Pacis fabulae v. 913 sqq. duce res sacrificales enumeremus singulas, quaeque Aristophanis aetate ratio modusque sacrificiorum fuerit, ostendamus. Qua in re quum tanta commentationum omnis generis copia suppetat: in uno fere Aristophane versari et utile et necessarium erit, ne vel actum agere videamur, neve id saltem novi nos protulisse ignoretur, quod potissimum Comicum in describendis enumerandisque rebus sacris secuti simus.

II. Tres igitur quum sint sacrificii a Trygaeo facti partes, praeparatio, sacrificatio, epulae sacrificales, de singulis deinceps dicendum est. Tres fere sacrificiorum, quae ἔμπυρα (Suid. Hesych. s. v.) vocantur, partes fuisse docet Homerus Il. α, 458 sqq. Od. γ, 439 sqq. ξ, 414 sqq., Apollon. Rh. α, 402 sqq. Nonn. Dionys. V, 3 sqq. Praeterea conf. Eurip. Iphig. Aul. 1563 sqq. Herodot. I, 132; Straton. com. ap. Ath. IX p. 382 c, Mein. Com. IV p. 545 sqq. Quod vero Euripides Electr. 791 sqq. (ut Hercul. fur. 922 sqq.) duas solummodo partes descripsit, fabulae dandum est argumento, videlicet sacrificio Aegisthi nece interrupto. Iam ut ad primam quam dixi partem statim aggrediar — nam de reliquis omnibus, quae ad sacra Graecorum pertinent, consulendi C. F. Hermannus, licet genere dicendi nimis contorto, ut solet, usus sit, et Schoemannus, qui multo planius ac liquidius disputavit — Comico auctore ad praeparandum sacrificium pertinent haec: βωμός, κανοῦν, ὀλαί, στέμμα, μάχαιρα, πῦρ, χέρνιψ, σχίζα (δαλίον). En Comicum vel Polluce locupletiorem! qui I, 33: τὰ δὲ πρὸς θυσίαν σχίζαι, σφαγίδες, κοπίδες, πελέκεις, ὀβελοί, λίκνα, κανᾶ, χέρνιβες· τὰ γὰρ πεμπώβολα καὶ οὐλοχύται καὶ τὰ τοιαῦτα ποιητικά. Homerus Od. γ l. l. χέρνιβα vocat (ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι), οὐλάς, κανοῦν, πέλεκυν, ἀμνίον, σχίζας, πῦρ, οἶνον, ὀβελούς, πεμπώβολα: idem in sacrificio ab Eumaeo facto Od. ξ v. l. ἐσχάρην, ξύλα (σχίζας), πῦρ, ἀλφίτου ἀκτήν, ὀβελούς: idem denique Il. α. v. l. βωμόν, χέρνιβα, οὐλοχύτας, πῦρ, σχίζας,

οἶνον, πεμπώβολα, ὀβελούς, quibus rebus addenda caedendi secandique instrumenta versu 459 indicata. Porro Euripidi l. l. commemorantur βωμός, χέρνιψ, σφαγεῖον, κανᾶ, πῦρ, (λέβητες ἀμφὶ ἐσχάρας), προχύται, σφαγίς, Δωρίς, κοπίς (Φθιάς). Nihil novi Apollonius, nisi quod ῥόπαλον vocavit, quod Homerus σχίζαν δρυός, neque novi quidquam Nonnus, qui tantum nomina quarundam rerum mutaverit. Iam vero praeter has res proprie sacrificales ad praeparationem sacrificii pertinent vota precesque sacrificantium, pertinet etiam delectus aut victimae aut hostiae immolandae, pertinet denique tota sacri faciendi institutio. De ipso igitur sacrificii genere quum Trygaeus cum choro agat, de eodem nos disserere ex rei natura apparet esse.

III. Ac primum Trygaeus Pacem deam vel simulacrum eius in hyperscenio conspicuum ollis leguminum dedicandum esse censet. Haec igitur ἵδρυσις, dedicatio sive constitutio sacrificii, rem sacram praecedit. Verbum ἱδρύεσθαι, Comico usitatum, praeter constituendi notionem etiam colendi venerandique habet, ut Pac. 1082 Εἰρήνην εἵλοντο καὶ ἱδρύσανθ' ἱερείῳ; item Plut. 1153. 1191. 1193. 1198, tribus prioribus locis dedicandi vel collocandi, cf. schol. ad v. 1191, quarto colendi notio valet, quod additum est χύτρας αἷς — cf. schol. Pac. v. 914 (923), Bergk. ap. Mein. II p. 1048. Vtraque notio in fragmentis Menandri superest, cf. Ind. Mein. C. V s. v.; contra condendi exstat Thesmoph. 112 in versu tragico; sicut apud tragicos poetas notio condendi collocandique usitatior est. Ceterum cf. C. F. Herm. Gottesd. Alt. p. 80. 108 sq. Hanc igitur ἵδρυσιν quum χύτραις fieri velit Trygaeus, non tam e civium more ac consuetudine facere quam irrisione quadam uti videtur, a qua Comicus ne in gravissimis quidem rebus maximeque a se commendatis abstinet. Vsum autem ollarum explicat schol. Plut. 1198: ἔθος ἦν ἐν ταῖς ἱδρύσεσι τῶν ἀγαλμάτων ὀσπρίων ἡψημένων χύτρας περιπομπεύεσθαι ὑπὸ γυναικῶν ποικίλως ἠμφιεσμένων: easdem etiam καδίσκους appellari auctor est Anticlides apud Athen. XI p. 473 c. Tenuem vero ac vilem hanc dedicandi sacrificandive rationem esse et ipsa chori verba: ὥσπερ μεμφόμενον Ἑρμίδιον, indicant

(unde Hermis in viis anteque aedes positis ita ab Atheniensibus rem divinam factam esse apparet), et scholiasta explicat: ὡς εὐτελοῦς οὔσης τῆς θυσίας ἐκ τῶν ἄλλων i. e. prae ceteris. Neque obstat quod Plutus in fabula cognomine, deus aeque recens atque ab ipso poeta fictus, eadem ratione dedicatur. Quamquam non dixerim hoc per ollas dedicandi colendique genus tantum minorum gentium diis contigisse. Iam vero hanc ἵδρυσιν etiam ἔμπυρον fuisse idem Comicus testis est, qui Trygaeum quaerentem faciat, utrum dea λαρινῷ βοΐ an ὀΐ an ὑΐ sit dedicanda. Quem ut ipso verborum lusu spectatores delectaret inusitata aut etiam falsa dixisse quis credat? Immo verbis rebusque cuivis notissimis utitur, quibus non sacrorum sanctitatem ac religionem sed alia quaedam, inprimis ut assolet aut populi universi aut hominum quorundam vitia carpat. Itaque vel inventa vel adhibita sunt verba βοηθεῖν, ὑηνία, ὀΐ, quae tribus hostiarum immolandarum generibus perquam vulgaribus responderent. Quid plura? nempe ovis Paci deae immolatur.

IV. Sacrificii igitur genere constituto, ovem arcessi Trygaeus, iubet ipse aram in qua sacrificetur paraturus. Hanc arae speciem quantumvis vilem et exiguam — servus enim dextrorsum eam circumire iussus, ἰδού, inquit, λέγοις ἂν ἄλλο, περιελήλυθα v. 948 — in medio proscenio ante domus ianuam collocat, non quo spectatoribus sacrificandi ratio monstretur, sed quod moris erat sub divo sacra facere. Etenim Eumaeus Homeri Od. l. l., dum omnia sacrificantis officia explet, intra aedicularum parietes suem immolat proprie hospiti coenam paraturus, qua in apparanda οὐδὲ λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων. Itaque haec sacrificatio fit ἐπ' ἐσχάρῃ (v. 420), in ipso igitur aediculae foco, quae vox quid significet et quomodo differat a βωμός, ἑστία et βόθρος, satis declaratur a scholiastis et lexicographis, cf. Ammon. s. v. βωμός, p. 32 sqq. Valck., Harpocr. Phot. s. v. ἐσχάρα, Apoll. lex. Hom., Bekk. Anecd. p. 256, 32 et 40, 15 s. v., Poll. I, 8; IV, 192; schol. Eur. Phoen. 274. 284; Porphyr. de antro Nymph. 6, quem Nitzschius excitavit ad Od. κ 517; Eustath. p. 1564, 28 et 1575, 39. Iustum autem sacrificium, sive publicum fuit sive privatum,

licet veterum diserte ipsoque verbo, quod sciam, tradiderit nemo, ὑπαίθριον fuisse et sacrificiorum descriptiones quae supersunt satis indicant et vel ipsius Mercurii verba defendunt, querentis Od. ε, 100:

τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἵτε θεοῖσιν
ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἐξαίτους ἑκατόμβας:

vel etiam Neptunus Od. α, 25:

ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης:

immo vero Comicus Plut. 659:

ἔπειτα πρὸς τὸ τέμενος ᾖμεν τοῦ θεοῦ.
ἐπεὶ δὲ βωμῷ πόπανα καὶ θυλήματα
καθωσιώθη μέλανος Ἡφαίστου φλογί,
κατεκλίναμεν κτέ.

et Av. 1231:

μηλοσφαγεῖν δὲ βουθύτοις ἐπ' ἐσχάραις
κνισᾶν τ' ἀγυιάς.

Sed haec hactenus; nam cum uno Aristophane res nobis est. Qui quum verbum βωμός eadem ubique significatione arae adhibuerit, dum Homerus e. g. Od. η, 100 basis vel suggesti notione iubet uti, eodem tamen sensu etiam ἐσχάρα dicit Av. 1231. Quae vox utramque significationem habere videtur Ach. 887 ἐξενέγκατε τὴν ἐσχάραν μοι, focum significat Vesp. 938, obscoena est Eq. 1286. Eadem notionum varietas in fragmentis comicorum obvia, cf. Ind. ad Mein. Com. V s. v. βωμός et ἐσχάρα.

V. Ara collocata Trygaeus iterum domum intrat a choro et laudatus et monitus v. 934 sqq. Statim vero ut supra cum rebus ad sacrificium necessariis redux ultima chori verba audit, non tamen ut paullo ante respondet. Antea enim verba ὡς ταῦτα δῆλά γ' ἔσθ' respondent ad chori verba κατὰ καιρόν. Affert igitur: τὸ κανοῦν, ὀλὰς ἔχον καὶ στέμμα καὶ μάχαιραν, tum vero πῦρ; sed affert una res nonnullas non commemoratas, quae ad aram pertinent, quaeque paullo infra nominantur, χέρνιβα dico (v. 946) et δαλίον sive σχίζας (v. 949). Servus ni fallor solummodo ovem immolandam adducit. Vnde collegerim, res istas sacrificales, quas modo enumeravi ex Aristophane, servis

non utique patuisse sed in dominorum fuisse potestate ab ipsis conservatas locoque certo reconditas.

Τὸ κανοῦν igitur, canistrum, quod et ξύλινον et πλεκτόν fuisse tradit Athenaeus IV p. 152 c., quod idem χάλκειον vocat Homerus Il. λ, 630 et χρύσεια κάνεια Od. γ, 355, iam apud Homerum οὐλάς continet Od. γ, 441 sq. Estne ab altero canistro, ἀρτοφόρῳ, totiens ab Homero quasi decantato (σῖτος ἐν κανέῳ, κανέοισιν) diversum? Quod ad genus speciemque, vix crediderim eo maxime adductus, quod epulae tanquam altera pars sunt sacrificiorum. Neque vero magnitudine canistra differre contenderim, licet quae in coena quotidiana adhibebantur, ea minora fuisse videantur, Trygaei autem canistrum praeter οὐλὰς et στέμμα contineat et μάχαιραν. Quid vero? si μάχαιρα scribendo contendamus, canistrum etiam hoc loco tantum mola (salsa?) repletum esse, cultrum vero et coronam vix superimpositam, quo facilius a sene afferretur? Compares, quod Homerus Od. δ, 131 canit hospitem Aegyptiam Helenae dedisse τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον

ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράαντο,
τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.

Rursus Cyclops Od. ι, 247 caseos recens pressos

πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκεν:

in clipeo autem Achillis Il. σ, 567

παρθενικαὶ δὲ καὶ ἠίθεοι ἀταλὰ φρονέοντες
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν.

Sed adversantur quum multa alia tum scholiastae explicatio ad Apoll. Rhod. α, 409: οὐλοχύτας: οἱ μὲν τὰ κανᾶ, ἐπεὶ δι' αὐτῶν φέρεται τὰ πρὸς θυσίαν, οἱ δὲ τὰς κριθάς, ἐπειδὴ ὅλας ἔβαλλον ἐν τοῖς βωμοῖς. Cf. Eur. Electr. 1142 κανοῦν δ' ἐνῆρκται καὶ τεθηγμένη σφαγίς: ibid. 810 ἐκ κανοῦ δ' ἑλὼν Αἴγ. ὀρθὴν σφαγίδα. Iam reliquos et Comici nostri et comicorum locos percenseamus. Ac primum scholiasta ad. Pac. v. 1. Platonis comici versum affert, quo defendat lectionem μάχαιραν: ἐκέκρυπτο ἐν τῷ κανῷ ἡ μάχαιρα ταῖς ὀλαῖς καὶ τοῖς στέμμασι. Πλάτων ἐν Παιδαρίῳ

Φέρε τοῦτ' ἐμοὶ
δεῖξον τὸ κανοῦν μοι δεῦρο πῆ μάχαιρ' ἔνι.

Ita Meinekius Com. II p. 647 quum post Kusterum edidisset, tamen scribendum suspicatur vel δεῖξον τὸ κανοῦν δεῦρ'· εἰπέ μοι, μάχαιρ' ἔνι; vel εἰπέ, μὴ μάχαιρ' ἔνι; Sed Dindorfius tantum πῆ mutavit in μή. Quo cum loco compares Eur. Iphig. Aul. 1565

Κάλχας δ' ὁ μάντις ἐς κανοῦν χρυσήλατον
ἔθηκεν ὀξὺ χειρὶ φάσγανον σπάσας.

Porro Diphilus ap. Stobaeum Flor. LVII, 2, Mein. Com. IV p. 417 loco sanequam corrupto asellum omnibus rebus ad vitam necessariis onustum cum canistro comparat, in quo, quod Meinekii est additamentum, quidquid ad sacrificium pertineret, condebatur. Quibus locis quum canistrum sacrificale maius quoddam fuisse ostendi videatur, reliquis tamen similis notio non inest. Simpliciter vocatur τὸ κανοῦν in versu Pherecratis ap. Bekk. Anecd. p. 358, 4, Mein. Com. II p. 323, et Philemonis ap. Photium et Suidam s. v. τηνάλλως, Mein. Com. IV p. 16; simpliciter etiam ab Aristophane Ach. 244. 253; Av. 850. 864, quibus tamen locis sacrificium ἄπυρον parari perspicuum est. Aliis denique τὸ κανοῦν ἀρτοφόρον significatur, ut Platonis versu ap. Zenobium Cent. II, 31, Mein. Com. II p. 618, ubi legitur: φησὶ γὰρ ὁ Δίδυμος ὅτι τὰ δεῖπνα ἐπὶ κανῶν ἐκομίζετο: et Nicostrati ap. Athen. III p. 111 c, Mein. Com. III p. 284 — τὸ πάχος (scil. τοῦ ἄρτου) ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ. Itaque tria canistrorum non dico genera sed specimina et quasi eiusdem generis exemplaria in usu fuisse probabile est, omissis aliis permultis ad varios vitae quotidianae usus idoneis: τὸ κανοῦν sacrificale, τὸ κανοῦν ἀρτοφόρον, τὸ κανοῦν, quod in sacrificiis ἀπύροις adhibitum a canephoris ferebatur. De canephoris vide, quae congessit C. F. Herm. Gottesd. Alt. p. 173 sq. § 36 et p. 278, § 54; Schoem. Gr. Alterth. II p. 373, alii. Iam vero etiamsi lectionem veram esse μάχαιραν concedamus Pacis l. l., tamen etymologiam scholiastae et Etymologi ineptam esse ducimus, quorum hic p. 489, 9: κανοῦν, εἰς ὃ φέρονται ἱερουργικαὶ μάχαιραι. σημαίνει κυρίως τὴν μάχαιραν, οἱονεὶ τὸ καίνειν ἔχον κείμενον, ὅ ἐστι κόπτειν· ἀπὸ τῶν γινομένων

ἐν ταῖς θυσίαις σφαγῶν. Cf. Orion. p. 83. Similiter sed corrupte schol. Pac. v. l., ubi vide Dind., uterque nisi fallor ipso Aristophanis versu edoctus. Quod tamen Etymologus statim emendat et quasi reprimit, quum pergit: σημαίνει δὲ καὶ κανίσκιον. παρὰ τὸ χαίνειν χανοῦν καὶ κανοῦν ἀπὸ τοῦ κεχηνέναι. Τὸ κανοῦν autem quam sit necessaria sacrificii pars praeter reliquos locos a nobis iam allatos praesertim hi ostendunt: Eur. Iphig. Aul. 435 ἀλλ' εἶα κἀπὶ τοισίδ' ἐξάρχου κανᾶ, ibid. 1565. 1569; Dem. κατὰ Ἀνδροτ. p. 618 ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι δεῖν τὸν εἰς ἱερὰ εἰσιόντα καὶ χερνίβων καὶ κανῶν ἀψόμενον καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπιμελείας προστάτην ἐσόμενον οὐχὶ προειρημένον ἡμερῶν ἀριθμὸν ἁγνεύειν ἀλλὰ τὸν βίον ἡγνευκέναι —. Cf. Poll. X, 65 καὶ κανοῦν δὲ ἀναγκαῖον ὑπεῖναι. Praeterea ut hoc postremo addam Pollux I, 30 praeter κανᾶ nominat λίκνα, cribra, vannos; qua de voce Harpocrat. et Suid. s. v. λικνοφόρος: τὸ λίκνον πρὸς πᾶσαν τελετὴν καὶ θυσίαν ἐπιτήδειόν ἐστιν. ὁ τοῦτο οὖν φέρων λικνοφόρος λέγοιτο ἄν. Sunt autem αἱ λικνοφόροι, ut docet Athen. V p. 198 e, et οἱ λικν. apud Dem. περὶ τ. στεφ. p. 313, contemptim de Aeschine addentem καὶ λικνοφόρος καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τῶν γρᾳδίων προσαγορευόμενος, quasi hoc tantum mulierum sit munus. Quomodo igitur αἱ λικνοφόροι et αἱ κανηφόροι, τὰ λίκνα et τὰ κανᾶ inter se differrent, nemo, quod sciam, veterum exposuit; τὰ λίκνα tamen ad supellectilem sacrificalem transportandam adhibita fuisse, vel natura rei videtur docere. Quid ergo impedit, quo minus aut λίκνα idem atque κανᾶ significare, aut in cribris reliqua praeter ὀλὰς asservari et transportari contendamus? Ceterum de λικνοφόροις vid. C. F. Herm. l. l. p. 175, § 36; de Baccho Licnita Schoem. l. l. II p. 446, C. F. Herm. l. l. p. 335 sq. § 64.

VI. Hoc igitur in canistro erant αἱ ὀλαί, quae Homero dicuntur vel οὐλαί vel οὐλοχύται magis propter versum quam ut altera pars verbi praeferatur, quaeque unde originem duxerint, satis expositum est a Buttmanno Lexil. I p. 191, suffragante Schoemanno l. l. II p. 212, dissentientibus C. F. Hermanno l. l. p. 129 § 28 et quem uterque laudavit Sverdsioeo in Iahnii Iahrb. Suppl. IV p. 439 sqq. Atque ex ὅλος verbum ortum esse censet

schol. Hom. Il. α, 449, Suid. s. v. οὐλοθυτεῖν, qui addit: καὶ τὰς μὲν κριθὰς μέχρι νῦν ὅλας χέουσιν οἱ ἐπιθύοντες ταῖς σπονδαῖς, schol. Pac. 962: δέον εἰπεῖν „ῥῖπτε τῶν ὅλων κριθῶν" νῦν εἶπε γενικῶς. Hesychius s. v. ὅλαι dedit κριθαί, correctus tamen ab Albertio; idem οὐλοχύτας explicat κανᾶ, vel ab Homero — οὐλ. προβάλοντο refutatus; cf. Apoll. lex. Hom. p. 124. Contra Porphyrius de abstin. II, 6 Graecos primum integro hordeo usos mox ψαιστὰς κριθάς, i. e. farinam in sacrificiis adhibuisse narrat. Breviter schol. Pac. 962 ὀλαὶ αἱ πρὸς θυσίαν κριθαί. Molam vero salsam (Romanorum) οὐλὰς fuisse explicant Eustathius p. 132, 25 — κριθαὶ μετὰ ἁλῶν, schol. Ar. Equit. 1167 ὀλαὶ αἱ μεθ' ἁλῶν μεμιγμέναι κριθαὶ καὶ τοῖς θύμασιν ἐπιβαλλόμεναι, Etym. M. s. v. οὐλοχύτας προβάλοντο p. 641, 29; schol. Apoll. Rhod. α, 409; schol. Hom. Il. α, 449 κριθὰς μετὰ ἁλῶν μεμιγμένας ἐπέχεον τοῖς ἱερουργουμένοις ζῴοις πρὸ τοῦ θύεσθαι: id quod, quanquam ab omnibus ut videtur recentioribus (cf. Meinek. Com. IV p. 559) respuitur, defendi posse ipsis Homeri verbis videtur Od. λ, 122

εἰς ὅ κε τοὺς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν,
ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.

Nam, quem Hermannus laudavit, Athenio, poeta comicus apud Athen. XIV p. 661 a, (de quo vid. Mein. Com. I p. 489, IV p. 557 sqq. qui Atheniconti ei nomen fuisse cum Dindorfio censet allato titulo e Boeckhii Corp. Inscr. II p. 201, 16), nonne tempus etiam Homero antiquius describere videtur? Praeterea Hesychius s. v. οὐλοχύταις exhibet κριθὰς πεφρυγμένας, Equidem aut tuso aut etiam tosto aut integro hordeo Graecos usos propterea dixerim quod Pausanias I, 41, 9 de sacro, quod Megarenses Tereo faciant, narrat: καὶ θύουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, ψηφῖσιν ἐν τῇ θυσίᾳ ἀντὶ ὀλῶν χρώμενοι. Quidni ψάμμῳ? utrumque videlicet hominibus egenis atque esurientibus patebat, sed hordei integri loco calculis utebantur, farinae loco arena uterentur. Hordei autem sacri usus quam sit necessarius ad sacrificia, docet etiam Agatharchidis narratio ap. Athen. VII p. 297 d, Boeotios anguillas copaides hordeo conspersas diis immolasse, cf. Mueller.

Fragm. Hist. III p. 190. 192; item Herodoti I, 132 quomodo differant Graecorum sacra a Persarum narrantis; Persae enim οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῇ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῷ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῇσι. Idem Herodotus οὐλάς totius instar sacri nominat I, 160, ubi οὐλὰς κριθέων πρόχυσιν ἐποιεῖτο idem significat quod Homeri οὐλοχύτας προβάλοντο. Eur. Electr. 803, Apoll. Rh. α, 425 προχύτας praebent pro οὐλοχύτας, cf. schol. ad v. Οὐλοχύται denique, quod poetarum verbum esse Poll. I, 33 docet, apud Homerum ab altero nomine οὐλαί nusquam differt, itaque Od. δ, 760 legimus ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ.

VII. Praeterea in eodem canistro τὸ στέμμα, quod omisit Pollux I, 33, esse narratur, ac res reliquas vel contegere et obvelare. Schol. Pac. 942: εἰώθασιν ἐπὶ τὸ κανοῦν τὴν μάχαιραν φέρειν κατακρύπτοντες αὐτὴν ταῖς ὀλαῖς καὶ τοῖς στέμμασιν. Στέμματα proprie sacerdotum et sacrificantium sunt. Itaque Pisthetaerus Av. 893 sacerdoti molesto: ἄπελθ' ἀφ' ἡμῶν καὶ σὺ καὶ τὰ στέμματα. Plut. 39 τί δῆτα Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων; scil. τῆς προφητίδος: schol. στέφανοι ἐπὶ τοῦ τρίποδος ἔκειντο, οὓς ἡ Πυθία ἐν τῇ κεφαλῇ φοροῦσα ἐμαντεύετο. Tum vero deorum. Plut. 686 Cario supplex ἔχει τὰ στέμματα, quibus Aesculapium adoret; schol. ὡς ὑγιείας ἔφορος στεφανηφόρος, scil. Ἀσκληπιός. Corona igitur et deorum et sacerdotum et sacrificantium est ornamentum in sacrificiis adhibitum. Eur. El. 778 de Aegistho sacra facturo: δρέπων τερείνης μυρσίνης κάρᾳ πλόκον. Cf. Hom. Il. α, 14 cum schol. et Eust., et α, 28. Coronas autem in templis asservari testantur Batrachomyomachiae auctor v. 179, Thuc. IV, 133. Contra κράσπεδα στεμμάτων Ar. Vesp. 475 fimbriam significat e taenia suspensam recteque schol. R. ὅτι ἀρχαῖοι στέφανοι κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος κράσπεδα εἶχον. Item coronae in epulis adhibitae στέμματα vocabantur, ut testatur Antiphanis fragmentum apud Athen. I p. 28 f. Mein. C. III p. 144:

οἶνός τε Θάσιος καὶ μύρον καὶ στέμματα.

Atque ita scholiasta Homeri l. l., Hesychius, alii στέμματα sim-

pliciter explicant στεφανώματα. Verum στεφάνους proprie in epulis adhiberi permulta comicorum poetarum fragmenta testantur, ex quibus tantum unum Alexidis ap. Athen. XIV p. 642 f, Mein. C. III p. 498 apponere liceat:

'Αρτέον
τράπεζαν, ἀπονίψασθαι δοτέον, προσοιστέος
στέφανος, μύρον, σπονδή, λιβανωτός, ἐσχαρίς,
τράγημα δοτέον ἔτι, πλακοῦντος ἁπτέον:

quippe quod, si ultimus versus omitteretur, fere sacrificii partes necessarias contineret (ἐσχαρίς = βωμός). Ceterum cf. Ind. Mein. Com. V s. v. στέφανος. Verbum autem quod proprie huc pertinet στέφω est, Homero tragicisque usitatissimum. — Iam vero στέμμα a Trygaeo allatum cuinam adhibetur? Procul dubio Trygaeus se ipsum eo ornat, sive coronam sive vittam esse dicis. Ovis enim a servo adducta mox abducitur intus, simulacrum autem Pacis deae in episcenio stat, hominum manibus denegatum. Neque tamen, quum viri doctissimi hostias immolandas coronis ornari vel solere vel posse concedant, quumque apud Homerum bovis cornua vel auro ornentur, Od. γ, 436 sqq., Il. κ, 294, apud Euripidem I. A. 1567 Calchas κρᾶτα ἔστεψεν κόρης, nostro quoque loco si quis ovem a Trygaeo ornari contendat, repugnare ausim. Cf. C. F. Herm. l. l. p. 107 sq. §. 24, Schoem. l. l. p. 211.

VIII. Superest, ut de μαχαίρᾳ, cultro vel gladio sacrificali addamus pauca. Hic igitur varias eiusdem ut videtur rei significationes deprehendere licet. Pollux enim l. l. inter res πρὸς θυσίας enumerat σφαγίδας, κοπίδας, πελέκεις: Hom. Od. γ, 442 πέλεκυν, Euripid. I. A. 1566 φάσγανον, Electr. 911 σφαγίδα ὀρθήν, (σίδηρον, Δωρίδα) et v. 1142; Apoll. Rh. α, 430 χάλκειον πέλεκον et ῥόπαλον, ut Hom. Od. ξ, 425 Eumaeus σχίζῃ δρυὸς caedit; Nonnus V, 9 φάσγανον et v. 14 ἀμφίτομον βουπλῆγα, v. 17 σίδηρον, v. 18 μάχαιραν. At Agamemno μάχαιραν habet,

ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,

Il. γ, 273; τ, 253. Distinguendum igitur inter πέλεκυν et μάχαιραν, utroque instrumento in maioribus sacrificiis opus est, in

minoribus tantum μαχαίρᾳ. Trygaeus igitur ovem immolaturus solo cultro opus habet, nihilque a Comico praetermissum. Sed Homerus Od. γ, l. l. procul dubio μάχαιραν vel σφαγίδα vel φάσγανον subaudiri iubet, quum Thrasymedem canit bovem securi cecidisse, Pisistratum caesi membra dissecuisse, id quod proprie σφάττειν dicitur v. 454. Itaque in sacrificiis maioribus alius caedit, alius dissecat vel victimam vel hostiam. Securis loco Eumaeus Od. ξ, l. l. σχίζῃ δρυὸς utitur, sed in sacrificio apud Apoll. Rh. l. l. et ῥόπαλον adhibetur, quod frontem caedens animal reddit semianime, et vero πέλεκυς, quo cervix rumpitur atque occiditur animal, et μάχαιρα, qua dissecatur. Contra Nonnus l. l. tantum securim memorat, i. e. ἀμφίτομον βουπλῆγα = πέλεκυν (cf. Eust. ad Il. p. 629, 52; Hesych. s. v. βουπλήξ), ab eodem etiam σίδηρον vocatum v. 17. Idem tamen unum ex sacrificantibus narrat φασγάνῳ vel ἄορι κωπήεντι capillos victimae secare in ignem proiiciendos. Quod num alias cultro sacrificali factum sit, nescitur. Namque Nestor, quomodo capillos secuerit vel ab alio acceptos igni iniecerit, Homerus non canit l. l. v. 446; neque idem Od. ξ, 422, nisi κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν. — Itaque duo sunt instrumenta, ni fallor, quae proprie ad immolationem pertineant: securis et culter. Securis autem Graece audit πέλεκυς, sed βουπλήξ, σφαγίς, σίδηρος nomina sunt poetica: culter Graece est μάχαιρα vel σφαγίς vel κοπίς, nisi μάχαιρα, Polluce auctore, poetis debetur; quibus item permittenda nomina φάσγανον, ἄορ. Denique σχίζα, quamquam Homerus voce utitur, aut clavam aut assulam significans orationis pedestris vitaeque quotidianae est, ῥόπαλον poetarum. — Reliquum est, ut de voce μάχαιρα Comicum audiamus. Qui Thesm. 693 sqq., quibus versibus, Euripideis, ut videtur, sacrificii ritum deridet:

ἀλλ' ἐνθάδ' ἐπὶ τῶν μηρίων
πληγὲν μαχαίρᾳ τῇδε φοινίας φλέβας
καθαιματώσει βωμόν,

cultrum quidem intelligi vult, sed possit etiam securis intelligi. Reliquis locis aut gladium, ut Nub. 1063—1066, cf. schol. ad v.,

aut cultrum significat, ut Equit. 412. 489 (μαχαιρίδιον), Ach. 849 (tonsorium ut μάχαιραι κουρίδες Cratini ap. Polluc. X, 140, Mein. C. II p. 38, et μαχαίρᾳ ξύστ' ἔχων τριχώματα Ephipp. ap. Athen. XI p. 509 c, Mein. C. III p. 332, et μαχαιρίς Poll. X, 89). Sed sacrificalis culter intelligendus in fragm. Arist. ap. Athen. IV p. 173 d, Bergk. ap. Mein. C. II p. 1179; item in Platonis fragmento supra allato: mensarius reliquis locis, quos afferre supersedeo, vid. Ind. ap. Mein. C. V s. v.; gladius ap. Poll. X, 138 ex Apollod. Gel., Mein. C. IV p. 439. Etiam κοπίς ter in fragmentis comicorum obvia et culinaria et militaris. — Cf. C. F. Herm. l. l. p. 129 sq., Schoem. l. l. p. 211.

IX. Verumenimvero aliis rebus ad sacrificandum opus est, quas aut omnino praetermisit aut certe initio nominare omisit Comicus: τὸ σφαγεῖον dico sive τὸ ἀμνίον, τὴν χέρνιβα, τὸ δαλίον. Quamquam τὸ δαλίον, torrem, v. 949 (959) memoratum nihil attinet antea primis Trygaei versibus inesse, quum sufficiat ignem ab eo et nominari et monstrari. Cuius vero ignis focus quam pusillus fuerit, facile intellectu est, modo Aristophanem sequens senem una et canistrum et focum et, ut videtur, τὴν χέρνιβα afferre animadvertas. Sed tamen infra quum senex imperet servo: ὄπτα οὐ καλῶς, utique igni focoque opus est, nisi contendere malis haec omnia servi negotia intra domum fieri eaque per ianuam apertam a spectatoribus conspici potuisse. Cui repugnat v. 1020 ἀλλ' εἴσω φέρων, repugnat denique tota scena. — Num vero σφαγεῖον inter res sacrificales Trygaei fuerit dubium est. Commemoratur ab Euripide El. 800, Arist. Thesm. 754

δός μοι σφαγεῖον Μανία
ἵν' οὖν τό γ' αἷμα τοῦ τέκνου τοὐμοῦ λάβω:

ubi schol. τοῦτο αἱματοδεκτικὸν ἀγγεῖον, ὃ εἶπεν ὁ ποιητὴς ἀμνίον. Eadem Suid. s. v. et Hesychius, qui tamen falso in ed. Alb. σφάγιον. Eur. Iph. Taur. 335: ὁ δ' — εἰς χέρνιβάς τε καὶ σφαγεῖ' ἔπεμπέ σοι i. e. ὅπως θύσεις. Sed Aesch. Ag. 1056 (1092) cum Dobraeo scribendum ἀνδροσφαγεῖον, homicidium. Poll. X, 65 καὶ σφαγεῖον, εἰ θύεις, ὑφέξει τις τῷ τῶν ἱερείων αἵματι. Hoc igitur vas etiam ἀμνίον vocatur ab Hom. Od. γ. 444, de cuius

accentu scripturaeque varietate multa congesta sunt in H. Stephani lexico s. v., pleraque tamen ex Eustathio p. 1476, 36 sqq., Bekk. Anecd. p. 792, 24, Hesych. s. v. cum not.

Alterum vas ἡ χέρνιψ, ut vulgo nominatur a potiori, sive ut rectius Pollux docet X, 65 τὸ χερνιβεῖον allato Aristophanis versu: τὸ χερνιβεῖον πρῶτον· ἡ πομπὴ σαφής. Ita Bekkerus: Bentleius Ep. ad Hemsterh. p. 66: πρῶτον ἐκ πομπῆς ἄφες. Mein. C. III p. 35 χερνιβεῖον probavit, reliqua intacta reliquit. At fallitur Bentleius, χερνιβείῳ utique in pompa opus est; eadem forma fortasse Athenaeo vel potius Aristophani reddenda ap. Ath. IX p. 409 c, sed Bergk. ap. Mein. II p. 1074 χερνίβιον, vocem per se optimam edidit. Apud Homerum quidem constat τὴν χέρνιβα aquam significare, vas autem in quo affertur πρόχοον, alterum, in quod super manus effunditur, λέβητα esse. Atque ita ἡ χέρνιψ quum per se aquam significat, qua manus et ante coenam et ante sacrificium abluuntur, ut Av. 896, Lysistr. 1129, tum vero ubi vasa memorantur. Verumtamen nostro loco 946 (956)

ἄγε δὴ τὸ κανοῦν λαβὼν σὺ καὶ τὴν χέρνιβα
περίιθι —

manifestum est, τὸ χερνιβεῖον subaudiendum esse. Sic in fragmento Stratonis v. 39 apud Ath. IX p. 382 c, Mein. Com. IV p. 546, et apud Arist. Av. 850

παῖ παῖ, τὸ κανοῦν αἴρεσθε καὶ τὴν χέρνιβα,

et 958

αὖθις σὺ περιχώρει λαβὼν τὴν χέρνιβα.

Eur. Iph. Aul. 1569

λαβὼν κανοῦν ἔθρεξε χέρνιβάς θ' ὁμοῦ,

plurali numero propter versum posito. — Ceterum de accentu cf. H. Steph. Thes. s. v., Mein. Com. II p. 429, qui Athenaei praeceptum, IX p. 409 a. χερνίβα apud tragicos comicosque legi narrantis, non recte videtur sequutus esse. — Verbum χερνίπτεσθαι usurparunt Homerus Il. α, 449 et Aristoph. Pac. 951 (961). Cf. Hesych. s. v. χερνιψάμενος et Suid. — Postremo

quarto quodam, ut iam supra dixi, vase opus est, quo videlicet ignis vel torres afferantur a Trygaeo quodque in sacrificiis extraordinariis, quale nunc Comicus depingit, potuit sane necessarium esse. Cui si nomen fuisse πυρείῳ vel πυροδέγμονι demonstrare possem, laetarer. An senem torrem unum semiustum protulisse mavis? eumque in ara collocasse fumantem? Vtut res se habet, Trygaeum profecto impigre egisse concedes. Ceterum cf. C. F. Herm. l. l. p. 128, Schoem. l. l. p. 211 sq.

X. Rebus sacrificalibus enumeratis, ad primam sacrificii partem, quae est praeparatio, aggredimur. Praesto enim servus cum ove immolanda, praesto reliqua, ut par est, omnia. Pariter in aliis quas comparavimus sacrificiorum descriptionibus, antequam ipsa res divina fieret, res necessarias diligenter paratas esse reperimus. — Trygaeus igitur ad servum:

ἄγε δὴ τὸ κανοῦν λαβὼν σὺ καὶ τὴν χέρνιβα
περίιθι τὸν βωμὸν ταχέως ἐπιδέξια.

Schol. τοῦτο πρῶτον ἐποίουν καθαίροντες τὸν βωμόν. Eur. Herc. fur. 926:

ἐν κύκλῳ δ' ἤδη
κανοῦν εἵλικτο βωμοῦ.

Τὸ δεξιὸν vel ἐπιδέξιον utique fausti ominis apparet esse, quum in ipsis signis coelestibus, ut Il. β, 353, ν, 821 (δεξιὸς ὄρνις), Od. ο, 161 al., tum vero in vita humana. Itaque ἐπιδέξια bibebatur in convivio, ἐπιδέξια convivae et canebant et illorum instar Platonicorum sermonem faciebant (Symp. p. 177 d: δοκεῖ μοι ἕκαστον ἡμῶν λόγον εἰπεῖν ἔπαινον Ἔρωτος ἐπιδέξια): proci ἐπιδέξια arcum tendere conabantur Od. φ, 141 sq. Bibendi vero modus dicitur et τὴν ἐπιδέξια πίνειν, scil. πρόποσιν, Poll. II, 159 ex Eupolide, Mein. C. II p. 560, et τὸν ἐπιδέξια, scil. τρόπον, Anaxandrid. ap. Athen. XI p. 463 f, Mein. C. III p. 161, et ap. Stob. Floril. CXVII, 1, Mein. C. III p. 196; vid. Athen. X p. 432 e, XIII p. 600 e. Etiam vestis a Graecis ἐπιδέξια iniiciebatur, a Thracibus barbarisve ἐπαρίστερα, Av. 1567:

ἐπαρίστερ' (Bergk. ἐπ' ἀριστέρ') οὕτως ἀμπέχει;
οὐ μεταβαλεῖς θοἰμάτιον ὧδ' ἐπιδέξια;

(ἐπὶ δεξιὰ Bergk. δεξιὰν Dind., vid. schol. ad v.) Ἐπιδέξια scribendum esse, docet simile adverbium ἐνδέξια Hom. Od. ρ, 365, Il. α, 597; η, 184; Eur. Hipp. 1360, ubi tamen Nauck. et Kirchh. ἐφέστηκεν δεξιά, ut Thuc. I, 24 pro ἐνδέξια vulgo legitur ἐν δεξιᾷ. Vid. Buttm. Lexil. I p. 173—176. Quin etiam culinae partes singulae singulis coqui artibus assignantur ἐπιδέξια in frgm. Nicomachi apud Athen. VII p. 290 c, Mein. Com. IV p. 583 sqq.; cf. Casaubon. ad l. l. — Alio sensu τἀπιδέξια dictum Av. 1493, ubi vid. schol.

Servus igitur postquam dextrorsum aram circumeundo canistrumque et aquam circumferendo rem sacram quasi inauguravit, Trygaeus ipsam aquam torre immerso consecrat:

φέρε δή, τὸ δαλίον τόδ' ἐμβάψω λαβών.

Ita Eur. Herc. fur. 928:

μέλλων δὲ δαλὸν χειρὶ δεξιᾷ φέρειν,
εἰς χέρνιβ' ὡς βάψειεν, Ἀλκμήνης πόσις
ἔστη σιωπῇ.

Schol. Pacis v. l. τὸ ὕδωρ ἐδόκουν καθαίρειν ἀποβάπτοντές τι τοῦ πυρός. Athen. VII p. 409 b: ἔστι δὲ ὕδωρ, εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες, ἐφ' οὗ τὴν θυσίαν ἐπετέλουν καὶ τούτῳ περιρραίνοντες τοὺς παρόντας ἥγνιζον. Cf. Hesych. et Suid. s. v. δαλίον. Hinc emendandum fortasse Lex. Rhet. Bekk. Anecd. p. 316, 31: χέρνιψ, ἄγγος ἐλαίου (ἐλάινον?), εἰς ὃ ἐνέβαπτον τὰς δᾷδας (τοὺς δαλοὺς s. τὰ δαλία?) καὶ περιέρραινον τὸν βωμόν. Non tamen torre in aquam immerso se adspersisse videntur aramque, sed ipsi manum dextram immergebant in aquam torre consecratam. Itaque Trygaeum torrem protinus deposuisse existimandum est.

XI. Iam vero in sequentibus verbis haereo dubius. V. 950 (960) Trygaeus

σείου σὺ ταχέως· σὺ δὲ πρότεινε τῶν ὀλῶν
καὐτός τε χερνίπτου, παραδοὺς ταύτην ἐμοί.

Sunt qui transposuerint versus, id quod facillimum erat; vid. ann. crit. ad v. Apertum est servum cum utroque vase postquam aram circumiit, ante dominum consistere. Dominus ergo

immergit torrem, idem manum suam: itaque retinendum ἐμβάψας. Dominus etiam ovem conspergit loquens σείου σὺ ταχέως. Schol. enim Apoll. Rhod. α, 425 προχύτας explicat: τὸ ὕδωρ, ὃ εἰώθασιν ἐμβάλλειν εἰς τὸ οὖς τοῦ ἱερείου ὑπὲρ τοῦ ἐπινεύειν τὸ ἱερεῖον. Tum servum allocutus σὺ δὲ inquit, quasi altera sit ovis. In his si quid transponendum, verba πρότεινε τῶν ὀλῶν sequi debebant, χερνίπτου praecedere. Sed opem fert Homerus Od. γ, 445

Νέστωρ

χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο, πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.

At statim versus inversum ordinem praebens sequitur:

αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο.

Ita prorsus apud Comicum vel metri causa vel negligenter vel Homerice. Servus igitur, qui adhuc vas utrumque in manibus tenet, et hordeum praebere domino iubetur, quo hic ovem conspergat, ipseque aqua se conspergere, domino posteaquam tradiderit τὴν χέρνιβα. Ita enim παραδοὺς ταύτην ἐμοὶ intelligendum arbitror: nam quo respiciat ταύτην nisi ad χέρνιβα profecto non invenies. Servum igitur aut utrumque vas aut alterum aqua repletum deposuisse cogitandum est. Equidem eum manu sinistra alterum retinuisse existimo, manum autem dextram in aquam consecratam immersisse, tum eadem manu et domino hordeum praebuisse et aram ovemque conspersisse (βάλλειν βωμόν vel προβάλλεσθαι) et vero spectatoribus quasi sacrificii participibus iniecisse. Iam quae sequuntur, Comici sunt verba, non civis sacrificantis. Quid vero? si ad ταύτην suppleo τὴν μάχαιραν? Atqui post preces servus ad dominum: λαβὲ τὴν μάχαιραν, neque inter precandum Trygaeum cultrum tenuisse probabile est: quod servorum vel ministrorum negotium esse poetae testantur. Tamen cf. Il. γ, 273; τ, 253 sq. Denique rebus, quae ad inaugurandum sacrificiis necessaria sunt, comparatis superest ut preces fiant. Trygaeus incipit v. 963 (973)

ἀλλ' ὡς τάχιστ' εὐχώμεθ' εὐχώμεσθα δή,

iam antea cohortatus v. 957 ἀλλ' εὐχώμεθα. De versu, qui

varie distribuitur, vid. not. Sed quod una precatur servus, Comico tribuendum est. Apparet enim, tantum dominum sacrificii alta voce preces facere deo, cui sacrificaturus est. Ita Chryses Hom. Il. α, 450 sqq., quippe cui allatae sint hostiae immolandae; ita Agamemno Il. γ, 275 sqq., Nestor Od. γ, 445, Aegisthus Eur. El. 805, Iaso Apoll. Rh. α, 411 etc. Reliqui tacite adstant aut eadem secum precantes, Il. γ, 298, aut etiam poetis fingentibus contraria, ut Orestes Eur. El. 808 sqq. — Iam vero unum omissum est a Comico, quod non debebat, capillos dico hostiae decidendos ignique iniiciendos. Quod vel una cum precibus vel proxime ante factum esse testantur Hom. Od. γ, 452; Il. γ, 273; τ, 254; alii. Quod κατάρξασθαι dici Hesychius tradit s. v. κ. = τῶν τριχῶν ἀποσπάσαι: Hom. Il. τ, 254 ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος, sed idem simpliciter γ, 273 ἐκ κεφαλέων τάμνε τρίχας. Sed κατάρχεσθαι etiam de omni praeparatione sacrificii dicitur, ut Av. 959 μὴ κατάρξῃ τοῦ τράγου. Cf. Buttm. Lexil. I p. 101—104.

XII. Precibus finitis altera pars sacrificii continuo sequitur, quae est immolatio. Servus igitur dominum admonet v. 1007 (1017):

λαβὲ τὴν μάχαιραν· εἶθ' ὅπως μαγειρικῶς
σφάξεις τὸν οἶν.

Μαγειρικῶς comici poetae additamentum: exspectabas τεχνικῶς, ἐπισταμένως, ἱερουργικῶς, similia. Atque ita prorsus intelligendum μαγειρικῶς, modo quam arcte epulae cum sacrificiis coniunctae etiam Comici aetate sint, animadvertas. Quod prae ceteris Athenionis fragm. ap. Ath. XIV p. 660 e, Mein. Com. IV p. 557 sqq., docet, omnia humanitatis bona ex arte coquinaria orta esse festive demonstrantis, ut v. 40

καταρχόμεθ' ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν,
σπονδὰς ποιοῦμεν —

At negat Trygaeus se immolaturum aramque Pacis deae sacram sanguine conspersurum, quod

οὐχ ἥδεται δήπουθεν Εἰρήνη σφαγαῖς:

quasi tum demum, licet omnibus paratis diligenter, immolatione neque opus esse neque adeo decere immolari meminerit. Sed

altera est causa sane lepida et necessaria. Iubet servum intus immolare ovem partesque in ara cremandas efferre, addens

χοὔτω τὸ πρόβατον τῷ χορηγῷ σώζεται.

Quis non videt, re vera pecudem in scena mactari non potuisse? Nusquam vero Comicus fraudem facturus est spectatoribus neque eos vult decipi spectaculo. Itaque et supra Trygaeum exclamantem facit ὦ μηχανοποιέ, et hoc loco id quod spectatores norunt omnes, ovem a chorago porrectam chorago servandam esse verbis sanequam simplicibus pronunciat. Nos tamen Comico gratiam habere non possumus, qui libenter, quibus verbis immolationem descripsisset, audissemus. At certe nonnulla attulit: memorantur σφαγαί, αἱματοῦσθαι, θύειν, τὰ μηρία, ἐξελεῖν. De quibus verbis in vulgus notissimis quid addam? Cf. C. F. Herm. l. l. p. 130 sqq. Itaque pauca tantum: pro αἱματοῦν, quod est Eur. Andr. 260

σφάζ' αἱμάτου θεᾶς βωμόν,

paullo usitatius αἱμάσσω, Aesch. Sept. a. Th. 258 μήλοισιν αἱμάσσοντας ἑστίας θεῶν, Eur. Iph. T. 225; cf. Poll. I, 27. Iam quae hoc loco omissa a Comico sunt, ea suppleas ex Homero aliisque scriptoribus, quos capitis huius initio nominavi. Pollux I, 25—33 ingentem verborum copiam praebet. Nos vero quibus propositum est, de Trygaei sacrificio exponere, accuratius reliqua pertractare supersedemus.

XIII. Chorus igitur non patitur rem sacram interrumpi atque intermitti. Cohortatur ergo senem, ut assulas cumulet, quibus femora crementur. Quod senex se μαντικῶς facere respondet; cf. schol. et not. ad v. — Igne autem excitato, mensam apportat senex, cui altera sacrificii pars, videlicet hominum cibus imponatur vel praeparetur. Eius modi mensas in sacrificiis maioribus, quae epulis praecedunt, praesto fuisse perquam veri est simile: vid. Hom. Od. γ, 471 — δαίνυνθ' ἑζόμενοι. Iam vero praesto est servus cum femoribus; at nimis breviter iste τίθεσο inquit τὼ μηρὼ λαβών: quasi ipse omnia illa officia intus explevisset, quae ab Homero aliisque fusius enumerantur, veluti διαχεῖν, μηρία τάμνειν, τὰ δίπτυχα ποιεῖν, κνίσῃ καλύπτειν, ὠμο-

θετεῖν. — Idem statim reliqua domo effert: τὰ σπλάγχνα καὶ τὰ θυλήματα. Sexcenties τὰ σπλάγχνα apud poetas et scriptores obvia; τὰ θυλήματα Hesych. s. v. explicat βεβρεγμένα μέλιτι ἄλφιτα ἢ θυμιάματα ἐπὶ βωμῶν, Suid. s. v. = πέμματα, ἀπαρχάς, ἄλφιτα, ἃ ἔμισγον οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν ἀναφέροντες: eadem Photius s. v., similia Tim., lex. Hom. s. v. θυήματα: θυμιάματα. ἄλφιτα δέ ἐστι ταῦτα οἴνῳ καὶ μέλιτι δεδευμένα, vid. Ruhnken. ad Tim. p. 144. Dixit θυλήματα Pherecrates ap. Clem. Alex. Strom. VII p. 846, Mein. C. II p. 261 sq., Plato ap. Athen. X p. 441 c, Mein. C. II p. 674 sq. Haec vero liba panis loco (σίτου ἐν κανέῳ) epulis quoque sacrificalibus adhibita videntur esse. Natura quidem formaque differunt, non tamen ut videtur usu a placentis, quibus nomen est ποπάνοις quaeque ad ἀπαρχὰς et προθύματα pertinent. Eorum saepius Comicus meminit, ut coniunctim cum θυλήματα Plut. 660:

ἐπεὶ δὲ βωμῷ πόπανα καὶ θυλήματα
καθωσιώθη μέλανος Ἡφαίστου φλογί,

ubi vid. schol., ibid. 680; Thesm. 285; Eccles. 843. Cf. Hesych. Suid. Phot. s. v. θυλήματα, Bekk. Anecd. p. 294, 27, et not. nostr. ad v., C. F. Herm. l. l. p. 113 de verbis πέλανοι, πόπανα, ψαιστά, πέμματα, Lobeck. Aglaoph. p. 1060 sqq.; Tim. lex. Hom. s. v. πόπανα, p. 220 Ruhnk., item Hesych. Suid. s. v. et schol. Plat. p. 404 Bekk.

XIV. Trygaeus dum femora cremanda curat sive potius speciem praebet cremandi, servum exta torrere iubet. In his animadvertas velim non consentire Comicum cum Homero. Ὁ ποιητὴς quidem primum femora cremari canit, cum femoribus una torreri exta, quibus crematis tostisque reliquas pecudis partes, quas edere fas est et consuetudo, in parva frusta concisas torreri verubus. Constanter enim

αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρον.

Comicus vero, dum servus exta torret, Trygaeum facit clamantem 1043 (1053):

ὄπτα σὺ σιγῇ κἄπαγ' ἀπὸ τῆς ὀσφύος.

Satis haec explicavit scholiasta, quem vide ad v. Os sacrum igitur et cauda ad res pertinent sacrificandas, igneque cremantur. Vnde sequitur opinor, ut sacrificatio nondum sit finita, quum incipiat epularum praeparatio. — Sed audiatur etiam altera pars. Etenim Trygaeus versu 1031 (1041)

ἐμοὶ μελήσει ταῦτά γ', ἀλλ' ἥκειν ἐχρῆν,

satis mihi videtur indicare ipsorum femorum cremationem iam perfectam esse. Quare servum celeriter reducem admonet: ὄπτα καλῶς νῦν αὐτά (τὰ σπλάγχνα). Neque obstat, quod Hierocles rogat:

τίς ἡ θυσία ποθ' αὑτηί, καὶ τῷ θεῶν;

quum ἡ θυσία etiam de epulis cum sacrificio coniunctis dici potuerit; cf. C. F. Herm. l. l. p. 131. Itaque, quum iam epulae parentur, Trygaeus v. 1052 (1062) dicit: Εἰρήνῃ γὰρ ἱερὰ θύομεν. Denique haec caudae ossisque sacri observatio pars quasi posterior sacrificii videtur fuisse, comparanda ea nisi fallor cum linguae praecisione, quam imperat Nestor Od. γ, 332: ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον, ὄφρα — σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα, cuiusque meminit Hierocles importunus v. 1050 (1060) ἡ γλῶττα χωρὶς τέμνεται. Respondet Trygaeus, tanquam possit negligi: μεμνήμεθα. Lingua autem ad exta pertinet; cf. v. 1100 (1110). — Iam vero satis multa Comicus neglexit, maximam partem ex Homero supplenda: e. g. vinum, quod infunditur carni cremandae, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον λεῖβε, tum τὸ μιστύλλειν, τὸ ἀμφ' ὀβελοῖσι πείρειν, τὸ ἐρύεσθαι. Πεμπώβολα quidem Pollux I, 33 vocem poeticam dixit; item nonnulla intus confecta Comicus fingit; quin etiam vinum quod deest, simplici civi atque egeno tribuas. At certe veru torret exta, eiusque specimen vident spectatores.

XV. Paratae fere sunt epulae, tertia sacrificii pars. Apparet Trygaeum protinus epulaturum, sed intercedit Hierocles, sibimet primitias deposcens v. 1046 (1056)

ἄγε νῦν ἀπάρχου κᾆτα δὸς τἀπάργματα.

Quo initium tertiae partis significari animadvertas, non, ut apud Homerum Od. γ, 446; Il. τ, 254 al., secundae. Pro ἀπάργματα

Hom. Od. ξ, 446 dixit ἄργματα eadem notione. Rursus Trygaeus servo imperat:

κατάτεμνε. ποῦ τράπεζα; τὴν σπονδὴν φέρε.

In his κατάτεμνε cum Homerico ἐρύεσθαι comparaverim. Neque tamen assident epulaturi; quin etiam Trygaeus ab Hierocle male habitus aut gustat carnem aut videt nondum satis assam esse; itaque v. 1064 (1074) τοῖσδ' ἁλσί γε παστέα ταυτί. Quod tamen ita instituit poeta, ut vatem famelicum carpat et conterat. Tandem v. 1093 (1103) Trygaeus initium facit

ἔγχει δὴ σπονδήν· καὶ τῶν σπλάγχνων φέρε δευρί.

Continuo sequitur exclamatio σπονδή σπονδή, qua silentium imperabatur utque, qui adessent, attento essent animo, perinde ac formula ista initio sacrae rei necessaria: εὐφημία 'στω, qua Aristophanes hac in scena usus non est. Cf. C. F. Herm. p. 129. Debebat autem Trygaeus εὐφημία 'στω vel εὐφημεῖτε clamare, quo loco clamat ἀλλ' ὡς τάχιστ' εὐχώμεθ' εὐχώμεσθα δή, v. 963. (De variis libationis generibus v. C. F. Herm. l. l. p. 110. 114; Schoem. l. l. p. 203.) — Postremo libatione facta senex spectatores rogat, ut sint convivae:

ἄγε δὴ θεαταί, δεῦρο συσπλαγχνεύετε
μετὰ νῷν!

Verbum συσπλ. tantum hoc loco, quod sciam, obvium; quo simul deridetur vates, qui continuo clamaverat σπλάγχνα. Homerus eius loco dicere solet χεῖρας ἰάλλειν. Verumtamen quominus Trygaeus cum Homero canere possit:

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,

Hierocles impedit, qui de extis aliquid surripere conatur. Itaque verberant ac persequuntur furem fugacem; deserunt scenam, ultima sacrificii parte vix inchoata. At nos quoque huius capitis scena eximus benevolos lectores, ne palato sint nimis delicato, orantes verbis Trygaei:

ἄγε δὴ θεαταί, δεῦρο συσπλαγχνεύετε
μετ' ἐμοῦ.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

I.

Ἤδη τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ κεχμηῶτας τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς σύμπαντας Ἕλληνας Ἀριστοφάνης ἰδών, ἱκανὸς γὰρ διιππεύκει πολεμούντων αὐτῶν χρόνος, τὸ δρᾶμα συνέγραψε τοῦτο, προτρέπων τὰς πόλεις καταθέσθαι μὲν τὴν πρὸς αὐτὰς φιλονεικίαν, ὁμόνοιαν δὲ καὶ εἰρήνην ἀντὶ τῆς πρότερον ἔχθρας ἑλέσθαι. παρεισάγει τοίνυν γεωργόν, Τρυγαῖον τοὔνομα, μάλιστα τῆς εἰρήνης ἀντιποιούμενον. ὃς ἀσχάλλων ἐπὶ τῷ πολέμῳ εἰς οὐρανὸν ἀνελθεῖν ἐβουλεύσατο πρὸς τὸν Δία, πευσόμενος παρ' αὐτοῦ, δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐκτρύχει τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, τοσοῦτον ποιήσας πόλεμον αὐτοῖς. ὃν δὴ διαποροῦντα, τίνα τρόπον τὴν εἰς οὐρανὸν πορείαν ποιήσει, παρεισάγει τρέφοντα κάνθαρον ὡς ἀναπτησόμενον εἰς οὐρανὸν δι' αὐτοῦ, Βελλεροφόντου δίκην. προλογίζουσι δὲ οἱ δύο θερά-

Integrum hoc argumentum exhibent ed. Aldina, Iuntina II, Frobeniana, Genevensis, Amstelodamensis Kusteri et pleraeque editiones recentiores: omisso additamento ut ita dicam didascalico legitur in edd. Cratandria, Wecheliana Brubachiana, Plantiniana Raphelengii. Omni argumento caret ed. Iuntina III. Denique argumenti loco versus Florentis graece compositos receperunt ed. Lugdunensis Mairii et Amstelodamensis a. 1670.

lin. 1. κεχμηῶτας R. V. Bekk. Inv. recc., κεχμηκότας antea vulgo.

l. 4. αὐτάς R V. (αὑτάς Inv.) Bekk. recc., ἀλλήλους vulgo.

l. 6. ἀντιποιούμενον R. V. vulgo. αὐτὸν ποιούμενον Inv.

l. 9. ἐκτρύχει R. V. Kust. Bekk. recc. ἐκτρέχει Ald. Frob. Port. Amstel.

ποντες αὐτοῦ, οἷς καὶ ἐκτρέφειν προσετέτακτο τὸν κάνθαρον, δυσφοροῦντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ σιτίοις. ἡ δὲ σκηνὴ τοῦ δράματος ἐκ μέρους μὲν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ μέρους δὲ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ. ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἔκ τινων ἀνδρῶν Ἀττικῶν γεωργῶν.

Φέρεται ἐν ταῖς διδασκαλίαις καὶ ἑτέραν δεδιδαχὼς Εἰρήνην ὁμοίως ὁ Ἀριστοφάνης. ἄδηλον οὖν φησιν Ἐρατοσθένης, πότερον τὴν αὐτὴν ἀνεδίδαξεν, ἢ ἑτέραν καθῆκεν, ἥτις οὐ σώζεται. Κράτης μέντοι δύο οἶδε δράματα γράφων οὕτως· ἀλλ' οὖν γε ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσιν ἢ Βαβυλωνίοις ἢ ἐν τῇ ἑτέρᾳ Εἰρήνῃ. καὶ σποράδην δέ τινα ποιήματα παρατίθεται, ἅπερ ἐν τῇ νῦν φερομένῃ οὐκ ἔστιν.

Inv. ἐκτρέπει Iunt. II. Crat. Wechel. Brub.

l. 13. δυσφοροῦντος V.

l. 17. φέρεται R. vulgo. φαίνεται V. Bergk.

— ὅτι καὶ ἑτέραν δεδίδαχεν ὁμοίως Ἀ. Ald. Iunt. Frob. Port. Kust.

— ὅτι καὶ ἑτέραν non legitur in R. V. Inv. Dübn. δεδιδαχὼς R. V. Inv. Bekk. recc. καὶ ἑτέραν δεδιδαχὼς Bekk. Dind. Bergk.

— ὁμοίως ὁ R. V. Inv. Bekk. Dind. Bergk. ὁ antea omissum. ὁμώνυμος ὁ Dind. in Oxon. Duebn.

l. 20. οἶδεν R. V. Inv. Bekk. οἶδε Dind. Bergk. — εἶπε Ald. Iunt. Frob. Port. Kust.

l. 22. σπ. διά τινα V.

II.

Τρυγαῖος ἄγροικος πρεσβύτης Ἀθήνησιν ὀχούμενος ἐπὶ κανθάρου ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναφέρεται. γενόμενος δὲ κατὰ τὴν τοῦ Διὸς οἰκίαν ἐντυγχάνει τῷ Ἑρμῇ καὶ ἀκούει ὅτι μετοικισαμένων τῶν θεῶν εἰς τὰ τοῦ οὐρανοῦ ἀνωτάτω διὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀλληλοκτονίαν, ἐνοικισάμενος ὁ Πόλεμος εἰς ἄντρον τὴν Εἰρήνην εἵρξας λίθους ἐπιφορήσειε, καὶ νῦν μέλλει τὰς πόλεις ἐμβαλὼν ἐν θυείᾳ τρίβειν. καὶ μέχρι μέν τινος ἐναγώνιος γίνεται· ἐπεὶ δὲ μεταπεμπομένου τοῦ Πολέμου παρὰ Ἀθηναίων δοίδυκα Κλέωνα καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων Βρασίδαν ἑκάτεροι χρήσαντες ἀπολωλεκέναι εἰς Θρᾴκην ἔφασαν, ἀναθαρρεῖ· καὶ ἐν ᾧ περὶ κατασκευὴν δοίδυκος ὁ Πόλεμος γίνεται, κηρύττει τοὺς δημιουργούς, ἔτι δὲ καὶ ἐμπόρους ἅμα μοχλοὺς καὶ σχοινία λαβόντας παραγενέσθαι. συνδραμόντων δὲ πολλῶν ἐν χοροῦ σχήματι προθύμως ἀφέλκει τε τοὺς λίθους ἀπὸ τοῦ ἄντρου, καὶ καθικετεύσας τὸν Ἑρμῆν συλλαβέσθαι ἐξάγει πρὸς τὸ φῶς τὴν Εἰρήνην. ἀσμένως δὲ τῆς θεᾶς πᾶσιν ὀφθείσης καὶ παρ'

Ita primus Bekkerus e codicibus Venetis (474 et 475) argumentum edidit pluribus locis aut mutilum aut obscurum. In Aldina, Iuntina, Frobeniana, Amstelodamensi Porti, Lugdunensi Kusteri argumentum ab iisdem verbis incipiens mox in brevius contractum est. Quod hic repetere nihil attinet. In iisdem edd. fragmentum didascalicum disparuit.

l. 2. ἀναφερόμενος V.

l. 3. ἀκούσας V. Ald. ἀκούει Port.

l. 5. ἐνοικησάμενος V. ἐνοικίσας Ald. vulgo. ἐνοικισ. Bekk. recc.

l. 6. ἄντρον τι τὴν Εἰ. εἵρξας V. τὴν Εἰρ. καὶ καθείρξας Ald. vulgo ante Bekk.

— ἐπιφορήσειε V. Bekk. recc. ἐπεφόρησε Ald. vulgo ante Bekk.

αὐτὴν εὐθέως Ὀπώρας τε καὶ Θεωρίας ἀναφανεισῶν, συμπαρὼν ὁ Ἑρμῆς ἀνιστορούσης τι τῆς Εἰρήνης καὶ πυνθανομένης τὰ περὶ τὸν Τρυγαῖον διασαφεῖ τὰ δέοντα· πάλιν ἀποφαινομένης πρὸς τοῦτο μηνύει, προδιελθόντος αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολέμου καὶ δι' ἃς αἰτίας συνέστη, Φειδίου τε καὶ Περικλέους μνησθέντος. τὰ λοιπὰ τοῦ δράματος ἐπὶ τῆς γῆς ἤδη περαίνεται. καὶ ὁ μὲν χορὸς περὶ τῆς τοῦ ποιητοῦ τέχνης χἀτέρων τινῶν πρὸς τοὺς θεατὰς διαλέγεται, ὁ δὲ Τρυγαῖος, καθὰ συνέταξεν ὁ Ἑρμῆς, τὴν μὲν Θεωρίαν τῇ βουλῇ συνέστησεν, αὐτὸς δὲ τὴν Ὀπώραν γαμεῖν διαγνοὺς τὴν Εἰρήνην ἱδρύεται καὶ οὔσης ἐν τῷ προφανεῖ πρὸς εὐωχίαν τρέπεται. ἐντεῦθεν οἵ τε τῶν εἰρηνικῶν ὅπλων δημιουργοὶ χαίροντες καὶ οἱ τῶν πολεμικῶν τοὔμπαλιν κλαίοντες. εἰσάγεται δὲ καὶ ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου παιδία τινὰ τῶν κεκλημένων ἐπὶ τὸ δεῖπνον λέγοντα ῥήσεις γελωτοποιούς. τὸ δὲ δρᾶμα τῶν ἄγαν ἐπιτετευγμένων. τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς κωμῳδίας ἐστὶ τοῦτο· συμβουλεύει Ἀθηναίοις σπείσασθαι πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας. οὐ τοῦτο δὲ μόνον ὑπὲρ εἰρήνης Ἀριστοφάνης τὸ δρᾶμα τέθεικεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἀχαρνεῖς καὶ τοὺς Ἱππεῖς καὶ Ὁλκάδας. καὶ πανταχοῦ τοῦτο ἐσπούδακεν, τὸν δὲ Κλέωνα κωμῳδῶν τὸν ἀντιλέγοντα, καὶ Λάμαχον τὸν φιλοπόλεμον ἀεὶ διαβάλλων. διὸ καὶ νῦν διὰ τούτου τοῦ δράματος εἰρήνης αὐτοὺς ἐπιθυμεῖν ποιεῖ, δεικνὺς ὁπόσα μὲν ὁ πόλεμος κακὰ ἐργάζεται, ὅσα δὲ ἀγαθὰ ἡ εἰρήνη ποιεῖ. οὐ μόνος δὲ περὶ τῆς εἰρήνης συνεβούλευσεν ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ποιηταί. οὐδὲν γὰρ συμβούλων διέφερον· ὅθεν αὐτοὺς καὶ διδασκάλους ὠνόμαζον, ὅτι πάντα τὰ πρόσφορα διὰ δραμάτων αὐτοὺς ἐδίδασκον. ἐνίκησε δὲ τῷ δράματι ὁ ποιητὴς ἐπὶ ἄρχοντος Ἀλκαίου ἐν ἄστει· πρῶτος Εὔπολις Κόλαξι, δεύτερος Ἀριστοφάνης Εἰρήνῃ, τρίτος Λεύκων Φράτορσι. τὸ δὲ δρᾶμα ὑπεκρίνατο Ἀπολλόδωρος ἡνίκα Ἑρμῆν λοιοκρότης.

l. 17. τε τὰ περὶ V. τε om. Bekk. recc.

l. 18. δέω V. δέοντα Ven. 475. Dind. Duebn. Bergk.

l. 25. οὖσα V. Bekk. Dind. Duebn. οὔσης suspic. Bergk.

l. 26. ὅπλων γεωργοί V.

l. 29. γελλωτοποιούς V.

l. 29. ἐπιτετευγμένων V. ἐπιτετηδευμένων Dind.

l. 32. τέθεικεν V. καθῆκεν coni. Dind.

l. 41. πρῶτον — δεύτερον V. Bekk. πρῶτος — δεύτερος Dind. Duebn. Bergk.

l. 43. vide Proleg. p. 1 sq. 22 sq.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Τῷ Διὶ φράσαι σπεύδων τὰ κατ' ἀνθρώπους Τρυγαῖος θέλων ὡς τοὺς θεοὺς ἐξέτρεφεν ὄρνιθας· ὡς δ' ἀνέπτη κατέλαβεν Ἑρμῆν μόνον ἄνω. κᾆτ' ἐπιδείκνυσι φράσας τὸν πόλεμον βρύθηται (sic B. βρύθει τε cod. Ven. 475) ἀπηρτημένον ἀέριος ἕτοιμόν τ' ὄντα πρὸς κακουχίαν, τὴν πρότερον Εἰρήνην δὲ κατορωρυγμένην. ἱκέτευσαν οἱ κατ' ἀγροὺς ἀνάπαλιν ποεῖν. τὸ μὲν κατένευσε (βα δ' ἐπένευσε V. καδδ' ἐπένευσε V. 475). καὶ τότε ἀπάγουσιν αὐτὴν τὴν ἐκ βερέθρου καὶ τἀγαθά.

Haec tam misere lacera sunt, ut videantur consulto perturbata ac disiecta. Versus trimetros fuisse, ex reliquiis Aristophanis Byzantii ad Comicum argumentis constat; sed quales fuerint versus neque Dindorfius neque Bergkius satis ostenderunt. Equidem quales potuerint esse, satis habeo indicare:

Τῷ Διὶ φράσαι σπεύδων τὰ κατ' ἀνθρώπους πάθη
Τρυγαῖος ἀέριός τ' ἐθέλων ὡς τοὺς θεούς,
ἐξέτρεφεν ὄρνιθ'· ὡς δ' ἀνέπτη κατέλαβεν
Ἑρμῆν μόνον ἄνω. κᾆτ' ἐπιδείκνυσι φράσας
ἐχθὲς ἀπιόντα μὲν Δία κἀπηρτημένον, (κἀξῳκισμένον?)
τὸν δὲ Πόλεμον βρίθοντα πρὸς κακουχίαν,
τὴν πρότερον Εἰρήνην δὲ κατορωρυγμένην.
ὡς δ' ἱκέτευσαν οἱ κατ' ἀγροὺς ἀνάπαλιν
αὐτὴν ποιεῖν, ὁ μὲν κατένευσε· καὶ τότε
ἀνάγουσιν αὐτὴν ἐκ βερέθρου καὶ τἀγαθά.

Dindorfii Bergkiique coniecturas, satis speciosas illas, ut in re prorsus incerta enumerare supersedeo.

Personarum catalogum omisit R., pagina vacua. In V. talis exstat secundum Bekkerum:

Θεράποντες.	Τρυγαῖος.
Τὰ παιδία τοῦ Τρυγαίου.	Ἑρμῆς.
Χορὸς γεωργῶν Ἀθμονέων.	Ἱεροκλῆς μάντις χρησμολόγος.
Δρεπανουργός.	Ὁπλοποιός.
Δορυξόος.	Υἱὸς Λαμάχου.
Υἱὸς Κλεωνύμου τοῦ ῥιψάσπιδος.	

In Aldina hic est personarum ordo:

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

Οἰκέτης.	Ἕτερος οἰκέτης.	Τρυγαῖος.
Παῖδες Τρυγαίου.	Ἑρμῆς.	Πόλεμος. Κυδοιμός.
Χορὸς γεωργῶν ἀθμονέων.	Θεράπων Τρυγαίου.	Ἱεροκλῆς.
Δρεπανουργός.	Λοφοποιός.	Θωρακοπώλης.
Σαλπιγγοποιός.	Κρανοπώλης.	Δορυξόος.
Παῖς Λαμάχου.	Παῖς Κλεωνύμου.	

Ita Iunt. II et Froben. nisi quod haec editio tribus columnis sena habet personarum nomina. Duabus columnis eundem undeviginti personarum partiumve numerum exhibent edd. Crat. Wechel. Iunt. III. Brub. Raphel., item sed directo non transverso ordine Mair. Amstel., eundem porro numerum sed una columna comprehensum Port. Kust. Burm. Novam catalogi speciem dedit Brunckius, una columna usus: Οἰκέται δύο Τρυγαίου. Τρυγαῖος. Κόραι θυγατέρες Τρυγαίου. Ἑρμῆς. Πόλεμος. Κυδοιμός, Χορὸς γεώργων (sic) Ἀθμονέων. Ἱεροκλῆς μάντις. Δρεπανουργός. Λοφοποιός. Θωρακοπώλης. Σαλπιγκτής. Κρανοποιός.

Δορυξόος. Παῖς Λαμάχου. Παῖς Κλεωνύμου: omisso videlicet nomine Θεράποντος, vulgo post Χορὸς γ. ά. exhibiti, et mutato σαλπιγγοποιός in σαλπιγκτής, duobus autem servis uno titulo numeratis. Hunc igitur sedecim nominum titulum repetiverunt Inv. Bekk. Both. sed reposito titulo Σαλπιγγοποιός; eundem sed additis mutarum personarum nominibus in fine tribus: Εἰρήνη. Ὀπώρα. Θεωρία, et omisso additamento ἀθμονέων Dind. (IV edd.) Bergk. (II edd.). Boissonadius post Χορός inculcavit Ἕλληνες ἐκ διαφόρων πόλεων. Λάμαχος. Εἰρήνη. Ὀπώρα. Θεωρία. Πρύτανις. Holden. delevit Θωρακοπώλης et mutavit Κρανοποιός in Κρανοπώλης, quindecim nominibus contentus. Tandem Meinekius omissis titulis, quos omittendos alii antea iudicaverant, Λοφοποιός, Θωρακοπώλης, Σαλπιγγοποιός, et Κρανοποιός, Δορυξός in catalogum personarum mutarum receptis substituit nomen personae novum Ὅπλων κάπηλος: ita ut exceptis his mutis personis numerus titulorum (nam primus, tertius, septimus plures indicat actores choreutasve) ad duodenarium sit reductus; id quod verum esse arbitror, vel Veneti habita ratione.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ (Οἰκ. α′ β′)
ΤΡΥΓΑΙΟΣ
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΤΡΥΓΑΙΟΥ (Κόραι)
ΕΡΜΗΣ
ΠΟΛΕΜΟΣ
ΚΥΔΟΙΜΟΣ
ΧΟΡΟΣ ΓΕΩΡΓΩΝ ΑΘΜΟΝΕΩΝ
ΙΕΡΟΚΛΗΣ ΜΑΝΤΙΣ ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ
ΔΡΕΠΑΝΟΥΡΓΟΣ
ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ
ΥΙΟΣ ΛΑΜΑΧΟΥ
ΥΙΟΣ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗ

ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

Αἶρ', αἶρε μᾶζαν ὡς τάχος τῷ κανθάρῳ.

v. 1. ὡς τάχιστα vulgo. scripsi ὡς τάχος τῷ. Idem, ut postea vidi, coni. Kiehl. Mnem. II p. 98.

Pax.

v. 1. Αἶρ'. Exhibent versum Suidas s. v. αἶρε, αἴρειν et μᾶζα, Zonaras s. v. αἶρε, Anecd. Bekk. s. v. αἶρε, p. 358, Orion. Verbum αἴρειν quum potissimum tollendi significatione utatur, non recte h. l. a scholiasta et lexicographis per φέρειν vel προσφέρειν explicatum putaverim. Laborat servus, dum placentam et parat et affert vel admovet; nam et nimia est et nimis foetida. Tali ergo defunctus negotio quasi respirans clamat: ἰδού. Ceterum αἴρειν, licet usum habeat multiplicem, hic cothurnum sapit, maxime si mecum ὡς τάχος legas. Quod Comicus dixit Lysistr. 1187 ἀλλ' ἴωμεν ὡς τάχος et Thesm. 727 πυρπολεῖν θ' ὅσον τάχος: idem Tragici saepissime: inter quos Aeschylus quum Sept. adv. Th. 656 Herm. φέρ' ὡς τάχος dixit, fecit id et propter metrum et sensu verborum iubente.

— αἶρε, αἶρε: schol. ἐπαναδίπλωσις, cuius exempla saepius obvia, cf. infra v. 82. 114. 236. 246. 280. 285. 437. Vesp. 995. 996. Ran. 184. Eq. 19. Ceterum cf. Kidd. ad Dawes. p. 436.

— μᾶζαν; schol. κυρίως ἡ τροφὴ ἡ ἀπὸ γάλακτος καὶ σίτου. — καταχρηστικῶς δὲ τῇ λέξει κέχρηται. Qui sic? Namque de forma cibi, non de cibo ipso, quum scarabaeum stercore, non polenta vesci nemo nesciverit spectatorum, agitur. Quare quod addit schol. πίτυρα δέ τινα ῥυπαρὰ μάττου-

ΟΙΚΕΤΗΣ Β.

ἰδού. δὸς αὐτῷ τῷ κάκιστ' ἀπολουμένῳ.

v. 2—20. Recepi Dobraei distributionem, nisi quod v. 18 servo alteri, v. 19 servo priori, v. 20 sqq. rursus alteri dedi cum libris. Ita Meinekius. Dobraeum sequuti sunt Dindorfius in Parisiensi, iisdem exceptis versibus et in Notis ad Oxoniensem, Bothius, Holdenius; Bergkius, omisso, ut solet, auctoris nomine, in editione altora, qua integram, et in editione priori, qua versuum 6—8 distributionem recepit; probaverunt eundem, non nominarunt, ex parte Engerus, Beerius.

v. 2. ἕτ. ἰδού. οἰκ. δὸς αὐτῷ — ἀπολουμένῳ vulgo. correxit Dobraeus, receperunt Dind. Both. Bergk. Mein. Hold.

— Pro αὐτῷ Bentleius αὐτήν. Possit etiam melius αὐτός, quo distributio verborum vulgata defendatur. Verum αὐτὸς ne Dobraeo quidem repugnat. Qui quum comparaverit v. 1112 παῖ' αὐτὸν ἐπέχων τῷ ξύλῳ τὸν ἀλάζονα, diversa confudisse videtur. Certe Dind. Dobraeo, ut ait, monente τῷ κάκιστ' ἀπολουμένῳ per appositionem adiectum esse ut infra τὸν ἀλάζονα contra Bentleium docuit! Atqui αὐτὸς ὁ nulla interposita voce ubique ipse significat; immo ipse statim infra v. 18 αὐτὴν — τὴν ἀντλίαν vertendum. Lenting. propon. αὐτό.

σιν οἱ οἰκέται, κόπρον γὰρ φυρᾶν ἀπίθανον, insulsum est. Quasi quis crederet fieri id, quod spectatores fieri et vident et credunt.

— κανθάρῳ. Nisi malis verbum nominis proprii instar esse, scribendum erit τῷ κανθάρῳ. At infra v. 23. 73. recte articulus abest. Contra v. 45 et v. 49 de nomine proprio cogitare nos vetant. Ceterum de scarabaei specie erudita quidem Florentis Christiani aliorumque disputatio sed inutilis; sufficit Athenienses monstrum spectasse, quod ingentis scarabaei speciem praeberet. Aliaeque sunt causae, quae poetam moverint, ut eius modi equum frenaret, inprimis obscoenitas et irrisio, tum etiam verborum lusus: cf. v. 42. 47. 723 sqq. 82, 145 etc.

v. 2. ἰδού: schol. παρεπιγραφή, ὁ γὰρ ἕτερος τῶν οἰκετῶν τὸ προσταχθὲν ποιῶν αὐτῷ παραφέρει καὶ ἐπιδίδωσι τὴν τροφήν. Nempe pinsit alter, alter porrigit bestiae; recte igitur is qui pinsit, αἴρει, qui porrigit, φέρει v. 5, recte etiam uterque δίδωσι v. 2. 4. 11. Neque obstat quod v. 15 ad pistorem dicitur φέρ' ἄλλην, suum enim munus iudicat servus prior idem esse atque alterius: neque ergo quaerendum aut v. 15, an scribendum sit δός, aut v. 1, an ἔνεγκε μᾶζαν. Servi autem ante foramen stant harae, quod operculo recluditur v. 20. Beluam ad hunc usque versum ex parte conspicuam fuisse consentaneum est.

— τῷ κάκιστ' ἀπολουμένῳ: usitata Comico formula exsecrandi: cf. Thesm. 879 τῷ κακῶς ἀπολουμένῳ, item κακῶς, Ach. 952. 865; Eccl. 1076; contra κάκιστ' Av. 1467; Pl. 456. 713; Eccl. 1052; Ach. 924. 778. Similiter κάκιστ' ἀπολοίμην Ach. 151. 476; Ran. 588; κάκιον ἀπολοίμην ἂν ἢ σύ Thesm. 203. Alia in fragmentis Comicorum obvia, de quibus vid. Ind. s. v. ἀπόλλυμι. Menander eodem sensu dixit

καὶ μήποτ' αὐτῆς μᾶζαν ἥδίω φάγοι.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

δὸς μᾶζαν ἑτέραν ἐξ ὀνίδων πεπλασμένην.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β.

ἰδοὺ μάλ' αὖθις. ποῦ γὰρ ἦν νῦν δὴ 'φέρες;
οὐ κατέφαγεν;

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἐξαρπάσας
ὅλην ἐνέκαψε περικυκλήσας τοῖν ποδοῖν.

v. 3. φάγοις Brunckius. Qua emendatione non opus, quum infra quoque legamus κατέφαγε et φησίν.

v. 5. Versum servo alteri totum dedit Dobraeus, antea sic divisum: οἰκ. β' ἰδοὺ μάλ' αὖθις. οἰκ. α' ποῦ — κατέφαγεν;

— δὴ 'φερες R. sec. Invern. δ' ἤφερες R. sec. Bekk. V. vulgo. γ' ἤφερες B. Brunckius. Correxerunt Berglerus, Reiskius (δὴ 'φέρες), recepit primus Invernizius.

v. 6. Versus ita distribuit Bentleius οἰκ. β' οὐ κατέφαγεν; οἰκ. α' μὰ — πυκνάς, v. 8.

— κατέφαγεν R. ut videtur, Brunck. Burm. reliqui; antea κατέφαγε vulgo. κατέφαγεν; — οὐ μὰ τὸν Δ. Bergk. ed. II coni.

v. 7. περικυκλίσας R. V. sec. Bekk. (περικυλίσας R. sec. Inv. ut videtur) C. πε-

ἐξώλης ἀπόλοιτο, Ath. XIII p. 559 e, Mein. Com. IV p. 114.

v. 3. ἡδίω; vid. ad v. 1132. — ἡδίω nunc per irrisionem de foetidissimo et immundissimo, quod pinsere potuerit, stercore. Iterum inepte scholiasta: οὐχ ὡς ὄντως τρωγοντος ἀλλὰ πρὸς τὸ μυθευόμενον ἔπαιξεν. Pessimus atque inficetissimus quisque spectator eius modi scholiasta foret, qui non crederet quae spectaret.

v. 4. ὀνίδων: schol. τὰ τῶν ὄνων ἀποπατήματα. cf. Polluc. V, 91.

v. 5. νῦν δή: schol. οὕτως 'Αττικοὶ ἀντὶ τοῦ ἀρτίως, modo. cf. Dobr. ad Thucyd. VI, 24, Scholef. I p. 87.

— μάλ' αὖθις formula tragicis usitata ut αὖθις αὖ, αὖθις πάλιν, αὖθις αὖ πάλιν. Praecedit οἴμοι Aesch. Ag. 1305, ubi Hermannus non recte interpungit οἴμοι, μάλ' αὖθις, vel αἰαῖ ut Med. 1009, Troad. 629, vel οἵ 'γὼ Orest. 1020, vel ὠή Phoen. 1069. ὤμοι μ. ἀ. Hec. 1037. Comicus οἴμοι dixit Pl. 935, ἰδοὺ μ. α. Nub. 670, eodem sensu μάλ' αὖ Lys. 144. cf. Av. 1415. Soph. El. 1410.

v. 7. ἐνέκαψε: schol. φαγεῖν — τὸ τάξει, καταφαγεῖν (v. 6.) τὸ ἀθρόως, καταπιεῖν δὲ τὸ μηδὲ μασώμενον ἐσθίειν. ἐνέκαψε per καταπιεῖν satis explicatur. Itaque Hesychii glossa: ἐγκάπτει, ἐκπνεῖ a Toupio Emendd. III p. 197 egregie emendata: ἐκπίνει. Vox maxime comicis usitata, cf. Arist. Vesp. 791, Hermipp. ap. schol. Ar. Av. 1550 ex emendatione Valckenarii et Porsoni certissima, quam Meinekius quoque probavit Com. II p. 389 sq. Strattid. ap. Athen. VII p. 327 e, Mein. Com. II

ἀλλ' ὡς τάχιστα τρῖβε πολλὰς καὶ πυκνάς.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β.

ἄνδρες κοπρολόγοι, προσλάβεσθε, πρὸς θεῶν,
εἰ μή με βούλεσθ' ἀποπνιγέντα περιιδεῖν.

ριχυκλίσσας B. περιχυκλίσας vulgo ante Portum et Kusterum, qui περιχυκλήσας emendarunt, receptum a Burmanno; περικυλίσας coni. Bentleius, primus edidit Brunckius, receperunt recc. omnes.

p. 771; Alexid. ap. Athen. III p. 76 d, Mein. Com. III p. 437. (Perfectum ἐγκέκαφα exstat in Anthol. Pal. IX p. 316, 6). Suidae vero locus s. ἐνέκαψα mutilus est, qui tantum Aristophanis verba contineat non addita explicatione. Ceterum ἐπέγκαψον legitur Eq. 493, ἀνακάψαι Av. 579 et simplex κάπτειν saepius apud Aristophanem et in fragmentis Comicorum.

— περικυλίσας etiam scholiastam legisse apparet, explicantem περιελκύσας καὶ περισύρας. Vetumtamen, quum scarabaei, quod devorent, pedibus comprehendere et circumcingere dicantur, aut περιχυκλήσας vel codicum auctoritate aut περιχυκλώσας, quae melioris notae vox est, legendum videtur. Praeterea de quantitate formae — κύλῖσον adhuc dubius haereo, licet Vesp. 201 cum Cobeto scripserim προσκύλισον. Certe idoneis, quod sciam, exemplis caremus.

— τοῖν ποδοῖν: schol. πρὸς τὴν τάξιν τῶν ποδῶν ἀκολούθως τὸ δυϊκόν. Comparantur Nub. 150 pulicis et Hom. Il. θ, 189 equi pedes eadem dualis numeri forma appellati. Verum etiam priores potissimum pedes cibum circumcingunt devorandum.

v. 9. κοπρολόγοι: non tam ad irridendos oratores μυσαροὺς et λοιδόρους, ut scholiasta explicat, neque ad servos, quibus tale negotium obtigerit, quam ad omnes omnino sterquilimilegos pertinet, quos nuncupamus: Zotenreisser, Schweinigel. cf. Vesp. 1184 et Dind. ad Eq. 899. Servus quidem sodales conclamat, ut Philocleo Vesp. 197 collegas suos Cleonemque principem. Cf. Eq. 255. 257.

— προσλάβεσθε: schol. βοηθήσατε (Eq. 257 παραβοηθεῖτε), sed quod addit συνέχει γὰρ τῇ μιᾷ τὴν ῥῖνα, τῇ δὲ ἑτέρᾳ μάττει, mentitur. Clamat servus, dum utraque manu lutum terit. Ipso igitur odore suffocatur, neque tantum nares continet, sed saepius corpus erigens ex labore tandem exclamat ἄνδρες — περιιδεῖν. — Ad προσλάβεσθε cf. Ach. 1215, ubi eodem sensu, et 1217, ubi capiendi notione dictum est, ut Lys. 202.

v. 10. Ad περιιδεῖν cf. Vesp. 439 περιορᾷς μ' — χειρούμενον, Eccl. 369 περιίδῃς διαρραγέντα, ibid. 1054 περιίδῃς ἑλκόμενον. Omisso participio Ach. 55. cf. Thesm. 698. Nub. 124, quem versum frustra tentavit Cobet. Mnem. II. p. 389. Nub. 509. Ach. 166. Eccl. 1068 etc. Pleraque exempla iam Berglerus attulit.

— ἀποπνιγέντα: verbum et apud Aristophanem et apud reliquos comicos satis frequens. Eq. 940 ἐναποπνιγείης dictum cum eadem exsecrandi notione, qua, quod saepius occurrit διαρραγείης.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

ἑτέραν, ἑτέραν δὸς παιδὸς ἡταιρηκότος·
τετριμμένης γάρ φησιν ἐπιθυμεῖν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β.

ἰδού.
ἑνὸς μὲν ὦνδρες ἀπολελύσθαι μοι δοκῶ·
οὐδεὶς γὰρ ἂν φαίη με μάττοντ' ἐσθίειν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

αἰβοῖ· φέρ' ἄλλην, χἀτέραν μοι, χἀτέραν,
καὶ τρῖβ' ἔθ' ἑτέρας.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β.

μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ·

v. 11. 12 non leguntur in casta Holdenii editione.

v. 12. Bergk.: „fort. φασιν" non probatus Engero in censura ed. prioris, Iahrb. f. Phil. vol. 68, h. 2, 3.

v. 16. τρῖβ' ἑτέρας R. V. ἑτέρας γε Ald. Iunt. II, vulgo. Dobr. propon. ἑτέρας αὖ. Dind. ἔθ' ἑτέρας in ed. a. 1820, 1825, quod rec. Bergk. Hold. — οὐκ Brunck. Inv. contra usum.

v. 11. ἑτέραν: schol. ἐπὶ τῆς τρίτης εἶπεν: immo ἐπὶ ἄλλης ut v. 15. 16, vel Atticorum more, ut schol. V. ait, ἐπὶ πολλῶν. cf. Markland. Eur. Suppl. 569 (579).

— ἡταιρηκότος: hic τῶν κοπρολόγων v. 9. Explicat verbum Athen. XIII p. 571 d; utitur eo Phoenicides apud Stob. Flor. VI, 30, Mein. Com. IV p. 511. In oratoribus aliquoties exstat, cf. H. Steph. s. v.

v. 12. τετριμμένης: quasi non accurate pinsat servus vel ut iterum pinsat τὸ τετριμμένον. Falso schol. R. V. ἴσως ἵνα τοῦ τρίβειν ἀπαλλαγῇ.

v. 13. De particula μὲν, quam non subsequatur δὲ, cf. Heindorf. ad Plat. Phaed. p. 58 a. — ἀπολύειν quum idem sit quod ἀποψηφίζεσθαι et ἀπολελύσθαι idem quod ἐκ — ἀποφεύγειν, ἐκ — ἀποπεφευγέναι vel πεφευγέναι, ut alibi demonstrare conatus sum; φαίη nunc dictum est pro κατηγοροίη. Ad ἑνὸς vero non τρίβειν vel φυρᾶν subaudiendum cum scholiasta, sed, quod sequitur, ἐσθίειν.

v. 14. μάττοντ': schol. εἰώθασι γὰρ ἅμα τῷ μάττειν ἐσθίειν. — ἀφ' οὗ καὶ τὴν παυσικάπην ἐπενόησαν, τροχοειδές τι, δι' οὗ τὸν τράχηλον εἶρον πρὸς τὸ μὴ δύνασθαι τὴν χεῖρα προσάγειν. μέμνηται δὲ ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης· „παύσειν ἔοιχ' ἡ παυσικάπη κάπτοντά σε." Ita ex emendatione Dindorfii, cf. Bergk. ap. Mein. C. II p. 1072. Nisi forte neglecto verborum lusu scribendum μάττοντά σε. De forma μάττειν dixit Reisig. Coni. p. 262. De παυσικάπη cf. Polluc. VII, 20, Suid. Phot. Hesych. s. v. et Aelium Dionys. ap. Eustath. p. 1280, 37.

οὐ γὰρ ἔθ' οἷός τ' εἰμ' ὑπερέχειν τῆς ἀντλίας.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

αὐτὴν ἄρ' οἴσω συλλαβὼν τὴν ἀντλίαν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β.

νὴ τὸν Δί' ἐς κόρακάς γε, καὶ σαυτόν γε πρός.
ὑμῶν δέ γ' εἴ τις οἶδέ μοι κατειπάτω,

v. 17. εἰμὶ περιανέχειν Suid. s. v. ἀντλία, sed A., ut monuit Bernhardy ὑπερέχειν, item schol. Ar. Equit. 434. — τ' om. R. sec. Bekk.

v. 18. συλλαβών R. V. Suid. s. v. ἀντλία. Inv. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. ξυλλαβών Boiss. προσλαβών vulgo antea et schol. — αὐτὴν γάρ C. αὐτήν γ' ἄρ'. Brunck. in textu, αὐτόν γ' ἄρ id. in notis. Versum servo alteri dedit Dobraeus, interrogandi signo post ἀντλίαν posito, eundem Bergk. ed. II, omisso isto signo.

v. 20. οἶδ' ἐμοὶ R. V. ut videtur, Brunck. Inv. Bekk. Boiss. Dind. in Oxon.

v. 17. ὑπερέχειν: schol. ἀντέχειν, περιγίγνεσθαι. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πλοίων ἅπερ κινδυνεύει τῆς ἀντλίας πληρωθείσης. Cf. Demosth. 9 p. 128. Eodem sensu dixit Crates ap. Poll. X, 90, Mein. Com. II p. 236; Anaxilas ap. Ath. XIII p. 558 a, Mein. Com. III p. 347; Menand. ap. Stob. Flor. 57, 3, Mein. Com. IV p. 259.

— ἀντλίας: schol. μεταφορικῶς ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς νεώς, ἐξ οὗ τὸ ὕδωρ ἀρύουσιν. Melius schol. Eq. 434 τόπος τις τοῦ πλοίου, εἰς ὃν τὸ ὕδωρ σωρεύεται εἰς τὴν ναῦν. Idem statim: ἰστέον δὲ ὅτι ἱστάμενον καὶ χρονίζον τὸ ὕδωρ κάκιστον ὄδωδεν. — ἀντλία nihil aliud significat, quam, ut scholiasta exposuit, ὀσμήν: recteque Brunckius Hemsterhusium ad Lucianum vol. I p. 109 improbavit, qui ipsum cantharum per ἀντλίαν appellari censuisset. Versu autem sequenti ἀντλία utrumque designat et sentinam = Grundsuppe et alveum, in quo pinsebat oletum. „Ferre, inquit, non amplius possum odorem!“ Alter „Itaque, inquit, integrum illi apponam odorem vel integram sentinam.“ Itaque recte scholiasta ad v. 18: ἀντὶ τοῦ τὴν σκάφην. ταῦτα δὲ εἰπών, προσφέρει τὸ ἀγγεῖον ἔνθα ἐφύρα. Iam servus prior intrat scarabaei specum; dumque apponit monstro, quod attulerat, scarabaeus foramen, per quod hucusque conspiciebatur, linquere iubetur ὑπὸ τοῦ μηχανοποιοῦ, ipsum procul dubio foramen clauditur. Exiguo tantum tempore opus est, quo servus redeat; credo eum et audisse verba νὴ τὸν — πρός, et cum versu finito ad collegam rediisse. Verum etiam si temporis aliquantum prius putes praeteriisse, quam redierit; melius tamen haec versuum distributio quam Dobraei, qui servum priorem aut per nimis multos versus abesse iubet aut tacite, dum alter altercatur, redire adstareque segnem.

v. 19. ἐς κόρακας: Reisig. Coni. p. 252 „Nunquam credo Attici dixerunt εἰς κόρακας.“

— καὶ σαυτόν: schol. ἀπόφερε τὴν ἀντλίαν καὶ σεαυτόν. cf. Suid. s. v. ἐς κόρακας.

v. 20. ὑμῶν: cf. Vesp. 54 sqq.

πόθεν ἂν πριαίμην ῥῖνα μὴ τετρημένην.
οὐδὲν γὰρ ἔργον ἦν ἄρ' ἀθλιώτερον,
ἢ κανθάρῳ μάττοντα παρέχειν ἐσθίειν.
ὓς μὲν γάρ, ὥσπερ ἂν χέσῃ τις, ἢ κύων
φαύλως ἐρείδει· τοῦτο δ' ὑπὸ φρονήματος
βρενθύεταί τε καὶ φαγεῖν οὐκ ἀξιοῖ,
ἢν μὴ παραθῶ τρίψας δι' ἡμέρας ὅλης,

et Paris. Bergk. Hold. Mein. οἶδέ, μοι ante Brunckium vulgo et Dind. a. 1820. cf. Dobr. ad Ran. 507, Scholef. II p. 170, idem ἐμοί tuetur II p. 261.
v. 21. ὁπόθεν coni. Cob. Mnem. II p. 98.
v. 24. ἀγχέσῃι R. Talia posthac non amplius commemorabo. Ceterum v. 24. 25 displicuerunt Holdenio.
v. 25. τοῦτο γ' ὑπὸ Vet. in Scalig. Exc. (ita ed. Raphel.) οὗτος ὑπό Fl. Chr.

v. 21. τετρημένην: animadvertas verborum lusum: τετριμμένης v. 12 et τετρημένην, eo maiorem, quum itacismi defensor eris. Dobraeus comparat εἰ μὴ φέροι πως ὦτα μὴ τετρημένα ex Agath. prooem. Anthol. (Vol. VI p. 211 Iacobs.)

v. 22. γὰρ — ἄρ': Heindorf ad Plat. Phaed. p. 68 b comparat Vesp. 451 δ' — ἄρα, ib. 821 ὡς — ἄρα, Pac. 566 γὰρ — ἄρα, ib. 819 ὡς — ἄρα, Eq. 382 ἄρα γε. Plura contulit Reis. Coni. p. 91 sq. Credideris Euripidem audire loquentem, voculae ἄθλιος supra modum amantem, et ad formulam versus Electrae 1175: οὐκ ἔστιν οὐδεὶς οἶκος ἀθλιώτερος facili negotio suspiceris legendum οὐκ ἦν ἄρ' οὐδὲν ἔργον ἀθλιώτερον: vel γάρ.

v. 23. cf. ad v. 1.

v. 24. ὓς — ἢ κύων: schol. κοπροφάγα τὰ ζῷα.

v. 25. φαύλως ἐρείδει: schol. ἁπλῶς καὶ ἀπεριέργως μασᾶται (facile vertit Br. coll. Lys. 566, Thesm. 711), ἢ συντόνως ἐσθίει. ἡ δὲ μεταφορὰ ἐρεττόντων καὶ ἐπερειδομένων ταῖς κώπαις. ἐρείδειν δέ φασιν οἱ 'Αττικοὶ πᾶν ὁτιοῦν συντόνως γινόμενον. Eadem Suidas s. v. φαύλως ἐρ. Cf. infra v. 31 ἔρειδε, μὴ παύσαιο. Ita de contentione virium Eq. 627. 628, al., contra Eccl. 616, Thesm. 488 idem est quod ἐλαύνειν. cf. schol. Ar. Lys. 288 (Suid. s. v. σιμός) Bergk. Mein. Com. II p. 980, et Ath. I p. 48 e, ὅστις ἐν ἡδυόσμοις | στρώμασι παννυχίζων | τὴν δέσποιναν ἐρείδεις, Bergk. ap. Mein. II p. 1178.

— ὑπὸ φρονήματος: Herm. ad Nub. 834 „dicuntur talia plerumque sine articulo;" exemplis sat multis allatis. At videtur saepenumero articulus metro deberi. φρόνημα autem opponitur verbo φαύλως.

— τοῦτο scil. τὸ κνώδαλον vel simile quid.

v. 26. βρενθύεται: schol. σεμνύνεται, ἐπαίρεται, μέγα φρονεῖ. cf. Hesych. Etym. M. Moer. s. v. Eustath. p. 695: κατατρυφᾶν ἀλαζονικῶς. Nub. 362, ubi schol. κομπάζεις καὶ ὑπεροπτικῶς βαίνεις. Lys. 887, ubi schol. ἀλαζονικῶς θρύπτεται. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ βρενθίου μύρου: de quo vid. Ath. XV p. 690 d. Vid. Plat. Symp. p. 221 b βρενθυόμενος καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλων,

ὥσπερ γυναικί, γογγύλην μεμαγμένην.
ἀλλ' εἰ πέπαυται τῆς ἐδωδῆς, σκέψομαι,
τηδὶ παροίξας τῆς θύρας, ἵνα μή μ' ἴδῃ.
ἔρειδε, μὴ παύσαιο μηδέποτ' ἐσθίων
τέως, ἕως σαυτὸν λάθοις διαρραγείς.

v. 28. ὥσπερ ἐν γυναιξὶ γογγύλας μεμαγμένας Athen. IV p. 173 α. γυναικί vulgo et Suid s. v. γογγύλιον.

v. 31. μηδέποτ' R. (μηδέποτε) Priscian. p. 1206 Putsch. II p. 362 Hertz., schol. Plat. p. 335 Bekk. Suid. s. v. ἐρείδειν, primus recepit Invern. μή ποτ' V. vulgo. Both. Boiss. (παύστειο Raphel.)

v. 32. αὑτὸν schol. Plat. p. 335 Bekk. et R. sec. Invern., rec. Inv. σαυτόν reliqui. Quidni αὑτόν?

— λάθῃς R. V. vulgo. λάθοις Reisig. Coni. p. 64, Dind. Hold. Mein.

— ἕως σεαυτὸν ἂν λάθῃς δ. Daw. Misc. cr. p. 265, p. 509 Kidd. Brunck. Boiss. Both.

— τέως ἕως αὑτὸν ἂν λάθῃς Inv. perperam.

quod idem legitur Nub. l. l. schol. V. οἱ μὲν ἀπὸ βρένθους τοῦ φυτοῦ (leg. τοῦ τύφου, cf. H. Steph. s. v. βρένθος) οἱ δὲ μύρου εἶδος, ᾧ χρίονται αἱ γυναῖκες καὶ ἐπ' αὐτῷ μέγα φρονοῦσιν.

v. 28. Fallitur scholiasta, quem, ut solet, Flor. Chr. sequitur. De fastu enim atque edacitate mulierum agitur, quarum gulositas cum scarabaei comparatur. Ad γογγύλην et μεμαγμένην supplendum μᾶζαν, utrumque adiectivum esse monuit Lobeck. ad Phryn. p. 103, quamquam Pollux VI, 54 γογγυλίδες· λέγουσι δὲ καὶ γογγύλας. Melius Anecd. Bekk. p. 33, 10 et Thom. M. p. 74 Ritschl. Versus denique Thesm. 1185 ab eodem Phrynicho Bekk. l. l. explicetur: γογγύλην δὲ τὸ στρογγύλον ξύλον. Contra Fritzsch. Thesm. l. l. p. 548 Hoeschelio opitulatur contra Lobeckium. Cf. Dobr. ad Aeschyl. fragm. Scholef. II p. 31. — Compares Eq. 1166 μαζίσκην μεμαγμένην.

v. 29 sqq. Iam fingas servum ianuam, proxime quae foramen est, paullisper aperuisse, et corpus fortasse monstri deforme, non caput amplius neque pedes conspici potuisse. τηδί — τῆς θύρας luculenter ostendit ianuam a foramine diversam esse, luculentius etiam, quod additur ἵνα μή μ' ἴδῃ, unde caput ante foramen iacere, reliquum corpus ad ianuam usque pertinere colligas. Servus denique per ianuam vixdum apertam loquitur ἔρειδε et quae sequuntur usque ad versum 37, quo clausisse eum ianuam putaverim.

v. 29. ἐδωδῆς: vox Homero, Platoni, Xenophonti usitata, apud comicos hoc tantum loco superest.

v. 30. παροίξας τῆς θύρας: schol. bene ὀλίγον διανοίξας τὴν θύραν: potuit etiam ὀλίγον — τῆς θύρας. Genetivum defendunt interpp. ad Moer. p. 316 Piers.

v. 31. μηδέποτ': Numerum versus minus elegantem sat multis exemplis defendit Engerus Lys. pr. p. XXVI, cf. infra v. 226. 686.

v. 32. Optativus λάθοις defenditur e. g. Vesp. 1431 ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.

— De homoeoteleuto τέως ἕως dixit

οἷον δὲ κύψας ὁ κατάρατος ἐσθίει,
ὥσπερ παλαιστὴς παραβαλὼν τοὺς γομφίους,
καὶ ταῦτα τὴν κεφαλήν τε καὶ τὼ χεῖρέ πως
ὡδὶ περιάγων, ὥσπερ οἱ τὰ σχοινία
τὰ παχέα συμβάλλοντες εἰς τὰς ὁλκάδας.
μιαρὸν τὸ χρῆμα καὶ κάκοσμον καὶ βορόν,

v. 37. εἰς vulgo. ἐς Dind. in Oxon. Mein. duce Porsono pr. Hecub. p. LVI. cf. Enger. ad Ar. Lys. 1. 2.

Lobeck ad Soph. Ai. 726. Ad διαρραγείς comp. Bergl. Anaxilam ap. Ath. X p. 416e, Mein. C. III p. 351, et Phoenicid. ap. Ath. X p. 415e, Mein. Com. IV p. 510.

v. 33. Suid. s. v. οἷον. De οἷον, quam, quantopere, cf. Zeun. ad Viger. p. 123 Herm.

— κύψας: schol. καὶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θρεμμάτων (— ὦ θρέμμ' ἀναιδές!) οἱ μάλιστα τοῖς ἐδέσμασιν ἐγκεκυφότες καὶ προσκείμενοι δοκοῦσιν ἀπλήστως καὶ περισπουδάστως ἐσθίειν.

v. 34. ὥσπερ παλαιστής: subaudi: τοὺς βραχίονας παραβάλλει. Ipsum παραβαλών schol. expl. χαλάσας. Γόμφιοι porro οἱ μύλοι sunt, dentes molares, ut Pollux docet II, 92 et Moeris s. v. p. 111, non οἱ ἐμπρόσθιοι ὀδόντες scholiastae et Suidae et Zonarae s. v. γομφίους. Cf. Hemsterh. ad Plut. 1060. Vt igitur athletae brachia circumagunt antequam certamen subeunt, ita scarabaeus ad vorandi certamen promptissimus os ita aperit distrahitque, ut vel molares dentes compareant.

v. 35. τὼ χεῖρε: cf. supra v. 7 τοῖν ποδοῖν. Ad articulum τώ cf. Kidd. ad Daw. p. 570. — χεῖρε vero dictum, quod cum pugile comparatur.

καὶ ταῦτα: et id quidem, usu frequentissimo.

v. 36. περιάγων: cf. ad. v. 7. Videtur autem his verbis coniectura περικυκλήσας vel περικυκλώσας v. l. firmari. Non enim, ut interpretes quidam putant, restiones qui crassos funes in usum navium onerariarum contorqueant, cum scarabaeo dixerim comparari: sed, quod iam H. Stephanus explicavit s. v. σχοινιοσυμβολεύς, qui funem nauticum conspirent i. e. in spiram convolvant et complicent. Non de ipsa restionum arte agitur, sed de celeritate manuum, qua nautae utuntur in convolvendis funibus; neque tam brachia circumagunt spiram facientes sed ipsis manuum digitis circumcludunt funem, quem conspirent, crassum. Ita igitur scarabaeus, quod devoret, pedibus suis, τοῖς ἐμπροσθίοις, circumcingit strenue. Qui quum voracissimus sit, aliud post aliud oletum arripit, attrahit, circumcingit pedibus suis. — Lex. Rhet. Bekk. An. p. 302, 26 σχοινιοσυμβολεῖς οἱ τὰ σχοινία καὶ τοὺς κλάδους (L. Dind. κάλους) πλέκοντες. ita schol. R. συμπλέκοντες, schol. V. συνδέοντες (cf. Poll. VII, 160, ex quo Dinarchum verbo usum esse colligas). — σχοινίον sensu obscoeno dictum Vesp. 1343.

De articulo οἱ post ὥσπερ (cf. v. 34. 28) vid. Dobr. Ar. Av. 1008, Scholef. II p. 223.

v. 38 sqq. Haec servus recedens a

χὤτου ποτ' ἐστὶ δαιμόνων ἡ προσβολή,
οὐκ οἶδ'.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

'Αφροδίτης μὲν γὰρ οὔ μοι φαίνεται,
οὐ μὴν Χαρίτων γε.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β.

τοῦ γὰρ ἔστ';

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

οὐκ ἔσθ' ὅπως

v. 39. servo alteri, v. 40—42 servo priori tribuebantur vulgo. Brunckius codd., ut ait, auctoritate fretus servo alteri continuavit ad verba χαρίτων γε v. 41, servo priori dedit τοῦ γὰρ ἔστ'; rursus alteri verba οὐκ ἔσθ' ὅπως — καταιβάτου v. 42; denique quae sequuntur v. 43—49 priori. Receperunt Inv. Bekk. Boiss. Both. — Reisig. Ien. Lit. Z. a. 1817 n. 223 atque ex eo Dind. in Lips. 1820 verba οὐ (sic) γὰρ ἔστ', οὐκ — καταιβάτου servo priori dederunt, reliqua usque ad v. 49 alteri. Idem in Oxoniensi tantum verba τοῦ γὰρ ἔστ'; priori, atque ita in Parisiensi. Bergkius verba οὐ μὴν Χαρίτων γε, et οὐκ ἔσθ' — καταιβάτου priori, reliqua alteri tribuit. Dobraeus οὐκ ἔσθ' ὅπως — καταιβάτου priori, οὐκοῦν — ἐσθίει v. 43—48 alteri, versum 49 priori, v. 50 sqq. alteri concessit. Alii alia, quae enumerare omnia taedet. Ita Flor. Chr. omnia servi alterius esse dicit usque ad versum 49. Dudum Bentleius distinxerat versus ita, ut Brunckius ex codd. B. C. Meinekius verba οὐκ ἔσθ' — καταιβάτου priori, reliqua alteri dedit. Equidem ut supra. Ceterum Brunckius pro γάρ scripsit γ' ἄρ', quo nihil opus. Holden. v. 28—41 μιαρόν — γε servo priori dedit.

ianua atque ad collegam se convertens. τὸ χρῆμα eadem prorsus ratione dictum qua Nub. 1, al.

βορόν: schol. οὕτως ὀξυτόνως ἀντὶ τοῦ ἀδηφάγου. Phryn. Bekk. p. 30 βορὸν χρῆμα ἐπὶ πολυφάγου χρήσῃ. cf. Suid. s. v. βορόν, ubi Bernhardy scripsit κἄκοσμον, nescio cur: nempe καὶ omissum a Suida ante κάκοσμον, cui oppositum ἡδύοσμος, cf. not. ad v. 25.

v. 39. προσβολή: schol. ἐπεὶ ἓν ἕκαστον τῶν ὀρνέων ἀνάκειται θεῷ τινι, ὡς ἀετὸς τῷ Διὶ καὶ γλαῦξ τῇ 'Αθηνᾷ. προςβολὴ ἡ ζημία, ἡ τοῦ δαίμονος ὀργή. ἀντὶ τοῦ ζῷον (immo ἱερὸν) εἰπεῖν, ζημίαν εἶπε, καταρώμενος ἑαυτῷ (leg. αὐτῷ, τῷ κανθάρῳ). cf. Suid. s. v. προσβολή. Significat h. l. attributum, τὸ προσβαλλόμενον, recteque Brunckius comparat προσνείμασθαι Av. 563.

v. 40. 'Αφροδίτης: schol. μύροις γὰρ ἡ θεὸς ἥδεται. eademque Gratiarum conditio est. In verbis scholiastae οὐδὲν γὰρ ἐπαφρόδιτον, ὃ μὴ ἐστι χαρίτων versus videtur latere.

v. 41. τοῦ γάρ: haec servus alter,

τοῦτ' ἔστι τὸ τέρας οὗ Διὸς καταιβάτου.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β.

οὐκοῦν ἂν ἤδη τῶν θεατῶν τις λέγοι
νεανίας δοκησίσοφος· τὸ δὲ πρᾶγμα τί;
ὁ κάνθαρος δὲ πρὸς τί; κᾆτ' αὐτῷ γ' ἀνὴρ
Ἰωνικός τίς φησι παρακαθήμενος·
δοκέω μὲν, ἐς Κλέωνα τοῦτ' αἰνίσσεται,

v. 42. τοῦ V. Scal. Exc. οὗ R. vulgo. οὐκ ἔστι τὸ τέρας τοῦ Διὸς κ. coni. Bentl. comp. Thesm. 404. 847. καταιπάτου Pauw. ad Theophr. Charact. p. 82 monente Porsono, non male.

v. 44. τὸ δὲ R. sec. B. vulgo. τόδε Brunck. Inv. Dind. in Lips. 1820, Reisig. Coni. p. 178, Both. Boiss.

v. 47. ὡς Κλ. Suid. s. v. αἰνίττεται. αἰνίσσεται (ionice) Dobraeus, quod recepi. Ita Hold. Mein. Idem Dobr. v. sq. ἔσθιεν, partim propter scholiastam. ἤσθιεν Brunck. in notis. ἔσθιεν etiam Palmerius.

ter, qui sodalem obscure respondentem iterum interrogat. Etiam scholiasta V. quaestionem explicat: τίνος ἄρα.

v. 42. Διὸς καταιβάτου: schol. παρὰ τὸ καταβιβάζειν τοὺς κεραυνούς· ἢ ἀπὸ τοῦ καταβαίνειν δι' ἔρωτα τῶν χθονίων γυναικῶν (immo τῶν νεανίσκων quoque χθονίων, veluti Ganymedis v. 11. 725). Etiam τοῦ ἀποπατεῖν notionem habuerit verbum καταβαίνω. Vnde schol. παίζει καταιβάτην αὐτὸν καλῶν, ἐπεὶ σκάτοις τρέφεται ὁ κάνθαρος. Ceterum bene Berglerus comparavit Aesch. Prom. 359 Ζηνὸς καταιβάτης κεραυνός. Dicas nostro sermone: Zeus, der etwas fallen lässt, der Fallenlasser.

v. 43. οὐκοῦν. Compares haec cum exordio Vesparum 74 sqq. Ibi enim varias civium libidines tangit, hic, ut schol. monet, σκώπτει τοὺς Ἀθηναίους ὡς φιλολοιδόρους.

v. 44. δοκησίσοφος: ita Pherecrates ap. Athen. p. 122c dixit δοκησιδέξιος, Callias autem ap. Poll. IV, 9 δοκησιδέξιος et δοκησίνους. cf. Hesych. Suid. Zonar. s. v.

— τὸ δὲ πρᾶγμα τί=τί δὲ vel τί δὴ τὸ πρᾶγμα; quid hoc sibi vult?

v. 46. Ἰωνικός: schol. male ἑλληνικός, Ἀθηναῖος. Re vera quidam ex Ionia oriundus citatur. Iones vero propter μαλακίαν et ἡδυπάθειαν perstringuntur, cf. Antiphan. ap. Athen. XII p. 526d, Mein. Com. III p. 50. Cum Ione vero τῶν παιδικῶν amantissimus, omnium omnino impurissimus et nequissimus Cleo tangitur, cuius libido acerbius depingi non poterat, quam verbis ἀναιδέως τὴν σπατίλην ἐσθίει. Ionem denique verba designant δοκέω, κεῖνος (cf. Mein. Com. V p. 40), ἀναιδέως. — De forma ἀνὴρ Ἰωνικός vid. Lobeck. Parall. p. 304.

ὡς κεῖνος ἀναιδέως τὴν σπατίλην ἐσθίει.
ἀλλ' εἰσιὼν τῷ κανθάρῳ δώσω πιεῖν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

ἐγὼ δὲ τὸν λόγον γε τοῖσι παιδίοις,

v. 48. ἀναιδέως R. V. Bekk. Dind. Boiss. Hold. Bergk. Antea ἀναιδῶς. ἀνέδην Bentl. ἡδέως Elmsl. Ach. 178 p. 23. Ceterum ἀναιδέως. trisyllabum est.

— σπατίλην sine articulo Dind. in L. 1825, in Oxon. et Paris. Boiss. Hold. praeeunte Elmsleio ad Ach. 178 p. 23.

v. 49. Versum servo priori dedit Meinekius, idem v. 50—59 alteri, rursus v. 61 et v. 64 sqq. priori. Tum vero v. 64 repugnat versibus 54 sqq.

v. 48. ἀναιδέως: de versus forma dixit Enger. Lys. pr. p. XXV.

— τὴν σπατίλην: schol. ἡ ἀνθρωπίνη κόπρος. διαβάλλει οὖν τὸν Κλέωνα ὡς σκατοφάγον. Immo ὡς παιδεραστὴν et παθικόν.

ἐσθίει: schol. ἀντὶ τοῦ ἤσθιεν, ἀποθανὼν γὰρ ἦν ὁ Κλέων (cf. v. 269). Idem Eratosthenis fuit dubium monente scholiasta. Verum expedita sunt omnia, modo ὡς κεῖνος ad Cleonem, ἐσθίει ad scarabaeum referas; hic enim impudenter devorat oletum, itaque Cleo est alter, i. e. ἐς Κλέωνα αἰνίσσεται. Neque tamen repugno, si quis Dobraei ἔσθιεν reposuerit.

— Alteram vocis σπατίλη notionem scholiasta affert: σπάτος τὸ δέρμα. σπατίλη δὲ ὁ ῥύπος τοῦ δέρματος, quae magis etiam conveniret Cleoni coriario. Cf. Suid. s. v. σπατίλη. Hesych. s. v. tantum τὸ ὑγρὸν διαχώρημα. Lobeck. Parall. p. 80.

Κεῖνος etiam Hotibius et Dind. de scarabaeo dictum censent.

v. 49. Hoc versu servus alter stabulum intrat, non amplius rediturus. Restat prior mox cum Trygaeo sermonem facturus.

— δώσω πιεῖν: quod tantum cibi sumsit, aeque eget potione.

v. 50. De particulis δέ—γέ coniunctis, quae satis frequenter iunguntur, cf. Fritzsch. ad Daet. p. 105. — λόγον dictum ut Vesp. 54. Hesych. s. v. λόγος: ἡ τοῦ δράματος ὑπόθεσις, item Suid. λόγος καὶ ἡ ὑπόθεσις, afferens versum Pacis 148.

τοῖς παιδίοις: his verbis et quae sequuntur Comicus quasi ordinem quendam spectatorum designat. Quem ordinem ita perlustrat, ut ab infimae sortis spectatoribus incipiens ad nobiliores quosque transeat. τὰ παιδία igitur servi liberique quorum magistri servi sunt, τὰ ἀνδρία vixdum adulti, nimirum ephebi, οἱ ἄνδρες et ecclesiastae et iudices, οἱ ὑπέρτατοι et ὑπερηνορέοντες, qui munere aliquo honesto vel honestissimo funguntur. — Possint etiam tantum aetates designari; illud autem magis convenit, locumque simul quo quisque ordo consederit a servi actore quasi digito monstrari salutarique. Scholiasta utramque explicationem exhibet: τοῖς ὑπερβαίνουσι τὴν τῶν ἀνδρῶν ἡλικίαν ἢ τοῖς ὑπερηφάνοις· ἢ τοῖς τούτων ἰσχυροτέροις καὶ μᾶλλον ἀκ-

καὶ τοῖσιν ἀνδρίοισι καὶ τοῖς ἀνδράσιν
καὶ τοῖς ὑπερτάτοισιν ἀνδράσιν φράσω,
καὶ τοῖς ὑπερηνορέουσιν ἔτι τούτοις μάλα.
ὁ δεσπότης μου μαίνεται καινὸν τρόπον,
οὐχ ὅνπερ ὑμεῖς, ἀλλ' ἕτερον καινὸν πάνυ.
δι' ἡμέρας γὰρ εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπων,
ὡδὶ κεχηνὼς λοιδορεῖται τῷ Διὶ
καί φησιν· ὦ Ζεῦ, τί ποτε βουλεύει ποιεῖν;
κατάθου τὸ κόρημα· μὴ 'κκόρει τὴν Ἑλλάδα.

v. 52. ὑπὲρ τούτοισιν R. V. vulgo. correxit Brunck. ex cod. B, recep. Bekk. Dind. Both. Bergk. Mein.
— ἀνδράσι R. vulgo. ἀνδράσιν Brunck. Inv. Bekk. Dind. Boiss. Hold. Bergk. Mein. metro postulante.

v. 56. μὲν R. Inv. γὰρ reliqui. — ἐς Dind. εἰς vulgo. cf. Elmsl. Ach. 42 p. 12.

v. 59. μήκκόρει R. μὴ 'κκόρει (R. sec. Inv.) Suid. s. v. κόρημα, Flor. Chr. Brunck. in not. Inv. Bekk. Boiss. Dind. Both. Hold. Bergk. Mein. Elmsl. ad Eur. Med. p. 286. μὴ κόρει reliqui. Cf. Eustath. p. 951, 42.

μάζουσι. καὶ Ὅμηρος ἠνορέῃ. cf. Eust. p. 462, Zonar. s. v. ὑπερηνορεόντων.

v. 51. ἀνδρίοισιν: ἀνδρίον dixit Eupolis ap. Eustath. p. 1680, 26, Mein. Com. II p. 554.

v. 52. ὑπερτάτοισιν: cf. Av. 1765 ὑπέρτατε, Lys. 772 ὑπέρτερα νέρτερα θήσει. De reliquis comicis vid. indic. s. v. ap. Mein. Com. V.

v. 53. ὑπερηνορέουσιν: formam ionicam, quod verbum Homericum esset, servatam esse indicavit Dindorfius.

— ἔτι μάλα si coniungas, dictum fuerit pro ἔτι μᾶλλον, ut infra v. 280 κᾆτ' οἴμοι μάλα, v. 462 ἔτι μάλα.

v. 54. μαίνεται: compares Vesp. 71 νόσον γὰρ ὁ πατὴρ ἀλλόκοτον αὐτοῦ νοσεῖ. Ad καινὸν τρόπον cf. Krueger. Gr. § 46. 35.

v. 55. οὐχ ὅνπερ: schol. διαβάλλει αὐτοὺς ὡς μαινομένους μανίαν δικανικήν. Errat. Agitur enim de pace; cives ergo φιλοπολέμους tangit per Trygaeum quasi φιλείρηνον. Sin compares, quae ad v. 9 dixi et quae sequuntur v. 57, ad Athenienses φιλολοιδόρους potius quam φιλοδίκους servum loqui dices.

v. 56. δι' ἡμέρας idem quod supra v. 27 δι' ἡμέρας ὅλης (Bergl.).

v. 57. κεχηνώς: est igitur Κεχηναίων unus, ut Athenienses Eq. 1262 vocantur. Perfecti κέχηνα Comicus amantissimus. Bergl. comp. Av. 264 καίτοι κέχηνά γ' εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπων.

v. 59. τὸ κόρημα: schol. τὸ κόσμητρον, τὸ σάρον (ᾧ εἰώθασιν ἀποκαθαίρειν τὸ πλῆθος τῶν ἐν τοῖς οἴκοις ῥύπων). μὴ 'κκόρει δὲ ἀντὶ τοῦ παῦσαι ἔρημον οἰκητόρων ποιῶν διὰ τῶν πολέμων. Exsecrationem ex Menandro (v. Mein. Com. IV p. 303, qui Suidam laudat s. v. κόρημα et Eustath. p. 1887, 34) affert scholiasta: ἐκκορηθείης σύ γε = ἄρδην ἀπολεσθείης Suidae. Nonne Comicus verbo ἐκκορεῖν alludit ad κό-

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἔα, ἔα.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

σιγήσαθ', ὡς φωνῆς ἀκούειν μοι δοκῶ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ Ζεῦ, τί δρασείεις πόθ' ἡμῶν τὸν λεών;
λήσεις σεαυτὸν τὰς πόλεις ἐκκοκκίσας.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

τοῦτ' ἔστι τουτὶ τὸ κακὸν αὔθ' οὐγὼ 'λέγον.

v. 60. Trygaeo dedit Brunck. rec. Inv. Bekk. Boiss. Dind. Both. Hold. Bergk. Mein. Antea servi erat.
v. 62. Suid. s. v. δρασείεις: ὦ Ζ. τ. δ. ποθῶν τὸν λεών.
v. 63. σεαυτοῦ R. C. in marg. vulgo, Zonar. σεαυτὸν B. C. V. Brunck. Bentl. Reisk. Inv. Bekk. Boiss. Dind. Both. Hold. Bergk. Mein. cf. v. 32. σεαυτὸν Suid. s. v. λήσεις, idem σεαυτῷ s. v. ἐκκοκκίσας.
v. 64. τουτὶ τὸ κακὸν R. V. Inv. Bekk. Boiss. Dind. in Oxon. et Paris.

ρις? ludit enim libentissime. Quod nostrum foret: auswanzen, ἐκκορίζω.

v. 60. ἔα, ἔα. Haec Trygaeus, antequam hippocantharum conscendit. ἔα, ἔα hic non solum interiectionem sed etiam imperativum esse dixerim: nempe ab ἐάω. ἔα idem est quod antea servus accuratius designavit: μὴ 'κκόρει. Ceterum usus interiectionis perquam frequens. A qua εἶα differt, infra v. 459 sqq. saepissime adhibita, quae adhortantis et enitentis est habetque hilaritatis aliquid. Ἔα tragicum est, cf. Soph. O. Col. 1475. Eurip. Hec. 1116, Med. 1004, Herc. fur. 513. 1088. Carpitur autem vel Euripides, e. g. Electr. 1165 sq. Med. 96 sqq., vel Sophocles, e. g. Aiac. 334 sqq. 974 sq. Electr. 1404 sqq., vel tragicorum modus lamentandi.

v. 61. σιγήσαθ': cf. Soph. Ai. 975 σίγησον· αὐδὴν γὰρ δοκῶ Τεύκρου κλύειν.

v. 62. ὦ Ζεῦ: ita post interiectionem vel deus vel alius quis invocatur apud tragicos. Bergl. comparat Soph. Ai. 586 ὦ δέσποτ' Αἴας, τί ποτε δρασείεις φρενί; De frequentativis in —σείω dixerunt Elmsl. Eur. Med. p. 96, Kidd. ad Dawes. p. 482, Bergl. ad h. v. Haec Trygaeus (schol. R. V. ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς προπερισπᾷ τὸ Τρυγαῖος), dum intrat stabulum invisus.

v. 63. ἐκκοκκίσας: schol. ἀντὶ τοῦ ἐρημώσας καὶ ἀφανίσας, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ῥοιῶν τῶν τοὺς κόκκους ἐκβαλλουσῶν. ὥσπερ (γὰρ) αἱ πόλεις σκέπαι τῶν ἀνθρώπων εἰσίν, οὕτω καὶ αἱ ῥοιαὶ τῶν κόκκων. Exciccare vertit Flor. Chr. Eadem verbi notio Lys. 364. 448; Ach. 1179, Nicomach. ap. Athen. II p 58 a, Mein. Com. IV p. 587. Vtitur Trygaeus verbo, quod rusticus est; nos fore: auskernen vel aussteinen, non, ut Vossius: aushülsen, etiam peius Droysen: ausdreschen.

v. 64. τουτὶ τὸ κακόν: Nub. 26 τοῦτ' ἔστι τουτὶ τὸ κακὸν ὅ μ' ἀπολώλεκεν, ibid. 1062. — cf. Elmsl. Ach. 41 p. 12.

τὸ γὰρ παράδειγμα τῶν μανιῶν ἀκούετε·
ἃ δ' εἶπε πρῶτον, ἡνίκ' ἤρχεθ' ἡ χολή,
πεύσεσθ'. ἔφασκε γὰρ πρὸς αὐτὸν ἐνθαδί·
πῶς ἄν ποτ' ἀφικοίμην ἂν εὐθὺ τοῦ Διός;
ἔπειτα λεπτὰ κλιμάκια ποιούμενος,
πρὸς ταῦτ' ἀνερριχᾶτ' ἂν εἰς τὸν οὐρανόν,
ἕως ξυνετρίβη τῆς κεφαλῆς καταρρυείς.
ἐχθὲς δὲ μετὰ ταῦτ' ἐκφθαρεὶς οὐκ οἶδ' ὅποι,

Hold. Bergk. Mein. δῆτα τὸ κ. vulgo — τοῦτο τὸ κ. Reis. Coni. p. 279, Dind. in Lips. 1820. 1825.

v. 66. τὰ δ' εἶπε R. ἃ δ' εἶπε Ald. vulgo.
— ἡνίκα πρῶτον proponebat Halbertsma Prosop. Ar. p. 116.

v. 67. ἂν ταδί pro ἐνθαδί Hirschig. ap. Cobet. V. L. II p. 410. Dudum ita Lentingius. Rec. Mein. Tum debuit versu priori ἃ δ' ἂν εἶπε.
— πρὸς αὐτὸν codd. αὐτὸν vulgo ante Brunckium.

v. 69. καὶ μακρὰ (pro κλιμάκια) Suid. s. v. ἀναρριχᾶσθαι.

v. 70. ἀνερριχᾶτ' ἂν vulgo. ἀναρριχᾶτ' Etym. M. s. v. et Suid. ἂν ἀναρριχᾶται εἰς οὐρανόν Etym. Gud. s. v. ἂν ἀρριχᾶτ' ἂν εἰς ο. ibid. p. 621, 38. Quae sedulo enotavit Dind. (ἀναριχᾶται Thom. M. s. v. p. 18 R.)

— οὑγὼ 'λέγον: cf. Ach. 41, Lys. 240.

v. 65. τῶν μανιῶν: schol. ἀντὶ τοῦ τῆς μανίας. καὶ ἐν Νεφέλαις (v. 832). σὺ δ' εἰς τοσοῦτον τῶν μανιῶν ἐλήλυθας. item Lys. 342, Thesm. 680.

Singularis numerus Nub. 350, 846, 925, Plut. 501, Ran. 816, Vesp. 1486; idem in fragmentis comicorum. Cf. Elmsl. ad Eur. Heracl. 904.

v. 66. χολή: bilis, ut Vesp. 403, Ran. 4, al. metaphorice, proprio sensu in comicorum fragmentis legitur saepe.

v. 68. εὐθὺ τοῦ Διός: cf. Nub. 162 εὐθὺ τοὐρροπυγίου. Pac. 77. 300 εὐθὺ τῆς σωτηρίας, 819; Av. 1421, Eccles. 835 ἐπείγεσθ' εὐθὺ τῆς στρατηγίδος. Vid. Ind. apud Mein. Com. V s. v. εὐθύ et εὐθύς. Equidem εὐθύς pro εὐθύ dici potuisse non putarim.

v. 70. ἀνερριχᾶτο: schol. πρὸς δένδρα καὶ τοίχους ἢ σχοινίον ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς ποσὶν ἀναρριχᾶσθαι λέγεται. Haec Eratosthenes. εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν ἀρρίχων — εἶδος κοφίνων — ἢ ἀπὸ τῶν ἀραχνῶν καὶ ἔστιν οἷον ἀραχνᾶσθαι. Herodianus porro per ὑπέρθεσιν ex ἀραχνιᾶσθαι ortum dixit sec. schol. Cf. lexicogr. quibus addas Thom. Mag. p. 18, Moer. p. 64 c. notis Sallierii et Piersoni.

Ceterum de constructione satis nota cf. Krueg. Gr. §. 53, 10, 3.

v. 71. τῆς κεφαλῆς: genetivus partitivus usu frequentissimus, cf. Vesp. 1428. Nos: am Kopf. cf. Gregor. Cor. p. 123 sq. Piers. ad Moer. s. v. κατέαξα, p. 233. Elmsl. ad Ach. 1167 p. 102.

v. 72. μετὰ ταῦτ': cf. Reis. Coni. p. 223. ἐκφθαρείς: schol. ἐξελθών. οὕτω δὲ ἔλεγον τὸ ἐπὶ κακῷ ἐξελθεῖν που. (leg. ποι). Cf. Suid. s. v., ubi similis formae εἰσφθαρείς explicatio additur.

εἰσήγαγ' Αἰτναῖον μέγιστον κάνθαρον,
κἄπειτα τοῦτον ἱπποκομεῖν μ' ἠνάγκασεν,
καὐτὸς καταψῶν αὐτὸν ὥσπερ πωλίον,
ὦ Πηγάσιόν μοί φησι γενναῖον πτερόν,
ὅπως πετήσει μ' εὐθὺ τοῦ Διὸς λαβών. —
ἀλλ' ὅ τι ποιεῖ, τῃδὶ διακύψας ὄψομαι.

v. 74. ἠνάγκασεν Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. Antea ἠνάγκασε.

v. 76. μοι om. R. V. add. Ald. reliqui. πτερωτόν V. ὦ Πηγάσειον, φησί Bergk.

v. 78. ποῆι R. πο — ubique Porsonus scribendum esse censet, quum syllaba brevi opus sit.

v. 73. Αἰτναῖον: schol. ὑπερμεγέθη. μέγιστον ὄρος γὰρ ἡ Αἴτνη, ἢ ὅτι διάφοροι κάνθαροι ἐκεῖ εὑρίσκονται· — ἢ ὅτι οἱ Αἰτναῖοι ἵπποι διαβόητοι καὶ τὸν δρόμον ἀξιόλογοι καὶ τὰ ζεύγη ἐπαινετοί. Quos laudant auctores scholiastas, ii partim de scarabaeo, partim de equo loquuntur. De scarabaeo puto Epicharmus Ἡρακλεῖ τῷ ἐπὶ τὸν ζωστῆρα (Hercules zonam Hippolytae petiturus: Dind. ad schol.): Πυγμαρίων λοχαγὸς (ἐκ τῶν) κανθάρων τῶν μειζόνων οὕς φασι τὴν Αἴτνην τρέφειν: cf. Grysar. de Doriens. comoedia p. 84 sq. Aeschylus Σισύφῳ πετροκυλιστῇ: Αἰτναῖός ἐστι κάνθαρος βίᾳ πόνων (πονῶν Dind.), cf. Nauck. fragm. Tr. p. 59. Sophocles Δαιδάλῳ: ἀλλ' οὐδὲ (ita V. οὐ vulgo) μὲν δὴ κάνθαρος τῶν Αἰτναίων | πάντως: quae num Sophoclis sint verba Nauckius dubitat p. 133. Plato Ἑορταῖς, quod fragmentum Meinekius antistrophicum esse ratus ita constituit II p. 624: ὡς μέγα μέντοι πάνυ (πάλαι cod.) τὴν Αἴτνην ὄρος εἶναί φασι τεχμαίρου | ὅθεν τρέφεσθαι | τὰς κανθαρίδας τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν λόγος (λόγος ἐστὶν cod.) οὐδὲν ἔλαττους. De equo citatur Pindarus (fragm. 33): ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀγλαοκάρπου Σικελίας ὄχημα. Praeterea Berglerus affert Sophocl. O. Col. 304 γυναῖχ' ὁρῶ — Αἰτναίας ἐπὶ πώλου βιβῶσαν. Cf. Dobr. ad Athen. II p. 63 b, Scholef. II p. 298.

v. 74. ἱπποκομεῖν: equi instar curare. Ἅπαξ, ut videtur, λεγόμενον.

v. 75. καταψῶν: schol. καταπραΰνων. ὥσπερ πῶλον καταψῶντες ταῖς χερσὶν ὁμαλίζομεν. — πωλίον: schol. ὑποκοριστικῶς: Rösslein. Flor. Chr. comp. Virg. Georg. III, 186.

v. 76. Πηγάσιον: schol. παρὰ τὰ ἐκ Βελλεροφόντου Εὐριπίδου. ἐκεῖνος γὰρ διὰ Πηγάσου τοῦ πτερωτοῦ ἐπεθύμει εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν· „ἄγ' ὦ φίλον μοι Πηγάσου πτερόν.“ cf. Nauck. Tr. fr. p. 358. — πτερὸν infra dixit filia v. 135.

v. 77. ὅπως πετήσει: cf. Kidd. ad Daw. p. 419, Viger. Herm. p. 435, Krueg. Gr. §. 54, 8, 7. — cf. ad v. 68, — aff. Suid. s. v. εὐθύ.

v. 78. τῃδί: aut foramen aut ianuam servus aperit; utrumque enim clausum. Eodemque temporis momento assurgit Trygaeus scarabaeo vehens. Sequentia fortasse Euripidis sunt, qui pro κανθάρου dixerit Πηγάσου. Certe μετέωρος αἴρεται tragicum sapit.

οἴμοι τάλας· ἴτε δεῦρο, δεῦρ' ὦ γείτονες·
ὁ δεσπότης γάρ μου μετέωρος αἴρεται
ἱππηδὸν εἰς τὸν ἀέρ' ἐπὶ τοῦ κανθάρου.

v. 80. μετέωρος αἴρεται: schol. ἐπὶ μηχανῆς. τοῦτο δὲ καλεῖται ἑώρημα. cf. Proleg. p. 28 sqq.

v. 81. ἱππηδόν: rittlings. de adv. in — δον vid. Lobeck. Parall. p. 152 sqq. Vtitur adverbio Aesch. Sept. c. Th. 310, Suppl. 415.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΟΙΚΕΤΗΣ

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἥσυχος, ἥσυχος, ἠρέμα κάνθων·
μή μοι σοβαρῶς χώρει λίαν,
εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ῥώμῃ.πίσυνος,
πρὶν ἂν ἰδίῃς καὶ διαλύσῃς
ἄρθρων ἶνας πτερύγων ῥύμῃ.

v. 85. ῥώμῃ vulgo. ῥύμῃ Lob. ad Phryn. p. 404.
v. 85. ἰδίῃς vulgo. ἰδίσῃς Porson. Both. Suid. s. v. ἰδίῃς omittit λίαν v. 83.

v. 82. Dum haec Trygaeus canit, ipse cum machina spectatoribus conspicuus est. Contra schol. ὁ Τρυγαῖός ἐστιν ἔνδοθεν ταῦτα λέγων. κάνθων κυρίως ὁ ὄνος· νῦν δὲ ὑποκοριστικῶς ὦ κάνθαρε. De etymo vocis κάνθαρος scholiasta multa nugatur. Nihil habes nisi lusum verborum κάνθων et κάνθαρος. Egregie versus cursum equi, quem „Galop“ nuncupamus, depingit. Cf. Proleg. p. 31.

v. 83. σοβαρῶς, ut bene pastus atque animosus. Schol. bene comp. Hom. Il. ζ, 506. 509. Adiectivo σοβαρός saepius et Aristophanes et reliqui comici utuntur. Nub. 406 σοβαρός legitur, scholiasta hoc loco σοβαρῶς praebet.

v. 84. πίσυνος = πεποιθώς. Bergl. laud. Thuc. II, 89. Cf. Vesp. 385, Nub. 949, Axionic. ap. Ath. VIII p. 342 b, Mein. Com. III p. 531.

v. 85. πρὶν ἄν: cf. Elmsl. ad Med. p. 119, Herm. ad Med. p. 344 sqq. Citat Ruhnk. ad Tim. p. 107.

— ἰδίῃς: schol. οἱ γὰρ ἵπποι ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ οὐκ εἰσὶν ὀξεῖς ἐν τῷ δρόμῳ· καμόντες δὲ καὶ ἰδρώσαντες διαλυθέντων τῶν μελῶν ὀξύτερον γίνονται. — Ad ἰδίῃς schol. aff. Od. υ, 304. Cf. Ran. 237. — διαλύσῃς ἄρθρων ἶνας: die Sehnen geschmeidig machen. Aliud est, quod Dind. comparat, Xenophontis Eq. 7, 11 διαχαλᾶν τὸ σῶμα = languescere.

v. 86. ῥύμῃ: impetus, ut Eccl. 4, Av. 1182, Nub. 407. Aliam signif. vid. apud Mein. Com. V s. v.

καὶ μὴ πνεῖ μοι κακόν, ἀντιβολῶ σ'·
εἰ δὲ ποιήσεις τοῦτο, κατ' οἴκους
αὐτοῦ μεῖνον τοὺς ἡμετέρους.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

ὦ δέσποτ' ἄναξ, ὡς παραπαίεις.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

σίγα, σίγα.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

ποῖ δῆτ' ἄλλως μετεωροκοπεῖς;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὑπὲρ Ἑλλήνων πάντων πέτομαι,
τόλμημα νέον παλαμησάμενος.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

τί πέτει; τί μάτην οὐχ ὑγιαίνεις;

v. 87. Bergkius, qui v. 87—89 post σίγα σίγα collocandos esse putat, item hiatum ῥύμῃ — ὦ δ. reformidandum non esse censet. Meinekius v. 87—89 e textu eiecit.

v. 90. Servo alteri partes dedit Brunckius, Boiss.

v. 95. τί μάτην; (scil. πέτει) οὐχ ὑγιαίνεις. Zeunius ad Viger. p. 453 Herm.

§. 87. πνεῖ — κακόν: schol. δῆλον ὅτι καὶ αὐτὸ πρὸς τὰς τροφὰς αἰνίττεται. Fallitur. Primum enim Trygaeus cantharum precatur, ut se contineat dominique naso parcat; tum idem rogat cives, spectatores v. 98 sqq, ut et equo suo et sibi parcant, ne retrocedat equus odore stimulatus.

— κακὸν pro κακῶς, infra v. 525 πνεῖς — ἡδύ. cf. Elmsl. ad Ach. 193 p. 25. Reiskius: „Alloquitur podicem suum.“ Non male, modo scribamus σὺ δὲ μὴ etc.

v. 90. ὦ δέσποτ' ἄναξ. Haec servus prior. Alter enim non revertitur. De loquendi forma cf. Plut. 748, Fritzsch. Daetal. p. 80. Etiam haec Euripidis videntur esse. Ad παραπαίεις comp. Plut. 508 ληρεῖν καὶ παραπαίειν. Quod de verbo ἄναξ et scholiastae et interpretes dicunt, hariolantur. Tu versum tragicum esse credas.

v. 92. μετεωροκοπεῖς: schol. κυρίως τὸ τῷ πλάτει τῆς κώπης ματαίως τὴν θάλατταν τύπτειν. Nos fere: in die Luft hauen — und sie nicht treffen. Affert schol. aliud compositum μετεωρολέσχης Nub. 360 = ὁ τὰ οὐράνια περινοῶν, et comparat θαλασσοκοπεῖς Eq. 830. Item Nub. 360 μετεωροσοφισταί, ibid. 333 μετεωροφένακες Socratici vocantur. Eiusdem ferme aetatis farinaeque sunt μετεωρολογεῖν, — πολεῖν, — πορεῖν, de quibus vide H. Steph. Cf. Bergk. ap. Mein. Com. II p. 1166.

v. 94. Ad πέτομαι cf. Moer. s. v. p. 312 Piers. Comp. Vesp. 667 μαχοῦμαι περὶ τοῦ πλήθους ἀεί, ubi debebat poeta ὑπέρ.

v. 95. παλαμησάμενος: versus tragicus, quamquam verbum in tragicis

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εὐφημεῖν χρὴ καὶ μὴ φλαῦρον
μηδὲν γρύζειν, ἀλλ' ὀλολύζειν·
τοῖς τ' ἀνθρώποισι φράσον σιγᾶν,
τούς τε κοπρῶνας καὶ τὰς λαύρας
καιναῖς πλίνθοισιν ἀνοικοδομεῖν,
καὶ τοὺς πρωκτοὺς ἐπικλείειν.

v. 97. Quid? si scribamus μηδ' ὀλολύζειν, ut sit ὀλ. nihil nisi κατὰ δύναμιν oppositum verbo γρύζειν?

v. 98. τοῖς τ' ἀνθρώποις R. τοῖς τ' ἀνθρώποισι Ald. vulgo. τοῖς ἀνθρώποις τε Dind. Lips. 1820. 1825, quod sprevit in edd. Oxon. et Paris. — τοῖς τ' ἀνθρώποις φράζειν (pro imperativo) Dobraeus, qui φράζω quoque proponebat receptum a Meinekio. ἀνθρώποισι satis defenditur statim sequenti πλίνθοισιν v. 100. Omnes omnino huius modi versus corrigere velle et difficillimum et iniustum est. Cf. Rossbach. et Westphal. Metr. p. 97.

v. 100. ἀποικοδομεῖν margo ed. Flor. Chr., quod Dindorfio verum videtur; rec. Hold. Mein. ἀνοικ. vulgo. Cf. Hamaker. Mnem. V p. 142.

v. 101. Paroemiacum utique necessarium amputavit Holden.

superstitibus non amplius exstat: contra est Ach. 659 παλαμάσθω — καὶ τεκταινέσθω, Nub. 176 ἐπαλαμήσατο. Schol. μηχανησάμενος καὶ ἐγχειρήσας. Hesych. s. v. παλαμήσασθαι: τεχνώσασθαι. cf. Photius s. v.

v. 95. μάτην: schol. ἀπὸ κοινοῦ, ἵν' ᾖ, τί μάτην πέτει; Nihil opus. Iungendum cum οὐχ ὑγιαίνεις. πέτει idem est quod οὐχ ὑγιαίνεις ex servi quidem sententia: quid frustra insanis? Dind. comp. Soph. Ai. 635 ὁ νοσῶν μάταν.

v. 96. φλαῦρον: schol. ἀντὶ τοῦ φλυαρόν, ἀηδές, δύσφημον. Verbo potissimum Aristophanes utitur; in fragmentis comicorum iam non occurrit. Cf. Moer. s. v. φαῦλον καὶ φλαῦρον p. 385 Pierson. p. 211 Bekk. Nostro loco potius verbum sordidum: Schweinerei, significare videtur.

v. 97. γρύζειν: cf. not. nostr. ad Vespas 373. — ὀλολύζειν: τὸ μετὰ κραυγῆς εὔχεσθαι. Schol. comp. Hom. Il. ζ, 301, schol. V. Euripidem 'Ερεχθεῖ, Nauck. Tr. fr. p. 369 sq.

v. 99. κοπρῶνας: cf. Lobeck. ad Phryn. s. v. ἰστών, p. 166.

— λαύρας: schol. ἐκάλουν τὰς στενὰς ῥύμας, ἔνθα πᾶσα ἀκαθαρσία ἐστίν, ἢ τοὺς ῥυπαροὺς τόπους. Vtrumque fere idem significat: fimeta et cloacas. Cf. Hudson. ad Moer. s. v. p. 252 Piers. p. 202 Bekk. — Zonar. Phot. s. v. aliam verbi notionem afferunt. Flor. Chr.: „Sed sic tangit civium suorum mores sordidos et urbem foedam, de qua dici possit, quod de Corcyra: ἐλευθέρα Κέρκυρα, χέζ' ὅπου θέλεις."

v. 100. ἀνοικοδομεῖν est restaurare, reficere. Reisk.: obstruere aedificando. cf. Vesp. 802, ubi ἐνοικοδομήσοι var. lectio. Cf. Dobr. ad Lycurg. 166, 9, Scholef. I p. 320.

v. 101. ἐπικλείειν: quasi Homerum

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομ', ἤν μή μοι φράσῃς,
ὅποι πέτεσθαι διανοεῖ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί δ' ἄλλο γ' ἢ
ὡς τὸν Δί' εἰς τὸν οὐρανόν;

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

τίνα νοῦν ἔχων;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐρησόμενος ἐκεῖνον Ἑλλήνων περὶ
ἁπαξαπάντων ὅ τι ποιεῖν βουλεύεται.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

ἐὰν δὲ μή σοι καταγορεύσῃ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

γράψομαι

v. 105. Brunckius et Boiss. post ἐκεῖνον, Dind. post ἁπαξαπάντων ed. Lips. 1820, Both., Dind. in L. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. nullam omnino interpunctionem posuerunt. Brunck. Kusterum sequitur. Vett. edd. aut nullam habent, aut falsam, ut Aldina ex eaque Iuntina II. III.
v. 106. βουλεύσεται R. a man. pr.
v. 107. σοι addunt Flor. Chr. Kuster. Bentl. rell., deest in edd. ante Kusterum, non item in codd.
— κατ̔αγορεύῃ Cob. V. L. p. 37.

audias canentem: θύραι δ' ἐπέχειντο φαειναί. Bergl. comp. v. 150 infra.

v. 102. Trygaeus dum anapaestos canit, altius altiusque evehitur, cursum equi metro imitante. Nunc vero paullulum subsistit, cum servo quasi pedestri sermone i e. trimetro altercaturus. Subsistit autem ad v. usque 110. Machina, dum servus conclamat filias filiaeque proruunt, promovetur. Metrum dactylicum aeque cursum equi concitatum depingit. Iterum eques subsistit a versu 124 ad v. 153. Tum denuo incipiunt anapaesti, denuo profectio, quoad v. 172 finitur, eques vero in aëre suspensus nauseam sentit.

v. 104. Ad ὡς — εἰς Dobraeus compar. Demosth. p. 979, 26, p. 1221, 20. Thucyd. IV, 79 init. Contra εἰς θεούς Pac. 132, Av. 843 dictum esse idem monet.

v. 106. βουλεύεται: cf. v. 58 (Bergl.).

v. 107. γράψομαι: schol. παίζει διὰ τὸ φιλόδικον τῶν Ἀθηναίων, λέγων καὶ τοῦ Διὸς κατηγορήσω ὡς προδιδόντος τὴν Ἑλλάδα τοῖς Πέρσαις. τοῦτο δὲ λέγει, ὅτι Λακεδαιμονίοις ἐβοήθουν οἱ Πέρσαι ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Πελοποννησιακῷ. Fallitur. Medi quum sint Graeciae hostes perpetui ac sempiterni, quivis patriae proditor Medorum amicus est et socius, cum Medisque rem habet

Μήδοισιν αὐτὸν προδιδόναι τὴν Ἑλλάδα.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

μὰ τὸν Διόνυσον, οὐδέποτε ζῶντός γ' ἐμοῦ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἀλλ'.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α.

ἰοὺ ἰοὺ ἰού·

ὦ παιδί' ὁ πατὴρ ἀπολιπὼν ἀπέρχεται
ὑμᾶς ἐρήμους εἰς τὸν οὐρανὸν λάθρα.
ἀλλ' ἀντιβολεῖτε τὸν πατέρ' ὦ κακοδαίμονα.

v. 110. ἰού bis R. quater edd. ante Kusterum, ter Kuster. recc. — Dind. ἰοὺ ἰού extra versum ponendum lacunamque post ἀλλ' indicandam suspicatur Ravennate auctore. Quidni ergo Vesparum versum revocavit 1166 ο. ἔ. π. τ. ἄλλα. Φίλ. κακοδαίμων ἐγώ. | ἰού, ἰού | κτλ.?

v. 112. ἡμᾶς ed. Flor. Chr., qui tamen ὑμᾶς praefert.

qui Graeciae non favet. Et facile erat et factum est saepenumero, ut proditionis aliquis accusaretur. Sic infra 406 sqq. et Sol et Luna proditionis insimulantur: τοῖς βαρβάροισι προδίδοτον τὴν Ἑλλάδα. Barbarus civi Atheniensi vel Lacedaemonius vocatur. Ceterum cf. Palmer. Ex. cr. p. 743. Moer. s. v. γραψάμενος p. 114 Piers.

v. 109. οὐδέποτε: cf. Huds. et Piers. ad Moer. p. 461; infra v. 706.

v. 110. παρὰ ταῦτ': vid. Markl. Eur. Suppl. 1225. Idem Socrates dicit Nub. 698, Bdelycleo Vesp. 1166.

ΚΟΡΑΙ.
ὦ πάτερ, ὦ πάτερ ἄρ' ἔτυμος δὴ
δώμασιν ἡμετέροις φάτις ἥκει,
ὡς σὺ μετ' ὀρνίθων προλιπὼν ἐμὲ
ἐς κόρακας βαδιεῖ μεταμώνιος;

v. 114. ΠΑΙ. vulgo ante Brunckium. ΚΟΡΗ Brunckius, recentt. Κόραι, ut videtur, R.
— ἄρ' ἐτυμός γε codd. Brubach. Fl. Chr. Kust. Brunck. Inv. Bekk. Boiss. Dind. in Paris. Both. Hold. Bergk. Mein. Herm. El. d. m. p. 329 ἀρά γ' ἐτήτυμος Dind. in Lips. 1820. 1825. ἦ ῥ' ἐτυμός γε id. in Oxon. cf. Fritzsch. Thesm. 260 p. 89, ἄρ' Eng. Thesm. v. l. ἄρ' ἔτυμος γὰρ Herm. Metr. p. 120. ἔτυμὸς γε ἄρ' Ald., idem vel γ' ἄρ', et ἔτυμος edd. ante Kusterum. ἦ ῥ' scholiasta, quod quum magis tragicum sit, convenit huic loco.
v. 115. ἥκει δώμασιν ἡμετέροις φάτις Dind. in Lips. 1820. 1825.

v. 114. De numero filiarum dixi in Proleg. ad Vesp. p. 31 sq. De tota hac scena cf. Proleg. p. 40.

Versus duo priores catalectici sunt in disyllabum, sequentes duo tetrametri acatalectici, quos excipiunt hexametri dactylici catalectici sex.

— schol. παρὰ τὰ ἐξ Αἰόλου Εὐριπίδου· „ἄρ' ἔτυμον φάτιν ἔγνων, Αἴολον εὐνάζειν τέκνα φίλτατα." Αἰολέ σ' Seidler. v. Nauck. Tr. fr. p. 293. Ad ἔτυμος Bergl. comp. Eur. Iph. A. 795, Electr. 818. Vox potissimum tragicorum est, vid. Ellendt. lex. Soph. s. v., qua Comicus his tantum versibus utitur, item quae sequuntur ἐτύμως v. 118 et ἐτήτυμον v. 119.

v. 117. ἐς κόρακας: schol. ἀστείως — δέον εἰπεῖν εἰς οὐρανόν. cf. schol. Nub. 133. Ad βαδιεῖ vid. Piers. ad Moer. p. 106.

— μεταμώνιος: schol. μάταιος — οἱ δέ φασιν ἰδίως μεταμώνιον τὸν ἑτέρωθεν μετέωρον σημαίνειν, πιστούμενοι

ἔστι τι τῶνδ᾽ ἐτύμως; εἴπ᾽ ὦ πάτερ, εἴ τι φιλεῖς με.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

δοξάσαι ἔστι κόραι· τὸ δ᾽ ἐτήτυμον, ἄχθομαι ὑμῖν,
ἡνίκ᾽ ἂν αἰτίζητ᾽ ἄρτον, πάππαν με καλοῦσαι,
ἔνδον δ᾽ ἀργυρίου μηδὲ ψακὰς ᾖ πάνυ πάμπαν.
ἢν δ᾽ ἐγὼ εὖ πράξας ἔλθω πάλιν, ἕξετ᾽ ἐν ὥρᾳ
κολλύραν μεγάλην καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ᾽ αὐτῇ.

v. 118. εἴ τι R. V. C. Sanctamandus Kidd. Daw. p. 511, Reisk. Brunck. recentt. ὅττι vulgo ante Br.
— ἔστι τι τῶνδ᾽; ἐτύμως εἴπ᾽ Lenting.
v. 119. δοξάσ᾽ ἔξεστι Iunt. III. — τόδ᾽ edd. ante Kusterum.
— ἄχθομαι, ὑμεῖς ἡνίκ᾽ propon. Fl. Chr. in not.
v. 120. ἂν om. R.
— πάππαν R. V. B. C. πάπαν vulgo ante Brunckium.
v. 121. ἢν vulgo. ᾖ Suid. s. v. ψακάζει, Bentl. Dind. Bek (sec. R. V.) Hold. Bergk. Mein. ψεκάς Scalig. Exc.
v. 123. κόνδιλον aliquot edd. scil. Crat. Wech. Raphel. Iunt. III. „κάνδυλον alii“ Scal. Exc. κόνδυλον vulgo.

τοῦτο παρὰ Σιμωνίδου οὕτως εἰπόντος· „κονία δὲ παρὰ τροχὸν μεταμώνιος ἠέρθη.“ Reiske: „Num μεταμώλιος a μολεῖν ω pro ο posito?“ Vox Homero Pindaroque usitata. Perinde est, per ν scribas an per λ.

v. 119. Schol. καὶ τοῦτο πρὸς τὸ ἐξ Αἰόλου Εὐριπίδου ἔπος „δοξάσαι ἐστὶ κόραι· τὸ δ᾽ ἐτήτυμον οὐκ ἔχω εἰπεῖν: cf. Suid. s. v. δοξάσαι. Zonar. s. v.

v. 120. Inde a verbis ἄχθομαι ὑμῖν ad vers. 123 cothurnus exuitur. Comp. Vesp. 300 sqq. Eadem puerorum in Vespis et puellarum in Pace conditio est. Bergl. compar. Eccl. 645.

v. 121. ψακάς: schol. τὸ σμικρότατον ὃ καὶ νιφὰς καλεῖται. — Zonar. ψακάς et ψεκάς praebet. Eurip. Helen. apud Ar. Thesm. 856 δίας ψακάδος de pluvio dixit, Antimachus, scriptor quidam ignobilis, ψακάς, ὁ Ψακάδος dicitur Acharn. 1150, quod inter loquendum proxime stantes conspuit, ψακάζει, quod verbum exstat in fragm. Nicophont. ap. Athen. VI p. 269 e, Mein. Com. II p. 851.

— πάνυ πάμπαν: Animadvertas hanc verborum coniunctionem sonorumque assimilationem, alias, quod sciam, non obviam. Πάμπαν praecipue Homerus, tum Pindarus, tragici, Plato adhibuerunt. Cf. Suid. s. v. ψακάζει et πάμπαν, Hesych. Phot. s. v. πάμπαν. Moer. s. v. ψακάς, p. 419 Piers.

v. 123. κολλύραν: schol. τὸ ἔλαττον τοῦ ἄρτου, ὃ τοῖς παιδίοις διδόασιν. Itaque μεγάλην ludibundus addit pater. Eodem verbo Comicus utitur in Holcadum fragm. ap. Athen. III p. 111 a, Bergk. ap. Mein. Com. II p. 1122, ubi fortasse legendum τοῖς πεινῶσιν pro τοῖσι περῶσιν. Plaut. Pers. 1, 3. 12: ius collyricum, Brotsuppe.

— κόνδυλον: schol. ἔπαιξε παρὰ τὸ λεγόμενον „εἰ δὲ οἶνον αἰτεῖ, κόνδυλον αὐτῷ δός,“ ὑπὲρ τοῦ ἐθίζειν τοὺς παῖ-

ΚΟΡΗ Α.

καὶ τίς πόρος σοι τῆς ὁδοῦ γενήσεται;
ναῦς μὲν γὰρ οὐκ ἄξει σε ταύτην τὴν ὁδόν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

πτηνὸς πορεύσει πῶλος· οὐ ναυσθλώσομαι.

ΚΟΡΗ Β.

τίς δ' ἡπίνοιά σοὐστίν, ὥστε κάνθαρον
ζεύξαντ' ἐλαύνειν εἰς θεοὺς ὦ παππία;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐν τοῖσιν Αἰσώπου λόγοις ἐξευρέθη

— κολλῦραν Ald. vulgo. κολλύραν Port. Kust. Arcadium π. τ. p. 194, 16 laudat Dind.

v. 128. παπία R. Ald. vulgo, correxit Kuster. Portus; it. Vesp. 297.

— ἡ 'πίνοιά σοὐστίν Dind. Bekk. Bergk. Mein. σοῦ 'στίν vulgo. σοῦστιν Both.

v. 129. ἐξευρέθη R. Bekk. Boiss. Dind. Hold. Bergk. ἐξηυρ. V. vulgo, Elmsl. Eur. Med. 191 p. 114: Cf. Lobeck. Phryn. p. 140.

δας μηδέν τι περιττὸν ζητεῖν. Certe poeta κόνδυλος dixit per lusum pro κάνδυλος (εἶδος πλακοῦντος), ut Demetrius ὁ Ζηνοδότειος apud schol. ad v. l. mutabat (cf. O. Schneider. de fontt. scholl. p. 90. 107). Quae est etiam Dindorfii post Kusterum sententia. Κόνδυλος vero triplicem habet hoc quoque loco notionem. Primum designat, modo Etym. M. et Zonaram s. v. sequamur, idem quod κάνδυλον, tum vero proprie pugnum, ut Vesp. 254 κονδύλοις νουθετεῖν, Equit. 1236 κ. ἁρμόττεσθαι, Pac. 256. 258, Eq. 411 νὴ τοὺς κονδύλους Isiciarius iurat, Vesp. 1503; denique videtur hoc loco sensu obscoeno dictum esse totum pro parte idemque significare quod δάκτυλος e. g. ni fallor Vesp. 276. 432.

v. 124. Reliqua puellae cum patre colloquuntur, alia aliam excipiens, de qua re dixi Vesp. Prol. l. l., versus contra 114—118 canunt cunctae. Iterum cothurno incedunt. Cf. Suid. s. v. πόρος.

v. 125. Schol. ὁ λόγος ἐκ Σθενεβοίας Εὐριπίδου. τινὲς δὲ οἴονται ἐκ Βελλεροφόντου παρῳδῆσαι (παρῳδῆσθαι Mein.). cf. Nauck. Tr. fr. p. 448.

v. 126. Euripidis versum esse coni Mein. Exercit. in Athen. spec. 1 p. 32.

— οὐ ναυσθλώσομαι: schol. οὐ νεὼς ἐπιβήσομαι, κυρίως δὲ τὸ ναῦν μισθώσασθαι. Verbo praecipue Euripides utitur. Num forte ubique ναυστλοῦν scribendum, ut sit forma syncopata verbi ναυστολέω?

v. 129. Αἰσώπου: schol. ὁ λόγος τοιοῦτός ἐστιν. ἁρπάζοντος τοῦ ἀετοῦ τοὺς νεοττοὺς τοὺς τοῦ κανθάρου καὶ ὁ κάνθαρος τά ᾠὰ τοῦ ἀετοῦ ἐκκλέψας (ἐκλέψας?) ἐξεκύλισεν ἕως τοσούτου, ἕως ἦλθε πρὸς τὸν Δία. κατηγοροῦντος δὲ τοῦ ἀετοῦ προσέταξεν ὁ Ζεὺς τῷ ἀετῷ ἐν τῷ αὐτοῦ κόλπου· νεοττεύειν. ἐπειδὴ δὲ τὰ ᾠὰ εἶχεν ὁ Ζεύς, περιίπτατο τὸν Δία ὁ κάνθαρος. ὁ δὲ ἐκλαθόμενος ἀνέστη ὡς σοβήσων ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτόν, καὶ κατέαξε τὰ ᾠά. Eandem fabulam Comicus tangit Vesp. 1446, ubi vid. schol.

μόνος πετεινῶν εἰς θεοὺς ἀφιγμένος.

ΚΟΡΗ Γ.

ἄπιστον εἶπας μῦθον ὦ πάτερ πάτερ,
ὅπως κάκοσμον ζῷον ἦλθεν εἰς θεούς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἦλθεν κατ' ἔχθραν ἀετοῦ πάλαι ποτὲ
φ᾽ ἐκκυλίνδων κἀντιτιμωρούμενος.

ΚΟΡΗ Δ.

οὐκοῦν ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν,
ὅπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς τραγικώτερος;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' ὦ μέλ' ἄν μοι σιτίων διπλῶν ἔδει·
νῦν δ' ἅττ' ἂν αὐτὸς καταφάγω τὰ σιτία,

v. 133. αἰετοῦ R. vulgo. ἀετοῦ Brunck. Bekk. Both. Boiss. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein.

v. 134. φ᾽ ἐκκυλίνδων vulgo. (ὦ' vett.) ᾠὰ 'κκυλίνδων Brunck. Boiss. φ᾽ elisum nunc legitur in fragm. Alexidis ap. Ath. II p. 63 c, Mein. C. III p. 513 et Antiphanis ap. Ath. II p. 56 e, Mein. III p. 143, de quo versu cf. Ruhnk. ad Tim. p. 189.

v. 137. μέλ' ἐάν R. sec. Bekk. V. μέλε ἄν R. sec. Inv. Brunck. μέλε' ἄν B. C. μελέα μοι vulgo ante Brunck. Bentl. μέλ' ἄν Bekk. Boiss. Dind. Both. Hold. Bergk. Mein.

v. 138. καταφάγὠγὼ σιτία Cob. Mnem. II p. 98.

v. 130. πετεινῶν: quasi aquila neque volare neque ad superos evolare posset.

v. 131. ἄπιστον: et quod credit nemo et quod puella, quasi ignoret fabulam, credituram sese negat. Bergl. comp. Eur. Iph. T. 1293 eadem verba, Aesch. Suppl. 285.

v. 132. ὅπως: quomodo, qui; cf. Vig. ed. Herm. p. 435. Ad εἰς θεοὺς vid. supra v. 104 et Dorv. ad Charit. p. 401.

v. 133. πάλαι ποτέ: compares versum notissimum: πάλαι πότ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι Vesp. 1060, schol. ibid., πρίν ποτ' v. 1063.

v. 135. Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν videntur Euripidis verba esse.

v. 136. ὅπως ἐφαίνου = ἵνα ἐφαίνου: constructio notissima, cf. Eccles. 152. 426. Valcken. Diatr. p. 148, Kidd. ad Daw. p. 423, Elmsl. ad Soph. Oed. T. 1389, Heind. ad Plat. Crat. p. 439 b, Herm. ad Vig. p. 434.

v. 137. ὦ μελέα δυικῶς. λέγει δὲ πρὸς ἄμφω τὰ παιδία. Fallitur schol., iam a Brunckio erroris convictus, qui haec: „Vnam e filiabus, eam quae cum eo sermonem miscet, alloquitur Trygaeus."

— ἔδει: scil. Πήγασον ζεύξαντι.

v. 138. καταφάγω: vid. ad v. 6.

τούτοισι τοῖς αὐτοῖσι τοῦτον χορτάσω.

ΚΟΡΗ Ε.

τί δ' ἢν ἐς ὑγρὸν πόντιον πέσῃ βάθος;
πῶς ἐξολισθεῖν πτηνὸς ὢν δυνήσεται;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐπίτηδες εἶχον πηδάλιον, ᾧ χρήσομαι·
τὸ δὲ πλοῖον ἔσται Ναξιουργὴς κάνθαρος.

ΚΟΡΗ Ζ.

λιμὴν δὲ τίς σε δέξεται φορούμενον;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐν Πειραιεῖ δήπου 'στὶ Κανθάρου λιμήν.

v. 143. τὸ δὲ πλοῖον codd. ut videtur, Bentl. Reisk. Brunck. recc. Suid. s. v. πηδάλιον, Athen. XI p. 488 e. τὸ πλοῖον δ' ἔσται vulgo ante Brunck.
v. 145. Πειραεῖ codd. schol. Luciani II p. 684 Reiz. (cf. Bast. ep. cr. p. 97), vulgo. Πειραιεῖ Dind. in Lips. 1820. 1825 et Oxon.

v. 139. τούτοισιν: non cibo quidem, sed ἀφοδεύμασιν (Abgang), ut schol. explicat. — Ad χορτάσω vid. Kidd. ad Daw. p. 121, Bergk. Rel. Com. p. 157. Verbum comicis usitatum, cf. Ind. ap. Mein. C. V s. v., Poll. VI, 43.

v. 140. Versum ex Bellerophonte Euripidis esse maxime propter productam primam verbi ὑγρόν putat Pors. ad Eur. Hec. 1018, p. 79, Reis. Coni. p. 102, Kidd. ad Daw. p. 369, Dobr. ad Eurip. Troad. 1, Scholef. II p. 88. — Schol. τοὺς τραγικοὺς παίζει διὰ τὰ περὶ 'Ικάρου λεγόμενα. Fortuna Icari Bellerophontis simillima. De Bellerophonte cf. Pind. Isthm. VII, 44, schol. Il. ζ, 155 et quos praeterea Nauck. Tr. fr. p. 352 auctores nominavit.

v. 141. ἐξολισθεῖν: schol. διανήξασθαι. ἐπεὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ἐμπεσόντα εἰς ὕδωρ ἐννήχεσθαι οὐ δύναται. De ἐξολισθεῖν vid. Kidd. ad Daw. p. 602, Eq. 491 ἐξυλισθάνειν τὰς διαβολάς, superare convicia, Eccl. 286 ἐξολίσθῃ ἡμᾶς, fugiat nos. Cf. Pors. ad Eur. Phoen. 1398.

v. 142. εἶχον: ita Vesp. 315 εἶχον dictum pro ἔχω. Krueg. Gr. gr. §. 53, 2, 4—6.

— πηδάλιον: schol. τὸ αἰδοῖον δείκνυσι παίζων.

v. 143. τὸ δὲ πλοῖον — κάνθαρος: ludit Comicus variis verbi κάνθαρος notionibus: significat enim et scarabaeum et naviculam et poculi genus et heroem Atticum et portum Atticum. — Ναξιουργής: schol. πλοῖά ἦν οὕτω λεγόμενα, κάνθαροι, ἐν Νάξῳ γενόμενα, ὡς νῦν σίλφας (blattas) τινὰ λέγουσιν ἀκατίων εἴδη. Ad Ναξιουργής comparat schol. Κνιδιουργής, κέρκυρα a Κέρκυρα, πάρων a Πάρος ita dictum. Addas Κορινθιουργής ap. Athen. V p. 199 c. cf. Porson. Adv. p. 129, Bergk. R. Com. p. 28. (Athen. XI p. 474 c.)

v. 145. Πειραιεῖ penultima correpta, ut fit in sat multis verbis e. g. δείλαιος, 'Αθηναῖος, οἷος, ποιεῖν etc. Cf. Mein. Com. III p. 580. Idem IV p.

ΚΟΡΗ Η.

ἐκεῖνο τήρει, μὴ σφαλεὶς καταρρυῇς
ἐντεῦθεν, εἶτα χωλὸς ὢν Εὐριπίδῃ
λόγον παράσχῃς καὶ τραγῳδία γένῃ.

538 ubique Πειραεύς reponendum esse suspicatur, quod inscriptio navalis apud Boeckh. Vrkund. p. 439, 30 hanc formam servaverit. — Κανθάρου: schol. μέρος τοῦ Πειραιῶς ὡς Καλλικράτης φησὶν ἢ Μενεκλῆς ἐν τῷ περὶ 'Αθηνῶν γράφων οὕτως „ἔχει δὲ ὁ Πειραιεὺς λιμένας τρεῖς, πάντας κλειστούς.' εἷς μέν ἐστιν ὁ Κανθάρου λιμὴν καλούμενος, ἐν ᾧ τὰ νεώρια ἑξήκοντα, εἶτα 'Αφροδίσιον, εἶτα κύκλῳ τοῦ λιμένος στοαὶ πέντε." Cf. Mueller. fr. Hist. IV p. 450. Ducit vero nomen a Cantharo heroe.

v. 146. Phot. καταρρυῆναι — καταπεσεῖν.

v. 147. χωλὸς ὤν: schol. λέγει περὶ Φιλοκτήτου καὶ Βελλεροφόντου. κωμῳδεῖ δὲ τὸν Εὐριπίδην ὡς χωλοποιόν. cf. Ach. 427, Ran. 842. 846.

v. 148. λόγον, τὴν ὑπόθεσιν, ut supra v. 50. Flor. Chr. comp. Hor. Epist. I, 13, 9.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

ἐμοὶ μελήσει ταῦτά γ'· ἀλλὰ χαίρετε.
ὑμεῖς δέ γ', ὑπὲρ ὧν τοὺς πόνους ἐγὼ πονῶ,
μὴ βδεῖτε μηδὲ χέζεθ' ἡμερῶν τριῶν·
ὡς εἰ μετέωρος οὗτος ὢν ὀσφρήσεται,
κατώκαρα ῥίψας με βουκολήσεται.

v. 150—153 recidit Hold.

v. 153. κατωκάρα codd. vulgo, Suidas s. v. κάτω κάρα Dind. in Oxon. et Paris. Bergk. Mein., Pors. in ed. Photii s. v. Putarim aut κατώκαρα aut κάτω κάρα scribendum.

— βαυκαλήσεται Hecker. Mnem. II p. 98.

v. 149. μελήσει ταῦτα. Cnnstructio verbi epica, cf. Krueg. Gr. gr. §. 47, 11, 4. vid. infr. v. 1041.

v. 150. ὑμεῖς: ad spectatores. Huc pertinet, quod in ed. schol. ad v. 147 exstat: πρὸς τοὺς θεατὰς ὁ λόγος. Filiarum chorus recedit, iterum sub alia specie rediturus. Versus 150—153 eodem haereus loco Trygaeus loquitur.

— τοὺς πόνους: equitationem difficillimam et periculosissimam (μὴ σφαλεὶς καταρρυῇς v. 146).

v. 152. ὀσφρήσεται. Lepide atque innocenter schol. ποῖαι γὰρ ῥινές εἰσι κανθάρου, ἵνα καὶ ὀσφρανθῶσιν;

v. 153. κατώκαρα: schol. τὸ ἐπὶ κεφαλῆς πεσεῖν οὕτω λέγουσαν Ἀττικοί, οὐ διῃρημένως ἀλλ' ὑφ' ἕν. καὶ σὺν τῷ ι γράφει Ἡρωδιανός. cf. Ach. 946. Catullum LXV, 23 comp. Flor. Chr.

v. 153. βουκολήσεται: βουκολεῖν decipere vertit Fl. Chr., coll. Horat. Od. II, 13, 38. Est tamen idem quod Vesp. 10, ubi schol. βουκολεῖς explicat τρέφεις, servas, colis. Sensus: οὕτω με βουκολήσεται ὥστε κατώκαρα ῥίψαι.

ἀλλ' ἄγε Πήγασε, χώρει χαίρων,
χρυσοχάλινον πάταγον ψαλίων
διακινήσας φαιδροῖς ὠσίν.
τί ποιεῖς; τί ποιεῖς; ποῖ παρακλίνεις
τοὺς μυκτῆρας πρὸς τὰς λαύρας;
ἵει σαυτὸν θαρρῶν ἀπὸ γῆς,
κᾆτα δρομαίαν πτέρυγ' ἐκτείνων
ὀρθὸς χώρει Διὸς εἰς αὐλάς,
ἀπὸ μὲν κάκκης τὴν ῥῖν' ἀπέχων
ἀπό θ' ἡμερινῶν σίτων πάντων.

v. 154. χαίρων Πήγασε χώρει prop. Kiehl. Mnem. II p. 98.

v. 155. χρυσοχαλίνων malebat Fl. Chr. Bergl., verum enallage magis est tragica. χρυσοχαλινῶν ms. Suid. s. v. ψαλίοις ap. Pors. — χρυσοχάλινος v. Dal. Mnem. II p. 99.

v. 159. ἀπὸ τῆς γῆς R. Inv. ἀπὸ γῆς reliqui.

v. 161. ὀρθός V. ὀρθῶς R. vulgo. ἐς R. V. Inv. — ὀρθός Dobr. coll. Eur. Phoen. 1460. Bergk. ed. II, Mein.

v. 162. τὴν om. Suid, s. v. κάκκη.

v. 163. θ' codd. vulgo, δ' V. Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. Vulgatam defendit Fritzsch. ad Thesm. 353 p. 131, comparato Lys. 263.
— ἁμερίων i. e. ἀνθρωπείων prop. Dobr.

v. 154. Rursus anapaestis Trygaeus canit, pergit enim altius evehi. Notes syllabarum sonorumque lusum: ἄγε Πή — γασε, χώρει χαίρων. Schol. καὶ ταῦτα ἐκ τοῦ Βελλεροφόντου. cf. Nauck. Tr. fr. p. 358.

v. 155. ψαλίων: χαλινῶν, cf. Moer. s. v., Piers. p. 420.

v. 156. φαιδροῖς: schol. πραέσι, μὴ ὀρθοῖς. Perperam. Iam Fl. Chr. mutare volebat: ὀρθοῖς, μὴ πραέσι. Ceterum animadvertas velim cothurni speciem, quam nuncupare possis: Tragischer Bombast. Quid enim significet διακινῆσαι πάταγον, vel quomodo sit vertendum, difficile est et intellectu et dictu.

v. 158. μυκτῆρας: alloquitur enim Pegasum. Reiskius post μ. signum interrogationis collocandum censet. Perinde est. ποῖ vero, ut vulgatam defendat, Lentingius saepe cur significare ostendit. — Ad λαύρας cf. v. 98 et schol. ad v.

v. 159. Pergit ore Bellerophontis, duobus de suo intermixtis versibus, loqui.

v. 160. δρομαίαν πτέρυγα non melioris farinae est quam supra χρυσοχάλινον πάταγον, nimirum Euripideae.

v. 161. ὀρθός si scribas, etiam magis Euripidis ore loqueris.

v. 162. κάκκης: si aliud quid reponas e. g. φάτνης, hunc quoque versum Bellerophontis esse dices.

v. 163. σίτων, quod ut σιτίων Ari-

ἄνθρωπε τί δρᾷς, οὗτος ὁ χέζων
ἐν Πειραιεῖ παρὰ ταῖς πόρναις;
ἀπολεῖς μ', ἀπολεῖς. οὐ κατορύξεις
κἀπιφορήσεις τῆς γῆς πολλὴν
κἀπιφυτεύσεις ἕρπυλλον ἄνω
καὶ μύρον ἐπιχεῖς; ὡς ἤν τι πεσὼν

— σιτίων R. V. vulgo, Dind. in Lips. 1820. σίτων Porson. Brunck. Inv. Bekk. Boiss. Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Both. Hold. Bergk. Mein. „An σκατίων a σκῶρ σκατός, σκάτιον?" Bentl.
— ἁπάντων C.

v. 164—176 Holden. amputavit.

v. 165. Πειραεῖ R. vulgo. Πειραιεῖ B. Brunck. recentt.

v. 166. ἀπολεῖς μ' ἀπολεῖς codd. Kust. recc. ἀπολεῖς semel edd. ante Kusterum. ἀπολεῖς ἀπολεῖς Flor. Chr. probatus Bentleio.

v. 168. ἕρπυλον vulgo. Correxit Port. Kuster. Bentleius.

v. 169. ἐπεγχεῖς Lenting. Scribendum igitur καὶ μύρ' ἐπεγχεῖς;
— μῦρον ἐπιχ. ante Kust.

stophanes ubique prima longa uti iubet, facile carere possimus, si ἀπέχων e versu praecedenti repetamus. Cui coniecturae favet schol. R. V. ἡμερινῶν (vel ἀμερίων Dobraei) explicans θνητῶν καὶ ἐπιγείων πάντων. — Suid. s. v. ἡμερινῶν.

v. 165. Πειραιεῖ: schol. quum explicat πορνεῖον γὰρ ἦν ἐκεῖσε κτέ. nihil nisi verbum verbo refert. Πειραιεύς vero aut portus ille est, a Trygaeo, quem super terrarum orbem poeta evectum fingit, conspectus, qui Pegaso suo timet, quod nares habeat emunctissimas: aut lupanar est nauticum hoc nomine inditum, quae Dobraei est sententia ad Isaei or. VI, Scholef. I p. 299. Quod et Athenis et in Piraeo esse poterat, quamquam Aristoteles, quem Invern. testem affert: μᾶλλον δημοτικοὶ οἱ τὸν Πειραιᾶ οἰκοῦντες τῶν τὸ ἄστυ, de rep. V, 3.

v. 166. Ad ἀπολεῖς cf. Kidd. ad Daw. p. 119.

v. 167. κἀπιφορήσεις: infra v. 225 (Bgl.) — τῆς γῆς πολλὴν = πολύ. Ach. 350 τῆς μαρίλης συχνήν (Bgl.). Cf. Elmsl. ad Ach. v. 1., infra v. 1196 τῶν λαγῴων πολλά. — ἐπιφορήματα — τὰ ἐπιδορπίσματα Poll. VI, 79, Bergk. ap. Mein. Com. II p. 1210.

v. 168. ἕρπυλλον: serpyllum, wilder Thymian, Feldkümmel sec. Vossium ad Verg. Ecl. II, 11. I p. 59 (Ddf.), βοτάνη ἔνοσμος, ἣν εἰώθασι παρὰ τοὺς τάφους φυτεύειν. — παρὰ τὸ ἕρπειν ταῖς ῥίζαις.

v. 169. μύρον ἐπιχεῖς. De proceleusmatico cf. Elmsl. ad Pors. Hecub. p. 275 Lips., Reis. Coni. p. 261, Herm. El. d. m. p. 377.

De futuro ἐπιχεῖς vid. Elmsl. Rev. of Herm. Suppl. p. 254 ed. Lips. Vtuntur verbo frequenter, cf. Ind. ap. Mein. C. V s. v.

ἐνθένδε πάθω, τοὐμοῦ θανάτου
πέντε τάλανθ' ἡ πόλις ἡ Χίων
διὰ τὸν σὸν πρωκτὸν ὀφλήσει.
οἴμ' ὡς δέδοικα, κοὐκέτι σκώπτων λέγω.
ὦ μηχανοποιὲ πρόσεχε τὸν νοῦν ὡς ἐμέ.
ἤδη στροφεῖ τι πνεῦμα περὶ τὸν ὀμφαλόν,
κεἰ μὴ φυλάξει, χορτάσω τὸν κάνθαρον.

v. 170. τοὐμοῦ Bekk. Dind. Bergk. Mein. τοῦ 'μοῦ vulgo.

v. 174. ὁ μηχανοποιός prop. Halbertsma Prosopogr. p. 116.

v. 175. στρέφει Cob. Mnem. II p. 98 et V. L. II p. 106, quod iam Dind. in Ox. coniecerat, rec. Mein. στροφεῖ vulgo.

v. 176. φυλάξει Cob. V. L. II p. 256; ita iam Bergk. ed. II et diu ante utrumque Reiskius, rec. Mein. φυλάξεις codd. vulgo.

v. 170. πάθω: si quid humanitus mihi accidat. Alexid. ap. Athen. VI p. 244 d comp. Bergl., vid. Mein. C. III p. 476.

v. 171. πέντε τάλανθ'. Alludit ad Cleonem eiusque cum equitibus discrimen, de quo schol. Ach. 6 παρὰ τῶν νησιωτῶν ἔλαβε πέντε τάλαντα ὁ Κλέων, ἵνα πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους κουφίσαι αὐτοὺς τῆς εἰσφορᾶς. αἰσθόμενοι δὲ οἱ ἱππεῖς ἀντέλεγον καὶ ἀπήτησαν αὐτόν.

— Χίων: schol. ἅμα μὲν ὡς Χίων διὰ μαλακίαν εὐρυτέρων ὄντων καὶ ἑτοίμων πρὸς τὸ ἀποπατεῖν, ἅμα δὲ ὡς ἐκ πάσης προφάσεως τῶν Ἀθηναίων συκοφαντούντων καὶ ζημιούντων τὰς πόλεις. In proverbio erat Χῖος ἦν ὁ ἀποπατῶν, cf. Paroemiogr.

Procul dubio ludit Comicus verbis Χῖος, χιάζειν, χέζειν, χάσκειν: quod et Flor. Chr. et Bergl. animadverterunt. De forma Χῖος dixit Heindorf. ad Plat. Prot. p. 341 e.

v. 173. οἴμ' ὡς: elisio frequens, cf. Vesp. 1449, infra v. 429. 1203, Nub. 773, Eq. 998, Ach. 590. 1117, Av. 1501, Lys. 462, Thesm. 920. 1185. 1212, Plut. 899, ubique, exceptis Pluti et Nubium locis inter se simillimis, in exordio versus. Exstat etiam in fragm. Cratini ap. Ath. I p. 29 d, Mein. Com. II p. 117. Cf. Kidd. ad Daw. p. 497.

v. 174. ὦ μηχανοποιέ. Pellit omnem spectatorum illusionem machinarium acclamando, quo maiorem excitet risum. De verbo cf. Dobr. ad fragm. Daedali (Nauck. l. l. p. 133, n. 163), Scholef. II p. 251, Bergk. Rel. Com. p. 397. De re cf. Proleg. p. 32 sqq.

— ὡς ἐμέ dictum pro ἐμοί, cf. Eq. 503. 1058; Nub. 1014; Pac. 983 etc., vel πρὸς ἐμοί, Nub. 1010 πρὸς τούτοις.

v. 175. στροφεῖ: cf. Thesm. στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρ' ὤνερ κὠδύνη (Bgl.), Plut. 693 ὑπὸ τοῦ δέους βδέουσα (Bgl.). Talem timoris effectum narrat Antiphan. ap. Ath. III p. 123 b, Mein. Com. III p. 97, et Damoxenus ap. Ath. III p. 101 f, Mein. C. IV p. 531 v. 25 (Bgl.). Alium effectum, τὸ ἰλιγγιᾶν, habes Ach. 581, ut idem monuit Bergerus.

v. 176. χορτάσω: satis decenter nutriam dicit pro cacabo. cf. v. 139.

ἀτὰρ ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ,
καὶ δὴ καθορῶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ Διός.
τίς ἐν Διὸς θύραισιν; οὐκ ἀνοίξετε;

v. 177. ἀλλ' Brunck. vid. Vesp. 652.

v. 177 sq. In ipso quasi coeli vestibulo est. Scarabaeus cum equite suo re vera stat vel haeret in cacumine, quo Iovis palatium repraesentatur. Cf. Proleg. p. 33.

v. 179. θύραισιν: Bergl. comp. Eur. Phoen. 1067, Bacch. 170. Cf. Dobr. ad Eur. Bach. 151, Scholef. II p. 96.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΕΡΜΗΣ

ΕΡΜΗΣ.

πόθεν βροτοῦ με προσέβαλ'; ὦναξ Ἡράκλεις,
τουτὶ τί ἐστι τὸ κακόν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἱπποκάνθαρος.

ΕΡΜΗΣ.

ὦ μιαρὲ καὶ τολμηρὲ κἀναίσχυντε σὺ

v. 180. „Aut ὀδμὴ βροτοῦ, aut πόθεν βροτός“ Reisk. προσέβαλεν R. V. Greg. Cor. p. 36. με προσέβαλ' vulgo. προσέβαλέ μ' Dind. in Lips. 1820 et in notis ad Oxon.

— προσέβαλ'; ὦναξ Ἡράκλεις Br. recc. — vett. edd. tantum post Ἡράκλεις punctum habent.

v. 182. μιαρέ codd. Suid. s. v. τολμῆσαι, vulgo. βδελυρέ Suid. s. v. μιαροί. Porson. Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein.

v. 180. βροτοῦ: schol. λείπει ὀσμὴ ἢ φωνή. Flor. Chr. bene comp. Plauti Amphitr. I, 1, 16: olet homo quidam. Ad v. ὦναξ v. Greg. Cor. p. 417.

v. 181. τουτὶ — κακόν; eadem quaerendi formula Ach. 156, et mutato propter versum ordine τουτὶ τὸ κακὸν τί ἐστι Vesp. 1136. Eandem Reisigius reponebat Vesp. 373, αἰβοῖ extra versum posito. Aliae eius modi formulae sunt τί τὸ κακόν; τί ποτ' ἔστι τουτὶ τὸ κακόν; τί δὲ τοῦτο; etc., de quibus cf. Reis. Coni. p. 49 sq.

— ἱπποκάνθαρος: schol. ἔπαιξε πρὸς τὸ ἱπποκένταυρος. Vertas: Pferdekäfer an: Käferpferd, perinde est, modo Mercurium bene memorem scarabaei Aesopici esse fingas. Quod affert Bergklerus Nicostrati verbum κυκνοκάνθαρος ap. Ath. XI p. 474 b, Mein. C. III p. 282, id de nave dictum non habet irrisionis comicae quidquam.

v. 182 sq. Propter deformem atque impuram hippocanthari speciem putes Mercurium tantam exsecrationum copiam effudisse. Iisdem ferme Aeacus

καὶ μιαρὲ καὶ παμμίαρε καὶ μιαρώτατε,
πῶς δεῦρ' ἀνῆλθες ὦ μιαρῶν μιαρώτατε;
τί σοί ποτ' ἔστ' ὄνομ'; οὐκ ἐρεῖς;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μιαρώτατος.

ΕΡΜΗΣ.

ποδαπὸς τὸ γένος δ' εἶ; φράζε μοι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μιαρώτατος.

ΕΡΜΗΣ.

πατὴρ δέ σοι τίς ἐστιν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐμοί; μιαρώτατος.

ΕΡΜΗΣ.

οὔτοι μὰ τὴν Γῆν ἔσθ' ὅπως οὐκ ἀποθανεῖ,

v. 184. ἐστὶν ὄνομ' R. ἔστ' ὄνομ' V. B. Suid. s. v. μιαροί. ἐστὶ τοὔνομ' vulgo. τί ποτ' ἐστὶ τοὔνομ' Bentl. ἔστ' ὄνομ' Hotib. Porson. Dobr. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. Elmsl. ad Eur. Iph. Aul. p. 214 ed. Lips. τί σοί ποτε τοὔνομ'; οὐκ ἐρεῖς; Ahlwardt. Ien. L. Z. 1810 p. 124. τί σοὔστι τοὔνομ'; Lenting. prop.

v. 186. τὸ γένος δ' εἶ R. V. Bekk. Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. δ' vulgo abest.

v. 186. om. V. a pr. m., v. 187 om. R.

— ἐστιν codd. vulgo. ἐστ' Bentl. Reisig. Ien. L. Z. 1817 n. 233, Eng. Lys. pr. p. XIX. XXVI, vid. infra v. 233. 686.

— ἐμοί; μιαρώτατος B. C. Reiske, Brunckius, recc. Antea ἐμοί, μιαρώτατος et ἐμοὶ μ.

v. 188. ἔσθ' ὅπως R. V. Suid. s. v. μιαροί, Dawes. p. 513 Kidd. Porson. Brunck. recc., antea ἔσσεθ' ὡς vulgo. ἔσεθ' ὡς, ut videtur, Bentl. — ἐστ' ἔθ' ὡς proponebat idem Dawes. l. l.

increpat Dionysum Herculis specie indutum Ran. 465 sq., quod Cerberum abegerit vi.

v. 184. οὐκ ἐρεῖς; Ita nos rogamus futuro imperatorie utentes: Wirst du es nicht vel gleich sagen? Supra v. 166—169 habes quattuor eiusdem indolis futura.

v. 185. μιαρώτατος: schol. ταῦτο μάλιστα μὲν πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰρημένον ὦ μιαρέ κτλ. Scironem Epicharmi scholiasta narrat Comico viam munisse.

v. 186. ποδαπός: cf. Lob. Phr. p. 57.

v. 188. Γῆν: per Terram iurat,

εἰ μὴ κατερεῖς μοι τοὔνομ' ὅ τι ποτ' ἔστι σοι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

Τρυγαῖος Ἀθμονεύς, ἀμπελουργὸς δεξιός,
οὐ συκοφάντης οὐδ' ἐραστὴς πραγμάτων.

ΕΡΜΗΣ.

ἥκεις δὲ κατὰ τί;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τὰ χρέα τουτί σοι φέρων.

ΕΡΜΗΣ.

ὦ δειλακρίων πῶς ἦλθες;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ γλίσχρων ὁρᾷς
ὡς οὐκέτ' εἶναί σοι δοκῶ μιαρώτατος;

v. 189. Post hunc v. Dobr. ex Eust. p. 1291, 26 inserendum putat: πόθεν τὸ φῖτυ; τί τὸ γένος; τίς ἡ σπορά. cf. Bergk. ap. Mein. Com. II p. 1065.

v. 192. φέρω Halbertsma Prosop. p. 116; verum participio βουλόμενος poeta etiam Nub. 239 utitur.

— σοι om. Aldina, Iunt. I. III. ex conjectura, ut Dindorfio videtur, ne in χρέα ultima corripiatur; vulgo additum.

v. 193. πῶς εἶπας vel simile verbum requirit Hamaker. Mnem. V p. 142. — ὦ γλίσχρων Trygaeo dedit Brunck. Suida auctore, quod dudum proposuerat Reiskius. vulgo Mercurii erant verba.

v. 194. Post μιαρώτατος interrogationis signum posuit Dind. Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Both. Mein.

ni fallor, et quod cum mortali rem habet et quod ipse ψυχαγωγεῖ.

v. 190. Τρυγαῖος: schol. παρὰ τὸ τρυγᾶν πεποίηται, ἁρμόζον γεωργῷ. — τὸ δὲ Ἀθμονεὺς ἀπὸ δήμου Ἀττικῆς — οἱ δὲ τῆς Ἀτταλίδος φυλῆς, οἱ δὲ τῆς Κεκροπίδος. cf. Leake Demen p. 39. 222. Suid. s. v. Τρυγαῖος.

— δεξιός: nos: richtig, rechtschaffen, sequenti versu explicatur, quod, ut schol. ait, ἀπραγμοσύνην ἀσπάζεται.

v. 192. ἥκεις: ita Nub. 239 ἦλθες δὲ κατὰ τί; (Bgl.) ubi vid. schol.

— τὰ χρέα: κατὰ συστολὴν i. e. ultima correpta, qua de re vid. Piers. ad Moer. s. v. τέρα p. 369. Elmsl. ad Acharn. 1049 p. 98.

v. 193. ὦ δειλακρίων: schol. ἀπὸ τῶν χρεῶν συνῆψε τὸ ὄνομα, οἷον, ὦ ἄκρως δειλέ, ἤγουν ἐπίπονε. Fallitur; alludit ad ipsum nomen χρέα, quod modo audiverat. Av. 143 schol. explic. δειλότατε et Plut. 973 δειλάκρα: ἡ ἄκρως ἀθλία. Possis ludere: dies Stück hier bring' ich dir. H. Du Unglücksstück etc.

— γλίσχρων: schol. ἐπιθυμητά, ἀπὸ τοῦ γλίχεσθαι. Quae V. addit γλίσχρωνας δὲ τοὺς ἀτυχεῖς εἰώθασι λέγειν καὶ γλισχρίαν τὴν ἀτυχίαν, ea huc non qua-

ἴθι νυν κάλεσόν μοι τὸν Δί'.

ΕΡΜΗΣ.

ἰὴ ἰὴ ἰή,

ὅτ' οὐδὲ μέλλεις ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν·
φροῦδοι γὰρ ἐχθές εἰσιν ἐξῳκισμένοι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ποῖ γῆς;

ΕΡΜΗΣ.

ἰδοὺ γῆς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλὰ ποῖ;

ΕΡΜΗΣ.

πόρρω πάνυ,

ὑπ' αὐτὸν ἀτεχνῶς τοὐρανοῦ τὸν κύτταρον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

πῶς οὖν σὺ δῆτ' ἐνταῦθα κατελείφθης μόνος;

v. 196. ὅτι V. ὅτι — ἰέναι Brunck. ex coni. οὐδ' ἔμελλες, ut usitatius, Dobraeus, idem tanquam de suo coni. Bergk. et Hamaker. Mnem. V p. 142, rec. Mein. ὅπου δὲ — ubi vero — Reiskius, posito interrogationis signo post θεῶν. — ἰέναι Bekk.

v. 197. ἐχθές εἰσιν R. V. Inv. Bekk. Boiss. Dind. Hold. Bergk. Mein. εἰσὶν ἐχθές vulgo.

v. 198. ἀλλὰ ποῦ; R. Inv. non male. ποῖ vulgo.

drant. Syllaba σχρων respondet ad κρίων ironice. Habet poeta etiam formam γλίσχρος Ach. 452, infra v. 482 γλισχρότατα. cf. Nub. 1004 cum schol. γλίσχρος bis in fragm. com., vid Ind. Suid. s. v. γλίσχρων et δειλάκρα. Etym. M. s. v. δειλακρίων, p. 261, 35, Etym. Gud.

v. 195. ἰὴ ἰὴ ἰή: schol. πρόσφθεγμα καταφρονοῦντος, immo καταγελῶντος, ut Vesp. 1335 ἰὴ ἰεῦ senis temulenti. Cf. Eng. Lys. pr. XXV de numero versus.

v. 196. ὅτ': ὅτε pro ὅτι, ut Nub. 7: Schol. bene οὐ μόνον οὐκ εἶ πλησίον τῶν θεῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέλλεις (οὐδ' ἔσει)

v. 198. ποῖ: cf. Kidd. ad Daw. p. 537. ἰδού: schol. χλευάζων φησὶν ὅτι εἶπε ποῖ γῆς, ἐν οὐρανῷ αὐτῶν οἰκούντων. Nos fere: Sieh doch einmal, Erde! cf. Eq. 344, Nub. 871. 1473 etc. Fritzsch. Daetal. p. 49.

v. 199. τὸν κύτταρον: schol. τὸ κοιλότατον καὶ μυχαίτατον τοῦ οὐρανοῦ. — κυττάρους καλοῦσι τὰς τῶν κηρίων καὶ σφηκῶν κατατρήσεις, coll. Vesp. 1111. Nos fere: Winkel. Cf. Phot. s. v. Suid. s. v. Ad τοὐρανοῦ cf. Kidd. Dawes. p. 494, Reisig. synt. cr. p. 33.

ΕΡΜΗΣ.

τὰ λοιπὰ τηρῶ σκευάρια τὰ τῶν θεῶν,
χυτρίδια καὶ σανίδια κἀμφορίδια.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐξῳκίσαντο δ' οἱ θεοὶ τίνος οὕνεκα;

ΕΡΜΗΣ.

Ἕλλησιν ὀργισθέντες. εἶτ' ἐνταῦθα μέν,
ἵν' ἦσαν αὐτοί, τὸν Πόλεμον κατῴκισαν,
ὑμᾶς παραδόντες δρᾶν ἀτεχνῶς ὅ τι βούλεται.

v. 201. τὰ ante τῶν om. R.

v. 202. κἀμφορίδια R. Suid. s. v. ἀμφορεύς, vulgo. κἀμφορείδια Daw. l. l. Brunck. Inv. Bekk. Boiss. Both. Dind. Hold. Bergk. Mein. Item Eccl. 1111 ἀμφορίδια Pollux X, 72, Suid. s. v. exhibent.

v. 202. Mercurius itaque et ianitoris et servi omnino munere fungitur. καὶ ταῦτα γελοίου χάριν, ut recte schol., sed quod addit μέγας γὰρ δὴ πλοῦτος, εἰ ἐν σκευαρίοις ἐστὶ τοῖς θεοῖς ἡ περιουσία, id ineptum est. Dii Graecorum ad hominum speciem ficti formatique etiam humanitus reliqua habent faciuntque praeter ipsam divinitatem quasi hereditariam, non meritis divinis partam.

Ad κἀμφορίδια cf. Lob. Pathol. p. 394, Kidd. ad Daw. p. 396. Idem est Eccl. 1111, utroque loco scribendum ἀμφορίδια, ι longo, ut δικαστηρίδιον, Βοιωτίδιον, ἀργυρίδιον Lys. 1051, δακτυλίδιον Lys. 416, θαἰματίδια Lys. 401. 470, σηπίδια Phot. s. v. ὀσμύλια, οὐσίδιον Nicomach. ap. Ath. II p. 58 a etc., ubique contractae sunt duae vocales ι; tum 'Ωρμίδιον ab 'Ερμῆς Pac. 382 et ἀμφορίδιον ab ἀμφορεύς, unde colligas substantiva contracta vel in — εύς exeuntia eandem habere deminutivi formam. Cf. Lob. ad. Phryn. p. 86 sqq.

v. 203. ἐξῳκίσαντο: cf. supra 197 ἐξῳκισμένοι. Thom. Mag. p. 275 R. παρῴκισμα 'Αττικοί, οὐ παρῳκίσθην, ubi Piersono scribendum videtur παρῳκισάμην οὐ παρ. Moeris enim ita habet παρῳκισάμην οὐ παρ. Sed vide ne sit cum Piersono scribendum παρῳκησάμην, ἐξῳκησάμην, itaque infra v. 207 ἀνῳκησάμην, supra v. 197 ἐξῳκημένοι, ut — οἰκεῖσθαι sit forma passiva verbi activi — οἰκίζω, quae migrandi habet notionem, contra — οἰκίζεσθαι, ut ἐξοικίζεσθαι ap. Plat. de Legg. p. 928 extr. pellendi habet, et μετοικιζόμενος Ar. Eccl. 754: ad migrandum qui cogitur. Exempla formae, mediae et passivae desiderantur. Cf. Piers. ad Moer. p. 303.

v. 204. ἐνταῦθα — ἵνα: cf. Kidd. ad Daw. p. 9. vid. ad v. 136. — τὸν Πόλεμον: eundem deum esse poeta iubet Acharn. 979.

v. 206. παραδόντες: schol. τῷ Πολέμῳ δηλονότι. „In ea trimetri forma, quae initio dimetrum anapaesticum refert, constanter tertio pede spondeus, nunquam anapaestus positus est.“ Enq. Lys. pr. p. XXIII sq.

αὐτοὶ δ' ἀνῳκίσανθ' ὅπως ἀνωτάτω,
ἵνα μὴ βλέποιεν μαχομένους ὑμᾶς ἔτι,
μηδ' ἀντιβολούντων μηδὲν αἰσθανοίατο.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τοῦ δ' οὕνεχ' ἡμᾶς ταῦτ' ἔδρασαν; εἰπέ μοι.

ΕΡΜΗΣ.

ὁτιὴ πολεμεῖν ᾑρεῖσθ', ἐκείνων πολλάκις
σπονδὰς ποιούντων· κεἰ μὲν οἱ Λακωνικοὶ
ὑπερβάλοιντο μικρόν, ἔλεγον ἂν ταδί·
ναὶ τὼ σιὼ νῦν ὡττικίων δωσεῖ δίκαν.

v. 209. μὴ δ' vel μὴ δὲ edd. ante Brunck.

v. 210. εἵνεχ' R. V. vulgo. οὕνεχ' Brunck. Boiss. Dind. Hold. Mein. Quod ubique reponendum, ubi syllaba longa opus est, cf. H. Steph. s. v. ἕνεκα, Ind. ap. Mein. C. V s. v. οὕνεκα.

v. 211. ὅτι R. V. vulgo. ὁτιή Bentl. Dind. Hold. Bergk. cf. ad Vesp. 853.

v. 214. ναὶ τὼ σιώ: Hoogev. ad Vig. p. 424 scr. νὴ, quod Atticorum est. — 'Αττ. δώσει δίκην codd. vulgo. — 'Αττικίων Dobr., qui tamen dubitat an 'Αττ. sit Laconum, Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold 'Αττικιών susp. Bergk. in not. ed. I. δίκαν Bergk. ὡττικίων δωσεῖ δίκαν Cobet. V. L. II p. 143. 325. ὡττ. δώσει δίκαν Mein.

v. 207. ὅπως cum superlativo, cf. Viger. p. 435 Herm.

— ἀνῳκήσανθ': sursum migrare: ὑπ' αὐτὸν ἀτεχνῶς τοὐρανοῦ τὸν κύτταρον.

v. 208. βλέποιεν: cf. Kidd. ad Daw. p. 138.

v. 209. ἀντιβολούντων: ὑμῶν scilicet. αἰσθανοίατο forma optativi satis frequens, cf. Krueg. Gr. gr. p. 30, 4.

v. 211. ἐκείνων: schol. τῶν θεῶν ἢ τῶν Λακεδαιμονίων. Immo τῶν (Λακεδαιμονίων) θεῶν.

— ποιούντων dictum pro ποιουμένων, quod usitatius est; hoc vero loco pro ποιεῖσθαι βουλομένων vel ἐπιχειρούντων. Cf. Elmsl. ad Acharn. 58 p. 14, qui activo patrocinatur.

v. 212. οἱ Λακωνικοί: ita vocantur οἱ Λάκωνες etiam Nub. 186, ubi vid. Hermannum contra Ernestium, qui τῆς Λακωνικῆς scriberet, disputantem, Eccl. 356; contra Lys. 628 dictum ἀνδράσιν Λακωνικοῖς. In fragm. com. tantum adiectivum est, v. Ind. s. v.

v. 213. ὑπερβάλοιντο = περιγίγνοιντο, νικῷεν.

— ἔλεγον ἄν: vid. ad v. 70.

v. 214. τὼ σιώ: schol. τοὺς Διοσκούρους οἱ Λακεδαιμόνιοι σιοὺς ἔλεγον. Cf. Lys. 81. 90, ibid. 1105 vir eosdem invocat deos. cf. Kidd. ad Daw. p. 570.

— ὡττικίων dictum ὑποκοριστικῶς. Nomen proprium ap. Boeckh. Inscr. I p. 372. 394 obvium indicat Dind.

εἰ δ' αὖ τι πράξαιτ' ἀγαθὸν ὡττικωνικοί,
κἄλθοιεν οἱ Λάκωνες εἰρήνης πέρι,
ἐλέγετ' ἂν ὑμεῖς εὐθύς· ἐξαπατώμεθα
νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, νὴ Δί'· οὐχὶ πειστέον·
ἥξουσι καὖθις, ἢν ἔχωμεν τὴν Πύλον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὁ γοῦν χαρακτὴρ ἡμεδαπὸς τῶν ῥημάτων.

v. 215. πράξαιντ' vulgo. πράξαιτ' Bekk. in notis, Dind. in Oxon. in not. et in Paris. Hold. Bergk. ed. II, idem coni. Cobet. V. L. I p. 156, Mein.
— Ἀττικωνικοί vulgo. ἀττικωνικοί Dobr. Dind. in Lips. 1825, Ox. et Par. Hold. Bergk. Si verum est, quod posuit Cobetus v. 414 ὡττικίων, hoc versu legas ὡττικωνικοί = ὦ Ἀττ. Possis etiam: εἰ δ' αὖτ' ἀγαθὸν πράξειαν ἀττικωνικοί. „Exspectaveris ἀττικιωνικοί" Bergk. Cur tandem?

v. 217. ἐλέγετ' ἂν εὐθύς· ἄνδρες ἐξαπατώμεθα proponebat Cobet. V. L. p. 156. Verba εὐθύς — Ἀθηνᾶν cancellis saepsit Bergk.

v. 218. πιστέον V. sec. Cob. R. sec. Bekk. σπειστέον Hirsch. App. ad Vesp. p. 149.
— ὦνδρες pro νὴ Δί' coni. Cob. Mnem. II p. 99. νὴ τ. Ἀθηναίαν. μὰ Δί' ο. π. Mein.

v. 219. ἔχωμεν vulgo. ἕλωμεν Hirsch. ap. Cobet. II p. 204.
— πόλιν R. V. Iunt. II, Bergk. — Πύλον vulgo. Vtriusque scripturae scholiasta facit mentionem et explicationem.

v. 220. Vulgo Mercurio continuatur. Trygaeo dederunt Bentl. Tyrwh. Reiske, Brunck. Inv. Dind. Bekk. Both. Bergk. Boiss. Hold. Mein.

v. 215. ἀγαθὸν πράττειν Graeci dicunt, non πράττεσθαι.

— ἀττικωνικοί ut ipsum fortasse Λακωνικοί, dictum ὑποκοριστικῶς. Vertas: die Lakonischen, die Attikonischen.

v. 216. πέρι. De anastropha dixit Porson. ad Eur. Hec. 1169 p. 103.

v. 218. νὴ — νή: Comicus videtur morem civium tetigisse, nimis saepe deos invocandi. Vtrumque igitur cum ἐξαπατώμεθα coniungendum et post νὴ Δί' interpungendum.

v. 219. Manifesto Pylus illa intelligenda, quae simul Cleonis memoriam renovat, non urbs (πόλις) quaelibet, quae aliena esset a Comici salibus. Scholiastae quidem utrumque explicabant. Verum Πύλον ἔχειν vel in proverbium abiisse videtur de re quadam feliciter gesta. Item Equit. 55 μᾶζα Λακωνική de eadem re usurpari solere dixerim.

v. 220. ἡμεδαπός: schol. ἡμέτερος. Alias non exstat apud comicos. Ex Platonis Theage p. 124 d citat Timaeus explicans: ἡμέτερος πολίτης, nostras. V. Ruhnken. p. 132 sq. Lex. Rhet. p. 262, 14 Bekk. Suid. Phot. s. v. ἡμεδαπῶν. Longe frequentius ποδαπός (v. 186) et apud Aristophanem et in fragmentis comicorum.

ΕΡΜΗΣ.

ὧν οὕνεκ' οὐκ οἶδ' εἴ ποτ' Εἰρήνην ἔτι
τολοιπὸν ὄψεσθ'.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλὰ ποῖ γὰρ οἴχεται;

ΕΡΜΗΣ.

ὁ Πόλεμος αὐτὴν ἐνέβαλ' εἰς ἄντρον βαθύ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἰς ποῖον;

ΕΡΜΗΣ.

εἰς τουτὶ τὸ κάτω. κἄπειθ' ὁρᾷς,
ὅσους ἄνωθεν ἐπεφόρησε τῶν λίθων,
ἵνα μὴ λάβητε μηδέποτ' αὐτήν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἰπέ μοι,
ἡμᾶς δὲ δὴ τί δρᾶν παρασκευάζεται;

ΕΡΜΗΣ.

οὐκ οἶδα πλὴν ἕν, ὅτι θυείαν ἑσπέρας

— γὰρ Ald. Iunt. I Crat. Iunt. III. Brub. Flor. Chr. in marg., γοῦν vulgo. Suid. s. v. ἡμεδαπός. — ὑμεδαπός ed. Farrei, Zanetti, Flor. Chr. Bergl. Versum spurium esse iudicavit Halbertsma l. l. p. 116.

v. 224. ὡς ante ὁρᾷς V.

v. 225. ἐνεφόρησε Brunck. typothetae, ut ait, errore.

v. 226. Interrogandi signum post αὐτήν posuit Dind. in Lips. 1820. 1825. μή ποτ' Elmsl. Ach. 127 p. 20.

v. 227. παρασκευάζεται codd. Frob.? Kust. recc. παρασκευάζετε Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Wech. Raphel.?

v. 228. θυΐαν Mein. et v. 230. 235. 238.

v. 222. ἀλλὰ ποῖ γάρ: = ποῖ δή, ποῖ δῆτα Pac. 92. Ran. 296, καὶ ποῖ — δή Vesp. 665, ἀλλὰ ποῖ supra v. 198, ποῖ ποθ' Eccles. 311, ποῖ δ' αὖ Lys. 426, ποῖ γὰρ Lys. 526, ποῖ γὰρ οἴχεται infra v. 721. V. Ind. ap. Mein. C. V s. v.

v. 224. τὸ κάτω: schol. v. 234 ἔστι δέ τι καὶ ἄντρον ἐπὶ τῆς σκηνῆς. antrum non in scenae solio vel fundamento, unde chorus chorique sodales Pacis deae simulacrum possint protrahere, sed in episcenio. Cf. Proleg. p. 33 sqq.

v. 225. ὅσους — τῶν λίθων dictum ut supra v. 157 τῆς γῆς πολλήν.

v. 226. λάβητε: Krueg. Gr. gr. §. 54, 8. 2.

v. 228. θυείαν: schol. ἀγγεῖον εἰς ὃ ἐμβάλλοντές τινα ἀρτύματα τρίβομεν καὶ λειοῦμεν. cf. Lob. ad Phryn. p. 164 sq.

ὑπερφυᾶ τὸ μέγεθος εἰσηνέγκατο.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί δῆτα ταύτῃ τῇ θυείᾳ χρήσεται;

ΕΡΜΗΣ.

τρίβειν ἐν αὐτῇ τὰς πόλεις βουλεύεται.
ἀλλ' εἶμι· καὶ γὰρ ἐξιέναι, γνώμην ἐμήν,
μέλλει· θορυβεῖ γοῦν ἔνδοθεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οἴμοι δείλαιος.
φέρ' αὐτὸν ἀποδρῶ· καὶ γὰρ ὥσπερ ᾐσθόμην
χαὐτὸς θυείας φθέγμα πολεμιστηρίας.

v. 233. ἔνδοθεν R. Iunt. II. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. ἔνδον reliqui.

— γ. γ' ἐμήν, collato versu Eccl. 153, qui huc non pertinet, v. Herw. Mnem. II p. 99.

v. 234. ὡς σύ περ Cob. Mnem. II p. 99. αὐτὸς ᾐσθόμην | ὥσπερ Mein.

v. 229. ὑπερφυᾶ τὸ μέγεθος: Plut. 734 ὑπερφυεῖς τὸ μ. Comp. Plut. 750 ὑπερφυὴς ὅσος, Nub. 76 δαιμονίως ὑπερφυᾶ, Thesm. 831 ὑπερφυέστατον. V. 228. 229. 231 aff. Suid. s. v. θυεία, schol. Vesp. 924, ubi καὶ legitur ante τρίβειν, quo v. omissum esse significetur.

v. 230. τί — τῇ: v. infra v. 1233, Viger. p. 323 Herm.

v. 231. τρίβειν schol. per διατρίβειν et ἐπιτρίβειν explicat. Est vero non solum perdere terendo sed vexare quoque terendo, bellum ducere terendo.

v. 232. εἶμι. Abit his verbis Mercurius, ut paullo post redeat Cydoemi partes acturus, cf. Proleg. p. 37 sq. De formula ἀλλ' εἶμι vid. Elmsl. Rev. of Herm. Eur. Suppl. p. 254 ed. Lips.

— γνώμην ἐμήν: cf. Eccles. 153. Ellipsin vocat Lamb. Bos. p. 719, aposiopesin Herm. Viger. p. 883. cf. Kidd. ad Daw. p. 559, Greg. Cor. p. 31. Scholiasta bis explicat κατὰ γν. ἐ.

v. 233. De dactylo ἔνδοθεν vid. Herm. ad Nub. 74.

v. 234. ἀποδρῶ: schol. νοεῖν δεῖ τὸν Τρυγαῖον ἀποβεβηκότα τοῦ κανθάρου ἐπὶ τῆς σκηνῆς ταῦτα λέγειν. Immo ἐπὶ θεολογείου, quod v. demum 729 eum reliquisse certum est.

— ὥσπερ, quasi, tanquam, ut Vesp. 713, Thesm. 869. cf. Heind. ad Plat. Ph. p. 88 d, Elmsl. ad Ach. 193 p. 25.

v. 235. θυείας: schol. ἀντὶ τοῦ σάλπιγγος εἰπεῖν. Ach. 571 βοῆς ἤκουσα πολεμιστηρίας, Nub. 28, Ach. 1132.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΠΟΛΕΜΟΣ. ΚΥΔΟΙΜΟΣ

ΠΟΛΕΜΟΣ.

ἰὼ βροτοὶ βροτοὶ βροτοὶ πολυτλήμονες,
ὡς αὐτίκα μάλα τὰς γνάθους ἀλγήσετε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦναξ Ἄπολλον τῆς θυείας τοῦ πλάτους.
ὅσον κακὸν καὶ τοῦ Πολέμου τοῦ βλέμματος.

v. 236. πολυτλάμονες Mein.
v. 339. τοῦ βλέμματος R. V. B. Bentl. Pors. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Both. Mein. καὶ τοῦ βλ. vulgo ante Brunck. ὅσον κακὸν δὴ τοῦ Πολέμου καὶ βλέμ ματος Brunck. τὸ βλέμμα πως Inv. — κακὸν πολέμου τε καὶ τοῦ βλ. Scal. Flor. Chr. καὶ τοῦ πολέμου καὶ βλ.

v. 236. Numerus versus τὸ τρίβειν imitatur, licet ἀλετρίβανος nondum praesto sit. Belli persona, terribili admodum adspectu, v. 239, et minaci et lamentabili voce idem verbum repetit βροτοί. — πολυτλήμονες, vox praecipue epica, apud comicos tantum hoc loco superest.

v. 237. De ὡς vid. Zeun. ad Viger. p. 560: utrumque designat particula, et nam, ἐπεί, et quam, ὅσον.

— αὐτίκα μάλα: coniunctio adverbiorum frequentissima, v. infra v. 367. Eq. 284. 475, Av. 202, Lys. 744. 739, Thesm. 750 (inverso ordine μάλ' αὐτίκα), Ran. 785, Eccl. 21, Plut. 942, fragm. Platon. ap. schol. Vesp. 1312, Mein. Com. II p. 659.

— τὰς γνάθους: comp. Vesp. 948 ἀπόπληκτος τὰς γνάθους, ibid. 1088 τὰς γν. κεντούμενοι, Thesm. 903 τ. γν. ὑβρισμένη.

— ἀλγήσετε: scil. ἀλετριβάνῳ contusi.

v. 338. τοῦ πλάτους ut Av. 61 Ἄπολλον ἀποτρόπαιε τοῦ χασμήματος, cf. schol. Eq. 526, Lys. 967, Reis. Coni. p. 265, Fritzsch. Qu. Ar. p. 274.

v. 339. τοῦ βλέμματος: πόλεμον enim βλέπει, itaque vultu est admodum

ἆρ' οὗτός ἐστ' ἐκεῖνος, ὃν καὶ φεύγομεν,
ὁ δεινός, ὁ ταλαύρινος, ὁ κατὰ τοῖν σκελοῖν;

ΠΟΛΕΜΟΣ.

ἰὼ Πρασιαὶ τρισάθλιαι καὶ πεντάκις
καὶ πολλοδεκάκις, ὡς ἀπολεῖσθε τήμερον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τουτὶ μὲν ἄνδρες οὐδὲν ἡμῖν πρᾶγμά πω·

Pors. Adv., cf. Kidd. ad Daw. p. 514. „Distinctionibus sublatis lege πλάτους ὅσον κακὸν καὶ τοῦ Π. τ. βλ.“ Dobree. — πλάτους, ὅσον κακόν, καὶ τ. Π. τ. β. Mein.

v. 241. ὁ ταλαύρινος, ὤ, κατὰ τοῖν σκελοῖν: ille, qui firme, heu, insistit pedibus: Both. suspic.

v. 242. τρισάθλιαι vulgo. τρὶς ἄθλιαι Dobraeus, Both. Dind. in Par. Hold. Mein. Immo πεντάκις dictum pro πεντακισάθλιαι et sic deinceps.

terribili, cf. ad Vesp. 455. — ὅσον κακὸν τοῦ βλέμματος idem est quod ὅσον τὸ βλέμμα, neque multum a genetivo τοῦ πλάτους addito vocativo aliquo abhorret, cf. Herm. ad Nub. 1 vel Berglerum ad eundem v.

v. 240. Ἆρ': Talem igitur habet apparatum speciemque? Nos: So also sieht er aus?

v. 241. ὁ ter positum = ἐκεῖνος ὁ, iste quem omnes norunt, cf. Dobr. ad Dem. περὶ παραπρ. p. 442, 15, Scholef. I p. 442. Ita Lamachus Acharn. 964 appellatur ὁ δεινὸς ὁ ταλαύρινος, ὅς τὴν Γοργόνα πάλλει. — Ταλαύρινος vox Homerica, Il. ε, 289 al., quam explicant scholiastae et lexicographi ὑπομονητικός, τολμηρός, cf. Hesych. Suid. Apoll. Soph. s. v., schol. ad v., cuius tamen originem ignorant omnes. Forsan λαβρός latet, impetum non patientiam voce significante.

— ὁ κατὰ τοῖν σκελοῖν optime Reiskius „scilicet ἱέμενος, qui ad affligenda, confringenda crura tendit.“ Flor. Chr. ὁ κατάξ i. e. κατεαγώς legi cupit ut sit claudus, quod claudi sint ὑπομονητικώτεροι in pugna teste vel Tyrtaeo. Tum legere, quod non apposuit, debebat ὁ σκέλη κατάξ. Brunckius denique supplet ἑστώς, βεβηκώς. Lentingius Lamachi personam a Bello agi propter Acharn. v. 1. censet. — Ad versum nostrum respexisse videtur Meinekius Com. II p. 465, qui in Eupolidis fragmento apud schol. Aristidis III p. 672 Dind. corrigendum putaret ἐν τοῖν σφυροῖν ἕλκοντα τὴν στρατηγίαν.

v. 242. Πρασιαί: schol. πόλις Λακωνική, maritima, in finibus Epidauriorum, quam secundo belli anno ab Atheniensibus captam dirutamque narrat Thuc. II, 56.

— ἅμα δὲ καὶ πράσα (porrum) ἐμβάλλων ταῦτά φησιν. Aliud eiusdem nominis oppidulum in Attica situm (cf. Thuc. VII, 18, VIII, 95. Steph. Byz. s. v.) schol. commemorat. Aff. Suid. s. v. ἰώ et Πρασιαί, ubi legitur πολλῷ δ., non correctum a Bernhardyo, et σήμερον. De πολλοδεκάκις vid. Lobeck. ad Phryn. p. 663.

v. 244. πρᾶγμα: ludit Comicus

τὸ γὰρ κακὸν τοῦτ' ἐστὶ τῆς Λακωνικῆς.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

ὦ Μέγαρα Μέγαρ' ὡς ἐπιτετρίψεσθ' αὐτίκα,
ἁπαξάπαντα καταμεμυττωτευμένα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

βαβαὶ βαβαιάξ, ὡς μεγάλα καὶ δριμέα

v. 246. ὦ R. V. Bentl. Dind. in Paris, et Oxon. Hold. Bergk. ἰώ vulgo. Μέγαρα Μέγᾰρ' ὡς ἐπιτρίψεσθ' αὐτίκα codd. vulgo. ὦ Μέγαρα, Μέγαρ' ὡς ἐπιτριβήσεσθ αὐτ. Bentl. Dind. Lips. 1825. ὦ — ἐπιτετρίψεσθ' Elmsl. Edinb. Rev. fasc. 37 p. 68, Hold. Bergk. Mein. Bentleium Porsonus sequebatur, ut monuit Dobraeus in Addendis p. 137; tum idem delevit ὡς relicto ἐπιτρίψεσθ'; idem denique defendit vulgatam ad Eur. Suppl. 901 in Adverss. p. 242. Dobraeus ipse coniiciebat ὦ — ὡς ἐπιτέτριφθ' εἰς αὐτίκα. De numeris huius versus ἰὼ Μ — dixerunt praeterea Markl. ad Eur. Suppl. v. 901, Herm. El. d. m. p. 137, Reis. Coni. p. 13, Hanov. Exerc. cr. p. 97. Cf. Kidd. ad Daw. p. 465. — Defendi potest talis versuum numerus, modo in ultima pedis antecedentis syllaba arsim collocemus. Aut enim hoc faciendum aut ubique mutandum, quum alias versus legi omnino non possit. Itaque sic: ἰὼ Μέγαρα Μέγαρ' ὡς, itaque Acharn. 47 ἀλλ' ἀθάνατος ὁ γὰρ 'Αμφίθεος. Contra ubi dactylum excipit anapaestus, ut Acharn. 733 ἀκούετον δὴ ποτέχετ' ἐμὶν τὴν γ., secundam anapaesti syllabam donaverim arsi, ut dactyli secunda arsim habet: ποτέχετ' ἐμίν. Quod proponi magis quam defendi potest, sed defendi tamen ipsa versus lege, qua dici licet δὴ ποτε — prima syllaba irrationali, altera in arsi posita longaeque prope vicem explente. Ceterum exempla collegerunt viri docti, quos supra nominavi.

v. 247. καταμεμυττωμένα Ald. Frob. καταμεμοττωμένα Iunt. II. III. Crat. Brub. Wech. corr. Portus, Kust. Bentleius, Flor. Chr. qui antea proposuerat καὶ καταμεμυττωμένα.

schol. monente verbis Πρασιαί et πρᾶγμα.

v. 245. Λακωνικῆς: ut nostrates hodie dicebant: das ist ein localisirter Krieg.

v. 246. Μέγαρα: schol. σκόροδα ἐμβάλλων ταῦτά φησιν, ἡ γὰρ Μεγαρικὴ γῆ σκοροδοφόρος (Ach. 761), σύμμαχοι δὲ Λακεδαιμονίων Μεγαρεῖς. καὶ ὅτι πᾶσα ἡ τοῦ πολέμου πρόφασις δι' αὐτοὺς δοκεῖ γεγονέναι. Addere debebat: καὶ ὅτι πανταχοῦ διασύρονται οἱ Μεγαρεῖς, quod Acharnensium fabula satis testatur.

v. 247. καταμεμυττωτευμένα: schol. Vesp. 65 ad μυττωτεύσομεν: συντρίψομεν, δριμύξομεν, ἐκπικρανοῦμεν, — μυττωτὸν γάρ ἐστι κυρίως τὸ ἐκ σκορόδων καὶ τυροῦ καὶ ὄξους τρίμμα (τρῖμμα?).

v. 248. βαβαί: schol. σχετλιαστικόν, propter odorem alliorum acerrimum. — μεγάλα per antithesin dictum putem et sonorum lusum. Μεγάλα τὰ κλαύ-

τοῖσιν Μεγαρεῦσιν ἐνέβαλεν τὰ κλαύματα.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

ἰὼ Σικελία καὶ σὺ δ' ὡς ἀπόλλυσαι.
οἷ' ἡ πόλις τάλαινα διακναισθήσεται.
φέρ' ἐπιχέω, καὶ τὸ μέλι τουτὶ τἀττικόν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὗτος, παραινῶ μέλιτι χρῆσθαι θατέρῳ.
τετρωβόλου τοῦτ' ἐστί· φείδου τἀττικοῦ.

v. 249. τοῖσιν R. Reisig. Coni. p. 24, Dind. Hold. Bergk. τοῖσι vulgo. — ἐνέβαλε vulgo ante Kusterum.

v. 551. οἷα πόλις codd. vulgo. οἷ' ἡ Blomf. Aesch. Ag. p. 158, Dind. in Lips. 1820. οἷον Mein., sed requiritur articulus.

— Versum Trygaeo dedit Dobree, Dind. in Paris., Bergk. Mein. Belli est, scribendum autem vel οἷ' ἡ vel ὡς ἡ.

v. 253. ο. π. σοι μ. χρῆσθαι θατέρῳ R. V. B. C. σοι vulgo omissum. σοι — χρῆσται 'τέρῳ Brunck. (sic). χρηστατέρῳ Wolf. An. II p. 456. χρῆσθαι 'τέρῳ Inv. σοι — χρῆσθατέρῳ Dind. in Oxon. Paris. Hold. Bergk. Mein. Vulgatam def. Elmsl. Acharn. 437 p. 43. Sed schol. ἐν πολλοῖς κεῖται τὸ σοί. τάχα δὲ οὐκ ὠφελεῖ διὰ τὸ μέτρον εἶναι, εἰ μὴ ἄρα τὴν αι κοινὴν λάβοιμεν.

v. 254. τετρώβολον codd. vulgo. τετρωβόλου Dind. in not. ad Oxon. et in Paris. Mein., suspicatur idem Bergk. in notis. An τετρωβολιαῖόν ἐστι?

ματα (i. e. τὰ σκόροδα, παρ' ὑπόνοιαν) Bellum intulit Megarensibus — parvis. — τοῖς δὲ ἐσθίουσι τὰ σκόροδα δάκρυα ἔπεισι διὰ τὴν δριμύτητα. Cf. Ran. 654 (Bgl.).

v. 250. Σικελία: schol. τυρὸν ἐμβάλλων Σικελίας μέμνηται. πολὺς γὰρ ἐκεῖ τυρός. Cf. Vesp. 838. 897. 911.

v. 251. ἡ πόλις: schol. Homerum Il. ξ, 230, Pindarum Nem. VII, 13, Euripidem Ion. 297 laudat, qui vel insulae vel terrae nomen indiderint πόλις. Plura exempla collegit Bergk. Rel. Com. p. 241.

— διακναισθήσεται: schol. διαφθαρήσεται· ὡς ἐπὶ τυροῦ τοῦτο. διακναίειν δέ ἐστι κυρίως τὸ ξύειν τυρὸν τῇ κνήστιδι. Affert schol. Hom. Il. λ, 639.

v. 252. ἐπιχέω. Notat scholiasta Comicum laudare potius quam reprehendere velle cives suos, itaque mel dulce ac suave Atticorum eum nominare.

De coni. ἐπιχέω cf. Dobr. ad Plut. 965, Scholef. II p. 146.

v. 254. τετρωβόλου: schol. πολυτίμητον. οὕτω δὲ λέγουσι τὸ τετρωβολιαῖον, τουτέστι τὸ τετρωβόλου πωλούμενον. Suid. s. v. τετρώβολον. Nam quod supra triobolum (comp. τριχοίνικον Vesp. 481) excedit, luxuriam olet.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

παῖ παῖ Κυδοιμέ.

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

τί με καλεῖς;

ΠΟΛΕΜΟΣ.

κλαύσει μακρά.

ἕστηκας ἀργός; οὑτοσί σοι κόνδυλος.

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

ὡς δριμύς· οἴμοι μοι τάλας· ὦ δέσποτα

v. 256. οὑτοσί σοι κόνδυλος R. V. Bentl. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. οὑτοσί σοι γὰρ κ. Iunt. II, Frob. Raphel. Fl. Chr. qui tamen σοι delere malebat. — κάνδυλον Vet. in Scal. Exc. — οὑτοσὶ γὰρ κ. Ald. Iunt. I. III. Crat. Brub. Wech. Kust. Brunck. Inv. Both. Quae sequuntur ὡς δριμύς vulgo Polemo continuantur. Cydoemo dedit Bentleius, recep. Bekk. Dind. in Lips. 1820, Boiss. Reiskius: „Cydoemi sunt οὑτοσὶ γὰρ κόνδυλος. — Tum interrogat Polemus μῶν δριμύς; (debebat ἦ). Ni hoc admittatur, omnia ab οὑτοσὶ γάρ sunt Cydoemo attribuenda.“ In V. Cydoemi sunt v. 257. 258. — In Lips. 1825, Oxon. et Paris. Dind. v. ὡς δριμύς Trygaeo dedit cum Hermanno, secutus est Hold. Bergk. Mein.

v. 257. μοι om. R. V. οἴμοι μοι vulgo. οἴμ' οἴμοι Bergk. Τρ. ὡς δριμύς ἐστ'. Κ. οἴμοι τάλας, ὦ δ. Cob. Mnem. II p. 99.

v. 255. Κυδοιμέ: παρὰ τὸ κύειν δείματα ἢ οἰδματα. cf. Etym. M. p. 543, 35, Suid. et Hesych. explicant τάραχος, θόρυβος, similiter Zonar. Photius. Nomen proprium est apud Hom. Il. σ, 535 et in fragm. Empedoclis ap. Athen. XIII p. 510 d, et hoc loco. Apud Homerum, qui praecipue hac voce utitur, etiam verbum est κυδοιμεῖν. Comp. Ach. 573. Huc pertinet, quod infra v. 1152 et Nub. 616 est κυδοιδοπᾶν = συνταράττειν.

— τί με καλεῖς; de formula saepius usitata vid. Valcken. ad Phoen. 856 p. 333 sq.

— κλαύσει μακρά: cf. Eq. 433 κλάειν σε μακρὰ κελεύσας, Vesp. 584 et not. meam ad Vesp. v. 1.

v. 256. ἀργός: ita Eccl. 880 ἕστηκα ἀργός mulier dicit vetula. Plut. 921 ζῆν ἀργός.

— κόνδυλος: schol. ἅμα γὰρ τῷ εἰπεῖν δίδωσιν αὐτῷ τὸν κόνδυλον, i. e. νουθετεῖ τῷ κονδύλῳ, ut faciunt iudices senes Vesp. 254. Bene vertit Reiskius: Kopfnuss, vulgari sermone dicimus: Katzenkopf. Quod vero Cydoemo haec dedit verba, in eo fallitur. Polemus servum pugnis notat, servus, quod acrius notetur, lamentatur: ὡς δριμύς sc. ὁ κόνδυλος.

v. 257. οἴμοι μοι. Praeceptum Apollonii Dyscoli de adverb. p. 588, 25, οἰμοιμοῖ, ut ὀτοτοῖ et οἰοιοῖ scribi iubentis, sequutus est nemo, nisi quod Dind. in notis ad Oxon. habet: „scribendum οἰμοιμοῖ.“

μῶν τῶν σκορόδων ἐνέβαλες εἰς τὸν κόνδυλον;

ΠΟΛΕΜΟΣ.

οἴσεις ἀλετρίβανον τρέχων;

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

ἀλλ' ὦ μέλε
οὐκ ἔστιν ἡμῖν· ἐχθὲς εἰσῳκισάμεθα.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

οὔκουν παρ' Ἀθηναίων γε μεταθρέξει ταχύ;

v. 258. Vulgo Cydoemi est; Trygaeo dedit Hermannus, quem sequuti sunt Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein.

— Idem ἐνέβαλεν, utpote Trygaeo servum rogante, atque ita Dind. Hold. Bergk. — ἐνέβαλες vulgo.

— κάνδυλον Vet. in Scal. Exc. vid. ad v. 123.

v. 259. οἶσ' οἶσ' propon. Dobr. ad Nub. 633, Scholef. II p. 156 (idem tanquam de suo Halbertsma l. l. p. 116), rec. Mein.

v. 260. χθὲς γὰρ Halbertsma l. l. p. 116.

v. 261. Ἀθηναίων — ταχύ R. V. C. Iunt. II. Frob. Inv. Dind. Bekk. Bergk. Mein. Ἀθηναίους Ald. Iunt. III. Crat. Brub. Wech. Raphel. Kust. Brunck.

— Post Ἀθην. Brunck. σύ addidit, item Inv. Bekk. Boiss. Bergk., γε

v. 258. τῶν σκορόδων: quod acrem atque acerbum sentit esse κόνδυλον. Nos fere: die Schlaege ziehen, vel ziehen an. Genetivus idem est qui supra v. 71 ξυνετρίβη τῆς κεφαλῆς; cf. v. 952. 1093. 1102. 1125. 1128. 1137 etc. cf. Kidd. ad Daw. p. 572 sq.

v. 259. οἴσεις; omissum οὔκουν, ut Nub. 633, ubi interrogationis signum ponendum cum Dobraeo.

— ἀλετρίβανον: schol. οἱ μὲν δασέως παρὰ τὸ τοὺς ἅλας τρίβειν, οἱ δὲ ψιλῶς παρὰ τὸ ἀλεῖν. [καὶ δοίδυξ μὲν Ἀττικόν, ἀλετρίβανος δὲ Ἀσιανόν, λέγεται δὲ καὶ ἀλότριψ. Suid. s. v.] Cf. Poll. I, 245. VI, 90; Bekk. Anecd. p. 79, 14; p. 379, 24. Lobeck. ad Phryn. p. 677 not. Eustath. ad Hom. p. 183, 10. Aut ἀλετρ. ab ἀλεῖν aut ἁλοτρίβ. ab ἅλς scribendum putarim.

— τρέχων idem est quod, quo saepissime utitur Comicus, ἀνύσας vel ἀνύσας τι.

— ὦ μέλε: notandum, hac appellatione servum uti, alias dominis usitata. Schol. Platon. p. 363 B. ὦ μέλε παρὰ τοῖς νεωτέροις ὑπὸ γυναικῶν λέγεται μόνον, ὡς τὸ ὦ τάλαν, παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς καὶ ὑπ' ἀνδρῶν. Praeterea ὦ μέλε tantum in fine versuum superesse scito, undecies ap. Arist., semel in fragm. Menandri ap. schol. Plat. l. l., Mein. Com. IV p. 204.

v. 261. μεταθρέξει: μετατρέχω hic et in fragmento Phrynichi ap. schol. Ar. Av. 989 βούλει Διοπείθη μεταδράμω καὶ τύμπανα; Mein. Com. II p. 583, arcessendi habet notionem.

— παρ' Ἀθηναίων dicit, ut statim Cleonem possit ἀλετρίβανον vocare.

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

ἔγωγε νὴ Δί'· εἰ δὲ μή —

ΠΟΛΕΜΟΣ.

κεκλαύσεται.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἄγε δὴ τί δρῶμεν ὦ πονήρ' ἀνθρώπια;
ὁρᾶτε τὸν κίνδυνον ἡμῖν ὡς μέγας·
εἴπερ γὰρ ἥξει τὸν ἀλετρίβανον φέρων,
τούτῳ ταράξει τὰς πόλεις καθήμενος.
ἀλλ' ὦ Διόνυσ' ἀπόλοιτο καὶ μὴ 'λθοι φέρων.

add. Dind. Hold. 'Αθηναίοισι, subaudito ὄντα, coni. Elmsl. Ach. 759 p. 72. π. 'Α. μεταθρέξει ταχύ πάνυ Dobr. ad Ran. 518 (512), Scholof. II p. 154, qui comp. Plut. 880 μετέχων καταγελᾷς, ibid. 883 φορῶ γὰρ πριάμενος: rec. Mein. Inde ταχὺ ταχύ susp. Both. — μέτει τρέχων ταχύ pro γε μεταθρ. τ. prop. Hirsch. App. ad Vesp. p. 149.

v. 262. εἰ δὲ μή γε, χλαύσομαι vulgo. κεκλαύσομαι Raper. cf. Kidd. ad Daw. p. 154; quod sensu activo plorandi quum dici non possit, scribendum potius κεκλαύσεται duco, ut Nub. 1436 μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται. Possis etiam Κυδ. ἔγωγε νὴ Δί'. Πολ. εἰ δὲ μή, κεκλαύσεται. — εἰ δὲ μή, 'γὼ κλαύσομαι Mein.

v. 264—267. Cydoemo tribuit Ald. Iunt. III. Crat. Wech. (Perperam Raphel.)

v. 265. ἥξει R. V. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Both. Bergk. Mein. ἥξει γε antea vulgo. „Quod qui scripsit, ἀλετρίβανον correpta syllaba tertia dici existimavit." Dind. Idem laudat Seidlerum de vers. dochm. p. 395, Porsonum ap. Maltby ad Morelli lex. prosod. p. 52.

v. 267. μήλθη i. e. μὴ 'λθῃ V.

v. 262. Ad vulgatum εἰ δὲ μή γε exempla desidero. — Lentingius Cydoemum verba εἰ δὲ μή γε χλαυσομαι tacite secum abeuntem loqui censet.

v. 263 sqq. Haec Trygaeus ad spectatores, dum Cydoemus arcessit, Bellum exspectat pistillum.

— ἀνθρώπια: schol. ὑποκοριστικῶς, ut infra 751 ἀνθρωπίσκους. Nos fere: **Menschenkinder, Leutchen.** μικρὸν παντελῶς ἀνθρώπιον dixit Anaxandr. apud Ath. VI p. 242 d, Mein. Com. III p. 177.

v. 266. καθήμενος i. e. ἥσυχος, σχολαῖος. — Exspectabas κυκωμένας vel simile quid.

v. 267. Διόνυσ': schol. ὡς οἰκείῳ θεῷ εὔχεται τῆς 'Αττικῆς καὶ κυρίῳ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ τῶν ἐν τῇ εἰρήνῃ ἀγομένων.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

οὗτος —

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

τί ἔστιν;

ΠΟΛΕΜΟΣ.

οὐ φέρεις;

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

τὸ δεῖνα γὰρ
ἀπόλωλ' Ἀθηναίοισιν ἀλετρίβανος,
ὁ βυρσοπώλης, ὃς ἐκύκα τὴν Ἑλλάδα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εὖ γ' ὦ πότνια δέσποιν' Ἀθηναία ποιῶν
ἀπόλωλ' ἐκεῖνος κἀν δέοντι τῇ πόλει,
ἤ πρίν γε τὸν μυττωτὸν ἡμῖν ἐγχέαι.

v. 269. Ἀθηναίοις R. V. vulgo. Ἀθηναίοισιν Seidl. Pors. Dind. Hotib. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. Iidem ἀλετρίβανος pro vulgato ἀλετρ. — ὁρᾷς add. Ald., vulgo ante Dind. cf. Kidd. ad Daw. p. 221. Vid. v. 265.

v. 271. ὦ πότνια δέσποιν' B. Bentl. Brunck. Inv. Bekk. Boiss. Dind. Both. Hold. Bergk. Mein. cf. Tyrwh. Kidd. ad Daw. p. 370. δέσποινα πότνι' R. V. vulgo.

v. 273. Versum spurium iudicavit Dind. probatus Holdenio et Meinekio; defendit versum Fritzsch. ad Thesm. 275 p. 78. ἤ πρίν γε vulgo. πρὶν ἤ γε Buttmannus mavult ap. Herm. ad Medeam p. 385. Maiori fortasse iure v. antecedens spurius videri possit, qui partim v. 271, partim v. 269 repetat. Belle autem concinunt v. 271. εὖ γ' — ποιῶν et v. 273 ἤ πρίν — ἐγχέαι. Scholiastam εἰ πρίν γε legisse videri Seidleri est sententia ap. Dind. ed. Lips. 1820 et Oxon., prob. Boiss. — Bergk. coni. πρὶν τόνδε (i. e. τὸν Πόλεμον) τὸν μ. ἢ ἐ.

v. 268. τὸ δεῖνα γὰρ: supple οὐ φέρω. τὸ δεῖνα γὰρ ἐγένετο. τὸ δεῖνα vero statim explicatur ἀπόλωλε — ἀλετρίβανος. Reiskius supplet ἐστίν εἰπεῖν, nempe οἴμοι, vae mihi.

— τί ἔστιν: quaerit ita perterritus, ut Vesp. 137, acclamatione.

v. 270. βυρσοπώλης: schol. μετὰ τὴν Κλέωνος τελευτὴν εἰσῆκται τὸ δρᾶμα· ἤδη γὰρ τεθνήκει. cf. Proleg. p. 3 sqq.

— ἐκύκα: infra v. 654 Cleo dicitur καὶ κύκηθρον καὶ τάρακτρον, idem δοίδυξ et τορύνη Eq. 984. Verum etiam Περικλῆς οὑλύμπιος Graeciam ξυνεκύκα Ach. 531.

v. 271. Ἀθηναία. Eadem forma Av. 828. 1653. Eq. 763, Ἀθηνᾶ supra v. 218.

v. 272. κἀν δέοντι: vid. Elmsl. ad Med. 1243 p. 273.

v. 273. ἤ πρίν: schol. — εἴπερ

ΠΟΛΕΜΟΣ.

οὔκουν ἕτερόν δῆτ' ἐκ Λακεδαίμονος μέτει
ἀνύσας τι;

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

ταῦτ' ὦ δέσποθ'.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

ἧκέ νυν ταχύ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦνδρες τί πεισόμεσθα; νῦν ἀγὼν μέγας.
ἀλλ' εἴ τις ὑμῶν ἐν Σαμοθρᾴκῃ τυγχάνει

v. 274. γ' ἔτ' ἐκ R. sec. Inv. γέ τι ἐκ R. sec. Bekk. δῆτ' vulgo et Enger. Lys. pr. p. XXIV. γέ τιν' ἐκ Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. γ' αὖτ' Reis. Coni. p. 23, Dind. in Lips. 1820, Boiss.

v. 275. χωρῶ ταῦτ' ὦ δ. R. ex interpretamento (Ddf.)
— νῦν Bergl.

v. 277. ἡμῶν Iunt. Π.
— Σαμοθράκῃ vulgo. Σαμοθρᾴκῃ Dind. Both. Hold. Bergk. Mein.

πρὸ τοῦ ἀπολέσαι τὰ πράγματα ἡμῶν ἀπώλετο. Fallitur; mortuum esse Cleonem norunt omnes. Melius alter πρὶν ἡμῖν τὸν πόλεμον ἐπεγεῖραι. — ἤ vero dictum ob antecedens εὖ, in quo latet μᾶλλον.

v. 274. ἐκ Λακεδαίμονος: scil. Brasidam. Quare aut γ' ἔτ' cum R. legendum aut δῆτ' retinendum cum observatione Engeri l. l.

— μέτει ut supra μεταθρέξει arcessendi habet notionem, ita infra v. 279, Nub. 801, Eur. Med. 5, Hec. 512, ibid. 509 μεταστείχω eodem sensu.

v. 275. ἀνύσας τι: de formula notissima, quae etiam sine τι saepenumero legitur, vid. Elmsl. ad Ach. 571 p. 55, Viger. p. 350 Herm.

— ταῦτ' ὦ δ. sc. δράσω. ita Vesp. 142, Eq. 111. ταῦτα δή Ach. 816, Vesp. 851, ταῦτά νυν Vesp. 1008. cf. Heind. ad Plat. Ph. p. 78 a, Elmsl. ad Ach. 816 p. 77.

— ἧκε: ita Lys. 924 ἧκέ νυν ταχέως πάνυ. rara imperativi forma.

v. 276. ὦνδρες vocantur qui supra ὦ πονήρ' ἀνθρώπια.

v. 277. Σαμοθρᾴκῃ. De Cabiris diis eorumque mysteriis vid. Welckeri Aesch. Tril. p. 222 sqq. 229 sqq. 270 sqq.

— Citat Suid. s. v. ἀλλ' εἴ τις et Σαμοθρᾴκῃ, schol. Apoll. Rhod. α, 918 p. 335 Keil., uterque vel memoria lapsus vel negligenter. τυγχάνει dictum ὑποχοριστικῶς, sat multi enim erant initiati, ut videre licet vel ex Ran. 157 sq.

— μεμυημένος: tantum passivo utuntur Attici et Herodotus, cf. Ran. 318. 456, Plut. 845 ἐνεμυήθης, Pac. 375 μυηθῆναι. schol. τὰ μυστήρια τῶν

μεμυημένος, νῦν ἐστιν εὔξασθαι καλόν,
ἀποστραφῆναι τοῦ μετιόντος τὼ πόδε.

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

οἴμοι τάλας, οἴμοι γε κἄτ' οἴμοι μάλα.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

τί ἔστι; μῶν οὐκ αὖ φέρεις;

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

ἀπόλωλε γὰρ
καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοισιν ἀλετρίβανος.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

πῶς ὦ πανοῦργ';

ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

ἐς τἀπὶ Θρᾴκης χωρία
χρήσαντες ἑτέροις αὐτὸν εἶτ' ἀπώλεσαν.

v. 280. κᾆτ' vulgo. κἄτ' i. e. καὶ ἔτι Dobr. ad Antiph., Scholef. I p. 176. Dind. Lips. 1825, Oxon. et Paris. Bergk. Both. Mein. Hold. κάρτ' Flor· Chr. in notis.

— „Malim μάλ' αὖ“ Dobr.

v. 281. ἄν φέρῃς V.

v. 282. Λακεδαιμονίοις ἀλετρίβ. R. V. Λακεδαιμονίοισι κακὸς ἀλετρ. vulgo. Λακεδαιμονίοις κακὸς ἀλ. Bentl. Λακεδαιμονίοισιν ἀλετρίβανος Porson. Seidl. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein.

Καβείρων. δοκοῦσι δὲ οἱ μεμυημένοι ταῦτα (δίκαιοί τε εἶναι καὶ) ἐκ δεινῶν σώζεσθαι καὶ ἐκ χειμώνων. Ita schol. Apoll. l. l. δοκοῦσι γὰρ μᾶλλον σώζεσθαι οἱ τὰ μυστήρια εἰδότες. Cf. Paus. IV, 1. 7; IX, 25, 5. 8. Herodot. II, 51. — Bellum Comicus cum tempestate comparat, deos servatores irridens, dum initiatos vota precesque facere iubet.

— ἀποστραφῆναι: schol. διαστραφῆναι, distorqueri, scilicet ne redeat cum· pistillo. Porro schol. ἀντὶ τοῦ κλασθῆναι τοῦ μετιόντος τὸν δοίδυκα, qua explicatione nihil opus.

— μετιόντος: vid. ad v. 274.

v. 280. κἄτ': vid. infra v. 466 ἔτι μάλα, Ran. 864 κἄτι. Dind. Bekk. Bergk. κἄτι παροξυτόνως. Krueg. Gr. gr. §. 13, 7, 11.

v. 281. μῶν οὐκ: num non? ut Plut. 372 μῶν οὐ κέκλοφας. — Krueg. Gr. gr. §. 69, 41, μῶν αὖ Vesp. 396.

— γὰρ: eadem Cydoemus ratione respondet, ut supra v. 268 τὸ δεῖνα γάρ. supplendum igitur οὐ φέρω.

v. 282. ἀλετρίβανος: schol. ὁ Βρασίδας ὁ Τέλλιδος παῖς, ὃς ἦν Λακεδαιμονίων στρατηγός. καὶ οὗτος δὲ ἀνθίστατο τῇ εἰρήνῃ. ἐτελεύτησε δὲ ἐν Θράκῃ. Cf. Thuc. V, 10; Proleg. p. 3 sqq.

v. 284. ἀπώλεσαν: schol. ἐν Ἀμφι-

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εὖ γ' εὖ γε ποιήσαντες ὦ Διοσκόρω.
ἴσως ἂν εὖ γένοιτο· θαρρεῖτ' ὦ βροτοί.

ΠΟΛΕΜΟΣ.

ἀπόφερε τὰ σκεύη λαβὼν ταυτὶ πάλιν·
ἐγὼ δὲ δοίδυκ' εἰσιὼν ποιήσομαι.

v. 287. ἀπόφερε R. Brub. Flor. Chr. Amstel. Brunck. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein.
— ἀπόφυρε vulgo antea.

πόλει γὰρ τῆς Θρᾴκης μονομαχήσαντες ὅτι Κλέων καὶ ὁ Βρασίδας ἀλλήλους ἀνεῖλον. cf. Thuc. l. l.

— χρήσαντες: scil. ad auxilium Thracibus ferendum, Thuc. V, 12. Eandem mutuo dandi notionem χρήζειν ap. Herodot. III, 38 habet.

v. 285. ποιήσαντες, scil. οἱ Λακεδαιμόνιοι.

— ὦ Διοσκόρω: schol. οὗτοι παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐτιμῶντο. διὸ νῦν αὐτῶν μέμνηται, ὅτι Βρασίδου τοῦ Λακεδαιμονίου ἐμνήσθη, ἐπὶ δὲ Κλέωνος δὲ τῆς Ἀθηνᾶς. Non tam propter Brasidam, quam qua supra deorum servatorum Samothraciae fecit mentionem, nunc invocat Dioscuros.

— De forma Διοσκόρω vid. Lob. ad Phryn. p. 235.

v. 286. ἴσως ἂν ita positum in apodosi dixit Demosth. e. g. Ὀλυνθ. γ' p. 36.

v. 287. Cf. Kidd. ad Daw. p. 10.

v. 288. δοίδυκ' = ἀλετρίβανον. Abit cum servo Polemus: restat Trygaeus, qui sequentia ad spectatores eodem loco persistens, quem equo suo appetiverat.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

νῦν τοῦτ' ἐκεῖν' ἥκει τὸ Δάτιδος μέλος,
ὃ δεφόμενός ποτ' ᾖδε τῆς μεσημβρίας·
ὡς ἥδομαι καὶ χαίρομαι κεὐφραίνομαι.
νῦν ἐστιν ἡμῖν ὦνδρες Ἕλληνες καλόν,
ἀπαλλαγεῖσι πραγμάτων τε καὶ μαχῶν
ἐξελκύσαι τὴν πᾶσιν Εἰρήνην φίλην,
πρὶν ἕτερον αὖ δοίδυκα κωλῦσαί τινα.

v. 291. ὡς ἥδομαι καὶ χαίρομαι κεὐφραίνομαι R. V. Suid. s. v. Δᾶτις, Inv. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein. τέρπομαι καὶ χαίρομαι vulgo antea.
— καὶ εὐφραίνομαι καὶ χαίρομαι Suid. s. v. νῦν τοῦτ' ἐκ. cf. Plut. 288.
v. 292. ὑμῖν R. ἡμῖν vulgo.

v. 289. τοῦτ' ἐκεῖνο: cf. Dobr. ad Eur. Ion. 556, Scholef. II p. 112.

— Δάτιδος: schol. Δᾶτις σατράπης Περσῶν βασιλέως ὅστις συνεχέστερον πρεσβευόμενος εἰς Ἀθήνας ἠράσθη τῆς αὐτῶν πολιτείας, καὶ μείνας ἐκεῖ ἐβούλετο ἑλληνίζειν τῇ ὁμιλίᾳ καὶ ἐβαρβάριζεν καὶ τοὺς τρόπους καὶ τοὺς λόγους. Quippe χαίρομαι barbare. Verum schol. R. ἅμα δὲ οὗτος (et Datis et Trygaeus) εἶπε πρὸς τὸ ὁμοιοκατάληκτον (Reim). Athenienses eius modi peccata singulari nomine notarunt: λέγεται δὲ τὸ τοιοῦτο δατισμός. Quo Comicus ipse ludibundus utitur Eq. 115 πέρδεται καὶ ῥέγχεται, quum sit ῥέγχειν in usu, vid. schol. ad v. Pors. ad Hec. 427.

v. 293. πραγμάτων: cf. Ach. 201 πολέμου καὶ κακῶν ἀπαλλαγείς. 269 πραγμάτων τε καὶ μαχῶν καὶ Λαμάχων ἀπαλλαγείς. Simul ὁμοιοκαταλήκτου exemplum. Cf. Dobr. ad Menandr. Georg. fr. 8, Scholef. II p. 272. Elmsl. ad Ach. v. 1.

v. 295. δοίδυκα: schol. στρατηγόν. De media producta vid. Eustath. p.

ἀλλ' ὦ γεωργοὶ κἄμποροι καὶ τέκτονες
καὶ δημιουργοὶ καὶ μέτοικοι καὶ ξένοι
καὶ νησιῶται, δεῦρ' ἴτ' ὦ πάντες λεῴ,
ὡς τάχιστ' ἄμας λαβόντες καὶ μοχλοὺς καὶ σχοινία·
νῦν γὰρ ἡμῖν ἁρπάσαι πάρεστιν ἀγαθοῦ δαίμονος.

1108, 50. Alcibiadem intelligi, Thuc. V, 52 sq., sententia est Palmerii.

v. 296. Conclamat Trygaeus quum omnes hos, qui potissimum belli iniuriis premuntur; tum eos, qui Athenis solebant satis frequentes commorari ξένοι et νησιῶται. Omnium autem vita victusque quomodo belli per tempus teratur, id scholiasta exponit assidue. Quod quum hodieque prorsus sit idem, repetere nunc supersedeo.

v. 297. Ad ξένοι cf. Dobr. ad Ach. 507, Scholef. II p. 188.

v. 298. λεῴ: ita Av. 1275 cives Attici vel terrarum orbis vocantur οἱ πάντες λεῴ in versus fine. Notes praeterea formulam ἀκούετε λεῴ infra v. 551, Av. 448, cuius loco Vesp. 1015 est λεῴ προσέχετε τὸν νοῦν, vel Susarionis versu illustrem, Mein. Com. II p. 3 sq.

v. 299. Quasi cives iam audiat progredientes in orchestram, repente modum inchoat embaterii, versus trochaicos tetrametros.

— ἄμας, quibus semoveant et disturbent lapides, quod infra fit v. 426 sq. Av. 1145 anserum pedes cum ligonibus comparantur.

v. 300. ἁρπάσαι: schol. φασὶ γὰρ ὅτι δειπνήσαντες μὲν ἐπερρόφουν ἀγαθοῦ δαίμονος, ἀπαλλάττεσθαι δὲ μέλλοντες ἔπινον Διὸς σωτῆρος. ἁρπάσαι, quod de simulacro Pacis agitur non de potione, dictum pro πιεῖν. verum ἁρπάσαι etiam de eo dicitur, qui avidius vel bibit vel potat (frisst und säuft), ut Av. 892, Ach. 1160, Pac. 1118, Eccl. 866. De formula ἀγαθοῦ δαίμονος cf. Piers. ad Moer. p. 72 s. v. et not. nostr. ad Vesp. 525 p. 254.

ΧΟΡΟΣ

δεῦρο πᾶς χώρει προθύμως εὐθὺ τῆς σωτηρίας.
ὦ Πανέλληνες βοηθήσωμεν, εἴπερ πώποτε,

v. 301 sq. Scriptor argumenti: ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἔκ τινων ἀνδρῶν Ἀττικῶν γεωργῶν. Fallitur opinor propter v. 512: Trygaeus enim non tam agricolas Atticos neque adeo incolas Atticos omnes una cum peregrinis et clientibus, quam omnes omnino Graecos convocat. Quare chorus canit: ὦ Πανέλληνες, duplicemque igitur neque unius ordinis, videlicet γεωργῶν chorum, sed omnium ordinum videmus legatos, eorum scilicet, quos Trygaeus appellat, mercatorum, fabrorum, opificum, hospitum, clientum, insulanorum. Excipias licet hospites, clientes, insulanos, qui chori sint alterius, ut chorum legitimum habeas ex civibus Atticis compositum; tamen choreutas qui proprie sic vocantur non eodem omnes vestimenti genere usos esse facile concedes. Neque insolita est vel inaudita chori species varia: cives enim sunt unius rei publicae, cives praecipue ex agricolarum ordine, sed cives tamen varii generis i. e. vestitus varietate conspicui. Nonne Avium quoque chorus coloribus nitet perquam variis? nonne mulierum chorus in Thesmophoriazusis, Ecclesiazusis, Lysistrata? nonne senum quoque in Lysistrata? nonne tandem Nubium? Ita ut intelligere possis, chorum comoediae hac maxime re differre a tragoedia, quod varietate vestitus praestat, ne dicam fulget. Quippe vitae quotidianae specimen exstat hominumque de plebe oriundorum. De reliquis vide Proleg. p. 45 sqq.

v. 301. δεῦρο πᾶς. Compares parodum Acharnensium 204 sqq., eodem metro usam, item Equitum 247, quae ad Acharnensium propius accedit. Iambico tetrametro scriptae parodi Vesparum 230 sqq. Lysistratae 254 sqq. et Ecclesiazusarum 285 sqq., metris liberioribus incedunt choreutae Nubium, Avium, Thesmophoriazusarum, Ranarum.

— εὐθὺ τῆς: vide ad v. 77.

v. 302. Πανέλληνες: infr. v. 462 Boeoti, Megarenses, Lacedaemonii, alii

τάξεων ἀπαλλαγέντες καὶ κακῶν φοινικικῶν·
ἡμέρα γὰρ ἐξέλαμψεν ἥδε μισολάμαχος.
πρὸς τάδ' ἡμῖν, εἴ τι χρὴ δρᾶν, φράζε κἀρχιτεκτόνει,
οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ἀπειπεῖν ἂν δοκῶ μοι τήμερον,
πρὶν μοχλοῖς καὶ μηχαναῖσιν εἰς τὸ φῶς ἀνελκύσαι
τὴν θεῶν πασῶν μεγίστην καὶ φιλαμπελωτάτην.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐ σιωπήσεσθ', ὅπως μὴ περιχαρεῖς τῷ πράγματι
τὸν Πόλεμον ἐκζωπυρήσετ' ἔνδοθεν κεκραγότες;

nominantur, qui una protrahant Pacis simulacrum.

— εἴπερ πώποτε: Bergl. comp. Eur. Androm. 553, Dem. 'Ολυνθ. α' p. 10 εἴπερ ποτὲ καὶ νῦν.

v. 303. κακῶν φοινικικῶν: schol. αἱματωδῶν — πολεμικῶν· φοινικὶς δὲ χλαμὺς πολεμική. Quasi nos diceremus: Vniformleiden. ἡ φοινικίς, sagum punicum, infra v. 1173. 1175, Lys. 1140, Plut. 731. 735, inprimis Ach. 320 cum schol., Plat. ap. Ath. II p. 48 a, Mein. Com. II p. 683. Si quidem formam φοινικίδων, qua saepius Comicus utitur, reponamus, erit inverso ordine nostrum: leidige Vniform. Laudat v. Suid. s. v. φοινικικῶν.

v. 304. μισολάμαχος: schol. φιλοπόλεμος γὰρ οὗτος (Lamachus) ὡς καὶ ἐν 'Αχαρνεῦσίν φησιν. Immo Acharnensium fabula duos tantum perstringit viros, Euripidem et Lamachum. Cf. v. 270 c. schol. al. Infra v. 1293 nomen Lamachi quasi explicat βουλομάχου καὶ κλαυσιμάχου. Inter pauperrimos Graecorum sed optimos eosdem nominatur ab Aeliano V. H. II, 43. — Suid. s. v. μισολάμαχος.

— Aoristo ἐξέλαμψα saepius Ar. utitur, ut Av. 1712, Lys. 388, ubique cothurnum induto. Neque inusitatum tragicis verbum est, neque Platoni.

v. 305. κἀρχιτεκτόνει: idem verbum Arist. in fr. Daedali ap. Polluc. VII, 117, Bergk. ap. Mein. C. II p. 1019, et in fr. Sosipatri ap. Ath. IX p. 377 f, Mein. C. IV p. 483. — ἀρχιτέκτων τῆς ἡδονῆς Alexis dixit ap. Ath. IX p. 379 a, laudatus Dobraeo. Infra v. 433 φράζε δημιουργικῶς (Bgl.). Ceterum chorus haec ad Trygaeum.

v. 306. δοκῶ μοι: videor mihi, hoc loco idem quod δοκῇ μοι, cf. Dobr. ad Plut. 48, Scholef. II p. 130. Ad ἀπειπεῖν Bergler. comp. Lys. 778, Eur. Or. 91. Addo Antiphan. ap. Athen. VI p. 222 a, Mein. C. III p. 106, Xen. Anab. V, 1, 2. Interdicendi notionem habet Av. 556.

v. 308. φιλαμπελωτάτην: schol. συντόμως ἐκ τῆς ἀμπέλου τὴν περὶ τὰς γεωργίας ἐπιμέλειαν ἐδήλωσεν εἰρήνης οὔσης.

v. 309. περιχαρεῖς: ita Vesp. 1477 senex temulentus περιχαρὴς τῷ πράγματι. Diphil. ap. Ath. VI p. 291 f, Mein. Com. IV p. 395. — Ad ὅπως μὴ cf. Kidd. ad Daw. p. 420.

v. 310. ἐκζωπυρήσετ': schol. ἀνάψετε τὸν Πόλεμον ἤδη κατεσβεσμένον. — ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἀνθράκων. καὶ

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἀκούσαντες τοιούτου χαίρομεν κηρύγματος·
οὐ γὰρ ἦν ἔχοντας ἥκειν σιτί' ἡμερῶν τριῶν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εὐλαβεῖσθε νῦν ἐκεῖνον τὸν κάτωθεν Κέρβερον,
μὴ παφλάζων καὶ κεκραγὼς ὥσπερ ἡνίκ' ἐνθάδ' ἦν
ἐμποδὼν ἡμῖν γένηται, τὴν θεὸν μὴ 'ξελκύσαι.

v. 313. Ita R. V. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein. εὐλ. ἐκ. τὸν Κ. καὶ δεδίττεσθε vulgo.

— εὐλ. ἐκ. νῦν, τὸν Κέρβερόν τε δεδίττετε Flor. Chr., idem mutato δεδίττετε in δείδιτε Pierson ad Moer. p. 119. εὐλαβ. ἐκεινονὶ τὸν Κ. κ. δείδιτε Bentl. εὐλ. νῦν, ἐκεῖνον δεδιότες τὸν Κ. Brunck., qui in C. legi εὐλ. νῦν ἐκ. τὸν Κέρβ. memorat.

— νῦν R. V. vulgo. νυν Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Bergk. Mein.

ὁ πόλεμος γὰρ καυστικός. Prorsus eadem metaphora nostrates utuntur. Martem accendere dixit Verg. Aen. VI, 165 (Fl. Ch.). Cf. Solon. eleg. ap. Dem. περὶ παραπρ. p. 422 (Bgl.), Bergk. P. Lyr. p. 334. Piers. ad Moer. s. v. ζωπυρ. p. 170.

v. 312. οὐ γὰρ ἦν: scil. τὸ κήρυγμα. schol. οὐ γὰρ πολεμικὸν ἦν τὸ κήρυγμα, ἀλλ' εἰρηνικόν. — οἱ γὰρ πολεμοῦντες πρὸς τρεῖς ἡμέρας λαμβάνουσι σιτία εἰς τὸν πόλεμον, — scil. τριῶν μόνον ἡμερῶν ἐκ δημοσίων αὐτοῖς χορηγούντων. Reliquorum dierum victum parare sibi iussi erant. „Similiter Ach. 196 ille, qui unguentum quoddam suave, quod ibi fingitur esse Pax, naribus admovet, dicit Pacem olere edicta de non asservando victu trium dierum.“ Bergl.

v. 313. Κέρβερον: schol. Κλέωνα, μὴ ἐμποδὼν γένηται τῇ εἰρήνῃ. — καὶ Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς Κέρβερον αὐτὸν ὠνόμασεν. Mein. Com. II p. 690. Item Eq. 1030 κύνα Κέρβερον ἀνδραποδιστὴν vocat. De constr. vid. Kidd. ad Daw. p. 369.

v. 314. παφλάζων: schol. παφλάζειν τὸ λαλοῦντά τινα κρατεῖσθαι καὶ ἀνακόπτεσθαι. Hesych. s. v. explic. βράζει, ἀναζεῖ. Similiter Photius et Suid. s. v. Verbum Homericum est de mari exaestuante Il. γ, 798; de pulte fervente dixit Comicus ap. Polluc. X, 88, Bergk. ap. Mein. Com. II p. 1153, de anguilla cocta Antiph. ap. Ath. XIV p. 623 f, Mein. Com. III p. 125. Metaphorice hic et in tota Equitum fabula, in qua Cleo a παφλάζειν nomen ducens Παφλαγών appellatur, cf. schol. Eq. 2, ibid. 137. 919. Metaphorice etiam in fragmentis comicorum, vid. Ind. ap. Mein. C. V s. v.

— κεκραγώς, ita Eq. 137 Paphlago vocatur κεκράκτης.

v. 315. ἐμποδών: v. exhib. Suid. s. v. τὸ μὴ 'ξελκύσαι. Exspectabas τὸ μὴ οὐχ ἑλκύσαι. Cf. Krueg. Gr. gr. §. 67, 13, 7. Schol. περιττὸν τὸ μή, recte.

ΧΟΡΟΣ.

οὔτι καὶ νῦν ἔστιν αὐτὴν ὅστις ἐξαιρήσεται,
ἣν ἅπαξ ἐς χεῖρας ἔλθῃ τὰς ἐμάς. ἰοῦ ἰοῦ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐξολεῖτέ μ' ὦνδρες, εἰ μὴ τῆς βοῆς ἀνήσετε·
ἐκδραμὼν γὰρ πάντα ταυτὶ συνταράξει τοῖν ποδοῖν.

ΧΟΡΟΣ.

ὡς κυκάτω καὶ πατείτω πάντα καὶ ταραττέτω,
οὐ γὰρ ἂν χαίροντες ἡμεῖς τήμερον παυσαίμεθ' ἄν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί τὸ κακόν; τί πάσχετ' ὦνδρες; μηδαμῶς πρὸς τῶν θεῶν
πρᾶγμα κάλλιστον διαφθείρητε διὰ τὰ σχήματα.

v. 316. οὔτι 'κείνων pro vulgato καὶ νῦν i. e. τῶν κάτωθεν, Cleonum, propon. Bergl. Coniecerim οὐδ' ἐκεῖθεν, ne illinc quidem veniet qui eripiat: quod responderet apte supra dicto τὸν κάτωθεν K.

— οὔτι νῦν γ' ἔτ' ἐστίν Dobr., comp. Eur. Heracl. 976—977; vid. etiam 972 et infra v. 326. οὔτι χαίρων Mein.

v. 317. ἰοὺ ἰού chori sunt in R. V. et vulgo, Trygaei in B. C. et ap. Brunckium in textu, Inv. Bekk. Both. Boiss.

— ἰοῦ, ἰοῦ codd. schol. ad v. Suid. s. v. ἰοῦ, vulgo.

v. 318. βολῆς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Brub. Wech. βοῆς R. V. Frob. Raph. Port. Kust. recc.

v. 323. διαφθείρετε Iunt. II. Frob. Raph. Port. Kust. Burm. Amstel.

— διαφθείρητε R. V. vulgo.

v. 316. οὔτι = nequaquam, cf. Heind. ad Plat. Ph. p. 81 d.

v. 317. ἰοῦ: ἡδομένων ἐστὶ τοῦτο, διὸ περισπᾶται. Cf. Plat. Gorg. p. 499 b.

v. 318. De constructione vid. Dobr. qui comp. Thuc. V, 32. VII, 43. Elmsl. Ach. 347 p. 36. Suppl. μικρόν.

v. 319. πάντα: rem publicam, ut Aeschyl. Pers. 400 νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών. Cf. Dobr. ad Aesch. v. l. (397), Scholef. II p. 19.

v. 320. κυκάτω: vid. ad v. 270, Elmsl. Ach. 688. Aesch. Prom. 998 κυκάτω πάντα καὶ ταρασσέτω (Dobr.). Dum haec chorus loquitur, ad versus modos saltat gaudio exsultans. Quare Trygaeus v. 322 τί τὸ κακόν.

v. 322. τί πάσχετ' i. q. τί χορεύετε; vid. ad Vesp. 1.

— μηδαμῶς π. τ. θ. idem Eccl. 562, Thesm. 228, cf. infra v. 385 ter repetitum, Ach. 334 μηδαμῶς ὦ μηδαμῶς. Reliquis locis plerumque μηδαμῶς simpliciter positum in fine vel sub finem versuum, nonnunquam cum coniunctivo suo, nonnunquam etiam antecedente μή, aut sequente c. coni.

v. 323. διὰ τὰ σχήματα: i. e. τὰ

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἔγωγ' οὐ σχηματίζειν βούλομ', ἀλλ' ὑφ' ἡδονῆς
οὐκ ἐμοῦ κινοῦντος αὐτὼ τὼ σκέλη χορεύετον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μή τι καὶ νυνί γ' ἔτ', ἀλλὰ παῦε παῦ' ὀρχούμενος.

ΧΟΡΟΣ.

ἤν ἰδοὺ καὶ δὴ πέπαυμαι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

φῄς γε, παύει δ' οὐδέπω.

ΧΟΡΟΣ.

ἕν μὲν οὖν τουτί μ' ἔασον ἑλκύσαι, καὶ μηκέτι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τοῦτό νυν κοὐ μηκέτ' ἄλλο μηδὲν ὀρχήσεσθ' ἔτι.

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ ἂν ὀρχησαίμεθ', εἴπερ ὠφελήσαιμέν τί σε.

v. 224. βούλομ' ἀλλ' vulgo. βούλομαι 'λλ Raper. cf. Kidd. ad Daw. p. 497.

v. 326. παύου R. contra metrum legesque linguae, Cob. V. L. I p. 264.

v. 327. ἤν R. V. B. Brunck. Inv. Dind. Bekk. Both. Hold. Bergk. Mein. ἦν C. Ald. Iunt. II. vulgo. ἤν' (sic) Kust. Burm. ἠνίδ' οὖν Reisk.

v. 329. ὀρχήσεσθ' R. V. vulgo. ὀρχήσησθ' Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Mein. Scribendum κοὐ μηκέτ' ἄλλο μ. ὀρχήσεσθ' ἔτι. — ὀρχήσεσθέ τι Boiss.

τῆς ὀρχήσεως σχήματα: saltationis figuras. Bergl. comp. Eur. Cycl. 220 sq., ubi vero de saliendo magis quam de saltando agitur; idem Herodot. VI, 129. Cf. Vesp. 1485 σχήματος ἀρχή, saltationis exordium; Xen. Symp. II, 15. 16. 22; VII, 5. Vulgaris significatio est Ach. 64; Vesp. 1070. 1170; Eq. 1331 aliisque locis compluribus.

v. 324. σχηματίζειν: h. l. et saltare est et fingere, simulare, scil. gaudium. De saltando Comicus ap. Ath. I p. 21 f, Bergk. ap. Mein. Com. II p. 1177. Cf. Aristot. Poet. I, 6. De ὑφ' ἡδονῆς vid. ad v. 25.

v. 325. τὼ σκέλη: cf. Vesp. 1492 σκέλος οὐράνιόν γ' ἐκλακτίζων.

v. 326. De νυνί γ' ἔτ' vid. Elmsl. Ach. 108 p. 18. — παῦε παῦ': idem infra v. 649.

v. 327. ἤν: en, ecce. schol. Eq. 26 ἰδού, ἐρωτηματικόν. Ter in fragm. comicorum, ut videtur, superest, cf. Indic. ap. Mein. s. v. Cf. Phot. s. v. p. 70, 25 Pors. Elmsl. Acharn. 610 p. 58.

v. 328. ἕν: scil. σχῆμα, non σκέλος, ut schol. putat, idem statim etiam σχῆμα explicans.

ἑλκύσαι: quod nos dicimus de saltatione vulgari: schleifen. Nub. 540

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' ὁρᾶτ' οὔπω πέπαυσθε.

ΧΟΡΟΣ.

τουτογὶ νὴ τὸν Δία
τὸ σκέλος ῥίψαντες ἤδη λήγομεν τὸ δεξιόν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐπιδίδωμι τοῦτό γ' ὑμῖν, ὥστε μὴ λυπεῖν ἔτι.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλὰ καὶ τἀριστερόν τοί μοὔστ' ἀναγκαίως ἔχον.[1]
ἥδομαι γὰρ καὶ γέγηθα καὶ πέπορδα καὶ γελῶ,
μᾶλλον ἢ τὸ γῆρας ἐκδύς, ἐκφυγὼν τὴν ἀσπίδα.

v. 331. ἀλλ' ὁρᾶτ' vulgo, Plat. Prot. p. 336 b; ἀλλ', ὁρᾶτ', Kidd. ad Daw. p. 587, Brunck. Inv. ἀλλ' (ὁρᾶτ';) Both. Boiss.

v. 332. τουτογί R. V. Iunt. II. Brunck. Inv. Bekk. Boiss. Dind. Both. Hold. Bergk. Mein. τουτοδί Ald. vulgo. τοῦτο γε C. τοῦτο B.

v. 333. λυπεῖν ἔτι vulgo. λυπεῖν μ' ἔτι Brunck. in notis; λυπεῖν σέ τι Reisk.

v. 334. τοί μ' ἐστ' R. V. C. Inv. Bekk. Boiss. τι μ' ἔστ' vulgo. τι μοί 'στ' Brunck. τοί μοὔστ' Dind. Hold. Bergk. Both. Mein.
— Pro ἔχον Reisk. ἐλᾶν, tollere, proponebat.

v. 335. πεπόρδακα R. κέκραγα nugabatur Holden., quod πέπορδα foeteret.

κόρδαχ' εἵλκυσεν, schleifte einen Kordax, de habitu saltantium vel negligenti vel lascivo, cf. Poll. IV, 105.

— μηκέτι: scil. ὀρχησώμεθα, cf. Elmsl. Ach. 471 p. 46.

v. 332. ῥίψαντες: cf. Vesp. 1530 ῥῖπτε σκέλος οὐράνιον (Bgl.).

v. 333. λυπεῖν: schol. ἐμὲ δηλονότι. συγχωρῶ, φησίν, τοῦτο ὑμῖν, ὥστε μετὰ τοῦτο μηκέτι ἐνοχλεῖσθαί μοι. Recte: spero fore ut posthac a vobis non amplius vexer.

v. 334. μοὔστ' ἀν. ἔχ. cf. Plut. 371 τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον ἀλλ' ἑτέρως ἔχον. Vesp. 261 ἀναγκαίως ἔχει. Bergl. comp. Aesch. Choeph. 237 προσαυδᾶν δ' ἔστ' ἀναγκαίως ἔχον et fragm. Antiph. ap. Stob. Floril. 124, 27, Mein. Com. III p. 29. ἀναγκαίως ἔχει bis in fragm. com. exstat, vid. Ind.

v. 335. πέπορδα: ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὄνων· χαίροντες γὰρ πέρδονται. Ceterum Comici comicorumque est, ubi varias hominum actiones una afferant inque conspectum dent, plerumque obscoeni aliquid immiscere. cf. infra 341 sqq. 529 sqq., Nub. 1073, atque alias saepe. V. Suid. s. v. πέπορδα.

v. 336. ἐκδύς: schol. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὄφεων. „quia nimirum serpens novus exuit annos (Tibull. I, 4, 35). In Ran. 345 γόνυ πάλλεται γερόντων· ἀποσείονται δὲ λύπας χρονίους τ' ἐτῶν παλαιῶν ἐνιαυτοὺς ἱερᾶς ὑπὸ τιμᾶς.“ Bergl.

— ἀσπίδα: et clypeum et serpen-

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μή τι καὶ νυνί γε χαίρετ'· οὐ γὰρ ἴστε πω σαφῶς·
ἀλλ' ὅταν λάβωμεν αὐτήν, τηνικαῦτα χαίρετε
καὶ βοᾶτε καὶ γελᾶτ'· ἤ-
δη γὰρ ἐξέσται τόθ' ὑμῖν
πλεῖν, μένειν, κινεῖν, καθεύδειν,
ἐς πανηγύρεις θεωρεῖν,
ἑστιᾶσθαι, κοτταβίζειν,
συβαρίζειν,

v. 337. μή τι καὶ νυνί γε χαίρετ' R. V. (χαίρετε R.) Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. μηκέτ' οὖν νυνί γε vulgo. vid. supr. v. 326.

v. 339. ἤδη γὰρ R. V. B. C. Brunck. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Both. Bergk. Mein. ἤδη δ' vulgo. νὴ Δί' pro ἤδη δ' Bentl. ἤδη ἐξέσται Flor. Chr. Versus digessit Brunckius, cf. Rossb. Metr. p. 153.

v. 341. κινεῖν R. vulgo. βινεῖν V. sec. Cob. Dind. in not. ad Ox. et in Paris. Mein. — Hirsch. App. ad Vesp. p. 149: „quid πλεῖν? imo βδεῖν. hoc mihi frater meus indicavit." Coniectura sanequam foetida. πλημμελεῖν v. Herw. Mnem. II p. 99. ἐμπιεῖν, κινεῖν, καθ. Hamaker. Mnem. V p. 144. — Versum eiecit Holden.

v. 344. συβαρίζειν codd. vulgo. συβαριάζειν Mein. Com. V p. 41, quod prima correpta est, cf. Vesp. 1427. 1435. 1438. Bergk. volebat συμβαρίζειν (Hesych.

tem; inde metaphora et verborum lusus, id quod observarunt Flor. Chr. Bergl.

v. 338. ὅταν — τηνικαῦτα: sic infra v. 1175 ἣν — τηνικαῦτ', similiter 1171. Iungitur εἶτα τηνικαῦτα ἤδη Eccl. 789.

v. 341. Cf. infr. v. 867 (Bentl.).

v. 342. ἐς πανηγύρεις θεωρεῖν: scil. πεμψάμενοι θεωρούς, ut schol. πέμπεσθαι θεωροὺς ἐς τὰς πανηγύρεις.

v. 343. κοτταβίζειν: schol. παίζειν. εἰς χαλκᾶς δὲ φιάλας, αἳ καλοῦνται λάταγες, ἀνέρριπτον ἐμβάλλοντες τὸ πόμα. καὶ εἰ ἐγένετο μείζων ψόφος, ἐδόκουν ὑπὸ τῶν ἐραστῶν ἐρᾶσθαι. Item κότταβος λέγεται τὸ λεῖμμα τοῦ ποτηρίου, ὃ ἐμβάλλουσιν εἰς τὰς λάταγας. Aliam τοῦ κοτταβίζειν rationem pluribus exponit schol. R. ad v., in qua describenda multus est, ut solet, sed venustus Flor. Chr., sequutus schol. Lucian. Lexiphan. c. 3. Cf. Becker. Charicl. I p. 477 sqq. C. F. Hermann. Privatalt. p. 259. 262. Vid. infra v. 1244 cum scholio amplissimo et Nub. 1073 c. schol., Bergk. Rel. Com. p. 320.

v. 344. συβαρίζειν: schol. Καλλίστρατος τρυφάν, ἀπὸ τῆς Συβαριτικῆς τρυφῆς· Ἀρτεμίδωρος ἁπλῶς θορυβεῖν. καὶ Φρύνιχος· πολὺς δὲ συβαρισμὸς αὐλητῶν ἦν. (Mein. Com. II p. 605.) Cf. Fritzsch. Daet. p. 96 et de versu Rossb. Metr. p. 154.

ἰοῦ ἰοῦ κεκραγέναι.

ΧΟΡΟΣ.

εἰ γὰρ ἐκγένοιτ' ἰδεῖν ταύτην με τὴν ἡμέραν. στρ. α'
πολλὰ γὰρ ἀνεσχόμην
πράγματά τε καὶ στιβάδας,

s. v. συμβαριτικαῖς), memorat quoque συμβριάζειν in not. πυδαρίζειν Mein. in ed., verum syllabam πυ brevem esse puto. Idem συβριάζειν Anal. Alex. p. 118.

v. 345. ἰού, ἰού R. V. vulgo. ἰοῦ ἰοῦ Herm. El. d. metr. p. 79, Dind. Bergk. cf. v. 317 c. schol.

v. 346. εἰ γὰρ ἐκγένοιτ' ἰδεῖν ταύτην με τὴν ἡμέραν ποτέ R. Inv. Bekk. γένοιτο V. γένοιτ' ἰδεῖν με τ. C. εἰ γάρ μοι γένοιτ' ἰδεῖν τ. τ. ἡ. ποτέ vulgo. εἴθε μοι ταύτην ἰδεῖν γένοιτό ποτε τὴν ἡμέραν Brunckius partim post Bentleium, qui εἴθε μοι γένοιτ' ἰδ. ταύτην τ. ἡ. ποτέ. — εἰ γὰρ ἐκγένοιτ' ἰδεῖν τὴν ἡ. ταύτην ποτέ Porson. Dind. in notis ad Lips. W. et Oxon. et in Paris. εἰ γὰρ ἐκγ. ἰδ. ταύτην μέ ποτε τ. ἡ Dind. in Lips. 1820. 1825 et Oxon. Hold. ἰδ. με τήνδ' ἔθ' ἡ. π. vel ἰδ. ταύτην μ' ἔθ' ἡ. π. prop. Lenting. ἰδ. ταύτην με τὴν ἡμέραν Bergk., ἰδ. ἔμ' ἡμέραν ταύτην ποτέ Hotib. ἰ. τ. ἡ. ταύτην ποτε Mein.

v. 347. ἠνεσχόμην R. V. B. C. vulgo. ἀνεσχόμην Brunck. Pors. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein.

v. 345. κεκραγέναι: pariter de laeto et de tristi et de feroci clamore dicitur: cf. Thesm. 222, Vesp. 226, Ach. 804, Nub. 389, al. Etiam de galli cantu dixit Menand. ap. Ath. IX p. 373 c, Mein. Com. IV p. 118; immo de mugile tosto Antiph. ap. Ath. XIV p. 623 f, Mein. Com. III p. 125.

v. 346 sqq. Antistrophicos esse Porsonus statuit, qui v. 346—362 et 387—403 sibi respondere fecit, item Dind. in Paris., nisi quod ex sedecim Porsoni versibus constituit novem. Contra Bergkius v. 346—360 et 582—600 sibi respondere iudicavit Dindorfio duce, qui in libro: Metra etc. p. 348 tres strophas eodem metro uti iussit 346—360 = 385—399 = 582—600, probatus Engero de respons. ap. Ar. p. 4. — De singulis vss. vid. Rossb. Metr. p. 547 sq. et Proleg. p. 51 sq.

— ἐκγένοιτ': cf. Eq. 851 ἵνα — σοὶ τοῦτο μὴ 'κγένηται, i. e. contingat, liceat; ita Dem. κατὰ 'Αφόβ. β' p. 836, Aesch. κατὰ Κτησιφ. p. 445.

— εἰ γάρ c. optativo = utinam cum coni. praes. vel perf., vid. Herm. ad Viger. p. 757, Piers. ad Moer. s. v. p. 161. Memineris Homerici εἰ γὰρ (αἰ) Ζεῦ τε πάτερ καὶ 'Αθηναίη καὶ Ἄπολλον κτέ.

v. 348. στιβάδας: schol. τὰς χαμευνίδας, Bivouac: singulari numero Plut. 541. 663, Euripidi quoque et Xenophonti usitata vox, proprie stramentum significans ex herba, iuncis, foliis factum, de qua plura Stephanus. Addas Cratinum in Basilii MS. ap. Schaefer. Greg. Cor. pr. p. LIII, Mein. Com. II p. 53. De Eupolidis fragmento a schol. ad h. v. allato vid. Mein. Com. II p. 526.

ἃς ἔλαχε Φορμίων·
κοὐκέτ' ἄν μ' εὕροις δικαστὴν δριμὺν οὐδὲ δύσκολον,
οὐδὲ τοὺς τρόπους γε δήπου σκληρὸν ὥσπερ καὶ προτοῦ,
ἀλλ' ἁπαλὸν ἄν μ' ἴδοις
καὶ πολὺ νεώτερον, ἀ-
παλλαγέντα πραγμάτων.
καὶ γὰρ ἱκανὸν χρόνον ἀ-
πολλύμεθα καὶ κατατε-
τρίμμεθα, πλανώμενοι
ἐς Λύκειον κἀκ Λυκείου, σὺν δόρει σὺν ἀσπίδι.
ἀλλ' ὅ τι μάλιστα χαρι-

v. 350. Forsan οὐ δύσκολον scribendum; vid. Proleg. p. 51.
v. 352. ἄν μ' R. C. Brunck. Pors. recentt. μ' ἄν V. γ' ἄν μ' B. vulgo.
v. 356. ἀπωλλύμεθα R. vulgo. Pors. ἀπολλύμεθα Kusterus, Brunck. recentt.
v. 358. Λυκεῖον Brunck. Inv. cf. Lob. Phryn. p. 369 (Ddf.), Λύκειον vulgo. σὺν δορὶ σὺν ἀσπίδι R. Inv. Bekk. σὺν δορὶ σὺν ἀσπίδι τε vulgo. σὺν δόρει σὺν ἀσπίδι Herm. ad Soph. Ai. 628, Dind. Hold. Bergk. Dativum δόρει tuetur Choerobosc. ad Theodos. Bekk. Anecd. p. 1364, Etymol. M. p. 284, 31 et Zonar. s. v. δόρει. ξὺν δορὶ ξὺν ἀ. Pors. Emsl. Soph. O. C. 166. Boiss. Both. Cf. Bergk. Rel. C. p. 409. ξὺν δόρει ξ. ἀ. Mein.

v. 349. ἔλαχε: sortitus est, tanquam sortem sibi destinatam habet, ut Eccl. 999 ἥ μ' ἔλαχε κληρουμένη. — Eur. Or. 319. 963 (Dobr.).

— Φορμίων: schol. φιλοπόλεμος γὰρ καὶ αὐστηρὸς (itaque Lys. 801 sqq. Myronidis instar τραχύς et μελάμπυγος τοῖς ἐχθροῖς ἅπασιν vocatur,) ὁ Φ. — 'Αθηναῖος τῷ γένει, υἱὸς 'Ασωπίου, ὃς καθαρῶς στρατηγήσας πένης ἐγένετο. Duabus hic pugnis navalibus Lacedaemonios vicit, itaque Eq. 562 Neptunus invocatur Φορμίωνί τε φίλτατ'. Plura de vita eius fortunaque scholiasta ex Androtione, γ' 'Αττικῶι, quem afferre neglexit Muellerus in fragm. Histor. graec. Cf. Paus. I, 25, 10; I, 29, 3; X, 11, 6.

v. 350 sqq. Quasi per belli tempora furor iudicialis saevitiaque maior sit. Meminit procul dubio spectatoresque iubet meminisse Vesparum didascaliae: immo ipsis verbis ὥσπερ καὶ προτοῦ Vespas videtur designare.

v. 353. νεώτερον: senes igitur, senes isti iudices, qui sortem suam deplorant Vesp. 1060 sqq.

v. 355. ἱκανὸν χρόνον: schol. ιγ' γὰρ ἔτη εἶχον πολεμοῦντες. cf. infra v. 989 et Proleg. p. 2 sqq.

v. 357. κατατετρίμμεθα: scilicet pistillo, ἀλετριβάνῳ, Belli.

v. 358. Λύκειον: schol. γυμνάσιον 'Αθήνησιν, ὅπου πρὸ τοῦ πολέμου ἐδόκουν γυμνάζεσθαι. Cf. Paus. I, 19, 3; I, 29, 16.

v. 359 sq. Eur. Hipp. 1261 τί χρὴ τὸν ἄθλιον | δράσαντας ἡμᾶς σῇ χαρίζεσθαι φρενί; Bergl.

οὑμεθα ποιοῦντες, ἄγε
φράζε· σὲ γὰρ αὐτοκράτορ'
εἵλετ' ἀγαθή τις ἡμῖν τύχη.

v. 360. αὐτοκράτορ' scil. περὶ εἰρήνης vel περὶ διαλλαγῶν ut Lys. 1010 et Av. 1595. Cf. Suid. et Zonar. s. v.

v. 361. τύχη: ita Isiciarium salutant cum Nicias et Demosthenes tum chorus Equitum a deo propitio urbi oblatum, v. 149 sqq. 457 sqq., ita Bdelycleo in Vespis 751 sqq. tanquam servatôr patris patriaeque celebratur; ita denique chorus Acharnensium fatetur Dicaeopolidem vicisse v. 626 sq., eundem felicem praedicat v. 836 sqq. urbisque et decus et auxilium v. 971 sqq.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΕΡΜΗΣ. ΧΟΡΟΣ

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

φέρε δὴ κατίδω ποῖ τοὺς λίθους ἀφέλξομεν.

ΕΡΜΗΣ.

ὦ μιαρὲ καὶ τολμηρὲ τί ποιεῖν διανοεῖ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐδὲν πονηρόν, ἀλλ' ὅπερ καὶ Κιλλικῶν.

v. 363. πῇ suspic. Boiss.
v. 365. Κιλλικῶν R. V. C. Suid. s. v. Kust. Brunck. recentt. Κιλλικών B. vulgo ante Kust. Brunck. in not. Both. Καλλικῶν Eustath. p. 1669, 58,

v. 363. φέρε δὴ κατίδω idem esse quod, quo saepe poeta utitur, φέρ' ἴδω, versus Equitum 953 ostendit.

— ποῖ: possit et πῶς et πῇ.

v. 365. Trygaeus locum circumspiciens et pervestigans, unde Pacis simulacrum protrahat, a Mercurio deprehenditur, qui prodiit iterum e foribus palatiorum, ut Ovidius ait, coeli. Rogatus τί ποιεῖν διανοεῖ; respondet: οὐδὲν — Κιλλικῶν. Schol. ὁ γάρ τοι Κιλλικῶν ἐπὶ πονηρίᾳ διαβόητός ἐστι· φασὶ γὰρ αὐτὸν οἱ μὲν Σάμον ἢ Μίλητον προδοῦναι Πριηνεῦσι. Θεόφραστος (Theopompus, v. Preller. ad Polemon. p. 59, Mueller fr. Hist. II p. 334, IV p. 644) δὲ ἐν τῷ ιγ' τῶν ἱστοριῶν τῶν ἑαυτοῦ Σύρον φησὶν αὐτὸν τὴν νῆσον προδεδωκέναι Σαμίοις. πυνθανομένων δὲ πολλάκις αὐτοῦ τινων τί μέλλοι ποιεῖν, ἔλεγε· πάντα ἀγαθά. πάντα οὖν ἀγαθά, φησί, ποιῶ, ὡς ἔφη καὶ Κιλλικῶν. Alia multa et diversa, et qualem dederit poenam, schol. narrant ad v. — Supplendum igitur ποιῶ vel ποιεῖν διανοῶ, ἀλλ' ὅπερ καὶ Κιλλικῶν φησι ποιεῖν. Quasi loqui voluerit versum: οὐδὲν πονηρὸν ἀλλὰ πάντα τἀγαθά. Dobraeus ad Isaeum p. 14, Scholef. I p. 286 supplet οὐδὲν πονηρὸν ἐγκαλεῖ, quod non intelligo. Cf. Suid. Hesych. s. v.

ΕΡΜΗΣ.

ἀπόλωλας ὦ κακόδαιμον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐκοῦν, ἣν λάχω·
Ἑρμῆς γὰρ ὢν κλήρῳ ποιήσεις οἶδ' ὅτι.

ΕΡΜΗΣ.

ἀπόλωλας, ἐξόλωλας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐς τίν' ἡμέραν;

ΕΡΜΗΣ.

ἐς αὐτίκα μάλ'.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' οὐδὲν ἡμπόληκά πω,
οὔτ' ἄλφιτ' οὔτε τυρὸν ὡς ἀπολούμενος.

Καλλιφῶν Suid. s. v. πονηροῖς. „In scholiis quadruplex est nominis scriptura Κιλλικῶν Κιλικῶν (et gen. Κιλικῶντος) Καλικῶν (gen. Καλικόωντος) Καλλίκων.“ Ddf. Cf. Lobeck. Pathol. p. 327.

v. 366. Dobr. „Malim ἣν μὴ λάχω. cf. Lys. 208.“

v. 367. οἶδ' ὅ, τι Brunck. et Inv. pedissequus. Vid. praeter alios Fr. A. Wolf. ad Dem. Leptin. p. 508 (§. 147).

v. 366. ἣν λάχω: schol. ἐπειδή, ὅτε πολλοὺς κατεδίκαζον οἱ Ἀθηναῖοι ἀποθανεῖν, οὐκ εἰς μίαν ἡμέραν πάντες ἐφονεύοντο, ἀλλ' ἕκαστος ἐκληροῦτο καθ' ἡμέραν καὶ τῷ κληρωθέντι θάνατος ἐπῄει. καθ' ἡμέραν οὖν εἷς μόνος ἐτελεύτα. ἔστι γὰρ ὅτε μετεμελοῦντο καὶ τοὺς λοιποὺς ἔσωζον. ἐπεὶ οὖν οἱ κλῆροι Ἑρμοῦ, παίζων ταῦτα λέγει. Supplendum igitur οὐκοῦν θανοῦμαι, i. e. alter fiam Mercurius; nam schol. v. seq. οἱ γὰρ κλῆροι τοῦ Ἑρμοῦ ἱεροὶ δοκοῦσιν εἶναι, ὅθεν καὶ τὸν πρῶτον κληρούμενον Ἑρμῆν φασι δεῖν καλεῖν. Sed nondum facta sortitio est. Ad ποιήσεις οἶδ' ὅτι (Vig. p. 270 Herm.) suppleas ἀποθανεῖν με. De Mercurio mortuorum deo cf. schol. Ran. 218, Ach. 1076, Pac. 650.

v. 368. ἀπόλωλας ἐξόλωλας: ita Nub. 1136 ἀπολεῖν μέ φησι κἀξολεῖν. De eius modi geminationibus vid. Hanov. Exerc. cr. p. 54. Verba ἐς τίν' ἡμέραν; (nos fere: muss es gleich sein?) explicat schol. ad v. 366.

v. 369. ἐς αὐτίκα μάλ': vid. supra v. 237 et Hanov. Exerc. cr. p. 50.

— ἡμπόληκα: scil. εἰς τὸν πόλεμον. Brunck.: „Iocus in militiam tamquam si ea esset certissimus pereundi modus. Milites et nautae in expeditionem profecturi viatica sibi comparabant: quem morem equos etiam observasse, facete narrat chorus Equit. 599 (600):“ Ἐμπολᾶν infra v. 567. Piers. ad Moer. p. 156, Suid. s. v. ἐμπολή.

v. 370. ὡς ἀπολούμενος: schol. ὡσεὶ ἔφη ἀποδημῶν ἢ στρατευόμενος.

ΕΡΜΗΣ.

καὶ μὴν ἐπιτέτριψαί γε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

κᾆτα τῷ τρόπῳ
οὐκ ᾐσθόμην ἀγαθὸν τοσουτονὶ λαβών;

ΕΡΜΗΣ.

ἆρ' οἶσθα θάνατον ὅτι προεῖφ' ὁ Ζεύς, ὃς ἂν
ταύτην ἀνορύττων εὑρεθῇ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

νῦν ἆρά με
ἅπασ' ἀνάγκη 'στ' ἀποθανεῖν;

ΕΡΜΗΣ.

εὖ ἴσθ' ὅτι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐς χοιρίδιόν μοί νυν δάνεισον τρεῖς δραχμάς·
δεῖ γὰρ μυηθῆναί με πρὶν τεθνηκέναι.

ΕΡΜΗΣ.

ὦ Ζεῦ κεραυνοβρόντα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μὴ πρὸς τῶν θεῶν

v. 371. An ἐπιτετρίψει ut supra forsan ἐπιτετρίψεσθ' v. 246?
v. 375. 'στ' R. V. C. Brunck. recentt. γ' B. ut videtur, vulgo. (ἅπας Crat.)
v. 376. νῦν μοι V. sec. Cob. μοι νῦν R. vulgo. μοί νυν Brunck. recc. νύν μοι Cob. Mnem. II p. 99.

— οἱ γὰρ στρατευόμενοι τυρὸν καὶ ἄλφιτα ἑαυτοῖς ὠνοῦντο.

v. 371. ἐπιτέτριψαι: cf. supra v. 246. Ad καὶ μὴν Elmsl. Ach. 109 p. 18.

v. 372. Ad ἀγαθόν Bergl. comp. Acharn. 756 ὅπως τάχιστα καὶ κάκιστ' ἀπολοίμεθα. Δικ. αὐτίκ' ἄρ' ἀπαλλάξεσθε πραγμάτων. Dind. Soph. Antig. 275 πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τἀγαθὸν λαβεῖν. Schol. πάλιν ἀστειεύεται τοῦ θεοῦ τὴν ὀργὴν καταπραῦναι διὰ τούτου βουλόμενος.

v. 373. Dobr. comp. Eur. Electr. 55 χρυσὸν εἶφ' ὃς ἂν κτάνῃ. Cf. Kidd. ad Daw. p. 314. 566.

v. 375. ἅπασ' ἀνάγκη: vid. Heind. ad Plat. Theaet. p. 203 d, Reisig. ad Oed. Col. p. 230.

v. 376. χοιρίδιον: schol. τοῖς μυομένοις ἐστὶν ἔθος χοιρίδιον θύειν ἐξ ἀνάγκης, ἐπεὶ δοκοῦσιν οἱ μεμυημένοι ἐν Ἅιδου πλέον ἔχειν τῶν ἀμυήτων. Laudat schol. Ran. 456. cf. schol. Ran. 338; Suid. s. v. μυηθῆναι; Ar. Acharn. 788 Elmsl. p. 75.

v. 378. Mercurius ad auxilium vo-

ἡμῶν κατείπῃς, ἀντιβολῶ σε δέσποτα.

ΕΡΜΗΣ.

οὐκ ἂν σιωπήσαιμι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ναὶ πρὸς τῶν κρεῶν,
ἁγὼ προθύμως σοι φέρων ἀφικόμην.

ΕΡΜΗΣ.

ἀλλ' ὦ μέλ' ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀμαλδυνθήσομαι,
εἰ μὴ τετορήσω ταῦτα καὶ λακήσομαι.

v. 382. ὦ μέλε R. V. Γ. μέλε' ὑπὸ Διὸς vulgo. (μέλ' ὑ. Δ. Iunt. III.) ὑπὸ τοῦ Διὸς R. V. Γ. Suid. s. v. τετορήσω. μέλ' ὑπὸ τοῦ Διὸς Bentl. Porson. App. ad Toup. p. 497, Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein.

— De versus forma dixerunt Herm. El. d. m. p. 129, Reis. Coni. p. 69, Mein. Cur. crit. p. 16, Hanov. Ex. cr. p. 155.

v. 383. τορήσω Scalig. Exc., Zonar. s. v. διάτορος, correctus in not. a Tittmanno. τετορήσω libri, Suid. s. v. vulgo.

cat Iovem fulminatorem. Ad κεραυνοβρόντα comp. Vesp. 323 μεγαβρόντα.

v. 379. κατείπῃς, indices, de cuius verbi tempore praesente καταγορεύω vid. Cob. V. L. I p. 35—37. Comp. Nub. 155 ἀντιβολῶ, κάτειπέ μοι, it. v. 224 ἀντιβολῶ, quaeso: excepto uno Ecclesiazusarum loco v. 1071 ἀτὰρ τί τὸ πρᾶγμ' ἔστ' ἀντιβολῶ τουτί ποτε; quae tamen interrogatio ipsa imperativi instar est, alias semper cum imperativo iungitur, cum sequente tum vero antecedente. Ἴθ' ἀντιβολῶ σε et εἶπ' ἀντιβολῶ σε prae reliquis occurrunt, σε vel σ', ubi versus id permittit, additur.

v. 380. πρὸς τῶν κρεῶν: schol. γέλωτος χάριν τοῦτο, ἵνα δείξῃ καὶ τοὺς θεοὺς ἡττωμένους ὑπὸ λήμματος. Immo γέλωτος χάριν, quod Mercurius iurantem πρὸς τῶν θεῶν Trygaeum non audivit. Quasi proverbio mutato dicamus: quod non licet Iovi, licebit fortasse bovi. Ceterum cf. supra v. 192.

v. 382. ἀμαλδυνθήσομαι: verbo bis Homerus utitur Il. μ, 32; η, 463; idem exstat in hymno Homer. in Cerer. 94; tum vero apud poetas recentiores. Schol. ἀφανισθήσομαι. cf. Etym. M. s. v. p. 76, 25.

v. 383. τετορήσω — λακήσομαι: schol. ἐπίτηδες τραγικαῖς λέξεσιν ἐχρήσατο. Verum τετορήσω (schol. τορῶς, σαφῶς καὶ ἀκριβῶς, Eustath. p. 182, 8. Phot. s. v. τορῶς, Etym. M. s. v. τορός p. 762, 28) e τορός vel τορῶς, quo inprimis Aeschylus utebatur, saepius Euripides, a Comico fictum est, quo tangeret simul ipsos tragicos. Contra verbum λάσκω, cuius fut. est λακήσομαι, tragicis praecipue usitatum, maxime ἔλακον, tum λέλακα, nonnunquam λάσκω et ἔλασκον. Quibus temporum formis nunc Comicus addit λακήσομαι et λακήσῃς aoristi v. 384.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μή νυν λακήσῃς, λίσσομαί σ' ὡρμίδιον.
εἰπέ μοι τί πάσχετ' ὦνδρες; ἕστατ' ἐκπεπληγμένοι.
ὦ πονηροὶ μὴ σιωπᾶτ'· εἰ δὲ μή, λακήσεται.

ΧΟΡΟΣ.

μηδαμῶς ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ μηδαμῶς μηδαμῶς, ἀντ. α'
εἴ τι κεχαρισμένον
χοιρίδιον οἶσθα παρ' ἐ-
μοῦ γε κατεδηδοκώς,
τοῦτο μὴ φαῦλον νόμιζ' ἐν τῷδε τῷ πράγματι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐκ ἀκούεις, οἷα θωπεύουσί σ' ὦναξ δέσποτα;

v. 384. An λακήσῃ?
v. 385. εἰπέ μοι vulgo. εἰπὲ μή coni. Flor. Chr. εἶπ' ἐμοί Brunck. Inv. vid. Elmsl. Ach. 322 p. 34. — πάσχοντ' Scalig. Exc.
— ὦνδρες R. V. B. Brunck. (ὦ 'νδρες) recentt. ἄνδρες vulgo antea.
v. 386. πονηροὶ καὶ μὴ R.
— λακήσεται codd. Bentl. Bergl. Reisk. Brunck. recentt. Antea λακήσετε.
— πόνηροι vulgo. πονηροί Dind. Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein.
v. 387. Ἑρμῆ μὴ μηδαμῶς μηδαμῶς R. μηδαμῶς μηδαμῶς V. Bergk. (ut strophae responderet), μηδαμῶς μὴ μηδαμῶς vulgo, Porson. Elmsl. Acharn. p. 35 coll. Ach. 334. Enger. de respons. p. 4. Vid. Proleg. p. 51.
v. 390. γε om. R. Γ. V. sec. Cob. ἔμοιγε Cob. Mnem. II p. 99. ἐμοί γε Mein.
v. 391. τοῦτο μὴ φαῦλον νομίζων ἐν τῷδε τῷ πράγματι R. V. B. C. vulgo. νομίζων ἔν γε τῷδε π. Fl. Chr. νομίζων τουτῳί τ. π. et κεῖνο pro τοῦτο Brunck. in notis. νόμισον Reiskius. νομίζων τῷδε γ' ἐν τῷ π. I. Seager (class. Iourn. IV p. 719); νόμιζ' ἐν τῷδε τῷ νῦν π. Bentleius, νόμιζ' ἐν τουτῳὶ τῷ πρ. Porson. Dind. in Lips. 1820. 1825, comp. Lys. 615, Oxon. et Paris. Boiss. Hold. νόμιζ' ἐν τῷδε τ. π. Bergk. νομίζειν (inf. pro imp.) ἐν τοιῷδε πρ. proponeb. Dobr. Inde νομίζειν τῷδε τῷ ταράγματι prop. Both. νομίζων ἐν τοιούτῳ πράγματι Mein.

v. 384. ὡρμίδιον: cf. supra v. 202, Kidd. ad Daw. p. 396.

v. 385. Chorum nunc Trygaeus, quasi liberi sint rei cuiusdam, ἀναβιβάζεται, ad implorandam Mercurii iudicis misericordiam arcessit.

v. 386. εἰ δὲ μή, sc. ἀντιβολεῖτε vel etiam λακήσεσθε, tum iste clamabit Iovem.

v. 387. Lamentationes liberorum plorantium hoc versu depinguntur. Comp. Vesp. 977 sq.

v. 388 sqq. Schol. παρὰ τὸ Ὁμηρικόν Il. α, 39. 40; cf. Od. α, 60 sq., al.

v. 390. κατεδηδοκώς: cf. Vesp. 838, idem vero faciunt et canis reus et scarabaeus supra v. 6. V. Moer. s. v. p. 221 Piers.

ΧΟΡΟΣ.

μὴ γένῃ παλίγκοτος
προσκυνοῦντί μοί σ' ἄναξ,
ὥστε τήνδε μὴ λαβεῖν·
ἀλλὰ χάρισ' ὦ φιλαν-
θρωπότατε καὶ μεγαλο-
δωρότατε δαιμόνων,
εἴ τι Πεισάνδρου βδελύττει τοὺς λόφους καὶ τὰς ὀφρῦς.
καί σε θυσίαισιν ἱε-
ραῖσι προσόδοις τε μεγά-
λαισι διαπαντὸς ὦ
δέσποτ' ἀγαλοῦμεν ἡμεῖς ἀεί. (399)

v. 393. μὴ γένῃ παλίγκοτος ἀντιβολοῦσιν ἡμῖν R. V. C. Γ. Suid. s. v. παλίγκοτος, Inv. Dind. in Lips. 1820. 1825 et Oxon. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Pors. Mein. μ. γ. π. τις ἀ. ἡ. γε B. vulgo. ἡμῖν ἀντιβολοῦσιν ὦναξ μὴ γένῃ παλίγκοτος Brunck. ἀ. ἄμμι γε, tum ἀντιβολῶ σ' Ἑρμῆ φίλε proponebat Bentleius. Dind. in notis ad Oxon. et in Paris. eiecit verba tanquam grammatici supplementum loco quattuor creticorum, qui excidissent, inculcatum. — μὴ 'πίκοτος ἀντιβολέουσιν ἡμῖν γένῃ lusit Herm. El. d. m. p. 362. Item μὴ γένῃ παλικότως vel παλίκοτος γένῃ Both. Idem ἀντιβολέοντί μοι, ἀντιβολίαις ἐμαῖς, ἀντιβολέουσιν, ἧμ', (i. e. ἡμῖ) lusit.
v. 395. τόδε Ald. Iunt. I. τήνδε Iunt. II. Brub. τάδε Enger. de resp. p. 5.
v. 396. χάρισαι ὦ R. V. C. Γ. (χάρισ' ὦ R. sec. Inv.) χάρισαι omisso ὦ Brunck. Porson. Both. χάρισ' ὦ vulgo. De elisione vid. Reisig. Synt. cr. p. 32.
v. 399. τι om. V. Ald. Iunt. I. III. Wech. cf. Elmsl. Eur. Med. 1224 annot. p. 268.
v. 400. ἱεραῖς προσόδοισί τε R. Γ. ἱεραῖσι προσόδοις τε vulgo.
v. 403. Pro δέσποτ' habet πότνια vel πότνι' Bekk. Anecd. p. 328, Suid. s. v. ἀγῆλαι, δέσποιν' schol. Eur. Med. 1027.

v. 393. παλίγκοτος: schol. μὴ ἐξ ὑποστροφῆς ὀργισθῇς πάλιν καὶ μετανοήσῃς. Vox Pindaro Aeschyloque usitata apud comicos non amplius obvia.

v. 399. Versum laud. Suid. s. v. εἴ τι et Πεισάνδρου. Schol. οὗτος φιλοπόλεμος ἦν καὶ πολεμοποιὸς κερδῶν ἰδίων ἕνεκα. ἦν δὲ δειλὸς καὶ μέγας καὶ ἐκαλεῖτο ὀνοκίνδιος (agaso, Bramarbas; Suid. Hesych. s. v. Poll. VII, 185, Eupolis ap. schol. Ar. Av. 1556, Mein. Com. II p. 501: ὁ μέγας οὐνοκίνδιος). ἐχρῆτο δὲ τριλοφίᾳ καὶ ὅπλοις ἐπισήμοις (ut Pyrgopolinices Plauti) ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ἀνδρεῖος εἶναι μὴ ὤν. Carpitur et in Avibus v. l. et in Lysistrata 491, nam eundem ubique carpi demonstravit Meinekius Com. I p. 177 sq.

v. 403. ἀγαλοῦμεν: schol. ἐπικοσμήσομεν. idem v. infra v. 1298, Thesm.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἴθ' ἀντιβολῶ σ' ἐλέησον αὐτῶν τὴν ὄπα,
ἐπεί σε καὶ τιμῶσι μᾶλλον ἢ προτοῦ.

ΕΡΜΗΣ.

κλέπται γάρ εἰσι νῦν γε μᾶλλον ἢ προτοῦ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

καί σοι φράσω τι πρᾶγμα δεινὸν καὶ μέγα,
ὃ τοῖς θεοῖς ἅπασιν ἐπιβουλεύεται.

ΕΡΜΗΣ.

ἴθι δὴ κάτειπ'· ἴσως γὰρ ἂν πείσαις ἐμέ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἡ γὰρ Σελήνη χὡ πανοῦργος Ἥλιος,

— ἡμεῖς ἀεί R. V. C. Γ. Suid. Kuster. Pors. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein. ἡμεῖς om. B. edd. ante Kust. Brunck. Cf. Pors. ad Toup. p. 496.

v. 407. κλέπται τε γὰρ νῦν μᾶλλον εἰσι V. in αι τε correctus, (vers. om. R.) Dind. in Oxon. et Paris., coll. Soph. Trach. 1019 σοί τε γάρ, Hold. κλέπται γάρ εἰσι νῦν γε μ. vulgo. οὖν νῦν εἰσι pro εἰσι νῦν γε Fritzsch. Ar. Thesm. 164 p. 54. — κ. τὰ νῦν γάρ εἰσι μ. ἢ π. τ. Mein.

v. 409. ἂν πείσαις ἐμέ vulgo. Scripserim με πείσειας, media correpta, aut πείσαις ποτέ. Hirsch. App. ad Vesp. p. 149 ἀναπείσεις ἐμέ, quod rec. Mein. Cf. supra v. 286.

128, comicis pariter atque tragicis vox usitata, de qua plurima congessit H. Stephanus. Cf. Elmsl. ad Eur. Med. 995 p. 234.

— ἀεί abundat, ut schol. monet, praecedente διαπαντός. Defendit Porson. Eurip. Phoen. 1422 p. 352.

v. 404. Pergit Trygaeus verbis altisonis uti, quasi perstringens cantum chori modo auditum. Ὄπα enim Homeri, Pindari, tragicorum vox est. Atqui eodem vestigio irrisor deorum contemtorque prodit, Mercurium non ita magni fieri a se civibusque ipsis verbis ἐπεὶ — προτοῦ iudicans Quod quum bene perspexerit deus, iisdem verbis respondet v. 407 κλέπται — προτοῦ. Schol. ἔπαιξε ὡς τοῦ Ἑρμοῦ χαίροντος τοῖς κλεπταῖς, et αἰνίττεται εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὡς πολλὰ κλέπτοντας.

v. 409. πείσαις: cf. Eur. Med. 319 οὐ γὰρ ἂν πείσαις ποτέ, ubi Elmsl. p. 138 dixit de optativi forma in — αις etiam comicis usitata.

v. 410. Σελήνη: schol. οἱ βάρβαροι τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην τιμῶσιν, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. ἐπιεικῶς δὲ οἱ βάρβαροι τόν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην θεῶν μᾶλλον πάντων σέβουσι διὰ τοῦτο καὶ τὴν Δῆλον καὶ τὴν Ἔφεσον οὐ διελυμήναντο. ὁ μὲν γὰρ ἥλιος Ἀπόλλων ἐνενόμιστο, ἡ δὲ Ἄρτεμις σελήνη.

ὑμῖν ἐπιβουλεύοντε πολὺν ἤδη χρόνον,
τοῖς βαρβάροισι προδίδοτον τὴν Ἑλλάδα.

ΕΡΜΗΣ.

ἵνα δὴ τί τοῦτο δρᾶτον;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὁτιὴ νὴ Δία
ἡμεῖς μὲν ὑμῖν θύομεν, τούτοισι δὲ
οἱ βάρβαροι θύουσι. διὰ τοῦτ' εἰκότως.
βούλοιντ' ἂν ὑμᾶς πάντας ἐξολωλέναι,
ἵνα τὰς τελετὰς λάβοιεν αὐτοὶ τῶν θεῶν.

ΕΡΜΗΣ.

ταῦτ' ἄρα πάλαι τῶν ἡμερῶν παρεκλεπτέτην

v. 411. ἡμῖν Nic. Faber in Scal. Exc., probatus Florenti, qui tamen ὑμῖν retinuit.
— ἐπιβουλεύοντες R. sec. Inv. et Inv. ἐπιβουλεύουσι vulgo. ἐπιβουλεύοντε Bentleius, Porson. Add. ad Eur. Hec. 1169 p. 106 (qui ante proposuerat ἐπιβουλεύουσι — τοῖς βαρβάροις τε προδιδόναι), Dind. Bekk. Boiss. Hold. Both. Bergk. Mein.

v. 413. ἵνα τί δὴ R. C. Iunt. II. Frob. Raph. Port. Amstel. Kust. ἵνα δὲ τί Iunt. I. III. Brub.
— ἵνα τί δὲ B. Ald. Crat. Wech. Brunck. Reisk. Inv. Bekk. Boiss. Dind. in Oxon. et Paris. Both. Hold.
— ἵνα δὴ τί Bentl. Dind. in Lips. 1820. 1825, Bergk. Mein.
— ἵνα δὴ τοῦτο Scalig. Exc.
— ὁτιὴ νὴ Δία R. V. Port. Amstel. Inv. recentt. ὅτι νὴ τὸν Δία antea vulgo.

v. 416. Deest in R. sec. Inv. — ἡμᾶς R. V. scholiasta, Bentl. Tyrwh. Bergk. Mein. ὑμᾶς vulgo.

v. 417. αὐτοὶ λάβοιεν Γ. Mein.

v. 418. παρεκλέπτετον R. V. vulgo. παρέκλεπτον B. C. Γ., παρεκλεπτέτην Brunck. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein. παρέκλεπτον ἄν probabiliter Lenting.

v. 413. ἵνα nusquam, quod sciam, ultimam arsi habet intentam. De ἵνα τί vid. Herm. ad Viger. p. 805.

v. 416. Vna cum Graecia pereunt Graecorum dii; itaque ἡμᾶς probari potest, quod Trygaeus Mercurium tanquam civem suum alloquitur. Verum quum de diis potissimum agatur, ὑμᾶς ut vulgo legitur, ita vulgi consensu dignius est.

v. 417. τὰς τελετάς: schol. τὰς θυσίας. de altera verbi significatione vid. Suid. Phot. Zon. Etym. M. s. v.

v. 418. ταῦτ' = διὰ ταῦτ'. Krueg.

καὶ τοῦ κύκλου παρέτρωγον ὑφ' ἁρματωλίας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ναὶ μὰ Δία. πρὸς ταῦτ' ὦ φίλ' Ἑρμῆ ξύλλαβε
ἡμῖν προθύμως τήνδε καὶ ξυνέλκυσον.
καί σοι τὰ μεγάλ' ἡμεῖς Παναθήναι' ἄξομεν

v. 419. ἁρματωλίας vulgo. παρέτραγον Suid. s. h. v. et s. v. ἁρματωλία. — ἁμαρτωλίας Bentl. comp. Thesm. 1111 ἁμαρτωλή (ἁμαρτωλὸς), Bergk. Mein. Vulgatam tuetur schol., Herodianus ἐν τῇ ια' (sc. τῆς καθόλου) et Phrynichus ἐν τῇ σοφιστικῇ παρασκευῇ, a scholiasta laudati. Cf. O. Schneid. l. l. p. 95 sq. Sed ἁμαρτωλία exstat in Antiatticista Bekkeri p. 79, 10 (cf. Mein. Com. II p. 504 propter Eupolidem illo loco nominatum), Erotiano p. 18, Etym. M. s. v. ἁμαρτωλός p. 78, 6. Cf. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 570. 903. Denique ex parte Engerus Lys. pr. p. XXV defendit ἁμαρτ., cui vulgata lectio corrupta esse videatur propter anapaesti incisionem vix tolerabilem (sed tolerandam tamen).

v. 421. τε pro καί Mein. Com. IV p. 436, ne καὶ post τήνδε videatur positum. At pendet pariter de v. ξύλλαβε nec potest comparari cum Archedici versu (Athen. VII p. 292 e) apud Mein. l. l. Cf. Haupt. observ. crit. p. 57. — τήνδε δὲ ξυνανέλκυσον vel τήνδε δὲ συνεξέλκυσον prop. Dobr. — τῶνδε καὶ Mein. Commate post ξυνέλκυσον interpungit Hansing. Philol. VII p. 196.

v. 422. καὶ σοὶ Both. Bergk.

Gr. gr. §. 46, 3, 4. — τῶν ἡμερῶν — τοῦ κύκλου: de genetivo cf. supra v. 71 et Heind. ad Plat. Soph. p. 241 c. De ὑφ' vid. supra ad v. 25. Comicus vero non solum eclipses aliaque per bellum Peloponnesiacum signa a civibus credulis ac superstitiosis notata, verum etiam necessarias perpetuasque dierum et noctium vicissitudines ac mutationes verbis illudit παρακλέπτειν et παρατρώγειν. Aut enim nox vel luna diei, aut dies vel sol nocti aliquid subtrahit sive eclipsibus subinde obortis sive diebus noctibusve nunc longioribus nunc brevioribus. τὸ φύσει οὖν γενόμενον κλέπτετον εἶπε παίζων.

v. 419. ἁρματωλίας: schol. δέον εἰπεῖν ὑφ' ἁμαρτίας ἀντὶ τοῦ ἁμαρτάνοντες εἶπεν ὑφ' ἁρμ. ἀντὶ τοῦ φειδόμενοι τῶν ἁρμάτων αὐτῶν. Immo ἡ ἁρματωλία non tantum scholiastam secundum ἡ τ. ἁρμάτων ἡνιοχεία, quam ἡ κακὴ vel πονηρὰ ἡνιοχεία debet esse: modo comicum locutum esse statuas. Vtrumque igitur deum Mercurius, qui ianitoris servique munus explet, nequitiae insimulat, quemadmodum servi maligni faciunt dominis absentibus.

v. 422. Παναθήναι'. Quam laute his diebus festis viverent Athenienses, Socrates et Strepsiades Nub. 386 sqq. indicarunt satis. De ludis et saltationibus Panathenaeorum Comicus subridens exponit ibid. 988 sq. Ran. 1089 sqq. Μικρὰ Παναθήναια πέμπειν dixit Menand. apud Phot. s. v. πέμπειν, Mein. Com. IV p. 211. Vid. Preller. Gr. Mythol. I p. 139 sq.

πάσας τε τὰς ἄλλας τελετὰς τὰς τῶν θεῶν,
μυστήρι' Ἑρμῇ, Διπόλει', Ἀδώνια·
ἄλλαι τέ σοι πόλεις πεπαυμέναι κακῶν
ἀλεξικάκῳ θύσουσιν Ἑρμῇ πανταχοῦ.
χἄτερ' ἔτι πόλλ' ἕξεις ἀγαθά. πρῶτον δέ σοι
δῶρον δίδωμι τήνδ', ἵνα σπένδειν ἔχῃς.

ΕΡΜΗΣ.

οἴμ' ὡς ἐλεήμων εἴμ' ἀεὶ τῶν χρυσίδων.

v. 424. Ἑρμῆ B. C. vulgo. μυστήρι', Ἑρμῆ, Kust. Burm. Both. correxit Brunck. Διιπόλει' vulgo. Διπόλει' Porson. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Both. Mein. Cf. Lobeck. Paralip. p. 23. Διπόλια Bekk. Anecd. p. 91, 7.

v. 425. ἄλλαι Mein.

v. 423. πάσας τὰς ἄλλας etc. Aristophanem de industria huic syllabarum congruentiae operam dedisse sententia Hanovii est, Ex. cr. p. 143, aliquot exemplis ab ipso firmata.

— τελετάς quamquam contradicente scholiasta, tamen idem significare dixerim, quod supra v. 417, i. e. θυσίας. Neque τῶν θεῶν Cereris et Proserpinae significationem esse concesserim scholiastae, quum continuo nominentur μυστήρια: sed omnium omnino deorum, qui sacrificiis coluntur ab Atheniensibus.

v. 424. Vocantur igitur sacra Cereris et Proserpinae μυστήρια, Iovis servatoris Διπόλια, (schol. Πολιεῖ Διί θύουσι σκιρροφοριῶνος τετάρτῃ ἐπὶ δέκα). Adonidis et Veneris Ἀδώνια (de quibus cf. Bekk. Anecd. p. 345, 29). Vid. Preller. Mythol. I p. 397 sqq. 491 sq. p. 84 sq. p. 218 sq.

v. 425. πεπαυμέναι: eadem forma infra v. 1286, omisso quidem sed supplendo genetivo.

v. 426. ἀλεξικάκῳ: schol. καὶ τὸ ἐπὶ τῷ Ἡρακλεῖ μόνῳ σοὶ ἐπιθήσομεν. ἀλεξίκακος γὰρ Ἡρακλῆς παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐτιμᾶτο. Item Apollo ἀλεξίκακος, ut schol. alius addit. Preller. Gr. Mythol. I p. 170.

v. 428. τήνδε: τὴν χρυσίδα. schol. τοῦτο γὰρ εἰπὼν φιάλην χρυσῆν δίδωσιν αὐτῷ.

— σπένδειν: iterum Mercurium veluti servum hominisque instar alloquitur. Ac deus quidem avarus est hominis instar.

v. 429. οἴμ' ὡς: vid. ad. v. 173. ἐλεήμων: schol. δέον εἰπεῖν ἥττων. — τῶν χρυσίδων: schol. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τῆς πόλεως ἢ τῆς Ἑλλάδος ἢ τῶν ἀνθρώπων. Versum laud. Suid. s. v. χρυσίς, Harpocrat. s. v. — Iam auro corruptus deorum ianitor permittit, quod vetitum est. Rursus incipiunt trochaici tetrametri, quibus belle progredientium gressus depingitur. ὦνδρες non tam ad chorum pertinet, quam ad omnes, qui ad Pacis simulacrum protrahendum concursuri sunt.

ὑμέτερον ἐντεῦθεν ἔργον ὦνδρες· ἀλλὰ ταῖς ἄμαις
εἰσιόντες ὡς τάχιστα τοὺς λίθους ἀφέλκετε.

ΧΟΡΟΣ.

ταῦτα δράσομεν· σὺ δ' ἡμῖν ὦ θεῶν σοφώτατε,
ἅττα χρὴ ποιεῖν, ἐφεστὼς φράζε δημιουργικῶς·
τἄλλα δ' εὑρήσεις ὑπουργεῖν ὄντας ἡμᾶς οὐ κακούς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἄγε δὴ σὺ ταχέως ὕπεχε τὴν φιάλην, ὅπως
ἔργῳ φιαλοῦμεν εὐξάμενοι τοῖσιν θεοῖς.

ΕΡΜΗΣ.

σπονδὴ σπονδή·
εὐφημεῖτε εὐφημεῖτε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

σπένδοντες εὐχώμεσθα τὴν νῦν ἡμέραν

v. 430 sq. Trygaei esse suspicatur Lenting. — ὑμέτερον δ' ἐντ. Fl. Chr. vel ὑμὸν ἐντ. Tum addi debebat τόδ' ante ἔργον.

v. 436. φιαλοῦμεν codd. vulgo. Suid. s. v. φιαλεῖς. — 'φιαλοῦμεν Bentl. Brunck. in notis ex Eustath. p. 1403. 19, Both. Bergk. — τοῖσιν θεοῖς B. Brunck. recentt. Antea τοῖσι vulgo. (τοῖς Iunt. III.)

v. 437 sq. Trygaeo dedit Dind. in notis ad Oxon. et in Paris., secutus est Hold. Bergk. Mein. vulgo Mercurii sunt.

v. 439. εὐχόμεσθα Bergk. ed. II. Mein. praeeunte Hamakero Mnem. V p. 144. εὐχώμ. vulgo.

v. 431. εἰσιόντες h. l. idem quod παριόντες vel ἀναβαίνοντες: iubentur enim in scenam ascendere et choreutae et quivis alius. — ἄμη γεωργὸν ὄργανον: supra v. 299.

v. 433. δημιουργικῶς: schol. τεκτονικῶς. τοὺς γὰρ τέκτονας (schol. Eq. 650 ἀρχιτέκτονας) δημιουργοὺς ἐκάλουν. Suid. s. v. — Adi. δημιουργικὸς Platonis est, δημιουργικῶς hoc tantum loco superest.

v. 435. ὕπεχε: Bergl. comp. Ach. 1063 ὕπεχ' ὧδε δεῦρο τοὐξάλειπτρον. Trygaeus in phialam, quam Mercurius manu tenet recens dono datam, vinum infundit.

v. 436. φιαλοῦμεν: schol. παίζει παρὰ τὴν φιάλην τὴν δῶρον αὐτῷ δοθεῖσαν, ἢ ὅτι φιάλλειν κυρίως ἐστὶ τὸ ἄρχεσθαι πράγματος. Vid. not. ad Vesp. 1348, Herm. ad Nub. 1301.

v. 437 sq. Schol. τοῦτο ἀξιοῦσι τὸν Ἑρμῆν λέγειν σπένδοντα. Recte; quippe phialam auream a Trygaeo acceperat, ἵνα σπένδειν ἔχοι. Infra v. 1104 eadem formula.

v. 439 sq. τὴν νῦν ἡμέραν: schol. Comicum ad Melesippi legati Lacedae-

Ἕλλησιν ἄρξαι πᾶσι πολλῶν κἀγαθῶν,
χὤστις προθύμως ξυλλάβοι τῶν σχοινίων,
τοῦτον τὸν ἄνδρα μὴ λαβεῖν ποτ' ἀσπίδα.

ΧΟΡΟΣ.

μὰ Δί' ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ διαγαγεῖν τὸν βίον,
ἔχονθ' ἑταίραν καὶ σκαλεύοντ' ἄνθρακας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὅστις δὲ πόλεμον μᾶλλον εἶναι βούλεται —

v. 440. καλῶν κάγ. B.

v. 441. ξυλλάβοι R. V. vulgo. ξυλλάβῃ B. C. Γ. Brunck. Both. Cf. Dobr. Scholef. II p. 264.
— χὤτις Ald. χ' ὤστις Iunt. II. III. Frob. Wech. χ' ὅστις Crat. Brub. Raph. Kust. Burm. χῷστις Brunck. Inv. χὤστις Bekk. Boiss. χὤστις Dind. Both. Hold. Bergk. Mein.

v. 443. με om. R. (sec. Bekk.) V. Γ. διάγειν με vulgo. διάγειν γε suspic. Dind. in Lips. 1820, Boiss. διάξειν Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. διαγαγεῖν Lenting. recep. Bergk. Mein.

v. 445 sqq. Dobraeus Trygaeo tribuit v. 445; 447. 448; 451. 452; 454. 455; 457; 459. 460. 461 — Ἄρει δέ —; 461 Ἐν. δὲ μή; 462 (vel Ἑρμῇ); reliqua choro, non probatus Dindorfio reliquisque recc.

moniorum de pace servanda Athenas missi verba: ἥδε ἡ ἡμέρα πολλῶν καὶ μεγάλων κακῶν τοῖς Ἕλλησιν ἄρξει, alludere narrat, quae iste initio belli, quum re infecta Lacedaemonem rediret, in finibus Atticae locutus esse dicitur. V. Thuc. II, 12.

v. 441. τῶν σχοινίων: ita Vesp. 733 ξυλλαμβάνει τοῦ πράγματος. Alia suppeditavit Heind. ad Plat. Ph. p. 82 extr., qui tamen ξυλλήπτωρ τῷ δεδέσθαι intactum reliquit in textu.

v. 442. λαβεῖν: Lysistr. 52 μήτ' ἀσπίδα λαβεῖν.

v. 444. σκαλεύοντ' ἄνθρακας: schol. ζωπυροῦντα τ. ἀ., ἢ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ἄνθρακα εἶπεν. Hesych. s. v. σκαλεύει: κινεῖ, ἀναστρέφει, ὀρύσσει, Suid. s. v. Acharn. 1014 τὸ πῦρ ὑποσκάλευε. Eodem pertinet Eccles. 611 σκαλαθῦραι sensu obscoeno, schol. συνουσιάσαι. Contra σκαλαθυρμάτια (propter ἄθυρμα) Nub. 630 sunt λεπτὰ καὶ μικρὰ παντάπασι νοήματα καὶ μαθήματα, σκαριφήματα. Ceterum σκαλεύειν apud Aristotelem exstat Graecosque sequiores. In fragm. Aristophanis ap. Polluc. X, 147, ubi vulgo legitur καλαύειν, Bergkius, Hesychii glossa duce, coniecit σκαλεύειν, Mein. Com. II p. 1145.

— ἄνθρακας eodem sensu Acharn. 891.

v. 445. Schol. δύο πρόσωπα ταῦτά φησιν, ὧν ὁ μὲν εὔχεται, ὁ δὲ ἕτερος ἀκόλουθα τῇ εὐχῇ καταρώμενος λέγει. Quo scholio auctore Dobraeus novam versuum distributiohem meditatus est. Quam quidem etiam planius indicavit schol. v. 448.

ΧΟΡΟΣ.

μηδέποτε παύσασθ' αὐτὸν ὦ Διόνυσ' ἄναξ
ἐκ τῶν ὀλεκράνων ἀκίδας ἐξαιρούμενον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

κεἴ τις ἐπιθυμῶν ταξιαρχεῖν σοὶ φθονεῖ
εἰς φῶς ἀνελθεῖν ὦ πότνι', ἐν ταῖσιν μάχαις —

ΧΟΡΟΣ.

πάσχοι γε τοιαῦθ' οἷά περ Κλεώνυμος.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

κεἴ τις δορυξὸς ἢ κάπηλος ἀσπίδων,
ἵν' ἐμπολᾷ βέλτιον, ἐπιθυμεῖ μαχῶν —

v. 446. παύσαιτ' αὐτός — ἐξαιρούμενος Kust. Suida s. v. ὀλέκρανον, ut videtur, auctore. Idem volebat Porson. sed reiecit postea.

v. 448. σε φθονεῖ Lenting. comp. Eur. Med. 313.

v. 449. πότνι' R. V. Γ. (ποτνί' V. sec. Bekk.). Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. πότνιά γ' vulgo.

— ταῖς R. V. vulgo. ταῖσιν Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein.

v. 450. πάσχοι γε τοιαῦθ' R. vulgo. πάσχοιτο τοιαῦταθ' V. πάσχοι τοιαῦτ' ἅτθ' Dind. in notis ad Oxon. et Paris. Mein. Sed scripserim πάσχοι τὰ τοιαῦθ', cf. Vesp. 384.

v. 451. εἴ τις R. V. κεἴ τις vulgo. — δορυξός R. vulgo. δορυξόος V. Iunt. I. Brub. Brunck. Boiss. Suid. s. v.

v. 452. ἐμπολῇ B. Brunck. ἐμπολᾷ R. V. C. vulgo. (ἐμπολῶν Suid. s. v. δορυξόος).

v. 447. ὀλεκράνων: schol. τὰ τῶν ὀλένων κρανία, τουτέστι τῶν χειρῶν. δῆλον ὅτι τὸ ὀξὺ καὶ ἐπικαμπὲς τῶν χειρῶν λέγει, ὃν ἀγκῶνά φαμεν. Hesych. s. v. ὀλέκρανα: οἱ πήχεις (cf. Phot. Zonar. s. v.). τὰ ἐπὶ τῶν ἀγκώνων ὀστᾶ, i. e. ossa ex cubitis prominentia et acuta, καὶ ὀλέκρανες, τὰ ὀστᾶ. cf. Moer. s. v. Piers. p. 282.

— ἀκίδας = τὰ βέλη. cf. Zonar. s. v.: ἡ ὀξύτης τοῦ βέλους, it. Hesych. s. v. ἀκίδας. Suid. Etym. M. p. 48, 43. ἀκίδας Κρητικὰς dixit Mnesimachus ap. Athen. X p. 421 b, Mein. Com. III p. 577, Ἔρως ἡ φρενῶν ἀκίς Timotheus ap. Stobaeum, App. Flor. Gaisf. p. 23, 7, Mein. Com. III p. 589.

v. 450. Κλεώνυμος: ῥίψασπις iste vel ἀσπιδαποβλής, quem in Vespis et alias carpit Comicus; vid. ad Vesp. 19. Precatur bellandi cupido, ut alter fiat Cleonymus.

v. 451. δορυξός: eadem forma infra v. 549. 1213. 1260. Vtramque formam δορυξόος et δορυξός agnoscit Etym. M. s. v. p. 283, 35, contractam δορυξοῦς Poll. VII, 156.

— κάπηλος: schol. οὐκ αὐτὸς ἀσπίδας ποιῶν, ἀλλὰ παρ' ἄλλων λαμβάνων καὶ πωλῶν.

v. 452. ἐμπολᾷ: ἀγοράζει, infra v. 1194. Piers. ad Moer. p. 156.

ΧΟΡΟΣ.

ληφθεὶς ὑπὸ λῃστῶν ἐσθίοι κριθὰς μόνας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

κεἴ τις στρατηγεῖν βουλόμενος μὴ ξυλλάβοι,
ἢ δοῦλος αὐτομολεῖν παρεσκευασμένος —

ΧΟΡΟΣ.

ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γ' ἕλκοιτο μαστιγούμενος.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἡμῖν δ' ἀγαθὰ γένοιτ'. ἰὴ παιὼν ἰή.

ΧΟΡΟΣ.

ἄφελε τὸ παίειν, ἀλλ' ἰὴ μόνον λέγε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἰὴ ἰὴ τοίνυν, ἰὴ μόνον λέγω.

v. 454. κεἴ τις — ξυλλάβῃ vulgo. κἄν τις Brunck. Boiss. Dind. in Lips. 1820, qui tamen vulgatam defendit ad Equit. 698. Verum aut κἄν — ξυλλάβῃ aut κεἰ — ξυλλάβοι (εἰ iterativum) scribendum. κἤν Both.

v. 457 Trygaeo, 458 choro, 459. 460 Trygaeo, 462 choro tribuit Bergk. rec. Mein.

v. 458. Παιών Elmsl. ad Acharn. 1212 p. 111.

v. 459. ἰὴ τοίνυν ἰὴ ἰὴ R. V. Γ. Inv. ἰὴ ἰὴ τοίνυν, ἰὴ C. Brunck. ἰὴ τοίνυν γ'

— βέλτιον: de quantitate syllabae mediae vid. Daw. Misc. cr. p. 254, Markl. ad Eur. Suppl. 1101, Burnei. ap. Markl. ed. Lips. p. 186 sqq., Pors. ad Eur. Or. 499.

v. 453. κριθάς: schol. μὴ ἄλφιτα, ἀλλ' αὐτὰς τὰς κριθάς. Aliis locis κριθαὶ praedicantur tanquam pacis donum vel opulentiae signum. Sensu ambiguo et obscoeno infra v. 965, ubi schol. κακεμφάτως τὸ πέος, fortasse etiam Eq. 1102.

v. 454. στρατηγεῖν: schol. δοκεῖ ταῦτα εἰς 'Αλκιβιάδην αἰνίττεσθαι, ὥς πού φησι καὶ Θουκυδίδης (VI, 12) ἐν τῇ Νικίου δημηγορίᾳ.

— μὴ ξυλλάβοι: scil. τῶν σχοινίων v. 441.

v. 455. δοῦλος: scholiastae errorem, qui iterum Alcibiadem eiusque ad Lacedaemonios fugam tangi censet, castigavit Palmerius Ex. cr. p. 745. Servos per belli tempora aufugere, servorumque instar cives quoque non ignobiles, non est quod mireris.

v. 456. τροχοῦ: schol. οἱ γὰρ δοῦλοι σφαλλόμενοι ἐπὶ τροχοῦ δεσμούμενοι καὶ συρόμενοι ἐτύπτοντο ἀνακλώμενοι ἐν αὐτῷ. Proprie de rota poenali usurpatur στρεβλοῦσθαι, ut Plut. 875, Lys. 846, Demosth. πρὸς Ἄφοβ. p. 856, 13.

v. 457. ἰὴ παιών: schol. ἐφύμνιον εἰς 'Απόλλωνα (scil. τὸν ἀλεξίκακον). Bis positum Thesm. 311, semel Av. 1763, Lys. 1291. 'Ιηπαιωνίσαι Equit. 408. ἰὼ ἰὼ Παιών, Παιών coni. Elmsl. Ach. 1212, qui reliquos ex Comico locos congessit. Herodot. V, 1 cit. Dobr.

v. 458. ἄφελε: schol. ἐπεὶ ἐν τῷ παιὼν ἔγκειται τὸ παίειν.

Ἑρμῇ, Χάρισιν, Ὥραισιν, Ἀφροδίτῃ, Πόθῳ.
Ἄρει δέ; —

ΧΟΡΟΣ.

μὴ μή.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μηδ' Ἐνυαλίῳ γε;

ΧΟΡΟΣ.

μή.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὑπότεινε δὴ πᾶς καὶ κάταγε τοῖσιν κάλῳς.

ΕΡΜΗΣ.

στρ. β' ὢ εἶα. (459)

ἰὴ μόνον λέγω Ald. Iunt. I. II. III. Frob. Crat. Wech. Raph. Port. Amstel. ἰὴ τοίνυνγ' ἰὴ ἰὴ μ. λ. Brub.
— ἰὴ ἰὴ τοίνυνγ' ἰὴ μ. λ. Kuster. Burm. Both. ἰὴ ἰὴ τοίνυν ἰὴ μ. λ. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein.

v. 460. ὥραις R. V. Γ. scholiasta.

v. 461. Χο. Ἄρει δὲ Τρ. μή, μή R. V. vulgo. Χο. Ἄρει δὲ μή; Τρ. μή. Bentl. Reisk. Dind. Bekk. Hold. Χο. Ἄρει δὲ μή. Τρ. μή. Bergk. Mein. Scripsi Χο. Ἄρει δέ; Τρ. μὴ μή.

v. 462. ὑπότεινε δὲ δή B.
— κάλοις R. V. B. C. Γ. Suid. s. v. ὀγκύλλεσθαι, Kust. Burm. κάλως edd. ante Kust. κάλῳς Brunck. recentt.

v. 460. Ἑρμῇ: schol. δικαίως προέταξε τὸν Ἑρμῆν ὡς αἴτιον τῆς ἀναγωγῆς τῆς Εἰρήνης, καὶ τῶν ἑξῆς δὲ εἰκότως ἐμνήσθη ὡς ἁρμοδίων αὐτῇ· ἐν γὰρ εἰρήνῃ τούτων ἀπολαύουσι πάντες. ὥραις δὲ ταῖς τοῦ ἔτους ὧν οὐδεὶς ἐν πολέμῳ ἀπολαύει, καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἔργων. Bergl. comp. Thesm. 300, quo loco Mercurius una cum Gratiis invocatur; idem locum Athenaei memorabilem I p. 36 d: Πανύασις δ' ὁ ἐποποιὸς τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει Χάρισιν, Ὥραις, Διονύσῳ, τὴν δὲ δευτέραν Ἀφροδίτῃ καὶ πάλιν Διονύσῳ, Ὕβρει δὲ καὶ Ἄτῃ τὴν τρίτην.

v. 461. Ἄρει δέ — chorus dum addere vult talia fere μηδαμῶς ἔτ' εὐχώμεσθα; vel similia, a Trygaeo strenuo atque impatiente intercipitur.

— Ἐνυαλίῳ: diversum a Marte scholiasta narrat esse. τινὲς δὲ Ἄρεως καὶ Ἐνυοῦς τὸν Ἐνυάλιον, οἱ δὲ Κρόνου καὶ Ῥέας. Verum non aliter inter se differunt quam ipse Romanorum Mars a Bellona dea, aut Πόλεμος ab Ἄρης. Vid. Preller. Gr. Myth. I p. 205.

v. 462. Quidni ἀνάτεινε et ἄναγε? Cf. Proleg. p. 34 sq. Nimirum protrahitur (wird heraufgezogen) simulacrum funibus subligatis.

v. 463. ὢ εἶα: schol. μιμεῖται τοὺς βαρβαριστὶ ἐξέλκοντας. — δεῖ οὖν νοεῖν ὅτι ταῦτα ἀνὰ μέρος λέγεται, τὸ μὲν τοῦ Ἑρμοῦ κελεύοντος καὶ ἕλκοντος, τὸ

ΧΟΡΟΣ.

εἶα μάλα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ εἶα.

ΧΟΡΟΣ.

ἔτι μάλα.

ΕΡΜΗΣ.

ὦ εἶα, ὦ εἶα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' οὐχ ἕλκουσ' ἄνδρες ὁμοίως.
οὐ ξυλλήψεσθ'; οἶ' ὀγκύλλεσθ'·
οἰμώξεσθ' οἱ Βοιωτοί.

ΕΡΜΗΣ.

εἶα νῦν.

v. 466. ἔτι μάλα R. V. Γ. Inv. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. εἶα ἔτι μάλα vulgo. Cf. Proleg. p. 53 sq.

v. 468. ἄνδρας R. V. ἄνδρες vulgo. ἄνδρες Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Both. Mein. ἄνδρες Bekk.

v. 469. οὐ ξυλλήψεσθ' R. V. C. Brunck. recentt. οὐχὶ ξ. Ald. Iunt. I. Brub. οὐχὶ οὐ ξ. Iunt. II. (sed in corrigendis monitum: γράφε οὐ ξ.) III. Crat. Wech. Raph. Frob. Port. Amstel. Kust. Burm. Alterutrum delendum iam Fl. Chr. censuit.
— ὀγκύλεσθ' Ald. Iunt. I. II. ὀγκύλλεσθ' Frob.

v. 470. οἰμώξεσθ' ὦ Brunckius tacite, Inv. Dind. in Lips. 1820. 1825, Boiss. Both. οἰμώξεσθ' οἱ R. V. B. vulgo.

δὲ τῶν ἑλκόντων ὑπακουόντων. Fallitur. Mercurius imperat tantum cantumque inchoat, quo laboris taedium pellere solent homines strenue in opus incumbentes De versibus dixit Rossb. Metr. p. 131.

v. 464. μάλα, i. q. μάλ' αὖ. Ita Herod. I, 134. 181; cf. Reis. enarr. Oed. Col. 1457. Hac acclamatione hodie quoque Graecos nautas uti, Dind. narrat ex libro Didoti: Notes d'un voyage I p. 181.

v. 466. ἔτι μάλα: cf. supra v. 280, Ran. 864; Antiphont. p. 131, 22.

v. 469. ὀγκύλλεσθ': schol. ἐπερείδεσθε τῷ σχοινίῳ προσποιούμενοι ἕλκειν, οὐχ ἕλκετε δέ. Suid. s. v. ὀγκύλλεσθαι: ὑψαυχενεῖν καὶ ὄγκους περιβάλλεσθαι, σεμνύνεσθαι. Hesych. Phot. s. v. Nos fere: renommiren, nur so thun. Exstat apud Athen. IX p. 382 b. Proximum videtúr ὀγκᾶσθαι, quod asinorum est. Ad οἰμώξεσθ' schol. ἐπὶ γὰρ 'Αλκαίου σπονδάς φησι γεγονέναι Φιλόχορος πεντηκονταετεῖς 'Αθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς συμμάχοις πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων καὶ 'Ηλείων. Ol. 89, 3. Mueller. fr. Hist. I p. 402.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἶα ὤ.

ΧΟΡΟΣ.

ἕλκομεν, ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽ ἕλκετε καὶ σφώ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὔκουν ἕλκω κἀξαρτῶμαι
κἀπεμπίπτω καὶ σπουδάζω;

ΧΟΡΟΣ.

(472) πῶς οὖν οὐ χωρεῖ τοὔργον;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ Λάμαχ᾽ ἀδικεῖς ἐμποδὼν καθήμενος.
οὐδὲν δεόμεθ᾽ ὤνθρωπε τῆς σῆς μορμόνος.

v. 473. ἄγετον ξυνέλκετον καὶ σφώ codd. vulgo. ἀλλ᾽ ἄγετόν γε, συνέλκετε καὶ σφώ Herm. El. d. m. p. 290. ἀλλ᾽ ἄγετ᾽ ἀλλὰ συνέλκετε κ. σ. Ahlwardt ap. Dind. in Lips. 1820. ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽ ἕλκετον ὠγαθὲ καὶ σφώ propon. Dind. in Lips. 1820, ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽ ἕλκετον .... καὶ σ. Dind. in textu, ἀλλ᾽ ἄγετε ξυνεφέλκετε καὶ σφώ Dobraeus, ἀλλ᾽ ἄγετον ξυνεφέλκετε κ. σ. vel ἄγετε Bergkius, qui Dindorfii lectionem nuncupavit vulgatam.
— ἀλλ᾽ ἄγετον, ξὺν δ᾽ ἕλκετε καὶ σφώ prop. Both.
— ἀ. ἄγετον νῦν ἕλκετε καὶ σφώ Mein.
— ἀ. ἄγετε ξυνανέλκετε κ. σ. Hold.

v. 476. Mercurii est in codd. et vulgo. choro dedit Dind. Both. Hold. Bergk. Mein. — Schol. ὁ Ἑρμῆς τοῦτό φησιν ἀπελέγχων αὐτούς.

v. 477. 478. Trygaeo dedit R. Inv. Dind. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein. chori vulgo sunt.

v. 473. Haec chorus ad Mercurium Trygaeumque, qui rursus cantum vel clamorem inchoaverant, sed clamant, orant magis quam laborant.

v. 474. κἀξορτῶμαι: schol. ἔμφασιν πολλὴν ἔχουσιν οἱ λόγοι αὐτοῦ: gloriatur, ὀγκύλλεται vel ὀγκᾶται, quasi ipso laborandi studio sursum tollatur.

v. 475. κἀπεμπίπτω: omni corporis vi incumbo. De remigibus, qui et procumbunt corpore et recumbunt, maxime usitatum. Comp. Hom. Od. μ, 194 οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον, al.

v. 476. χωρεῖ: procedit, eadem notione infra 510. 940, Ran. 1019, Nub. 907, Vespis 1483 etc. Nos: es geht, geht vorwärts.

v. 477. Λάμαχ᾽: vid. supra v. 304. Tota Acharnensium fabula μισολάμαχος est. Aut inter spectatores eum fuisse cogitandum aut aliquis personam eius indutus inter παραχορηγήματα erat. Prius ut probemus, vox καθήμενος videtur postulare.

v. 478. μορμόνος: schol. παρὰ τὴν Μορμὼ καὶ παρὰ τὴν Γοργόνα, ἣν εἶχεν ὁ Λάμαχος ἐπίσημον. οὕτω δὲ ἔλεγον τὸ ἐκφόβητρον καὶ τὰ προσωπεῖα τὰ αἰσχρὰ μορμολύκεια, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὰ τραγικὰ καὶ τὰ κωμικά. Ach. 582 Di-

ΕΡΜΗΣ.

οὐδ' οἵδε γ' εἷλκον οὐδὲν ἀργεῖοι πάλαι
ἀλλ' ἢ κατεγέλων τῶν ταλαιπωρουμένων,
καὶ ταῦτα διχόθεν μισθοφοροῦντες ἄλφιτα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' οἱ Λάκωνες ὠγάθ' ἕλκουσ' ἀνδρικῶς.

ΧΟΡΟΣ.

ἆρ' οἶσθ'; ὅσοι γ' αὐτῶν ἔχονται τοῦ ξύλου,

v. 479. εὐδ' οἵδε „nisi fallor, V.“ Bekk. εὖ οἵδε Ald. Iunt. I. Kust. Toup. cur. poster. in Theocr. XIII, 515. οὐδ' οἵδε R. Iunt. II. vulgo. εὖ δ' οἵδε Wech.

— 'Αργεῖοι vulgo. ἀργεῖοι Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Both. Mein.

v. 480. κατάγελων R.

v. 482. ἀλλ' οὐ scribendum cogitavit Flor. Chr. non probatus Dindorfio.

v. 83 sq. Choro tribuit R. Inv. Dind. Both. Boiss. Hold. Mein. Mercurii sunt vulgo.

caeopolis Lamachum orat ἀπένεγκέ μου τὴν μορμόνα. Quam v. 1095 idem vocat τὴν Γοργόνα. Aristoph. Amphiarao, a schol. laudatus, κωμῳδικὸν μορμολύκειον dixit, idem eodem sensu ap. Phryn. p. 367 Lobeck. cf. Bergk. ap. Mein. Com. II p. 958. 1001. De formis μορμολύττεσθαι et μορμολύττειν vid. Mein. Com. II p. 235.

v. 479. ἀργεῖοι — κατεγέλων: schol. ἐπεὶ 'Αργ. κατεγέλων Λακεδαιμονίων καὶ 'Αθηναίων ἀλλήλοις μαχομένων, ἐπείπερ παρ' ἀμφοτέρων χρήματα λαμβάνοντες ἐπολέμουν. „Anno XIII belli Pelop. pacem turbabant Argivi illato Epidauriis bello cum M Atheniensibus auxiliariis. Thuc. V, 61.“ Palmer. Ex. cr. p. 745. Sed vid. Proleg. p. 4 sqq. Ceterum Argivorum fides quam fuerit suspecta, e tragicorum fabulis quibusdam satis notum.

v. 480. Ad ἀλλ' ἤ, nisi, nisi quod cf. Heind. ad Plat. Prot. p. 354 c; Zeun. ad Viger. p. 475 Herm.

v. 481. διχόθεν: schol. ὡς τῶν 'Αργείων ἐπαμφοτεριζόντων καὶ ἀποκλινόντων, ὁπότε δοκοίη αὐτοῖς, καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους. De iisdem ἐπαμφοτερίζειν dixit Pherecrates, ut schol. addit, cf. Mein. Com. I p. 181, II p. 263. — διχόθεν μισθοφορεῖν Dem. κατὰ Τιμοκρ. p. 739 (Bgl.). De ambigua Argivorum fide vid. Thuc. II, 9; V, 28 (Bgl.). Muelleri fragm. Hist. gr. I p. 402.

v. 482. Quam vehementer Lacedaemonii pacem appetiverint, Thucyd. narrat IV, 15. 117; V, 14 (Bgl. scholiasta).

v. 483. ἔχονται τοῦ ξύλου: schol. τοῦτο οὐ μόνον διὰ τὸ κεκμηκέναι τῷ πολέμῳ ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐν Σφακτηρίᾳ τριακοσίους τοὺς δεδεμένους τῷ ξύλῳ τῆς ποδοκάκκης, τοῦ νῦν καλουμένου κούσπου (cippus ligneus). Sed recte Palmer. Ex. cr. p. 745 animadvertit, τῷ ξύλῳ scribendum, si de captivis ageretur,

μόνοι προθυμοῦντ'· ἀλλ' ὁ χαλκεὺς οὐκ ἐᾷ.

ΕΡΜΗΣ.

οὐδ' οἱ Μεγαρῆς δρῶσ' οὐδέν· ἕλκουσιν δ' ὅμως
γλισχρότατα σαρκάζοντες ὥσπερ κυνίδια,
ὑπὸ τοῦ γε λιμοῦ νὴ Δί' ἐξολωλότες.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐδὲν ποιοῦμεν ὦνδρες· ἀλλ' ὁμοθυμαδὸν
ἅπασιν ἡμῖν αὖθις ἀντιληπτέον.

ΕΡΜΗΣ.

ὦ εἶα. (486) ἀντ. β'

ΧΟΡΟΣ.

εἶα μάλα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ εἶα.

v. 485—487. Mercurio trib. R. Inv. Dind. Boiss. Hold. Both. Mein. chori sunt vulgo, scholiasta Trygaeo tribui narrat. Bentl. ab ἕλκουσιν ded. Mercurio.

v. 485. Μεγαρεῖς R. C. — verba ἕλκουσιν — κυνίδια uncis inclusit Lenting.

v. 488. ἄνδρες V. vulgo. ὦνδρες R. B. Brunck. recentt.

τοὺς ἐχομένους vero τοῦ ξύλου esse τοὺς ξυλουργούς, qui pacis instrumenta, ligones, aratra, similia facerent ideoque pacem expeterent; contra τὸν χαλκέα, quem Flor. Chr., comparato versu Eq. 469 — χαλκεύεται, Cleonem esse dicit, armorum esse fabricatorem, pacis ergo adversarium. Assensus est Dindorfius, neque habeo quod contradicam, quamquam ὁ χαλκεὺς cognomen alicuius hominis satis noti fuisse existimo.

v. 485. Μεγαρῆς: schol. ὡς καὶ τούτων βαρέως φερόντων ὅτι ἔκσπονδοι ἐγένοντο, βουλομένων δὲ τὴν εἰρήνην διὰ τὸ μάλιστα πεπιέσθαι τῷ λιμῷ καὶ τῷ πολέμῳ. Quippe decreto illo Periclis, Thuc. I, 114, Megarenses Athenas venire prohibiti fame perpetua excruciabantur. Vt famelici in Acharnensium fabula carpuntur et acerrime et lepidissime.

v. 486. σαρκάζοντες: schol. σαρκάζειν ἐστὶ κυρίως τὸ τὸν κύνα πεινῶντα τὰ λεπτὰ τῶν σαρκῶν τοῦ ὀστέου ἀπογλύφειν. Neque tamen fame perducebantur, ut pacem primo quoque tempore vellent. Schol. καὶ ἐπεθύμουν μὲν τῆς εἰρήνης, διὰ δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἀνεβάλλοντο αὐτήν, ὥς φησι Θουκυδίδης.— Alias v. σαρκάζειν notiones vid. ap. Hesych. Suid. Phot. s. v. Etym. M. s. v. ἀπεμύλλαινον, p. 125, 25.

v. 488. ὁμοθυμαδόν: Av. 1015, vox Atticorum est, Xenophontis, Platonis, Demosthenis.

v. 490. sqq. De personarum distributione vid. Proleg. p. 35 sqq. p. 42 sq.

ΧΟΡΟΣ.

εἶα νὴ Δία.

ΕΡΜΗΣ.

μικρόν γε κινοῦμεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὔκουν δεινὸν τοῦτ' ἔστ' ὦνδρες,
τοὺς μὲν τείνειν, τοὺς δ' ἀντισπᾶν;
πληγὰς λήψεσθ' ὠργεῖοι.

ΕΡΜΗΣ.

εἶα νῦν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἶα ὤ.

ΧΟΡΟΣ.

ὡς κακόνοι τινές εἰσιν ἐν ἡμῖν.

v. 493. εἶα νὴ Δία vulgo. νὴ Δία Dind. in not. ad Ox. et in Paris. Post νὴ Δία vulgo Ἑρ. ὢ εἶα ὢ εἶα, quod om. R. V. Γ. Dind. Bekk. Bergk. Mein.

v. 494. μικρόν γε κινοῦμεν R. V. vulgo. μικρὸν κινοῦμέν γ' Bentl. Brunck. Versum Mercurio trib. Dind. Hold. vulgo chori est. — μικρά γε κινῶ μήν prop. Both. σμικρόν Boiss.

v. 495. οὔκουν R. V. Dind. Bekk. Hold. Bergk. οὐ vulgo. Lacunae signum posuit Dind. Hold. Bergk. — Dind. lacunam explet: οὔκουν δεινὸν δῆτα τόδ' ἐστίν, coll. Eq. 810. 820. 875. 878, Av. 27. Quod nimis ieiunum ac sterile. Melius opinor aut οὐ δεινόν, οὐ δεινόν aut οὔκουν δεινόν γ' οὔκουν δεινόν. — Bergk. susp. οὔκουν δεινὸν δῆτα τόδ', ὑμῶν.

v. 497. Choro tribuunt edd. ante Brunck. ἀργεῖοι Mein.

v. 498. νυν Boiss. Bergk. ed. II. Mein.

v. 500. κακόνοι R. Suid. s. v. schol. ad v. Bentl. Brunck. Porson. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Both. Bergk. Mein. κακοί V. κακὸν οἶ C. κακὸν εἴ τινες B. Ald Iunt. I. Frob. Brub. Port. Amstel. Kust. Burm. ἐν εἰσίν pro εἰσιν ἐν Iunt. II. III. εἰσὶν ἐν ἡμῖν κἀκοί Reisk. — ὑμῖν R. V. B. C. Ald. Iunt. I. Crat. Wech. ἡμῖν Iunt. II. vulgo. Suid. s. v.

v. 494. Versus ex duobus palimbaccheis constat ex Dindorfii sententia, vid. Proleg. p. 53.

v. 497. ὠργεῖοι: scil. οἱ ἐπαμφοτερίζοντες.

v. 500. κακόνοι: eosdem continuo carpit, Argivos Megarenses, Lacedaemonios Boeotos. De κακόνοι vid. Suid. s. v. et Fritzsch. Daet. p. 79. Infra v. 671.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὑμεῖς μέν γ' οὖν οἱ κιττῶντες
τῆς εἰρήνης σπᾶτ' ἀνδρείως.

ΧΟΡΟΣ.

(499) ἀλλ' εἴσ' οἳ κωλύουσιν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἄνδρες Μεγαρῆς οὐκ ἐς κόρακας ἐρρήσετε;
μισεῖ γὰρ ὑμᾶς ἡ θεὸς μεμνημένη·
πρῶτοι γὰρ αὐτὴν τοῖς σκορόδοις ἠλείψατε.
καὶ τοῖς Ἀθηναίοισι παύσασθαι λέγω
ἐντεῦθεν ἐχομένοις, ὅθεν νῦν ἕλκετε·
οὐδὲν γὰρ ἄλλο δρᾶτε πλὴν δικάζετε.

v. 501. μὲν οὖν R. V. vulgo. Bekk. Inv. μέν γ' οὖν Bentl. Dind. Hold. Both. Bergk. μέν τ' οὖν Herm. El. d. m. p. 290. μὲν νῦν vel μέν νυν Lenting. μέν νυν Mein. Versus 501—503 vulgo choro continuantur. Brunckius 501 et 502 Trygaeo dedit, item recentt.

v. 502. ἀνδρικῶς R. V. B. C. vulgo. ἀνδρείως Bentl. Brunck. recentt.

v. 503. εἰσὶν οἳ R. V.

v. 504. Μεγαρεῖς C. vid. supra v. 485. Versus 504—511 Mercurio trib. R. prob. Dind. in not. ad Ox., rec. in Paris. Hold. Bergk. Mein. vulgo Trygaei sunt.

v. 501. κιττῶντες: schol. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κυουσῶν γυναικῶν. ἤγουν ἐπιθυμοῦντας. Vid. ad Vesp. 349.

v. 504. οὐκ ἐς κόρακας ἐρρήσετε: ita omisso ἐς κ. Lys. 1240 οὐκ ἐρρήσετ' ὦ μαστιγίαι. — ἔρρ' ἐς κόρακας Plut. 604. Bis idem in fragm. com.

v. 505. μεμνημένη scilicet initiorum belli Peloponnesiaci.

v. 506. σκορόδοις: non quod Megaris alliorum et bulborum feracissima est, ut schol. refert, neque etiam allia Megarensium paupertatem malumque odorem indicant, sed quod milites potissimum alliis vescebantur. πρῶτοι — ἠλείψατε: vos enim bellum primi intulistis. Schol. αἰτίαν εἶχον οἱ Μεγαρεῖς ὡς ἀρχηγοὶ γενέσθαι τοῦ πολέμου διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῶν πορνῶν Ἀσπασίας καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις ὀργὴν Περικλέους καὶ τὸ ψήφισμα, ὡς ἐν Ἀχαρνεῦσί (v. 526 sqq.) φησιν.

v. 508. ἐντεῦθεν: schol. ἐκ τούτου τοῦ μέρους. λέγει δὲ τοῦ μὴ ἐθέλειν ποιεῖν τὴν εἰρήνην. Non recte nec strenue nec sincere trahentibus haec dicit, quasi a contraria parte opus aggressi impedimento magis quam usui sint. Ad παύσασθαι supple ἕλκοντας.

v. 509. δικάζετε: schol. παρὰ προσδοκίαν. — ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, οὐδὲν γὰρ ἄλλο δρᾶτε πλὴν φωνεῖτε οὐδὲν ἕλκοντες. Velut in transcursu Comicus civium furorem iudicialem carpit. Fingas quoque, ista παραχορηγήματα, quae Athenienses repraesentant, rixari potius

ἀλλ' εἴπερ ἐπιθυμεῖτε τήνδ' ἐξελκύσαι,
πρὸς τὴν θάλατταν ὀλίγον ὑποχωρήσατε.

ΧΟΡΟΣ.

ἄγ' ὤνδρες αὐτοὶ δὴ μόνοι λαβώμεθ' οἱ γεωργοί.

ΕΡΜΗΣ.

χωρεῖ γέ τοι τὸ πρᾶγμα πολλῷ μᾶλλον ὤνδρες ὑμῖν.

ΧΟΡΟΣ.

χωρεῖν τὸ πρᾶγμά φησιν· ἀλλὰ πᾶς ἀνὴρ προθυμοῦ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οἵ τοι γεωργοὶ τοὔργον ἐξέλκουσι κἄλλος οὐδείς.

ΧΟΡΟΣ.

(512) ἄγε νῦν, ἄγε πᾶς· ἐπῳδ. β'
καὶ μὴν ὁμοῦ 'στιν ἤδη.

v. 512. λαβώμεθ' R. V. C. Bentl. Porson. Brunck. recentt. λαβώμεσθ' vulgo.

v. 513. τοι R. V. Iunt. II. III. Wech. Frob. Raph. Port. Kust. Amstel. Burm. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. δή B. Ald. Iunt. I. Brub. Crat. Brunck. Both. τοι om. C. cf. Reisig. Coni. p. XVIII.

v. 515. οἵ τοι R. V. C. Brunck. recentt. ἴδ' οἱ B. οἱ γεωργοί Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Frob. Wech. Raph. οἱ μέν γ. Brubach. νῦν οἱ γ. Portus, Kust. Burm. Amstel. μόνοι γ. Bentl.

v. 517. ὁμοῦ 'στιν ἤδη R. V. C. Vat. Brunck. recentt. — ἦδε schol. Eq.

atque altercari, pugnisque se invicem admonere vel cohortari, quam strenue incumbere in opus. Ad δικάζετε cf. Fritzsch. Daetal. p. 92 et Proleg. nostra ad Vespas cp. IV.

v. 511. πρὸς τὴν θάλατταν: scholl. varie explicant. V. ἴσως διὰ τούτου τῆς πρὸς τοὺς Πέρσας νίκης ὑπομιμνήσκει αὐτούς, ἀναφέρων ὡς ὅτε καὶ ἐπ' ἐκείνων τῶν χρόνων ἐθαλασσοκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι. R. καθ' ὃ ἐπιβαίνοντες ἔτεμνον τὴν Λακωνικὴν καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον. ἀποχωρεῖτε οὖν, φησίν, καὶ ἀποπλέετε εἰς τὰ ἴδια καὶ ὀλίγον τῆς κατὰ θάλατταν βίας ἔνδοτε. ἐθαλασσοκράτουν γὰρ τότε. Hinc scholiasta legisse ἀπὸ τῆς θαλάσσης videtur, quod idem suspicatur legendum Dobraeus. Et probabiliter sic possit legi. Quippe a mari recedere idem est quod agrum colere i. e. paci studere. Cui chorus apte respondet ἄγ' — γεωργοί. Contra si retineamus πρὸς τὴν θάλ., oppositum erit versui 509 οὐδὲν — δικάζετε. Mittite, inquit, iudicia, operam date mari i. e. commercio, pacis comiti ac sodali. Vtramque lectionem etiam Lentingius defendit.

v. 512. De metro dixit Rossb. p. 210. cf. Proleg. p. 53 sq.

v. 513. χωρεῖ: vid. supr. v. 476. schol. προκόπτει.

v. 516. De metro dixit Herm. El. d. m. p. 370; Rossb. Metr. p. 207.

v. 517. Ad ὁμοῦ 'στιν vid. Kidd. ad Daw. p. 499. — ἐγγὺς quum inter-

μή νυν ἀνῶμεν, ἀλλ' ἐπεν-
τείνωμεν ἀνδρικώτερον.
ἤδη 'στὶ τοῦτ' ἐκεῖνο.
ὢ εἶα νῦν, ὢ εἶα πᾶς.
ὢ εἶα, εἶα, εἶα νῦν,
ὢ εἶα, εἶα, εἶα πᾶς.

244 Toup. Em. in Suid. III p. 153. ἦδ' ἐγγύς vulgo. ἤδ' ἐγγύς Kust. Burm. „Quidam ἧδε γῆς“ Scalig. Exc. Versum Mercurio tribuit Reisk. Tum versus quoque 520 eiusdem debet esse.

v. 519. ἀνδρικωτέρως prop. Dobr., sat multis huius formae comparativis allatis. Aut καὶ δὴ versu seq. scribi iubet.

v. 522. εἶ' et εἶα quinquies R. sec. Inv. Boiss. εἶα quinquies R. sec. Bekk. εἶα sexies V. Dind. Hold. Bergk. Mein. ὢ εἶα, ὢ εἶα, εἶα, εἶα vulgo. ὢ εἶα εἶ' ὢ εἶα εἶ' Brunck. Cf. Proleg. p. 54.

v. 523. εἶα quinquies R. V. Inv. recentt. ὢ εἶα, ὢ εἶα πᾶς vulgo. ὢ εἶα εἶ' ὢ εἶα πᾶς Brunck.

pretamentum sit, ad ὁμοῦ'στιν supplendum videtur ἡ εἰρήνη. Quid vero, si suppleamus τὸ ἕλκειν, i. e. iam concorditer atque unitis viribus extrahunt viri? Ita ad v. 520 suppleas velim τὸ ἕλκειν: hoc vere est extrahere, das ist das rechte Ziehen. — Quae etiam Dobraei videtur sententia fuisse comparantis ὁμοῦ γενέσθαι Thesm. 572, Xenoph. Hell. IV, 5, 15.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΧΟΡΟΣ. ΕΡΜΗΣ. ΕΙΡΗΝΗ. ΘΕΩΡΙΑ. ΟΠΩΡΑ

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ πότνια βοτρυόδωρε τί προσείπω σ' ἔπος;
πόθεν ἂν λάβοιμι ῥῆμα μυριάμφορον,
ὅτῳ προσείπω σ'; οὐ γὰρ εἶχον οἴκοθεν.
ὦ χαῖρ' Ὀπώρα, καὶ σὺ δ' ὦ Θεωρία.

v. 524. τί om. R.

v. 524. Iam deam Trygaeus salutat extractam, οὐκ οἴην, ut ait Homerus, ἅμα τῆγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι, Opora scilicet et Theoria. — Laud. Suid. s. v. βοτρυόδωρος, Stob. Serm. 43, ex parte Philostr. Im. I, 31, p. 15, 10. Schol. Plat. p. 331 Bekk. κωμῳδεῖται δὲ (Aristoph.) ὅτι καὶ τὸ τῆς Εἰρήνης κολοσσικὸν ἐξῆρεν ἄγαλμα· Εὔπολις Αὐτολύκῳ, Πλάτων Νίκαις, Mein. Com. II p. 446. 644; Bergk. Rel. Com. p. 342. Simulacrum Pacis deae mulierculae sequuntur duae meretricum more indutae.

— βοτρυόδωρε: schol. βότρυς δωρουμένη, active ut Homericum ζείδωρος.

— De producta aliis locis media verbi πότνια cf. Dobr. ad Plut. 1020 (1019), Scholef. II p. 147.

v. 525. μυριάμφορον: schol. τίμιον καὶ πολυπληθῆ, μυρίων ἀμφορέων ἄξιον, ἢ μύρια κεράμια χωρῆσαι δυνάμενον. ἀπὸ δὲ τῶν ληνῶν καὶ πίθων τῇ μεταφορᾷ ἐχρήσατο. Suid. s. v. Sesquipedalia verba expl. Stephanus.

v. 526. εἶχον pro ἔχοιμ' ἄν dictum demonstrat Dobraeus, Scholef. II p. 260. Contra schol. ἐπαύξησις τῶν παρελθόντων κακῶν, εἴ γε μέχρι καὶ τῶν τοιούτων ἐστέρηται ῥημάτων. Dictum potius pro οὐκ εἶχον ἄν: non consueram, non solebam uti tali verbo.

v. 527. ὦ χαῖρ' formula salutandi inprimis tragicis usitata locisque quasi cothurnatis saepenumero ab Aristophane usurpata, de qua vid. Porson. ad Orest. 470.

οἷον δ' ἔχεις τὸ πρόσωπον ὦ Θεωρία·
οἷον δὲ πνεῖς, ὡς ἡδὺ κατὰ τῆς καρδίας,
γλυκύτατον ὥσπερ ἀστρατείας καὶ μύρου.

ΕΡΜΗΣ.

μῶν οὖν ὁμίλου καὶ γυλίου στρατιωτικοῦ;

ΧΟΡΟΣ.

ἀπέπτυσ' ἐχθροῦ φωτὸς ἔχθιστον πλέκος.

v. 531. Mercurio trib. R. Inv. Bekk. Dind. Boiss. Hold. Both. Bergk. Trygaei vulgo erat.

— Scripsi ὁμίλου, quo verbo proprie Homerico Comicus utitur infra v. 921. ὁμίλου autem oppositum voci ἀστρατείας, γυλίου vero στρατιωτικοῦ alteri μύρου. ὅμοιον vulgo.

v. 532—536 — Εὐριπίδου Mercurio, v. 536—542 — κἀγαθῶν Trygaeo R. vulgo. correxit Brunck. recep. Dind. Bekk. Boiss. Inv. Both. Hold. Eosdem versus inter Trygaeum, Mercurium, Trygaeum distribuit Bergk. Mein. Bentleius choro dedit v. 532—535 μελῶν, Trygaeo 535—36 κιχλῶν — Εὐριπίδου, Mercurio v. 536—537 κλαύσει — καταψευδόμενος, Trygaeo v. 537—538 οὐ γὰρ — δικανικῶν, Mercurio v. 539, Trygaeo v. 540 — εἰς (?).

— Ὀπώρα, anni tempus bellissimum omnium et poetarum et scriptorum ore inde ab Homero ad Demosthenem usque celebratum, nunc muliercula e personam induere iubetur, quae Pacis deae comes sit et serva. De etymo dixii Eustath. p. 619, 43, Etym. M. s. v. p. 628, 46. Etiam Bacchi comes est in vase apud Millingen Peint. ant. des vases gr. p. 19, 1 et Iahn. Vasenbilder p. 21, ut narrat editor H. Stephani Paris. — Θεωρίαν autem quae proprie vel legatio spectaculorum sacrorumve caussa nomine reip. missa vel ipsa ludorum et certaminum spectatio est, nunc praesidem ludorum finxit poeta. (H. St.) — Panis igitur et Circenses, ut par est, Pacis deae sunt comites et satellites.

v. 529. πνεῖς = ὄζεις, ut Nub. 1007, Equit. 437. cf. Dobr. ad Eq. 435, Scholef. II p. 180.

v. 530. γλυκύτατον: cf. Ach. 192; de forma dixit Burnei. apud Markl. ad Eur. Suppl. p. 188 ed. Lips. — ὥσπερ: Nub. 1273. Elmsl. Ach. 183 p. 25. — καὶ: possit etiam ἢ ut Equit. 437.

— ἀστρατείας = εἰρήνης, sed Eq. 443 = δειλίας. Schol. εὐωδίας, παρ' ὑπόνοιαν. Ita disparia iunguntur Nub. 1007 μίλακος ὄζων καὶ ἀπραγμοσύνης καὶ λεύκης φυλλοβολούσης. (Bgl.)

v. 531. Quod si scripseris ὁμίλου, habebis recte et pulchre sibi opposita. ἀστρατεία quietem, ὅμιλος turbam, μύρον suavem, γύλιος taetrum odorem significat. Ad γύλιος schol. πλέγμα τι στρατιωτικόν, ἐν ᾧ ἀπετίθεντο τυρὸν καὶ ἐλαίας καὶ κρόμμυα. V. laud. Harp. s. v. γύλιος. De accentu γυλιός vid. Bekk. Anecd. p. 228, 29.

v. 532. Ex Euripidis Telepho, qui in fine habet τέκος, Nauck. fr. Tr. p. 463. πλέκους = πλέγματος Ach. 454. Hesych. Suid. s. v.

τοῦ μὲν γὰρ ὄζει χρομμυοξερυγμίας·
ταύτης δ' ὀπώρας, ὑποδοχῆς, Διονυσίων,
αὐλῶν, τρυγῳδῶν, Σοφοκλέους μελῶν, κιχλῶν,
ἐπυλλίων Εὐριπίδου —

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

κλαύσἄρα σὺ
ταύτης καταψευδόμενος· οὐ γὰρ ἥδεται
αὕτη ποιητῇ ῥηματίων δικανικῶν.

ΧΟΡΟΣ.

κιττοῦ, τρυγοίπου, προβατίων βληχωμένων,

Reiskius Trygaeum et Mercurium ἐναλλὰξ dixisse statuit: M. ὑποδ. T. Διονυσ. M. αὐλ. T. τρυγ. M. Σοφ. μ. T. κιχλ. M. ἐπ. 'E. T. κλ. ἀ. — Item v. 539 M. κιττ. T. τρυγ. M. προβ. etc.

v. 533. χρομμυοξερυγμία, ut sit vere acidus cepae ructus, schol. duce scribit Dobraeus, Boiss. — ερεγμίας Flor. Chr. in textu. — υρεγμ — vulgo.

v. 535. τρυγῳδῶν malebat Brunck. in add., recepit Dind. in Paris. Mein.

v. 536. κλαῦσ' ἄρα R. κλαῦσ' ἄρα V. (R. sec. Inv.) Ald. Iunt. vulgo. κλαῦσ' ἄρα Kust. κλαῦσαι 'ρα σύ Brunck. κλαύσει ἄρα σύ Reis. Synt. cr. p. 31, Bekk. Dind. in Lips. Both. κλαύσει γε σύ Dobr. ut Eccl. 1027. κλαύσἄρα σύ Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. κλαύσει 'ρα Boiss.

v. 539. Χορ. om. R. τρυγήτου Scal. Exc. Cf. Polluc. VI, 19; X, 75 τρύγηπος, Hesych. τρυγητός.

v. 533. ὄζει: de constructione vid. not. ad Vesp. 1059.

— χρομμυοξερυγμίας: schol. ἀπὸ τῶν κρομμύων καὶ τῆς ὀξύτητος καὶ τῆς ἐρυγῆς. cf. Suid. s. v. Phryn. Anecd. Bekk. p. 56, 19.

v. 534. ὑποδοχῆς: convivii cum hospitibus ut Herod. VII, 119 et Menand. ap. Athen. IV p. 132 e, Mein. Com. IV p. 205, ubi Dobraeus (Scholef. II p. 278) correxit ξένου τὸ δεῖπνόν ἐστιν ὑποδοχή.

— Διονυσίων: hariolatur scholiasta: ἀντὶ τοῦ πλήθους καὶ πολλῶν Δ., ἐν γὰρ εἰρήνῃ συνεχῶς ἦν ἡ θέα.

v. 535. Recte se habet Brunckii emendatio, quum poetam ter idem dixisse non sit verisimile. Σοφοκλέους eodem ictu dictum infra v. 696, cf. Reis. Coni. p. 63. Schol. τὸν μὲν Σοφοκλέα ἐπαίρει, τὸν δὲ Εὐριπίδην σμικρύνει. Euripidis ἐπύλλια tanguntur Ach. 398, Ran. 942.

— κιχλῶν: schol. στρουθῶν εἶδος. Quae in deliciis erant Atheniensium, ut maxime ex Acharnensium fabula patet, vid. v. 1007. 1011 etc., quarum tamen in Sophoclis honorem meminisse poetam, ut schol. interpretatur, non est verisimile.

v. 536. καταψευδόμενος: scil. Euripidis versiculis.

v. 537. δικανικῶν: schol. ἐπεὶ τὰ Εὐριπίδεια ἀντιλογίας πολλὰς ἔχει καὶ δικαζομένους εἰσάγει. Cf. Valcken. ad Eur. Hippol. 984.

v. 539. τρυγοίπου: schol. διολιστῆ-

κόλπου γυναικῶν διατρεχουσῶν εἰς ἀγρόν,
δούλης μεθυούσης, ἀνατετραμμένου χοῶς,
ἄλλων τε πολλῶν κἀγαθῶν.

ΕΡΜΗΣ.

ἴθι νυν ἄθρει,
οἷον πρὸς ἀλλήλας λαλοῦσιν αἱ πόλεις
διαλλαγεῖσαι καὶ γελῶσιν ἄσμεναι,
καὶ ταῦτα δαιμονίως ὑπωπιασμέναι
ἁπαξάπασαι καὶ κυάθοις προσκείμεναι.

v. 540. κόλπου γ. vulgo. κόλπου, γυν. Mein. κτύπου Reisk. non male. κάλπῃ coni. Bergk. ed. II in notis. κώμου Hamaker. Mnem. V p. 146. — εἰς ἀγρόν R. V. B. C. Inv. Dind. Bekk. Bergk. Mein. ἐς ἰπνόν vulgo. εἰς ἰπνόν Porson. Brunck. Both. — Schol. γράφεται εἰς ἰπνόν. Tuetur Scal. Fl. Chr.

v. 541. χοῶς vulgo. χοώς Elmsl. Ach. 1000 p. 94. χοός Dind. Both. Hold. Bergk. Mein. — Vulgatam def. Lobeck. Parall. p. 233, Moeris s. v. p. 412 Piers. Cf. Eustath. p. 1835, 19.

v. 542. Versum integrum Mercurio tribuere mavult Boiss.

v. 546. κυάθους Cob. V. L. II p. 146, Bergk. ed. II. Mein. item var. lectio apud Suidam s. v. ὑπωπιάζω.

ρος ἢ πλέγματος, ἔνθα ἐκ τοῦ ληνοῦ εἰώθασιν ἐκπιέζειν. καὶ ἔστιν ἡ εὐθεῖα τρύγοιπος προπαροξυτόνως, οὐχ ὁ τρυγοίπης, ὡς οἴονταί τινες. Plut. 1087. Cf. Phot. s. v. Lobeck. Phryn. p. 303. Etym. M. p. 771, 5 τρυγ. ὁ ὑλιστήρ.

v. 540. κόλπου: schol. πολλάκις γὰρ ἐν εἰρήνῃ ὑπὸ κόλπους φέρουσί τι, καὶ πάλιν εἰρήνης οὔσης αἱ γυναῖκες ἀδεῶς εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξέρχονται καὶ ἀνθολογοῦσιν. Fallitur, opinor. Pars pro toto; de vestibus mulierum libere per agros vagantium (e. g. Dionysiis ruralibus) festive molliterque succinctis agitur. Vel ipsum μαστὸν significare possit κόλπος. Lectio vulgata εἰς ἰπνόν defendi possit, sive κτύπου cum Reiskio, sive κόλπου legimus. Depinguntur mulieres rebus domesticis placide studentes nulloque armorum strepitu conterritae.

v. 541. μεθυούσης: quod in pace saepenumero eveniebat, id schol. ὑπερβολὴν vocat εὐωχίας. De civium ipsarum temulentia vid. e. g. Thesmoph. 630 sqq. — χοῶς: schol. ὑπὸ μέθης ἐν τῷ ὑπηρετεῖν ἢ παίζειν τὰ τοιαῦτα εἰώθασι ποιεῖν.

v. 545. ὑπωπιασμέναι: schol. σφοδρῶς πληγεῖσαι ὑπὸ τοῦ πολέμου περὶ τὰ ὑπώπια, ἅ ἐστιν ὑπὸ τῶν ὄψεων τὰ ὀγκώματα καὶ χρούσματα, ἅπερ κορδύλας φασίν. cf. schol. Ach. 551 ὑπώπια τὰ ἀφ' ὁπωσδηποτοῦν πληγῆς τραύματα: ita Vesp. 1386, ubi vid. not. ad v. Suid. Hesych. Phot. s. v. Etym. M. p. 784, 45; Poll. II, 53. ὑπώπια Hom. Il. μ, 463.

v. 546. κυάθοις: schol. ὀξύβαφα χαλκᾶ πυρώσαντες καὶ ἐπιθέντες ἐθεράπευον τοὺς ἐκ τῶν πληγῶν μώλωπας. De cucurbitulis vid. Lys. 444 cum

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

καὶ τῶνδε τοίνυν τῶν θεωμένων σκόπει
τὰ πρόσωφ', ἵνα γνῷς τὰς τέχνας.

ΕΡΜΗΣ.

αἰβοῖ τάλας,
ἐκεινονὶ γοῦν τὸν λοφοποιὸν οὐχ ὁρᾷς
τίλλονθ' ἑαυτόν; ὁ δέ γε τὰς σμινύας ποιῶν
κατέπαρδεν ἄρτι τοῦ ξιφουργοῦ 'κεινουί.

v. 547. 548 — τέχνας Mercurio continuavit, v. 548—553 ἐσκιμάλισεν Trygaeo tribuit Bergk. ed. II. rec. Mein.

v. 549. γ' οὖν R. Inv. Elmsl. Ach. 108 p. 18. γοῦν V. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Both. Bergk. Mein. γὰρ vulgo.

v. 551. κατέπαρδεν R. Inv. recentt. quod intactum reliquisse Holdenium mi-

schol. et fragm. Apollophanis ap. schol. Pac. ad h. l., Mein. Com. II p. 880, quod Cobet. V. L. II p. 145 ita restituisse sibi videtur: πόθεν ἂν κύαθον λάβοιμι τοῖς ὑπωπίοις. Versum laud. Athen. X p. 424 b. Altera verbi notio est Acharn. 1052 et in comicorum fragmentis frequens. — κυάθοις προσκείμεναι est prorsus cucurbitulis repletae, veluti cucurbitulis inhaerentes. Cobetus qui προστέθειμαι ne media quidem forma dici posse vel dictum esse contendit, προσκείμεναι huius medii tempus perfectum constituit. Falso, opinor. προσκείμενος, πρόσκειμαι semper passiva forma apud Atticos, ubique aut cum πρός aut cum dativo iuncta. Immo corrigendus Herodotus, qui I, 171 dicere iubebatur περικείμενοι scil. τὰς ἀσπίδας: dixit enim περικειμένοις scil. τελαμῶσι: quum nemo περὶ τοῖσι αὐχέσι τε καὶ τοῖσι ἀριστεροῖσι ὤμοισι τὰς ἀσπίδας περικεῖσθαι possit. Neque affert Cobetus exemplum ullum, finxit regulam. Sed tamen Ciceronis locum ap. Macrob. Saturn. II, 3 de genero exiguae staturae homine dicentis: quis generum meum ad gladium alligavit? laudavit aptissime, quo defendere possimus vulgatam scripturam κυάθοις προσκείμεναι. Ceterum Cobet. V. L. I p. 311 sq. nihildum de hac mediae formae notione et constructione noverat.

v. 547. θεωμένων: quod saepius iam licuit animadverti, hic quoque aliquam cum Vespis similitudinem in perlustrandis carpendisque spectatoribus, cf. Vesp. 74 sqq.

v. 548. αἰβοῖ τάλας: ita Eq. 957. Comicorum haec exclamationis species propria, tragicorum vero et comicorum communis οἴμοι τάλας, qua utitur noster Ach. 163. 174. 210; Eq. 858. 887; Av. 62 etc. Haec miserantis, illa simul despuentis est.

v. 550. τίλλονθ': infra v. 1212 cristarius ad Trygaeum: ἀπώλεσάς μου τὴν τέχνην καὶ τὸν βίον. (Bgl.)

— σμινύας. Nub. 1486. 1500 ligo, pacis instrumentum ad domum Socratis evertendam adhibetur, Av. 602 ad effodiendum thesaurum.

v. 551. ξιφουργοῦ: hoc tantum quod sciam loco exstat.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὁ δὲ δρεπανουργὸς οὐχ ὁρᾷς ὡς ἥδεται,
καὶ τὸν δορυξὸν οἷον ἐσκιμάλισεν;

ΕΡΜΗΣ.

ἴθι νυν ἄνειπε τοὺς γεωργοὺς ἀπιέναι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀκούετε λεῴ· τοὺς γεωργοὺς ἀπιέναι,
τὰ γεωργικὰ σκεύη λαβόντας, εἰς ἀγρὸν
ὡς τάχιστ' ἄνευ δορατίου καὶ ξίφους κἀκοντίου·
ὡς ἅπαντ' ἤδη 'στὶ μεστὰ τἀνθάδ' εἰρήνης σαπρᾶς.
ἀλλὰ πᾶς χώρει πρὸς ἔργον εἰς ἀγρὸν παιωνίσας.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ ποθεινὴ τοῖς δικαίοις καὶ γεωργοῖς ἡμέρα,

ror; Brunck. in notis, Heind. ad Hor. Sat. p. 200. κατεπάπαρδεν V. καταπέπαρδεν C. πέπαρδεν vulgo.
— κεινουί vulgo. 'κεινουί Kust. Burm. Dind. Both. Bergk. Mein.
v. 552. τὸν δὲ δρεπανουργόν Cob. Mnem. II p. 100.
v. 553. δορυξόν R. V. Suid. s. v. ἐσκιμάλισεν, Dind. Bekk. Both. Hold. Bergk. Mein. δορυξόον vulgo. δορυξοῦν Bentl.
v. 556. εἰς ἀγρόν R. V. B. Scal. Exc. Bentl. Brunck. recentt. ἐς ἀ. entea vulgo. εἰς om. C.

— κατέπαρδεν: Vesp. 619 eadem forma, καταπαρδεῖν Plut. 618. Contra verbi simplicis aoristus ἔπαρδον iam non legitur.

v. 553. ἐσκιμάλισεν: schol. τῷ μέσῳ δακτύλῳ συναρμόσας τὸν μέγαν καὶ πλήξας ἐφυβρίζει. Nos: ein Schnippchen schlagen. Aliis scholiastae, Suidae, Photii, Moeridis (p. 360 Piers.) explicationibus supersedeo. Cf. Ach. 444 c. schol.

v. 554. ἄνειπε: verbum sollemne eorum qui publice atque ex officio publico aliquid denuntiant, ut Ach. 11, Av. 1076. 1084, Vesp. 1497. Sollemnis igitur infinitivus ἀπιέναι, scil. κελεύω vel ἀναγορεύω. cf. Kidd. ad Daw. p. 393.

v. 557. ἄνευ: schol. πρῴην γὰρ οὐδεὶς δίχα σιδήρου ἐξῄει εἰς τὸν ἀγρὸν ὑφορώμενος τοὺς πολεμίους. De metro cf. Rossb. Metr. p. 146.

v. 558. σαπρᾶς. schol. παλαιᾶς καὶ ἀρχαίας. Compares nostrum: fauler Friede et: tiefer Fr. Cf. Phot. s. v. Phryn. Lob. p. 377. Bergk. Rel. Com. p. 314 sq.

v. 559. χώρει πρὸς ἔργον: de hac loquendi ratione dixit Dobr. ad Ar. Av. 718, Scholef. II p. 230; idem de omisso articulo versu seq. ante γεωργοῖς, ad Thucyd. Scholef. I p. 116.

— παιωνίσας: schol. παιὼν γάρ ἐστιν ὕμνος εὐχαριστήριος. vid. Ruhnk. Tim. p. 202, supra v. 453, Ach. 1212.

v. 560. γεωργοῖς. Et chorum et

ἄσμενός σ' ἰδὼν προσειπεῖν βούλομαι τὰς ἀμπέλους·
τάς τε συκᾶς, ἃς ἐγὼ 'φύτευον ὢν νεώτερος,
ἀσπάσασθαι θυμὸς ἡμῖν ἐστι πολλοστῷ χρόνῳ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

νῦν μὲν οὖν ὦνδρες προσευξώμεσθα πρῶτον τῇ θεῷ,
ἥπερ ἡμῶν τοὺς λόφους ἀφεῖλε καὶ τὰς Γοργόνας·
εἶθ' ὅπως λιταργιοῦμεν οἴκαδ' εἰς τὰ χωρία,
ἐμπολήσαντές τι χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ταρίχιον.

ΕΡΜΗΣ.

ὦ Πόσειδον, ὡς καλὸν τὸ στῖφος αὐτῶν φαίνεται

v. 561. σ' om. R. V. C. ἁ. γ' vulgo. ἁ. σ' B. Brunck. Tyrwh. (Kidd. Daw. p. 610) Porson. Inv. recentt.
v. 563. ἐστι R. V. B. C. Kuster. recentt. γὰρ ἐπί antea vulgo.
v. 564. προσευξώμεθα Ald. Iunt. vulgo. corr. in Scalig. Exc., rec. prim. Kust.
v. 566. λιταργειοῦμεν R. V.
v. 567. ἀγορασείοντες Pors. apud Kidd. ad Daw. p. 624. ἀγόρασον enim Athen. III p. 119 d.

παραχορήγημα ex agricolis constitisse apparet, admixtis alius generis civibus. Παραχορήγημα exit, dum Trygaeus loquitur v. 555—559, id est, opinor, propemodum agricolae omnes. Qui manent, et agricolae sunt et fabri.

v. 562. νεώτερος—πολλοστῷ χρόνῳ: his verbis chorum significare voluisse longinquum belli tempus, recte scholiasta annotavit. πολλοστῷ χρόνῳ Men. ap. Prisc. XVIII p. 1193, Mein. Com. IV p. 167; πολλοστῷ ἔτει Cratin. min. ap. Athen. XI p. 460 f, Mein. C. III, p. 377. πολλοσταῖος vel πολλοστιαῖος Eubulus ap. Cram. Anecd. Ox. I p. 369, 3, Mein. C. III p. 271. Alia suppeditavit Porson. ad v.

v. 565. Γοργόνας: schol. τοῦτο πάλιν εἰς τὸν Λάμαχον αἰνίττεται. comp. Ach. 341.

v. 566. ὅπως λιταργιοῦμεν: schol. ἀντὶ τοῦ συντόνως δραμούμεθα (παρὰ τὸ λίαν ἀργόν). Hesych. et Phot. s. v. λιταργίζειν. Nub. 1253. ἀπολιταργιεῖς — schol. ἀποδραμεῖ, ἀποσκιρτήσεις. idem λιταργισμοὺς explicat σκιρτήματα. Cf. Kidd. ad Daw. p. 120. — Laud. Suid. s. v. λιταργιοῦμεν.

— εἰς τὰ χωρία: in agros, in praedia; cf. Pierson. ad Moer. p. 225, qui correxit κατωνάκῃ, τοῖς εἰς χωρία φεύγουσιν pro εἰς χρόνον.

v. 567. ταρίχιον: superest forma deminutiva in fragm. Pherecratis ap. Athen. III p. 119 d, Mein. Com. II p. 263, ὀρφανὸν ταρίχιον „salsamentum nullis condimentis apparatum" Mein.; et Cephisodori ap. Athen. l. l., Mein. Com. II p. 885.

v. 568. ὦ Πόσειδον: schol. ὁ Ἑρμῆς ὁρῶν τοὺς ἀγροίκους εἰς ἀγρὸν ἐξιόντας φησίν. — στῖφος: = ὅμιλος, Eq. 852 στῖφος βυρσοπωλῶν νεανιῶν. Aeschylus, Thucydides, Xenophon voce usi sunt, de cuius accentu vid. Cram. Anecd. Oxon. II p. 410, 16.

καὶ πυκνὸν καὶ γοργὸν ὥσπερ μᾶζα καὶ πανδαισία.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

νὴ Δί' ἡ γὰρ σφῦρα λαμπρὸν ἦν ἄρ' ἐξωπλισμένη,
αἵ τε θρίνακες διαστίλβουσι πρὸς τὸν ἥλιον.

v. 569. καὶ πυκνὸν γεωργῶν F. Chr.

v. 570. νὴ τὸν Δί' R. V. Γ. Iunt. II. III. Frob. νὴ Δία vulgo et Fl. Chr. — σφύρα vulgo. σφῦρα Bentl. Dobr. Iacobs. ad Anthol. Pal. III p. XL (Ddf.). Reis. Synt. cr. p. 20, Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein. cf. Arcad. de accent. p. 96, 26. Gaisf. Heph. p. 18.

— ἄρ' R. V. Γ. Iunt. II. III. Inv. Dind. Bekk. Both. Bergk. Mein. ἂν vulgo.

— ἥ τε σφύρα (sic) propon. Lenting. ἡ σφύρα γε λαμπ. vel. ἡ σ. γὰρ ἦν ἂν λαμπρὸν (i. e. λαμπρῶς) ἐξωπλ. Porson.

v. 569. γοργόν: schol. ἐπεὶ διὰ χρόνου ἐξιόντες ἔσπευδον. Varie explicant lexicographi. Hesychius: εὐκίνητος, ταχύς, σκληρός, λιπαρός, εὐτραφής. Etym. M. p. 236, 47 γοργὸν: δεινόν· οἱ δὲ φαιὸν (fuscum) ἱμάτιον. De oratione concisa (H. Steph.) Eustath. p. 649, 26; p. 1098, 37; p. 1740, 5. Suid. s. v. γοργός — φοβερός. Verbum apud scriptores et poetas satis frequens laudat Antiatticista Bekk. Anecd. p. 86, 26, ἐπὶ τοῦ ταχέος ἢ ἀνδρείου dictum explicans.

v. 570. ἡ γὰρ — ἦν ἄρ' supra v. 22.

v. 569. μᾶζα καὶ πανδαισία: schol. μᾶζα — ὁ στρυφνὸς ἄρτος. πανδ. ἡ δαψιλὴς καὶ παντοία εὐωχία. — ἄλλως. φασὶ γὰρ πᾶν δεῖπνον, ἐν ᾧ ἕκαστος αὐτῷ κομίζων εἰς κοινὸν κατατίθεται καὶ πάντες πάντων μετέχουσι. Nostrum locum videtur Harpocr. s. v. πανδ. respexisse. (Mein. Com. IV p. 651 inter fragm. anon. attulit.) Cf. Hesych. s. v. Herodot. V, 20. — τὸ πανδαίσιον afferunt Phot. et Suid. s. v. Est igitur et εἰλαπίνη et ἔρανος, convivium ciborum varietate et copia abundans, opiparum. Vtraque voce et velocitatem studiumque discedentium et copiam designat.

v. 570. σφῦρα: schol. νοῆσαι δεῖ τὸν χορὸν σφύρας ἔχοντα, αἷς βωλοκοποῦσι, καὶ θρίνακας καὶ σκεύη ἄλλα γεωργικά, δι' ὧν τὰς βώλους τῆς γῆς ἔμελλον θραύσειν. — σφῦρα apud Homerum Od. γ, 434 et Hesiodum Opp. 423 prima producta legitur, in fragm. Aesch. ap. Athen. VII p. 303 c, Nauck. Tr. fragm. p. 75 sq. in prima trimetri sede est; item in fragm. Crat. ap. Heph. 17, 8, Mein. Com. II p. 69 non liquet. Apud Pollucem saepius vox occurrit.

v. 571. Cum malleo una celebrantur θρίνακες, vanni, ventilabra, de quibus schol. τὰ πτύα. ἐργαλεῖον ᾧ ἀποχωρίζουσι τῶν σπερμάτων τὰ ἄχυρα. cf. schol. Ven. Hom. Il. ν, 588. Suid. et Zon. s. v. Phot. s. v. ὄργανον γεωργικὸν ὀδοντικόν. Hinc Kusterus et Berglerus ventilabra, Flor. Chr. vannus, Brunckius rastri tridentes verterunt. Verum σφῦραι, mallei, potius ligones esse dixerim, scholiastis praeeuntibus.

— διαστίλβουσι, quasi agricolarum et sudore et gaudio, non quod ferreae

ἢ καλῶς αὐτῶν ἀπαλλάξειεν ἂν μετόρχιον.
ὥστ' ἔγωγ' ἤδη 'πιθυμῶ καὐτὸς ἐλθεῖν εἰς ἀγρὸν
καὶ τριαινοῦν τῇ δικέλλῃ διὰ χρόνου τὸ γῄδιον.
ἀλλ' ἀναμνησθέντες ὦνδρες
τῆς διαίτης τῆς παλαιᾶς,
ἣν παρεῖχ' αὕτη πόθ' ἡμῖν,
τῶν τε παλασίων ἐκείνων·

v. 572. ἢ καλῶς R. V. vulgo. (πῶς καλῶς αὐτόν Suid. s. v. ἀπαλλάξειεν), ἡ καλῶς Iunt. II. III Frob. (?). ἄν τις μετόρχιον propon. Fl. Chr. quod versui repugnat.

Versum Mercurio tribuit Reiskius. φυτῶν pro καλῶς Hansing. Philolog. VII p. 197.

v. 574. γῄδιον Bergk. Mein. cf. Etym. M. s. v. p. 230, 4 et Dind. ad H. Steph. (τὸν γ. Iunt. III.)

v. 577. ἡμῖν R. V. vulgo. ὑμῖν B. Brunck.

v. 578. παλασίων R. V. B. C. Γ. Brunck. recentt. cf. Hesych. Phot. s. v.

sunt. Neque aliter dictum quod Homerus de Vlixe suo praedicavit ζ, 237 κάλλεϊ καὶ χάρισι στίλβων, vel de Paride Il. γ, 392 κάλλεΐ τε στίλβων καὶ εἵμασιν, et de Amore Comicus στίλβων νῶτον πτερύγοιν χρυσοῖν, Av. 697. Inde Stilbonides nomen duxit Av. 139, quod λαμπρὸς fuit et κεκαλλωπισμένος (Stuzzer); non item Στιλβίδης vates Pac. 1032, homo secundum scholiastam honestus.

v. 572. μετόρχιον: schol. τὸ μεταξὺ τῶν ὄρχων (interordinium Columellae). ὄρχοι δὲ καλοῦνται τὰ μέσα τῶν ἐλαιῶν καὶ τῶν ἀμπέλων. Reiskius „Sane bene patientur ab iis sata. bene curabunt segetem, bene agrum excolent." Assentitur Dindorfius. Accuratius opinor, si dictum foret μεταλλάξειαν ἄν, permutabunt, melius reddent interordinium. Nunc vero, quum sensus debeat esse: interordinium bene i. e. bene ac pulchre curatum discedet ab istis, quaerendum, num possit ἀπαλλάξειεν sensu passivo dici.

v. 574. τριαινοῦν: schol. ἠρέμα σκάπτειν καὶ ἐπισύρειν τὰς βώλους ὑπὲρ τοῦ κατακρύπτειν τὰ σπέρματα. Alio vel proprio sensu verbum usurpavit Eur. Bacch. 348, i. e. tridente moveo Neptuni instar. cf. Elmsl. ad Eur. Bacch. v. l.

— δικέλλῃ: ligo bidens, exstat in fr. Sosicratis ap. Poll. IX, 57, Mein. Com. IV p. 591. Tim. s. v. σμινύην· οἱ μὲν δίκελλαν, οἱ δὲ ἀξίνην καλοῦσιν. vid. Ruhnk. p. 233 sq.

— διὰ χρόνου: tandem, ut Plut. 1045 διὰ πολλοῦ χρόνου, Vesp. 1252, ubi vid. not., al.

— γῄδιον: ὑποχοριστικῶς ut in fr. Arist. apud Stob. 60, 7, Bergk. ap. Mein. Com. II p. 1108.

v. 575. De metro dixit Rossb. Metr. p. 153. Enumerat Pacis dona, ut nunc gratiam deae referant homines pacati.

v. 578. παλασίων: schol. τῶν πεπατημένων ἰσχάδων. τινὲς δὲ τῶν παλάθων,

τῶν τε σύκων τῶν τε μύρτων,
τῆς τρυγός τε τῆς γλυκείας
τῆς ἰωνιᾶς τε τῆς πρὸς
τῷ φρέατι, τῶν τ' ἐλαῶν
ὧν ποθοῦμεν,
ἀντὶ τούτων τήνδε νυνὶ
τὴν θεὸν προσείπατε.

ΧΟΡΟΣ.

(583) χαῖρε χαῖρ' ὡς ἦλθες ἡμῖν ἀσμένοις φιλτάτη. ἀντ. α' α'

παλλασίων vulgo. παλαθῶν schol. ad v., unde παλαθίων Bentl. — „παλλαθίων Suid. s. v. παλάθαι, παλαθίων. παλλαθῶν Flor. Chr. παλαθῶν Biset. παλάθων alii.“ Scalig. Exc. — Dobr. „an λαπάθων schol.?“

v. 582—585. Varie dispositi sunt versus; vulgo τῷ φρέατι dipodia trochaica legitur, ut in R. quoque exstat. Brunckius τήνδε νυνί dipodiam fecit.

v. 586. χαῖρε χαῖρ' ὦ φίλταθ' ὡς | ἀσμένοισιν ἡμῖν ἦλθες R. V. vulgo. Bentl. Vno versu comprehendit Bekk. χαῖρε χαῖρ' ὡς ἦλθες ἡμῖν ἀσμένοις ὦ φιλτάτη Dind. Hold. χ. χ. ὡ. ἦ. ἡ. ἀσμένοις φιλτάτη Bergk. ed. I. χ. χ. ὡ. ἀσμένοισιν ἦλθες ὦ φιλτάτη id. ed. II. Pro vulgata Brunck. in notis (et ad Soph. Trach. 18) ὦ φιλτάτη γ' ὡς. — ἀσμένοισιν ἡμῖν ἦλθες Pors. Eur. Phoen. 1061. cf. Dobr. ad Plut. 286, Scholef. II p. 137. Hotibius in bina carmina antistrophica et unius versus epodum distribuit canticum, primo v. scribens χ. χ. ὡ. ἀ. ἡ. ἦ. φ., sed in ed. χ. χ. ὦ φ. | ὡ. ἀ. ἡ. ἦ. h. e. ἀνομοιόστροφα dedit. ἡμίν Brunck. propter metrum, Bentl. χ. χ. ὡ. ἀ. ἦ. ἡ. φ. Mein.

παλάθη δὲ εἶδος βοτάνης. — παλάθιον Polemo ap. Athen. XI p. 478 c. schol. Dionys. Thr. Bekk. Anecd. p. 794, 21. (H. St.)

v. 580. τρυγός: νέου οἴνου. Quae vox eiusque composita et derivata comoediae vel trygoediae maxime propria.

— ἰωνιᾶς: ἡ φυτεία τῶν ἴων ὡς καὶ ἡ τῶν ῥόδων ῥοδωνιά. Cf. Hesych. Suid. s. v. De accentu Arcad. p. 99, 14. Ad φρέατι Dobr. laud. Athen. III p. 125 f, 124 d, 125 a; Eccles. 996 (1004).

v. 583. ὧν ποθοῦμεν (de metro vide ad v. 344 συβαρίζειν) schol. ad proximum ἐλαῶν refert, explicans ἴσως ἢ ἐπεὶ δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς ἢ ὅτι εὔφορός ἐστιν ἡ Ἀττικὴ ἐξαιρέτως εἰς τὸν τῆς ἐλαίας καρπόν.

v. 586. De chori cantico vid. Enger. de respons. p. 4; Proleg. p. 52.

Ad ὡς cf. Dobr. ad Nub. 1356, Scholef. II p. 162.

Ad dativum ἀσμένοις cf. Wyttenb. Ep. cr. p. 27 sq. p. 247. Porson. laud. Musgr. ad Eur. Phoen. 1073, Aesch. Prom. 23, Soph. Trach. 18. Ad φιλτάθ' schol. σκληρῶς τοῦ η συναλειφθέντος.

σῷ γὰρ ἐδάμην πόθῳ,
δαιμόνια βουλόμενος
εἰς ἀγρὸν ἀνερπύσαι.
(χαῖρε χαῖρ' ὡς ἦλθες ἡμῖν ἀσμένοις φιλτάτη·)
ἦσθα γὰρ μέγιστον ἡμῖν κέρδος ὦ ποθουμένη
πᾶσιν, ὁπόσοι γεωρ-
γὸν βίον ἐτρίβομεν,
κὠφέλεις ἡμᾶς μόνη.
πολλὰ γὰρ ἐπάσχομεν
πρίν ποτ' ἐπὶ σοῦ γλυκέα
κἀδάπανα καὶ φίλα.

v. 587 sq. ἐδάμημεν — βουλόμενοι vulgo. ἐδάμην — βουλόμενος Dind. Bergk. Hold. Mein.

v. 588. δαίμονα V. vulgo, δαιμόνια R. Dind. Bekk. Both. Hold. Bergk. Mein. (vers. eiecit Hotib.) δαίμονά σε Brunck. in notis. δαῖμον ὦ Boiss.

v. 589. ἀγροὺς Flor. Chr. Post hunc versum, si re vera in favorem carminis antistrophici lacunam esse statuamus, primum versum repetiverim integrum χαῖρε κτλ. Vbique fere accipiendum puto aut eadem aut simillima verba a librariis vel consulto neglecta vel omnino propter similitudinem literarum a festinantibus praetermissa, plerisque lacunis originem dedisse.

v. 590. μέγιστον R. V. Flor. Chr. Pors. Eur. Hec. pr. p. LI, Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. τὸ μ. vulgo. verba ἦσθα — ποθουμένη in unum versum coni. R. Inv. recentt. vulgo dimetri duo erant. Post hunc v. Dind. verba μόνη — ὠφέλεις sequi iubet ab utraque parte lacunae signo posito (ita Hold.) taleque lacunae supplementum excogitavit: μόνη γ. ἡ. ὠ. πάντα παρέχουσ' ἀγαθὰ | πᾶσιν κτλ.

v. 593. γεωργικὸν βίον ἐτρίβομεν R. V. vulgo. β. ἐτρ. γ. Dind. Hold. Enger. l. l. p. 5. γεωργὸν βίον ἐτρ. Hotib. Bergk. Mein. ἀγροικικὸν ἐτρ. vel ἐτρ. ἀγρ. Enger. respons. p. 5. (γεοργ. Iunt. III.). — μόνη γὰρ ἡμᾶς ὠφέλεις vulgo.

v. 596. καὶ δαπάνῃ varia lectio scholiastae.

v. 587. σῷ γὰρ ἐδάμην πόθῳ: comp. Hom. Od. λ, 202 ἀλλά με σός τε πόθος — μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.

v. 588. δαιμόνια: schol. δαιμονίως, σφοδρῶς, Krueg. Gr. gr. §. 46, 3, 2. 3.

v. 589. ἀνερπύσαι: schol. ἰδίως τὸ τῇ γαστρὶ εἱλεῖσθαι, ὅθεν τὸ ἑρπετόν. Haud dubie de gressu agricolarum lento, gravi, rustico dictum. Plut. 675 ἐφ' ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφερπύσαι.

v. 596. κἀδάπανα: frugi. schol. ἐκ τῶν ἀγρῶν γὰρ οὗτοι πάντα εἶχον αὐτόματα. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ ὠνοῦντο καὶ ἐδαπάνων. Bergl. comp. Horat. Epod. II, 48 dapes inemtas apparet, et Ach. 32 sqq.

τοῖς ἀγροίκοισιν γὰρ ἦσθα χῖδρα καὶ σωτηρία.
ὥστε σὲ τά τ' ἀμπέλια
καὶ τὰ νέα συκίδια
τἄλλα θ' ὁπόσ' ἐστὶ φυτὰ
προσγελάσεται λαβόντ' ἄσμενα.
ἀλλὰ ποῦ ποτ' ἦν ἀφ' ἡμῶν τὸν πολὺν τοῦτον χρόνον
ἥδε; τοῦθ' ἡμᾶς δίδαξον ὦ θεῶν εὐνούστατε.

v. 597. ἀγροίκοισιν R. V. B. Bentl. Brunck. recentt. antea ἀγροίκοισι vulgo. χίδρα codd. vulgo. χῖδρα Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. χαρά Reisk. contra metrum. — χύτρα Fl. Chr.

v. 600. ὅσ' R. vulgo. ὅσσ' V. Both. ὅσα γ' Bentl. Brunck. Inv. — ὁπόσ' Bentl. Pors. Eur. Hec. 1149 p. 101, Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein.

v. 601. προσγελάσεται R. — add. σε V. C. Iunt. II. III. Raph. Port. Amstel. προσγελάσονταί σε B. Ald. Iunt. I. Brub. Crat. Wech. Kust. Brunck. — σε ei. Pors. l. l. Dind. Bekk. Both. Boiss. Hold. Bergk. Mein. quod infertum erat, ut quo pertineret λάβοντ' explicaretur. — προσγελάσει (contra usum Atticorum) τοι Flor. Chr.

v. 603. ἥδε R. V. vulgo. χρόνον; ἡδὲ Kust. refutatus a Dawesio M. cr. p. 278, Kidd. p. 523. quod ἡδὲ non erat Atticorum. χρόνον ἥδε; Burm. χρόνον; σὺ δὲ (?) Reisk. — τὸν πολὺν ἤδη χρόνον Ald. Iunt. I. Brub. Crat. Wech. τοῦτον vulgo. τ. χρόνον; ἤδη Port. Amstel. Scripserim ἀλλ' ὅχου — ἥδε, τ.

v. 597. χῖδρα: schol. ἐρεικτὰ ἐκ κριθῆς νέας γενόμενα. Cf. schol. Eq. 806. Tosta tritici recentis grana, quae in deliciis Atheniensium fuisse apparet. Suid. s. v. χῖδρα, Hesych. s. v. Berglerus explicat χῖδρον: edulium ex hordeo freso recenti. De etymo vid. H. Steph. s. v. Poll. VI, 62. χιδρίαν Comici memorat Bergk. ap. Mein. II p. 1184.

v. 598. ἀμπέλια: idem Ach. 512.

v. 602 sq. Ad Mercurium haec, cantu finito, loquitur choragus, non canit. Schol. πρὸς ταῦτα καὶ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ πεποίηκεν (immo ταῦτα πρὸς τὰ Κρατίνου ἐν Π. πεποίηκεν, qua fabula Cratinus Aristophanis Nubes vicerat) „ὦ λιπερνῆτες πολῖται τ. δ. ξ." (quo loco Meinekius Com. II p. 124 an λιπέρνητες scribendum sit propter Hesychium s. v. λιπέρνης et Phot. s. v. λιπέρνητες dubitat). ἔστι δὲ πρὸς τὰ 'Αρχιλόχου. Inde λιπερνῆτες ab Aristophane scriptum existimant Bentleius, Wesseling. ad Diod. XII, 40. Sed cur nunc agricolas pauperes nominet Mercurius, causam non video. Ceterum cf. Suid. s. v. λιπερνῆτις, Etym. M. s. v. p. 566, 50. Bergk. Rel. C. p. 29. Kidd. ad Daw. p. 524.

ΕΡΜΗΣ.

ὦ σοφώτατοι γεωργοὶ τἀμὰ δὴ ξυνίετε
ῥήματ', εἰ βούλεσθ' ἀκοῦσαι τήνδ', ὅπως ἀπώλετο.
πρῶτα μὲν γὰρ ἦρξεν ἄτης Φειδίας πράξας κακῶς·
εἶτα Περικλέης φοβηθεὶς μὴ μετάσχῃ τῆς τύχης,

v. 604. λιπερνῆτες et τις ξυνιέτω Diodorus memoriae errore, ut ait Dind. „Vet. ed. ὦ πενῆτες καὶ γ. Lege ergo ὦ λιπερνῆτες. vid. schol. Hes. Suid.“ Bentl. — rec. Boiss. Both. Mein. Sed Scal. Exc. „Vet. ὦ πένητες καὶ γεωργοὶ θἀμά τις ξυνιέτω.“

v. 606. αὐτῆς ἦρξε R. V. B. C. vulgo, metro invito. ἦρξεν ἄτης Seidler. Hold. Dind. Mein. ἦρξεν αὐτῆς Bentl. Herm. El. d. m. p. 117, Boiss. Bergk. ed. I, αὐτῆς ἦρξεν id. ed. II vitiose. — αὐτὴν εἶρξε Reisk., hinc Bergk. ed. II praef. prop. αὐτίχ' εἶρξεν. — ἠπάτησε Reisig. in marg. exempl. sui ed. Brunckianae. — αὐτός i. e. μόνος prop. Both.

v. 607. μετάσχοι R. V. Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. μετάσχῃ vulgo recte et Diodor. — τῆς δίκης Ald. Iunt. I. Crat. Wech. τῆς τύχης Iunt. II. III. Port. Amstel. Raph. „τῆς δίκης Ven. (Vet?) non τῆς τύχης.“ Scal.

Optime vero Meinekius l. l. — Eupolis ap. Stob. Fl. IV, 33, Mein. C. II p. 546: ἀλλ' ἀκούετ' ὦ θεαταὶ τἀμὰ καὶ ξυνίετε ῥ. ex correctione Bergleri.

v. 606. ἄτης: desideratur articulus. cf. Kidd. ad Daw. p. 462.

— Φειδίας: schol. Φιλόχορος ἐπὶ Θεοδώρου ἄρχοντος ταῦτά φησι (Ol. 85, 3). Krueger. Clint. Fast. H. ad Ol. 87, 1 Pythodori nomen, quod vulgo legitur, defendit contra Palmerium, Exerc. cr. p. 746, Od. Muell. de Phidia p. 22. 35. Etiam C. Muellerus Hist. gr. fr. p. 400 Theodori nomen substituit, neque profecto, quod sex annis ante initium belli Peloponnesiaci factum erat, cur inter causas et primordia belli numerari non possit praesertim a Comico, intelligo.

— πράξας κακῶς i. q. φυγάς, condemnatus scilicet ab Atheniensibus, „quia visus est furtum commisisse, cum faceret statuam Minervae ex auro et ebore.“ (Bgl.) Quod si legimus cum Seidlero ἦρξεν ἄτης, non de exilio dictum πράξας κακῶς putarim, sed de ipso furto, quod dissimulans Comicus tantum „adversa fortuna usus“ dicit (der Vnglücksvogel); contra si malimus εἶρξεν αὐτήν, de exilio dictum esse π. κ. accipiemus, quum scholiasta e Philochoro Phidiam contra patriam Eleos, apud quos exulabat, sollicitavisse narret.

v. 607. Περικλέης: ita constanter nominativi forma Ach. 530, Eq. 283, Nub. 859 et in fragm. comicorum, vid. Indic. ap. Mein. C. V s. v.; item Σοφοκλέης infra 695, Av. 100, Ran. 787, cf. Indic. ap. Mein. l. l. s. v. Μεγακλέης Nub. 70. 124; Ξενοκλέης Ran. 86, Thesm. 169, 441.

Contra Θεμιστοκλῆς Eq. 884 (in quarta tetrametri iambici sede); Ἡρακλῆς Ach. 860, Vesp. 60, Lys. 928,

τὰς φύσεις ὑμῶν δεδοικὼς καὶ τὸν αὐτοδὰξ τρόπον,
πρὶν παθεῖν τι δεινὸν αὐτὸς ἐξέφλεξε τὴν πόλιν,
ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικοῦ ψηφίσματος,
κἀξεφύσησεν τοσοῦτον πόλεμον, ὥστε τῷ καπνῷ
πάντας Ἕλληνας δακρῦσαι, τούς τ' ἐκεῖ τούς τ' ἐνθάδε,

v. 608. ἡμῶν R. Ald. vulgo ante Portum. ὑμῶν Flor. Chr. Port. Kust. Amstel. Brunck. recentt. Suid. s. v. αὐτοδάξ.

v. 610. ῇ 'μβαλὼν aut κ' ἐμβαλὼν (immo κἀμβαλὼν) Reisk., utrumque Bentleii emendatione κἀξεφύσησεν v. seq. inutile redditum; sed prius Boissonadio probatum.

v. 611. ἐξεφύσησε R. V. Suid. s. v. ἐξεφύσησεν Kust. Brunck. Inv. Bekk. Both. Boiss. Bergk. maiori post πόλιν v. 609 interpunctione posita. — κἀξεφ. Bentl. Lennep. ad Phal. p. 206, Dind., commate post πόλιν posito, Hold. Mein. ἐξεφύσησε γὰρ vulgo ante Kust. et Diodor. l. l.

v. 612. τούς τ' ἐκεῖ omis. Iunt. I. III.
— ἐνθαδί Mein.

Ran. 282. 464. 581. Hinc colligas nomina propria in — κλῆς, quum paeonis quarti formam habere possunt, in — κλέης potius terminari.

De re schol. ἐδόκει γὰρ ὁ Περικλῆς συνεγνωκέναι τῇ κλοπῇ, ἐπεὶ καὶ ἐργεπιστατεῖν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων κεχειροτόνηται.

— τῆς τύχης = τῆς τοῦ Φειδίου φυγῆς.

v. 608. αὐτοδάξ: schol. αὐθάδη, ὀργίλον. — οὐδὲν ἢ δάκνειν βλέποντα. Lys. 688 αὐτοδὰξ ὠργισμένων explicatur πάνυ ὠ. Cf. Suid. Zonar. s. v. Fictum apparet ex Homerico ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες.

v. 609. ἐξέφλεξε: Poll. III, 68; IX, 155.

v. 610. σπινθῆρα: schol. ἐπεὶ ψήφισμα περὶ τῶν Μεγαρέων ὁ Περικλῆς ἔγραψε, μήτε γῆς μήτε λιμένων αὐτοὺς ἐπιβαίνειν Ἀττικῶν, εἰ δὲ μή, τὸν ληφθέντα ἀγώγιμον εἶναι. Psephisma Comicum Ach. 533 sq. paene integrum descripsisse apparet. Quod quum σπ. μικρὸν appellet, magnas flammas parva scintilla excitatas esse fatetur. Id quod vel in maximis omnium temporum bellis accidit similiter, ut in ipso Persico, in bello triginta annorum, septem annorum, item in novissimis non aliter.

v. 611. κἀξεφύσησεν: schol. ἐξεκίνησεν, ἐτάραξεν. ἑξῆς δὲ ἀπὸ τοῦ σπινθῆρος τὸ φυσῆσαι ἔλαβε. Exhalandi notione dictum Aesch. Prom. 721.

— καπνῷ: Flor. Chr. comp. Verg. Aen. III, 3 fumat Neptunia Troia, et Eur. Troad. 8 πόλει, ἣ νῦν καπνοῦται καὶ — ὄλωλε.

v. 612. καπνῷ — δακρῦσαι: quod fumus infestat oculos. Lys. 295. 305. 312 senum chorus ter exululat spisso oppressus fumo. Translate dictum καπνός de nihilo Nub. 320, Vesp. 324. Cum nostro loco comp. Vesp. 1079 τῷ καπνῷ τύφων ἅπασαν τὴν πόλιν.

ὡς δ' ἅπαξ τὸ πρῶτον ἤκουσ', ἐψόφησεν ἄμπελος,
καὶ πίθος πληγεὶς ὑπ' ὀργῆς ἀντελάκτισεν πίθῳ·
οὐκέτ' ἦν οὐδεὶς ὁ παύσων, ἥδε δ' ἠφανίζετο.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ταῦτα τοίνυν μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ 'πεπύσμην οὐδενός,

v. 613. ἄκουσ' R. sec. Bekk. V. Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. ἤκουσ' vulgo.
— „ἠχοῦσ' ἐψόφησεν — mallem tamen τὰ πρῶτα τμηθεῖσ' ἐψ." Reisk. (ἐψώφ. Iunt. III.)

v. 615. οὔτ' ἔτ' ἦν susp. Boiss. — ἥδε τ' Daw. p. 283.

v. 616. 'πεπύσμην C. Brunck. Inv. Dind. in Lips. Both. Mein. πεπύσμην vulgo.

v. 613. Vtraque lectio et ἄκουσα et ἤκουσεν satis defendi potest. Ad ἤκουσεν supplendum Περικλέους ἐκφυσῶντος vel ἐκφλέγοντος; tum vero, quum apodosis verbo πίθῳ finiatur, scribendum v. 615 κοὐκέτ'. Ἄκουσα autem, invita crepuit vitis, facile intelligitur, quum et vites et cadi Pacis sint liberi, Belli osores, ut supra legimus 534 sqq. 580. Verumtamen licet ἤκουσ', lectio vulgata, quam ἄκουσ', magis arrideat, utrumque ieiunum neque a Nostro profectum videtur. Quod iam Reiskium, emunctae naris virum, movit, ut proponeret ἠχοῦσ' ἐψόφησεν et, quod malle se dicebat: τὰ πρῶτα τμηθεῖσ' ἐψόφ. Equidem primum ἅπαξ τὸ πρῶτον coniunctim ab Aristophane dictum esse nego. Quamquam ἐὰν ἅπαξ saepe, ut Vesp. 898, Pac. 317, Av. 183. 342, Thesm. 1207, Ran. 95, ὡς ἅπαξ nostro loco et Nub. 551, ἐπειδὰν ἅ. Ran. 206 dixit. Nisi, qui legant ἄκουσ', ita velint interpungere ὡς δ' ἅπαξ, τὸ πρῶτον ἄκουσ', ἐφ. ἄ. (i. e. ἔπειτα δ' ἑκοῦσ'). — Versus igitur, qui sequitur, ἀντελάκτισεν mihi persuadet, in ἅπαξ latere πύξ, ut πὺξ καὶ λὰξ bellum initium cepisse intelligatur. Scripserim ergo ὡς δὲ πὺξ τὰ πρῶτα πληγεῖσ' ἐψ. ἄ., aut., quod tamen exemplis defendere non possum, nisi illo πὺξ πατάξας Ran. 547 et παίειν ὀρύττειν πὺξ ὁμοῦ καὶ τῷ πέει, ita ut πὺξ dativi officium explere certum sit: ὡς δὲ πὺξ τὸ πρῶτον ἀλγοῦσ' ἐψ'. ἄ. — Vitis enim ψοφεῖ, quum ignis admovetur, viridis enim est: verique similius est, de vitibus incendio ab hostibus evertendis, quam de manuum vi evellendis agi, praesertim quum antecedat ἐξέφλεξε, κἀξεφύσησεν. Itaque proposuerim: ὡς δὲ πυρὶ vel φλογὶ τὸ πρῶτων ἀλγοῦσ' ἐψ. ἄ. Ceterum ἀλγεῖν apud tragicos frequentissime obvium, apud comicos saepe et sine casu dicitur et cum accusativo et cum ἐπὶ c. dat. et cum dativo: ubique adverbium, quale est λίαν, σφόδρα, κακῶς aut additum reperies aut addi per sensum licebit.

v. 614. Homerum videtur imitatus esse Od. χ, 87 ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισιν λακτίζων ἐτίνασσε. Vt Eurymachus moribundus pedibus protrudit subvertitque sellam, ita dolium deiectum disiectis membris irruit in alterum, quod rursus feriat et disrumpat.

οὐδ' ὅπως αὐτῇ προσήκοι Φειδίας ἠκηκόη.

ΧΟΡΟΣ.

οὐδ' ἔγωγε πλήν γε νυνί. ταῦτ' ἄρ' εὐπρόσωπος ἦν,
οὖσα συγγενὴς ἐκείνου. πολλά γ' ἡμᾶς λανθάνει.

ΕΡΜΗΣ.

κᾆτ' ἐπειδὴ 'γνωσαν ὑμᾶς αἱ πόλεις, ὧν ἤρχετε,
ἠγριωμένους ἐπ' ἀλλήλοισι καὶ σεσηρότας,
πάντ' ἐμηχανῶντ' ἐφ' ὑμῖν τοὺς φόρους φοβούμεναι,
κἀνέπειθον τῶν Λακώνων τοὺς μεγίστους χρήμασιν.
οἱ δ' ἅτ' ὄντες αἰσχροκερδεῖς καὶ διειρωνόξενοι,

v. 617. ἠκηκόειν R. vulgo. ἠκηκόη Brunck. Bekk. Dind. Boiss. Hold. Both. Mein. (ἠκηκόην Inv.) schol. οὕτω διὰ τοῦ η Φρύνιχος ἀναγινώσκει, quod ad primum augmenti η respicere videtur. Cf. Krueg. Gr. gr. §. 28, 6, 2. Vesp. 800.

v. 619. πόλλ' ἄρ' ἡμ. Cob. Mnem. II p. 100, Mein. πολλά γ' vulgo.

v. 623. κᾆτ' ἔπειθον Cob. Mnem. II p. 100.

(ἐλάκτισεν Thesm. 509, λακτίσαι Lys. 799 sensu obscoeno.)

v. 617. προσήκοι: schol. συγγενὴς εἴη. — συγγενῆ δὲ αὐτόν φησιν, ἐπεὶ ἅμα τῷ φυγεῖν αὐτὸν ἡ εἰρήνη ἀνεχώρησεν.

v. 618. ταῦτ': schol. καθὸ τεχνίτης ὁ Φειδίας, εὔμορφος δὲ εἰσάγεται ἡ Εἰρήνη οὖσα.

v. 619. λανθάνει i. e. καὶ ἡ Εἰρήνη εὐπρόσωπος οὖσα, ut Ach. 989 ὦ Κύπριδι τῇ καλῇ καὶ Χάρισι ταῖς φίλαις ξύντροφε Διαλλαγή, ὡς καλὸν ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἄρ' ἐλάνθανες. Desiderat atque expetit vulgus pacem, tum demum quum adest, quam bella sit cognoscens.

v. 621. σεσηρότας: schol. ἀπὸ τῶν κυνῶν ἡ μεταφορά. Similiter Phrynich. Bekkeri Anecd. p. 42, 6, qui nostrum versum respexit. — ἠγρίωμαι (ἠγρίωται Ran. 898) constanter forma perfecti verbi ἀγριαίνεσθαι: item ἐξηγριωμένον Isocrat. 9 §. 202, Aeschin. 1 p. 119, ubi cf. schol. p. 737 extr. ed. Turic., ad ἐξαγριαίνεσθαι pertinet. Hinc Eur. El. 1031 scribendum videtur ἠγριώμην, cf. Iphig. Taur. 348. Or. 226. 387. Sed. aor. act. ἠγρίωσα Orest. 615. —

Ad σεσηρότας cf. not. ad Vesp. 901.

v. 622. φοβούμεναι: immo μισοῦντες; schol. ἐδόκουν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου ἀπηνεῖς εἶναι πρὸς τοὺς φόρους οὓς ἐτέλουν οἱ ὑπήκοοι.

v. 623. Etiam hoc loco κἀνέπειθον, ut reliquis, quibus exstat ἀναπείθειν, Dobraeus usus est, quo Vesp. 278 ἀνεπείθετ' pro ἂν ἐπ. legendum censeret, vid. Scholef. II p. 197.

v. 624. αἰσχροκερδεῖς: schol. ὅτι α. καὶ σμικρολόγοι οἱ Λάκωνες, πρόδηλον καὶ ἐκ τοῦ χρησμοῦ „ἁ φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ οὐδέν."

τήνδ' ἀπορρίψαντες αἰσχρῶς τὸν Πόλεμον ἀνήρπασαν·
κᾆτα τἀκείνων γε κέρδη τοῖς γεωργοῖς ἦν κακά·
αἱ γὰρ ἐνθένδ' αὖ τριήρεις ἀντιτιμωρούμεναι
οὐδὲν αἰτίων ἂν ἀνδρῶν τὰς κράδας κατήσθιον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐν δίκῃ μὲν οὖν, ἐπεί τοι καὶ κορώνεών γέ μου
ἐξέκοψαν, ἣν ἐγὼ 'φύτευσα κἀξεθρεψάμην.

v. 627. ἐνθένδ' vulgo. ἐνθάδ' Dobr. ad Av. 764, Scholef. II p. 221. Verum non Atheniensium tantum agricolae bello laeduntur.
v. 628. ἂν ἀνδρῶν R. V. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein. ἂν om. C. αἰτίων ἀνδρῶν γε vulgo. αἰτ. περ ἀ. Brunck. αἰτίων γεωργῶν Bentl.
v. 629. 630 Trygaeo tribuit R. Inv. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. Choro V. reliqui.
— τὴν R. V. vulgo. καὶ Pors. Add. ad. Hecub. p. 108. Dind. Hold. (κορώναιόν R. V.)
v. 630. φυτεύσας ἐξεθρεψάμην R. V. vulgo. 'φύτευσα κἀξεθρ. Bentl. Dawes. p. 525 Kidd. Brunck. recentt.

Idem opprobrio dat, ut Berglerus monuit, Eur. Androm. 451 οὐκ αἰσχροκερδεῖς; cum aliis conviciis sat multis, ex quibus Sam. Petit., probante Boeckh. Gr. tr. pr. p. 189 sq., fabulam Ol. XC, 2 doctam esse collegit. — Diphilus ap. Stob. Flor. X, 4 Ἆρ' ἔστιν ἀνοητότατον αἰσχροκερδία, Mein. C. IV p. 421. Turpilucricupidus Plaut.

— διειρωνόξενοι: schol. ἐξαπατῶντες τοὺς ξένους καὶ ψευδόμενοι δι' εἰρωνείας καὶ ὑποκρίσεως, scil. τῇ ξενηλασίᾳ, de qua vid. Mueller. Dor. II p. 8. 411; Suid. s. v. διειρ. Etiam Euripid. l. l. Lacones vocat: ψευδῶν ἄνακτες — λέγοντες ἄλλα μὲν γλώσσῃ, φρονοῦντες δ' ἄλλ' ἐφευρίσκεσθ' ἀεί. — Av. 1012 ὥσπερ ἐν Λακεδαίμονι ξενηλατοῦνται. — οὐκ ἐξῆν, ait schol. ξένῳ τινὶ ἀεὶ τῆς Σπάρτης ἐπιβαίνειν, ἀλλ' ὡρισμέναις ἡμέραις.

v. 626. τἀκείνων: sc. τῶν πολεμούντων.

— τοῖς γεωργοῖς: etiam Laconicis.

v. 628. κράδας: schol. εἶδος συκῆς. καὶ αὐτοὶ ἀντέκοπτον (κατήσθιον) τὰς συκᾶς, ὥσπερ ἐκεῖνοι τὰς ἀμπέλους ἡμῶν. Av. 40 κραδῶν omnium instar arborum dixit. De altera verbi notione vid. schol. Suid. Hesych. s. v. Proleg. p. 29 sq.

— ἂν — κατήσθιον, vid. supra ad v. 70. Porson. ad Eur. Phoen. 412 p. 275, Kidd. ad Daw. p. 524.

v. 629. ἐν δίκῃ: ita Vesp. 421, Eq. 258.

— κορώνεων: schol. φιβάλεως. εἶδος συκῆς. καὶ ἐν 'Αχαρνεῦσι (v. 802 φιβάλεως ἰσχάδας). ταύτην δὲ καὶ κοράκειον λέγουσιν· ὁ γὰρ καρπὸς αὐτῆς κόρακι ἔοικε κατὰ τὸ χρῶμα. Cf. schol. Ach. v. l. Eadem Suid. s. v. Est etiam vitis genus, ut docet Hesychius s. v., quod hic intelligendum esse sententia est Florentis.

v. 630. Bentleii emendatio satis

ΧΟΡΟΣ.

νὴ Δί' ὦ μέλ' ἐνδίκως γε δῆτ', ἐπεὶ κἀμοῦ λίθον
ἐμβαλόντες ἐξμέδιμνον κυψέλην ἀπώλεσαν.

ΕΡΜΗΣ.

κᾆτα δ' ὡς ἐκ τῶν ἀγρῶν ξυνῆλθεν οὑργάτης λεώς,
τὸν τρόπον πωλούμενος τὸν αὐτὸν οὐκ ἐμάνθανεν,
ἀλλ' ἅτ' ὢν ἄνευ γιγάρτων καὶ φιλῶν τὰς ἰσχάδας

v. 631. 632. Chori sunt ap. R. Inv. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. Trygaei ap. V. et vulgo.
— μέλε' R. Iunt. II. μέλε Γ. Frob.
— ἐνδίκως δῆτ' R. V. C. Inv. Bekk. ὦ μέλ' ἐνδίκως γε δῆτ' Bentl. Tyrwh. Pors. Both. Dind. Boiss. Hold. Bergk. Mein. δῆτά γ' vulgo ante Brunck. δῆτ' εἴ γε δὴ Brunck. (ἐπεὶ δὴ Inv.)
— λίθον R. V. Iunt. II. III. Frob. Raph. Port. Amstel. Pors. Add. ad Hecub. p. 108, Bentl. Tyrwh. Brunck. recentt. τὸν λίθον reliqui. Cf. Suid. s. v. κυψέλη.
v. 632. ἐξμέδιμνον vulgo. ἐκμέδιμνον Porson. Elmsl. ad Eur. Med. p. 258. ἐξ μεδίμνων Flor. Chr. — Tyrwhittum ad Eur. El. 888 et Brunckium ad Eur. Med. 1181 laudat Porson.
v. 633. κἀνθάδ', i. e. Athenis, Dobr.
v. 634. ἐμάνθανεν R. V. schol. Dind. Bekk. Hold. Both. Bergk. Mein. ἐλάνθανεν Γ, μ superscripto, schol. vulgo.

defenditur versu Euripidis Med. 1349 ἔφυσα κἀξεθρ. Praeterea, quod Dawesius dixit, Bentleius procul dubio animadvertit, quinta tetrametri sedes trochaeum requirit. Dawesius probatur Porsono Add. ad Eur. Hec. p. 106.

v. 632. ἐξμέδιμνον κυψέλην: schol. ἐξμεδίμνους χωροῦσαν κ. ἔστι δὲ εἶδος ἀγγείου ἢ μέτρου δεκτικὸν πυρῶν ἢ κριθῶν. — οὐ μόνον δὲ πλεκταί εἰσιν αἱ κυψέλαι, ἀλλὰ καὶ κεραμέαι. Alias verbi notiones suppeditant Hesych. Etym. M. p. 549, 22, Phot. Suid. Zonar. s. v. Poll. II, 82. 85; IV, 85. In fragm. comicorum ea potissimum exstat significatio, quae etiam a schol. ad v. explicatur ὁ ἐν τοῖς ὠσὶ ῥύπος. — De scriptura ἐκμέδιμνον vid. Lob. Phryn. p. 414.

v. 633. ἀγρῶν: Comicus Eq. 792 (a Bergl. laud.) belle depingit, quibus in angustiis vulgus in urbem compulsum octo iam annos degat.

v. 634. οὐκ ἐμάνθανεν: i. e. ἐλάνθανεν. schol. οὐδὲ ὁ ἄγροικος λεὼς μετοικισθεὶς εἰς τὰς πόλεις (immo τὴν πόλιν) συνίει τῆς τῶν προδιδόντων (scil. τῶν πωλούντων) πονηρίας. Altera lectio, eadem a scholiasta explicata, οὐκ ἐλάνθανεν, flocci est.

v. 635. ἅτ' ὤν: participium ὢν hoc et similibus locis necessarium esse demonstravit Porson. ad Eur. Hec. 788 p. 64.

— γιγάρτων: schol. τῆς σταφυλῆς. — οἱ γὰρ ἄγροικοι κόπτοντες τὰ γίγαρτα μετὰ τῶν ἰσχάδων ἐσθίουσιν. Suid. s. v. γίγαρτα. Cf. Ach. 275 καταγιγαρτί-

ἔβλεπεν πρὸς τοὺς λέγοντας· οἱ δὲ γιγνώσκοντες εὖ
τοὺς πένητας ἀσθενοῦντας κἀποροῦντας ἀλφίτων,
τήνδε μὲν διχροῖς ἐώθουν τὴν θεὸν κεχράγμασιν,
πολλάκις φανεῖσαν αὐτὴν τῆσδε τῆς χώρας πόθῳ·
τῶν δὲ συμμάχων ἔσειον τοὺς παχεῖς καὶ πλουσίους,
αἰτίας ἂν προστιθέντες, ὡς φρονεῖ τὰ Βρασίδου.

v. 636. ἔβλεπε R. vulgo. ἔβλεπεν Brunck. recentt. — οἳ δὲ Mein.? item v. 645. 661 etc. — γινώσκοντες vulgo. corr. Brunck.

v. 638. „πικροῖς quidam, non δίκροις (δικροῖς vulgo): et mox καὶ κράγμασι, non κεκράγμασι.“ Scal. Exc.

— καὶ τραύμασι prop. Reisk. καὶ κράγμασι suspic. Bergk.

v. 639. ἄντην pro αὐτήν prop. Bentl.

v. 641. αἰτίαν Hamaker. Mnem. V p. 147. — φρονοῖ R. sec. Bekk. V. C. Γ. Brunck. in notis, Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. φρονεῖ vulgo.

— Βρασίδα Suid. s. v. Dind. in Oxon. Dobr. Both. Mein. Βρασίδου vulgo.

σαι, ubi schol. τὸ γίγαρτον explicat τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.

v. 636. ἔβλεπεν πρὸς τοὺς λέγοντας: i. e. τ. ῥήτορας e. g. Cleonem propter versus qui sequuntur. De constr. βλ. πρός dixit Heind. ad Plat. Soph. p. 232e.

v. 638. διχροῖς: schol. ξύλοις. κατασκευάζεται δὲ τὰ τοιαῦτα ξύλα ἃ καλεῖται δίκρανα (biceps, bifidus, bifurcus) ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ δύο χηλὰς ἔχουσα παρεοικότα τοῖς ξυλευομένοις (Heu- Mistgabel). Suid. s. v. Etym. M. s. v. δίκρον p. 276, 21, Zonar. s. v. De varia vocis forma Lobeck. ad Phryn. p. 233. Hesych. s. v. Apud scriptores poetasque haud raro occurrit. Cf. fragm. Timocl. ap. Athen. VI p. 243b, Mein. Com. III p. 597 (ubi δίκρουν a Toupio explicatur, quasi sit δίκροτον).

— κεχράγμασι = κεχραγμοῖς, quod exstat Eur. Iphig. Aul. 1357. Cf. Moer. s. v. p. 226 Piers. Phrynich. p. 337 Lobeck. Compares κεχράκτης, quo nomine Cleo appellatur Eq. 137, cuius vocativus κεχράκτα Equit. 304. — διχροῖς vero adi. est ad κεχράγμασιν i. e. clamoribus bifurcis, furcularum modo pungentibus. Catulli CV, 2 furcillis eiicere, et Horatii Epp. 1, 10. 24 furca expellere comp. Flor. Chr. Cf. Fritzsch. Thesmoph. 1011 p. 414.

v. 639. πολλάκις: schol. μετὰ γὰρ τὰ ἐν Πύλῳ ἐπρέσβευσαν περὶ διαλλαγῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι οὐ προσεῖχον. Thuc. IV, 51 laud. Dobr.

v. 640. τοὺς — φρονεῖ: de singulari numero, qui pluralem sequatur, apte contulit exempla Heind. ad Plat. Prot. p. 319d. Reisk. supplet τις ad φρονεῖ. παχεῖς divites iique sycophantis simpliciores vocantur constanter: vid. not. ad Vesp. 288.

v. 641. ἂν προστιθέντες = προσετίθεσαν ἄν, ut supra v. 70; cf. Kidd. ad Daw. p. 383, Herm. ad Viger. p. 785.

— τὰ Βρασίδου = τὰ Λακεδαιμονίων, ita Vesp. 475, ubi vid. schol.

εἶτ' ἂν ὑμεῖς τοῦτον ὥσπερ κυνίδι' ἐσπαράττετε·
ἡ πόλις γὰρ ὠχριῶσα κἀν φόβῳ καθημένη,
ἅττα διαβάλοι τις αὐτῇ, ταῦτ' ἂν ἥδιστ' ἤσθιεν.
οἱ δὲ τὰς πληγὰς ὁρῶντες, ἃς ἐτύπτονθ', οἱ ξένοι
χρυσίῳ τῶν ταῦτα ποιούντων ἐβύνουν τὸ στόμα,
ὥστ' ἐκείνους μὲν ποιῆσαι πλουσίους· ἡ δ' Ἑλλὰς ἂν
ἐξερημωθεῖσ' ἂν ὑμᾶς ἔλαθε. ταῦτα δ' ἦν ὁ δρῶν
βυρσοπώλης.

v. 644. ἅττ' ἂν R. V. vulgo. διαβάλλοι V. vulgo. διαβάλοι R. Kust. Inv. ἅττα διαβάλοι Flor. Chr. in notis (ἅττ' ἂν in textu). Reisk. Brunck. Porson. recentt. ἅττα διέβαλ' ἄν τις αὐτῇ vel ἅττ' ἂν αὐτῇ διαβάλοι τις Bentleius.

v. 645. ἐτύπτονθ' R. V. schol. Inv. recentt. ἔτυπτον vulgo. ἐτύπτεθ' Hirsch. App. ad Vesp. p. 149. Cob. V. L. I p. 339, Mein. Quidni ἐτύπτεσθ?

v. 646. ἐβύνουν R. V. Γ. Hesych. Suid. Zon. s. v. Scal. (Bentl. ut vid.) Dind. Bekk. Both. Hold. Bergk. Mein. ἐβύουν vulgo. ἔβυον aut ἔβυσαν Reisk. Cf. Cobet. V. L. I p. 128.

v. 647. ἡ δ' Ἑλλὰς αὖ Reisk., sed utrumque ἂν pertinet ad ἔλαθε.

v. 648. ἔλαθε R. V. Bentl. Reisk. Brunck. recc. ἔλαθεν vulgo et Greg. Cor. p. 43 Sch.

v. 649. ὁ βυρσοπώλης R. V. Kust. Burm.

v. 642. ἐσπαράττετε: de oratore causidico dictum Ach. 688 ἄνδρα Τιθωνὸν (senem) σπαράττων καὶ ταράττων καὶ κυκῶν, item de Clisthene turpiter Sebinum pathicum plangente Ran. 424 σπαράττειν τὰς γνάθους. Verbum inprimis tragicis usitatum, verum etiam Pindaro, Platoni, Demostheni. — κυνίδια nunc iudices sunt, divitum fortunas dilaniantes, ut Vesp. 258 ἤ μὴν ἐγώ σου χἀτέρους μείζονας κολάζω.

v. 643. ὠχριῶσα: schol. ἀσθενοῦσα, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν νοσούντων. Esurientes fameque pallidos Socratis discipulos ita vocat Nub. 103. Timore lividus Bacchus Ran. 307 ὡς ὠχρίασ' αὐτὴν ἰδών.

v. 644. διαβάλοι: schol. παραβάλοι — διὰ τοὺς διαβάλλοντας: cum insidiis atque irrisione proiicere. — Quum ἅττα contineat particulam ὅτε, ὁπότε, ἐπεί, praestat optativus sine ἄν, Krueg. Gr. gr. §. 54, 17. 1; §. 65, 7. 5.

v. 645. ἐτύπτονθ' scil. οἱ δημόται, οἱ παχεῖς.

v. 646. ποιούντων: scil. τῶν ῥητόρων. De caesura versus cf. Reisig. Coni. p. 128. — ἐβύνουν, ἐπλήρουν, ἔφραττον (ita nos: stopfen, spicken). Plut. 379 τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων. De poeta malo et loquace Cratinus ap. schol. Equit. 523 εἰ μὴ γὰρ ἐπιβύσει τις αὐτοῦ τὸ στόμα, ἅπαντα ταῦτα καταχλύσει ποιήμασιν: Mein. Com. II p. 119.

v. 648. De duplici ἂν vid. Herm. ad Vig. p. 783. — ἐξερημοῦν saepius ap. Euripidem exstat, tum ap. Plat. Demosth. Soph. Xenophontem.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

παῦε παῦ' ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ, μὴ λέγε·
ἀλλ' ἔα τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον, οὗπερ ἔστ', εἶναι κάτω·
οὐ γὰρ ἡμέτερος ἔτ' ἔστ' ἐκεῖνος ἀνὴρ ἀλλὰ σός.
ἅττ' ἂν οὖν λέγῃς ἐκεῖνον,
κεἰ πανοῦργος ἦν, ὅτ' ἔζη,
καὶ λάλος καὶ συκοφάντης
καὶ κύκηθρον καὶ τάρακτρον,
ταῦθ' ἁπαξάπαντα νυνὶ
τοὺς σεαυτοῦ λοιδορεῖς.
ἀλλ' ὅ τι σιωπᾷς ὦ πότνια, κάτειπέ μοι.

ΕΡΜΗΣ.

ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι πρός γε τοὺς θεωμένους·

v. 650. οὗ πάρεστ' Ald. Iunt. I. Crat. Wech. Brub. οὗπερ ἔστ' R. V. Iunt. II. III. Raph. Port. rell.

v. 651. ἔτ' ἔστ' ἐκεῖνος R. V. (ἐστὶ) Iunt. II. III. Amstel. Port. Raph. Frob. Inv. Dind. Bekk. Both. Bergk. Mein. ἔστ' ἐκεῖνος B. ἔσται 'κεῖνος Γ. ἔσται κεῖνος C. τις ἔστ' ἐκεῖνος Ald. Iunt. I. Brub. Crat. Wech. τις ἔτ' ἔστ' ἐκεῖνος Kust. Brunck. ο. γ. ἔστ' ἐκεῖνος ἀνὴρ ἡμέτερος ἔτ' ἀ. σ. Brunck. non prob. Reis. Coni p. 246. ἀνὴρ Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Both. Mein. ἀνὴρ vulgo.

v. 655. κυκήθρα Hesych. Suid. Zonar. s. v. — κύκηθρον, vulgo, defensum vel sequenti τάρακτρον.

v. 657. σαυτοῦ R. Iunt. II. III. Frob. Raph. Port. Amstel. σεαυτοῦ V. Ald. Iunt. I. Brub. Crat. Wech. Kust. (corrigebat iam Fl. Chr.) recentt.

v. 659. εἴποιμι R.

v. 649. παῦε: schol. ἀποθανὼν γὰρ ἦν (Cleo) καὶ οὐκ ἦν ἐξὸν τεθνηκότας κωμῳδεῖν. Nonne igitur βυρσοπώλης, coriarius aliquis, consulto articulo omisso dicit? Ad παῦε παῦε vid. Kidd. ad Daw. p. 493.

v. 650. κάτω: scil. τὸν κάτωθεν Κέρβερον, supra v. 313.

v. 651. σός: schol. ὅτι χθόνιος ὁ Ἑρμῆς καὶ καταιβάτης παρὰ Ῥοδίοις καὶ Ἀθηναίοις. Ad ἐκ. ἀνήρ cf. Kidd. Daw. p. 220, Reis. Coni. p. 184.

v. 652. De metro vid. Rossb. Metr. p. 153. Iam Trygaeus quum Mercurium de Cleone mortuo loqui vetet, maledicit eidem quot potest conviciis. Cf. Bergk. Rel. C. p. 368 sq.

v. 655. κύκηθρον: supra v. 270 ὁ βυρσοπώλης ὃς ἐκύκα τὴν Ἑλλάδα (Bgl.). Explicat Phryn. Bekk. p. 48, 28. Ad τάρακτρον cf. Poll. VI, 130.

v. 658. ἀλλ': schol. πρὸς τὴν Εἰρήνην φησί· κωφὸν γὰρ εἰσάγει τὸ πρόσωπον.

ὀργὴν γὰρ αὐτοῖς ὧν ἔπαθε πολλὴν ἔχει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἡ δ' ἀλλὰ πρὸς σὲ μικρὸν εἰπάτω μόνον.

ΕΡΜΗΣ.

εἴφ' ὅ τι νοεῖς αὐτοῖς πρὸς ἔμεγ' ὦ φιλτάτη.
ἴθ' ὦ γυναικῶν μισοπορπακιστάτη.
εἶεν, ἀκούω. ταῦτ' ἐπικαλεῖς; μανθάνω.
ἀκούσαθ' ὑμεῖς, ὧν ἕνεκα μομφὴν ἔχει.
ἐλθοῦσά φησιν αὐτομάτη μετὰ τἀν Πύλῳ
σπονδῶν φέρουσα τῇ πόλει κίστην πλέαν
ἀποχειροτονηθῆναι τρὶς ἐν τἠκκλησίᾳ.

v. 661. ἦδ' vulgo. ἡ δ' codd. ut vid., Elmsl. ad Ach. 1033 p. 96, Heind. ad Plat. Soph. p. 235 d, Dind. Bekk. Hold. Both. Bergk. ἣ δ' Mein.

v. 662. αὐτοῖς R. V. Γ. Iunt. II. III. Frob. Raph. Dind. in Lips. 1820, qui et ἔμεγ'. αὐτοῖσι vulgo.

v. 664. εἶεν R. V. Γ. schol. Iunt. II. III. Frob. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. εἰέν γ' B. Ald. vulgo. εἶ' εἶεν, ἀκ. propon. Dobr. i. e. age, recte, intelligo. εἶεν ἐνακούω prop. Both.

v. 665. ἡμεῖς R. Raph. ὑμεῖς V. vulgo. Scripserim ἀκούσαθ', ἡμῖν ὧν ἕνεκα μομφὴν ἔχει. Respuit versum Hamaker. Mnem. V p. 147.

v. 668. τρεῖς R. τἠκκλησίᾳ Dind. Lips. 1825, Hold. Bergk. Mein. τῇ 'κκλ. vulgo.

v. 660. ὧν ἔπαθε: ὑπὲρ ὧν schol.

v. 661. ἡ δ' ἀλλά: de constr. comp. Ach. 191. Nub. 1364. 1369; Plat. Soph. p. 235 d, Heind.

v. 662. αὐτοῖς = περὶ vel ὑπὲρ αὐτῶν.

v. 663. μισοπορπακιστάτη: schol. μισοπόλεμε, παρὰ τὸν πόρπακα (i. e. τὸν ἀναφορέα τῆς ἀσπίδος aut τὸ διῆκον μέσον τῆς ἀσπίδος σιδήρεον, ᾧ κρατεῖ τὴν ἀσπίδα ὁ στρατιώτης).

v. 664. εἶεν ἀκούω: Aesch. Choeph. 655 eadem verba. — De εἶεν, voce maxime Platonica atque oratoribus usitata v. Herm. Viger. p. 736. Fingit poeta, Pacem deam loqui vel in aurem Mercurio ea quae sequuntur insusurrare.

v. 665. Euripidis est μομφὴν ἔχει, ut notat Bergl., Alc. 1009; Phoen. 799.

v. 666. μετὰ τἀν Πύλῳ: schol. ἐπὶ Κλέωνος γὰρ πρεσβευσαμένων Λακεδαιμονίων, ἐστασίασαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς Φιλόχορός φησι. Cf. Thuc. IV, 41.

v. 667. κίστην πλέαν: schol. πλήρη κυτίδα — ὅτι ἐξῆν τοῖς Ἀθηναίοις τότε ἐκ περιουσίας τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι, οὕτω λαμπρῶς τῷ πολέμῳ κεκρατηκόσι. De forma κίστην cf. Ach. 1086 p. 101 Elmsl.

v. 668. ἀποχειροτονηθῆναι: Cf. Dobr. ad Dem. X p. 142, 26, Scholef. I p. 378. Schol. καὶ διὰ τούτων δὲ σεμνύνει τοὺς Ἀθηναίους, ὡς ἐξουσίαν ἐσχηκότας ποιῆσαι εἰρήνην.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἡμάρτομεν ταῦτ', ἀλλὰ συγγνώμην ἔχε·
ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν ἦν τότ' ἐν τοῖς σκύτεσιν.

ΕΡΜΗΣ.

ἴθι νυν ἄκουσον, οἷον ἄρτι μ' ἤρετο·
ὅστις κακόνους αὐτῇ μάλιστ' ἦν ἐνθάδε,
χὤστις φίλος κἄσπευδεν εἶναι μὴ μάχας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εὐνούστατος μὲν ἦν μακρῷ Κλεώνυμος.

ΕΡΜΗΣ.

ποῖός τις οὖν εἶναι δοκεῖ τὰ πολεμικὰ
ὁ Κλεώνυμος;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ψυχήν γ' ἄριστος, πλήν γ' ὅτι
οὐκ ἦν ἄρ' οὗπέρ φησιν εἶναι τοῦ πατρός.
εἰ γάρ ποτ' ἐξέλθοι στρατιώτης, εὐθέως
ἀποβολιμαῖος τῶν ὅπλων ἐγίγνετο.

v. 672. καὐτῇ Ald. Iunt. I. Crat. Brub. Wech. Raph. αὐτῇ R. V. Iunt. II. vulgo. ἐνθαδί Mein.
v. 673. κατέσπευδεν V.
v. 675. οὖν om. R. Iunt. II. III. (est in Frob.) add. V. Ald. vulgo.
v. 676. ψυχήν γ' R. vulgo. ψυχήν V. B. Brunck. Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Both. Hold. φυχήν τ' C. Γ.
v. 677. ὅπερ R. V. (ὅπερ R. sec. Inv.) C. Γ. ὥσπερ vulgo. οὗπερ Bentl. Reisk. Brunck. recentt. Elmsl. Ach. 441 p. 43.
— οὗπερ φησὶν εἶν' αὐτὸν πατρός Dobr., quod τοῦ non Graecum esse videatur.
v. 679. Scripserim ἐγίγνετ' ἄν. Post hunc v. Bergkius aliquot vv. exci-

v. 670. σκύτεσιν: schol. ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κλέωνος (τοῦ σκυτέως). Proverbium affert schol. ἐπὶ σκύτη βλέπει, quod Flor. Chr. recte de lororum metu servis innato explicavit. Nisi velis legere σκύτη βλέπει i. e. πολεμικά, πόλεμον βλέπει, videlicet Cleone coriario praeeunte et iubente.

v. 674. Κλεώνυμος: ὁ ῥίψασπις, de quo vid. not. ad. Vesp. 19. 593. Hic primus nunc carpitur, dum laudatur ut Pacis deae amicus et socius.

v. 676. ἄριστος: schol. μετὰ εἰρωνείας. Fortissimus est in conservanda vita, scil. fugiendo.

v. 677. πατρός. Qui fuerit Cleonymi pater, ignoratur. Filium tamen degenerem novimus infra v. 1301 ψυχὴν ἐξεσάωσα. Τρ. κατῄσχυνας δὲ τοκῆας.

v. 679. ἀποβολιμαῖος: schol. ἅμα

ΕΡΜΗΣ.

ἔτι νῦν ἄκουσον, οἷον ἄρτι μ᾽ ἤρετο·
ὅστις κρατεῖ νῦν τοῦ λίθου τοῦ ᾽ν τῇ πυκνί.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

Ὑπέρβολος νῦν τοῦτ᾽ ἔχει τὸ χωρίον.
αὕτη τί ποιεῖς; τὴν κεφαλὴν ποῖ περιάγεις;

ΕΡΜΗΣ.

ἀποστρέφεται τὸν δῆμον ἀχθεσθεῖσ᾽, ὅτι

disse suspicatur, in quibus κακονοίας (672) exemplum aliquod illustratum esset.

v. 680 νυν Cob. Mnem. II p. 100, Bergk. ed. II. Mein.

v. 681. πυκνί R. V. Γ. (πυκνῇ R. sec. Inv. et Bekk.) Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. πνυκί vulgo, Elmsl. ad Ach. 683 p. 64. ᾽ν del. Kidd. ad Daw. p. 499.

v. 683. ποῖ R. V. Iunt. II. III. Frob. Raph. Kust. Port. Amstel. Brunck. recentt.

— σου B. Ald. Iunt. I. Crat. Brub. Wech. om. C. Γ. — Versum Mercurio tribuebat Dind. in notis ad ed. Lips. W.

καὶ παρὰ τὸ ἀποβαλεῖν τὰ ὅπλα καὶ παρὰ τὸ ὑποβολιμαῖος εἶναι. Quod filius degener erat, supposititium esse significat. Cf. Elmsl. ad Ach. 401 p. 41.

v. 681. τοῦ λίθου: τοῦ βήματος. Vid. Prol. ad Vesp. p. 126 sqq. Thesm. 528 sq., Ach. 683, Elmsl. ad v. p. 64. De forma πυκνί Kidd. ad Daw. p. 331.

v. 682. Ὑπέρβολος: schol. Χρέμητος υἱός, ἀδελφὸς δὲ Χάρωνος, λυχνοπώλης, φαῦλος τοὺς τρόπους. — ἐξωστρακίσθη δὲ οὗτος, οὐ διὰ δυνάμεως φόβον καὶ ἀξιώματος, ἀλλὰ διὰ πονηρίαν καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως. ἐν Σάμῳ δὲ διατρίβων, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐχθρῶν ἐπιβουλευθεὶς ἀπέθανε, καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ εἰς σάκκον βαλόντες ἔρριψαν εἰς τὸ πέλαγος. De quo vid. Thuc. VIII, 73, Plut. Alcib. c. 13, cum eodem Cic. de clar. oratt. c. 62 Saturninum quendam comparat (Flor. Chr.), inprimis φιλόδικον. Eius pravitas ab Aristophane, Eupolide Μαρικᾷ (Ar. Nub. 547 sq. 553, schol. Ran. 577), de qua fabula vid. Mein. Com. I p. 137 sqq., Hermippo Ἀρτοπώλισιν (Ar. Nub. 557, Mein. Com. I p. 93), Phrynicho aliisque multis constanter perstringebatur: ἄλλοι τ᾽ ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον, Nub. 558.

v. 683. αὕτη: schol. ἀποστρέφεται ἀκούσασα τοῦ Ὑπερβόλου τὸ ὄνομα ἡ Εἰρήνη. — αὕτη, ut Vesp. 1 οὗτος τί πάσχεις, aliisque locis saepe. Thesm. 610 αὕτη σὺ ποῖ στρέφει; Cf. Reis. Coni. p. 166 sq.

v. 684. ἀποστρέφεται: detestatur, ut Philippid. ap. Plutarch. Amat. p. 750 f. Mein. Com. IV p. 475. Hesych. ἀποτρέπει τὸ πρόσωπον. Suid. ἀποστρέφομαι, αἰτιατικῇ.

αὑτῷ πονηρὸν προστάτην ἐπεγράψατο.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' οὐκέτ' αὐτῷ χρησόμεθ' οὐδέν, ἀλλὰ νῦν
ἀπορῶν ὁ δῆμος ἐπιτρόπου καὶ γυμνὸς ὢν
τοῦτον τέως τὸν ἄνδρα περιεζώσατο.

ΕΡΜΗΣ.

πῶς οὖν ξυνοίσει ταῦτ', ἐρωτᾷ, τῇ πόλει;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εὐβουλότεροι γενησόμεσθα.

ΕΡΜΗΣ.

τίνι τρόπῳ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὅτι τυγχάνει λυχνοποιὸς ὤν. προτοῦ μὲν οὖν
ἐψηλαφῶμεν ἐν σκότῳ τὰ πράγματα,
νυνὶ δ' ἅπαντα πρὸς λύχνον βουλεύσομεν.

v. 685. οὕτω Cob. V. L. II p. 165, Mein.

v. 690. γενησόμεσθα vulgo. γενησόμεθα R. B. Bentl. Brunck. Pors. Inv. Reisk. Bekk. Both. Boiss. Mein. — Τρ. ἑ. γ. 'Ε. τρόπῳ τίνι; R. Tyrwh. Inv. Bekk. Boiss. Mein. Τρ. ἑ. γενησόμεσθα. 'Ε. τίνι τρόπῳ; Dind. Hold. Bergk. τρόπῳ τινί V. qui Trygaeo haec continuat.

v. 685. ἐπεγράψατο: schol. ἐχειροτόνησε, κατέστησεν. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν μετοίκων τοὺς προστάτας προγραφόντων ἑαυτοῖς. cf. Ach. 1095 p. 101 Elmsl.

v. 687. γυμνὸς ὤν: vid. supra v. 635, Pors. Eur. Hec. 788 p. 64. — τέως simpliciter positum ut Nub. 66, Pac. 729. 846, Eccl. 707, Thesm. 449, Ran. 989; item in fragm. saepius; τέως ἕως supra v. 32. Cf. Kidd. ad Daw. p. 509.

— περιεζώσατο: schol. οἱ γὰρ γυμνοὶ ἐπιθυμοῦσι κἂν περιζώματος τυχεῖν. δι' ἀνάγκην igitur. Versus 687. 688 laud. Suid. s. v. περιεζώσατο, schol. Plat. p. 335 Bekk.

v. 689. ἐρωτᾷ: scil. ἡ Εἰρήνη.

v. 690. εὐβουλότεροι. Aut nomen Ὑπέρβολος irrisit sonorum lusu, aut ad Eubulum demagogum alludit, de quo vid. schol. Equit. 149.

v. 692. ἐψηλαφῶμεν. „Quod accidit iis, qui per tenebras, ne offendant, manum praetendunt et omnia pertrectant.“ Fl. Chr. Ita Blepyrus Eccl. 315 calceamenta vestemque per tenebras requirit. Idem ψηλαφίζειν dixit Anaxilas ap. Poll. II, 27, Mein. Com. III p. 355. Suid. s. v. ψηλαφίζει.

v. 693. λύχνον: schol. ὅτι λυχνοπώλης ὁ Ὑπέρβολος. τινὲς δέ φασιν αὐτὸν Σύρον. καὶ Κρατῖνος δὲ ἐν Πυτίνῃ· Ὑπέρβολον δ' ἀποσβέσας ἐν τοῖς λύχνοισι γράψον. Cf. Fritzch. Qu. Ar.

ΕΡΜΗΣ.

ὢ ὤ·
οἷά μ' ἐκέλευσεν ἀναπυθέσθαι σου,

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τὰ τί;

ΕΡΜΗΣ.

πάμπολλα καὶ τἀρχαῖ' ἃ κατέλιπεν τότε.
πρῶτον δ' ὅ τι πράττει Σοφοκλέης ἀνήρετο.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εὐδαιμονεῖ, πάσχει δὲ θαυμαστόν.

ΕΡΜΗΣ.

τὸ τί;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐκ τοῦ Σοφοκλέους γίγνεται Σιμωνίδης.

ΕΡΜΗΣ.

Σιμωνίδης; πῶς;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὅτι γέρων ὢν καὶ σαπρὸς

v. 694. Scripserim οἷόν μ' et v. sq. τὸ τί; aut, quum πάμπολλα sequatur, quod verbum ad οἷα respicit, certe τὸ τί; Reiskius: „aut τὸ τί aut τίνα."

v. 695. κατέλειπεν V. „τότε, | πρῶτον ὅ τι πράττοι — ut sit constr. pendens; idem fere ac si dixisset, περὶ τῶν ἀρχαίων." Dobr.

v. 696. πράττει R. V. C. Γ. Brunck. recentt. — πράττοι vulgo. Dobr. πράττειν B.

v. 698. γίνεται R. vulgo ante Brunck.

p. 281, Bergk. Rel. C. p. 250, Mein. Com. II p. 126.

v. 694. ἀναπυθέσθαι = αὖ πυθέσθαι, ut ἀναλαβέσθαι, ἀνερέσθαι, ἀναβαλέσθαι. — τὰ τί explicare studuit Herm. ad Vig. p. 705.

v. 696. Σοφοκλέης: cf. supra ad v. 607 et Reis. Coni. p. 63.

v. 698. Σοφοκλέους: de ictu in secunda syllaba posito Reis. Coni. p. 62. Schol. Σιμωνίδης δοκεῖ πρῶτος σμικρολογίαν εἰσενεγκεῖν εἰς τὰ ᾄσματα καὶ γράψαι ᾆσμα μισθοῦ. Schol. laud. Pind. Isthm. II, 1. Sic una cum Simonide, cuius avaritia in vulgus nota erat (Arist. Rhet. III, 2), carpit Sophoclem, delicias suas, nuper recensque avarum. Plut. Nic. c. 29 (Ddf.).

v. 699. σαπρός. Facete schol. R. μετὰ τὰ ζ' ἔτη βεβίωκεν (nempe 𝔉' ἔτη vixit), πῶς οὖν γέρων;

κέρδους ἕκατι κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοι.

ΕΡΜΗΣ.

τί δαί; Κρατῖνος ὁ σοφὸς ἔστιν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀπέθανεν,

ὅθ' οἱ Λάκωνες ἐνέβαλον.

ΕΡΜΗΣ.

τί παθών;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὅ τι;

v. 700. ἐπὶ ῥιπός R. V. C. Γ. Suid. schol. Iunt. II. III. Frob. Brunck. recc. ἐπὶ τῆς ῥιπὸς Ald. Iunt. I. Crat. Brub. Wech. Raph. Port. Amstel. Kust.

v. 701. τί δέ; R. V. vulgo. τί δαί; C. Γ. Bentl. Brunck. recentt. Id. δὲ Pors. secundum Toup. Em. in Suid. III p. 220; alibi vero δαί, ut notavit Dobr. in Addend. p. 138.

v. 702. τί μαθών; Reis. C. p. 260. cf. Ach. 826 p. 78 Elmsl.

v. 700. ἐπὶ ῥιπός: schol. φρυγάνου, ψιάθου. Proverbium est: θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις, hic usurpatum de eo, qui lucri faciendi causa omnia audet. (Der sich für einen Sechser einen glühenden Draht durch den Darm ziehen lässt.) — De proverbio cf. Plut. Moral. p. 405 b. schol. Eur. Phoen. 398. Suid. s. v. ῥιπός, σαπρός. ἕκητι. De Simonide schol. σμικρολόγος ἦν, ὅθεν Ξενοφάνης κίμβικα αὐτὸν προσαγορεύει. Cf. Hesych. s. v. κιμβία· σκυφία (quod emendarunt σκνιφία, minus feliciter Flor. Chr. σφηκιά), μικρολογία. Suid. s. v. κίμβικα. Cf. Kidd. ad Daw. p. 292. infra v. 741 ἐς τά ῥάκια σχ.

v. 701. Κρατῖνος: De Cratino paullo ante mortuo cf. Mein. Com. I p. 43 sqq., qui eum Ol. 89, 2 obiisse demonstravit, id. Com. V p. 2 bene Cobetum, Obs. cr. in Plat. com. p. 89, Λάκωνες fabulam Platonis intelligendam esse censentem, quum Ar. dixerit οἱ Λάκωνες ἐνέβαλον, refutat. Fritzsch. Qu. Ar. p. 258. Contra Bergk. Rel. Com. p. 187 Aristophanis versum nihil aliud significare contendit quam: mortuus est Cratinus, quum primum hostes Atticos fines ingressi sunt (I. e. ex quo bellum geritur, non vivit amplius): ipsumque obiisse non ante Ol. 89, 3, nihil tamen quidquam extremo vitae tempore scripsisse. Verumtamen quivis spectatorum Lacedaemonios annuam fecisse invasionem sciebat; quare facetissimum illud οἱ Λάκωνες ἐνέβαλον de novissima invasione, quasi ea sola concussa essent dolia, concussum etiam Cratini dolium, cumque dolio una comici vita deleta esset. Carpit opinor collegam vinosum atque ebriosum, ut Sophoclem avarum, ipsumque eius corpus cum dolii ruina comparat. Aliquam mortis Cratini caussam narraturus finxit hanc: potorem periisse negata potione. — Fortasse etiam Comicus ad ipsos Cratini versus alludit (ap. Ath. XI, 494 c, Mein. C. II p. 122): πῶς τις αὐτὸν

ὠρακιάσας· οὐ γὰρ ἐξηνέσχετο
ἰδὼν πίθον καταγνύμενον οἴνου πλέων.
χἄτερα πόσ' ἄττ' οἴει γεγενῆσθ' ἐν τῇ πόλει;
ὥστ' οὐδέποτ' ὦ δέσποιν' ἀφησόμεσθά σου.

ΕΡΜΗΣ.

ἴθι νυν ἐπὶ τούτοις τὴν 'Οπώραν λάμβανε
γυναῖκα σαυτῷ τήνδε· κᾆτ' ἐν τοῖς ἀγροῖς
ταύτῃ ξυνοικῶν ἐκποιοῦ σαυτῷ βότρυς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ φιλτάτη δεῦρ' ἐλθὲ καὶ δός μοι κύσαι.
ἆρ' ἂν βλαβῆναι διὰ χρόνου τί σοι δοκῶ

v. 704. ἰδὼν R. vulgo. Suid. s. v. ἐξηνέσχετο. ὁρῶν V. B. Brunck. Both.
v. 705. ἅττ' vulgo. ἄττ' B. Brunck. recentt.
— γεγενῆσθ' ἐν R. vulgo. γεγενῆσθαι 'ν. τ. π. Raper. Brunck. γεγενῆσθαι τῇ πόλει V. Dawes. p. 550 sq. Kidd. et Kidd. ad Daw. p. 497. Boiss. — χἄτερα τοιοῦτ' (immo τοιαῦτ') οἴου γ. prop. Reisk.
v. 706. ἀφησόμεθα R. sec. Bekk. ἀφησόμεσθα R. sec. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. — ἀφεξόμεσθα V. vulgo.
— οὐδέποτέ γ' ὦ πότνι' ἀφ. σ. Elmsleius Acharn. 127 p. 20.
v. 707. νῦν ante Brunckium aliquot edd. ut Port. Amstel. Kust. Burm.
v. 711—713 eiecit Holden.

— παύσειε — τοῦ ποτοῦ; B. — συντρίψω γὰρ αὐτοῦ τοὺς χόας, κτλ., quum Pytina ultima eius fuerit fabula, Ol. 89, 1 docta.

v. 703. ὠρακιάσας: schol. ὠχριάσας ἢ ἐκλυθεὶς ἢ λιποψυχήσας ἢ ἀθυμήσας. ὡς φιλοπότην δὲ διαβάλλει πάλιν τὸν Κρατῖνον, μετὰ ἐκλύσεως ἐσκοτωμένον, ᾧ ἴσως ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ὠχριᾶν. Cf. Suid. Hesych. s. v. Moer. p. 415 Piers. schol. Ar. Ran. 481.

— ἐξηνέσχετο: Nub. 1372 ἐξηνεσχόμην. Verbum Euripidi Sophoclique usitatum.

v. 707. Cf. supra v. 527.

v. 709. ἐκποιοῦ σαυτῷ βότρυς: schol. οὐκ εἶπε τοὺς παῖδας ἀλλὰ τοὺς βότρυς διὰ τὴν 'Οπώραν. Ach. 255 κἀκποιήσεται γαλᾶς κτλ. Alio sensu vendendi vel auferendi Pherecrat. dixit ap. Bekk. Anecd. p. 379, 28, Mein. C. II p. 278. Cf. Elmsl. ad Acharn. v. l. p. 29.

v. 710. Lys. 923 δός μοί νυν κύσαι.

v. 711. διὰ χρόνου: schol. οἱ διὰ χρόνου ἐσθίοντες ὀπώραν πολλὴν βλάπτονται (immo διὰ χρόνου βλάπτονται) καὶ οἱ συνουσιάζοντες συνεχῶς. ἐπεὶ οὖν ἐδόκει 'Οπώρα εἶναι καὶ ἡ πόρνη (i. e. 'Οπώρα ἡ πόρνη) πρὸς ἀμφότερα ἔπαιξεν. Recte Dind. in ed. Lips. W. βλαβῆναι διὰ χρόνου vertit: aliquo tempore interiecto damnum habiturum.

ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ τῆς Ὀπώρας κατελάσας;

ΕΡΜΗΣ.

οὔχ, εἴ γε κυκεῶν' ἐπιπίοις βληχωνίαν.
ἀλλ' ὡς τάχιστα τήνδε τὴν Θεωρίαν
ἀπάγαγε τῇ βουλῇ λαβών, ἧσπέρ ποτ' ἦν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ μακαρία βουλὴ σὺ τῆς Θεωρίας,
ὅσον ῥοφήσεις ζωμὸν ἡμερῶν τριῶν,
ὅσας δὲ κατέδει χόλικας ἑφθὰς καὶ κρέα.
ἀλλ' ὦ φίλ' Ἑρμῆ χαῖρε πολλά.

ΕΡΜΗΣ.

καὶ σύ γε

v. 712. κατελάσας R. vulgo. καταγελάσας corr. V. κατελάσαι coniec. Bergk.
v. 714. τὴν om. Iunt. II. III.
v. 715. ἄπαγε σὺ τῇ β. Ald. Iunt. I. ἀπάγαγε τῇ R. V. Iunt. II. vulgo.
v. 716. σὺ βουλὴ R. vulgo. βουλὴ σὺ V. schol. Bentl. Brunck. Pors. recentt.
v. 717. ῥοφήσεις vulgo. ῥοφήσει Elmsl. Acharn. 278 p. 31, Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Mein. Elmsleii emendationem repetit Cobet. V. L. II p. 252.
v. 718. κατέδῃ vulgo. κατέδει R. V. B. Brunck. recentt.

v. 712. κατελάσας: συνουσιάσας. Hesych. s. v. Eadem notione Eccles. 1082, propria in fragm. Daetal. ap. Poll. X, 119, Bergk. ap. Mein. C. II p. 1027 (ex emendatione Brunckii), Fritzsch. Daetal. p. 68.

v. 713. εἴ γε divisim dici docet Dobr. ad Ach. 393, Scholef. II p. 187. — βληχωνίαν: schol. οἱ πολλὴν ὀπώραν ἐσθίοντες, ἐὰν κυκεῶνα βληχωνίαν πίνωσιν, οὐ βλάπτονται. Forsan et aliquid obscoeni subesse censet Berglerus; nam βληχώ etiam dici τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον Lys. 89. Senex impotens λεσβιάζειν iubetur. — Suid. s. v. βληχωνία et διὰ χρόνου.

v. 715. ἧσπερ: schol. ἡ γὰρ βουλὴ τὰς θεωρίας ἐξέπεμπε.

v. 716. μακαρία — τῆς Θ. Vesp. 1292 ἰὼ χελῶναι μακάριαι τοῦ δέρματος. Eq. 186 ὦ μακάριε τῆς τύχης. Vesp. 1512 ὦ μακάριε τῆς εὐπαιδίας. Cf. Av. 1423. Itaque Vesp. 429 φήμ' ἐγὼ τὰς χελώνας μακαριεῖν σε τοῦ δέρματος.

v. 717. ζωμόν: schol. ἐπὶ γ' γὰρ ἡμέρας ἐψηφίσατο ἡ βουλὴ βοῦς θύειν. Inde interpretes aliqui veteres βουλή ad βοῦς alludere existimant. Berglerus „Forte κακεμφάτως: nam v. 885 de eadem hac Theoria: τὸν ζωμὸν αὐτῆς ἐκλάψεται.“ Certe non multum differt a κυκεῶνα βληχωνίαν v. 715.

v. 718. χόλικας: schol. τὰ τῶν βοῶν παχέα ἔντερα· ταῦτα γὰρ οὐχ ἱεροῦντο ὡς τὸ ἄλλο σῶμα. τινὲς δὲ χόλικάς φασιν εἶδος ἰχθύος. Cf. Moer. s. v. p. 404 sq. Piers. not. ad Vesp. 1144.

v. 719. πολλά: idem Ach. 202. 832; cf. Heind. ad Plat. Soph. p. 258e.

ὤνθρωπε χαίρων ἄπιθι καὶ μέμνησό μου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ κάνθαρ' οἴκαδ' οἴκαδ' ἀποπετώμεθα.

ΕΡΜΗΣ.

οὐκ ἐνθάδ' ὦ τᾶν ἐστι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ποῖ γὰρ οἴχεται;

ΕΡΜΗΣ.

ὑφ' ἅρματ' ἐλθὼν Ζηνὸς ἀστραπηφορεῖ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

πόθεν οὖν ὁ τλήμων ἐνθάδ' ἕξει σιτία;

ΕΡΜΗΣ.

τὴν τοῦ Γανυμήδους ἀμβροσίαν σιτήσεται.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

πῶς δῆτ' ἐγὼ καταβήσομαι;

ΕΡΜΗΣ.

θάρσει, καλῶς·

v. 721. ὦ κ. ἴθι δεῦρ' οἴκαδ' ἀ. prop. Bergk. ed. II. ὦ κ. οἴκαδ' αὖθις ἀ. Cob. Mnem. II p. 100.

v. 722. ἔστι Mein. — ποῖ γάρ; Ἑρ. οἴχεται ὑφ' ἅρματ' Scal. Exc. Tum debebat ἀστραπηφορῶν. — οἴχεται ὑφ' ἅρμα τ' ἐ. prop. Fl. Chr. Vulgo ποῖ γ. οἴ. Trygaei sunt.

v. 723. ἀστραβηφορεῖ Bentl. Cf. Lobeck. Phryn. p. 641. 681.

v. 726. θάρσει R. vulgo. τάρσει Inv. sec. R. θάρρει V. Bekk. Brunck. Both. Boiss. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein.

v. 721. Trygaeus eadem qua venerat regressurus, scarabaeum sentit disparuisse. Itaque eodem, quo advectus erat, loco eum constitisse existimandum est ad haec usque verba. Iam ipse cum mulierculis per idem foramen disparet, ex quo Pacis simulacrum protractum erat. Quod ipsum loco suo restitisse per reliquum fabulae tempus per se liquet. Reliqua quae ad scenae descriptionem pertinent vid. Proleg. p. 28. 36.

v. 723. ὁ στίχος ἐκ Βελλεροφόντου Εὐριπίδου. Nauck. Tr. fr. p. 359.

v. 725. Γανυμήδου ἀμβροσίαν: schol. ἀντὶ τοῦ τὴν κόπρον. ὅτι οὗτος μόνος θνητὸς ἐν θεοῖς. τινὲς δὲ διὰ τὸ ἐν ἀρχῇ ῥηθῆναι αὐτῷ (v. 11)· „ἑτέραν ἑτέραν δὸς παιδὸς ἡταιρηκότος.“

τῃδὶ παρ' αὐτὴν τὴν θεόν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

δεῦρ' ὦ κόραι

ἕπεσθον ἅμ' ἐμοὶ θᾶττον, ὡς πολλοὶ πάνυ
ποθοῦντες ὑμᾶς ἀναμένουσ' ἐστυχότες.

v. 727. „τῃδί vel τῇδι παρ' αὐτήν cum Fl. Chr. Alii τί δή. Vet. παρὰ τὴν θεόν.“ Scal. Exc.

v. 728. ὦ κόρα Mein.

v. 729. ἑστηκότες B. Frob. Brub. Raph. Flor. Chr. Hold. ἐστυχότες R. V. Ald. Iunt. II. Canter. vulgo.

v. 727. παρ' αὐτὴν τ. θ.: schol. τινὲς οὐ (?) παρὰ τὴν Εἰρήνην. λέγουσι γὰρ ἐν τῷ οὐρανῷ μεῖναι καὶ ἐκεῖθεν ἐνεργεῖν, ὥσπερ καὶ τὸν Πόλεμον· οὐδαμοῦ γὰρ αὐτῆς μέμνηται ἐν τοῖς ἑξῆς ὡς κατελθούσης. παρὰ τὴν θεὸν οὖν, τὴν Ἀθηνᾶν· ἄγαλμα γὰρ ἦν ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ἀθηνᾶς. Cf. Proleg. p. 36.

v. 728. κόραι: Opora et Theoria. schol. κατέλυσε τοῦ οὐρανοῦ τὴν ὑπόκρισιν. κάτεισι γὰρ ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν (τὸ προσκήνιον vel τὸ λογεῖον) κλίμαξιν. ἐχόμενος δὲ τῆς Εἰρήνης (?) καταβαίνει ὁ πρεσβύτης ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν. ἴσως δὲ καὶ ὁ χορὸς ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀναγωγὴν τῆς Εἰρήνης. Cf. Proleg. p. 36 sq. p. 45 sqq.

v. 729. ἐστυχότες: schol. ἔδει εἰπεῖν ἑστῶτες (immo ἑστηκότες). τὸ δὲ ἐστυχότες ἐχρήσατο διὰ τὴν Εἰρήνην (itaque constanter scholiastae Pacem in scenam cum Trygaeo descendisse opinantur), ὥσπερ διὰ τὸ γαμηθῆναι αὐτῶν τὴν μὲν Τρυγαίῳ, τὴν δὲ τῇ βουλῇ.

ΧΟΡΟΣ

ἀλλ' ἴθι χαίρων· ἡμεῖς δὲ τέως τάδε τὰ σκεύη παραδόντες
τοῖς ἀκολούθοις δῶμεν σώζειν, ὡς εἰώθασι μάλιστα
περὶ τὰς σκηνὰς πλεῖστοι κλέπται κυπτάζειν καὶ κακοποιεῖν.

v. 730. παρελόντες susp. Both. — τήνδε σκευὴν ἀποδύντες Cob. V. L. II p. 51. Fallitur: de rebus ad Pacem protrahendam adhibitis, non de vestibus agitur; cf. v. 299.

v. 731. φῶμεν Mein. — quando?

v. 732. σκευάς Cob. l. l.

v. 730. Incipit parabasis. de qua vid. Prol. p. 48 sqq. et Proleg. ad Vesp. p. 83. 87. Rossb. Metr. p. 108 sq.

— ἀλλ' ἴθι χαίρων: cf. not. ad Vesp. 1009.

— τάδε τὰ σκεύη: schol. τὰς ἅμας, τὰ σχοινία. γυμνὸν γὰρ ποιοῦσι τὸν χορὸν οἱ κωμικοὶ ἀεί, ἵνα ὀρχῆται. Scilicet non aliter nudus est atque chorus tragicus. Scholiasta ad Acharn. 627 respexit: ἀλλ' ἀποδύντες τοῖς ἀναπαίστοις ἐπίωμεν, ubi melius schol. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀποδυομένων ἀθλητῶν, οἳ ἀποδύονται τὴν ἔξωθεν στολήν, ἵνα εὐτόνως χορεύωσι. Ibi igitur ἀποδύντες nihil aliud significat quam παρεσκευασμένοι, ἕτοιμοι: parati incipiamus anapaestos.

v. 731. τοῖς ἀκολούθοις. Sunt παραχορηγήματα κωφά, quae una cum choro prodierant a Trygaeo conclamata. Quorum numerus non definitus ac certus videtur fuisse, sed quot choreutas tot quasi παραχορευτὰς fuisse verisimile est.

— δῶμεν abundare dicit Lob. ad Phryn. p. 754, praeeunte παραδόντες, allatis sat multis exemplis.

v. 732. σκηνάς: tangit τοὺς λωποδύτας, validam istam et numerosam furum gentem. Quidni spectaculorum tempore hi potissimum artem suam exercebant? Nam apud nostrates alii

ἀλλὰ φυλάττετε ταῦτ' ἀνδρείως· ἡμεῖς δ' αὖ τοῖσι θεαταῖς,
ἣν ἔχομεν ὁδὸν λόγων, εἴπωμεν, ὅσα τε νοῦς ἔχει.
χρῆν μὲν τύπτειν τοὺς ῥαβδούχους, εἴ τις κωμῳδοποιητὴς

v. 733. φύλαττε R. Γ. φυλάττετε V. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. φύλαττε σὺ vulgo. vel φυλάττετε vel φυλάττειν Dobr.

v. 734. ἣν R. vulgo. ἦν V. Iunt. II. III. Wech. ἔχωμεν V. C. ἔχομεν R. vulgo. λόγον R. B. λόγων V. vulgo. ὅσα τε νοῦς ἔχει R. V. C. Γ. χὤσα τε ν. αὐτὸς ἔχει Ald. Iuntinae, Crat. Wech. Raph. Frob. Port. Amstel. Kust. Burm., ἔχει αὐτός Brub. Flor. Chr. — λόγον Scalig. — idem et ἀνώγει Bentleius. — ἣν ἔ. ὁ., λόγον ε., χὤσα τ. ν. α. ἔ. γε Brunck. Invern. — ὁδὸν ἣν ἔ. τοιῶνδε λόγων, εἴπωμεν ὅσ' αὐτὸς ἔχει νοῦς Reisig. Coni. p. 169. ἣν εἶχον ὁ., λόγον εἴ. χὤ. γε ν. αὐ. ἄρ' εἶχεν Lenting. ἣν ἔ. ὁ. λόγων εἴ., ὅσα τ. ν. ἔ. Mein. cur. crit. p. 64, Dind. Hold. Bergk. Mein. ὁ. ἣν ἔ. λ. εἴπ., χὤσα γε νοῦς νοῦν αὐτὸν ἔχει Boiss. (? ἔχει αὐτόν?) De proceleusmatico in prima sede vid. Pors. Hecub. praef. p. LI; de toto versu id. l. l. p. IV. VI et Dobr. ad Porsoni Adv. ad h. v. Reisig. Synt. cr. p. 30.

id genus fures simillime et otiantur et negotiantur.

— κυπτάζειν: schol. κρυφιμαίως διατρίβειν καὶ κρύπτεσθαι. Verum Nub. 509 et Lys. 17 idem est, quod κύπτειν, quo saepius utitur Comicus. Ad v. Bergl. Ach. 256 comparat.

v. 733. φυλάττετε: de dactylo in fine dimetri vid. Herm. El. d. m. p. 401, Elmsl. ad Pors. Eur. Hec. p. 276 ed. Lips.

v. 734. Versus corruptissimus atque ut nunc est Comico haud sane dignus, ut Dindorfii de eo iudicium probabile sit, Comicum alius cuiuspiam poetae versum non optimum risisse censentis. Sed quod addit, hac sola ratione explicari posse cur tetrametrum trochaicum Arist. anapaestis admiscuerit, id vel Vesparum commatio infringitur. Immo, modo certius possit evinci, ut tetrametrum trochaicum poeta voluerit esse, hoc eodem commatii finem a parabaseos exordio recte discerni dices. Iam vero ipse scholiasta tetrametrum anapaesticum legisse videtur: ἔστι τοίνυν τὸ μὲν κομμάτιον στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ε', τὸ δὲ μακρὸν στίχων ὁμοίων λγ', idemque metrum non exhibent quidem sed student exhibere cod. B. et aliquot edd. veteres. Equidem aut cum Meinekio et Dindorfio probaverim tetrametrum trochaicum sane ieiunum ac sterilem, aut fere dimidiam tetrametri anapaestici partem vel totum quoque excidisse, et ex aliis fortasse commatiis versum resarciendum putarim, ut ex Acharn. v. l.. ὁδὸν ἣν ἔχομεν λόγον εἴπωμεν τοῖς ἀναπαίστοις ἐπιόντες.

v. 735. ῥαβδούχους: schol. ἦσαν ἐπὶ τῆς θυμέλης ῥαβδοφόροι τινές, οἳ τῆς εὐκοσμίας ἐμέλοντο τῶν θεατῶν. ἢ ῥαβδούχους εἶπε τοὺς κριτὰς τοῦ ἀγῶνος, οὓς ὁ ποιητὴς αἰσυμνήτας εἶπεν. Suid. s. v. Thucyd. V, 50 et Valck. ad Herod. VIII, 59 laudat Dobraeus. Cf. Plat. Prot. p. 338 a Heind. Bergk. ap. Mein. C. II p. 921 sqq. Brill. Qu. Ar. p. 12.

αὐτὸν ἐπῄνει πρὸς τὸ θέατρον παραβὰς ἐν τοῖς ἀναπαίστοις.
εἰ δ' οὖν εἰκός τινα τιμῆσαι θύγατερ Διός, ὅστις ἄριστος
κωμῳδοδιδάσκαλος ἀνθρώπων καὶ κλεινότατος γεγένηται,
ἄξιος εἶναι φήσ' εὐλογίας μεγάλης ὁ διδάσκαλος ἡμῶν.
πρῶτον μὲν γὰρ τοὺς ἀντιπάλους μόνος ἀνθρώπων κατέπαυσεν
ἐς τὰ ῥάκια σκώπτοντας ἀεὶ καὶ τοῖς φθειρσὶν πολεμοῦντας·
τούς θ' Ἡρακλέας τοὺς μάττοντας καὶ τοὺς πεινῶντας ἐκείνους,

v. 737. θυγατέρα V.
v. 740. μὲν om. V.
v. 741. τοὺς (φθειρσί) R. Dind. in Lips. 1820. 1825. τοῖς (φθειρσίν) V. vulgo. cf. Moer. s. v. p. 342 Piers. — φθειρσὶ edd. ante Kusterum.

v. 736. Vetat se ipsum laudare poetam et laude tamen inter paucos dignum se iudicat. Affert Suid. s. v. ἀνάπαιστοι et ῥαβδοῦχοι. Cf. Moeris s. v. κωμῳδοποιός p. 240 Piers.

v. 737. θύγατερ Διός: schol. παρὰ τὰ Σιμωνίδου ἐκ τῶν ἐλεγείων „εἰ δ' ἄρα τιμῆσαι θύγατερ Διὸς ὅστις ἄριστος, δῆμος Ἀθηναίων ἐξετέλεσσα μόνος.“ Cf. Bergk. R. C. p. 417 et Poet. lyr. Gr. p. 896. Nunc Minervam dicit, nam Pax dea pone chorum est.

v. 738. κωμῳδοδιδάσκαλος: de caesura versus paulum inusitata vid. Reisig. C. p. 171. De voce διδάσκαλος eiusque derivatis et compositis exposui Prol. ad Vesp. cap. I.

v. 740 sqq. De hoc loco cf. Bergk. Rel. C. p. 272. 286, Halbertsma Prosopogr. p. 49, Fritzsch. Daet. p. 32. Ceterum Vesparum prologus v. 56 sqq. fere eadem vel similia trimetris dicta exhibet, quae nunc altius sonant tetrametris anapaesticis.

v. 741. Quid sibi voluerit poeta, ipse v. 752 satis indicat. Namque ista omnia, quae adversariis suis aemulisque exprobrat, a suis ipsius fabulis aliena non esse constat. Vbique penuria carpitur, bellum geritur cum pediculis, esurientes inducuntur, voraces et gulosi Hercules deridentur, vapulant servi omni poena nequiores, ubique eae spurcitiae spectantur, quibus poeta suo se quasi cothurno finem fecisse gloriatur. Apparet autem tales vitae humanae miserias a reliquis poetis comicis imprimis derisas esse ita ut vel tota fabula in tali argumento versaretur: ab Aristophane vero iocandi causa saepissime quidem, sed obiter ubique tanquam hilaria fabulae severioris ornamenta addita esse.

— τὰ ῥάκια: schol. ῥακοφοροῦντας (Lob. ad Phryn. p. 678). αἰνίττεται δὲ εἰς Εὔπολιν. Cf. Mein. Com. I p. 104 sqq. p. 110, schol. Nub. 296. 541. — Dawes. Kidd. p. 290.

v. 742. Ἡρακλέας: schol. αἰνίττεται ταῦτα εἰς Εὔπολιν, ὃς ἐποίησεν Ἡρακλέα πεινῶντα (ut idem Noster in Avibus et Ranis) καὶ Διόνυσον δειλὸν (ut idem Noster in Ranis) καὶ Δία μοιχὸν (ut Noster passim) καὶ δοῦλον

τοὺς φεύγοντας κἀξαπατῶντας καὶ τυπτομένους ἐπίτηδες
ἐξήλασ' ἀτιμώσας πρῶτος, καὶ τοὺς δούλους παρέλυσεν,
οὓς ἐξῆγον κλάοντας ἀεί, καὶ τούτους οὕνεκα τουδί,
ἵν' ὁ σύνδουλος σκώψας αὐτοῦ τὰς πληγὰς εἶτ' ἀνέροιτο·
ὦ κακόδαιμον τί τὸ δέρμ' ἔπαθες; μῶν ὑστριχὶς εἰσέβαλέν σοι
εἰς τὰς πλευρὰς πολλῇ στρατιᾷ κἀδενδροτόμησε τὸ νῶτον;
τοιαῦτ' ἀφελὼν κακὰ καὶ φόρτον καὶ βωμολοχεύματ' ἀγεννῆ

v. 743. „Lege Φρυνώνδας: vid. Hesych. Harpocrat. Suid.“ Bentleius. De Phrynonda, qui Mnesilochi pater dicitur, vid. Thesm. 861 c. schol.

v. 743 et 744 transposuit Bergk., alterutrum spurium esse iudicans. Cf. Hamaker. Mnem. V p. 147 sq. Eosdem transp. Mein.

v. 744. παρέλυσεν R. V. Bekk. Dind. Hold. Bergk. Mein. κατέλυσεν vulgo.

v. 745. κλαίοντας ante Brunckium. εἵνεκα V. Versum eiecit Mein.

v. 746. ἐπανέροιτο R. V. vulgo. Suid. s. v. σύνδουλος εἶτ' ἀνέροιτο Bentl. qui et ἐξανέροιτο, Daw. Kidd. l. l. Brunck. recentt. (εἶτ' ἐπαν. inepte Invern.) ἀνέροιτο schol., ut videtur.

v. 747. κἀδενδροτόμησεν V. sec. Cob. κἀδενδροκόπησε Cob. Mnem. II p. 100. τὸν νῶτον R. V. Γ. τὸ νῶτον Suid. s. v. ὑστριχίς, Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. τὰ νῶτα vulgo.

κλαίοντα (ut idem passim). τινὲς δέ φασιν εἰς Κρατῖνον αἰνίττεσθαι, ὡς τοιαῦτα ποιοῦντα δράματα. ἐπεπόλασε δὲ ταῦτα τότε τὰ δράματα. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριστοφάνης ὡς γαστρίμαργον τὸν Ἡρακλέα κωμῳδεῖ καὶ ἐν Ὄρνισι καὶ ἐν Αἰολοσίκωνι. Schol. laud. Vesp. 60, Cratinum, Ar. Ranas. Cf. Suid. s. v. μάττοντας, Porson. Hecub. pr. p. LVIII, Fritzsch. Daetal. p. 32, Mein. Com. I p. 43 sqq. p. 54.

v. 743. De caesura versus (κἀξαπατῶντας) cf. Reisig. Coni. p. 170.

v. 745. ἐξῆγον: ἐκ τοῦ οἴκου vel ἐκ τῆς σκηνῆς.

— καὶ τούτους idem quod καὶ ταῦτα Lys. 530; Vesp. 1184. cf. ad v. 35.

v. 746. εἶτ' post participium, de quo vid. Kidd. Daw. p. 525, Pors. ad Eur. Phoen. 1278 p. 338.

v. 746. ὑστριχίς: schol. ἡ ἐξ ὑείων τριχῶν μάστιξ. Cf. Ran. 619 sqq. ubi inter poenas, quas servi dabant, etiam τὸ ὑστριχίδι μαστιγοῦσθαι numeratur. ὕστριχες dixit Plato ap. Clem. Al. Str. VII p. 718, Mein. C. II p. 624.

v. 747. πολλῇ στρατιᾷ: schol. διὰ τὸ πλῆθος τῶν πληγῶν. — κἀδενδροτόμησε: schol. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν εἰς χώραν τινὰ ἐμβαλλόντων καὶ τὰ δένδρα ἀποκοπτόντων: cf. Thuc. I, 108. Nos fere: den Rücken rasiren.

v. 749. φόρτον: cf. Vesp. 66, ubi suam fabulam nominat κωμῳδίας φορτικῆς σοφωτέραν.

— βωμολοχεύματα et βωμολοχία secundum Hesychium γένος κολακείας φορτικὸν καὶ γελωτοποιόν. Dicitur et βωμακεύματα et βῶμαξ (pro βωμολόχος). Suid. Zonar. s. v. — Eq. 902 ineptias significat. Ceterum de toto hoc loco cf. Bergk. Rel. C. p. 269.

ἐποίησε τέχνην μεγάλην ἡμῖν κἀπύργωσ' οἰκοδομήσας
ἔπεσιν μεγάλοις καὶ διανοίαις καὶ σκώμμασιν οὐκ ἀγοραίοις,
οὐκ ἰδιώτας ἀνθρωπίσκους κωμῳδῶν οὐδὲ γυναῖκας,
ἀλλ' Ἡρακλέους ὀργήν τιν' ἔχων τοῖσι μεγίστοις ἐπεχείρει,
διαβὰς βυρσῶν ὀσμὰς δεινὰς κἀπειλὰς βορβοροθύμους.
καὶ πρῶτον δὴ 'μαχόμην πάντων αὐτῷ τῷ καρχαρόδοντι,
οὗ δεινόταται μὲν ἀπ' ὀφθαλμῶν Κύννης ἀκτῖνες ἔλαμπον,

v. 753. ἐπεχείρει R. Γ. Bentl. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. ἐπιχειρεῖ V. vulgo.

v. 754. ὀδμὰς schol. βαρβαροθύμους var. lect. scholiastae addentis Παφλαγὼν γὰρ ἦν, probata Bentleio. βαρβαρομύθους Mein. βορβοροθ. vulgo.

v. 755. Vt paullo ante restitutum est ἐπεχείρει v. 753, ita hic 'μαχόμην reponendum, quum μάχομαι ineptum sit. Perinde est utrum scribas καὶ πρῶτον δὴ 'μαχόμην π. α. τ. κ. an καὶ πρῶτον μὲν πάντων αὐτῷ 'μαχόμην τ. κ. — Mein. θρασέως ξυστὰς εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς α. τ. κ., sed deest τε.

v. 756. „οὗ δεινότατα alii, et πυρὸς ὡς vel κυνὸς ὡς pro κύννης.“ Scal. Exc. κυνὸς ὡς Eratosth. ap. schol. Κύννης vulgo. Κύννας Cob. V. L. I p. 202.

v. 750. κἀπύργωσ': schol. ηὔξησεν, ἐμεγάλυνε καὶ ἠσφαλίσατο καὶ ἐπὶ τὸ σεμνότερον τὰ ποιήματα ἤγαγεν. Idem Comicus, scholiasta monente, de Aeschylo praedicavit Ran. 1004 ἀλλ' ὦ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων πυργώσας ῥήματα σεμνά (ubi spondeorum animadvertas copiam); idem secundum schol. Pherecrates de eodem Aeschylo: ὅστις γ' αὐτοῖς παρέδωκε τέχνην μεγάλην ἐξοικοδομήσας: Mein. Com. II p. 289.

v. 751. διανοίαις. Idem de se praedicat Comicus Vesp. 1044. 1050. Cf. Nubium parabas. v. 537 sqq. Ceterum hae tres parabases τὸ μακρὸν habent ratione ac consilio simillimum.

v. 752. ἰδιώτας ἀνθρωπίσκους: cf. Vesp. 1029 ἀνθρώποις φήσ' ἐπιθέσθαι, ubi τοῖς ἰδιώταις legendum esse coniiciebam. Poterat etiam ἀνθρωπίσκοις. Cf. Bergk. Rel. Com. p. 322. 411. Ceterum qui tandem in Acharnensibus Nubibusve carpuntur? nonne ἰδιῶται Euripides et Socrates?

v. 753. Ἡρακλέους: schol. ὥσπερ Ἡρακλῆς τοὺς μεγάλους ἄθλους ὑπέστη, οὕτω κἀγὼ τοὺς μεγίστους καὶ μέγα δυναμένους παρ' ὑμῖν κωμῳδεῖν εἱλόμην. — ὀργὴν schol. Vesp. 1030 γενναῖον φρόνημα explicat. Ceterum de toto hoc loco vid. nott. ad Vesp. 1029 sqq. Fritzsch. Qu. Ar. p. 315.

v. 754. διαβάς: schol. ὡσανεὶ ἔλεγε ποταμοὺς ἢ χαράδρας. Simul de labore Herculeo dictum, ut ὀσμὰς δεινὰς schol. bene comparat cum Augiae fimetis ab Hercule purgatis. Eodem pertinet βορβοροθύμους, Eq. 309 βορβοροτάραξι Cleo vocatur.

v. 755. καρχαρόδοντι: Vesp. 1031, Eq. 1017. Nam eundem supra Κέρβερον appellavit v. 313.

v. 756. Κύννας: cf. not. ad Vesp. 1032.

ἑκατὸν δὲ κύκλῳ κεφαλαὶ κολάκων οἰμωξομένων ἐλιχμῶντο
περὶ τὴν κεφαλήν, φωνὴν δ' εἶχεν χαράδρας ὄλεθρον τετοκυίας,
φώκης δ' ὀσμήν, Λαμίας δ' ὄρχεις ἀπλύτους, πρωκτὸν δὲ καμήλου.
τοιοῦτον ἰδὼν τέρας οὐ κατέδεισ', ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν πολεμίζων
ἀντεῖχον ἀεὶ καὶ τῶν ἄλλων νήσων. ὧν οὕνεκα νυνὶ
ἀποδοῦναί μοι τὴν χάριν ὑμᾶς εἰκὸς καὶ μνήμονας εἶναι.

v. 757. οἰμωζομένων B. Eadem lectionis diversitas in aliquot edd. Vesp. 1033. Praeterea ibi ᾧ pro οὗ et δεινότεραι coniecerunt Batavi in Mnem.

— ἐλιχμῶντο R. V. Suid. s. v. Κύννα, cf. Vesp. 1033. Scalig. Exc. Bentl. Bergl. Reisk. Brunck. recentt. — ἐλιχνῶντο vulgo.

v. 759. Λαμίας δ' ὁ. Bentl. Dind. in Lips. 1820. 1825, Both. Λαμίας ὁ. R. vulgo.

— καμίνου R. V. Hunc versum eiecit Holden., morum censor importunus; idem v. 763—765.

v. 760. ἡμῶν V.

v. 761. εἵνεκα V. vulgo. οὕνεκα R. Brunck. recentt. praeter Bothium.

v. 762. ἀ. μ. τὴν χ. ὑ. εἰκός R. V. C. Brunck. recentt. μοι om. B. et vulgo. addidit Kuster. εἰκὸς ὑμᾶς vulgo ante Brunckium. ὑμᾶς εἰκὸς δὴ B. — ἀνταποδοῦναι τὴν χάριν Bentleius. Dobr.

v. 757. ἐλιχμῶντο: schol. δέον εἰπεῖν ἐλιχμῶντο, ἐλιχνῶντο εἶπε διὰ τὸ λίχνον τῶν κολάκων. Idem agnoscit Hesychius s. v. ἐλίχνων. τοῦτο πεποίηται ἐπὶ τοῦ λιχνεύειν, παρὰ Ἀρ. ἐν Εἰρ.

— Ad ἑκατὸν schol. καὶ γὰρ Τυφῶνα αὐτὸν εἶπεν ἐν τοῖς Ἱππεῦσι (v. 511). τοσαύταις δὲ ἐκεῖνος κεφαλαῖς ὥπλιστο.

v. 758. ὄλεθρον: schol. οὐκ εἶπε πηλὸν ἀλλ' ὄλεθρον. Simul respicias ad v. 754 διαβάς.

v. 759. φώκης: Homer. Od. δ, 442 φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοωτάτη ὀδμή. Quare supra v. 754 βορβορόθυμος vocatur.

— Λαμίας: schol. Λ. ἄγριον ζῷον καὶ δύσοσμον καὶ ἀνήμερον. οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις αὐτὸν εἰκάσαι μόνοις, προσέθηκε καὶ ἄπλυτον, ἵνα μᾶλλον αὐξήσῃ τὴν περὶ τὸν Κλέωνα δυσοσμίαν.

v. 760. κατέδεισ': idem dixit Demosth. κατὰ Μειδ. p. 521, 10, Andoc. περὶ μυστ. p. 29, 17. καταφοβεῖσθον dixit Comicus Ran. 1109.

v. 761. τῶν ἄλλων νήσων. Quod Homeri est: οὐκ οἴη, ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι. Cf. Eur. Or. 531, Plat. Gorg. p. 473 c, Elmsl. ad Soph. Oed. Tyr. 7, Heind. ad Plat. Phaed. p. 110 e.

καὶ γὰρ πρότερον πράξας κατὰ νοῦν, οὐχὶ παλαίστρας περινοστῶν
παῖδας ἐπείρων, ἀλλ' ἀράμενος τὴν σκεύην εὐθὺς ἐχώρουν
παῦρ' ἀνιάσας, πόλλ' εὐφράνας, πάντα παρασχὼν τὰ δέοντα.
πρὸς ταῦτα χρεὼν εἶναι μετ' ἐμοῦ
καὶ τοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς παῖδας·
καὶ τοῖς φαλακροῖσι παραινοῦμεν
ξυσπουδάζειν περὶ τῆς νίκης.
πᾶς γάρ τις ἐρεῖ, νικῶντος ἐμοῦ,
κἀπὶ τραπέζῃ καὶ ξυμποσίοις·
φέρε τῷ φαλακρῷ, δὸς τῷ φαλακρῷ

v. 763. περινοστῶν R. V., addidit primus Kusterus. περιφοιτῶν vel περιῄειν παῖδας πειρῶν Bentl. comp. Vesp. 1025.

v. 764. γρ. σκηνήν margo edit. Flor. Chr.

v. 765 vulgo in duos versus divisus, correxit Brunckius.

v. 769. ξυνσπουδάζειν R.

v. 763. περινοστῶν: schol. αἰνίττεται εἰς Εὔπολιν καὶ τοὺς περὶ αὐτόν, ὡς παίδων ἐρῶντας καὶ παλαίστρας περιερχομένους.

v. 764. ἀράμενος τὰς σκευάς: ἄρασθαι hic ut Phryn. Bekk. Anecd. p. 10, 4 ἀράμενον φέρειν explicavit, quod exstat Ran. 32 ἀράμενος φέρε et infra v. 1339 ἀράμενοι φέρωμεν; item Ran. 437 502. 525.; Eccl. 774 οἴσειν ἀράμενοι, Vesp. 1443; Lys. 332 τὰς σκευάς supplendum. Cf. Suid. Hesych. s. v. Daw. p. 435 Kidd. Sed vide an poeta idem hoc loco subaudiri iusserit, quod aperte dixit infra v. 889 ἄραντες — τὰ σκέλη.

v. 765. ἀνιάσας: schol. ὡς τῶν νικώντων ταῦτα ποιούντων καὶ εἰς ὕβριν ἐξελκομένων. Ad παῦρα=ὀλίγα schol. laud. Hom. Il. ε, 800.

v. 766. Incipit πνῖγος. Similiter Vesp. 1051 ἀλλὰ τὸ λοιπόν. Idem vero, quasi haec sit imitatio Ach. 659 πρὸς ταῦτα Κλέων κτλ.

v. 668. φαλακροῖσι: schol. ταῦτα εἰς ἑαυτόν. De caesura neglecta vid. Rossb. Metr. p. 97, supra v. 98. Haec ad Eupolidem eiusque Baptas spectare, qua de re vid. schol. Ar. Nub. 550, recte indicavit Florens. Ibi enim Eupolis calvum aemulum in componenda Equitum fabula se adiuvisse gloriatur. Cf. Mein. Com. II p. 453; it. schol. Ven. Hom. Il. κ, 252, Mein. Com. II p. 537 sq., Brill. Qu. Ar. p. 84. Plutarch. Qu. Symp. III, 5, p. 652 e causas φαλακρώσεως exponit. Vid. Etym. M. s. v. p. 787, 1.

v. 771. τραπέζῃ: i. e. ἐν ἀγορᾷ, ut Plat. Apolog. p. 17 c ἐν ἀγορᾷ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν (sunt mensae numulariorum) — καὶ ἄλλοθι. Ea notione vox saepe utitur. Cf. Stallbaum. ad Plat. l. l. Est igitur: et foris et domi.

τῶν τρωγαλίων, καὶ μὴ 'φαίρει
γενναιοτάτου τῶν ποιητῶν,
λαμπρὸν τὸ μέτωπον ἔχοντος.

Μοῦσα σὺ μὲν πολέμους ἀπωσαμένη μετ' ἐμοῦ στρ.
τοῦ φίλου χόρευσον,
κλείουσα θεῶν τε γάμους ἀνδρῶν τε δαῖτας
καὶ θαλίας μακάρων· σοὶ γὰρ τάδ' ἐξ ἀρχῆς μέλει.
ἢν δέ σε Καρκίνος ἐλθὼν
ἀντιβολῇ μετὰ τῶν παίδων χορεῦσαι,
μήθ' ὑπάκουε μήτ' ἔλ-

v. 773. ἀφαίρει R. μἀφαίρει Mein. Antea μὴ ἀφαίρει vel μὴ 'φαίρει post Brunckium.

v. 774. ποητῶν R.

v. 775. ἀνδρός codd. vulgo. λαμπρόν schol. Dind. in not. ad Oxon. et in Paris. Bergk. Rel. C. p. 203, Mein. ἁδρόν Bergk. in not. ed. II.

v. 778. κλίουσα Scal. Exc. — θεῶν τ' ἐπαίνους Bentleius.

v. 781. ἀντιβολεῖ R. vulgo. correxit Brunck. ἀντιβολῇ V. B. C.

v. 782. ὑπακούσῃς R. V. vulgo. item ἔλθῃς. — ὑπάκουε — ἔλθε ξυνε. Bentleius.

v. 773. τρωγαλίων = τραγημάτων, Plut. 798; cf. Ind. ap. Mein. C. V s. v. τράγημα. De genet. vid. infra v. 952. σχῆμα 'Αττικόν vocat schol.

— μὴ 'φαίρει scil. τῶν τρωγαλίων μηδέν. — schol. λείπει ἡ ἐξ: immo γενναιοτάτου pendet de τῶν τρωγαλίων, quod supplendum est.

v. 775. λαμπρόν: schol. διὰ τὴν φαλακρότητα, ἢ εὐπαρρησίαστον. Similiter Eq. 550 ὁ ποιητής — φαιδρὸς λάμποντι μετώπῳ.

v. 776. Incipit ᾠδή, de qua v. Rossb. Metr. p. 414. 415. 454 et Proleg. p. 49.

v. 778. κλείουσα: schol. σύνηθες ἦν τοῖς παλαιοῖς ᾄδειν θεῶν τε καὶ ἡρώων γάμους. σημειοῦται δὲ ταῦτα ὁ μόχθος (τούτοις an τὸν μόχθον scil. 'Αριστοφάνους?) πρὸς τοὺς ἀθετοῦντας τὴν ἐν 'Οδυσσείᾳ Ἄρεως καὶ 'Αφροδίτης μοιχείαν. Id quod nostratibus quotidie dixerim, τοῖς ἀθετοῦσι non ἀρισταρχικῶς quidem sed δημαρχικῶς, Nub. 37 δάκνει με δήμαρχός τις ἐκ τῶν στρωμάτων et κορινθιακῶς, Nub. 710.

v. 780. Καρκίνος: miser iste poeta tragicus quem cum filiis acerrime perstringit Vesp. 1500 sqq. Cf. Vesp. 1501 not.

v. 781. Nominantur Xenocles, Xenotimus, Xenarchus (Vesp. Demotimus) χορευταί, οἵτινες διὰ τὴν σμικρότητα τῶν σωμάτων ὄρτυγες ἐκαλοῦντο. Xenoti-

θῃς συνέριθας αὐτοῖς,
ἀλλὰ νόμιζε πάντας
ὄρτυγας οἰκογενεῖς, γυλιαύχενας ὀρχηστάς,
ναννοφυεῖς, σφυράδων ἀποκνίσματα, μηχανοδίφας.
καὶ γὰρ ἔφασχ' ὁ πατήρ, ὃ παρ' ἐλπίδας

Prius recepit Dind. Both. Hold. Bergk. Mein., metro postulante ac Dobraeo praeeunte.

v. 785. An οἰκτογενεῖς?

v. 786. ὑποκνίσματα R. Iunt. II. III. Frob. Raph. ἀποκνίσματα V. Ald. vulgo. Suid. s. v. σφυράδες.

mum patrem Carcini fuisse suspic. Dobr. ad Thucyd. II, 23, Scholef. I p. 50.

v. 783. συνέριθος: vox Homerica Od. ζ, 32, qua etiam Plato utitur. Zonar. s. v. Piers. ad Moer. p. 358.

v. 785. Sequitur copia conviciorum et calumniarum vere Aristophanica, qua ἰδιῶται isti obruuntur. — ὄρτυγας aut διὰ τὴν σμικρότητα aut ut schol. addit: φιλεριστικὴ γὰρ τῶν ἀρρένων ὀρτύγων ἡ φύσις. Cf. Mein. Cur. crit. p. 21, Eustath. p. 1108, 48.

— οἰκογενεῖς = ἡμέρους, ἐν οἴκῳ τεθραμμένους, cf. Lobeck. Phryn. p. 202, Fritzsch. Daet. p. 97.

— γυλιαύχενας = μακροτραχήλους. κολοβὸν οὖν εἰκὸς εἶναι τὸ ὅλον σῶμα. Cf. supra ad v. 331. Fortasse significat τὸ ἄγαν κυφόν (ein Buckel wie ein Soldatenranzen). Suid. s. v. Athen. III p. 452.

v. 786. ναννοφυεῖς: schol. νάννοι λέγονται οἱ κολοβοὶ (Krüppel) τῶν ἀνθρώπων. Cf. Gell. N. A. XIX, 13. Suid. Hesych. Phot. s. v. νάνος.

— σφυράδων ἀποκνίσματα: schol. τὰ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων ἀποπατήματα (Schafkötel). Εὔπολις Αἰξί „σφυράδων πολλῶν ἀναμέστη" (de qua feminini forma vid. Lobeck. Parall. p. 472), Mein. Com. II p. 433. Dicitur etiam σπυράς, σπυραθία, σπύραθος. Hesych. s. v. σπύραθοι· σφυράδες. Cf. Piers. ad Moer. p. 361; Suid. s. v. σφυράδες. Dicitur idem οἰσπώτη Bekk. Anecd. p. 57, 5. Et σπύθηρα Tittmann praef. ad Zonaram p. CXX. Cf. Aristot. H. A. VII, 8.

— ἀποκνίζειν dixit Sotades ap. Athen. VII p. 293a (v. 23), Mein. Com. II p. 585 sq.

— μηχανοδίφας: schol. ἀπὸ μέρους τοῦτο. Ξενοκλῆς γὰρ ὁ Καρκίνου δοκεῖ μηχανὰς καὶ τερατείας εἰσάγειν ἐν τοῖς δράμασι. Πλάτων Σοφισταῖς „Ξενοκλῆς ὁ δωδεκαμήχανος ὁ Καρκίνου παῖς τοῦ θαλαττίου" Mein. C. II p. 661 et I p. 513 sqq. H. Steph. s. v. διφάω. Ceterum tragici omnes, inprimis Euripides, machinarum amantissimi. Quid vero Noster in hac ipsa fabula, in Avibus aliisque?

v. 787. καὶ γάρ: ad proximum antecedens μηχανοδίφας respicit, quod nunc alia notione uti iubetur. Etiam pater machinarum scrutator, scilicet fraudis et mendaciorum. Reliqua schol.

εἶχε τὸ δρᾶμα, γαλῆν τῆς
ἑσπέρας ἀπάγξαι.

τοιάδε χρὴ Χαρίτων δαμώματα καλλικόμων ἀντιστρ.
τὸν σοφὸν ποιητὴν
ὑμνεῖν, ὅταν ἠρινὰ μὲν φωνῇ χελιδὼν
ἑζομένη κελαδῇ, χορὸν δὲ μὴ 'χῃ Μόρσιμος
μηδὲ Μελάνθιος, οὗ δὴ

v. 792. ἠρινά R. V. B. C. Bentl. Brunck. recentt. ἠρινᾷ vulgo. ἠρινᾷ μὲν ὥρᾳ Lennep. ad Coluth. p. 23. (Ddf.)
— φωλῇ, lustro (φωλεῷ) Reisk. μεμφωλῇ Fl. Chr.
— κελαδεῖ V. sec. Cob. ἑζομένῃπὶ κλαδί v. Herw. Mnem. II p. 100.
v. 793. ἑζομένη codd. vulgo. ,ἡδομένῃ Bergk. ed. II. ἡδομένη Mein.

καὶ γὰρ εἶπεν ὁ πατὴρ γαλῆν τινα τῆς ἑσπέρας ἀπάγξαι τὸ δρᾶμα αὐτοῦ ὅπερ εἶχε παρὰ προσδοκίαν, τουτέστιν ὃ μετὰ μόχθου συνεγράψατο (crassa Minerva). Videtur Carcinus ab archonte chorum impetrasse ad docendam fabulam suam, videtur etiam fabulam composuisse, sed quum dies adesset didascaliae (id enim Comicus dixit εἶχε δρᾶμα), disparuerat fabula. — γαλῆ ἀπῆγξε, licet proverbiorum copiam augere nolim, tamen proverbii instar idem significat quod nostrum: die Katze hat's geholt! quo infantes fallimus pacamusque flentes. Nam quod schol. addit: δρᾶμα ἐποίησε τοὺς Μύας, id ex ipso Comici versu sibi fingit. Rursus quod dicit: διαβάλλει αὐτὸν ὡς νόθον περὶ τὰ κλέμματα, eo explicare mihi videtur verba ὃ — εἶχε δρᾶμα. Ceterum longo haec excursu Fritzschius commentatus est ad Ran. 94 p. 55 sq. — Berglerus Carcinum in commissione fabulae illius victum esse idque γαλῆν ἀπάγξαι a Comico dictum censet.

v. 790. τοιάδε χρή: schol. παρὰ τὰ Στησιχόρου ἐκ τῆς 'Ορεστείας „τ. χ. Χ. δ. κ. ὑμνεῖν, Φρύγιον μέλος ἐξευρόντας ἁβρῶς ἦρος ἐπερχομένου." Cf. Bergk. Rel. C. p. 340.

— δαμώματα: τὰ δημοσίᾳ ᾀδόμενα. Suid. Hesych. Zonar. s. v. V. 790. 791 affert Suid.

v. 791. τὸν σοφὸν ποιητήν: se ipsum laudat poeta ut initio strophae.

v. 792. ἠρινά: lusciniae ἐπίθετον Av. 683, lanae πόκον ἠρινόν Av. 714, ἠρινὰ μύρτα Av. 1099. Vid. Ind. ap. Mein. C. V s. v.

v. 793. κελαδῇ: verbum inprimis tragicum, itaque strophae maxime conveniens, ut Ran. 383. 684, quo loco item ἡ χελιδὼν praedicatur, ibid. 1527 in cantico; Thesm. 44 tali cothurno, ut Mnesilochus erumpat in βομβάξ. — τέττιξ κελαδεῖ Theopomp. ap. Athen. XI p. 485 b, Mein. Com. II p. 808.

— Μόρσιμος μηδὲ Μελάνθιος: schol. τραγικοὶ ποιηταὶ ἀμφότεροι. ὁ δὲ Μόρσιμος Φιλοκλέους τοῦ τραγικοῦ υἱός, πονηρὸς καὶ ἄμετρος. ὁ δὲ Μελάνθιος κω-

πικροτάτην ὄπα γηρύσαντος ἤκουσ',
ἡνίκα τῶν τραγῳδῶν
τὸν χορὸν εἶχον ἀδελ-
φός τε καὶ αὐτός, ἄμφω
Γοργόνες ὀψοφάγοι, βατιδοσκόποι, ἅρπυιαι,
γραοσόβαι μιαροί, τραγομάσχαλοι, ἰχθυολῦμαι·

v. 797. ἀδελφός codd. vulgo. ὡδελφός Bentl. ἀδελφός Dind. Bekk. Boiss. Hold. Both. Bergk. Mein.

v. 798. Ante Brunckium post ἄμφω interpungebatur, scholiasta praeeunte.

μῳδεῖται εἰς μαλακίαν καὶ ὀψοφαγίαν. καὶ πολὺ μᾶλλον Εὔπολις ἐν τοῖς Κόλαξιν αὐτὸν ὡς κίναιδον διαβάλλει καὶ κόλακα. Cf. Mein. Com. I p. 206, II p. 489 sq. Idem 'Αστρατεύτοις ab Eupolide carpebatur, schol. auctore, Mein. C. II p. 436. Nauck. Trag. fr. p. 590. 652.

v. 795. ὄπα γηρύσαντες: cothurno utitur, qui de tragicis loquatur. Av. 233 μαλθακὴν ἱέντα γῆρυν. Praeter tragicos Pindarus utroque utitur, semel etiam Hesiodus.

v. 797. τὸν χορὸν εἶχον: i. e. chorum ab archonte, cum choroque ius fabulae docendae impetrarant. Vid. de hoc toto loco Fritzschium ad Ran. 94 p. 56 plurimis rem exponentem.

v. 798. ἀδελφός: Morsimus procul dubio et Melanthius, quidquid schol. nugatur, iidemque vocantur ἄμφω, iidem Γοργόνες etc.

v. 799. Γοργόνες: hic videtur a γοργός, quum significat velox, strenuus, derivandum, quasi dixerit γοργοὶ ὀψοφ. Aut notionem habet horridi ac detestabilis: cf. supra ad v. 569.

— βατιδοσκόποι: βάτις εἶδος ἰχθύος. Cf. not. ad Ar. Vesp. 510; Hemsterhus. ad Plut. p. 365 ed. Lips.

— ἅρπυιαι: ἅρπαγες τῶν ἰχθύων. Vtrumque demonstrat et gulositatem et voracitatem.

v. 800. γραοσόβαι: schol. ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἀποσοβοῦντες τὰς γραΐδας, ὡς μὴ ἀγοράζειν (Fischweiberhelden), ἢ (quod verius esse apparet propter μιαροί, quod cum γρ. coniungendum) γραΐσι συγκοιμώμενοι, σοβάδας τὰς πόρνας λέγουσιν. Eupolis „παρὰ τῇδε σὺ τῇ σοβάδι κατηγάγου“ Mein. C. II p. 568 (τηδεδί Fritzsch. Act. soc. Gr. I p. 136). Explicare debebat γραΐδας σοβοῦντες scholiasta. γραιοσόβαι Suid. et Zon. s. v.

— τραγομάσχαλοι: schol. δύσοσμοι. οἱ γὰρ ἄρρενες τῶν αἰγῶν τοιοῦτοι. Sed cui gravis hirsutis cubat hircus in alis, ut ait Horat. Epod. 12, 5, is ignorat Homericum αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοέσσατο vel ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βάς.

— ἰχθυολῦμαι: ἰχθύων ὄλεθρον, pernicies macelli Hor. Ep. I, 15, 31; quod etiam acrius carpit verbum quam βατιδοσκόποι. Cf. Bekk. Anecd. p. 43, 23.

ὤν καταχρεμψαμένη μέγα καὶ πλατὺ
Μοῦσα θεὰ μετ' ἐμοῦ ξύμ-
παιζε τὴν ἑορτήν.

v. 801. καταχρεμψαμένη: schol. καταπτύουσα. Satis decenter haec ad Musam. Ad alium quempiam dixisset, quod in Vespis 619 est, μέγα καὶ στράτιον κατέπαρδεν. χρέμπτεται γὰρ ἤδη de oratore muliere, longam orationem habitura, Thesm. 381. Phryn. Bekk. An. p. 72, 16 χρέμπτεσθαι καὶ διαχρέμπτεσθαι ἐρεῖς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΟΙΚΕΤΗΣ. ΧΟΡΟΣ

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὡς χαλεπὸν ἐλθεῖν ἦν ἄρ' εὐθὺ τῶν θεῶν·
ἔγωγέ τοι πεπόνηκα κομιδῇ τὼ σκέλη.
μικροὶ δ' ὁρᾶν ἄνωθεν ἦστ'. ἔμοιγέ τοι
ἀπὸ τοὐρανοῦ 'φαίνεσθε κακοήθεις πάνυ,
ἐντευθενὶ δὲ πολύ τι κακοηθέστεροι.

v. 804. Lacunam indicavit Bergk. ed. II praef.

v. 804. ἐλθεῖν ἦν R. V. Inv. recentt. ἦν ἐλθεῖν vulgo. Both.

v. 805. τὼ σκέλη R. V. ut videtur. Bentl. Brunck. recentt. τὰ σκ. vulgo.

v. 807. ἀπὸ τοὐρανοῦ R. V. Γ. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Both. Bergk. Mein. ἀπ' οὐρ. vulgo.

— φαίνεσθαι R. corr. etiam Bentl.

v. 804. Finita parabasi Trygaeus per ianuam vel domus vel aulae adiacentis intrat proscenium; statimque ad spectatores conversus, quid sibi in peregrinatione acciderit novi atque inauditi, narraturus est. Paullo post servus prodit dominum visurus, cuius audierit vocem, omniaque rogaturus.

— ὡς — ἄρ': cf. supra ad v. 22. Reisig. Coni. p. 274. ad εὐθὺ cf. supra v. 68.

v. 805. Versus laud. Epimer. Hom. Cram. Anecd. Oxon. I p. 195, ubi legis: εἰ μὲν σωματικῶς, πονέσω, εἰ δὲ ψυχικῶς, πονήσω.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ὦ δέσποθ' ἥκεις;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὥς γ' ἐγὼ 'πυθόμην τινός.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

τί δ' ἔπαθες;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἤλγουν τὼ σκέλη μακρὰν ὁδὸν
διεληλυθώς.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἴθι νυν κάτειπέ μοι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τὸ τί,

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἄλλον τιν' εἶδες ἄνδρα κατὰ τὸν ἀέρα
πλανώμενον πλὴν σαυτόν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὔκ, εἰ μή γέ που
ψυχὰς δύ' ἢ τρεῖς διθυραμβοδιδασκάλων.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

τί δ' ἔδρων;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ξυνελέγοντ' ἀναβολὰς ποτώμεναι,

v. 809. ὡς ἔγωγ' ἐπ. R. V. Γ. Iunt. II. III. Port. Amstel. ὡς ἐγὼ 'πυθ. Ald. vulgo. ὡς ἐγ' ἐπυθόμην Raph. ὥς γ' ἐγὼ 'πυθ' Dind. in Lips. 1820. Bothius verba ὦ δ. — ἔπαθες; servo tribuere mavult omnia.

v. 810. ἀλγῶ Hamaker. Mnem. V p. 148.

v. 809. ὥς γ' ἐγώ: schol. ὡς περὶ ἄλλου φησίν. Deridet servum hominum more non necessaria rogantem. Nos fere: man sagt's, es heisst so, de re aperta oculisve obversante.

v. 814. δύ' ἢ τρεῖς δ. schol. διαβάλλει αὐτοὺς ὡς μετεώρους, ἐπεὶ περὶ τῶν νεφελῶν λέγουσι πολλά. Bergierus comp. Cinesiam dithyramborum poetam alas petentem Av. 1383 sqq.

v. 815. ἀναβολάς: schol. τὰς ἀρχὰς τῶν ᾀσμάτων. Hom. Od. α, 155 ἤτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. Ita Cinesias Av. v. l. βούλομαι — λαβεῖν ἀεροδονήτους καὶ νιφοβόλους ἀναβολάς. — Ad ποτώμεναι Moer. s. v.

τὰς ἐνδιαεριαεριννηχέτους τινάς.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

οὐκ ἦν ἄρ' οὐδ' ἃ λέγουσι κατὰ τὸν ἀέρα,
ὡς ἀστέρες γιγνόμεθ', ὅταν τις ἀποθάνῃ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μάλιστα.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

καὶ τίς ἐστιν ἀστὴρ νῦν ἐκεῖ

v. 816. ἐνδιαεριαυεριννηχέτους R. V. Bergk. Mein. — ανερι — vulgo. — αιθερι — Reis. Coni. p. 313, Dind. in Lips. 1820. 1825. — ἐνδιαπεριννηχ — vel εὐδιαστεριννηχ. Bentl. ἐνδιαεριεαριννηχέτους Thiersch. Act. Acad. Bav. I p. 709, quod, quum tertia syllaba longa esse debeat, Dind. mutavit in ἐνδιαερεαριν. vel ἐνδιεαριναεριννηχ. — ἐνδιαεριαυερυνηχετουτίνας Fritzsch. Thesm. 289 p. 113. cf. Suid. s. v. διθυραμβ. — et ἐνδιαερι. — Scripsi ἐνδιαεριαεριννηχέτους τινάς.

v. 816—870 om. Γ.

v. 817. ὃ mavult Hamaker. Mnem. V. p. 149.

v. 819. τίς ἔσθ' ἑῷος ἀστὴρ νῦν ἐκεῖ; vel καὶ τίς ἑῷος ἀστήρ ἐστ' ἐκεῖ; Hamaker. Mnem. V p. 149. νῦν ἐκεῖ Ἴων ὁ Χῖος; Τρ. ὅστις; ἐποίησεν π. Bergk. ed. II. Etiam Meinekius verba καὶ τίς — ποθ; servo, ὡς ἦλθ', omisso δ', — ἀστέρα Trygaeo tribuit. Vulgo καὶ τίς — ἐκεῖ; servi sunt.

p. 328 Piers. Ad ξυνελέγοντ' Elmsl. Ach. 398 p. 41.

v. 816. ἐνδιαερι —: schol. κωμῳδεῖ τοὺς διθυραμβοποιοὺς ὡς ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἀρχομένους, καὶ λέξεις τινὰς αὐτῶν διαβάλλει τῶν διθυραμβοποιῶν ὡς τοιαῦτα λεγόντων. Δίδυμος δὲ πεπλάνηται λέγων — αυεριννηχέτους· οὐ γὰρ λέγουσιν αὐέρα οὗτοι. Hinc apparet legisse Didymum aliosque — αυερι — ut R. V. exhibent: apparet etiam, scholiastam nihil vidisse nisi verbi ἀήρ compositionem. Nam quod addit: συνεχῶς δὲ αὐτοὺς κωμῳδοῦσιν ὡς ἀέρας καὶ νεφέλας καὶ τὰ ἐκ τούτων σύνθετα ποιοῦντας — id νεφέλας vel simile quid huius in compositione verbi fuisse haudquaquam demonstrat. Quare equidem, licet Thierschii compositio, correcta illa a Dindorfio, sane ingeniosa sit ab ἔνδιος, ἀήρ, ἐαρινός, ἠχέτης (coll. Hesiodi Opp. 580), tamen simplicius puto verbum fuisse ἐνδιαεριαεριννηχέτους, i. e. αερι bis positum, ἐν vero et δι — praepositiones esse, quasi sit τοὺς ἐν ἀέρι καὶ δι' ἀέρος νήχοντας poetas, qui Nub. 337 ἀερίας — οἰωνοὺς ἀερονηχεῖς decantantes ipsi per auras volutantur animo. Bis vero positum — αερι — belle designat sursum deorsum vagantes poetarum animos, idemque fere est, quod nos dicimus: nebeln und schwebeln. — Ceterum cf. Vesp. 135, ubi verbo composito additum item est τινάς.

v. 817. οὐκ ἦν ἄρ': cf. ad v. 22. Post λέγουσι interpungit Lenting.

Ἴων ὁ Χῖος, ὅσπερ ἐποίησεν πάλαι
ἐνθάδε τὸν Ἀοῖόν ποθ';

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὡς ἦλθ', εὐθέως
Ἀοῖον αὐτὸν πάντες ἐκάλουν ἀστέρα.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

τίνες γάρ εἰσ' οἱ διατρέχοντες ἀστέρες,
οἳ καόμενοι θέουσιν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀπὸ δείπνου τινὲς
τῶν πλουσίων οὗτοι βαδίζουσ' ἀστέρων,
ἰπνοὺς ἔχοντες, ἐν δὲ τοῖς ἰπνοῖσι πῦρ.
ἀλλ' εἴσαγ' ὡς τάχιστα ταυτηνὶ λαβών,

v. 821. ὡς δ' ἦλθ', εὐθέως R. V. Γ. Inv. recentt. exc. Bothio. ὥστε γ' εὐθέως vulgo.
v. 822. Ἀοῖον vulgo. Ἀῷον mavult Bergk. ed. II. ἑῷον Mein.
v. 824. τινός propon. Lenting.

v. 820. Ἴων ὁ Χῖος: schol. διθυράμβων καὶ τραγῳδίας καὶ μελῶν ποιητής. ἐποίησε δὲ ᾠδήν, ἧς ἡ ἀρχή „ἀοῖον ἀεροφοίταν ἀστέρα μείναμεν, ἀελίου λευκῇ πτέρυγι πρόδρομον." φαίνεται δὲ τετελευτηκὼς ἐκ τούτων. παίζων σὺν ὁ Ἀρ. ἀοῖον αὐτόν φησιν ἀστέρα κληθῆναι. Reliquorum Ionis poetae et scriptoris diligentissimi operum titulos scholiasta tradit, item eius cum Socrate necessitudinem. Paullo ante Pacis didascaliam Ionem obiisse apparet; schol. Pac. 822 ὅτι ὁ μὲν Ἴων ἤδη τέθνηκεν, δῆλον. Cf. Bentleii ep. ad Millium p. 50, Nauck. l. l. p. 567 sqq, Bergk. P. Lyr. p. 465.

v. 821. ἐνθάδ': i. e. Athenis. Fortasse huc pertinet, quod schol. tradit: φασὶ δὲ αὐτὸν ὁμοῦ διθύραμβον καὶ τραγῳδίαν ἀγωνισάμενον ἐν τῇ Ἀττικῇ νικῆσαι, καὶ εὐνοίας χάριν προῖκα χῖον οἶνον πέμψαι Ἀθηναίοις. Itaque carmine isto celebratum poetam Luciferum factum vocatumque esse Comicus iocatur.

— ἀοῖος = ἑῷος. — ὡς δ' ἦλθ': scil. εἰς τὸν οὐρανόν, cui oppositum ἐνθάδε. Suid. s. v. Ἴων.

v. 824. καόμενοι: schol. οἱ σπινθηρίζοντες, οἱ καλούμενοι διάττοντες. Quos Aristotel. Meteorolog. I c. 4. 5. διάττοντας, διαθέοντας et δαλοὺς vocat. (Fl. Chr.) Sternschnuppen. Suid. s. v. διατρέχοντες.

v. 826. ἰπνούς: schol. οὓς νῦν ἡμεῖς λαμπτῆρας ἢ φανοὺς καλοῦμεν. gl. furnus, laterna. cf. schol. Plut. 815, Valcken. ad Ammon. p. 147, Daw. p. 201.

v. 827. Trygaeus satis se nugatum esse sentit, itaque ne plus mendaciorum dicere a servo curioso cogatur, ad Oporam et Theoriam servum et spectatores iubet animadvertere.

— ταυτηνί: τὴν Ὀπώραν.

καὶ τὴν πύελον κατάκλυζε καὶ θέρμαιν' ὕδωρ,
στόρνυ τ' ἐμοὶ καὶ τῇδε κουρίδιον λέχος.
καὶ ταῦτα δράσας ἧκε δεῦρ' αὖθις πάλιν·
ἐγὼ δ' ἀποδώσω τήνδε τῇ βουλῇ τέως.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

πόθεν δ' ἔλαβες ταύτας σύ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

πόθεν; ἐκ τοὐρανοῦ.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

οὐκ ἂν ἔτι δοίην τῶν θεῶν τριώβολον,
εἰ πορνοβοσκοῦσ' ὥσπερ ἡμεῖς οἱ βροτοί.

v. 828. πτύελον Hesych. et Suid. s. v. κατάκλυζε.

v. 829. τέ μοι R. vulgo. Pors. τ' ἐμοὶ V. Brunck. recentt. (στόρνυτέ μοι edd. aliquot, ut Brub.)

v. 830. αὖθι R.

v. 832—835 et v. 840 eiecit Holden.

v. 832. ταῦτα R. sec. Inv. ταύτας R. V. sec. Bekk. ταῦτα vulgo. ταύτας Bentl. Bekk. ταύτα Brunck. Both. Boiss. Dobr. qui et αὐτὰ σύ; ad Nub. 664, Scholef. II p. 157, Dind. Bergk. ταύτας; ὁπόθεν Hirsch. App. ad Vesp. p. 150 et ap. Cob. V. L. II p. 695 (πόθεν defendit Dobr. l. l.), Mein. ταῦθ'; ὁπόθεν vel τάσδ'; ὁπόθεν Pors. in exempl. Porti; π. δ' ἔ. ταύτας σύ; πόθεν; Τρ. ἐκ τοὐρ. Dobr. in Addendis p. 138.

— ἐκ τοὐρανοῦ R. V. Inv. Dind. Bekk. Bergk. Both. ἐκ τῶν οὐρανῶν, quod ad scriptores ecclesiasticos Dind. relegavit, vulgo. σύ eiecit Brunck.

v. 834. ἡ — βροτοί; prop. Dobr.

v. 828. πύελον κατάκλυζε: schol. ἀντὶ τοῦ καταχλύζεσθαι ποίησον, ὅ ἐστι γέμισον ὕδατος. ad πύελον cf. Vesp. 141 et Proleg. ad Vesp. p. 40. κατακλύσει dixit Cratin. ap. schol. Eq. 523, Mein. Com. II p. 119. Praeterea haud raro καταχλύζειν usurparunt Attici et poetae et scriptores, praeter hos Pindarus.

v. 829. κουρίδιον λέχος: Homeri est et tragicorum. Etiam στόρνυμι quum dixerint tragici, conveniens est στόρνυ, ubi dicitur κουρ. λέχος.

v. 832. τήνδε: τὴν Θεωρίαν.

v. 832. ταῦτα (scil. τὰ μειράκια, πορνίδια simil.) licet sensui aptum, si legeremus, proceleusmaticum statueremus sive anapaestum post dactylum, quum revocanda esset lectio vulgata ἐκ τῶν οὐρανῶν. Restat igitur aut ταύτας cum Bentleio et Bekkero, aut τούτω, quum de forma dualis ταύτα dubitetur. vid. Schoemann. ad Isaeum p. 345, Cobet. V. L. I p. 70 sq. p. 85; II p. 695. — σύ vero additum puto cum intentione quadam; itaque quamquam usitatior est quaerendi formula πόθεν; ὁπόθεν; ut ποῦ; ὅπου; τίς; ὅστις; πῶς; ὅπως;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐκ· ἀλλὰ κἀκεῖ ζῶσιν ἀπὸ τούτων τινές.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἄγε νυν ἴωμεν. εἰπέ μοι, δῶ καταφαγεῖν
ταύτῃ τι;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μηδέν· οὐ γὰρ ἐθελήσει φαγεῖν
οὔτ' ἄρτον οὔτε μᾶζαν, εἰωθυῖ' ἀεὶ
παρὰ τοῖς θεοῖσιν ἀμβροσίαν λείχειν ἄνω.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

λείχειν ἄρ' αὐτῇ κἀνθάδε σκευαστέον.

ΧΟΡΟΣ.

εὐδαιμονικῶς γ' ὁ πρεσ- (856) στρ. γ'
βύτης, ὅσα γ' ὧδ' ἰδεῖν,

v. 835. οὐκ ἀλλὰ — τινές; Lenting. Verum Vesp. 634, Eq. 176, Ach. 1114, Eccl. 331 defendunt vulgatam. οὐκ ἀλλὰ — τινές. Mein.

v. 836. νῦν V. sec. Cob. Vig. p. 426 Herm. (cf. infra v. 859). vulgo. νυν R. Crat. Wech. Raph. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Both. Mein.

v. 837. ταύτῃ τί; Cob. Mnem. II p. 100. ita Brub.

v. 840. λείχειν; ἄρ αὐτῇ κἀνθάδε σκευαστέον R. Bisetus. καὶ κἀνθάδε σκ. Iunt. II. III. (καναδε C.) Brub. Raph. Crat. Wech. καὶ κανᾶ B. Ald. Iunt. I (καν' ασκευαστέον). Port. Kust. Amstel. Brunck. κἀνθαδί Bentleius. καὶ λεκάνην Brunck. in notis. λείχειν — σκευαστέον; Herm. ad Soph. Ant. 628, Dind. in Lips. 1820. 1825. λείχειν ἄρ' αὐτῇ κἀνθάδε σκευαστέον. Pors. Dind. in Paris. et Oxon. Bekk. Both. Bergk. Mein. (ἄρ' αὐτῇ R. sec. Inv. et Inv.)

v. 841. γ' R. V. vulgo. om. B. Brunck. Inv.

v. 842. τανῦν vulgo. τὰ νῦν R. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Mein. ὅσα γ' ἔστ' ἰδεῖν | τανῦν ὅδε πράττει Brunck. ὧδε — τάδε R. vulgo.

reliqua, tamen hoc loco πόθεν retinere malim.

v. 835. ἀπὸ τούτων: scil. τῶν πορνῶν vel τοῦ πορνοβοσκεῖν.

v. 836. ἄγε νυν: schol. ὁ θεράπων λέγει τῇ Ὀπώρᾳ, εἶτα ἐρωτᾷ τὸν δεσπότην περὶ τῆς Ὀπώρας.

v. 840. Schol. εἰς τὸ κακέμφατον τῆς πόρνης λέγεται. Interrogandi signo, quod vulgo ponebatur, opus non est, quum servus, ubi haec verba loquitur, statim cum Opora intret domum. λείχειν i. e. λεσβίζειν.

v. 841. De metro cf. Enger. de respons. p. 9. Antistrophica esse iam Bentleius dixit. Cf. Proleg. p. 55.

τὰ νῦν τάδε πράττει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί δῆτ' ἐπειδὰν νυμφίον μ' ὁρᾶτε λαμπρὸν ὄντα;

ΧΟΡΟΣ.

ζηλωτὸς ἔσει γέρων,
αὖθις νέος ὢν πάλιν,
μύρῳ κατάλειπτος.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οἶμαι. τί δῆθ' ὅταν ξυνὼν τῶν τιτθίων ἔχωμαι;

ΧΟΡΟΣ.

εὐδαιμονέστερος φανεῖ τῶν Καρκίνου στροβίλων.

v. 845. γέρων Bergk. Mein.
v. 848. 849 eiecit Holdenius castigator, sed lacunae signis positis. Cur igitur non fuit contentus versibus omni lacunae signo praestantioribus?
v. 849. εὐδαιμονίστερος R. Bekk. — έστερος V. vulgo. — φανείς R. V. vulgo. φανεῖ Bentl. Tyrwh. Brunck. Dind. Inv. Both. Boiss. Bergk. Mein. Iidem hunc versum choro dederunt, vulgo Trygaeo continuatum.

v. 843. Ad τὰ νῦν τάδε Dind. comp. Eur. Heracl. 641 p. 97 Elmsl. Iph. Aul. 537, Herod. VII, 104, Schaef. ad Greg. Cor. p. 141 laud. Dobraeus. — τάδε = τὰ τῆς εἰρήνης πράγματα vel τὰ περὶ τὴν Ὀπώραν. schol. Ἀττικοὶ οὕτως (τὰ νῦν τάδε) ἔλεγον ἀντὶ τοῦ νῦν.

v. 844. τί δῆτ'; et quid tum et τί δέ; quid vero. cf. infra v. 848, Elmsl. ad Ach. 1011 p. 95. Vbique supplendum ἐρεῖς, ἐρεῖτε, sequente εἰ, ὅταν, ἐπειδάν. Vid. Ind. ap. Mein. C. V. s. v. Verum praeter hanc ellipsim hac interrogandi formula saepissime utuntur.

v. 845. ζηλωτὸς ἔσει. Vesp. 1450 ζηλῶ γε τῆς εὐτυχίας τὸν πρέσβυν.

v. 846. αὖθις — πάλιν: schol. ἀνανεάζων, scil. quem Pax dea fortiorem reddiderit et iuniorem, ut Vlixem Minerva in Odyssea, quam hic et proxime ante Comico ante oculos versatam crediderim. — αὖθις πάλιν vel πάλιν αὖθις saepe ita coniungitur, ut supra v. 830, Equit. 501, Nub. 745, Lys. 1239, Ran. 591. 596, Plut. 859; similiter αὖθις αὖ Ach 854, Nub. 1379, Av. 79. 789. 792. 796. 1087; Lys. 1150, Thesm. 552. 862, Ran. 1234; item εἶτ' αὖθις vel εἶτα — αὖθις Nub. 496. 557. 593; Av. 117; ἔπειτα αὖθις Av. 513; εἶτ' αὖθις αὖ Av. 895; εἶτ' αὖ πάλιν — αὖθις Nub. 975; κᾆτ' — τὸ λοιπόν — αὖθις — ἔτι Lys. 1278. Cf. Ind. ap. Meinek. C. V. s. v. αὖθις. Denique tragicos et πάλιν αὖθις vel αὖθις πάλιν et αὖθις αὖ et αὖθις αὖ πάλιν et πάλιν αὖ dixisse saepenumero non est quod moneam. Quis enim ignorat decantatum illud: ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλήν' ὁρῶ?

v. 849. εὐδαιμονέστερος: schol. ἀντὶ τοῦ κακοδαιμονέστερος, ἐν εἰρωνείᾳ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὔκουν δικαίως; ὅστις εἰς
ὄχημα κανθάρου 'πιβὰς
ἔσωσα τοὺς Ἕλληνας, ὥστ'
ἐν τοῖς ἀγροῖς
ἅπαντας ὄντας ἀσφαλῶς
κινεῖν τε καὶ καθεύδειν. (867)

v. 851. ὅτις R. 'πιβάς R. V. Suid. s. v. ὄχημα, Inv. recentt. βάς vulgo.
v. 853. ἀγροῖς R. V. Inv. recentt. exc. Bothio. ἀγροῖσιν αὐτούς vulgo.
v. 854. ὄντας om. V.
v. 855. κινεῖν R. V. vulgo. βινεῖν Frob. Raph. Flor. Chr. Dind. in not. ad Oxon. et in Paris. Mein. Nihil opus. (κινεῖτε Iunt. III.) — χαίρειν Hold. quod ineptum est quasi spadonis inventum.

Non crediderim; est enim καλλίων vel ut cum Homero loquar, μείζων καὶ πάσσων φανεῖ quam Carcini strobili. — στροβίλους δὲ τούτους φησὶν ἢ διὰ τὸ τραχὺ τοῦ σώματος ἢ παρὰ τὸ τοῦ Καρκίνου ὄνομα παίζων. ὀστρακόδερμοι γὰρ οἱ καρκίνοι καθάπερ καὶ οἱ στρόβιλοι (οἱ κοχλίαι ἢ οἱ θαλάττιοι κήρυκες). ἢ διὰ τὸ ἐν τῇ ὀρχήσει στροβεῖσθαι. Rursus schol. στρόβιλός ἐστιν ἡ συστροφή, στροβίλους οὖν εἶπε καθ' ὃ καὶ ἀλλαχοῦ γυλιαυχένας (v. 785). Cf. Poll. I, 110; IV, 159. Phryn. Bekk. Anecd. p. 63, 27; Lex. rhet. Bekk. An. p. 302, 11. Suid. Hesych. s. v. Pervarias huius vocis notiones, quibus semper inest τὸ στροβεῖν, στρέφεσθαι, vid. ap. Steph. s. v. et Indic. ap. Mein. C. V. s. v.

v. 850 sqq. De metro vid. Rossb. l. l. p. 209. Vulgo tetrametri iambici sunt tres; R. V. duo dimetros, trimetrum et tetrametrum habent; in sex versus distribuit Dind. Bergk. — Bekkerus tetrametrum acatalecticum, trimetrum, tetrametrum catalecticum excudi iussit. Invernizius Ravennatem expressit.

A. 855. κινεῖν: schol. παραγραμμίσαι μοι δοκεῖ τοῦ γελοίου χάριν, ἀντὶ τοῦ πίνειν τε καὶ καθεύδειν. Nos fere: sich rühren oder ruhen.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΟΙΚΕΤΗΣ. ΧΟΡΟΣ

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἡ παῖς λέλουται καὶ τὰ τῆς πυγῆς καλά·
ὁ πλακοῦς πέπεπται, σησαμῆ ξυμπλάττεται
καὶ τἄλλ' ἁπαξάπαντα· τοῦ πέους δὲ δεῖ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἴθι νυν ἀποδῶμεν τήνδε τὴν θεωρίαν
ἀνύσαντε τῇ βουλῇ τι.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ταυτηνί; τί φῄς;

v. 856. κἄτα R. κᾄτα R. sec. Inv.
v. 856 et v. 858 relegavit Holden.
v. 857. σησαμῆ R. schol. vulgo. σησαμή V. Iunt. III. σησάμοις B. σησαμοῦς Brunck. cf. H. Steph. s. v. σησαμίς Dobr. malebat, rec. Mein. — σησαμῇ ξυμπάττεται vel σησαμῇ, ξυμπράττεται καὶ τ. suspic. Boiss.
v. 860. ἀνύσαντε τῇ βουλῇ ταυτῃί. Θε. τί φῄς; R. Inv. τι ταυτηνί V. Bekk. τι ταυτῃί Dind. in Oxon. et Paris. — Οἰκ. τίνα ταυτηνί; τί φῄς; Dind.

v. 856. Servus prodit domini iussa exequutus.

— τὰ — καλά. Ita Phrynichus Κρόνῳ ap. schol. Av. 988 ἀνὴρ χορεύει καὶ τὰ τοῦ θεοῦ καλά. Mein. C. II p. 583, Fritzsch. Qu. Ar. p. 251.

v. 857. πέπεπται: ita Plut. 1126 πλακοῦντος πεπεμμένου, ib. 1142 ναστὸς εὖ πεπεμμένος, Eccl. 843 πόπανα πέττεται al. cf. Fritzsch. Daet. p. 62.

— σησαμῆ: schol. πλακοῦς γαμικὸς ἀπὸ σησάμων πεποιημένος, διὰ τὸ πολύγονον ὥς φησι Μένανδρος. Mein. C. IV p. 318 et Menand. p. 295.

v. 860. Ex variis emendationibus Dindorfii praestat, qui βουλὴν praesto

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

αὕτη Θεωρία 'στίν, ἣν ἡμεῖς ποτε
ἐπαίομεν Βραυρῶνάδ' ὑποπεπωκότες,
σάφ' ἴσθι, κἀλήφθη γε μόλις.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ὦ δέσποτα
ὅσην ἔχει τὴν πρωκτοπεντετηρίδα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἶεν. τίς ἐσθ' ὑμῶν δίκαιος; τίς ποτε,
τίς διαφυλάξει τήνδε τῇ βουλῇ λαβών;

in Lips. 1820. 1825. id. in not. ad Lips. 1820 partim ex vulgata: τίς αὐτηί; τί φ.; — ἀ. τ. β. τι. Οἰκ. ταυτηνί; τί φῄς; Bergk. Mein. ἀ. τ. β. Οἰκ. τίς ἔσθ' αὕτη; τί φῄς; vulgo. De φής vid. Elmsl. ad Eur. Med. 674 p. 184.
v. 860—864 respuit Hold.
v. 861. 862 Trygaeo dat V. vulgo. Servo R Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Bergk. Mein. addito interrogandi signo post ὑποπεπωκότες. „Distingue Οἰκ. ἣν — ὑποπεπωκότες; Τρυγ. σάφ'" Dobr.
v. 862. ἐδιώξαμεν B. id. prop. Reiskius. ὑποπεπτωκότες R. V. C. vulgo. ὑποπεπωκότες B. schol. Nannius et Leopard. in Scal. Exc. Kust. ad Suid. s. v. ἐπαίομεν, Reisk. Bergl. Brunck. Porson. recentt.
v. 866. τὴν βουλήν V.

esse in theatro itaque a Comico dici posse ταυτηί bene iudicavit. τι vero, quod V. habet, quodque scholiasta mire explicat πρὸς οὐδὲν τὸ τι, persaepe ita cum ἀνύσας reperies coniunctum ut supra 275, Vesp. 31. 202 al., verum saepe quoque omisso τι ponitur ἀνύσας ut Vesp. 398. 847. 1158. 1210; Eq. 71 etc., quibus locis omnibus Comicum versuum legi paruisse constat.

v. 862. ἐπαίομεν: schol. συνουσιάζομεν, ἠλαύνομεν. πόρνη γάρ ἐστιν. ἐν Βραυρῶνι δὲ δήμῳ τῆς 'Αττικῆς πολλαὶ πόρναι. ἐκεῖ δὲ καὶ τὰ Διονύσια ἤγετο, καὶ καθ' ἕκαστον δῆμον, ἐν οἷς ἐμέθυον, μεθύοντες δὲ πολλὰς πόρνας ἥρπαζον.

— ὑποπεπωκυῖα de temulenta muliere Lys. 395, it. ὑποπεπώκαμεν Comicus apud Athen. X p. 422 f, ubi eundem errorem ὑποπεπτώκαμεν sustulit Schweighaeuser. cf. Bergk. ap. Mein. C. II p. 1154. Ceterum ὑποπίνειν in fragmentis comicorum saepe exstat.

v. 863. μόλις: haec, quum de Pacis famula dicuntur, belli longinquitatem tangunt, quum de Theoria pellice, gressum temulentorum impeditum derident.

v. 864. πρωκτοπεντετηρίδα: schol. παρόσον διὰ πενταετηροῦς χρόνου ἤγοντο αἱ θεωρίαι τῶν Διονυσίων: scil. Braurone. De voce vid. Lob. ad Phryn. p. 413 sqq. Cf. Suid. s. v. Βραυρών.

v. 865. ὑμῶν: ad spectatores haec.

οὗτος τί περιγράφεις;

ΟΙΚΕΤΗΣ.

τὸ δεῖν' εἰς Ἴσθμια
σκηνὴν ἐμαυτοῦ τῷ πέει καταλαμβάνω.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὔπω λέγεθ' ὑμεῖς τίς ὁ φυλάξων. δεῦρο σύ·
καταθήσομαι γὰρ αὐτὸς εἰς μέσους ἄγων,

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἐκεινοσὶ νεύει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τίς;

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ὅστις; Ἀριφράδης
ἄγειν παρ' αὐτὸν ἀντιβολῶν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' ὦ μέλε

v. 867—868; 871—874; 877—893 non placuerunt Holdenio.

v. 870. αὐτοὺς ἐς μέσους R. V. ἐς (vel εἰς) μέσους αὐτούς vulgo. αὐτὸς εἰς μέσους Seidler. Dind. Hold. Bergk. Mein.

v. 872. παρ' αὐτόν Bergk. Mein.

v. 867. οὗτος: ad servum haec, qui nihil aliud facturus est quam isti quorum fidei Theoriam Trygaeus committere paratus est. περιγράφεις et circumvagaris et circumscribis, i. e. mediam pellicis partem manu. Optime igitur reddas: heus tu, quid metiris? Cui servus τὸ δεῖν' respondet, quod verbum aegre respondentis est, ut novimus ex Thesmoph. 620 sqq.

— Ἴσθμια: schol. οἱ γὰρ θέλοντες θεωρεῖν προκαταλαμβάνουσιν ἑαυτοῖς τόπους. εἰς Ἴσθμια δὲ εἴρηκεν, ἅμα ὅτι καὶ ἀγὼν Ἰσθμιακός, καὶ διὰ τὴν στενότητα τοῦ αἰδοίου τῆς πόρνης. Alius scholiasta καταλαμβάνει videtur legisse quum explicat: εἷς τῶν θεατῶν τὰ ἰσχία τῆς Θεωρίας καταλαμβάνει καὶ ἐφάπτεται περιφέρων τὸν δάκτυλον. Verum adhuc in proscenio Theoria stat.

v. 869. δεῦρο σύ: ad servum haec, qui opem ferat; aut ad Theoriam, quae accedat propius; ut Bentleius vult.

v. 870. μέσους: schol. τοὺς θεατὰς ἢ τὸ βουλευτήριον.

v. 871. Ἀριφράδης: cf. supra v. 717, Equit. 1278—1289, not. ad Vesp. 1275; schol. ἅμα καὶ ὅτι ἐν ταῖς θεωρίαις ζωμοὶ γίγνονται ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν θυομένων, ἅμα δὲ ὅτι λείχτης διεβάλλετο ὁ Ἀριφράδης καὶ μεμηνὼς ἐπὶ γυναιξίν. ὡς φοινικιστὴς γὰρ λοιδορεῖται, ὅπερ καὶ ἐκ τοῦ προσπεσών δηλοῖ.

τὸν ζωμὸν αὐτῆς προσπεσὼν ἐκλάψεται.
ἄγε δὴ σὺ κατάθου πρῶτα τὰ σκεύη χαμαί.
βουλή, πρυτάνεις, ὁρᾶτε τὴν Θεωρίαν,
σκέψασθ' ὅσ' ὑμῖν ἀγαθὰ παραδώσω φέρων,
ὥστ' εὐθέως ἄραντας ὑμᾶς τὼ σκέλη
ταύτης μετέωρα καταγαγεῖν ἀνάρρυσιν.
τουτὶ δ' ὁρᾶτ' ὀπτάνιον ἡμῖν ὡς καλόν.

v. 875. βουλὴ πρύτανις prop. Both.

v. 879. ὁρᾶτε τοὐπτάνιον R. V. B. vulgo. ὅρα τοὐπτ. Dind. Bekk. ὁρᾶτ' ὀπτάνιον Bentl. Pauw. ad. Phryn. p. 277 Lob. Dobr. Bergk. Mein. ὁρᾶτε τοὐπτανεῖον omisso ἡμῖν item Bentl. Hemst. ad Thom. M. p. 592, p. 236, 15 Ritschl. cf. Kidd. ad Daw. p. 587. τοὐπτάνειον Pors.

— ἡμῖν ὡς R. Bekk. Dind. Mein. ὑμῖν vulgo. — ὡς καλὸν ἡμῖν V. — ὡς omis. B. Brunck. Inv. Both.

v. 873. ἐκλάψεται: ἐκπίεται, ἐκροφήσεται. Ach. 1229 ἄκρατον ἐγχέας ἄμυστιν ἐξέλαψα (Lycophr. 1201). De canelambente rustici dicunt: schlappsen.

v. 874. ἄγε δή: schol. ἀντὶ τοῦ μαγειρεῖα, διὰ τὸ θύειν ἐν ταῖς πανηγύρεσιν. ἢ πρὸς τὴν Θεωρίαν λέγει φέρουσάν τινα εἰρήνης καὶ γεωργίας σύμβολα. Etiam Dind. ad Theoriam haec dici censet; servus enim quid tandem vel cur deponat, quum Trygaeus mulierem traditurus sit senatui? Quid vero Theoria deposuerit, de qua paullo ante v. 856 ἡ παῖς λέλουται? An quid obscoeni latet? ut τὰ σκεύη sint, quibus περιγράφει servus mulierem sibique σκηνὴν καταλαμβάνει? An denique totus hic de Ariphrade locus inculcatus est reiiciendique versus 871—874, ut fiat una Trygaei ad spectatores senatumve oratio? Nolim diiudicare, sed tamen ad servum haec ἄγε δὴ—χαμαί dicta esse malim. Possit καταθέσθαι τὰ σκεύη ut ἄρασθαι τὰ σκεύη v. 764 de eo dici, qui abiturus est aut iubetur abire.

v. 875. De prytanibus, quos scholiasta, qui decem eos vel octo numero fuisse dixerit, cum proedris permutavit, cf. Poll. IX, 40, Schoem. de comit. p. 335 sq. et Antiq. iur. publ. p. 216 sq. aliosque antiquitatum scriptores.

v. 876. ὅσ' ἀγαθά: vid. infr. v. 1191, Kidd. ad Daw. p. 545, Porson. Advers. p. 225.

v. 878. ταύτης et cum ἀνάρρυσιν et cum σκέλη coniungi licet, alterum obscoenum alterum festivum est. Ad ἀνάρρυσις schol. τρεῖς ἦσαν αἱ ἡμέραι τῶν Ἀπατουρίων, δόρπεια, κουρεῶτις, ἀνάρρυσις. — ἀναρρύειν τὸ ἐπιθύειν, θυσίαν ἐπιτελεῖν. Originem Apaturiorum schol. h. l. et ad Eq. 146 accurate exponit. Vid. Prell. Myth. I p. 121. 144. 269. Suid. s. v. ἀναρρύει. Hesych. ἀνάρρυσιν τὴν τελευτήν. Alludit igitur ad belli compositionem tanquam ad victoriam rite Apaturiorum instar celebrandam.

v. 879. ὀπτάνιον: schol. τὸ μαγειρεῖον, ὅπου τῇ βουλῇ σκευάζεται μετὰ τὰς θυσίας κρέα. Perstat in meta-

ΟΙΚΕΤΗΣ.

διὰ ταῦτα καὶ κεκάπνικ' ἄρ'· ἐνταυθὶ γὰρ ἦν
πρὸ τοῦ πολέμου τὰ λάσανα τῇ βουλῇ ποτε.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἔπειτ' ἀγῶνά γ' εὐθὺς ἐξέσται ποιεῖν
ταύτην ἔχουσιν αὔριον καλὸν πάνυ,
ἐπὶ γῆς παλαίειν, τετραποδηδὸν ἑστάναι,
πλαγίαν καταβάλλειν, ἐς γόνατα κύβδ' ἑστάναι,
καὶ παγκράτιόν γ' ὑπαλειψαμένοις νεανικῶς

v. 880. 881 servo tribuit Beer. rec. Bergk. Mein.

v. 880. κεκάπνικ' ἄρα R. κεκάπνικ' ἄρ' vulgo. ἆρ' Brunck. Inv. Bekk. κεκάπνικεν ἄρ' Brunck. in notis. Boiss. Bergk. (ἄρ' Both.) cf. Kidd. ad Daw. p. 365. κεκάπνικ' ἄρ'. ἐντεῦθεν γὰρ ἦν Dind. (ἐνταυθί Lips. 1825.) qui in fine versus seq. ποτέ pro vulgato ποτ' ἦν. — κεκάπνικ' ἄρ'· ἐνταυθὶ γὰρ οὖν Mein. — (κεκκάπνικ' Crat. quem errorem repetiit Wech.)

v. 882. θ' R. τ' Inv. γ' V. vulgo. δ' Dind. Bergk.

v. 885. accessit ex R. Inv. recentt. Post γόνατα comma posuit Mein., idem κῦβδ' scripsit.

v. 886. παγκράτειον R.
— ὑπολειψαμένοις V.

phora; nam ut schol. addit, τὸ αἰδοῖον αὐτῆς δείκνυσι.

— τοὐπτάνιον in fragm. comicorum satis frequens; noster dixit Eq. 1033.

v. 880. κεκάπνικεν: schol. ὡς ἐπὶ ὀπτανίου. Simul vero ἐπειδὴ μέλαν ἐστὶ (τὸ αἰδοῖον) διὰ τὰς τρίχας.

— ἄρ' pro ἆρ' ut Vesp. 217, infra v. 1233, Dobr. ad Vesp. l. l. Scholef. II p. 196.

v. 881. τὰ λάσανα: schol. ἐπεὶ εἶπε τοὐπτάνιον, ἐπήγαγε καὶ τὰ λάσανα (= χυτρόποδες, ollae). δηλοῖ δὲ τοὺς δασεῖς αὐτῆς μηρούς. Ita culinarias res enumerat πρὸς τὸ κακέμφατον omnes. Diocles apud Poll. X, 99 ἀπὸ λασάνων θερμὴν ἀφαιρήσω χύτραν, Mein. C. II p. 840, unde colligas, Comicum ventrem mulieris cum χύτρᾳ comparasse vel potuisse comparare. λάσανα saepius exstat in fragmentis com. — Moer. s. v. p. 251 Piers.

v. 882. De καὶ—γε, κᾆτα—γε, κἄπειτα—γε, ἔπειτα—γε vid. Reis. Coni. p. 221 sq.

v. 884. Iam recitat et ludorum et, quae est Comici natura, συνουσίας genera, qua in re se δωδεκαμήχανον ostendit. — τετραποδηδὸν ἑ. Bergl. comp. Lys. 231 οὐ στήσομαι λέαιν' ἐπὶ τυροκνήστιδος, quod schol. explicat οὐκ ἐπὶ ἀνδρὶ στήσομαι πορνεύουσα ὡς αἱ λέαιναι ἐπὶ τυρ. Verum mihi oppositum esse videtur priori ἐπὶ γῆς παλαίειν,

παίειν, ὀρύττειν πὺξ ὁμοῦ καὶ τῷ πέει·
τρίτῃ δὲ μετὰ ταῦθ' ἱπποδρομίαν ἄξετε,
ἵνα δὴ κέλης κέλητα παρακελητιεῖ,
ἅρματα δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀνατετραμμένα
φυσῶντα καὶ πνέοντα προσκινήσεται·
ἕτεροι δὲ κείσονταί γ' ἀπεψωλημένοι
περὶ ταῖσι καμπαῖς ἡνίοχοι πεπτωκότες.
ἀλλ' ὦ πρυτάνεις δέχεσθε τὴν Θεωρίαν.
θέασ' ὡς προθύμως ὁ πρύτανις παρεδέξατο.

v. 888. ἕξετε suprascr. α R. ἕξεται Γ.

v. 889. ἵνα δή R. V. Iunt. II. Frob. Raph. Port. Amstel. Vet. in Scal. Exc. Inv. recentt. ἵνα δέ κ. Iunt. III. ἡνίκα κέλης C. Bentleius, qui et ἵνα δή probat. ἡνίκα γε κ. B. Brunck. ἡνίκα δὲ κ. Ald. Iunt. I. Brub. Kust. Burm. Crat. Wech.

v. 893. περὶ δέ R. Iunt. II. III. Frob. Raph. Port. Amstel. — δέ om. V. Ald. vulgo. κάμπαις Γ. Ald. vulgo. corr. Dind.

v. 895. θέασ' R. V. C. Γ. Inv. recc. Reis. Synt. cr. p. 32 ἴθ' ὡς vulgo. ἴδ' ὡς Brunck. θᾶσ' quod synizesin ignorent Comici Dind. h. l., Thesm. 280 et Eccl. 270 θᾶσθ', Hold. Mein. Cf. Elmsl. Ach. 178 p. 23 „θέασαι fortasse disyllabon est."

utrumque igitur significat: stare. Ita invicem sibi opposita sequentia v. 885 πλαγίαν καταβάλλειν et ἐς γόνατα κύβδ' ἑστάναι. — κύβδα eodem sensu Thesm. 489, Equit. 365; unde fictum Κύβδασος a Platone ap. Athen. X p. 441 e, Mein. C. II p. 675 sq. Lob. Phryn. p. 436.

v. 887. παίειν ad πύξ, ὀρύττειν ad πέει pertinet. schol. παρὰ τὸ λεγόμενον „πὺξ ὅμου καὶ τῷ σκέλει."

v. 888. τρίτῃ: schol. τὸ γὰρ παλαιὸν ταῖς ὑστέραις ἡμέραις τὰς ἱπποδρομίας ἦγον ἐν τοῖς ἀγῶσι.

v. 889. ἵνα δή cum ind. futuri = ἡνίκα, cf. Kidd. ad Daw. p. 120, Hanov. Exerc. cr. p. 134 sq., Krueg. Gr. §. 69, 31. De κέλης vid. not. ad Vesp. 501; Horat. Serm. II, 7, 50 laud. Bgl.

v. 890. ἅρματα = σώματα, ἀνατετραμμένα = περικείμενα ἀλλήλοις. Ran. 543 ἀνατετραμμένος κινῶν ὀρχηστρίδα comp. Bergl.

v. 891. προσκινήσεται: Lys. 227 προσκινήσομαι. Martial. XI, 105, 11: nec motu dignabor opus (Fl. Chr.).

v. 892. ἀπεψωλημένοι: occurrit in Equit. Lys. Thesm. Pluto. Sufficiebat πεπτωκότες v. seq., sed haec ut reliqua παρὰ προσδοκίαν addit.

v. 893. καμπαῖς (πρὸς τὸ κακέμφατον): schol. συστροφαῖς. καὶ κάμπιος δρόμος ὁ οὐκ εὐθὺς καὶ ἁπλοῦς.

v. 895. θέασ' ὡς: vid. supr. v. 586, Fritzsch. Thesm. 280 p. 107.

ἀλλ' οὐκ ἄν, εἴ τι προῖκα προσαγαγεῖν σ' ἔδει·
ἀλλ' εὗρον ἄν σ' ὑπέχοντα τὴν ἐκεχειρίαν.

v. 896. προῖκ' ἄν R. V. Γ. Inv.
v. 897. ηὗρον Mein. δεκεχειρίαν Hamaker. Mnem. V p. 150.

v. 896. προῖκα: schol. τοῖς πρυτάνεσιν ἔθος ἦν προσαγαγεῖν τοὺς δεομένους εἰς τὴν βουλήν. καὶ δῆλον ὅτι ἐδωροδοκοῦντο παρὰ τῶν χρῃζόντων προσελθεῖν. Thesm. 936 ludit verbis πρύτανι et προτείνειν scil. τὴν δεξιὰν κοιλήν.

v. 897. ἐκεχειρίαν: schol. ἐ. ἡ ἀνοχή, ὅτι δεῖ τὰς χεῖρας ἀπέχειν τῶν ἔργων. νῦν δὲ παίζει πρὸς τὸ ἔχειν τι ἐν τῇ χειρὶ παρὰ τῶν δεομένων. Alludit simul ad inducias nuper factas, ad ferias, quibus introducere petentem prohibeatur, ad manum cavam donaque exspectantem.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΧΟΡΟΣ

ΧΟΡΟΣ.

(909) ἦ χρηστὸς ἀνὴρ πολί- ἀντιστρ. γ
της ἐστὶν ἅπασιν, ὅσ-
τις γ' ἐστὶ τοιοῦτος.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὅταν τρυγᾶτ', εἴσεσθε πολλῷ μᾶλλον οἷός εἰμι.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ νῦν σύ γε δῆλος εἶ·
σωτὴρ γὰρ ἅπασιν ἀν-
θρώποις γεγένησαι.

v. 898. πολίταις Bergk. Mein.
v. 900. γ' om. R. Γ. Cobet. V. L. II p. 60. ἐστίν R. ἐστί Γ.
v. 901. ἔσεσθε R.

v. 898. Hos versus respondere versibus 840 sqq. iam schol. indicavit; vid. Proleg. p. 54. Ad ἦ vid. Vig. p. 410 Herm. Ad πολίτης schol. οὔτε συμπολίτην οὔτε συνδημότην λέγουσιν. ὁ μέντοι Εὐριπίδης που (Heraclid. 826) λέγει.

v. 901. ὅταν τρυγᾶτ': quod enim servi vindemiabunt, pacis est donum. Fortasse etiam ita accipiendum ut infra v. 1338, ut de Opora dicatur, qua cum Trygaeo fruantur.

v. 903. σωτήρ: ita isiciarius bis salutatur Eq. 149 ἀνάβαινε σωτὴρ τῇ πόλει καὶ νῷν φανείς et 458 καὶ τῇ πόλει σωτὴρ φανεὶς ἡμῖν τε τοῖς πολίταις. Ita chorus quoque Acharnensium tandem Dicaeopolidi studet v. 626. 836 sqq. 929 sqq. 971 sqq., item Vesparum initio ut Acharnensium infestissimus, mox totus stat a partibus Bdelycleonis v. 725 sqq. 885 sqq. 868 sqq.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

φήσεις γ', ἐπειδὰν ἐκπίῃς οἴνου νέου λεπαστήν.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ πλήν γε τῶν θεῶν ἀεί σ' ἡγησόμεσθα πρῶτον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

πολλῶν γὰρ ὑμῖν ἄξιος
Τρυγαῖος ἀθμονεὺς ἐγώ,
δεινῶν ἀπαλλάξας πόνων
τὸν δημότην
καὶ τὸν γεωργικὸν λεὼν
Ὑπέρβολόν τε παύσας.

v. 905. φήσεις ἐπειδάν R. V. Γ. Suid. s. v. λεπαστή, Iunt. II. Frob. Raph. Port. Amstel. Inv. Bekk. Boiss. Both. φήσεις τί δῆτ', ἐπειδὰν ἐκπίῃς οἴνου λεπαστήν B. Ald. Iunt. I. III. Brub. Crat. Wech. Kust. Burm. Bergl. item sed οἴνου νέου λεπαστήν Brunck. φήσεις δῆτ' Scal. Exc. φήσεις om. Bisetus, vel φήσεις vel οἴνου omitti iubet Bentl. τί δῆτ' ἐπ. ἐ. ο. ν. λ. Elmsl. Ach. 1011 p. 95, Mein. Cur. cr. p. 43, Lenting. φήσεις γ' ἐπ. ἐ. ο. ν. λ. Dind. Hold. Bergk. Mein. φήσεις γ' ἐπ. ἐ. νέου κύλικά λ. Bergk. Rel. C. p. 240 ex Athen. XI p. 485 a. Vulgatam defendit Fritzsch. Daetal. p. 86.

v. 906. ἡγησόμεθα R.

v. 907. αἴτιος Daw. p. 254, Kidd. p. 393. πολλοῦ γὰρ ὑ. ἀ. Hirsch. App. ad Vesp. p. 150 coll. Plut. 877.

v. 908. Τρυγαῖος R. V. B. C. Bentl. Brunck. recentt., antea vulgo Τρ. omissum. ἀθμονεύς Brunck. in notis, Pors. Hecub. 313, Elmsl. Ach. 329 p. 34, 633 p. 60; Daw. Kidd. p. 222. 393, Inv. recentt. Ἀθμονεύς codd. vulgo.

v. 910. ὅμιλον codd. vulgo. delevit Dind. Mein. Hold. — [ὅμιλον] Bergk., repugnante metro, addens: vulgo (i. e. a Dindorfio) omissum.

v. 905. λεπαστήν: schol. εἶδος ποτηρίου μεῖζον ἢ κύλιξ. οὕτως ὁ Σύμμαχος. ὁ δὲ Παλαμήδης τὸ πιθάριον ἐκδέχεται. Cf. Phot. s. v. Hesych. s. v. λεπαστίς (sic), Poll. X, 75 οὐκ ἔκπωμα μόνον ἀλλὰ καὶ οἰνοχόη. Itaque cum Fritzschio Athenaeum erravisse puto iungentem κύλικα λεπαστήν, utrumque substantivum. — φήσεις γ' ὅταν infra v. 1352, φήσεις γ' ἐπειδάν Eq. 1388 (Ddf.).

v. 907. Trygaeus chori suscipit partes, ut supra v. 850 sqq., quibus haec respondent.

— πολλῶν ἄξιος pro πολλοῦ ἄξιος Platon. Crit. p. 46 b.

v. 908. ἀθμονεύς: vid. supra v. 190.

v. 910. δημότην: ἀντὶ τοῦ δημοτικόν. An dictum pro τοὺς δημότας? quum pagum nominaverit. τὸν γεωργικὸν λεών omnes omnino agricolas una cum paganis.

v. 912. Ὑπέρβολον: v. supra v. 682.

ΧΟΡΟΣ.

ἄγε δὴ τί νῷν ἐντευθενὶ ποιητέον;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί δ' ἄλλο γ' ἢ ταύτην χύτραις ἱδρυτέον;

ΧΟΡΟΣ.

χύτραισιν, ὥςπερ μεμφόμενον Ἑρμίδιον;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί δαὶ δοκεῖ; βούλεσθε λαρινῷ βοΐ;

ΧΟΡΟΣ.

βοΐ; μηδαμῶς, ἵνα μὴ βοηθεῖν ποι δέοι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' ὑὶ παχείᾳ καὶ μεγάλῃ;

v. 913—925. Servis duobus tribuit Dobraeus, cui chori nomen praefixum erat. Bergk. ed. II v. 913 Trygaeo continuat, v. 914 servo dat. — v. 913 Θε. R.

v. 914. χύτραις ἱδρυτέον R. V. vulgo. Suid. s. v. χύτρ. — ἱδρ. χύτρ. Inv. (ex R?) Dind. in Lips. 1820.

v. 916. δέ et βούλεσθαι R.

v. 917. δέῃ Dind. in notis ad Oxon. et in Paris. Boiss. Hold. Bergk. Mein. δέοι vulgo.

v. 913. Iam de sacrificio, quale acturi sint, altercantur. νῷν aut chorus et Trygaeus, si vulgatam, aut Trygaeus et servorum alter, si Dobraeum sequimur.

v. 914. χύτραις: schol. ὁπότε μέλλοιεν βωμοὺς καθιδρύειν ἢ ἄγαλμα θεοῦ, ἕψοντες ὄσπρια ἀπήρχοντο τούτων τοῖς ἀφιδρυμένοις χαριστήρια ἀπονέμοντες τῆς πρώτης διαίτης, ὡς οὗτος εἶπεν ἐν Δαναΐσι „μαρτύρομαι δὲ Ζηνὸς ἑρκείου χύτρας, μεθ' ὧν ὁ βωμὸς οὗτος ἵδρυταί ποτε." (Bergk. ap. Mein. C. II p. 1048) ποτὲ δὲ καὶ πολυτελεστέρῳ ἱερείῳ ἀφιδρύοντο. Vt infra v. 1082 et Plut. 1198, scholiasta monente.

v. 915. Ἑρμίδιον: schol. ἀντὶ τοῦ εὐτελές· ὡς τοῦ Ἑρμοῦ χύτραις ἱδρυομένου ἐπὶ πολύ, ὡς μέμφεσθαι αὐτόν. Itaque statim sacrificia nominat pretiosiora, quibus dea (ταύτην enim ad Pacis simulacrum pertinere certum est) colatur reddaturque propitia.

— μεμφόμενον optime vertas morosum, i. e. propter viles ollas.

v. 916. λαρινῷ: schol. μεγάλῳ καὶ εὐτρεφεῖ. τοὺς δὲ ἠπειρωτικοὺς βοῦς οὕτω λέγουσιν ἀπό τινος Λαρίνου βουκόλου, παραλαβόντος παρ' Ἡρακλέους τὰς Γηρυόνου βοῦς. Addunt etiam λαρινούς vocari, h. e. μεγαλορίνους. Ita antiquitas quoque suos habebat Megalopolitanos. Cf. Phot. s. v., de accent. Lob. Pathol. p. 212.

v. 917. βοηθεῖν: schol. ἐπὶ μάχην δραμεῖν. πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν ὀνομάτων τοῦ βοῒ καὶ βοηθεῖν ἔπαιξεν. En itacismum.

v. 918. ὑί sensu ambiguo.

ΧΟΡΟΣ.

μὴ μή.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τιή;

ΧΟΡΟΣ.

ἵνα μὴ γένηται Θεογένους ὑηνία.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τῷ δὴ δοκεῖ σοι δῆτα τῶν λοιπῶν;

ΧΟΡΟΣ.

οἰ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οἰ;

ΧΟΡΟΣ.

ναὶ μὰ Δί'.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλὰ τοῦτό γ' ἔστ' Ἰωνικὸν
τὸ ῥῆμ'.

ΧΟΡΟΣ.

ἐπίτηδές γ', ἵν', ἐὰν ἐν τἠκκλησίᾳ
ὡς χρὴ πολεμεῖν λέγῃ τις, οἱ καθήμενοι

v. 919. Θεογένους hic et Av. 822. 1127. 1295; Lys. 63 Dind. Hold. Mein. Θεαγένους R. V. vulgo, et Phryn. Lobeck. p. 653. An Θευγένους?
v. 920. τῷ δή R. Iunt. II. Raph. Port. Amst. Brunck. in notis, Inv. recentt. τί δή V. vulgo. τί δαί; Daw. pr. p. XIX Kidd. τῷ δαί Mein.
v. 922. ῥῆμ' R. V. Bekker. Boiss. Dind. Hold. Both. Bergk. Mein. Kidd. ad Daw. pr. p. XI, Elmsl. Ach. 335 p. 35, Porson. τὸ ῥῆμά γ' vulgo. ἐπιτηδές γ' R. V. vulgo.
— ἐ. οὖν Elmsl. l. l. Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold.
— ἵν', ἐν τἠκκλησίᾳ R. V. vulgo. Kust. τῇ ἐκκλησίᾳ vulgo ante Kust. ἵν', εἰ Bentl. Brunck. ἵν' ἢν τῇ — λέγῃ Reisk. ἵν' ἐάν Kidd. l. l. Dind. in Lips. 1820, Both. Boiss. ἵν' ὁπότ' Bergk. ἵν' ὅταν Mein.
v. 923. λέγει R. vulgo. λέγοι V. Brunck. Inv. Bekk. Both. Bergk. λέγῃ

v. 919. Θεογένους ὑηνία: schol. μωρία, ἀμαθία. διεβάλλετο γὰρ ὁ Θεογένης εἰς μαλακίαν, καὶ ὡς ὑώδης καὶ δύσοσμος καὶ πένης. Cf. not. ad Vesp. 1183. Tim. s. v. ὑηνεῖς, p. 262 Ruhnk. En iterum itacismum!

v. 921. Ἰωνικόν: schol. οἱ γὰρ Ἴωνες δισυλλάβως λέγουσιν ὄις, οἱ δὲ Ἀττικοὶ μονοσυλλάβως καὶ τὰς οἶς καὶ πολλὰ τοῦ αὐτοῦ γένους. Etiam dativus una syllaba videtur constitisse οἶ pro ionico ὀί.

ὑπὸ τοῦ δέους λέγωσ' Ἰωνικῶς ὀΐ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εὖ τοι λέγεις.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ τἄλλα γ' ὦσιν ἤπιοι.
ὥστ' ἐσόμεθ' ἀλλήλοισιν ἀμνοὶ τοὺς τρόπους
καὶ τοῖσι συμμάχοισι πρᾳότεροι πολύ.

Kidd. Dind. in Lips. 1820, Boiss. Mein. λέγων Bergl. Elmsl. l. l. Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. cf. infra v. 1242. εἰν (= εἰ ἐν) λέγοι Geel. Mnem. II p. 101.

v. 924. ὀΐ: schol. ὀδυρομένων ἐστὶν ἐπίφθεγμα καὶ δυσχεραινόντων. Videtur Ionum ignaviam carpere, qui socii haud sane certi fuerint. Cf. Ar. Thesm. 163, Hesych. s. v. Ἰωνικόν, Eupol. ap. Poll. X, 63, Mein. Com. II p. 529 sq., Calliae frgm. ap. Ath. XII p. 524 f, Mein. Com. II p. 736, Dobr. Scholef. II p. 339.

v. 926. ἀμνοὶ τ. τρ. schol. εὐήθεις, δειλοί, ὡς οἱ κριοί. τὸ γὰρ ἄρρεν πρόβατον, ὅταν ἔχῃ τὴν μέσην ἡλικίαν, ἀμνὸς καλεῖται, οἱ δὲ τὸν ἐνιαύσιον ἄρνα ἀμνὸν καλοῦσιν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΧΟΡΟΣ. ΟΙΚΕΤΗΣ

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἴθι νυν ἄγ' ὡς τάχιστα τὸ πρόβατον λαβών·
ἐγὼ δὲποριῶ βωμὸν ἐφ' ὅτου θύσομεν.

ΧΟΡΟΣ.

ὡς πάνθ', ὅσ' ἂν θεὸς θέλῃ χἠ τύχη κατορθοῖ, (939) στρ. δ'
χωρεῖ κατὰ νοῦν, ἕτερον δ' ἑτέρῳ
τούτων κατὰ καιρὸν ἀπαντᾷ.

v. 930. θεός R. V. Γ. schol. Suid. s. v. πάνθ' ὅσ' ἄν, Frob. Raph. Port. Amstel. Kust. recentt. Porson. ad Phoen. 5 p. 246. — om. Ald. Iunt. I, II. Brub.

— θέλῃ R. V. Γ. Suid. v. l. Pors. Dind. Bekk. Bergk. Mein. θέλῃ γε vulgo. θέλῃ γε deletis vv. χἠ — κατορθοῖ prop. Bergk. comp. v. 1023. Antea θέλῃ κατορθοῦν Hotibius.

v. 928. Ad servum haec: dum ipse intrat domum, aram arcessiturus. De formaποριῶ vid. Daw. Kidd. p. 120.

v. 930. Verba ὡς — νοῦν chorus solus canit, reliqua redeunte Trygaeo, qui ad chori sententiam suis verbis respondet v. 933. Videntur autem tragici alicuius versus esse. Scholiasta quum explicat ἄλλως ἄλλῳ κατὰ τύχην ἀποβαίνει τὰ πράγματα, non recte intelligit. Omnia, inquit, diis propitiis fortunaque regnante fiunt, contingunt ex sententia, aliud autem aliud excipit in tempore eorum, quae moliuntur, scil. Trygaeus et servi.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὡς ταῦτα δῆλά γ' ἔσθ'· ὁ γὰρ βωμὸς θύρασι καὶ δή.

ΧΟΡΟΣ.

ἄγ' ἐπείγετε νῦν, ἐν ὅσῳ σοβαρὰ
θεόθεν κατέχει
πόλεμον μετάτροπος αὔρα.
νῦν γὰρ δαίμων φανερῶς
ἐς ἀγαθὰ μεταβιβάζει.

v. 933. ὥστ' αὐτὰ δῆλα Dobr. θύρασι R. V. Suid. s. v. βωμός et θύρασι, Iunt. II. Frob. Raph. Pors. Elmsl. ad Eur. Med. 466 p. 157, ad Soph. Oed. Col. 401 p. 136; Dobr. ap. Kidd. ad Daw. p. 207, Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Both. Mein. θύραισι vulgo. cf. Dorv. Charit. p. 247.

v. 934. ἐπείγετε R. V. vulgo. ἀπείγετε Ald. Iunt. III. ἄγ' ἔπειγ' Dind. in Lips., 1820. 1825, monitus ut ait ab Hermanno, qui tamen El. d. m. p. 418 vulgatam exhibet. Sed apparet tamen anapaestos esse, itaque revocandum ἄγ' ἐπείγετε νῦν. — κατεπείγετε Hotibius. νῦν vulgo. νυν Mein.

v. 935. Scripsi πόλεμον. vulgo πολέμου.

v. 933. θύρασι: infra v. 1013, Vesp. 891.

v. 934. σοβαρά: mixtus cothurnus cum socco. σοβαρά (schol. σεσοβημένη, εὐκίνητος, Suid. s. v.) comicorum vox, Nub. 406, Ach. 674, Plut. 872; Aristophon ap Ath. XIII p. 563 b, Mein. C. III p. 361; Photius s. v., ubi emendes χρῶνται δὲ τῇ λέξει ταύτῃ συνήθως οἱ κωμικοί (pro κυνικοί), Mein. C. IV p. 660. — Contra μετάτροπος αὔρα tragicorum est; Eur. Electr. 1147, Aesch. Pers. 947 comparavit Bergl. Schol. expl. μεταβληθεῖσα et εὔκρατος, quod minus convenit, nisi idem significat quod Homericum ἴκμενος. — Item θεόθεν, quo Plato utitur ap. Athen. I p. 5 b, Mein. C. II p. 673, et Homeri et tragicorum est (Aesch. Pers. 102, Soph. Ant. 584, Eur. Phoen. 265). — Denique κατέχει, quod lectione πολέμου servata intransitive dictum est, saepe apud tragicos notionem habet applicandi, appellendi (v. H. Steph. s. v.), ut subaudire possis ἐς ταύτην τὴν χώραν. Sed quid tandem σοβαρὰ πολέμου μετάτροπος αὔρα significat? vehemens belli aura conversa? Interpretes κατέχει vertunt „cessat" et „impetum cohibet," quem tamen usum pro κατέχεται ignoro. Itaque quum sensu careat, quod verti opus est: vehemens belli aura obtinet (appellitur) conversa: ad αὔρα supplendum duco εἰρήνης, pro πολέμου scribendum πόλεμον, ut sensus sit: „aura conversa vehementi flatu cohibet bellum." Schol. addit τὰ ἡμέτερα πράγματα, quod melius coniungendum cum μεταβιβάζει.

v. 935. μετάτροπος proceleusmaticus pro anapaesto. Comp. Porson. Eur. Electr. 1154 (1147 N.).

v. 936. Anapaestos versu iambico terminari notavit ex Av. 1322. 1334 Dindorfius.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τὸ κανοῦν πάρεστ' ὀλὰς ἔχον καὶ στέμμα καὶ μάχαιραν,
καὶ πῦρ γε τουτί, κοὐδὲν ἴσχει πλὴν τὸ πρόβατον ἡμᾶς.

ΧΟΡΟΣ.

οὔκουν ἁμιλλήσεσθον; ὡς
ἢν Χαῖρις ὑμᾶς ἴδῃ,

v. 938—1001. Ex R. primus edidit Fracinus in Iunt. II. Exstant in V. Γ., absunt in B. C. Ald. Iunt. I. III.
v. 938. 939. Θερ. R. om. Iunt. II. Brub. Crat. Wech. Τρ. Frob. Raph. vulgo.
— πάρεστ' R. V. (qui ὀλὰς) Bentl. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Both. Mein. πάρεστιν vulgo. πάρεστι et στέμματα Γ.
v. 940. ἁμιλλήσεσθον R. V. vulgo. ἁμιλλήσεσθαι Frob. Raph. ἁμιλλήσεσθε Port., ed. 1624. Amstel. ἁμιλλήσεσθέ γ' Bentleius et ὡς ὁ Χ. ἢν. — An ἁμιλλήσεσθ'; ἐπεί γ'?
v. 941. ὑμᾶς vulgo. ἡμᾶς Suid. s. v. Χαιριδεῖς. Bergl. ad Av. 858. ὀλὰς Bergk. ὡς, Χαῖρις ἢν ὑμᾶς ἴδῃ Brunck. in notis.

v. 938. Dum chorus canit, Trygaeus quae ad sacrificium opus sunt parat; videturque iterum domum intrasse choroque canente redisse.

— Intercedit his aliqua cum Vesparum scena, in qua iudicium constituitur, similitudo.

— τὸ κανοῦν: schol. ἐκέκρυπτο ἐν τῷ κανῷ ἡ μάχαιρα ταῖς ὀλαῖς καὶ τοῖς στέμμασι. Cf. Proleg. p. 62 sqq.

ὀλῶν, Homericum οὐλῶν, Eq. 1167, infra v. 950. Diphil. ap. Stob. Flor. LVII, 2, Mein. C. IV p. 417. οὐλοχύται Strato ap. Ath. IX p. 382 c, Mein. C. IV p. 546, ex versu epico. Cf. Proleg. p. 64 sqq. De anapaesto τὸ κανοῦν cf. Elmsl. Rev. of Pors. Hec. p. 265. 269 Lips. ed.

v. 939. καὶ πῦρ γε τουτί: idem exordium in scena simili Vesp. 811. cf. Proleg. p. 71.

v. 940. ἁμιλλήσεσθον. Haec chorus non ad Trygaeum, qui omnia praeter ovem praesto esse dixisset, sed ad servos duos, quos cum ove appropinquantes conspexit. Duos enim servos progredi, luculenter v. 950 ostendit, quo utrumque alloquitur dominus. Possit tamen etiam ad dominum servumque dici, quum chorus duos ovem apportare ignoret. Sed vid. Prol. p. 72 sq. Denique, si coniectura opus est, aut Bentleio obsequendum, aut scribendum ἁμιλλήσεσθ'; ἐπεί γ' —, quo chorus tres istos una impellat. ἁμιλλᾶσθαι, contendere, certare, verbum Euripidi scriptoribusque Atticis usitatum, Thucydidi, Platoni, Xenophonti, Isocrati, Lysiae, apud comicos non amplius exstat. — ἅμιλλα Eq. 556, Plat. ap. Plut. Them. 32, Mein. Com. II p. 679.

v. 941. Χαῖρις: schol. τῶν περὶ τὰς θυσίας αὐλητῶν ἦν ὁ Χαῖρις, ἦν δὲ καὶ ἕτερος κιθαρῳδός. Cf. Ach. 16 c. schol., schol. Av. 858 ὡς αὐτομάτως ἐπιόντος αὐτοῦ ταῖς εὐωχίαις. Ibi Pherecrates memoratur, qui carpserit citharoedum, Cratinus porro, qui tibicinis meminerit.

πρόσεισιν ἄκλητος αὐ-
λῶν, κᾆτα σάφ' οἶδ' ὅτι
φυσῶντι καὶ πονουμένῳ
προσδώσετε δήπου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἄγε δὴ τὸ κανοῦν λαβὼν σὺ καὶ τὴν χέρνιβα
περίιθι τὸν βωμὸν ταχέως ἐπιδέξια.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἰδού· λέγοις ἂν ἄλλο· περιελήλυθα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

φέρε δὴ τὸ δαλίον τόδ' ἐμβάψω λαβών.

v. 942. αὐλήσων R. V. B. C. Γ. vulgo. Suid. s. v. Χαιριδεῖς. αὐλῶν Dind. Hold. Bergk. ἄκλητος αὐλῶν Bergk. propter v. 1025 (1035).

v. 943. κᾆτα τοῦτ' εὖ οἶδ' ἐγώ Brunck. in notis, — ὅτι in textu, ut vulgo. — σάφ' οἶδ' Dind. Hold. Bergk. κᾆτα τοῦτ' (sc. argentum), εὖ οἶδ' ὅτι susp. Both. rec. Boiss. Mein.

v. 947. ἐπιδεξιά R. ἐπὶ δεξιά vulgo. ἐπιδέξια V. Brunck. recentt. Cf. Valck. Eur. Hipp. 1360 p. 311; Lob. Phryn. p. 259.

v. 949. δᾳδίον R. V. vulgo (δαδίον Iunt. II. Brub.). — δαλίον Suid. s. v. Hesych. s. v. schol. ad v. οὕτως διὰ τοῦ λ ὁ τὴν κωμικὴν γράψας λέξιν ἀναγινώσκει, et rursus: διὸ καὶ οὐ γραπτέον, ὥς τινες, δᾳδίον. ἱκανὸν γὰρ τὸ Εὐριπίδου εἰς πίστιν, Bentl. Brunck. Dind. Hold. Boiss. Bergk. Both. Mein.

— ἐμβάμψω R. Γ. Bergkius versu 950 traiecto scribendum esse putat v. 949 ἔμβαψον, seq. αὐτός τε χερνίπτου· παράδος τ. ἑ., seq. σείου σὺ τ. Rec. Mein., sed nulla verborum mutatione, nisi quod χαὐτός γε dedit. Enger. Rhein. Mus. X p. 121 sq. iisdem versibus transpositis item scripsit ἔμβαψον et σεῖ' οὖν σὺ ταχέως; quae verba servo dedit. Vid. Proleg. p. 72 sq.

Mein. C. II p. 85. 257. — Chaeris igitur idem facere solebat quod paullo infra facit Hierocles.

v. 944. πονουμένῳ = πονοῦντι. Medio utuntur Homerus, Thucydides (II, 51), Plato.

v. 946. τὴν χέρνιβα: aquam lustralem (gutturnium) supra v. 938 non memoravit, sed probabile est Trygaeum una cum reliquis sacrificii instrumentis apportasse. Vid. Proleg. p. 69 sq.

v. 947. περίιθι: schol. τοῦτο πρῶτον ἐποίουν καθαίροντες τὸν βωμόν. Idem fere Pisthetaerus initio sacrificii imperat servo Av. 850.

v. 948. Deridet servus arae vel exiguitatem vel deformitatem.

v. 949. τὸ δαλίον: schol. τὸ ὕδωρ ἐδόκουν καθαίρειν ἀποβάπτοντές τι τοῦ πυρός· καθαρτικὸν γὰρ πάντων τὸ πῦρ, ὡς Εὐριπίδης Ἡρακλεῖ (v. 928). Cf. Proleg. p. 69.

σείου σὺ ταχέως· σὺ δὲ πρότεινε τῶν ὀλῶν·
χαὐτὸς δὲ χερνίπτου. παραδοὺς ταύτην ἐμοί·
καὶ τοῖς θεαταῖς ῥῖπτε τῶν κριθῶν.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἰδού.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἔδωκας ἤδη;

ΟΙΚΕΤΗΣ.

νὴ τὸν Ἑρμῆν, ὥστε γε
τούτων, ὅσοιπέρ εἰσι τῶν θεωμένων

v. 950. σεῖ' οὖν Cob. Mnem. II p. 101. — εὖ δὲ schol. Townlei. et Victor. Hom. Il. ι, 458.

v. 952. τοῖσιν R. Γ. τοῖσι V. vulgo. τοῖς Dind. Bergk. Mein. — ἰδού ut versus antecedentes servo tribuit Iunt. II. Crat. Frob. Brub. Wech. Raph. correxit Kusterus.

v. 953—957 relegavit Holden.

v. 954. ὅσοι πάρεισιν Vict., prob. Bergk. in notis ed. II. — εἰσίν R.

— De coniunctivo ἐμβάψω vid. ad v. 252.

v. 950. σείου: schol. πρὸς τὸ ἱερεῖον λέγει. ἐσπούδαζον γὰρ ἐπισπένδοντες, ἵνα σείσῃ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπινεύειν τοῖς ἱεροῖς δοκῇ. Comici est, id servum facere iubere, quod sacratum animal sua sponte facere solebat, exspectantibus videlicet, qui sacrificaturi erant. σείου vero media forma exstat Ach. 344 οὐχ ὁρᾷς σειόμενον, i. e. τὸν τρίβωνα. Vid. Proleg. p. 72 sqq.

— σὺ δὲ — ὀλῶν: vid. Prol. p. 72 sq.

v. 951. ταύτην: τὴν δᾷδα an τὴν Ὀπώραν an τὴν χέρνιβα? Primum accepit Florens, probatus Dindorfio. Sed iam τὸ δαλίον Trygaeus tenet manu, neque opus amplius face, aqua quum iam purgata sit. Neque adest omnino Opora. Inde τὴν χέρνιβα putarim supplendum. Homerum imitatur, docentem aquam manibus superfundi. Dominus antea manus abluerat, servo superfundente; iam servum idem iubet facere, ipseque aquam superfusurus est. Cogitandum enim est, omnia, dum haec loquitur Trygaeus, a servo atque ab ipso fieri, temporisque quod satis est intercessisse, donec novi quid mandet. Velim etiam breviloquentiam domini animadvertas, ut ubique interpunctione fortiori opus sit post ταχέως, ὀλῶν, ἐμοί. Vid. Prol. p. 73.

v. 952. κριθῶν: schol. πρὸς τὴν κριθὴν παίζει, ὅτι τὸ τῶν ἀνδρῶν αἰδοῖον κριθὴν ἔλεγον, τὸ δὲ γυναικῶν βύρσον (alii βύσσον, Suid. s. v. κριθή· μύρτον). Hesych. s. v. βύττος. Num hoc in usu fuerit, ut hordei sparsiones fierent in populum, sicut Florens opinatur, incertum est. Recte Bergl. Plut. 797 sqq. laudat. Nam quod poeta facere usu vetabatur, id nunc poetae nomine Trygaeus sacrificabundus facit. Fortasse, ut verbis ludere posset, lusit

οὐκ ἔστιν οὐδείς, ὅστις οὐ κριθὴν ἔχει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐχ αἱ γυναῖκές γ' ἔλαβον.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἀλλ' εἰς ἑσπέραν

δώσουσιν αὐταῖς ἄνδρες.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' εὐχώμεθα.

τίς τῇδε; ποῦ ποτ' εἰσὶ πολλοὶ κἀγαθοί;

ΟΙΚΕΤΗΣ.

τοισδὶ φέρε δῶ· πολλοὶ γάρ εἰσι κἀγαθοί.

v. 956. οὐ χαί Lenting. — γ' R. Inv. recentt. ἔλαβον; Brunck. Inv. Bekk. Both. εἰς Γ. Brunck. in not. Inv. Dind. Both. Bergk. Mein. ἐς R. vulgo. — ἀλλ' εἰς — κἀγαθοί servo dedit ed. Fl. Chr. sicut vulgo, correxit Brunck.

v. 957. ἄνδρες R. V. vulgo. ὤνδρες Brunck. ἀνδρες Bekk. ἅνδρες Dind. Boiss. Bergk. Both. Mein.

v. 958. ἐστί; Portus, Amstel. Kust. Burm. Iidem verbis πολλοὶ κἀγ. praefixerunt Θερ. (τίς τῇδε πού ποτ' ἐστί; Θερ. π. κ.)

v. 959. τοισδί R. Γ. Inv. recentt. (τοῖσσι Iunt. II.) Brub. Crat. Wech. τοῖσι V. Raph. Port. Amst. Kust. Burm. Brunck. τούτοις Brunck. in notis.

hordeis. — De genetivis τῶν ὀλῶν et τῶν κριθῶν supra v. 71.

v. 955. Tantum viros spectavisse ex hoc et sequenti colligas versu, quamquam probe animadvertendum, poetam τούτων non πάντων dixisse. Porro, quid interrogat Trygaeus οὐχ αἱ γ. ἔλαβον; nisi adsunt mulieres? Peculiarem de hac re scriptionem edidi a. 1845, cui titulus est: Aristophanisches. Neque nunc me aliter sentire confiteor. Spectabant igitur mulieres.

v. 956. εἰς ἑσπέραν, Eccl. 1047. Ita nos: zum Abend pro: am Abend.

v. 957. εὐχώμεθα. Iam post primas caerimonias preces fiunt, tum ipsum sacrificium. Vid. Proleg. p. 73 sq.

v. 958. τίς τῇδε: schol. σπένδοντες γὰρ ἔλεγον, τίς τῇδε ἀντὶ τοῦ, τίς πάρεστιν; εἶτα οἱ παρόντες εὐφημιζόμενοι (cf. Lob. Phryn. p. 599) ἔλεγον πολλοὶ κἀγαθοί.

— ποῦ ποτ' comicorum more, ὡς μηδενὸς ὄντος καλοῦ κἀγαθοῦ, ut schol. ait.

v. 959. τοισδί: schol. τοῖς χορευταῖς. καταχεῖ δὲ αὐτῶν τὸ ὕδωρ ἐπὶ γέλωτι καὶ οὐδενὶ ἑτέρῳ. Quod idem explicant versus sequentes. Mos igitur erat aqua conspergere locum circa sacrificium, qua qui se conspergi patiebatur, is tanquam purgatus atque insons sacrificio adesse poterat.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τούτους ἀγαθοὺς ἐνόμισας;

ΟΙΚΕΤΗΣ.

οὐ γάρ; οἵτινες
ἡμῶν καταχεόντων ὕδωρ τοσουτονὶ
ἐς ταὐτὸ τοῦθ' ἑστᾶσ' ἰόντες χωρίον;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' ὡς τάχιστ' εὐχώμεθ'.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

εὐχώμεσθα δή.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ σεμνοτάτη βασίλεια θεά,
πότνι' Εἰρήνη,
δέσποινα χορῶν, δέσποινα γάμων,
δέξαι θυσίαν τὴν ἡμετέραν.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

δέξαι δῆτ' ὦ πολυτιμήτη

v. 962. ταὐτό R. Bentl. Reisk. Pors. Brunck. recentt. ταυτὶ vulgo.

v. 963. Servo continuatur vulgo. Trygaeo R. Brunck. Boiss. Hold. Bekk. Dind. Both.

— εὐχώμεσθα δή Trygaeo, priora servo tribuit Bentleius. εὐχ. δή Bergk. choro, priora Trygaeo dedit ed. II., (rec. Mein.) in ed. I. Dindorfium sequutus. Idem priorem partem choro, posteriorem Trygaeo tribui posse fatetur. εὐχώμεθα δή edd. ante Kusterum, sed εὐχώμεσθα Fl. Chr. Port. ed. 1624. (εὐχόμεθα Brub.)

v. 968—976. Choro tribuit Brunck. Inv. Boiss. Bergk. ed. II. Mein., quae chorum loqui verba non decebat. Etiam R. V., ut vulgo, servo dant, praefixo ut solent θερ.

— πολυτιμοτάτη Lobeck. ad Aiac. p. 242 ed. I et Parall. l. l.

v. 962. ταὐτὸ τοῦθ': cf. Nub. 234. 1280. 1328; Vesp. 483, Plut. 153; Elmsl. ad Soph. Oed. T. 1522.

— ἑστᾶσ' ἰόντες: Dobr. ad Athen. p. 342 f, Scholef. II p. 319.

v. 964. V. Rossb. Metr. p. 111. Trygaeum ad Pacis simulacrum se convertisse apparet, ita tamen ut a Choro et spectatoribus ipse posset conspici.

v. 966. Enumerat Pacis dona praecipua, quibus infra alia addit ludibundus.

v. 968. Servus, quae est servorum natura, lascive precatur deam. Quod compares cum Xanthiae verbis, Vesp. 500 sqq., Bdelycleonis verba tantum non obscoena iocose interpellantis.

— πολυτιμήτη: de forma feminina

νὴ Δία, καὶ μὴ ποίει γ' ἅπερ αἱ
μοιχευόμεναι δρῶσι γυναῖκες.
καὶ γὰρ ἐκεῖναι παρακλίνασαι
τῆς αὐλείας παρακύπτουσιν·
κἄν τις προσέχῃ τὸν νοῦν αὐταῖς,
ἀναχωροῦσιν·
κᾆτ' ἢν ἀπίῃ, παρακύπτουσιν.
τούτων σὺ ποίει μηδὲν ἔθ' ἡμᾶς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μὰ Δί', ἀλλ' ἀπόφηνον ὅλην σαυτὴν
γενναιοπρεπῶς τοῖσιν ἐρασταῖς
ἡμῖν, οἵ σου τρυχόμεθ' ἤδη

v. 973. προσέχει R. Inv.
v. 974. ἀναχωροῦσι ut v. 972. 975 παρακύπτουσι R. Iunt. II. vulgo. correxit Brunck.
v. 975. παρακύπτουσ' αὖ Hirsch. App. ad Vesp. p. 150. Versum suspectum habet uncisque inclusit Both. Idem coni. αὖθις.
v. 976. ἡμῖν V.
v. 979. σοῦ Elmsl. Ach. 68. p. 15.

cf. Pors. ad Med. 822 p. 461, Lobeck. Parall. p. 460; infra v. 1006 masculina utitur πολυτίμητ'.

v. 971. παρακλίνασαι: παρανοίξασαι. Has mulierum arcanas expeditiones festive Mnesilochus denuntiat Thesm. 476; easdem parabasis fabulae illius tangit 792 sqq.

v. 972. παρακύπτουσιν: Thesm. 797 κἂν ἐκ θυρίδος παρακύπτωμεν. παρακύπτειν vox comica de eo qui clam prodit, vel obliquis oculis circumspicit. Transversim adspicere et quasi limis oculis, Budaeus explicat. Ach. 16, Vesp. 178, Thesm. 799, Eccl. 202 (σωτηρία παρέκυψεν, salus leviter caput exseruit) etc. Nos fere: heraus duken, — guken, — schielen.

— τῆς αὐλείας ex utroque verbo pendet. V. Suid. s. v. παρακλίνασαι.

v. 974. ἀναχωροῦσιν: Thesm. 798 κἂν αἰσχυνθεῖσ' ἀναχωρήσῃ paullo decentius.

v. 976. τούτων: schol. μὴ κατὰ ταὐτοῦ (l. ταὐτὸ) ὀλίγον χρόνον ποιήσῃς ἡμᾶς ἀπολαῦσαί σου, ἀλλ' εἰς τέλεον φανερὰν ἡμῖν σαυτὴν ποίησον. Simul quum Pacis simulacrum in conspectu sit neque iam in medio populo versetur, omniaque adhuc pace recens facta incerta sint, servus haec apte iocatur.

v. 977. ἀπόφηνον: de caesura minus usitata vide supra v. 100, Rossb. Metr. p. 97; Gaisford. ad Heph. p. 279 sq.

v. 978. γενναιοπρεπνῶς: ὡς τῷ γενναίῳ πρέπει.

v. 979. τρυχόμεθ'. Ach. 68, vox inprimis tragicorum et Homeri, cuius

τρία καὶ δέκ' ἔτη.
λῦσον δὲ μάχας καὶ κορκορυγάς,
ἵνα Λυσιμάχην σε καλῶμεν.
παῦσον δ' ἡμῶν τὰς ὑπονοίας
τὰς περικόμψους,
αἷς στωμυλλόμεθ' εἰς ἀλλήλους·

v. 984. τὰς περικόμψους et v. 986 πάλιν ἐξ ἀρχῆς monometros esse iubet Meinekius, ne in fine dimetri legatur dactylus στωμυλλόμεθ'. Ita Hold.

perf. pass. constanter τετρύχωμαι. Vsurpavit etiam Thucyd. VII, 28 de belli malis: ἤδη τῷ πολέμῳ κατὰ πάντα τετρυχωμένοι. Quod σου additur, τρύχεσθαι simul desiderandi notionem habere dicitur. πόθῳ supplet Palmer. Ex. cr. p. 747. Quidni σου ἐνδείᾳ? At supplendum ἕνεκα, si quid supplendum; aut τρύχεσθαι h. l. idem est quod ἐπιθυμεῖν, ὀρέγεσθαι. Cf. Elmsl. Ach. 68 p. 15.

v. 980. τρία καὶ δέκ' ἔτη: schol. τὸ χ, ὅτι οὐ συμφωνεῖ τοῖς χρόνοις. ἀπὸ γὰρ Πυθοδώρου μέχρι 'Αλκαίου θ' ἔτη. καὶ ἐν 'Αχαρνεῦσι δὲ εἶπεν ὅτι ζ' ἔτη εἰσὶν ἀφ' οὗ ὁ πόλεμος. ἀπὸ δὲ τῆς τῶν 'Αχαρνέων διδασκαλίας γ' ἔτη εἰσίν. οἱ δὲ ποιηταὶ πολλάκις ἀποσχεδιάζουσιν (leg. αὐτοσχεδιάζουσιν arbitrium suum sequuntur) εἰς τοὺς χρόνους. Facillime ita scholiasta omnem dubitationem eximere conatus est. Itaque plerique cum Petito Miscell. I, c. 8 et Meinekio Qu. scen. 1 p. 15 Ol. 89, 3 Alcaei archontis annum, quem distincte argumentum nominat, didascaliae Pacis fuisse statuunt. Contra Palmerius, Florens, Brunckius, Clintonus ad Ol. 90, 1 vel 2 deferunt fabulam scholiasta duce, eadem v. 353 pronuntiante. Equidem, nisi Comicus primam Corinthiorum et Corcyraeorum pugnam navalem belli initium esse statuerit, erroris eum vel potius Trygaeum negligentiaeque arguere malim aut etiam simulationis propemodum iocosae, quum bene spectatores belli longitudinem noverint, et grandiloquentiae (Aufschneiderei) insimularim. Ceterum cf. Proleg. p. 2 sqq.

— τρία καὶ δέκ': etiam Plut. 195, 846 τρία καὶ δέκα, substantivo neutro apposito, scribendum est. Vid. Lobeck. ad Phryn. p. 408 sq., qui alia cum his exempla attulit.

v. 981. κορκορυγάς: schol. τὰς βοάς, τὰς ταραχάς, τοὺς θορύβους. Lys. 491 ἀεί τινα κορκορυγὴν ἐκύκων. Aesch. Sept. adv. T. 328 κορκορυγαὶ δ' ἀν' ἄστυ. Hesych. s. v., idem s. v. βορβορυγή; ποιός τις ἦχος, ὃν καὶ κορκορυγὴν καλοῦσιν. Suid. s. v. κορκορυγάς et κορκορυγμοί.

v. 982. Λυσιμάχην: nomen fictum ut Λυσιστράτη ista, quae nomen indidit fabulae. In qua v. 554 οἶμαί ποτε Λυσιμάχας ἡμᾶς ἂν τοῖς Ἕλλησι καλεῖσθαι.

v. 983. τὰς ὑπονοίας: schol. ἵνα μὴ ὑπονοῶσι τὰς ἀλλήλων σπονδάς. — περίκομψος perelegans, licet κομψός Aristophanes et tragici saepius, Plato saepissime dixerint, hoc tantum loco legitur.

v. 984. στωμυλλόμεθ': φλυαροῦμεν, τρανῶς λαλοῦμεν, verbum Comico

μῖξον δ' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας
πάλιν ἐξ ἀρχῆς
φιλίας χυλῷ, καὶ συγγνώμῃ
τινὶ πρᾳοτέρᾳ κέρασον τὸν νοῦν·
καὶ τὴν ἀγορὰν ἡμῖν ἀγαθῶν
ἐμπλησθῆναι, μεγάλων σκορόδων,
σικύων πρῴων, μήλων, ῥοιῶν,
δούλοισι χλανισκιδίων μικρῶν·
κἀκ Βοιωτῶν γε φέροντας ἰδεῖν
χῆνας, νήττας, φάττας, τροχίλους·

v. 987. συγγνώμῃ R. vulgo. ξυγγνώμῃ Brunck. Inv. Diud. in Lips. 1820. 1825, Both. Boiss.

v. 988. πρᾳοτέρᾳ R. V. Suid. s. v. περικόμψους et στώμυλος, vulgo. (πραοτέρα Iunt. II. Crat. Wech. Raph. πραοτέρῳ Frob.) πρᾳοτέρως Bentl.

v. 990. Nonnulla excidisse Bergkius ed. II. censet, coniicit inter ἐμπλησθῆναι et μεγάλων fuisse: πάντων τε καλῶν, ἐκ μὲν Μεγάρων. Idem μεγάλων cum ἀγαθῶν iungit, ut Hold. ἐμπλησθῆναι 'κ Μεράρων Hamaker. Mnem. II p. 19, idem versu anteced. καλάθων pro ἀγαθῶν. 'κ Μεγάρων etiam Mein.

v. 992. ἁλσίν τε χανισκιδίων μικρῶν Hamaker. Mnem. II p. 21.

potissimum proprium Hesych. Etym. M. s. v. στωμύλος p. 729, 9. Nota dactylum pro anapaesto minus usitatum hic et infra v. 999.

v. 987. χυλῷ: schol. ῥοφήματι. Ran. 943 Euripides de fabularum suarum natura χυλὸν διδοὺς στωμυλμάτων. Ter notione propria in fragm. comicorum exstat, vid. Ind., cf. schol. Ar. Vesp. 810. Ceterum medicorum vox.

v. 988. κέρασον: convenit notionibus praecedentibus μῖξον et χυλῷ.

v. 990. ἐμπλησθῆναι: infinitivus epicus pro imperativo.

— σκορόδων: vid. supra v. 506.

v. 991. σικύων πρῴων: schol. ὅτι δὲ καλοὶ οἱ πρώιμοι σικύαι καὶ ἡ παροιμία δηλοῖ „ἀρχομένων σικύων καὶ ληγουσῶν κολοκυντῶν“: quod proverbium per se ineptum ita vertit Florens: dum novus est cucumis, dum longa cucurbita desit. πρῴων: infra v. 1156, Vesp. 264, Lob. Phryn. p. 52.

v. 992. δούλοισι: cui supra v. 989 ἡμῖν respondet.

— χλανισκιδίων: comp. Ach. 519 Μεγαρέων τὰ χλανίσκια. Nostro quoque loco eae res enumerantur, quas Megarenses Athenis venumdabant, maxime quum sequatur κἀκ Βοιωτῶν. Cf. Elmsl. ad v. De caesura v. Herm. El. d. m. p. 375.

v. 993. Βοιωτῶν: schol. ὅτι ὀρνιθοτρόφος ἡ Βοιωτία καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσί (v. 876) φησιν.

v. 994. τροχίλους: trochilus ianitor Av. 60 sqq. alius quis videtur fuisse: quippe qui in deliciis Atheniensium non fuerit.

καὶ Κωπᾴδων ἐλθεῖν σπυρίδας,
καὶ περὶ ταύτας ἡμᾶς ἀθρόους
ὀψωνοῦντας τυρβάζεσθαι
Μορύχῳ, Τελέᾳ, Γλαυκέτῃ, ἄλλοις
τένθαις πολλοῖς· κᾆτα Μελάνθιον
ἥκειν ὕστερον εἰς τὴν ἀγοράν·
τὰς δὲ πεπρᾶσθαι, τὸν δ' ὀτοτύζειν·

v. 995. Κωπαΐδων R. vulgo. Κωπᾴδων Elmsl. Ach. 883 p. 84. Dind. in Lips. 1825, Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Both. Mein.

v. 996. ἀθρόους Mein.

v. 1000. ὀλολύζειν Osann. Anal. cr. p. 92.

v. 995. Κωπᾴδων: schol. Κωπαῒς λίμνη Βοιωτίας, ἐν ᾗ μεγάλαι ἐγχέλεις γίνονται, ὡς καὶ ἐν 'Αχ. (v. 883) φησίν.

v. 996. ἀθρόους: de aspiratione vid. Piers. ad Moer. s. v. p. 20.

v. 997. ὀψωνοῦντας: schol. τὸ ὀ. προσέθηκε πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ πολέμου. καὶ γὰρ τότε ἀνάγκη ἦν εἰς τὸ συνιέναι αὐτούς, εἴ ποτέ τις ταραχὴ γένοιτο, καὶ εἴλας, τουτέστι καὶ συστήματα συστρέφεσθαι. Quibus scholiasta potius ἀθρόους explicabat.

— τυρβάζεσθαί τινι: tumultuari in aliquem, ut ὠστίζεσθαι Ach. 844, quod Bergl. comparavit.

v. 998. Μορύχῳ: helluoni notissimo, de quo vid. not. ad Vesp. 506. 1142; schol. Nub. 109, Mein. Com. II p. 652; Ruhnk. Tim. p. 252, Bergk. Rel. C. p. 346.

— Τελέᾳ: cf. Bergk. Rel. C. p. 373. Alius est Teleas, qui Av. 168 sq. tangitur, ubi vid. schol. et Mein. C. II p. 668, idem procul dubio atque ille, qui a Phrynicho ap. schol. Av. 11 male habetur, Mein. C. II p. 588.

— Γλαυκέτῃ: cf. schol. Nub. 109; Thesm. 1033 κήτει βορὰ Γλαυκέτῃ πρόκειμαι. Fuit enim, ut Berglerus monuit, una cum Morycho piscium helluo; unde Plato comicus eum ψῆτταν, Noster κῆτος vocavit.

v. 999. τένθαις: schol. λίχνοις. οὓς ἡμεῖς σιναμώρους. Hesiodus Opp. 522, ut schol. monet, τένδει dixit, quod in τένθει mutare vult. Cf. Lobeck. Parall. p. 134. Infra v. 1111; cf. Phot. Zonar. s. v.

v. 1000. Μελάνθιον: vid. supra v. 794, Bergk. Rel. C. p. 341. Hic igitur cum helluonibus una nominatur, qui praeterea vitiis pollet foedissimis ex Aristophanis scilicet sententia.

— τὰς δὲ scil. σπυρίδας, quas ut βατίδας in deliciis fuisse apparet.

— πεπρᾶσθαι: comp. Ach. 734 sq., unde colligas hanc formam sollemnem fuisse in rebus vendendis vel in emtoribus acclamandis.

— ὀτοτύζειν: vox tragica Aesch. Choeph. (327) 323. schol. θρηνεῖν. Thesm. 1081. ὀτοτύξεσθαι Lys. 520. Hinc 'Οτοτύξιοι Av. 1043. Hesych. s. v.

εἶτα μονῳδεῖν ἐκ Μηδείας,
ὀλόμαν, ὀλόμαν ἀποχηρωθεὶς
τᾶς ἐν τεύτλοισι λοχευομένας·
τοὺς δ' ἀνθρώπους ἐπιχαίρειν.
ταῦτ' ὦ πολυτίμητ' εὐχομένοις ἡμῖν δίδου.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

λαβὲ τὴν μάχαιραν· εἶθ' ὅπως μαγειρικῶς
σφάξεις τὸν οἶν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' οὐ θέμις.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

τιὴ τί δή;

v. 1003. ὀλόμαν R. V. ὠλόμαν Ald. Iunt. I. II. III. Frob. Brub. Crat. Wech. Raph. corr. Fl. Chr. Port. Kust.
— ἀποχειρωθεὶς R. vulgo. ἀποχηρωθεὶς V. Flor. Chr. Bentl. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Both. Mein.
v. 1004. τᾶς R. V. ut videtur, Suid. s. v. μονῳδεῖν, Flor. Chr., Elmsl. ad Med. v. l. Bekk. Dind. Hold. Bergk. Mein. τάς vulgo.
v. 1006. πολυτιμήτη' ὔχομ. (i. e. πολυτιμήτηὔχ.) Bentl., sed vid. ad v. 968.
v. 1007. Θερ. R. Servi nomen non praefixum vulgo, corr. Kuster.
v. 1008. οἶν codd. vulgo. ὗν Frob. Raph. Port. Amstel. Kust. Cf. Toup. Em. in Suid. I p. 31, Porson. Append. ad Toup. p. 438.

v. 1002. Μηδείας: schol. μήποτε ἐκ τῆς Εὐριπίδου Μηδείας παραγράφει ἐκεῖνα „ὢ δύστηνος ἐγώ — ὀλοίμαν“ (v. 96). (Elmsl. et Pors. ad Medeam v. l.) οἱ δὲ αὐτοῦ τοῦ Μελανθίου φασὶν εἶναι Μήδειαν, ἐξ ἧς ταῦτα. Ita etiam Berglerus censet, locum ex Iphig. Taur. 153 similiorem afferens. Num versus alter τᾶς — λοχευομένας tragici fuerit, dubites, etiamsi pro ἐν τεύτλοισι reponas ἐν δεσμοῖσι, de Creontis videlicet filia Glauce dictum ab Iasone. — ἀποχηρωθεὶς tragica vox est; item λοχευομένας (pro λοχευούσας), quod pro λοχησαμένας dictum, quo verbo item praeter Homerum tragici utuntur. Schol. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσιν (v. 894 ἐντετευτλανωμένης) ἔφαμεν τούς μαγείρους μετὰ τεύτλων ἕψειν τὰς ἐγχέλεις, ἔπαιξε δὲ εἰπὼν λοχευομένας ἀντὶ τοῦ ἑψομένας. ἡδίστη δὲ ἡ ἔγχελυς ἐν τεύτλοις ἐστίν. Id quod satis multa comicorum fragmenta ostendunt, vid. Ind. s. v. ap. Mein. Translate Ran. 942, ita prorsus, ut nostrates dicunt: Kohl.

v. 1005. τοὺς δ' ἀνθρ. i. e. τοὺς ἄλλους ἐπιχαίρειν τῷ Μελανθίῳ ἀποχηρωθέντι.

v. 1007. Finitis precibus ad sacrificium aggrediuntur patrandum. Notes syllabarum lusum in verbis μάχαιραν — μαγειρικῶς.

— Ad ὅπως vid. supra v. 77.

v. 1008. τιητί: idem Thesm. 84, al. vid. Herm. ad Nub. 754.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐχ ἥδεται δήπουθεν Εἰρήνη σφαγαῖς,
οὐδ' αἱματοῦται βωμός. ἀλλ' εἴσω φέρων,
θύσας τὰ μηρί' ἐξελὼν δεῦρ' ἔκφερε,
χοὔτω τὸ πρόβατον τῷ χορηγῷ σώζεται.

ΧΟΡΟΣ.

(1023) σέ τοι θύρασι χρὴ μένειν καὶ μένοντα τοίνυν ἀντιστρ. δ'
σχίζας δευρὶ τιθέναι ταχέως
τά τε πρόσφορα πάντ' ἐπὶ τούτοις.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὔκουν δοκῶ σοι μαντικῶς τὸ φρύγανον τίθεσθαι;

v. 1012. σωζέτω prop. Boiss.

v. 1013. σέ τοι R. V (γρ. δή). Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. σὲ δή vulgo. — θύραισι R. V. vulgo. θύρασι Elmsl. Dind. Boiss. Hold. Bergk. Both. Mein. vid. supra v. 933. — τοίνυν R. V. vulgo. νῦν Brunck. Inv. Both. Boiss. Lacunam indicavit Dind. (quam ita explevit in Lips. 1820 in notis: σέ τ. θ. ὦ γέρον χ. μ. τ.) Bergk. — Dind. in Oxon. et Paris. in fine versus signum lacunae posuit. — τοίνυν delendum Bergk. putat. Post χρή lacunae signum posuit Hold. Mein. Addidi μένειν καί.

v. 1015. πάντ' R. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. ἄπαντ' V. vulgo.

v. 1009. οὐχ ἥδεται: schol. ταῦτα πρὸς τὸ ἔθος. φασὶ γὰρ τῇ τῶν συνοικεσίων ἑορτῇ θυσίαν τελεῖσθαι Εἰρήνῃ, τὸν δὲ βωμὸν μὴ αἱματοῦσθαι, Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς ἕκτῃ ἐπὶ δέκα. — Simul πρὸς σύγκρισιν τοῦ πολέμου.

v. 1010. αἱματοῦται verbum tragicis usitatum.

v. 1011. τὰ μηρί' ἐξελών: ut Homerus docet: αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ μήρ' ἐκάη vel μηρὰ δὲ κήαντες etc. Cf. schol. Hom. Il. α, 464, Proleg. p. 74 sq.

v. 1012. σώζεται: schol. διὰ τὸ μὴ θύεσθαι ἐν θεάτρῳ, ἀλλὰ τὸν χορηγὸν τῷ δοκεῖν θύειν ἀποκερδαίνειν τὸ σῶμα. Verum dicere debebat ἱερεῖ, quod idem explicat schol. τῶν γὰρ ἐντοσθίων αἰρομένων παρὰ τῶν θυόντων, τὸ λοιπὸν σῶμα σωθήσεται τῷ ἱερεῖ, ἐπὰν θύσωσιν. Vtrumque moris fuisse apparet, et choragum sumtibus et sacerdotem sacrificiis in suum ipsorum usum pepercisse. Roga nostrates, an hodie sit moris? Iam exit servus cum ove.

v. 1014. σχίζας: schol. σ. κυρίως ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὰ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τιθέμενα ξύλα ὡς Ὅμηρος (Od. γ, 459) καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων (Nestor). Vid. Proleg. p. 61 sq.

v. 1015. πρόσφορα: Vesp. 809 matula vocatur πρόσφορον φάρμακον στραγγουρίας. Vox tragicorum maxime et Pindari est, verum etiam a scriptoribus et oratoribus non aliena.

v. 1016. μαντικῶς: schol. οἱ γὰρ ἀπὸ τοῦ πυρὸς μαντευόμενοι τὰ φρύγανα ὑποτιθέασιν εἰς τὸ ἐξάψαι κατὰ τὴν ἐπιστήμην τὴν ἑαυτῶν.

ΧΟΡΟΣ.

πῶς δ' οὐχί; τί γάρ σε πέφευγ', ὅσα χρὴ
σοφὸν ἄνδρα; τί δ' οὐ
σὺ φρονεῖς, ὁπόσα χρεὼν τὸν
σοφῇ (δεινῶς) δόκιμον
φρενὶ πορίμῳ τε τόλμῃ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἡ σχῖζα γοῦν ἐνημμένη τὸν Στιλβίδην πιέζει,
καὶ τὴν τράπεζαν οἴσομαι, καὶ παιδὸς οὐ δεήσει.

v. 1017. πέφευγεν; Both. prop., omisso ὅσα χρὴ σοφὸν ἄνδρα et ἐστί v. 1019.

v. 1018. ὁπόσ' ἂν R. V. Dind. in Lips. 1820. 1825, Inv. Boiss. ὁπόσα vulgo.

v. 1019. χρεών ἐστι R. V. C. Γ. Suid. s. v. τί γάρ, Brunck. Inv. Bekk. ἐστιν Bergk. — ἐστὶ χρεὼν antea vulgo. — χρεών, om. ἐστί, Dind. Hold. Mein. — τὸν R. V. C. Γ. Suid. v. l. Brunck. Inv. Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. τόν γε vulgo.

— Post σοφῇ lacunam indicavit Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Mein.

v. 1020. πορίμῳ τε R. V. C. Γ. πορίμῳ Suid. Brunck. recentt. — καὶ πορίμῳ τόλμῃ Boiss. καὶ πορίμῳ τῇ τόλμῃ vulgo. Quinque versus Meinekius constituit, 1. — πέφευγ' 2. — δ' οὐ 3. — χρεὼν τὸν 4. δόκιμον. 5. — τόλμῃ.

v. 1021. σχῖζα R. ut videtur. Brunck. Inv. Bekk. Dind. Boiss. σχίζα antea vulgo et Hold. Bergk. Mein.

v. 1017. De metro cf. Herm. El. d. m. p. 418, quem ineptire dixit Dobraeus. Cf. Proleg. p. 55.

v. 1020. πορίμῳ: schol. εὐπόρῳ πρὸς τὸ ἐπινοεῖν. Thesm. 777, ubi schol. ἄνυσιν ἔχοντι καὶ ἐπίνοιαν. Ran. 1429, Aesch. Prom. 908.

v. 1021. Στιλβίδην: schol. τὴν φλόγα παρὰ τὸ στίλβειν, ἅμα δὲ καὶ παρὰ τὸν μάντιν Στιλβίδην, ὅν φησι Φιλόχορος ἀκολουθῆσαι ἐν Σικελίᾳ ἡνίκα ἐπολέμουν Ἀθηναῖοι καὶ εἰς Σικελίαν ἐστράτευον. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Εὔπολις (Mein. C. II p. 514).

— πιέζει: schol. λυπεῖ, ὡς τὸ λοιπὸν ἐκείνου ἀπορουμένου διὰ τὸ τοῦτον (sc. τὸν Τρυγαῖον) εὐδοκιμῆσαι.

v. 1022. οἴσομαι: usus futuri paullo rarior, Homericum dicas, vid. Il. χ, 217. Frequentior forma futuri media pro passiva, Herodot. VIII, 49. 76, Eur. Or. 440, Xenoph. Oecon. 18, 6.

— παιδός: i. e. ὥστε μὴ δεῖσθαι παιδός. schol. φιλοτιμεῖται περὶ τῆς ὑπηρεσίας κατὰ πάντα τὸν Στιλβίδην πλεονεκτῶν καὶ θύων καὶ ὑπηρετῶν. Quam ex usu fuerit, puerorum (servorum) opera uti in sacrificando, vel ex comicorum intelligas fragmentis, qua de re vid. Proleg. p. 73 sq.

ΧΟΡΟΣ.

τίς οὖν ἂν οὐκ ἐπαινέσει-
εν ἄνδρα τοιοῦτον, ὅσ-
τις πόλλ' ἀνατλὰς ἔσω-
σεν τὴν ἱερὰν πόλιν;
ὥστ' οὐχὶ μὴ παύσει ποτ' ὢν
(1038) ζηλωτὸς ἅπασιν.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ταυτὶ δέδραται. τίθεσο τὼ μηρὼ λαβών.
ἐγὼ δ' ἐπὶ σπλάγχν' εἶμι καὶ θυλήματα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐμοὶ μελήσει ταῦτά γ'· ἀλλ' ἥκειν ἐχρῆν.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἰδοὺ πάρειμι. μῶν ἐπισχεῖν σοι δοκῶ;

v. 1023. τίς ἂν οὖν οὐκ R. V. Inv. τίς ἂν οὐκ Γ. Both. τίς οὐκ ἂν vulgo. τίς οὖν ἂν οὐκ Dind. Hold. Bergk. Mein.
v. 1026. ἔσωσε R. V. vulgo. ἔσωσεν Dind. in Lips. 1820. 1825.
v. 1027. οὐχὶ μὴ παύσει R. V. ut videtur, B. C. Iunt. II. Frob. Port. Amstel. Kust. Brunck. recentt. οὐχὶ πεπαύσει Ald. Iunt. I. III. Brub. Crat. Wech. Raph. πεπαύσει ποτ' ὢν Bentleius. ποτ' ἂν Ald. vulgo ante Bentleium.
v. 1030. θηλύματα R. Γ. correx. Iunt. II. θηλύματα etiam schol. Il. ζ, 270, quem correxit Mein. Com. II p. 261.

v. 1023 sqq. Haec chorus absente sed inter canendum redeunte Trygaeo. De metro vid. Proleg. p. 55.

v. 1025. πόλλ' ἀνατλάς: ex Homerico πολύτλας. ἀνατλῆναι aliquoties apud tragicos obvium ut Eur. Phoen. 90, Sophocl. Oed. Col. 239.

v. 1026. ἱεράν: Athenas, qua laude, quod sciam, urbem non exornavit alibi. Homericum est, ut Ἴλιος ἱρή.

v. 1027. οὐχὶ μή: cf. not. ad Vesp. Proleg. p. 141; Elmsl. Soph. Oed. Col. 107; infra v. 1219. 1296.

v. 1029. Confestim post Trygaeum servus prodit ove caesa.

— δέδραται: lusum verborum indicat scholiasta explicans: ἀντὶ τοῦ δέδαρται, καὶ Ὅμηρος (Il. ψ, 109)· περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει.

— τίθεσο scil. ἐπὶ τῆς σχίζης.

v. 1030. θυλήματα: schol. τὰ τοῖς θεοῖς ἐπιθυόμενα ἄλφιτα. ἐπιρραίνεται δὲ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. Τηλεκλείδης Στερροῖς „ὦ δέσποτ' Ἑρμῆ κάπτε τῶν θυλημάτων". Mein. C. II p. 370, Bergk. Rel. C. p. 297. Bis praeterea in fragm. com. superest. Vid. Proleg. p. 76.

v. 1031. μελήσει: scil. τὸ τὼ μηρὼ τίθεσθαι. Haec dominus, dum servus abit reditque eodem fere vestigio. Itaque illud ἀλλ' ἥκειν ἐχρῆν dominum ostendit morae impatientem. Quod respondet servus, correctio magis quam excusatio est.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὄπτα καλῶς νυν αὐτά· καὶ γὰρ οὑτοσὶ
προσέρχεται δάφνῃ τις ἐστεφανωμένος.
τίς ἄρα πότ' ἐστίν;

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ὡς ἀλαζὼν φαίνεται·
μάντις τίς ἐστιν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐ μὰ Δί' ἀλλ' Ἱεροκλέης.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

οὗτός γέ πού 'σθ' ὁ χρησμολόγος οὐξ Ὠρεοῦ.
τί ποτ' ἄρα λέξει;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

δῆλός ἐσθ' οὗτός γ' ὅτι

v. 1033. αὐτὰ R. V. Bekk. Dind. Hold. Bergk. Mein. ταῦτα vulgo. — Sequentia Dobraeus disposuit ita: Τρ. ὄπτα — ταῦτα. Οἰκ. (Θε.) καὶ — ἐστεφανωμένος. Τρ. τίς — ἐστίν. Οἰκ. οὐ — Ἱεροκλέης. Τρ. αὐτὸς — Ὠρεοῦ. Οἰκ. τί — λέξει; Τρ. δῆλός — διαλλαγαῖς. Οἰκ. οὐκ — εἰσελήλυθεν. Τρ. μή — αὐτόν. Οἰκ. εὖ λέγεις (v. 1041). Sed idem v. 1036 sic quoque: Οἰκ. μάντις — ἐστιν. Τρ. οὐ — ποῦσθ'. Οἰκ. ὁ — λέξει; Bergk. ed. II v. 1036. οὐ μ. — λέξει; Trygaeo ded. δῆλος — ἐναντιώσεται servo, v. 1040 Trygaeo, v. 1041 μὴ — αὐτόν servo, εὖ λέγεις Trygaeo.

v. 1033. καὶ μὴν Hold., qui servo tribuit verba — ἐστεφανωμένος. Idem v. 1035 Trygaeo, v. 1036 partem servo, partem Trygaeo dedit, eademque ratione versus duos sequentes distribuit.

v. 1037. οὗτος R. Inv. recentt. exc. Bothio. αὐτός V. vulgo. Versum Trygaeo dat Mein. ποῦ Inv., et Kust. interrogandi posuit signum. τοὖσθ' Bergk. ed. II. οὗτός πού ἐστιν ὁ χρ. ὁ ἐξ (sic) Ὠ. Hamaker. Mnem. V p. 150.

v. 1038. τί ποτ' ἄρα λέξει; servo trib. Mein. ut vulgo.

v. 1033. αὐτά: sc. τὰ σπλάγχνα.

v. 1034. δάφνῃ: schol. οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ μάντεις δάφνῃ ἐστεφανοῦντο εἰς γνώρισμα τῆς τέχνης.

v. 1036. Ἱεροκλέης: schol. ὡς ἀφυῆ καὶ (οὐκ) ἀκριβῆ μάντιν αὐτὸν κωμῳδεῖν βούλεται. — ὡς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ γινωσκομένου μᾶλλον ἢ ἀπὸ τέχνης· καὶ Εὔπολις Πόλεσιν „Ἱερόκλεες βέλτιστε χρησμῳδῶν ἄναξ.“ Mein. C. II p. 515. Simul eundem pacis inimicum infra designat. Fallitur Hotibius ad Eq. 418, οὐ μὰ Δί' ἀλλ' explicando „profecto.“ Est enim immo, recteque scholiasta rem exposuit. Ἱεροκλέης: de forma vid. supra ad v. 535; Bergk. R. C. p. 329 non satis accurate de nominibus in —κλῆς disputavit.

v. 1037. Ὠρεοῦ: schol. διαβάλλει αὐτὸν ὡς οὐ πολίτην ἀλλ' Εὐβοέα· διὸ

ἐναντιώσεταί τι ταῖς διαλλαγαῖς.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

οὔχ· ἀλλὰ κατὰ τὴν χνῖσαν εἰσελήλυθεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μή νυν ὁρᾶν δοκῶμεν αὐτόν.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

εὖ λέγεις.

v. 1040. χνῖσαν R. Eustath. p. 1766, 32, Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. χνίσαν V. Γ. χνῆσσαν Ald. Iuntt. tres, Crat. Wech. Brub. χνίσσαν Frob. vulgo ante Dindorfium.

δηλοῖ ὅτι ὡς ξένος οὐκ εὐνοεῖ τῇ Εἰρήνῃ· Ὠρεὸς δὲ Εὐβοίας πόλις ἣν Ὅμηρος Ἱστιαίαν φησίν. Immo Histiaea insulae pars, in qua sita erat Oreus. Oppidi Demosthenes in Philippicis meminit saepissime.

v. 1039. Vid. schol. ad v. 1037.

v. 1040. χνῖσαν: schol. ὡς διὰ προφάσεως τοῦ σχήματος τῆς μαντείας ἐπεισπηδῶντος τοῦ Ἱεροκλέους καὶ μετέχοντος τῶν εὐωχιῶν. — χνισοκόλαξ Asius dixit ap. Athen. III p. 125 d; χνισολοιχός Antiphanes ap. Ath. III p. 125 f, Mein. C. III p. 35, Sophilus ap. Ath. III p. 125 e, Mein. C. III p. 583, Amphis ap. Athen. IX 386 e, Mein. C. III p. 304; item χνισολοιχία Sophilus ap. Ath. l. l. Mein. C. III p. 582. Ceterum comp. Avium scenam perquam similem v. 958 sqq. Fritzsch. Daetal. p. 99.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ. ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΟΙΚΕΤΗΣ.

ΧΟΡΟΣ

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

τίς ἡ θυσία ποθ᾽ αὑτηὶ καὶ τῷ θεῶν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὄπτα σὺ σιγῇ κἄπαγ᾽ ἀπὸ τῆς ὀσφύος.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ὅτῳ δὲ θύετ᾽ οὐ φράσεθ᾽;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἡ κέρκος ποιεῖ
καλῶς.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

καλῶς δῆτ᾽ ὦ πότνι᾽ Εἰρήνη φίλη.

v. 1042. τῳ (τινι) Kust.
v. 1044. φράσεθ᾽ R. V. Kuster. recentt. φράζεθ᾽ vulgo ante Kusterum.
v. 1045. καλῶς; C. Reisk. Brunck. Inv. Mein. πότνια R.

v. 1043. κἄπαγ᾽: schol. τὸν ὀβελίσκον. — οἷον πρόσεχε, μὴ ἅψῃ αὐτῆς· ταύτῃ γὰρ μαντεύονται.

— ὀσφύος: vid. Proleg. ad Vesp. p. 56 sqq.

v. 1044. ἡ κέρκος ποιεῖ: schol. ἔθος γὰρ εἶχον τὴν ὀσφῦν καὶ τὴν κέρκον ἐπιτιθέναι τῷ πυρί, καὶ ἐξ αὐτῶν σημείοις τισὶ κατανοεῖν εἰ εὐπρόσδεκτος ἡ θυσία, καὶ ἄλλα τινὰ πρὸς τὰ νεύματα σημεῖα λαμβάνειν, περὶ ὧν τὴν θυσίαν ἐποίουν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ἄγε νυν ἀπάρχου κᾆτα δὸς τἀπάργματα.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὀπτᾶν ἄμεινον πρῶτον.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ἀλλὰ ταυταγὶ
ἤδη 'στὶν ὀπτά.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

πολλὰ πράττεις, ὅστις εἶ.
κατάτεμνε. ποῦ τράπεζα; τὴν σπονδὴν φέρε.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ἡ γλῶττα χωρὶς τέμνεται.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μεμνήμεθα.
ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσον;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ἢν φράσῃς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μὴ διαλέγου

v. 1046 servo tribuit Dobraeus, Hold. vulgo Hieroclis est.
v. 1049. κατάτεμνε Hierocli dedit Flor. Chr.
v. 1051. ἀλλ' — δρᾶσον Hierocli, ἢν φράσῃς servo ded. R. sec. Inv. V. B.

v. 1046. ἀπάρχου: i. e. τὰς ἀπαρχὰς vel τὰ ἀπάργματα τέμνε: schol. τὰς ἀπαρχὰς ἃς εἰώθασιν οἱ ἱερεῖς λαμβάνειν. Verum ἀπαρχάς deorum quoque esse, docet fragm. comici ap. Clem. Al. Strom. VII p. 305, Mein. Com. IV p. 613, ex emendatione Grotii et Porsoni. — ἀπηργμένους, cui oppositum est ὁλοκλήρους (de Graecis dictum), de sacerdotibus castratis (de Aegyptiorum Eustath. p. 1183, 13) dixit Anaxandrides ap. Athen. VII p. 299 f, Mein. Com. III p. 181 sq. Acharn. 244 ἀπαρξώμεθα significat exordiamur. Cf. Ran. 1241 ex Euripide prologum. Ceterum et ἀπαρχή et ἀπάρχεσθαι praeter Homerum tragicorum est: cf. Buttmann. Lexil. I p. 102, Dorv. Charit. p. 327.

v. 1048. πολλὰ πράττεις: πολυπραγμονεῖς, περιεργάζῃ, id. Ran. 228. 748.

v. 1049. κατάτεμνε: id quod Homerus dixit μιστύλλειν.

v. 1050. ἡ γλῶττα χωρίς: schol. καὶ τοῦτο παροιμιακὸν ἀπὸ Ὁμήρου (Od. γ, 332) „ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας.“ Vid. Av. 1705 eadem verba, Plut. 1110, ubi cf. schol., unde linguam et Mercurio et propter Mercurium praeconibus sacram fuisse discimus; cf. Athen. I, p. 16 b. Menand. ap. Athen. XIV p. 659 d, Mein. Com. IV p. 153 sq.

v. 1051. ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρ. de for-

νῷν μηδέν· Εἰρήνῃ γὰρ ἱερὰ θύομεν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ὦ μέλεοι θνητοὶ καὶ νήπιοι —

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐς κεφαλήν σοι.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

οἵτινες ἀφραδίῃσι θεῶν νόον οὐκ ἀΐοντες
συνθήκας πεποίησθ' ἄνδρες χαροποῖσι πιθήκοις —

ΟΙΚΕΤΗΣ.

αἰβοῖ βοῖ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί γελᾷς;

ΟΙΚΕΤΗΣ.

ἥσθην χαροποῖσι πιθήκοις.

C. vulgo. corr. Bentl. Bergl. Brunck. in not. recep. Bekk. Boiss. Dind. Hold. Bergk. Mein. δράσων Fl. Chr.

v. 1052. ἱερᾷ R. V. B. C. Brunck. Inv. Bekk. ἱερά vulgo.

v. 1053. σοί Bergk. Mein.

v. 1056. αἰβοῖ βοῖ R. V. B. Γ. Brunck. Inv. Bekk. Dind. in Lips. Boiss. Bergk. Both. Mein. αἰβοιβοῖ ut οἰμοιμοῖ supra v. 257 Dind. in notis ad Oxon. et in Paris. Hold. αἰβοῖ αἰβοῖ vulgo. αἰβ' αἰβοῖ Bentl. αἰβοῖ βοῖ Trygaeo, τί γελᾷς; Hierocli, ἥσθην χ. π. Trygaeo Dind. tribuit in notis ad Oxon. et in Paris., rec. Hold. Bergk. Mein. Vulgo inter servum et Trygaeum distribuebatur.

mula notissima vid. Pors. ad Hecub. 229 p. 24, Elmsl. Soph. Oed. T. 543, Viger. p. 198 Herm.

v. 1053. De metro vid. Rossb. Metr. p. 29. ὦ μέλεοι: ita oraculum incipere Atheniensibus datum ap. Herodot. VII, 140, Bergl. annotavit.

— ἐς κεφαλήν σοι: schol. ὡς καταρασαμένου αὐτοῦ καὶ βλασφημήσαντός φησιν εἰς τὴν κεφαλὴν ἔλθοι τὸ δεινόν, τουτέστι σεαυτῷ μάντευσαι, ὅπερ εἶπας δυσχερές. Solita deprecandi formula.

v. 1055. χαροποῖσι πιθήκοις: schol. φοβεροῖς. πιθήκοις δὲ εἰς Λακεδαιμονίους. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν λέουσι. Vox epicorum est et Sophoclis Phil. 1146. Hesychius explicat περιχαρής, Etym. M. περιχαρής et εὐόφθαλμος: schol. Apollonii Rh. α, 1280 γλαυκόν et χαροπόν idem significare docet. Philostr. Her. p. 718: βλέποντος (τοῦ Αἴαντος) χαροποῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπὸ τὴν κόρυν οἷον οἱ λέοντες ἐν ἀναβολῇ τοῦ ὁρμῆσαι. Idem p. 798 τὸ χαροπὸν αὐτοῦ καὶ γοργὸν iunxit. De accentu v. Arcad. p. 67, 14.

v. 1056. αἰβοῖ βοῖ: schol. γέλωτός ἐστι τοῦτο τὸ μίμημα.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

καὶ κέπφοι τρήρωνες ἀλωπεκιδεῦσι πέπεισθε,
ὧν δόλιαι ψυχαί, δόλιαι φρένες.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἴθε σου εἶναι
ὤφελεν ὠλαζὼν οὑτωσὶ θερμὸς ὁ πλεύμων.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

εἰ γὰρ μὴ νύμφαι γε θεαὶ Βάκιν ἐξαπάτασκον
μηδὲ Βάκις θνητοὺς μηδ' αὖ νύμφαι Βάκιν αὐτὸν —

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐξώλης ἀπόλοι', εἰ μὴ παύσαιο βακίζων.

v. 1057. ἀλωπεκιδεῦσι R. V. B. C. vulgo. Pors. ἀλωπεκιδέσσι Portus. ἀλωπεκίδεσσι Kust. Amstel.
— πέποισθε Bentleius.
v. 1062. ἀπολεῖ γ' Dobr.

v. 1057. κέπφοι: schol. εὔηθες ζῷον ὁ κ. οὗ μέμνηται καὶ Νίκανδρος (Alexiph. 170) καὶ Ἄρατος (184) περὶ τῶν διοσημιῶν διαλεγόμενος, καὶ Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις (fr. 81). ἐκ δὲ τῆς θαλάσσης ζῆν αὐτὸν λέγουσιν, ἐσθίοντα τὸν ἀφρόν. εἶναι δὲ αὐτὸν πολὺν μὲν ἐν τοῖς πτεροῖς, ὀλίγον δὲ ἐν τοῖς κρέασι, καὶ κεκραγέναι ὠδίνοντα· ὅθεν γενέσθαι τὴν παροιμίαν „κέπφος ὠδίνει" ἐπὶ τῶν ἐπαγγελλομένων μὲν μεγάλα, μηδὲν δὲ ἄξιον τῆς ἐπαγγελίας ποιούντων. Alii mergum, alii fulicam, alii ardeam dicunt, ut monet Flor. Chr. Plut. 912 ὦ κέπφε=ὦ μωρέ. Cf. Suid. Hesych. s. v.

— τρήρωνες: schol. οὐκ ἐπὶ τοῦ κέπφου ἀλλὰ καθ' αὑτό. Verum idem est quod τρήρωνα πέλειαν Homeri, videlicet adiectivum.

— ἀλωπεκιδεῦσι deminutivi forma ut γαλιδεύς, reponenda fortasse Eq. 1076. 1078.

v. 1058. δόλιαι: schol. ἀεὶ τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τοῦτο κωμῳδοῦσι. καὶ Εὐριπίδης (Androm. 447) „Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλευτήρια." Vid. supra ad v. 217.

v. 1059. θερμός: schol. ἐσθίοντες γὰρ τὰ σπλάγχνα θερμὰ ὄντα, τοῦτό φασι πρὸς Ἱεροκλέα. Ἀττικῶς δὲ διὰ τοῦ λ ὁ πλεύμων. Cf. Moer. s. v. p. 309 Piers.

v. 1060. νύμφαι: schol. αἱ ἔφοροι τῆς μαντικῆς νύμφαι. οὕτω δὲ εἶπεν, ὡσεὶ ἔλεγεν ἐξεπαίδευον. De θεαί ad νύμφαι addito vid. Elmsl. ad Soph. Oed. Col. 174.

v. 1061. Βάκις: schol. χρησμολόγος ὁ Β. Βάκιδες δὲ τρεῖς, ὧν πρεσβύτατος ἐξ Ἐλεῶνος τῆς Βοιωτίας, ὁ δὲ δεύτερος Ἀττικός, τρίτος δὲ ὁ Ἀρκὰς ἐκ πόλεως Καφύης, ὃς καὶ Κύδας ἐκαλεῖτο καὶ Ἀλήτης, ὥς φησι Φιλητᾶς ὁ Ἐφέσιος. Bacidis oracula in Eq. 1003 perstrinxit opponendo Glanidis nominis ficti oracula; idem memoratur Eq. 123, Av. 962 cum irrisione aliqua.

v. 1062. ἐξώλης: cf. supra ad v. 2; ἐξώλης ἀπόλοιθ' Menand. ap. Ath. XIII

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

οὔπω θέσφατον ἦν Εἰρήνης δέσμ' ἀναλῦσαι,
ἀλλὰ τόδε πρότερον —

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τοῖσδ' ἁλσί γε παστέα ταυτί.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

οὐ γάρ πω τοῦτ' ἐστὶ φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν,
φυλόπιδος λῆξαι, πρίν κεν λύκος οἶν ὑμεναιοῖ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

καὶ πῶς ὦ κατάρατε λύκος ποτ' ἂν οἶν ὑμεναιοῖ;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ὡς ἡ σφονδύλη φεύγουσα πονηρότατον βδεῖ,
χὴ κώδων ἀκαλανθὶς ἐπειγομένη τυφλὰ τίκτει·

v. 1064. τόγε R. Bekk. Hold. τότε V. vulgo. τόδε Dind. Boiss. Bergk. Mein. πρότερον R. V. Bekk. Dind. Bergk. πρῶτον vulgo.
— τοῖς δ' R. τοῖσδ' ἁ. Dind. in Lips. 1820, Boiss. Mein. τοῖς V. vulgo.
v. 1066. καὶ R. κεν V. vulgo.
v. 1067. Versus accessit ex R. V. rec. Inv. recentt.
v. 1068. ἕως ἡ. σ. Brunck.
— βδεῖ deest in Iunt. II. Hieroclis nomen praefigere omisit Both.
v. 1069. ἡ κ' ὠδῖν' ἀκ. Lennep. ad Coluth. p. 60.

p. 559 e, Mein. Com. IV p. 114. Frequentius ap. comicos comparativus ἐξωλέστερος superest. — πανώλης — ἀπόλλυμαι Eur. Med. 277 (Bgl.).

— βακίζων, fictum ut καρδαμίζων similia, cf. Fritzsch. Qu. Ar. p. 200.

v. 1064. ἁλσί: lepide Trygaeus grandiloquentiam Hieroclis interpellat ita, ut tamen sententiam eius continuet. ἅλες enim mala sunt belli varia, vexationes, vastationes, tumultus.

v. 1066. Verba sunt epica, ultimis exceptis λύκος οἶν ὑμεναιοῖ. Schol. εἰς γάμους ἄγοιτο. τὸ ἀδύνατον δὲ εἶπε παρὰ τὸ „ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά, οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄνδρες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν." Suid. s. v. λύκος. Horat. Od. I, 33, 7 comp. Bergl.

— ad πρίν κεν vid. supr. v. 85, Viger. p. 443; ad οἶν Moer. s. v. p. 274 P.

v. 1068. σφονδύλη: schol. σίλφη τίς ἐστιν ἡ σφονδύλη, βδέλλῃ προσομοία, δυσώδης ὄντως. ἄρχεται δὲ (Hierocles) ἀδιανόητα λέγειν τοὺς χρησμῳδοὺς μιμούμενος καὶ τῶν χρησμῶν τὰ λοξά.

v. 1069. κώδων: schol. παρὰ τὸ κραυγαστικόν, ἢ κύων τὸ ζῷον. ἔστι δὲ ἀδιανόητον καὶ τοῦτο. παρὰ τὴν παροιμίαν „ἡ κύων σπεύδουσα τυφλὰ τίκτει." τὸ δὲ ἀκαλανθὶς ὑφ' ἓν (c. κώδ. iungendum). ἔστι δὲ ἀκαλανθὶς εἶδος ὀρνέου, ἅ τινες βασιλικοὺς ὀνομάζουσιν. Quo absurdius sit oraculum,

τουτάκις οὔπω χρῆν τὴν εἰρήνην πεποιῆσθαι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλὰ τί χρῆν ἡμᾶς; οὐ παύσασθαι πολεμοῦντας,
ἢ διακαυνιάσαι, πότεροι κλαυσούμεθα μεῖζον,
ἐξὸν σπεισαμένοις κοινῇ τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

οὔποτε ποιήσεις τὸν καρκίνον ὀρθὰ βαδίζειν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὔποτε δειπνήσεις ἔτι τοῦ λοιποῦ 'ν πρυτανείῳ,
οὐδ' ἐπὶ τῷ πραχθέντι ποιήσεις ὕστερον οὐδέν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

οὐδέποτ' ἂν θείης λεῖον τὸν τρηχὺν ἐχῖνον.

v. 1071. Brunck. post χρῆν interrogandi signum posuit, item Inv. — post τί Boiss.
— παύσασθε R.

v. 1072. κλαυσούμεσθα μεῖζον R. V. κλαυσούμεθα vulgo. μείζω vulgo ante Dind. μεῖζον Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein.

v. 1073. σπεισαμένους Brunck. Inv. cf. Reis. C. p. 143.

v. 1075. τοῦ λοιπ' R. Inv. τ. λοιποῦ 'ν V. Γ. Dobr. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. ἔτι τ. λοιποῦ γ' ἐν vulgo ante Portum. ἔτι om. Port. Amstel.

hic avem intelligendam cum Berglero et Dindorfio puto. Cf. Av. 873 c. schol.

v. 1070. τουτάκις: Hesych. τοσαυτάκις (totiens). Pindari vox est et Theognidis.

v. 1072. διακαυνιάσαι: schol. διακληρωθῆναι. καῦνον γὰρ λέγουσι τὸν κλῆρον. — ὡς τῶν Καυνίων μάλιστα χρωμένων. Afferunt vocem Hesychius, Suid., Etym. M. p. 267, 18, sed lectionibus, ut ap. H. Steph. animadversum est, vitiosis διακαυνιῶσαι et διακαυνιεῦσαι. Cf. Dobr. ad Acharn. 822, Schoelf. II p. 190.

v. 1073. κοινῇ: schol. ἐξ ἀρχῆς γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῆς γῆς ἐκράτουν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τῆς θαλάσσης.

v. 1074. ὀρθά. Alludere Comicum ad fabulam Aesopicam memoravit Bergl. Schol. supplet: οὔτε τοὺς Λακεδαιμονίους δηλονότι ὀρθὰ καὶ ἁπλᾶ φρονεῖν. Quidni eundem ad Carcinitas saltatores alludere putes?

v. 1075. οὔποτε δειπνήσεις: schol. ὅτι καὶ οἱ χρησμολόγοι μετεῖχον τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως, δῆλον ἐκ τοῦ Λάμπωνος, ὃς τούτου ἠξίωτο (v. schol. Av. 521. 998; Nub. 332). φησὶν οὖν, οὐκέτι ἔσται πόλεμος. τούτου γὰρ μὴ ὄντος οὐδὲν ἐλάμβανεν οὗτος ἐκ τοῦ δημοσίου· ἐπὶ γὰρ τοῦ πολέμου χρεία τῶν μάντεων.

v. 1076. πραχθέντι: schol. ἐπὶ τῷ γενέσθαι τὴν εἰρήνην.

v. 1077. ἐχῖνον: schol. οὐδὲ ὑμεῖς φιλίαν πρὸς Λακεδαιμονίους. Ludit hariolus, ἐχῖνον θεῖναι λεῖον idem quod καρκίνον ποιεῖν ὀρθὰ βαδίζειν, scilicet

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἆρα φεναχίζων ποτ' Ἀθηναίους ἔτι παύσει;

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ποῖον γὰρ κατὰ χρησμὸν ἐκαύσατε μηρὰ θεοῖσιν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὅνπερ κάλλιστον δήπου πεποίηκεν Ὅμηρος·
ὣς οἱ μὲν νέφος ἐχθρὸν ἀπωσάμενοι πολέμοιο
Εἰρήνην εἵλοντο καὶ ἱδρύσανθ' ἱερείῳ.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μήρ' ἐκάη καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
ἔσπενδον δεπάεσσιν· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμόνευον·
χρησμολόγῳ δ' οὐδεὶς ἐδίδου κώθωνα φαεινόν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

οὐ μετέχω τούτων· οὐ γὰρ ταῦτ' εἶπε Σίβυλλα.

Kust. Brunck. Boiss. Vid. Herm. ad Vig. p. 736. „Dele vel ἔτι vel τοῦ vel ἔτι τοῦ λοιποῦ 'ν." Bentl. ἔτι τ. λοιποῦ Πρυταν. Both.

v. 1077. τρηχύν Cob. Mnem. II p. 101, V. L. II p. 655. ex R. Bekk. Bergk. ed. II. Mein. τραχύν V. vulgo.

v. 1078. Ἀθηναίοις V.

v. 1079. μηρά om. V.

v. 1080. ὅνπερ R. margo ed. Flor. Kust. recentt. ὥσπερ vulgo ante Kust. (κάλιστον vulgo ante Portum.).

v. 1081. ὣς Dind. Bekk. Hold. Bergk. Both. Mein. ὡς vulgo.

v. 1086. εἶπεν R.

utrumque ἀδύνατον. De erinaceo vid. Proleg. ad Vesp. p. 132 sqq., ubi aliae vocis notiones recensentur.

v. 1078. φεναχίζων: χλευάζων, ἐξαπατῶν. V. Hesych. Phot. Suid. Moer. p. 384, Etym. M. p. 790, 15, Polluc. VIII, 133. Oratorum vox est (Aristot. Rhet. 3, 5), Theopompi ap. Athen. IX p. 374 b, Mein. C. II p. 795. Cf. Ach. 90, Plut. 271.

v. 1079. θεοῖσιν: dicere debebat θεῷ scil. Εἰρήνῃ.

v. 1080. ὣς οἱ μέν: schol. ἀστείως πάνυ παρέπλεξε τὰ Ὁμήρου. Indicante Dindorfio ἀπωσάμενοι exstat Il. π, 301, νέφος πολέμοιο Il. ρ, 273, σπένδειν δεπάεσσιν Od. η, 137. — Versus αὐτὰρ ἐπεὶ — ἐπάσαντο saepe obvius ut Od. γ, 461; Il. α, 467; item ὁδ. ἡγεμ. Od. ζ, 261; η, 30; ω, 235.

v. 1082. ἱερείῳ: schol. οὐ χύτραις, ὡς ἄνω ἔλεγον: vid. supra v. 914. Suid. s. v. χύτραις.

v. 1085. κώθωνα: schol. νῦν τὸ ποτήριον, ἀλλαχοῦ δὲ κάνθαρον. = κύαθον. Eq. 600, ubi schol. εἶδος ποτηρίων ἃ ἐλάμβανον οἱ στρατιῶται. Ath. XI p. 483 b Λακωνικὸν ἔκπωμα χρησιμώτατον εἰς στρατείαν. Cf. Suid. Phot. et Indic. ap. Mein. C. V s. v.

v. 1086. Σίβυλλα: schol. Av. 962 Σίβυλλαι τρεῖς ἐγένοντο, ὧν ἡ μέν ἐστιν, ὡς διὰ τῆς ποιήσεώς φησιν, Ἀπόλλωνος ἀδελφή, δευτέρα δὲ ἡ Ἐρυθραία,

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' ὁ σοφός τοι νὴ Δί' Ὅμηρος δεξιὸν εἶπεν·
ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,
ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου ὀκρυόεντος.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

φράζεο δὴ μή πώς σε δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας
ἰκτῖνος μάρψῃ —

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τουτὶ μέντοι σὺ φυλάττου,
ὡς οὗτος φοβερὸς τοῖς σπλάγχνοις ἐστὶν ὁ χρησμός.
ἔγχει δὴ σπονδὴν καὶ τῶν σπλάγχνων φέρε δευρί.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ἀλλ' εἰ ταῦτα δοκεῖ, κἀγὼ 'μαυτῷ βαλανεύσω.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

σπονδὴ σπονδή.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ἔγχει δὴ κἀμοὶ καὶ σπλάγχνων μοῖραν ὄρεξον.

v. 1087. δεξιός Ald. Iunt. I. III. δεξιόν R. V. Iunt. II. vulgo.
v. 1090. δὴ νῦν R. V. δή νυν eiecto πως Dind. in Lips. 1820. 1825. νυν μή πως Boiss. δή, μή πως vulgo.
v. 1093—1102 perperam disposuit Hamaker. Mnem. V p. 151.
v. 1094. ἐμαυτόν Antiatt. Bekk. An. p. 84, 16; Suid. Zon. s. v. βαλανεύειν. ἐμαυτῷ Suid. s. v. ἐμ. βαλανεύσω. De elisione vid. Kidd. ad Daw. p. 496.

τρίτη δὲ ἡ Σαρδιανή· καὶ Βάκιδες ὁμοίως τρεῖς, ὁ μὲν ἐξ Ἐλεῶνος τῆς Βοιωτίας, ὁ δὲ Ἀθηναῖος, ὁ δὲ Ἀρκάς. Cf. schol. Eq. 61.

v. 1087 sq. Homeri versus Il. ι, 63. 64. ἐπιδήμιος π. bellum civile Lacedaemoniorum et Atheniensium.

v. 1091. μάρψῃ: scil. σπλάγχνα. Hieroclis orationem imperfectam esse intellexit Brunckius, probatus Dindorfio, Bothio, Bergkio.

v. 1092. ὁ χρησμός: immo ὁ χρησμολόγος, ipse Hierocles.

v. 1093. ἔγχει: forma imperativi saepe obvia atque in libationibus sollemnis (vid. Ind. ap. Mein. C. V s. v.) quam Menandro restituit Pierson. ad Moer. p. 298, probatus Meinekio Com. IV p. 153 sq. Fragm. exstat ap. Ath. XIV p. 659 d.

— τῶν σπλ. vid. ad v. 71.

v. 1094. βαλανεύσω: schol. διακονήσω, ὑπουργήσω. — κυρίως ἐπὶ τοῦ τὰς βαλάνους ὀπτᾶν, νῦν δὲ ἁπλῶς ὀπτεύσω. Sed propria lavacrum apparandi notione Lys. 337, ubi schol. ὥσπερ βαλανεῖον ὑποκαύσοντας: Timocles ap. Polluc. X, 154, Mein. C. III p. 590. Translate quoque, ut inundandi habeat notionem, Pherecrates ap. Athen. VI p. 269 c, Mein. C. II p. 316.

v. 1095. σπονδή: vid. supra ad v. 516.

v. 1096. Iam Trygaeus Hieroclis

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' οὔπω τοῦτ' ἐστὶ φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν·
ἀλλὰ τόδε πρότερον, σπένδειν ἡμᾶς, σὲ δ' ἀπελθεῖν.
ὦ πότνι' Εἰρήνη παράμεινον τὸν βίον ἡμῖν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

πρόσφερε τὴν γλῶσσαν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

σὺ δὲ τὴν σαυτοῦ γ' ἀπένεγκε.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

σπονδή.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

καὶ ταυτὶ μετὰ τῆς σπονδῆς λαβὲ θᾶσσον.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

οὐδεὶς προσδώσει μοι σπλάγχνων;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὐ γὰρ οἷόν τε

v. 1098. „Vel hic lege τότε πρῶτον vel 1064 τόδε πρότερον.“ Dobr.

v. 1100 γλῶσσαν et v. 1101 θᾶσσον scribendum. — ἀπένεγκον R. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. ἀπένεγκε V. vulgo, recte opinor. An ἀπενεγκεῖν? ἀπένεγκον σπονδήν Bergk. ed. II, qui vers. 1100. 1101 Trygaeo continuavit.

v. 1102. προδώσει R. Γ. προσδώσει V. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. δώσει vulgo.

— μοι τῶν σ. R. V. B. C. Γ. vulgo. τῶν delev. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein.

verba repetit irridens, supra v. 1064. 1065.

v. 1099. τὸν βίον = τὸν τοῦ βίου χρόνον ut Plat. Apol. 39 e ἀλλά μοι παραμείνατε τοσοῦτον χρόνον, Dem. π. τ. ἐπιστ. p. 155, 22 πιστῶς ἤδη πολὺν χρόνον αὐτῷ παραμένουσιν.

v. 1100. πρόσφερε: schol. κἀκ τούτου δηλοῖ ὅτι ἰδίᾳ τετμημένη προσεφέρετο ἡ γλῶττα παρὰ τῶν παλαιῶν.

— ἀπένεγκε: schol. ἀπόπεμπε. ἤτοι μὴ γευσαμένην τῶν σπλάγχνων μηδὲ μετασχοῦσαν τῆς σπονδῆς, ὡς βλάσφημα καὶ πονηρὰ μαντευομένην. Addere poterat μηδ' εἰποῦσαν vel ἐροῦσαν ἔτι μηδέν. Ceterum imperativi formam tantum ἀπένεγκε esse luculenter ostendit versus Acharn. 582 ἀλλ' ἀντιβολῶ σ' ἀπένεγκέ μου τὴν μορμόνα. ἔνεγκ' Eq. 98, Pac. 1153; ἔνεγκε Eq. 110, Ach. 1104 (secunda trimetri sede), Pac. 1219 (item sec. dipodiae sede). Porro ἐξένεγκε Eq. 95, Ach. 1109 (sec. dip. sede), Eccl. 744 (sec. dip. sede); ἀνένεγκε Av. 840. Tertia reliquaeque imperativi formae constanter aoristi primi ἤνεγκα sunt.

v. 1101. Trygaeus haec ad servum

ἡμῖν προσδιδόναι, πρίν κεν λύκος οἶν ὑμεναιοῖ.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

ναὶ πρὸς τῶν γονάτων.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἄλλως ὦ τᾶν ἱκετεύεις·
οὐ γὰρ ποιήσεις λεῖον τὸν τρηχὺν ἐχῖνον.
ἄγε δὴ θεαταὶ δεῦρο συσπλαγχνεύετε
μετὰ νῷν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

τί δ' ἐγὼ δή;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τὴν Σίβυλλαν ἔσθιε.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

οὔτοι μὰ τὴν Γῆν ταῦτα κατέδεσθον μόνω,

v. 1103. προδιδόναι R. Γ. προσδιδόναι V. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. πρὶν διδόναι vulgo.
— κεν C. Bentl. Pors. Brunck. in notis, (Iunt. II in schol.), Dind. Bergk. Mein. καὶ R. V. vulgo.
v. 1106. συνσπλ. R.
v. 1107. τί δ' ἐγώ R. Mein. τί δὴ ἐγώ V. τί δ' ἔγωγε vulgo. τί ἐγὼ δέ Dind. Hold. Bergk. Scripsi τί δ' ἐγὼ δή; An τί δὲ δὴ 'γώ?
— σύ addidit ante τήν Mein.

exta vel ab Hieroclis manibus defensurum.

v. 1103. Repetitio versus 1066.

v. 1104. πρὸς τῶν γονάτων: Homerum imitatur: τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνω, γουνοῦμαί σε similia, iamiam fame supplex factus.

— ἄλλως: μάτην, vox apud Homerum, tragicos, Comicum frequentissima.

v. 1105. Supra v. 1077. Iam Trygaeus se ipsum vocat τρηχὺν ἐχῖνον, h. e. inexorabilem. Atque ad spectatores confestim conversus, harioli non amplius rationem habiturus est, id quod Comicus festive metro mutato indicavit.

v. 1106. δεῦρο: scil. ἐλθόντες, quod dicis causa loquitur, ut vatem propellat. De vocibus δεῦρο et δεῦτε vid. Elmsl. ad Med. 864 p. 217.

— συσπλαγχνεύετε: schol. συγγεύεσθε τῶν σπλάγχνων. — Av. 984 σπλαγχνεύειν dixit Comicus, h. e. σπλάγχνων χεῖρ' ἐπιπλῆσαι ibid. v. 975.

v. 1107. τ. Σίβυλλαν ἔσθιε: h. e. μηδέν, πεινῶν ἄπιθι. Simul supra v. 1086 Sibyllam suam de pace sacrificiis celebranda et commissationibus nihil edidisse dixerat. Itaque exta ad ipsum nihil pertinent. Dobraeus iocum παρὰ προσδοκίαν vocavit ad Ach. 966, Scholef. II p. 192.

v. 1108. ταῦτα — αὐτά: ita Nub. 929 sq. cf. Reis. Coni. p. 97.

— ἁρπάσομαι: de futuri forma vid.

ἀλλ' ἁρπάσομαι σφῷν αὐτά· κεῖται δ' ἐν μέσῳ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ παῖε παῖε τὸν Βάκιν.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

μαρτύρομαι.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

κἄγωγ', ὅτι τένθης εἶ σὺ κἀλαζὼν ἀνήρ.
παῖ' αὐτὸν ἐπέχων τῷ ξύλῳ τὸν ἀλαζόνα.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

σὺ μὲν οὖν· ἐγὼ δὲ τουτονὶ τῶν κῳδίων,

v. 1109. ἁρπάσομαί σφῳν Ald. Iunt. I. II. III. Brub. Crat. Wech. σφῷν Frob. Raph. Port. „ἄττα quidam" Scal. Exc. pro αὐτά.

v. 1110. ὦ παῖε R. V. Bentl. Inv. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Both. Mein.

— παῖ, παῖε Bentl. Daw. p. 527 Kidd. Brunck. παῖε, παῖε antea vulgo. παῖε παῖε σὺ τὸν vel αὐτόν Fl. Chr.

v. 1111. σύ om. edd. vett., addidit Portus, Bentl.

v. 1113. σὺ μέν' οὖν?

— κῳδίων Bergk. ed. II.

Kidd. ad Daw. p. 121. Eccles. 866, Plut. 801, Av. 1460. Bergl. comp. Euphronis v. ap. Ath. VIII p. 343 b, Mein. Com. IV p. 492 τίς ἐκ μέσου τὰ θερμὰ δεινὸς ἁρπάσαι;

— κεῖται: tanquam ἆθλα, de certaminum praemiis usitatum κεῖσθαι vel προκεῖσθαι et κεῖσθαι ἐν μέσῳ.

v. 1110. ὦ παῖε: cf. Elmsl. Rev. of Herm. Herc. fur. p. 299 ed. Lips.

— τὸν Βάκιν: schol. τὸν Βάκιδος χρησμοὺς λέγοντα. Similia congessit Dobraeus ad Ach. 822, Scholef. II p. 191. cf. schol. Ran. 439.

— μαρτύρομαι solitus vapulantium clamor, Ach. 926, Av. 1031 etc., et omnino male habitorum. Nos: ich zeige dich an.

v. 1111. κἄγωγ': scil. μαρτύρομαι.

— τένθης: λίχνος. vid. supr. v. 999. Eadem oraculo ficto canit Pisthetaerus Av. 983 αὐτὰρ ἐπὴν ἄκλητος ἰὼν ἄνθρωπος ἀλαζὼν | λυπῇ θύοντας καὶ σπλαγχνεύειν ἐπιθυμῇ | δὴ τότε χρὴ τύπτειν αὐτὸν πλευρῶν τὸ μεταξύ.

v. 1112. ἐπέχων: scil. αὐτῷ, nos: dich daran, dazu haltend. Bergl. comp. Lys. 318 ἔπειχε κρούων, quod idem est atque ἔκρουεν ἐπέχων: et Lys. 490 χοἱ ταῖς ἀρχαῖς ἐπέχοντες.

v. 1113. σὺ μὲν οὖν: supplendum vel μέν' αὐτοῦ vel καλῶς λέγεις, κελεύεις vel simile quid, vel etiam τὰ σπλάγχνα φύλαττε.

— τουτονί: Ἱεροκλέα.

— κῳδίων: proprie δέρμα προβάτου secundum lexicographos: Thesm. 758 τουτὶ τὸ δέρμα τῆς ἱερείας γίγνεται, Plut. 1185 (Br.); hic tamen translate videtur de extis dictum esse. Exstat Eq. 400, Ran. 1478, Plut. 166; Plat. Prot. p. 315 d etc.

ἀλάμβαν' αὐτὸς ἐξαπατῶν, ἐκβολβιῶ.
οὐ καταβαλεῖς τὰ κῴδι' ὦ θυηπόλε;
ἤκουσας; ὁ κόραξ οἷος ἦλθ' ἐξ 'Ωρεοῦ.
οὐκ ἀποπετήσει θᾶττον εἰς 'Ελύμνιον;

v. 1114. ἐκβολιῶ R.
v. 1115. „οὐκ καταβαλεῖς alii tanquam οὐκ ἐκκαταβαλεῖς, ut putat F. C." Scal.
v. 1116 Hierocli, v. 1117 servo dedit Iunt. II. Crat. Wech. Frob. Raph. Port. Amstel. Kust. Burm. Dobraeus verba ὁ κόραξ etc. Trygaeo dedit.

v. 1114. ἐκβολβιῶ: schol. ἐξορύξω. ἀπὸ τῶν τοὺς βολβοὺς χαμόθεν ἐκβαλλόντων ἡ μεταφορά (herauszwiebeln). Cf. Suid. Hesych. s. v. ἐκβεβόλβισται.

v. 1115. θυηπόλε: Poll. I, 14; Suid. s. v.

v. 1116. ὁ κόραξ οἷος = οἷος ὁ κόραξ. cf. Dobr. ad Nub. 352. Vers. laud. schol. Aesch. Sept. Th. 103.

v. 1117. ἀποπετήσει = ἄπει, quod modo dixit ὁ κόραξ. Cf. Fritzsch. Daetal. p. 71.

— 'Ελύμνιον. Aut locus in Euboea, aut templum πλησίον Εὐβοίας. νυμφικὸν δέ τινες αὐτό φασιν, ὅτι ὁ Ζεὺς τῇ Ἥρᾳ ἐκεῖ συνεγένετο. μέμνηται καὶ Σοφοκλῆς „πρὸς πέτραις 'Ελυμνίαις" καὶ ἐν Ναυπλίῳ „νυμφικὸν 'Ελύμνιον." Vid. Nauck. Tr. fr. p. 180, qui sola verba πρὸς π. 'Ε. ex Sophoclis Nauplio esse suspicatur; id. p. 256. Vid. Steph. Byz. s. v.

ΧΟΡΟΣ

ἥδομαί γ' ἥδομαι
κράνους ἀπηλλαγμένος
τυροῦ τε καὶ κρομμύων.
οὐ γὰρ φιληδῶ μάχαις,
ἀλλὰ πρὸς πῦρ διέλ-
κων μετ' ἀνδρῶν ἑταί-

v. 1118—1183 om. Γ.
v. 1118. γ' R. V. Inv. recentt. γ' abest vulgo.
v. 1122. πρὸς τὸ πῦρ Fl. Chr. — διελθὼν Bisetus. quod videtur interpretamentum esse.
v. 1123. ἑταίρων R. V. B. C. Bentl. Brunck. Pors. Inv. recc. ἑτέρων vulgo. (ἑτέρως Iunt. III.) „μετ' ἀνδρῶν ἑτέρων, ut in textu Flor. Chr. μετ' ἄλλων. Vet. μετ' ἀνύδρων. Quidam μετ' ἄλλων ἑταίρων." Scal. Exc.

v. 1118. Parabasis altera. De metro strophae vid. Herm. El. d. m. p. 204, Rossb. Metr. p. 548, Eng. de resp. p. 4. Constat autem e stropha, epirrhemate, antistropha, antepirrhemate.

— κράνους: in Acharn. Lamachus puerum iubet afferre κρόμμυα v. 1099, θρῖον ταρίχους σαπροῦ v. 1101, τὼ πτερὼ τὼ 'κ τοῦ κράνους v. 1103.

v. 1121. φιληδῶ: cf. Eustath. p. 437, 3; Antiphan. ap. Ath. III p. 95 f, Mein. Com. III p. 68. Id. ap. Ath. III p. 104 d.

v. 1122. διέλκων: schol. συμπίνω καὶ εὐωχοῦμαι. Supple τῆς τρυγός, ut Comicus ap. Stob. LV, 2, Bergk. ap. Mein. C. II p. 987, qui διέλξαι coniecit scribendum, non probatus Meinekio C. V p. 60. Simplex est Eq. 107 ἕλχ' ἕλκε τὴν τοῦ δαίμονος τοῦ Πραμνίου, scil. τρύγα. Nostrum est: ziehen et διέλκειν zechen. Proprio sensu Thesm.

ρων φίλων, ἐκχέας
τῶν ξύλων ἅττ' ἂν ᾖ
δανότατα τοῦ θέρους
ἐκπεριπεπρισμένα,
κἀνθρακίζων τοὐρεβίνθου
τήν τε φηγὸν ἐμπυρεύων,
χἄμα τὴν Θρᾷτταν κυνῶν

v. 1124. ἐκχέας R. V. Bergl. Inv. recentt. οὐκ ἐάσω B (cod. Flor. Chr. et Vet. Scaligeri). συγχέας Brunck. εὐκεαστῶν ξ. Flor. Chr. Doederlein (phil. Beitr. a. d. Schw. I p. 247 (Ddf.). οὐκ ἐᾷς Kust. Burm. οὐκ ἐᾶς antea vulgo. οὐχ ἑκὰς τῶν ξ., haud procul a lignis, Reisk.

v. 1127. ἐκπεπρισμένα R. V. Bekk. Boiss. Dind. in Ox. et Par. Mein. ἐκπεπιεσμένα vulgo. εὖ τε πεπρισμένα Ahlwardt. ἐκπεπρεμνισμένα Bergk. id. coni. Both. ἐκπεπριωμένα Enger. de resp. p. 4. ἐκσεσωρευμένα Herm. l. l. p. 360. Scripsi ἐκπεριπεπρισμένα, quo verbo potuit certe Comicus uti.

v. 1130. κυνῶν R. V. C. Ald. Iunt. I. III. Crat. Wech. Brub. Brunck. in not. Inv. recentt. κινῶν Iunt II. Kust. Burm. Brunck. in textu. βινῶν Frob. Portus, Raph.

v. 1130—1131 sprevit Holden.

648, Plut. 1036. Cf. Toup. Em. in Suid. II p. 343 (Ddf.). — Contra schol. διάγων παρὰ τῇ ἑστίᾳ, ἅμα τε θερμαινόμενος καὶ τῆς τοῦ θερμοῦ διακονίας πλησίον ὤν. Cui quod contradicas non habebis, licet non habeas quem compares, nisi Plut. Mor. p. 1033 d. Megarenses scilicet queruntur Ach. 751 διαπεινᾶμες ἀεὶ ποττὸ πῦρ (Ddf.).

v. 1124. ἐκχέας Hesych. s. v. = ἐκκαύσας. Piers. ad Moer. p. 231.

v. 1126. δανότατα: schol. ξηρότατα τῷ θέρει καὶ εὐκαυστότατα. Suid. s. v. Hesych. Etym. s. v. δανά. Hom. Od. ο, 321.

v. 1127. Desideratur verbum, quod concinat cum δανότατα τοῦ θέρους. Quare Hermanni ἐκσεσωρευμένα prae reliquis arridet.

v. 1128. κἀνθρακίζων: schol. φρύγων τὸν ἐρέβινθον καὶ ξηρὸν ποιῶν. ταῦτα γὰρ ἐσθιόμενα προτρέπεται εἰς ποτόν. Quo sensu Comicus dixit Eccl. 45 χἀρεβίνθων χοίνικα, ibid. 606; eodem etiam Nub. 1396, ubi οὐδ' ἐρεβίνθου fere idem valet quod οὐδὲ γρῦ. Translate Ach. 801, Ran. 545, quibus locis τὸ αἰδοῖον virile indicari putant. Saepius exstat in fragmentis comicorum; vid. Ind. ap. Mein. C. V s. v.

v. 1129. φηγόν: schol. φ. εἶδος φυτοῦ, ὃ τὰς ἀγρίας βαλάνους φασὶ φέρειν. περιεσταλμένως δὲ τὸ αἰδοῖον βούλεται λέγειν, ἐπεὶ καὶ αὐτό τινες βάλανον καλοῦσιν. Aut per utrumque et ἐρεβίνθους et φηγόν indicatur τὸ αἰδοῖον aut per neutrum. Mihi quidem poeta tantum parcam et securam rusticorum vitam videtur depinxisse.

v. 1130. Θρᾷτταν: vid. not. ad Vesp. 828.

τῆς γυναικὸς λουμένης.
οὐ γὰρ ἔσθ' ἥδιον ἢ τυχεῖν μὲν ἤδη 'σπαρμένα,
τὸν θεὸν δ' ἐπιψακάζειν, καί τιν' εἰπεῖν γείτονα·
εἰπέ μοι τί τηνικαῦτα δρῶμεν ὦ Κωμαρχίδη;
ἐμπιεῖν ἔμοιγ' ἀρέσκει τοῦ θεοῦ δρῶντος καλῶς.
ἀλλ' ἄφευε τῶν φασήλων ὦ γύναι τρεῖς χοίνικας,
τῶν τε πυρῶν μῖξον αὐτοῖς, τῶν τε σύκων ἔξελε,
τόν τε Μανῆν ἡ Σύρα βωστρησάτω 'κ τοῦ χωρίου.
οὐ γὰρ οἷόν τ' ἐστὶ πάντως οἰναρίζειν τήμερον

v. 1132. ἔσθ' R. V. C. Bentl. Brunck. Pors. recentt. ἐστιν vulgo. — τυχεῖν vulgo. ἢ 'ντυχεῖν Kidd. ad Daw. p. 494. ἢ 'ὐτυχεῖν Eldik. suspic. spec. p. 37 (Ddf.), Markl. Eur. Iph. Aul. 254.

v. 1133. ἐπιψακάζειν R. V. Bekk. Dind. Lips. 1825, in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. ἐπιψεκάζειν vulgo.

v. 1134. τηνικάδε R. V. B. C. vulgo. τηνικαῦτα Bentl. Brunck. Inv. recentt. τί δ' ἂν B. In seqq. versibus transponendis iterum fallitur Hamaker. Mnem. I p. 151 sq.

v. 1136. ἄφευε R. V (adscriptum). Suid. s. v. Bekk. Dind. Hold. Bergk. Pors. ad Toup. Emend. IV p. 480, Mein. ἄφαυε V. vulgo. ἄφαυσον var. lect. schol. et Vetus in Scal. Exc. ἄφελε Suid. s. v. φάσηλος. — ξήρασον prop. Dobr. vel ἀλλὰ φαῦε.

v. 1138. 'κ R. V. Bentl. Inv. recentt. vulgo abest.

v. 1139. ἀμπελουργεῖν var. lect. schol., indic. Scal.

v. 1131. λουμένης: cf. Lob. ad Phryn. p. 189, Cob. V. L. II p. 341.

v. 1132. ἥδιον: vid. supra ad v. 3. „L. ἔσθ' ἥδιον, non solum ut producatur secunda in ἥδιον, sed ne sit dactylus in tertia sede.“ Pors.

v. 1133. ἐπιψακάζειν: Xen. Symp. 2, 26, quem citat Cicero de senect. c. 14.

v. 1135. ἐμπιεῖν: compares Hom. Od. β, 429 ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα — στησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα — στήσαντο κρητῆρας — λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν. Infra v. 1148—1150 sententiam repetit.

— τοὐμπιεῖν Musgr. Eur. Cycl. 336; idem ἢ 'μπιεῖν (pro μὴ πιεῖν) corr. Pors. in fragm. Soph. ap. Ath. X p. 433 e, Nauck. fr. Tr. p. 237.

v. 1136. φασήλων: cf. Demetr. ap. Athen. II p. 56 a, Mein. C. II p. 877. Vergil. Georg. I, 227 vilemque phaselum.

— ἄφευε: Eccl. 13, Eq. 394. Eodem pertinet ἀφαυανθήσομαι Eccl. 146. Cf. Piers. ad Moer. p. 398.

v. 1138. Μανῆς famuli et Σύρα ancillae nomen satis frequens.

— βωστρησάτω: Lys. 685, Ach. 958, Av. 274; Hom. Od. μ, 124. cf. Eustath. p. 1717, 17. 'κ τοῦ χωρίου = ἐκ τοῦ ἀγροῦ.

v. 1139. οἰναρίζειν: schol. ἀποφυλ-

οὐδὲ τυντλάζειν, ἐπειδὴ παρδακὸν τὸ χωρίον.
κἀξ ἐμοῦ δ' ἐνεγκάτω τις τὴν κίχλην καὶ τὼ σπίνω·
ἦν δὲ καὶ πῦός τις ἔνδον καὶ λαγῷα τέτταρα,
εἴ τι μὴ 'ξήνεγκεν αὐτῶν ἡ γαλῆ τῆς ἑσπέρας·
ἐψόφει γοῦν ἔνδον οὐκ οἶδ' ἅττα κἀκυδοιδόπα·
ὧν ἔνεγκ' ὦ παῖ τρί' ἡμῖν, ἓν δὲ δοῦναι τῷ πατρί·

v. 1142. ποῖος, i. e. πῦος R. πῦος Etym. M. p. 696, 5, Orion p. 125, 16, Dind. in Lips. 1820. πυός Herodianus, Suid. s. v. Eustath. p. 1626, 5, vulgo. πύος Gaisf. in nota ad Etym. M. s. v.

λίζειν (pampinare). οἴναρα γὰρ τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου. τινὲς δὲ γράφουσιν ἀμπελουργεῖν, οὐκ ὀρθῶς. Cf. Hesych. s. v. schol. Theocr. VII, 134.

v. 1140. τυντλάζειν: schol. πηλοπατεῖν. τύντλος γὰρ ὁ πηλός, ἢ ἀντὶ τοῦ βωλοκοπεῖν. Medio utitur Sosipater ap. Ath. IX, 377 f sq. v. 35, Mein. Com. IV p. 483, qui tamen τυντλάζεται vertit „luto conspergitur" probatque Schweighaeuserum explicantem „ludibrio habetur, contumeliose irridetur." Cf. Phot. Suid. Zon. Etym. p. 771, 50, Hesych. s. v.

— παρδακόν: schol. δίυγρον. οὕτω γὰρ καὶ 'Αρχίλοχος καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ τῷ 'Αμοργίῳ „σὺν παρδακοῖσιν εἵμασιν σεσαγμένος." Hesych. πάρδακος praebet; Strabo XIII, 2, 6 p. 619 (III p. 68 Kr.) in Simonidis fr. habet πορδακοῖσιν (ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις) et in nostro versu πορδακόν, quod utrumque pertineat ad etymon πέρδω, πορδή. Cf. Bergk. Poet. Lyr. p. 585.

v. 1141. κἀξ ἐμοῦ: scil. οἴκου = ἔνδοθεν.

— τὼ σπίνω: schol. εἶδος στρουθοῦ. In deliciis rusticorum videntur fuisse, non igitur magno pretio parabiles, quum Av. 1079 chorus Philocrati perniciem minetur, ὅτι συνείρων τοὺς σπίνους πωλεῖ καθ' ἑπτὰ τοὐβολοῦ. ὡς εὐτελίζων, ait schol. ad v. — Cf. de accentu Herod. π. μον. λ. p. 39, 34; fr. Eubuli ap. Ath. II p. 65 c, Mein. C. III p. 268; Ephippi ap. Ath. IX p. 370 c, Mein. C. III p. 325. Σπίνια dixit id. Eubulus ap. Ath. l. l. σπινίδιον Aristoph. ap. Stob. LX, 7, Mein. C. II p. 1108.

v. 1142. πῦός τις: schol. ὁ πυὸς ὀξυτόνως ἀρσενικῶς. ἐν τῷ ιε' τῆς καθόλου φησίν. Vid. not. ad Vesp. 710.

— λαγῷα: vid. not. ad Vesp. 709, Piers. ad Moer. s. v. p. 247; infra v. 1188. 1303.

v. 1143. γαλῆ: v. supra v. 788.

v. 1144. κἀκυδοιδόπα: schol. Nub. 616 κ. ἀντὶ τοῦ συνταράττειν, ἀπὸ τοῦ κυδοιμοῦ (ἐὰν δὲ διὰ τοῦ χ — χυχοιδοπᾶν — παρὰ τὸ χυχᾶν). Non vero ὄψ = φωνή inest verbo, ut Victorius docet, sed δοῦπος, δουπῆσαι. Hesych. s. v. κυδοιδοπᾷ et Suid.

v. 1145. τῷ πατρί. Qu. an hoc idem significet, quod nostrum: Altentheil, Antheil der Eltern, scilicet quum domus et fortunarum usum atque administrationem liberis tradiderint.

μυρρίνας τ' αἴτησον ἐξ Αἰσχινάδου τῶν καρπίμων·
χἄμα τῆς αὐτῆς ὁδοῦ Χαρινάδην τις βωσάτω,
ὡς ἂν ἐμπίῃ μεθ' ἡμῶν,
εὖ ποιοῦντος κὠφελοῦντος
τοῦ θεοῦ τἀρώματα.
ἀντ. ἡνίκ' ἂν δ' ἀχέτας (1159)
ᾄδῃ τὸν ἡδὺν νόμον,
διασκοπῶν ἥδομαι
τὰς Λημνίας ἀμπέλους,

v. 1146. τ' R. V. Inv. recentt. abest vulgo. αἴτησον οὖν Elmsl. Ach. 220 p. 27, syllaba σχι brevi. cf. Elmsl. Rev. of Pors. Hec. p. 253 ed. Lips. — 'Αρχινάδου Mein.

v. 1150. ἀρώματα R. V. ἀρόματα Ald. Iunt. I. II. III. Brub. Crat. Wech. — corr. Frob.

v. 1151. ἡνίκα δ' ἂν R. V. Inv. ἡνίκ' ἂν vulgo. ἡνίκ' ἂν δ' Herm. El. d. m. p. 204, Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein.

v. 1146. Αἰσχινάδου: schol. ὡς τοῦ Αἰσχινάδου μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχοντος καρπίμους μυρρίνας. — τῆς δὲ μυρρίνης ἡ μὲν στεφανωτίς, ἡ δὲ κάρπιμος, ὥς φησι Θεόφραστος (Hist. Pl. V, 8, 3). Addit schol. alius ἢ ὄνομα κύριον αὐλητοῦ. Suid. s. v. μυρρίνη: οἱ παῖδες ἐν τοῖς συμποσίοις κλῶνα δάφνης ἢ μυρρίνης λαβόντες ᾖδον, ex schol. Nub. 1364, qui sua rursus Dicaearcho ἐν τῷ περὶ μουσικῶν ἀγώνων debet, Mueller. fr. Hist. gr. II p. 248.

— ἐξ Αἰσχινάδου ut Ach. 1222 ἐς τὰ Πιττάλου.

v. 1147. τῆς αὐτῆς ὁδοῦ: Bergl. comp. fragm. Nicostrati ap. Ath. XIII p. 587 d, Mein. C. III p. 285; cf. Dobr. Adv. II p. 345 Scholef.

— Χαρινάδην, vid. not. ad Vesp. 232.

— βωσάτω = βοησάτω. Hesych. βώσομαι — βοήσομαι. Herod. III, 39 βεβωμένα, id. ἐβώσθην III, 39; VI, 131. Suidas s. v. βῶσον: βοήθησον. Κρατῖνος, quod tamen Mein. C. II p. 229 cum Kustero correxit et mutavit in βόησον, auctore Hesychio s. v. Cf. Zonar. s. v.

v. 1150. τἀρώματα: schol. τὰ ἀροτριάματα, παρὰ τὸ ἀροτριοῦν (ἀροῦν). — ἐκτείνεται δὲ διὰ τὴν συναλοιφήν. — λέγουσι δὲ ἔνιοι καὶ τὰ ἄλφιτα καὶ τὸν λιβανωτὸν ἀρώματα, ὡς παρ' Εὐπόλιδι „καὶ εὐθὺ τῶν ἀρωμάτων." Mein. C. II p. 550. Cf. Lob. ad Phryn. p. 227, Pathol. p. 397.

v. 1151. ἀχέτας: schol. ὁ τέττιξ διηχεῖ παρὰ τὸ 'Ησιόδειον (Op. 580) „ἠχέτα τέττιξ." ὁ δὲ 'Αρίσταρχος οὔ φησι τοὺς ᾄδοντας ἀρσενικῶς λέγεσθαι, τὰς δὲ θηλείας οὕτως. Sed Av. 1095 ὁ θεσπέσιος — ἀχέτας — βοᾷ. Ananius ap. Ath. VII p. 282 b ὅταν θέρος ᾖ κἠχέται βαβράζωσιν. De duobus cicadarum generibus vid. Arist. H. A. V, 30; Plin. H. N. XI, 7. — δόναξ ἀχέτας Aesch. Prom. 572.

v. 1154. Λημνίας: schol. εἶδος ἀμ-

εἰ πεπαίνουσιν ἤ-
δη· τὸ γὰρ φῖτυ πρῷ-
ον φύσει· τόν τε φή-
ληχ' ὁρῶν οἰδάνοντ'·
εἶθ' ὁπόταν ᾖ πέπων,
ἐσθίω κἀπέχω
χἄμα φήμ', Ὧραι φίλαι· καὶ
τοῦ θύμου τρίβων κυκῶμαι·

v. 1157. φύσει R. V. Bekk. Bergk. Both. Mein. φύει vulgo. Suid. s. v. φῖτυ: πρῶτον φύσει.

v. 1158. οἰδαίνοντ' R. V. vulgo. οἰδάνοντ' Bentl. Hermann. l. l. Pors. ad Eur. Phoen. 1398 p. 350, Bekk. Boiss. Dind. Both. Hold. Bergk. Mein.

πέλου Λημνία ὡς ἱστορεῖ Ἀνδροτίων ἐν τῷ γεωργικῷ. Opus Androtionis, de quo vid. Mueller. fr. Hist. p. 371 sqq., alias ignotum.

v. 1156. φῖτυ: schol. σπέρμα, καὶ φιτῦσαι γεννῆσαι. καὶ τὸ γέννημα φίτυμα. Εὔπολις Αὐτολύκῳ „ἀτὰρ ἤγαγες καινὸν φίτυμα βοῶν." Mein. C. II p. 442 corr. τι φῖτυ τῶν β. Pors. καινὸν τὸ φῖτυ (Phot. s. v.) et Elmsl. ap. Blomf. gloss. Aesch. Prom. 241; Bergk. κ. γε φῖτυ Rel. C. p. 345. Schol. Plat. p. 445, Etym. M. s. v. φετύω p. 795, 33, Suid. s. v. φιτῦσαι. — Vid. fr. Arist. ap. Eustath. p. 1291, 26, Bergk. ap. Mein. C. II p. 1065. — Athen. I p. 17 e.

— πρῷον: schol. πρώιμον, δισυλλάβως. Σοφοκλῆς „οὔτ' ἄλλο φῖτυ πρῷον" Nauck. Tr. fr. p. 256. Vid. ad v. 991 et not. ad Vesp. 264.

v. 1157. φήληχ': schol. τὸν ὄλινθον (ὄλυνθον). — κυρίως μὲν οὖν ὁ ἤδη (ἔτι) σκληρὸς καὶ πάρωρος, ὁ ὄψιν μὲν πεπάνσεως ἔχων, ἄωρος δὲ ὤν. — καὶ φῆλος ὁ ἀπατεών, Μένανδρος Ἁλιεῖ „δύ' οἰκίας φηλῶν γερόντων" Mein. C. IV p. 77 e. Suid. s. v. φηλοῦν: ἀπατᾶν et Phot. s. v. — Suid. s. v. φήληκες: τὰ ἄγρια σῦκα τὰ τῇ δείξει πέπειρα: idem s. v. οἴδακες: οἱ λεγόμενοι φήληκες. Cf. Hesych. s. v., Phryn. Bekk. Anecd. p. 71, 4; Etym. M. s. v. φηλώματα p. 791, 32; Eustath. p. 1964, 5; Bergk. ap. Mein. C. II p. 1158.

v. 1158. ὁρῶν, scil. ἥδομαι.

v. 1160. κἀπέχω: schol. τῷ στόματι προσάγω. καὶ Ὅμηρος (Il. ι, 489) „ὄψου ἄσαιμι προταμὼν καὶ οἶνον ἐπισχών." Sic h. l. supplendum τὸν οἶνον.

v. 1161. Ὧραι φίλαι: quod tantum praebent boni.

v. 1162. θύμου: qui bulbusne sit vel cepa, an thymus herba dubitari possit. Cepa pauperum cibus, Plut. 253. 283; Antiphan. ap. Ath. II p. 60 d, Mein. Com. III p. 133. In fragm. comicorum potissimum herbae fit mentio. Quare scholiastam sequamur haec afferentem: κυκεῶνος ἐσθίω. ἄνω (v. 712) τῷ πότῳ τῷ ἐπὶ τῆς γλήχωνός φησι χρῆσθαι πρὸς τὴν ὀπώραν, νῦν δὲ τῷ θύμῳ χρῶνται· μετὰ δὲ τὸ τὴν ὀπώραν φαγεῖν κυκεῶνα πίνουσι, καὶ οὐ βλάπτονται, ἀλλὰ καὶ παχεῖς γίνονται. Vocem κυκᾶν Homero debent Attici.

χᾆτα γίγνομαι παχὺς
τηνικαῦτα τοῦ θέρους
μᾶλλον ἢ θεοῖσιν ἐχθρὸν ταξίαρχον προσβλέπων
τρεῖς λόφους ἔχοντα καὶ φοινικίδ' ὀξεῖαν πάνυ,
ἣν ἐκεῖνός φησιν εἶναι βάμμα Σαρδιανικόν·
ἢν δέ που δέῃ μάχεσθ' ἔχοντα τὴν φοινικίδα,
τηνικαῦτ' αὐτὸς βέβαπται βάμμα Κυζικηνικόν·
χᾆτα φεύγει πρῶτος ὥσπερ ξουθὸς ἱππαλεκτρυὼν

v. 1167. Σαρδανιακόν R.
v. 1168. δέ που δέῃ R. vulgo. δέῃ δέ που V. Dind. in Lips. 1820. 1825. — μάχεσθαι 'χοντα Brunck.
v. 1169. αὐτή i. e. φοινικίς Brunck. in not. — Κυζικηνικόν R. sec. Bekk. V. vulgo. κυζικηνόν R. sec. Inv. Hesych. Suid. Etym. M. s. v. βάμμα K. p. 187, 24, χεζικηνικόν Markl. Eur. Suppl. 1181, Brunck. Bekker. Boiss. φυζακηνικόν (a φυσακινός, δειλός) prop. Bentleius. κυσι — vel κυσοχηνικόν prop. Dobr., coll. Hesychio s. v. κυσοχηνή, sed de quantitate primae dubitat.

v. 1163. παχύς: schol. ἐπειδὴ ἀργοῦσιν οἱ γεωργοὶ τότε τοῦ ἀμητοῦ, ὡς Ἡσίοδός φησιν (Op. 606) „δμῶας ἀναψύξαι φίλα γούνατα." Sed est etiam πλούσιος, εὐτυχής.

v. 1164. τοῦ θέρους etiam ad ἀχέτας v. 1151 pertinet.

v. 1166. τρεῖς λόφους ἔχοντα: Lamachum. Ach. 965 κραδαίνων τρεῖς κατασκίους λόφους.

— φοινικίδ': schol. περικεφαλαίαν φοινικῷ χρώματι βεβαμμένην (quod propter adi. ὀξεῖαν πάνυ schol. interpretatus est). οἱ δὲ κόκκινα περιβλήματα (saga punicea). Magis arridet altera explicatio: ταῖς φοινικίσι μᾶλλον ἐχρῶντο Λακεδαιμόνιοι, ἵνα μὴ αἰσθάνωνται τοῦ αἵματος διὰ τὴν ὁμοιότητα, καὶ ἵνα τρωθέντες μὴ γνωσθῶσι τοῖς πολεμίοις. ὀξεῖαν δὲ ἀντὶ τοῦ εὔχρουν καὶ ἐρυθράν πάνυ. (An ἀντὶ τοῦ πικράν? cf. Ach. 231.) Ceterum vid. supr. ad v. 303.

v. 1167. Σαρδιανικόν: schol. διαφέρουσι γὰρ αἱ Λυδικαὶ βαφαί. Ach. 112 translate dictum β. Σαρδ., ut schol. explicat μαστίζων σε ἐρυθρὸν ποιήσω τοῖς αἵμασι. Ibidem et de Sardinia insula et de Sardibus exposuerunt scholiastae. Cf. fr. Platon. ap. Ath. II p. 48 a, Mein. Com. II p. 683, ubi Mein. scribendum suspicatur Σαρδιακαῖσιν.

v. 1169. Κυζικηνικόν: schol. εἰς κιναιδίαν διαβάλλεται, ὥστε μηδὲ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν εὐρύτητα κρατεῖν δύνασθαι. ὡς καὶ Εὔπολις ἐν Πόλεσιν (Mein. Com. II p. 510). — οἱ γὰρ Κυζικηνοὶ ἐπὶ δειλίᾳ καὶ θηλύτητι ἐκωμῳδοῦντο.

v. 1170. ξουθὸς ἱππαλεκτρυών: schol. ὡς φοινικὰ πτερὰ ἔχοντα δηλοῖ. — θέλει δὲ εἰπεῖν ὅτι πρῶτος φεύγει ὡς ἵππος καὶ ὄρνεον. Aeschylus Μυρμιδόσι dixit ξ. ἱππαλ. quam avem Comicus derisit Av. 800, ubi vid. schol.

τοὺς λόφους σείων· ἐγὼ δ' ἕστηκα λινοπτώμενος.
ἡνίκ' ἂν δ' οἴκοι γένωνται, δρῶσιν οὐκ ἀνασχετά,
τοὺς μὲν ἐγγράφοντες ἡμῶν, τοὺς δ' ἄνω τε καὶ κάτω
ἐξαλείφοντες δὶς ἢ τρίς. αὔριον δ' ἔσθ' ἥξοδος·
τῷ δὲ σιτί' οὐκ ἐώνητ'· οὐ γὰρ ᾔδειν ἐξιών·
εἶτα προσστὰς πρὸς τὸν ἀνδριάντα τὸν Πανδίονος
εἶδεν αὐτόν, κἀπορῶν θεῖ τῷ κακῷ βλέπων ὀπόν.

v. 1172. ἡνίκ' ἂν δ' R. V. Dind. Bekk. Boiss. Both. Hold. Bergk. Mein. ἡνίκα δ' ἂν vulgo. cf. Markl. ad Eur. Iph. T. 1217; Elmsl. ad Med. 185 p. 112 not.
v. 1174. αὔριον δ' R. V. Inv. recentt. αὔριον γ' vulgo. αὐριόν γ' Brunck. Both. Boiss.
v. 1175. ᾔδην Elmsl. Ach. 35 p. 12. ᾔδειν defendit Cobet. V. L. II p. 212 sqq. cf. Kidd. ad Daw. p. 429. Moer. s. v. p. 173 Piers.
v. 1176. Legendum προσστάς = ἐπιστάς, quo verbo etiam scholiasta utitur. Idem voluisse Lentingium video. προστάς vulgo.
v. 1177. θεῖ τῷ κακῷ R. V. Inv. recentt. ἔθει κακόν B. Brunck. ἔθει τὸ κακόν vulgo. ἔθει κακῶν Fl. Chr. in not. ἐθελοκακεῖ Bentleius.

et Ran. 932 c. schol. Vid. Nauck. Tr. fr. p. 32.

v. 1171. λινοπτώμενος: retia speculans, i. e. ἥσυχος, ἤρεμα oppositum τῷ σείειν τοὺς τρεῖς λόφους. Schol. λινόπτας γάρ φησιν Ἀριστοτέλης τοὺς τὰ θηρευτικὰ λίνα φυλάττοντας, ὡς καὶ οἰνόπτας τοὺς οἰνοφύλακας. Hesych. Suid. s. v. Hesych. s. v. λινοπτάζω, Lob. Phryn. p. 608. Primam syllabam ab Aristophane produci notavit editor H. Stephani.

v. 1172. ἀνασχετά: secundum Hom. Od. β, 63 οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται. Cf. Ach. 618, Eq. 1305, Eccl. 941, Plut. 898. Saepius in his et in fragm. comicorum coniunctum δεινὸν (—νὰ) κοὐκ ἀνασχετόν (—τά).

v. 1173. ἐγγράφοντες: schol. εἰς τὸν κατάλογον τῶν πολεμίων (leg. πολεμούντων). Eq. 877. 926 c. scholl. In fragm. Eur. Pelei ap. Stob. Fl. XCIII, 10 utrumque videtur coniunctum esse. ὃν (ὄλβον) γ' ἐξαλείφει ῥᾷον ἢ 'γγράφει θεός. Ibi γραφήν Meinekius probatus Nauckio Tr. fr. p. 437. Ceterum utrumque verbum scriptoribus et poetis Atticis usitatum.

v. 1175. ᾔδειν: schol. Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ᾔδει, ὡς τὸ (Plut. 696) „προσῄειν — οὐδέπω.“

— ἐξιών = στρατευσόμενος.

v. 1176. Πανδίονος: schol. τόπος Ἀθήνησιν παρὰ πρυτανεῖον, ἐν ᾧ ἑστήκασιν ἀνδριάντες, οὓς ἐπωνύμους καλοῦσιν. ἐπειδὰν οὖν κατάλογον δεήσῃ γενέσθαι στρατείας, προσγράφοντες τὰ ὀνόματα τῶν καταλεγομένων ἐπὶ ἑνὸς προτιθέασι τούτων τῶν ἀνδριάντων, ὑπὲρ τοῦ φανερὸν ἐκεῖσε γενέσθαι τοῖς καταλεγομένοις. τούτων οὖν τῶν ἐπωνύμων καὶ ὁ Πανδίονός ἐστιν ἀνδριάς. De tribubus vid. e. g. Schoemanni Antiq. i. p. Gr. p. 200 sqq., de militum delectu Schoem. l. l. p. 253 sq.

v. 1177. αὐτὸν: scil. ἐγγεγραμμένον.

— ὀπόν: schol. ἀντὶ τοῦ πικρίαν

ταῦτα δ' ἡμᾶς τοὺς ἀγροίκους δρῶσι, τοὺς δ' ἐξ ἄστεος
ἧττον, οἱ θεοῖσιν οὗτοι κἀνδράσι ῥιψάσπιδες.
ὧν ἔτ' εὐθύνας ἐμοὶ δώσουσιν, ἢν θεὸς θέλῃ.
πολλὰ γὰρ δή μ' ἠδίκησαν,
ὄντες οἴκοι μὲν λέοντες,
ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες.

v. 1178. ἄστεως R. Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Boiss. Hold. Mein. ἄστεος V. vulgo, recte versu permittente.

v. 1179. κἀνδράσιν R. V. Kust. Burm. Brunck. Inv. recentt. κἀνδράσι antea vulgo et Dind. in Lips. 1820.

v. 1180. ἐντεῦθεν pro ἔτ' R.

v. 1181. μὲν γάρ R. sec. Inv. γὰρ δή V. vulgo. μὲν δή Brunck. tacite, Boiss.

v. 1182. ἐν Ἐφέσῳ δ' ἀλώπεκες Dobraeus.

καὶ δριμύτητα ὁρῶν. καὶ ὀπὸς δὲ τὸ τῶν δένδρων δάκρυον καὶ τὸ ἀποστάλαγμα τοῦ γάλακτος. Succus est aliquis acidus vel amarus, cuius vero rei, non dixerim. Vid. Moer. s. v. p. 290 sq. H. Steph. s. v. De βλέπων ὀπόν vid. ad Vesp. 455, Kidd. ad Daw. p. 563. Nostrum est: sauer sehen. Cf. Plut. 719 c. schol.

v. 1179. ῥιψάσπιδες: schol. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐχθροὶ τὸ ῥ. παρ' ὑπόνοιαν ἐπήνεγκε. I. e. in proelio Cleonymi sunt, domi Lamachi omnes.

v. 1180. εὐθύνας: h. l. = δίκην. Phot. s. v. εὐθύνας: δίκας, τιμωρίας. De magistratu Bekk. Anecd. p. 187, 3; Harpocr. s. v., al. Ad ἢν θεὸς θέλῃ Bergl. comp. Eur. Med. 803, Troad. 867.

v. 1182. λέοντες: schol. παροιμία παρὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Λάκωνας ἀτυχήσαντας „οἴκοι λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ δὲ Λάκωνες,“ ubi ἀλώπεκες pro Λάκ. legit Fl. Chr. ex Aeliano V. H. XIII, 9. Cf. Alciphr. II, 1; Plut. V. Sull. p. 476 e, Pind. Ol. XI, 20 sq.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΔΡΕΠΑΝΟΥΡΓΟΣ. ΧΟΡΟΣ

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἰοὺ ἰού.
ὅσον τὸ χρῆμ' ἐπὶ δεῖπνον ἦλθ' ἐς τοὺς γάμους.
ἔχ' ἀποκάθαιρε τὰς τραπέζας ταυτηί·
πάντως γὰρ οὐδὲν ὄφελός ἐστ' αὐτῆς ἔτι.
ἔπειτ' ἐπιφόρει τοὺς ἀμύλους καὶ τὰς κίχλας
καὶ τῶν λαγῴων πολλὰ καὶ τοὺς κολλάβους.

v. 1188. ἐπισφόρει R. ἐπεισφόρει Γ. ἐπείσφερε V. vulgo. ἐπέσφερε Dind. in Lips. 1820 et Oxon. ἐπιφόρει Dobr. Dind. in Paris. Hold. Mein. — τοὺς ἀ. R. V. Dind. Bekk. Hold. Bergk. τὰς vulgo. vid. H. Steph. s. v.

v. 1184 sqq. Finita parabasi domus Trygaei aperitur, ut per ianuam conspici possint, quae intra domum agantur. Non enim probabile est Trygaeum prodiisse statim.

v. 1185. ὅσον τὸ χρῆμ': scil. ἀνδρῶν εὐωχησομένων vel τοῦ δείπνου κιττώντων. Fingit autem convivas adesse, non appropinquantes videt. Hi enim sunt, qui statim procedunt quum laudaturi tum reprehensuri felicem Oporae maritum. Ad duplicem praepositionem ἐπὶ — ἐς Boisson. comp. supra v. 104 ὡς — ἐς.

v. 1186. ἔχ': = ἄγε, Vesp. 1149, cf. Heind. ad Plat. Prot. p. 349 d.
— ταυτηί: schol. περικεφαλαίαν δίδωσιν, ἵνα τοῖς λόφοις ἀπομάττῃ τὴν τράπεζαν.

v. 1188. ἀμύλους: schol. ἄ. πλακοῦντές τινες, οἱ δὲ ζωμοὶ πλακουντώδεις. ὃν νῦν ἀμύλατόν φασιν. Cf. Hesych. Etym. s. v. p. 87, 42, Ach. 1092. Vox saepius obvia in fragm. comicorum.

v. 1189. κολλάβους: schol. εἶδος ἄρτων. εἰσὶ δὲ μικροὶ ἀρτίσκοι, ἐκ τῶν μεγάλων κεκολλαβισμένοι. Vid. Ind. ap.

ΔΡΕΠΑΝΟΥΡΓΟΣ.

ποῦ ποῦ Τρυγαῖός ἐστιν;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀναβράττω κίχλας.

ΔΡΕΠΑΝΟΥΡΓΟΣ.

ὦ φίλτατ' ὦ Τρυγαῖ' ὅσ' ἡμᾶς τἀγαθὰ
δέδρακας εἰρήνην ποιήσας· ὡς προτοῦ
οὐδεὶς ἐπρίατ' ἂν δρέπανον οὐδὲ κολλύβου·
νυνὶ δὲ πεντήκοντα δαρχμῶν ἐμπολῶ·
ὁδὶ δὲ τριδράχμους τοὺς κάδους εἰς τοὺς ἀγρούς.
ἀλλ' ὦ Τρυγαῖε τῶν δρεπάνων τε λάμβανε

v. 1191. ὅσ' R. V. ut videtur, Bentl. Bergl. Pors. Brunck. recentt. Elmsl. Ach. 475 p. 46. ὅς vulgo.
v. 1194. π. δραχμῶν ἐ. R. V. vulgo. δαρχμῶν Dind. in Oxon. et Paris. Bergk. in notis. δραχμῶν αὔτ' Brunck. ν. δ' ἐγὼ μὲν πεντέδραχμα ταῦτ' ἐμπολῶ Elmsl. Ach. 178 p. 23. π. γε δραχμῶν Lenting. π. δραχμῶν ἐγὼ 'μπολῶ et ἐγὼ 'μπολῶ δραχμῶν Dawes. p. 203 sq. Prius rec. Boiss. πάντ' ἐμπολῶ Reis. Coni. p. 112, sed vid. eundem in Ien. L. Z. a. 1817 p. 404. Elmsl. ad Eur. Med. 148 p. 105 priorem produci posse probat. πεντήκοντά γ' ἐμπ.δ. Dobr. νυνὶ δὲ πέντε δραχμῶν ἐγὼ ταῦτ' ἐμπολῶ suspic. Boisson.
v. 1195. οἱδί R. — ἐς R. V. Dind. in Oxon. et Paris. εἰς vulgo; item v. 1199.

Mein. C. V. s. v. et Lobeck. ad Phryn. p. 193. (Eq. 263 ἐνεκολήβασας deglutivisti) Ran. 507 c. schol. Suid. s. v. De altera verbi κ. notione vid. Eustath. p. 1915, 7.

v. 1190. Prodit falcarius Trygaeo gratulabundus.

— ἀναβράττω: cf. Ach. 1005 scenam persimilem, it. Ran. 510, Pherecr. ap. Eustath. p. 801, 56, Mein. Com. II p. 345. χρέα ἀνάβραστα Ran. 553. Versum l. Zonar. s. v. βράσσω.

v. 1191. ὅσ': vid. ad. v. 876. De duplici ὦ vid. Elmsl. Ach. v. l.

v. 1192. δέδρακας — ποιήσας: sic Eccl. 1045 κεχάρισαι — ἀπαλλάξασα. Cf. Heind. Plat. Ph. p. 60 d. De activo ποιήσας v. Elmsl. Ach. 58 p. 14.

v. 1193. κολλύβου: schol. εἶδος εὐτελοῦς νομίσματος, ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὀβολοῦ. Eup. apud schol. Pac. 1142, Mein. C. II p. 510. cf. Hesych. s. v., Polluc. IX, 72.

v. 1194. δαρχμῶν: vid. not. ad Vesp. 691. Haud contemnenda Elmsleii coniectura πεντέδραχμα et quum sequatur τριδράχμους et quum quinquaginta drachmas aut ostentationis causa falcarius dixerit aut omnino pretium mentitus sit inauditum.

v. 1195. τριδράχμους: cf. Lob. ad Phryn. p. 547.

— τοὺς κάδους: schol. πιπράσκει δηλονότι. καδοποιὸς δὲ ἦν ὁ σὺν αὐτῷ.

v. 1196. προῖκα: schol. τὴν καταστολὴν τοῦ δράματος ἐποίησεν ὁμοίαν τοῖς 'Αχαρνεῦσιν, ἐπεὶ κἀκεῖ τῷ μὲν πρυτανεύσαντι τὴν εἰρήνην δῶρα δίδοται

καὶ τῶνδ' ὅ τι βούλει προῖκα· καὶ ταυτὶ δέχου.
ἀφ' ὧν γὰρ ἀπεδόμεσθα κἀκερδάναμεν,
τὰ δῶρα ταυτί σοι φέρομεν εἰς τοὺς γάμους.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἴθι νυν καταθέμενοι παρ' ἐμοὶ ταῦτ' εἴσιτε
ἐπὶ δεῖπνον ὡς τάχιστα· καὶ γὰρ οὑτοσὶ
ὅπλων κάπηλος ἀχθόμενος προσέρχεται.

v. 1197. προῖκα· καί R. V. B. C. Brunck. recentt. προῖκα γάρ vulgo. — ταῦτα R.

v. 1198. γάρ R. V. B. C. Brunck. recentt. γ' ἄρ' vulgo. — ἀπεδόμεσθα R. V. ut videtur, B. C. Bentl. Bergl. Brunck. recentt. ἀπεδόμεθα vulgo. ἀπεδιδόμεθα Dawes. — κἀκερδάναμεν R. V. Bekk. Dind. Hold. Bergk. Mein. κἀκερδαίνομεν vulgo.

παρὰ πάντων ὡς εἰπεῖν τῶν Ἑλλήνων, τῷ δὲ Λαμάχῳ οὐδέν.

v. 1200. εἴσιτε. Iam Trygaeus domum reliquit, quare amicos iubet intrare domum. cf. v. 1212. — ἴθι νῦν ut εἰπέ μοι et ἄγε δή saepe cum numero plurali coniungitur.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ. ΧΟΡΟΣ

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

οἴμ' ὡς προθέλυμνόν μ' ὦ Τρυγαῖ' ἀπώλεσας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί δ' ἔστιν ὦ κακόδαιμον; οὔ τί που λοφᾷς;

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ἀπώλεσάς μου τὴν τέχνην καὶ τὸν βίον,
καὶ τουτουὶ καὶ τοῦ δορυξοῦ 'κεινουί.

v. 1203. οἴμοι ὡς R.

— Ὁπλοποιός vel ὁπλοπώλης praefigendum censet Bergk., et hunc tantum cum Trygaeo sermonem facere, reliquas autem personas mutas, comites servosve mercatoris armorum esse. Ὅπλων κάπηλος praef. Mein.

v. 1206. τουτουί R. V. B. C. vulgo. τουτονί Ald. Iunt. I. II. III. (corr. Frob.) Brub. Crat. Wech.

v. 1203. προθέλυμνον: schol. ἄρδην, πρόρριζον (Hom Il. ι, 541). — Ἀρίσταρχος δὲ τὸ συνεχὲς καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ δηλοῦσθαί φησι (Hom. Il. ν, 130; ο, 479). Cf. Eq. 528, ubi schol. item προρρίζους, Il. κ, 15. Suid. Etym. M. s. v. p. 688, 45.

v. 1204. λοφᾷς: schol. λόφους πολλοὺς ἔχεις ἐν πράσει; quae melior est explicatio quam Hesychii et Photii s. v. λόφου ἐπιθυμεῖν explicantium. Addit schol. ὄνομα δὲ πεποίηκε νοσήματος ἀπὸ τοῦ πράγματος, ὡς λέγομέν τινα ὑδεριᾶν, ποδαγρᾶν, σπληνιᾶν. Verum non de morbo sed de copia agitur, ut idem rursus: σημαίνει δὲ τὸ πλῆθος ἔχειν λόφων.

v. 1206. τουτουί: i. e. galearum

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τί δῆτα τουτοινὶ καταθῶ σοι τοῖν λόφοιν;

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

αὐτὸς σὺ τί δίδως;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὅ τι δίδωμ'; αἰσχύνομαι.
ὅμως δ', ὅτι τὸ σφήκωμ' ἔχει πόνον πολύν,
δοίην ἂν αὐτοῖν ἰσχάδων τρεῖς χοίνικας,
ἵν' ἀποκαθαίρω τὴν τράπεζαν τουτῳί.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ἔνεγκε τοίνυν εἰσιὼν τὰς ἰσχάδας·
κρεῖττον γὰρ ὦ τᾶν ἐστιν ἢ μηδὲν λαβεῖν.

— κεινουί B. C. et R. V. ut videtur, vulgo. 'κεινουί Kust. Burm. Dind. Bergk. Mein.

v. 1208. ὅ τι δίδωμ'; R. V. B. C. Reiskius, Brunck. recentt. ὅτι δίδωμ' αἰσχ. vulgo.

v. 1209. σφήκωμ' ἔχει πόνον πολύν codd. vulgo, σφήκωμα πολὺν ἔχει πόνον Brunck. σφήνωμ' prop. Reisk., cf. Valcken. Eur. Phoen. 674. — πολὺν πόνον Boiss.

v. 1210. αὐτῶν R. V. vulgo. αὐτόν C. αὐτοῖν B. Brunck. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Both. Bergk. Mein. — Sequentem v. eiec. Mein., defensum tamen versu 1215.

v. 1213. μηδένα R.

fabri, qui cum hastario armorum mercatorem comitatur. Vtraque persona muta. Vid. Proleg. p. 37 sqq.

— δορυξοῦ: de forma vid. Reis. ad Soph. Oed. Col. p. 355, supra v. 451.

v. 1207. καταθῶ: numerem, solvam ut Ran. 176, Vesp. 661; Soph. Oed. Col. 227; et ap. scriptores Atticos, maxime oratores saepe.

v. 1208. αἰσχύνομαι: scil. εἰπεῖν sive etiam καταθεῖναί τι, quum nullius sint pretii. Prius schol. voluit: ἐλάχιστον γάρ ἐστιν, ὃ μέλλω δοῦναι τίμημα.

v. 1209. σφήκωμ': schol. τόπος τῆς περικεφαλαίας ὅπου τὰ πτερὰ δέδεται. ἄλλως. τὸ πλέγμα, οἷον ὅτι ἐπιμελῶς τοῖς ἱμᾶσιν ἐνδέδεται. καὶ Ὅμηρος (Il. ρ, 52)· πλοχμοὶ δ' οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. Cf. Suid. Hesych. s. v. Phryn. Bekk. An. p. 64, 1. Sophocl. apud schol. Apoll. Rh. γ, 1372 dixit καὶ κρᾶτα φρίξας εὐλόφῳ χαλκώματι, Nauck. Tr. fragm. p. 163.

v. 1210. ἰσχάδων: videntur igitur fici aridae vilis pretii fuisse, quum cristarius respondeat κρεῖττον — ἢ μηδὲν λαβεῖν. Non item Vesp. 297, ubi vid. not.

— χοίνικας cf. not. ad Vesp. 481.

v. 1211. τουτῳί: τῷ λόφῳ, supra

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀπόφερ' ἀπόφερ' ἐς κόρακας ἀπὸ τῆς οἰκίας.
τριχορρυεῖτον, οὐδέν ἐστον τὼ λόφω.
οὐκ ἂν πριαίμην οὐδ' ἂν ἰσχάδος μιᾶς.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

τί δαὶ δεκάμνῳ τῷδε θώρακος κύτει
ἐνημμένῳ κάλλιστα χρήσομαι τάλας;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὗτος μὲν οὐ μή σοι ποιήσει ζημίαν.
ἀλλ' αἶρέ μοι τοῦτόν γε τῆς ἰσωνίας·
ἐναποπατεῖν γάρ ἐστ' ἐπιτήδειος πάνυ —

v. 1214. ἀπὸ τ. ὀ. R. V. Inv. recentt. exc. Both. ἐκ τ. vulgo. — ἐς κόρακας tanquam interiectionem signis saepsit Lenting.
v. 1215. Post ἐστόν punctum posuit Brunck. recentt. exc. Bekkero Bothio Holdenio et Meinekio, qui vulgatam exhibuerunt.
v. 1217. θώρηκος R.
— σκύτει vulgo. κύτει codd. Bentl. Kust. recentt.
v. 1217—1233 in canonem versuum castorum non admisit Holden.
v. 1218. ἐνημμένως R.
v. 1219. ὅπως μὲν οὖν μή Reisk. ποήσω R. ποήση V. ποήσει Bekk.
v. 1220. ἄπαιρε (pro ἀπόδου, vende) Reisk.

v. 1186. Versum spurium iudicavit Hamaker. Mnem. V p. 152 sq.

v. 1215. τριχορρυεῖτον: schol. ὑπὸ τοῦ χρόνου γὰρ ἐσάπησαν. Simul opinor διὰ τοὺς τριχοβρῶτας.

v. 1217. Dum disparet crista, en eodem vestigio promit loricam; ipse cothurno incedere coepit. — δεκάμνῳ = δέκα μνῶν: cf. Hesych. s. v. ἡμιπέλεκκος, Suid. s. v.

— κύτει: schol. τὸ κοῖλον τῶν θωράκων. Vox tragicorum maxime est et Platonis, verum etiam reliquorum comicorum, vid. Ind. ap. Mein. C. V. s. v.

v. 1218. ἐνημμένῳ: schol. συντεθειμένῳ, ἐρραμμένῳ. Berglerus explicat: superinducto vel intus subducto corio.

v. 1219. οὐ μή: vid. Proleg. ad Vesp. p. 141 not. — ζημίαν, iacturam, Plut. 1124. Vid. ζημίας φέρειν, ἐπιβάλλειν in Ind. ap. Mein. C. V. s. v. ζημία.

v. 1220. ἰσωνίας: schol. τῆς ἴσης τιμῆς καὶ ὅσου σοι καθέστηκεν ἢ ἐπώλησας ἄλλῳ. — ἴσως τοὺς Ἴωνας σκώπτει, ὡς ἁβρῶς διαιτωμένους καὶ πολλὰ ἀποπατοῦντας. Cf. Phot. Suid. Hesych. s. v. Fritzsch. Daetal. p. 77.

v. 1221. ἐναποπατεῖν: ut ἐναποτῖσαι Av. 38. ἐπιτήδειος cum infinitivo ἐνιππεῦσαι Herod. VI, 102, cum ἐμμαχέσασθαι id. IX, 7. Cf. Elmsl. Eur. Bacch. 508. — Schol. δηλονότι οὐκ ἔστιν ἁλυσειδωτὸς (catenatus) ἀλλ' ὁ λεγόμενος στατός (solidus). εἰκάζει δὲ αὐτὸν λασάνῳ

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

παῦσαι ʼνυβρίζων τοῖς ἐμοῖσι χρήμασιν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὡδὶ παραθέντι τρεῖς λίθους. οὐ δεξιῶς;

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ποίᾳ δʼ ἀποψήσει ποτʼ ὦμαθέστατε;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

τῃδὶ διεὶς τὴν χεῖρα διὰ τῆς θαλαμιᾶς,
καὶ τῇδʼ —

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ἅμʼ ἀμφοῖν δῆτʼ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἔγωγε νὴ Δία,
ἵνα μή γʼ ἀλῶ τρύπημα κλέπτων τῆς νεώς.

v. 1222. παῦσαί μʼ ὑ. R. V. Kust. vulgo. παῦσαι ʼνυβρίζων Elmsl. Ach. 351 p. 37. „conieci ʼνυβρίζων" Bergk. ed. II. (παῦσαι μʼ ante Kust. vulgo). παῦσαι ʼφυβρ. Mein.

v. 1223. τρεῖς λίθους. οὐ δεξιῶς; B. Brunck. recentt. (R. V.?) — τ. λ. ο. δεξιῶς. vulgo. τρ. λ. μοι δ. Bentl.

v. 1225. θαλαμίας Brunck. Elmsl. Ach. 553 p. 53, Dind. in Lips. Both. θαλαμιᾶς codd. vulgo.

v. 1226. ἅμʼ loricario tribuit Brunck. recentt. — vulgo Trygaei est. De R. V. res incerta.

ὀρθῶς σταθέντι, ἐπεὶ τὰ ἄνω παραπλήσια ἔχει τοῖς χείλεσι τοῦ λασάνου.

v. 1223. παραθέντι: ab ἐπιτήδειον pendet, pergit enim Trygaeus mercatoris lamentationibus nequaquam commotus.

— τρεῖς λίθους: schol. καὶ γὰρ παροιμία „τρεῖς εἰσιν ἱκανοὶ πρωκτὸν ἀπομάξαι λίθοι — ἂν ὦσι τρηχεῖς, ἂν δὲ λεῖοι, τέτταρες." Plut. 817 ἀποψώμεσθα δʼ οὐ λίθοις ἔτι ἀλλὰ σκοροδίοις ὑπὸ τρυφῆς ἑκάστοτε.

v. 1224. ποίᾳ: schol. διὰ ποίου μέρους ἀπομάξασθαι τὸν πρωκτὸν δυνήσῃ; Credo potius χειρί supplendum, et dictum esse pro ποτέρᾳ.

v. 1225. τῃδί: scil. τῇ δεξιᾷ, ni fallor. schol. διὰ τῆς ἐκβολῆς τῆς ἐν τῷ θώρακι τὴν αὐτοῦ χεῖρα καθῆκεν. — θαλαμιὰ δὲ εἴρηται παρὰ τὸ ἐοικέναι νεὼς τρυπήματι. κυρίως γὰρ ἡ κάτω τῆς νεὼς τρώγλη θαλαμιὰ λέγεται (columbaria).

v. 1227. κλέπτων: schol. τοῦτό φησιν εἰς τοὺς τριηράρχας, ὅτι ἀπέφραττόν τινα τρυπήματα, ἵνα τὸν μισθὸν τῶν ναυτῶν κερδαίνοιεν, ἐκ δὲ τῆς ὄψεως τῶν τρυπημάτων μὴ ἐλέγχωνται. — ἠναγκάζοντο δὲ οἱ ναύκληροι τοσούτους ναύτας μισθοῦσθαι, ὅσα εἶχε τρυπήματα ἡ τριήρης. Festive igitur manus cum remis comparat.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ἔπειτ' ἐπὶ δεκάμνῳ χεσεῖ καθήμενος;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἔγωγε νὴ Δί' ὠπίτριπτ'. οἴει γὰρ ἂν
τὸν πρωκτὸν ἀποδόσθαι με χιλιῶν δραχμῶν;

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ἴθι δὴ 'ξένεγκε τἀργύριον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' ὦγαθὲ
θλίβει τὸν ὄρρον. ἀπόφερ', οὐκ ὠνήσομαι.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

τί δ' ἄρα τῇ σάλπιγγι τῇδε χρήσομαι,
ἣν ἐπριάμην δραχμῶν ποθ' ἑξήκοντ' ἐγώ;

v. 1230. χιλιῶν R. Dind. in Oxon. et Paris. Bergk. Mein. χιλίων vulgo.
v. 1233. ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ R. ut videtur, om. V. Iunt. III. σαλπιγγοποιός vulgo ante Brunckium. Ὅπλων κάπηλος Mein. τί δ' ἄρα R. V. Kust. recentt. τί δ' ἔγωγ' ἄρα τῇ B. Brunck. Both. τί δ' ἄρα vulgo ante Kust. τί ἄρα τῇ Elmsl. Ach. 127 p. 20. τί δ' ἐγὼ 'ρα τ. σ. Lenting.

v. 1228. χεσεῖ: schol. καὶ ὑπομενεῖς τοσοῦτον ἀργυρίου αὐτοῦ (τ. θώρακος) διδοὺς ὡς λασάνῳ ἀγγείῳ χρήσασθαι; Quasi Trygaeus serio emturus sit loricam.

v. 1229. ὠπίτριπτ': constanter crasin in hoc verbo adhibuit Comicus; Ach. 537 ὠπίτριπτε, Plut. 619 ἠπίτριπτος, Plut. 275 οὑπίτριπτος, Alex. ap. Athen. IV p. 165 d, Mein. C. III p. 427.

v. 1230. χιλιῶν: Suid. οὕτως οἱ 'Αττικοὶ περισπῶσιν. Eq. 660 schol. τὸ δὲ χιλιῶν περισπῶσιν. Eadem de χιλιῶν Ioann. Alex. τονικ. παραγγ. p. 18, 6 et de μυριαδῶν et χιλιαδῶν Arcad. p. 136, 4 tradunt (Ddf.). Itaque Ach. 1055 nunc Dind. et Bergk. dederunt χιλιῶν δρ. (ibi R. μυρίων, an μυριῶν?). Cf. Fritzsch. Daetal. p. 119. Nostrum est: für vel um tausend Thaler, quod item in proverbium abiit. Cf. Aristoph. ap. Plut. Nic. c. 8, Bergk. ap. Mein. C. II p. 985 sq.

— ἀποδόσθαι: πωλῆσαι, Dawes. p. 242.

v. 1232. θλίβει: schol. μιμεῖται τοὺς ἐπ' ἀληθείᾳ ἐνδυομένους τοὺς θώρακας καὶ διὰ τὸ μὴ ὠνεῖσθαι θλίβειν λέγοντας τὸν τράχηλον ἢ τοὺς ὤμους: τοιαῦτα δέ φασι βουλόμενοι διακόψαι τὸ τίμημα. — δῆλον δὲ ὅτι λαβὼν τὸν θώρακα ἐπεκάθισεν αὐτῷ ὡς λασάνῳ, ἵνα μᾶλλον κινήσῃ γέλωτα.

— θλίβει: cf. Ran. 520, Lys. 314, Vesp. 1289, schol. Ran. 3, Bergk. ap. Mein. C. II p. 1084.

v. 1233. Ecce alium vulgo faciunt prodeuntem, tubarum fabricatorem, aut tubicinem, ut Brunckius praeeunte Fl. Chr. voluit edendo Σαλπιγκτής, quod receperunt Inv. Dind. in Lips. Bekk.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μόλυβδον ἐς τουτὶ τὸ κοῖλον ἐγχέας,
ἔπειτ' ἄνωθεν ῥάβδον ἐνθεὶς ὑπόμακρον,
γενήσεταί σοι τῶν καταχτῶν κοττάβων.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

οἴμοι καταγελᾷς.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀλλ' ἕτερον παραινέσω.
τὸν μὲν μόλυβδον, ὥσπερ εἶπον, ἔγχεον·
ἐντευθενὶ δὲ σπαρτίοις ἠρτημένην
πλάστιγγα πρόσθες, χαὐτό σοι γενήσεται

v. 1235. 1239. μόλυβδον R. V. B. Γ. Brunck. recentt. μόλιβδον vulgo. cf. Moer. s. v. p. 257 P.
— ἐγχέων Daw. p. 236.

v. 1237. τῶν καταχτῶν κότταβος Dobraeus, ut θύμον τε τῶν Ὑμηττίων Eubuli ap. Poll. VI, 67, Mein. C. III p. 214 (aut Antiphanis ap. Ath. I p. 28 d).

v. 1238. ἑτέρᾳ Elmsl. Ach. 826 p. 78.

v. 1240. Scholiasta videtur legisse ἠρτημένῃ scil. σάλπιγγι.

v. 1241. χαὐτό R. V. B. C. (?) Bentl. Bergl. Burm. Brunck. recentt. χαὐτῷ σοι Port. Amstel. Kust. χαὐτός σοι antea vulgo. χαὐλός vel χᾆτα Fl. Chr.

propter versum 1234 ἣν ἐπριάμην. Sed vide v. 1244.

Ad τί δ' ἄρα τῇ cf. v. 230. 880.

v. 1235. μόλυβδον: schol. τὸν κώδωνα τῆς σάλπιγγος συμβουλεύει αὐτῷ πωμάσαι μολύβδῳ καὶ ἐν μέσῳ ἐνεῖραι ῥάβδον· οὕτω γὰρ ἡ χαλκῆ λάταξ ἐν μέσῳ ἐτίθετο ἠρτημένη, ὥς φασιν, ἀπὸ τῆς ὀροφῆς, ἀπὸ τοῦ αὐλοῦ τοῦ μέσου, ὥστε ἀποκοτταβίζειν εἰς αὐτήν. νῦν δὲ καὶ ἀγγεῖον κότταβον εἴρηκε. καταχτὸν δὲ ἀπὸ τοῦ κατάγειν ἄνωθεν τῇ χειρί. De cottabis vid. schol. ad v. 1237 et, quem laudat, Ath. XV p. 666 b sqq., schol. Lucian. Lexiph. c. 3, Poll. VI, 109 sqq., Becker. Charikl. I p. 477 sqq., C. F. Herm. Privatalt. p. 259. 262. In fragmentis comicorum cottabi mentio frequens, vid. etiam s. v. λάταξ. Ad ἄνωθεν cf. Lobeck. Phryn. p. 285. — De constructione ἐγχέας — ἐνθείς — σοι vid. Elmsl. Ach. 334 p. 35.

v. 1240. Neganti cottabum fieri ex tuba, ut trutinam faciat, suadet. —
— ἐντευθενί: ex τοῦ στόματος vel τῷ στόματι. Sed schol. τὸ μεσαίτατον, φησίν, ἔκδησον σπάρτῳ, ἵνα τρυτάνη γένηται ἐκ τοῦ τῆς σάλπιγγος αὐλοῦ. Sed quum πλάστιγξ utrumque significet et linguam librae et lancem, hic lancem esse intelligendam propter σπαρτίοις ἠρτημένην arbitror. De variis v. πλάστιγξ notionibus vid. Hesych. Suid. s. v. — Ar. Ran. 1378 τὼ πλάστιγγε utraque librae lanx. — Libram autem

τὰ σῦχ' ἐν ἀγρῷ τοῖς οἰκέταισιν ἱστάναι.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ὦ δυσκάθαρτε δαῖμον ὥς μ' ἀπώλεσας,
ὅτ' ἀντέδωκά γ' ἀντὶ τῶνδε μνᾶν ποτε·
καὶ νῦν τί δράσω; τίς γὰρ αὔτ' ὠνήσεται;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

πώλει βαδίζων αὐτὰ τοῖς Αἰγυπτίοις·
ἔστιν γὰρ ἐπιτήδεια συρμαίαν μετρεῖν.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

οἴμ' ὦ χρανοποί' ὡς ἀθλίως πεπράγαμεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οὗτος μὲν οὐ πέπονθεν οὐδέν.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ἀλλὰ τί

v. 1242. ἑστάναι R.
v. 1243. ὥς μ' (R. V.?) Brunck. Pors. recentt. ὅς μ' vulgo. ''Οπλ. κάπ. praef. Mein.
v. 1244. ἀντέδωκ' ἀντί R. V. κἀντὶ Enger. Bergk. ed II. ἀντέδωκ' ἐγὼ 'ντί Mein.
v. 1248. Σαλπιγγ. praef. R. Δορυξ. vulgo. ''Οπλ. κάπ. Mein.
v. 1247. συρμαῖαν R.
v. 1248. οἴμ' ὦ R. B. Brunck. in not. recentt. οἴμοι ὦ V. vulgo. — χρανοπῶλ' v. Dal. Mnem. II p. 101.
v. 1249. ἀλλά — χρήσεται; quae vulgo sunt χρανοποιοῦ, δορυξῷ dedit Brunck. in not., seq. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. ''Οπλ. κάπ. Mein. ἀλλὰ τί; ἔτ' ἔστι Bergk.

hanc Droysenius recte vocavit: Desemer, quippe quae non indigeat lingua.

v. 1242. ἱστάναι: de appendendi notione vid. Piers. ad Moer. s. v. p. 204.

v. 1243. Galearum fabrum accedere censet scholiasta: οὗτος κράνη κομίζει δύο. Ad ὦ — ἀπώλεσας cf. Nub. 1265 (Br.) — δυσκάθαρτος, inexpiabilis, ut Soph. Ant. 1285.

v. 1244. ὅτ' — ποτε: i. e. πάλαι ἀπωλόμην, scil. ex quo galeam mihi paravi.

v. 1247. συρμαίαν: schol. οἱ μὲν ἀξιοῦσι χυλὸν βοτάνης εἶναι τὴν συρμαίαν, ᾗ χρῶνται οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς διάρροιαν, τινὲς δὲ τὸν λεγόμενον ζύθον, ὡς καί φησι Δίδυμος. Cf. Herodot. II, 125, Phot. Zonar. Moer. s. v. p. 351 P. Hinc συρμαΐζειν purgare Herod. II, 77. Thesm. 857 Euripides Aegyptios appellat μελανοσυρμαῖον λεών. — Ex succo ῥαφανίδος haec potio purgatoria fiebat (Herod. II, 88).

v. 1248. Vulgo haec ad galearum fabrum hastarius loqui iubetur.

ἔτ' ἐστὶ τοῖσι κράνεσιν ὅ τι τις χρήσεται;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἐὰν τοιαυτασὶ μάθῃ λαβὰς ποιεῖν,
ἄμεινον ἢ νῦν αὔτ' ἀποδώσεται πολύ.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ἀπίωμεν ὦ δορυξέ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

μηδαμῶς γ', ἐπεὶ
τούτῳ γ' ἐγὼ τὰ δόρατα ταῦτ' ὠνήσομαι.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

πόσον δίδως δῆτ';

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἰ διαπρισθεῖεν δίχα,
λάβοιμ' ἂν αὔτ' ἐς χάρακας, ἑκατὸν τῆς δραχμῆς.

ΟΠΛΩΝ ΚΑΠΗΛΟΣ.

ὑβριζόμεθα. χωρῶμεν ὦ τᾶν ἐκποδών.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

νὴ τὸν Δί', ὡς τὰ παιδί' ἤδη 'ξέρχεται

v. 1250. ἔνεστι R. V (sed hic adscripto γρ. ἔτ' ἔστι). v. 1250 Trygaeo dedit Boiss.
— τοῖς R. κράνεσ' Bentleius.
v. 1251. μάθης R. V. Dind. in Lips. 1820, Boiss. μάθῃ vulgo. (μάτη Iunt. II.)
v. 1253. δορυξόε Brunck. in not.
— γ' ἐπεί R. V. Inv. recentt. γ' vulgo abest.
v. 1254. γ' om. R.
v. 1255. διαπρίσειεν Mein.
v. 1256. τρεῖς δραχμάς R.
v. 1257. ὑβριζόμεθα R. V. B. Bentl. Pors. Brunck. recentt. ὑβριζόμεσθα vulgo. Legendum fortasse ὑβριζόμεσθ'. ἀπίωμεν, ictu in syllaba με insolito.
v. 1258. παιδί' ἤδη R. V. Dind. Bekk. Bergk. Mein. παιδία γ' ἤδη vulgo.

v. 1251. λαβάς: schol. ὠτάρια τοῖς κράνεσιν ἵνα γίνωνται κάδοι. Translate Nub. 551 cum παραδοῦναι, Eq. 841 cum διδόναι, Eq. 847, Lys. 670 cum ἐνδιδόναι iunctum. Vtuntur verbo Aeschylus, Sophocles, Plato, Demosthenes; Romani ansam dicunt.

v. 1253. Nub. 688 οὐδαμῶς γ' ἐπεί comp. Dind.

v. 1254. τούτῳ: schol. 'Αττικῶς εἶπε τούτῳ ὠνήσομαι ἀντὶ τοῦ παρὰ τούτου ὠ. — cf. Ach. 815 Elmsl.

v. 1258. ἐξέρχεται: vid. supra v. 1185.

οὐρησόμενα τὰ τῶν ἐπικλήτων δεῦρ', ἵνα,
ἅττ' ᾄσεται, προαναβάληταί μοι δοκεῖν.
ἀλλ' ὅ τι περ ᾄδειν ἐπινοεῖς ὦ παιδίον,
αὐτοῦ παρ' ἐμὲ στὰν πρότερον ἀναβαλοῦ 'νθαδί.

v. 1259. 1260 tanquam impuros exterminavit Holden.

v. 1260. μοι δοκεῖ R. V. vulgo. 'μοί Kust. Burm. Dobr. ad Philemon. fr. inc., Scholef. II p. 289. Comma ante μοι deleverunt Dind. in Oxon. et Paris. Bergk. Both. Mein., qui μοι δοκεῖν.

— μινυριζόμενα — δοκεῖν prop. Bergk. vel ὀρθριζόμενα.

v. 1259. οὐρησόμενα: vid. not. ad Vesp. 394. Elmsl. Rev. of Herm. Eur. Herc. fur. p. 292 ed. Lips.

— ἐπικλήτων: schol. κεκλημένων εἰς δεῖπνον. De militibus evocatis saepius dixit Herodotus. ἐπικλήτους, extraordinarios convivas (vom Trompetertisch) latine umbras audire annotat Budaeus ap. H. Steph. s. v.

v. 1260. προαναβάληται: schol. προοιμιάσηται: exerceat faciatque periculum eius, quod ad epulas canat puer, i. e. praeludat. Cf. Isocr. Panath. p. 240 d.

v. 1262. ἀναβαλοῦ sec. Homeri ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν, Od. α, 155.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ. ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ. ΠΑΙΣ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ.
ΧΟΡΟΣ

ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.
νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα —
ΤΡΥΓΑΙΟΣ.
παῦσαι
ὁπλοτέρους ᾄδων, καὶ ταῦτ' ὦ τρισκακόδαιμον
εἰρήνης οὔσης· ἀμαθές γ' εἶ καὶ κατάρατον.
ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

v. 1263 sqq. παῖδες R. παι. Ald. vulgo. παῖς α΄ π. β΄. Inv. Bekk. Boiss. παῖς Λαμάχου — παῖς Κλεωνύμου Port. Amstel. Brunck. Dind. Hold. Bergk. Mein.
— ὁπλοφόρων Raper. Tyrwh. ap. Kidd. ad Daw. p. 529.
v. 1264. ὁπλοτέρους om. R. sec. Inv. ᾄδων R. V. Flor. Kust. Bentl. Burm. Brunck. Inv. Bekk. Boiss. Bergk. Mein. ᾆδον Γ. Bentl. Raper. ap. Kidd. ad Daw. l. l. Dind. Pors. Both. Hold. εἶδον edd. vett. (εἴδων Raph.) „alii εἴδων, ᾆδον vel ἄειδον, non εἶδον" Scal. Exc. ὅπλ' ἡμῖν ᾄδων prop. Dobr.
v. 1265. εἰρήνης οὔσης R. V. γ' οὔσης vulgo. γ' del. Brunck. Inv. Bekk. Both. Boiss. Mein.

v. 1263. De metro v. Rossb. l. l. p. 29. Schol. οὐδὲν ἀστειότερον τῆς εὑρέσεως. δύο γὰρ δῆθεν ἵστησι παιδία ᾄδοντα, ἵνα ἀφορμὴν σχῇ τοῖς πατράσιν αὐτῶν ὀνειδίσαι, καὶ διαβαλεῖν τὸν μὲν ὡς φιλοπόλεμον ὄντα, τὸν δὲ ὡς ῥίψασπιν. πρῶτον οὖν πεποίηκε τὸ τοῦ φιλοπολέμου ᾆδον παιδίον. — ἀρχὴ δὲ τῶν Ἐπιγόνων Ἀντιμάχου, cuius fuisse poema Brunckius negat. Cf. Welcker Ep. Cycl. p. 104.

v. 1264. ὁπλοτέρους: de producta prima vid. Kidd. ad Daw. p. 369.

v. 1266. Hom. Il. δ, 446 et θ, 60.

σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀσπίδας; οὐ παύσει μεμνημένος ἀσπίδος ἡμῖν;

ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.

ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἀνδρῶν οἰμωγή; κλαύσει νὴ τὸν Διόνυσον
οἰμωγὰς ᾄδων, καὶ ταύτας ὀμφαλοέσσας.

ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.

ἀλλὰ τί δῆτ' ᾄδω; σὺ γὰρ εἰπέ μοι, οἷστισι χαίρεις.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὣς οἱ μὲν δαίνυντο βοῶν κρέα, καὶ τὰ τοιαυτί·
ἄριστον προτίθεντο, καὶ ἅττ' ἥδιστα πάσασθαι.

ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.

ὣς οἱ μὲν δαίνυντο βοῶν κρέα, καὐχένας ἵππων
ἔκλυον ἱδρώοντας, ἐπεὶ πολέμου ἐκόρεσθεν.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἶεν· ἐκόρεσθεν τοῦ πολέμου κᾆτ' ἤσθιον.

v. 1267. ἔβαλλον R.

v. 1268. μεμνημένος codd. vulgo. μεμνημένον Dind. Hold. — ἀσπίδος R. Reisk. Bekk. Dind. in Oxon. et Paris. Hold. Bergk. Mein. ἀσπίδας V. vulgo.

v. 1269. ἔνθα δ' Dind. in Lips, 1825, Hold. Mein. Bergk. ἐνθάδ' R. V. vulgo.

v. 1270. κλαυσεῖ codd. vulgo. κλαύσει Crat. Wech. Raph. Brunck. Inv. Both. Boiss. Hold. Mein.

v. 1271. ᾄδον Ald. Iunt. II. Raph. Dind. Hold. Both. ᾄδων R. V. vulgo.

v. 1274. προτίθετο Ald. Iunt. I. II. III. corr. Crat. Wech. Raph. Brub. etiam Fl. Chr. Bentl. πάσασθαι R. B. Brunck. Inv. Bekk. Both. Boiss. Dind. in Ox. et Par. Hold. Bergk. Mein. μασᾶσθαι V. Dind. in Lips. 1820. 1825. μάσασθαι vulgo ante Br.

v. 1277. κᾆτ' ἤσθιον R. V. B. Bentl. Bergl. Daw. p. 507 Kidd. Brunck. recentt. κατήσθιον C. vulgo.

v. 1269. Hom. Il. δ, 450.

v. 1271. 'οἰμωγὰς — ὀμφαλοέσσας sensu ambiguo dictum videtur esse.

v. 1272 sq. Frustula Homerica, cf. Il. ω, 124; Od. π, 2.

— κρέα ultima correpta. cf. Herm. ad Nub. 338.

v. 1276. Cf. Il. ν, 635.

— ἔκλυον: ἀπέλυον, ἐξέλυον. Melius ὑπέλυον Od. η, 5.

v. 1277. ἐκόρεσθεν: non tantum epicam formam repetit, sed eam a comoedia non alienam esse Vesp. v. 662 docet, ubi vid. not.

ταῦτ' ᾆδε, ταῦθ', ὡς ἥσθιον κεχορημένοι.

ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.

θωρήσσοντ' ἄρ' ἔπειτα πεπαυμένοι —

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ἄσμενοι, οἶμαι.

ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.

πύργων δ' ἐξεχέοντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

κάκιστ' ἀπόλοιο παιδάριον αὐταῖς μάχαις·
οὐδὲν γὰρ ᾄδεις πλὴν πολέμους. τοῦ καί ποτ' εἶ;

v. 1278. ταῦτ' ᾆδε R. V. ed. Zanett. Farr. Raph. Bentl. Bergl. Burm. Brunck. recentt. Dawes. p. 530 Kidd. Reiskius. ταυτάδε C. Ald. Iunt. I. II. III. Frob. Brub. Crat. Wech. Port. ταυτὰ δέ B. ταῦτα δέ Kust. Amstel. ταυτὶ δέ id. Bentl. prop.

— κεχορημένοι R. V. vulgo. κεχορεσμένοι Daw. l. l. Brunck.

v. 1279. θωρήσοντ' R.

— πεπασμένοι coni. Fl. Chr. Daw. p. 531 Kidd.

— οἶμαι R. V. schol. Scalig. Bentl. Brunck. recentt. om. vulgo. cf. Dobr. ad Aesch. Suppl. 53, Scholef. II p. 20. εἶεν Daw. l. l. Fl. Chr. Bentl. Item οὕτως Fl. Chr. ὄντες Bentl.

v. 1278. κεχορημένοι: forma epica.

v. 1279. θωρήσσοντ': schol. ἀντὶ τοῦ ἔπινον, παρὰ τὸ εἰς τὸν θώρακα πέμπειν τὸν οἶνον. cf. Etym. M. s. v. p. 460, 48. Duplicem verbi notionem armandi et inebriandi Brunckius a scholiasta edoctus defendit, comparato loco Ach. 1134 sq. Simillimum videtur, quod nostrates iocantur: hinter die Binde giessen. θωρηχθείς, ebrius, Theogn. 508, indicante Porsono, Dobr. in Add. p. 139. Eadem ambiguitate dixit Comicus Vesp. 1195 πῶς ἂν μαχέσαιτο παγκράτιον θώραχ' ἔχων; θωρήσσεσθαι et θωρηχθῆναι, armari, saepissime dixit Homerus.

— ἄσμενοι: schol. πρὸς τὸ πεπαυμένοι, οὐ πρὸς τὸ θωρήσσοντο. εἰ μὴ ὅτι ὁμωνύμως θωρήσσεσθαι ἔλεγον καὶ τὸ πίνειν παρὰ τὸν θώρακα, ὅτι ἐν αὐτῷ τὸ ὑγρὸν λέγεται εἶναι. Cogitavit igitur de thorace sive pectore hominis, quo vinum exciperetur, quod Graecorum quemquam credidisse vix crediderim.

v. 1280. ἐξεχέοντο: cf. Il. π, 259.

v. 1281. αὐταῖς μάχαις: cf. Vesp. 1449 αὐτοῖσι τοῖσι κανθάροις.

v. 1282. τοῦ καί: copulam ita interrogativis τίς, πῶς, ποῖ, ποῦ, ποῖος postponi solere exemplis multis docuit Porson. ad Eur. Phoen. 1373 p. 347.

ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.

ἐγώ;

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

σὺ μέντοι νὴ Δί'.

ΠΑΙΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.

υἱὸς Λαμάχου.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

αἰβοῖ·
ἦ γὰρ ἐγὼ θαύμαζον ἀκούων, εἰ σὺ μὴ εἴης
ἀνδρὸς βουλομάχου καὶ κλαυσιμάχου τινὸς υἱός.
ἄπερρε καὶ τοῖς λογχοφόροισιν ᾆδ' ἰών.
ποῦ μοι τὸ τοῦ Κλεωνύμου 'στὶ παιδίον;
ᾆσον πρὶν εἰσιέναι τι· σὺ γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι
οὐ πράγματ' ᾄσει· σώφρονος γὰρ εἶ πατρός.

v. 1283. Δία R.

v. 1284. 'θαύμαζον vulgo. θαύμαζον codd. Brunck. Dind. in Oxon. et Par. Boiss. Hold. Bergk. Both. Mein.
— εἴης R. V. (εἰς R.) Daw. p. 533, Reisk. Brunck. in notis, recentt.
— ἧς vulgo. ἦσθα B. Brubach. Bentl. Lenting. μὲν ἦσθα Br. in textu.

v. 1285. κλασιμάχου R.

v. 1286. υἱόν Ald. Iunt. I. III. Crat. Wech. ἰόν R. V. Iunt. II. Raph. vulgo. ἰών Scal. Kusterus, Mein.

v. 1287. τὸ vulgo omissum reposuit Kusterus.

v. 1289. ᾄσεις R. vulgo. ᾄσει Daw. p. 534 Kidd. Brunck. Dind. Bekk. Boiss. Hold. Bergk. Both. Mein. cf. Schaef. ad Greg. Cor. p. 119, Piers. ad Moer. s. v. p. 38, Markl. ad Eur. Suppl. 932.
— εἶ γάρ R.

v. 1284. Iam deridens, ubi nomen audivit pueri, metro epico, quo iste usus erat, respondet. Itaque forma epica θαύμαζον retinenda est, et deest particula ἄν. ἦσθα quoque reponendum.

v. 1285. In fine Acharnensium ὁ βουλόμαχος Λάμαχος revera fit κλαυσίμαχος. — Hic Berglerus eum fleturum exponit, quasi iam belligerare non possit.

v. 1286. ἄπερρ': Nub. 783, Eccl. 169. Eur. Herc. f. 260 ἀπέρρων — ὕβριζε.

v. 1288. εἰσιέναι: scil. ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τοὺς ἐπικλήτους.

v. 1289. πράγματ': schol. οὐδὲν τῆς εἰρωνείας ἥδιον. καὶ γὰρ ὡς κιναιδιζόμενον τὸν Κλεώνυμον κωμῳδεῖν βούλεται.

ΠΑΙΣ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ.

ἀσπίδι μὲν Σαΐων τις ἀγάλλεται, ἣν παρὰ θάμνῳ
ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

εἰπέ μοι ὦ πόσθων, εἰς τὸν σαυτοῦ πατέρ' ᾄδεις;

ΠΑΙΣ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ.

ψυχὴν δ' ἐξεσάωσα —

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

κατῄσχυνας δὲ τοκῆας.
ἀλλ' εἰσίωμεν. εὖ γὰρ οἶδ' ἐγὼ σαφῶς
ὅτι ταῦθ', ὅσ' ᾖσας ἄρτι περὶ τῆς ἀσπίδος,
οὐ μὴ 'πιλάθῃ ποτ', ὧν ἐκείνου τοῦ πατρός.

v. 1290. Σαμίων Reisk.

v. 1291. ἔντος Reisk. Brunck. recentt. ἐντός vulgo.

v. 1292 usque ad finem om. B. Γ.

v. 1293. δὲ τοκῆας R. V. Dind. Bekk. Hold. Bergk. Mein. δὲ τοκήων Brunck. Inv. Both. Boiss. γε τοκήων vulgo et Reiskius. τε τοκήων suprascr. γε C. Kust. Burm. καταισχύνας γε τοκῆας prop. Lenting. Personarum nomina in edd. vett. falso praefixa corr. Kust. Bentl.

v. 1296. ποτ' ὧν R. V. Bentl. Kust. Pors. recentt. ποτ' ἂν vulgo.

v. 1290. ἀσπίδι: schol. 'Αρχιλόχου ἐστὶ τὸ δίστιχον. οὕτως δὲ ἐγράφη ἐπὶ τῇ ἀπορρίψει τῆς ἀσπίδος. — οὗτος γὰρ ὁ 'Α. ἐξῆλθεν ἐς πόλεμον ἐν τῇ πρὸς Σαΐους μάχῃ· ἔστι δὲ ἔθνος Θρᾴκης καὶ φοβηθεὶς ἔφυγε ῥίψας ἑαυτοῦ τὰ ὅπλα. αὐτὸν (ἑαυτὸν leg.) οὖν διαβάλλων λέγει. Cf. Archilochi fr. ed. Liebel. p. 146 sq. Bergk. Poet. Lyr. p. 536.

v. 1291. ἔντος: „idem quod ὅπλον, munimentum quo me armem; saepe apud Homerum ἔντεα pro ὅπλα, τεύχη." Reiske.

v. 1292. πόσθων: schol. ὑποκοριζόμενοι οὕτως ἔλεγον τὰ παιδία. ἢ οὕτω λέγεται τοῦ βρέφους τὸ αἰδοῖον. — ὦ αἰσχρέ. Cf. Phot. s. v., Menand. ap. Bachm. Anecd. I p. 357, Mein. C. IV p. 210.

v. 1293. κατῄσχυνας cum accusativo ap. poetas et scriptores Atticos usitatissimum. Fortasse haec quoque verba Archilochi, qui dixerit καταισχύνας γε τοκῆας. Sed novimus distichum. Cf. Sext. Emp. p. 161 Fabr.

v. 1294. εἰσίωμεν: scil. ἐπὶ τὸ δεῖπνον: verbum ante parabaseon exordium et in fine fabularum sollemne.

v. 1296. οὐ μὴ 'πιλάθῃ: v. Kidd. ad Daw. p. 383. 392, supra v. 1219.

ὑμῶν τὸ λοιπὸν ἔργον ἤδη 'νταῦθα τῶν μενόντων
φλᾶν ταῦτα πάντα καὶ σποδεῖν καὶ μὴ κενὰς παρέλκειν.
ἀλλ' ἀνδρικῶς ἐμβάλλετον,
καὶ σμώχετ' ἀμφοῖν τοῖν γνάθοιν· οὐδὲν γὰρ ὦ πονηροὶ

v. 1297. ἡμῶν Iunt. II. Frob. Raph. ὑμῶν R. V. Brub. Crat. Iunt. III. vulgo. ἐνταῦθα R.

v. 1299. ἐμβάλλετον R. V. Suid. s. v. ἀνδρικῶς, vulgo. (Br. in notis.) ἐμβάλλετε Port. Amstel. Kust. Brunck. Burm. Boiss. ἐμβάλλεσθε Suid. s. v. σμώχετε. ἐμβάλλετε σμώχοντες prop. Dobr. ἐμβάλλετ' οὖν Hold. ἐμβάλλετ' ὦ Bergk. ed. II. ὦ Mein.

v. 1300. σμώχετ' R. V. C. Suid. s. v. (σμόχετ' R. sec. Inv.) (σμύχετ' Iunt. II.) Port. Amstel. Brunck. recentt. σμήχετ' vulgo. cf. Lob. ad Phryn. p. 254, Cob. V. L. II p. 160.

— ἀμφοῖν τοῖν R. V. recte, cf. Cob. V. L. I p. 69 sq. II p. 341. 695. ταῖν vulgo. — οὐδέν V. Suid. s. v. σμώχετ' Fl. Chr. Brunck. in

v. 1297. De metro Rossb. Metr. p. 209. Iam cum sodalibus ad convivium festinat. Ter eodem fere vestigio metrum mutavit Comicus, id quod vigorem Trygaei et hilaritatem reddit egregie. — Ad pueros haec dici censet Lenting.

v. 1298. φλᾶν: schol. κατακαίειν. δῆλον δὲ ὅτι τὰ πολεμικὰ ἢ συντρίβειν καὶ γεωργεῖν ἢ τρώγειν. Schol. Plut. 694 φλ. τὸ μετὰ ψόφου ἐσθίειν. Aliis locis φλ. contundendi, frangendi notionem habet, ut Nub. 1376, Plut. 784. Cf. Hesych. s. v. Gregor. Cor. p. 614 Schaef. Phot. s. v. E fragmentis comicorum huc pertinet Menandri ap. Plutarch. de sanit. p. 133 b, Mein. C. IV p. 280.

— σποδεῖν hic ut φλᾶν comedendi notionem habet, quocum etiam Nub. 1376 coniunctum caedendi sensu, ut Av. 1016, Ran. 662, et apud tragicos nonnunquam. Verum et φλᾶν et σποδεῖν hoc loco tertiam significationem τοῦ συνουσιάζειν, subagitandi, videtur habere ita ut utraque subaudiatur. Cf. Eccl. 942. 1016, Thesm. 492 alib. — V. Phot. s. v. σποδεῖν, Hesych. s. v. Ind. ap. Mein. C. V s. v.

— κενὰς παρέλκειν: schol. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐρεττόντων μὴ βαπτόντων τὰς κώπας ἀλλὰ τῷ δοκεῖν κενὰς περιφερόντων. παρακελεύεται δὲ τοῖς ἐπὶ δεῖπνον ἥκουσι γενναίως ἐσθίειν. Possit etiam suppleri τὰς γνάθους, quae vox statim sequitur. Comparat Bergler. ἀργοὺς σιαγόνας Alexidis ap. Ath. XIV p. 642 c, Mein. C. III p. 469, et μὴ μεστὰς ἀεὶ ἕλκωμεν Antiphanis ap. Ath. X p. 446 a, Mein. C. III p. 119.

v. 1300. σμώχετ': schol. ἐσθίετε, τρίβετε, τὸ γὰρ ἐκλαμπρύνειν σμώχειν λέγεται: quae est verbi σμήχειν (σμῆν) explicatio. Cf. schol. Thesm. 396, Hesych. Phot. Suid. Zonar. s. v. et Eustath. p. 217, 29. Convenit autem hoc verbum cum prioribus φλᾶν σποδεῖν ἐμβάλλειν, quippe omnibus satis inest vehementiae.

λευκῶν ὀδόντων ἔργον ἐστ', ἢν μή τι καὶ μασῶνται.

notis, recentt. οὐδέ R. vulgo. (πόνηροι vulgo Dind. in Lips. 1820. 1825, Bekk. Both.)

v. 1301. ἐστίν R. vulgo. ἔστ' Brunck. recentt.

v. 1301. λευκῶν: schol. παροιμία. καὶ οὕτως „οὐδὲν ἔργον ἐστὶν ἀνδρῶν λευκῶν, ἢν μή τι καὶ μάχωνται." ἔτι δὲ οὕτως „οὐδὲν λευκῶν ἀνδρῶν ἔργον εἰ μὴ σκυτοτομεῖν." Eustath. p. 346, 47. Etiam nostro loco ἔργον idem est quod ὄφελος.

— μασῶνται: vid. not. ad Vesp. 783.

ΧΟΡΟΣ. ΤΡΥΓΑΙΟΣ

ΧΟΡΟΣ.

ἡμῖν μελήσει ταῦτά γ'· εὖ ποιεῖς δὲ καὶ σὺ φράζων.
ἀλλ' ὦ προτοῦ πεινῶντες ἐμβάλλεσθε τῶν λαγῴων·
ὡς οὐχὶ πᾶσαν ἡμέραν
πλακοῦσιν ἔστιν ἐντυχεῖν πλανωμένοις ἐρήμοις.
πρὸς ταῦτα βρύκετ', ἢ τάχ' ὑμῖν φημὶ μεταμελήσειν.

v. 1303. ἐμβάλεσθε V. sed supra scr. altero λ. πινῶντες R.

v. 1302. Exspectares σὺ καὶ: etiam loquendo benefacis. De constr. cf. Viger. p. 280 Herm. — Pueros haec abrespondere sententia est Lentingii.

v. 1303—1306. „Pauperiores de spectatoribus haec moneri videntur." Lenting.

v. 1305. ἐρήμοις: sensu ambiguo dictum videtur: quippe utrumque cum πλακοῦσιν potest coniungi; tum ad utrumque ὑμῖν subaudiri, denique alterum ad πλακοῦσι alterum ad ὑμῖν pertinere. Itaque Kust. vertit: nam nec licet totos dies frui placentis dulcibus deserta pervagantes. Burm. ed.: nam non quotidie licet incidere in placentas, quae solae vagantur. Brunckius: — sine custode vagantes. — Quae versiones omnes a vero neutiquam abhorrent.

v. 1306. βρύκετ': Etym. M. β. τὸ λάβρως ἐσθίειν. Cf. Piers. ad Moer. s. v. p. 100 et Sallier. ad l. Av. 26, Lys. 367. 301; Cratin. ap. Ath. VIII p. 344 e, Mein. C. II p. 43; Diphil. ap. Ath. VII p. 291 f sqq. v. 27, Mein. C. IV p. 395. Vid. etiam Indic. s. v. βρύχω, quod eadem utitur notione. Praeterea Bergl. laud. Eur. Cyclop. 355 et Eubuli fr. ap. Ath. XIII p. 571 f, Mein. C. III p. 227. καὶ λάγως καταβρύκων dixit Hipponax, v. Bergk. Poet. Lyr. Gr. p. 596 n. 35. (Fl. Chr.)

εὐφημεῖν χρὴ καὶ τὴν νύμφην ἔξω τινὰ δεῦρο κομίζειν,
δᾷδάς τε φέρειν, καὶ πάντα λεὼν συγχαίρειν κἀπιχορεύειν,
καὶ τὰ σκεύη πάλιν εἰς τὸν ἀγρὸν νυνὶ χρὴ πάντα κομίζειν
ὀρχησαμένους καὶ σπείσαντας καὶ Ὑπέρβολον ἐξελάσαντας·
κἀπευξαμένους τοῖσι θεοῖσιν
διδόναι πλοῦτον τοῖς Ἕλλησιν,
κριθάς τε ποιεῖν ἡμᾶς πολλὰς
πάντας ὁμοίως οἶνόν τε πολύν,

v. 1307—1319 choro (ἡμιχ.) R. tribuit, Bentleius, Inv. recentt. Trygaeo vulgo continuabantur.

v. 1308. συγχαίρειν R. V. vulgo. ξυγχαίρειν Brunck. Inv. Dind. Boiss. Bergk. Both.

— κἀπικελεύειν R. vulgo. κἀπιχορεύειν V. Dind. Hold. Mein.

v. 1309. νῦν R. vulgo. νυνί corr. Kust. νῦν om. V.

v. 1311. κἀπευξαμένους R. V. (γρ. κᾆπειτ' εὐξαμένους V.) Inv. recentt. Herm. El. d. m. p. 375, Reis. Coni. p. 172. Idem Erfurdt. in horreo Regim. IV p. 449 (Ddf.), Pors. id. κᾆτ' εὐξ. — κᾄπειτ' ἐπευξ. vulgo. κᾄπειτ' εὐξαμ. Scal. Fl. Chr. Brunck.

— θεαῖσι V. θεοῖσιν Dind. Bekk. Bergk. Both. Mein. θεοῖς R. vulgo.

v. 1312. Ἕλλησι R. vulgo. Ἕλλησιν Brunck. recentt.

v. 1307. Scena per temporis aliquantum deserta. Introiit Trygaeus mox rediturus cum Opora et convivarum comitatu. Qui antea fuerunt armorum fabri, hos belli instrumentis abiectis una cum Trygaeo prodire puta. Comparet satis magna comissantium turba. Ipsae epulae spectaculorum more sane breves. Cf. Proleg. p. 43 sq.

— εὐφημεῖν χρή: sollemnis loquendi ratio dum serii aliquid et quod ad deorum cultum pertinet exspectatur: v. Nub. 263, Eq. 1316, Ran. 354 initio parabasis post commation, Pac. 95, quum Trygaeus iter parat ad deos.

v. 1308. δᾷδας: ut in connubio celebrando. Compares, quem ante oculos habuisse imitatusque videtur, Eumenidum Aeschylearum finem.

— κἀπικελεύειν: acclamare, acclamando cohortari, verbum tragicis et scriptoribus (Xen. Plat. Thuc. Dem.) usitatum. Verum κἀπιχορεύειν, quo v. Diphilus utitur ap. Ath. IV p. 157 a, Mein. C. IV p. 406, id. ap. Ath. VI p. 230, Mein. C. IV p. 394, item Xenoph. Sympos. IX, 4, magis convenit sollemnitati.

v. 1309. τὰ σκεύη: scil. quae belli necessitatibus in urbem transportata erant.

v. 1310. ἐξελάσαντας: supra v. 912 Ὑπέρβολόν τε παύσας.

v. 1311. Cf. Rossb. Metr. p. 110.

v. 1313. κριθὰς ποιεῖν: Antiattic Bekk. Anecd. p. 111, 20 πολλὰς ποιεῖν κριθὰς ἀντὶ τοῦ πολλὰς γεωργεῖν κρ. καὶ πολὺν οἶνον ποιεῖν. (Ddf.) Cf. Kidd. ad Daw. p. 334 sq.

σῦκά τε τρώγειν,
τάς τε γυναῖκας τίκτειν ἡμῖν,
καὶ τἀγαθὰ πάνθ' ὅσ' ἀπωλέσαμεν
συλλέξασθαι πάλιν ἐξ ἀρχῆς,
λῆξαί τ' αἴθωνα σίδηρον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

δεῦρ' ὦ γύναι εἰς ἀγρόν,
χὤπως μετ' ἐμοῦ καλὴ
καλῶς κατακείσει.
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ.

v. 1318. συλλέξασθαι codd. vulgo. ξυλλέξ. Brunck. Dind. in Lips. 1820, Both. Boiss.

v. 1319. τ' R. V. Inv. recentt. exc. Bothio. et Boiss. δ' vulgo.

v. 1320-1322; 1327—1330; 1341—1342; 1343—1344 exulare iussit Holden.

v. 1320. In R. v. 1320—1322 Trygaeo, v. 1323—1342 choro sive hemichorio, reliqua Trygaeo tribuuntur. In veter. edd. ut Ald. Iunt. II. a v. 1293, cui bis Τρ. praepositum est, contra v. 1292 Παῖς, nulla omnino personarum chorive significatio.

In Frob. v. 1302 sqq. praefixum Χορός. In Kust. v. 1302 sqq. praefixum Τρυγαῖος, item in Burm. ed.

Brunck. v. 1302—1322 Trygaeo, reliqua choro, sed bis indicatis lacunis dedit. In Bekkeri ed. v. 1302—1306 Trygaei, v. 1307—1319 chori, v. 1320—22 Trygaei, v. 1323. 1346 chori, v. 1347—1349 Trygaei sunt.

Dindorfius v. 1336—1340 et v. 1343—1349 Trygaeo dedit in Lips. 1820. 1825 et Oxon., sed in Paris. v. 1347—1349 choro, reliquis ut prius constitutis.

Bergk. ed. I Brunckium sequutus tantum non indicavit lacunas; sed ed. II v. 1301—1306 choro, v. 1307—1322 Trygaeo, reliqua choro, indicata post v. 1341 lacuna, tribuit. Item Meinekius Brunckium sequitur nisi quod v. 1343—1349 cum Dindorfio Trygaeo tribuit.

v. 1316. τίκτειν: schol. παρὰ τὰ Ἡσιόδου (Op. 232) „αἱ δὲ γυναῖκες τίκτουσιν." τοῦτο γὰρ εὐετηρίας σημεῖον, τὸ τίκτειν γυναῖκας. τῶν γὰρ ἀνδρῶν ἐν εἰρήνῃ ὄντων αἱ γυναῖκες συλλαμβάνονται.

v. 1319. αἴθωνα σίδηρον: Hom. Il. η, 473, al.

v. 1320. Prodit Trygaeus cum Opora uxore, comitantibus convivis, rus eam secum ducturus. — Varie sequentia ab interpretibus disposita. Etiam veteres scholiastae de versibus quibusdam dubitabant.

v. 1321. χὤπως: vid. ad v. 77.

v. 1323. Addit Daw. p. 535 Kidd.

Ὑμήν, Ὑμέναι' Ὑμήν,
Ὑμὴν Ὑμέναιε. Quod infra suis locis repetiit quater. Sequutus est normam a Catullo servatam.

ΧΟΡΟΣ.
ὦ τρίσμακαρ ὡς δικαί-
ως τἀγαθὰ νῦν ἔχεις.
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ,
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ.
ΤΡΥΓΑΙΟΣ.
τί δράσομεν αὐτήν;
ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α.
τί δράσομεν αὐτήν;
ΤΡΥΓΑΙΟΣ.
τρυγήσομεν αὐτήν.
ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β.
τρυγήσομεν αὐτήν.
ΧΟΡΟΣ.
ἀλλ' ἀράμενοι φέρω-
μεν οἱ προτεταγμένοι
τὸν νυμφίον ὦνδρες.
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ,

Hotibius strophica carmina composuit quattuor cum epodo.

Bothius v. 1302—1322 Trygaeo, 1323—1326 choro, 1327. 1329 Trygaeo, 1328. 1330 choro, 1331—1340 choro, 1341. 1342 Trygaeo, 1343—1346 choro, 1347—1349 Trygaeo dedit.

v. 1322. Post hunc v. R. V. semel Ὑμὴν Ὑμέναι 'ὦ tributum ἡμιχορίῳ, bis vulgo Trygaeo datum. R. sequuntur Inv. Bekk. Bergk. ed. I, qui ed. II Trygaeo dat. Dind. omisit invocationem.
— ἰὼ τρίσμακαρ Bentl. τρὶς μ. Mein.
— ὑμὴν ὦ ὑμέναι' ὦ V.

v. 1327. τί δράσομεν αὐτήν bis vulgo positum; semel poni iubet Dawes. (p. 287.) p. 535 Kidd. — τρυγήσωμεν R.

v. 1332. προστεταγμένοι R. V. vulgo. προτεταγμένοι Bentl. Daw. Dind. Hold.

v. 1325. Schol. ἔν τισιν οὐ φέρεται διὰ τὰ μέτρα. Verum ista invocatio ubique versus potest interpellare; itaque eam quam saepius scribere debebant, nonnunquam librarios omisisse fatigatos, perquam veri est simile.

v. 1329. τρυγήσομεν: v. supra ad v. 901. Ad Trygaei nomen vel chorum vel ipsum Trygaeum alludere putarim. Aut enim semichoria haec canunt, aut Trygaeus respondet choro τρυγήσομεν αὐτήν.

v. 1331. ἀράμενοι: schol. ἀντὶ ζεύγους αἴρουσιν αὐτὴν οἱ χορευταὶ ἀναλα-

‘Υμὴν ‘Υμέναι’ ὤ.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

οἰκήσετε γοῦν καλῶς
οὐ πράγματ’ ἔχοντες, ἀλ-
λὰ συκολογοῦντες.
‘Υμὴν ‘Υμέναι’ ὤ,
‘Υμὴν ‘Υμέναι’ ὤ.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Α.

τοῦ μὲν μέγα καὶ παχύ —

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ Β.

τῆς δ’ ἡδὺ τὸ σῦκον.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

φήσεις γ’, ὅταν ἐσθίῃς
οἶνόν τε πίῃς πολύν.
‘Υμὴν ‘Υμέναι’ ὤ,
‘Υμὴν ‘Υμέναι’ ὤ.

Bergk. Both. Mein. Qui vulgo sequitur versus οἱ χορευταὶ ἀναλαβόντες interpretamentum est, omissum in R. V. inter lineas adscriptum in C.; omiserunt Bentl. Dawes. Inv. Brunck. recentt. Item οἱ προστεταγμένοι Brunck. in notis deleri iubet.

v. 1337. πράγματα R.

v. 1343. γ’ R. V. Bentl. Daw. l. l. Inv. recc. — γοῦν vulgo. — ὅταν om. Iunt. III.

βόντες. Non credo. Sed nomine convivarum loquitur chorus, convivarum οἱ προτεταγμένοι, κωφὰ πρόσωπα, humeris suis efferunt Trygaeum et Oporam, tum descendunt in orchestram per portam dextram rus abituri, prosequentibus, ut par est, choreutis.

v. 1336. A scholiastis lacuna indicatur. Haec vero verba alii, ut supra notavimus, Trygaeum, alii chorum canere iubent. Vtrumque probabile. Sed praestat Trygaeum haec canere, cui respondet chorus lascive.

v. 1337. πράγματ’: schol. τὰ τοῦ πολέμου δηλονότι.

v. 1338. συκολογοῦντες: schol. γεωργοῦντες: sed videtur etiam ambigue dictum. Certe chorus sic accipit. Herod. I, 71; Ath. VIII p. 334 b, IX p. 408 a citat Dobr.

v. 1341. παχύ: schol. τὸ αἰδοῖον λέγει τοῦ νυμφίου, τουτέστι τοῦ Τρυγαίου et ad v. seq. τὸ τῆς ’Οπώρας αἰδοῖον λέγει. ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὸ ὄνομα τῆς ’Οπώρας τὸ σῦκον λέγει.

v. 1346. Chorum haec canere de-

ΧΟΡΟΣ. ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

ὦ χαίρετε χαίρετ' ἄν-
δρες, κἂν ξυνέπησθέ μοι,
πλακοῦντας ἔδεσθε.

v. 1347. 1348 accesserunt ex R. V. Inv. recentt. In V. adscriptum Τρυγ. πρὸς τοὺς θεατάς.

v. 1348. κἦν V.

cet, quod chori est, ultima vel canere vel loqui. Ceterum aeque bene Trygaeo conveniunt, quae canat, dum per orchestram effertur rus. Verumtamen, quum chorus item Trygaeum prosequatur pacis imperatorem, haec, ut schol. addit, πρὸς τοὺς θεατάς canit sanequam apte.

— πλακοῦντας ἔδεσθε: i. e. pacis, vitaeque rusticae bonis placidis fruemini placide.

INDEX.

Typis Eduardi Krause Berolinensis.

